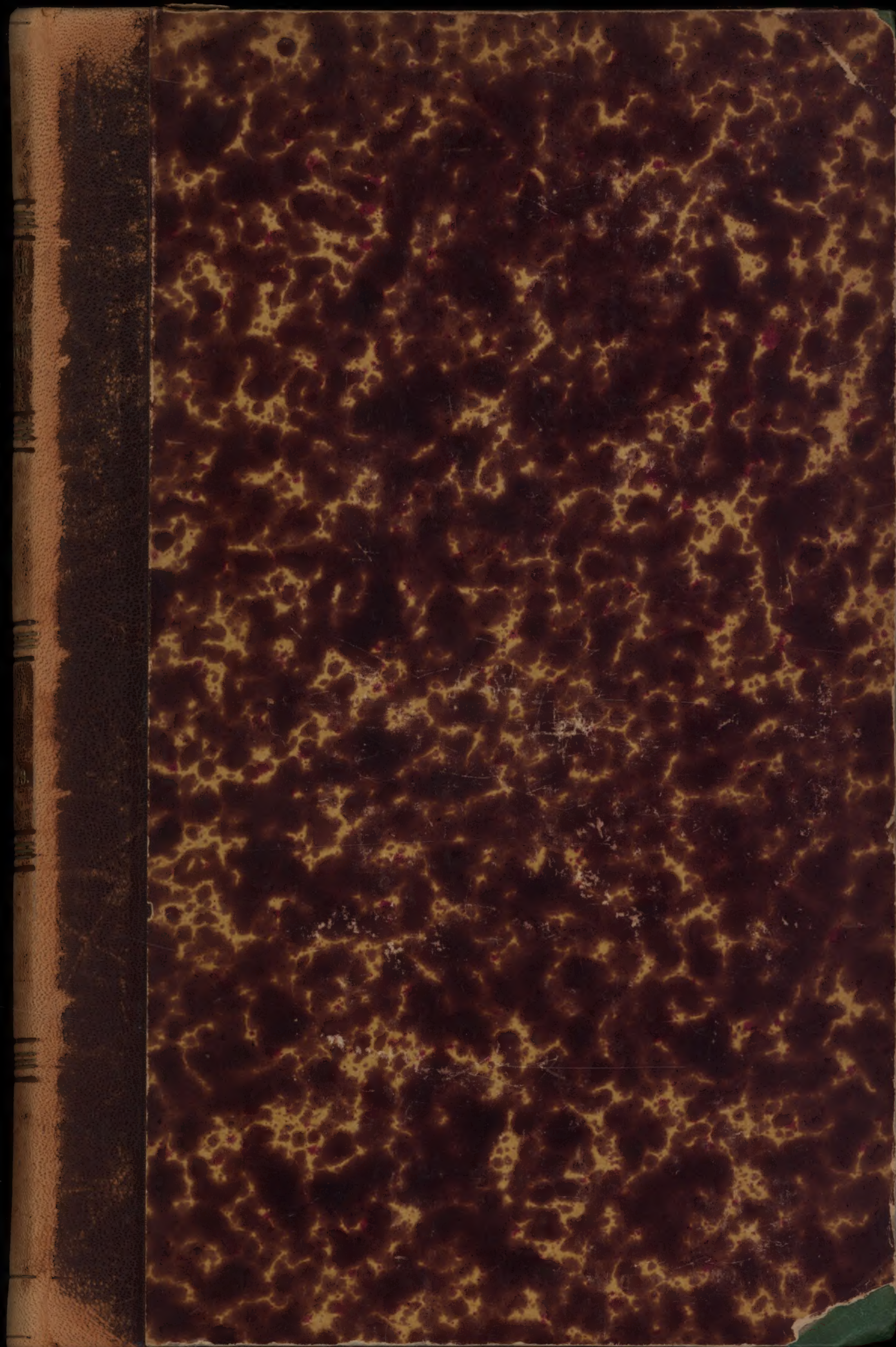
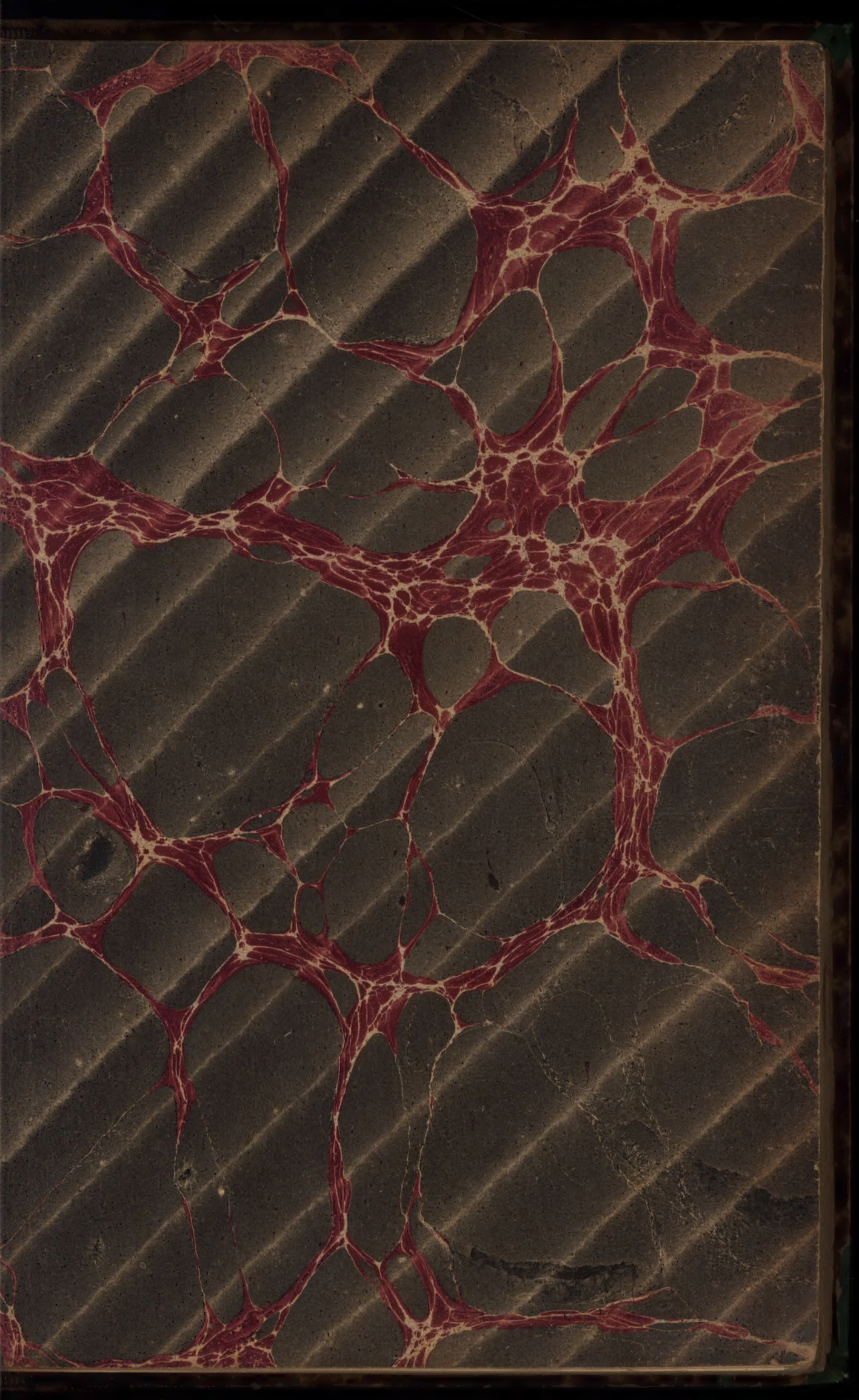
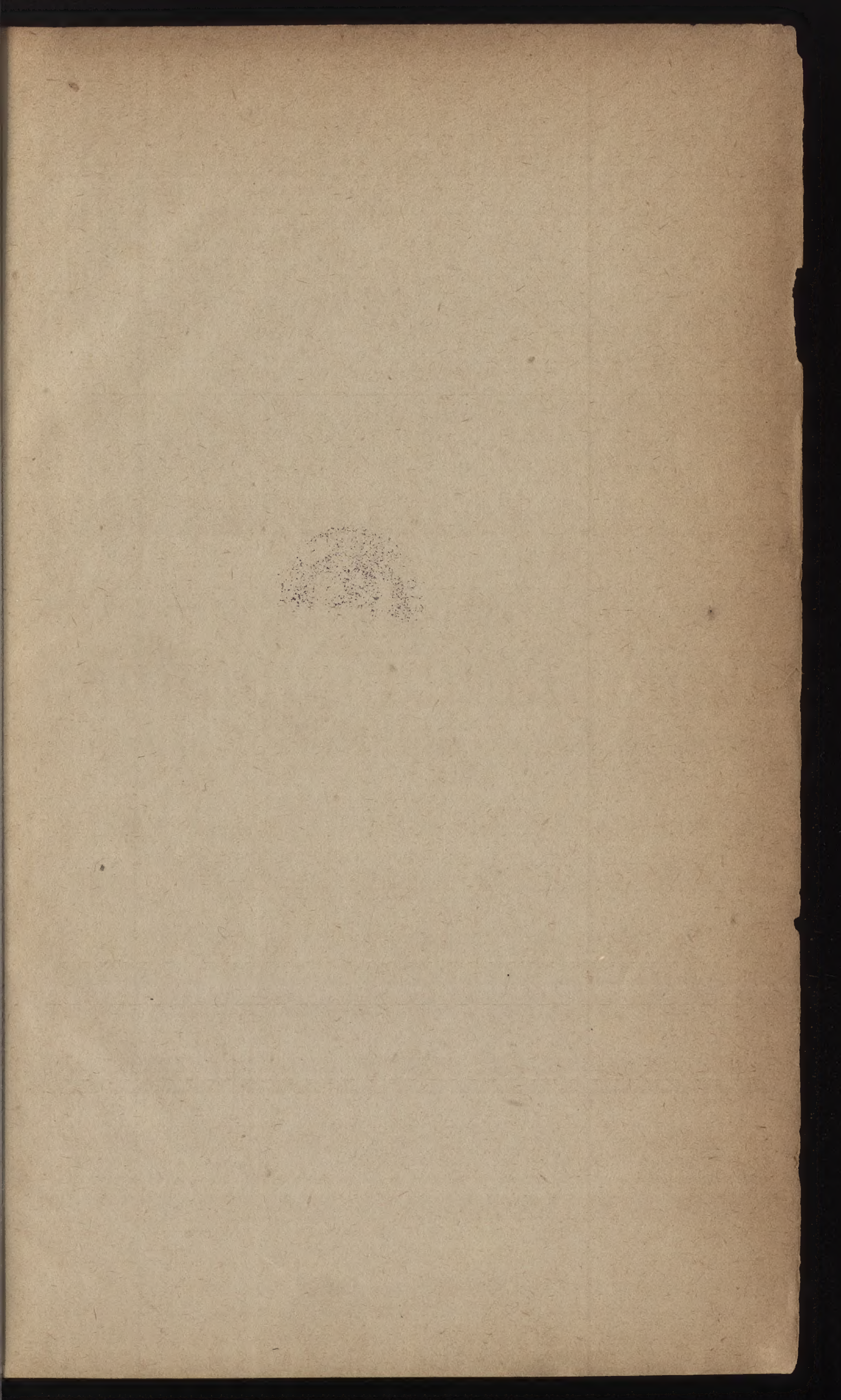

DE NEDERLANDSCHE GESCHIEDENIS IN PLATEN.

BEREDENEERDE BESCHRIJVING

VAN

NEDERLANDSCHE HISTORIEPLATEN,

ZINNEPRENTEN EN HISTORISCHE KAARTEN;

VERZAMELD, GERANGSCHIKT, BESCHREVEN

DOOR

F. MULLER,

BOEKHANDELAAR TE AMSTERDAM.

DERDE DEEL.

(1795 tot 1879.)

AMSTERDAM,
FREDERIK MULLER EN C°.
1879.

VOORREDE.

Met groote dankbaarheid zie ik door de uitgave van dit 5e stuk of 3e Deel mijner: Beschrijving van Nederlandsche Historie, Spot- en Zinneprenten, de taak vervuld mij zelven voor ruim 20 jaren opgeladen, om eene: Nederlandsche Geschiedenis in platen te geven! Indien ik mij bij den aanvang éénig denkbeeld had kunnen vormen van den tijd, moeite en kosten die dit werk zou vereischen, voorzeker zou ik het niet ondernomen hebben; — gelukkig is het thans tot onzen tijd voltooid! — Een omvangrijk Supplement, in het laatst dezes jaars te verschijnen, wijl het voor de helft in Handschrift gereed ligt, zal de hoogst belangrijke aanwinsten over vroegere jaren bekend maken en verrijkt zijn door tallooze artistieke opmerkingen van onzen begaafden kunstkenner J. P. v. d. Kellen.

Voorts verheugt het mij met eenigen trots te kunnen zeggen dat geen ander land eene dergelijke Geschiedenis in platen bezit; — vooreerst heeft geene natie zoo vele en fraaije historische platen, inzonderheid over de zoo belangrijke 16e en 17e eeuwen; maar ook alleen in Frankrijk is eene poging gedaan tot een dergelijk werk, nl. door Hennin, doch dit eindigt reeds met het jaar 1610, en het vervolg (tot 1672) van den Heer G. Duplessis is eene wel belangrijke doch dorre lijst van platen, en geenzins eene poging om Hennin's werk voort te zetten.

Hoe verder ik met dit werk kwam en hoe meer ik onzen tijd naderde, hoe moeijelijker, onaangenamer en tijdroovender het werd, hoe vreemd dit ook moge schijnen. — De geschiedenis van het Koningrijk der Nederlanden bood gedurende de 64 jaren van 1815 tot nu, geene gebeurtenissen aan van algemeen belang, die aanleiding gaven tot het afbeelden in plaat, dan: de gevolgen der scheiding van België (van Speyk, Tiendaagsche veldtogt, beleg der Citadel) alsmede de huwelijken, troonsbestijging en dood onzer Vorsten; alle andere afbeeldingen zijn van ondergeschikt, hetzij plaatselijk, hetzij persoonlijk belang, en meestal over gebeurtenissen, die zeker in geene geschiedenis, welligt even in eene jaarlijksche kronijk vermeld zouden zijn. Het inwinnen van inlichtingen ter naauwkeurige omschrijving en verklaring dier platen heeft tallooze bezwaren gehad, gedurig zoeken in Couranten en honderden brieven gekost. Het is zonderling hoe weinig men van tijdgenooten en zelfs van de personen, in de afgebeelde zaken betrokken, naauwkeurige berigten, vooral over het juiste tijdstip der gebeurtenis verkrijgen kan. — Men voege nu hierbij het al zeldzamer worden van boeken, vlugschriften en platen,

vooral uit de jaren 1815—70 door de ware vernielingsmanie, die thans bij velen heerscht om boeken maar tot scheurpapier te maken (er bestaat zelfs een Genootschap met dit doel!) zoodat tallooze boeken, in de laatste 30 of 40 jaren gedrukt, spoorloos *verdwenen* zijn, voor zooverre ze niet reeds door het allertreurigste papier waarop ze gedrukt waren, uiteengevallen en vernietigd zijn. Evenzoo zijn de meeste platen, vooral die van 1825 tot 65 ongeveer, nl. uit den eersten tijd der lithographie hier te lande, van zóó ellendige teekening en uitvoering (er zijn zeer enkele uitzonderingen!) dat weinigen het der moeite waardig hebben geacht ze te bewaren, indien dit al mogelijk was door den toestand van het papier, dat verkleurde, scheurde, ja uiteen viel, — al te zamen redenen, waardoor reeds nu tal van prenten en boeken der laatste 50 jaren zeldzamer zijn dan die één of tweehonderd jaar geleden uitgegeven werden en onze nakomelingschap ze nog zeldzamer zal aantreffen,— welligt niet tot hare schade! — Door dit alles had de bewerking dezer aflevering hare zeer eigenaardige en onaangename bezwaren.

Wijl de staat mijner gezondheid mij in den laatsten tijd de inspanning, voor dit werk volstrekt vereischt, verboden heeft, heb ik naar eenen medehelper omgezien en dien gelukkig gevonden in den Heer J. F. VAN SOMEREN uit Zutphen, die met veelzijdige kennis, stalen vlijt en groote naauwkeurigheid de jaren van 1800 tot nu beschreven heeft, en tevens de niet gemakkelijke taak volbragt de vermeerderingen uit de verzamelingen der Heeren van Gijn, Nijland, van Stolk, en anderen er bij te voegen. Hoewel alles door mij nagezien en tusschen ons besproken is, zoude ik het werk zonder zijne hulp welligt niet voltooid hebben, zoodat ik hem mijn opregten dank betuige en hoop dat dit de eersteling zij van vele andere degelijke bibliographische werken!

Nog rest mij hartelijk dank te zeggen aan den Heer H. HYMANS, Conservator aan het Prentkabinet te Brussel voor de belangrijke mededeelingen der Spotprenten over 1830, 31, die mij ontbreken en in de Verzamelingen te Brussel aanwezig zijn.

Aan de Heeren A. van Stolk te Rotterdam, S. van Gijn te Dordrecht, A. J. Nijland te Utrecht, J. W. Wurfbain op de Heuven bij Rhedersteeg, en anderen, betuig ik voor de welwillende overzending of openstelling hunner verzamelingen eveneens mijnen dank, — en hoop dat de bezitters van in dit werk niet vermelde en der beschrijving waardige platen, mij die voor het Supplement zullen toezenden.

FRED. MULLER.

1 Julij 1879.

BEREDENEERDE BESCHRIJVING

VAN

NEDERLANDSCHE HISTORIEPRENTEN.

DE BATAAFSCHE REPUBLIEK. 1795—1806.

5310 (**1795. 19 Jan.**) „Het begin der Revolutie te Amsterdam." — Het Com-
a mitté Revolutionair verkondigt bij toortslicht door den Secretaris P. J. B. C. van der Aa, van de trappen van de Waag op den Dam, de overgave van het Bewind door Burgemeesters aan het Committé. (Wagenaar, Verv. XXVIII. 137). Door *R. Vinkeles*. 8°. Uit: Wagenaar, Verv. XXVIII.
b Dez. plaat, *proefdruk v. a. l.*
5311 Proclamatie van het Comitté Revolutionair te Amst. onderteekend door P. J. B. C. van der Aa, aan de Burgerij van Amsterdam, bevattende de namen der Leden van het Comitté Revol. en van de verkozen Provisioneele Repraesentanten, met gedurige verwijzing naar „den wensch der vrije Fran-„schen. Amst. D. M. Langeveld. 19 Januarij 1795. Eerste dag der Bataaf-„sche vrijheid." Plano.
5312 Het planten van den vrijheidsboom op den Dam. — Gezigt van den Dam, Stadhuis en Waag, welke laatste met ladders beklommen wordt, en waarvoor de vrijheidsboom met touwen omhoog getrokken wordt. Fraaije *teekening* in sepia zonder naam. Hg. 16, br. 24 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain, op de Heuven bij Arnhem.
5313 Zijden lint waarop de woorden: „Eerste Jaar van Vrijheid — en: Vader-„land — Alliantie — Vrijheid — Gelijkheid — den 19 Januarij — Anno „1795," de woorden zijn door evenveel zinnebeelden in kleuren als hier streepjes staan, afgescheiden. Lang 50, br. 3.5 dm.
5314 „Den XIX Januarij, eerste dag der Bat. vrijheid." Opschrift op een lint geslingerd om een Vrijheidsboom; aan den voet van den boom een kees, met onderschrift: *„Ik heb hem gevonden"* (wie? den boom? of de vrijheid?). 8°. In den Atlas v. Mr. S. v. Gijn, te Dordrecht.
5315 „Intogt der Fransche Hussaaren te Amsterdam." — Gezigt op het Leid-
a sche plein met de poort. (Wagenaar, Verv. XXVIII. 138). Naar *J. Bulthuis* door *C. Josi*. 1799. 8°. Uit: Zillesen, Geschied. d. Nederl. sedert 1793. 3e dl.
b Dez. pl.; *proefdr. v. a. l.*
5316 „Het inrukken der Franschen binnen Amsterdam." — De Leidsche poort
a waardoor paardenvolk intrekt; voorop eene juichende schare. — br. 12°.

Uit: Bataafsche Revolutie en Alliantie Almanach voor 1796. Amst. H. A. Banse. 12°.

b Dez. pl., *gekleurd*. Uit denzelfden Alm.

5317 Twee sprekende en belangrijke voorstellingen uit het burgerlijk leven tijdens de komst der Franschen hier te lande. (Wagenaar, Verv. XXX, 264—280). — 1) 3 armzalig-gekleedde Fransche soldaten komen met een billet van inkwartiering voor 3 mannen in een burgerhuis en reiken het aan de verschrikte meid over; verderop de ontzette huisman en vrouw. — 2) In een burgerhuis zitten 3 drinkende en kaartspelende soldaten, die de vrouw des huizes uitlagchen en dreigen daar ze om betaling vraagt; aan den muur hangt eene schets van deze groep met onderschrift: *Egalité.* — 2 *Teekeningen* in O. I. inkt door *I. de Gyselaar* (te Leijden?) 1795. Ieder hoog 26, br. 31 dm. br. fol.

5318 „De Carmagnole van 1795." — Onderschr. van eene afbeelding van 9 Fr. militairen in berooiden toestand, gelijk zij in Jan. Amsterdam binnentrokken. *Schetsteekening* naar het leven (door *W. Hendriks*). Hg. en br. 15 dm. 4°. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5319 „La Carmagnole." — Tekst der 13 coupletten met muzijk van dit toen ter tijd hier te lande veel gezongen lied vooral b.v. in Franeker. (Wagen. Verv. XXIX. 44). Gedrukt bij *W. C. Nolting*. 4 bl. 4°.

5320 Twintig afbeeldingen van allerlei infanterie, meestal soldaten, een paar officieren, in de meest verschillende en ongeregelde uniform of kleeding, een met een deken, velen met den broodzak op den rug; — allerwaarschijnlijkst afbeeldingen der Fransche troepen in 1795 hier gekomen. Zeer fraai *geteekend* en gekleurd. Zonder eenig onderschrift, alleen staat op de plaats van een officier onderaan: A. C. H. & C. B. F. (C. Bendorp?) 8°. Iedere pl. hg. 15⁵, br. 10⁵ dm. In den Atlas van den Heer A. v. Stolk.

5321 „Officier en gemeene der Sansculottes" — Onderschrift in *H.S.* van een plaatje, gemerkt XX, waarop een sansculotte met blaauw gestreepten broek, 2 brooden op zijne bajonet gestoken, een kruik in de hand en een ketel op den rug; naast hem een officier met rood gestreepte pantalon, enz. 8°. In den Atlas v. Mr. S. v. Gijn.

5322 Publicatie van de Staten Generaal d. Nederl., behelzende de opgave der benoodigde kleeding, levensmiddelen en fourrages voor het Fransche leger alhier. 's Hage. 27 Jan. 1795. — Afdruk uit den Nederl. Mercurius.

5323 „The first articles in requisition at Amsterdam or the Sansculottes be„come touts culotts." — Vinnige Engelsche spotprent op de Fransche requisitien. — Een Fransche Sansculotte heeft de wijde broek van een Hollander, waaruit het Hollandsche goud valt, aangetrokken, links drinkt een ander Sansculotte, die een Hollandsche met goud gevulde broek aan heeft, een flesch jenever, enz. Door *S. W. Fores* 1795. 29 Jan. kl. br. fol. In den Atlas van den Heer A. v. Stolk.

5324 „Prise de la Marine Hollandaise par la cavallerie Française, sur mer „19 Janv. 1795." — Regts de achterstevens van 5 groote en geheel van volk verlaten schepen der Holl. vloot, verderop meerdere schepen allen in het ijs vastgevroren. Op het ijs eene talrijke schare Fransche cavallerie; links eene groote stad (de Helder?) Naar *Robineau* door *Pauquet*. gr. br. fol.

5325 »Monument van de verworpen oude Constitutie. Sept. 1787 — 1795 18 „Jan." — Zinneprent op de nadeelige gevolgen voor handel, zeevaart en schoone kunsten van de familieregering, enz. onder Willem V. — In het

midden onder een grooten toog staat een groote zuil, van boven versierd door eene ster, waarin een ooijevaar (de Haagsche?) met omschrift: „Onder mijne vleugelen zijt gij veilig." Op de voorzijde hangen de wapens van Nederland, Pruissen en der 7 Prov. Ter weerszijden twee vlaggen met bijschr.: *Onder Britsche dwingelandij* en: *Onder Pruysche heerschappij*. Op het voetstuk de attributen van handel en zeevaart met bijschrift „Wij allen kwijnen." Ter weerszijden Neptunus en Mercurius. *Teekening* in kleuren door *N. v. d. Meer Jr.* 1793. Hg. 56, br. 40 dm. gr. fol. — Bij den heer J. A. Nijland.

5326 Kopijrekening van den kastelein uit het oude Wapen van Embden of Groot Keizershof (op den Nieuwendijk of Warmoesstraat) aan het Comitté revolutionair te Amsterdam, groot *ƒ* 5650.— waarop voorkomt: van 9 Dec. 1794 tot 14 Jan. 1795, voor bijeenkomst, wijn, likeur *ƒ* 300. — Van 18—21 Jan. aan eenige duizende menschen eten gegeven *ƒ* 2000.— Voor gebroken porceleinen *ƒ* 350.— Voor gebruik van mijn huis bij het begin der revolutie van 18—21 dezes *ƒ* 1500.— Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5327 Spotprent op de handelingen in de Grond- en Wijkvergaderingen. — Eene groote gelagzaal; in het midden eene tafel waaraan eenige twistende en slapende mannen. Boven den schoorsteen hangt een plank met opschr.: *Het wapen van Embden* (een koffijhuis in de Warmoesstraat? waar velen bijeen kwamen). Links boven de deur een doodshoofd en een „Lr. W. W.! Vrijheid of de dood;" daarnaast het portr. van den patriot *J. Nomsz*, hetwelk omgekeerd hangt; aan den muur 3 teekeningen in lijst van Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap. Geestige *teekening* in zwart kr. door *J. Smies*. Hg. 35, br. 50 dm. br. fol. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5328 „Gezigt van het in Triumff uithaalen der Burger Deputatie uit het Werk-
a „huis op Maandag 19 Jan. 1795. Gearresteerd zijnde wegens het prezen„teeren van een Request aan de Vroedschap te Amst." (Wagenaar, Verv. XXVIII. 148; Nederl. Jaarb. 1794, bl. 1601, 1773) — Gezigt van het Werkhuis in de Plantage met de koetsen om de gevangenen af te halen en eene menigte volks. Naar *D. Kerkhoff*, door *J. L. van Beek*. br. fol. —

Hierbij het *Request* den 14 Oct. aan de Vroedschap gepresenteerd, (Wagenaar, Verv. XXVIII. 89 enz.) en het niet ingediende *Declaratoir* gedeeltelijk afgedrukt in Wagenaar bl. 98; voorts het: „Manifest van het Geheime Committé van Algemeen Welzijn aan alle Regeerders in Nederland. 5 Aug. 1794." Zie N°. 5331.

b Dez. pl. *Proefdr. v. a. l.* In den Atlas van Mr. S. v. Gijn.

5329 „Plegtig verwelkomen der Burger-Requestranten voor het Huys der Ge-
a „meente te Amsteldam." (Wagenaar, Verv. XXVIII. 149) — Gezigt van den Dam met Stadhuis, Nieuwe kerk en opgerigten Vrijheidsboom. Naar *Kerkhoff*, door *L. v. Beek*. (*sic*) br. fol.

b Dez. pl. *Proefdr. v. a. l.*

5330 Gezigt van de 2 kamers op het Stads Werkhuis waar v. d. Heyden, Visscher en de andere Requestranten gevangen zaten. — Op de eene teekening ziet men eene kamer met 3 ramen en kagchel, waarin 2 Heeren zitten te lezen, een zit te rooken, een ander voor een lessenaar staat, terwijl in het midden een man garen windt. — Op de andere teekening is eene kamer met ledikant, pendule (style Boule) en papagaaikooi afgebeeld, en een Heer die eene secretaire opensluit, (bewijs dat de gevangenis niet zwaar was!) *Teekeningen* in O. I. inkt naar het leven door *J. Bulthuis*.

Ieder hg. 16, br. 20 dm. br. 4⁰. In den Atlas v. d. Heer R. W. P. de Vries.

5331 „Voor Vrijheid en Vaderland." — Groote zinneprent ter eere der 6 Requestranten C. W. Visscher, W. Janssen, A. Hardenberg, J. v. d. Heyden, H. v. Calcar en H. Heuskens, den 6en Nov. op het Werkhuis te Amst. gevangen gezet en den 19en Jan. 1795 bevrijd. — Portiek van een grooten tempel met bovenstaand opschrift op het voetstuk, de portretten der 6 mannen in med., dat van Visscher door het beeld der Vrijheid vertoond. Links de afbeelding van het presenteeren van hun Request; in het fronton des tempels hunne afhaling uit het Werkhuis; regts hunne kamer in het Werkhuis. — Zonder naam v. grav. doch (naar *Kloek*, door *van Beek* en *Wijsman*). Hg. 50, br. 59 dm. gr. br. fol. — Deze plaat is dezelfde als N⁰. 4779 van 1787, doch voor deze gelegenheid veranderd.

„De wederkomst van den Hollandschen patriot" is een blijspel naar het Fransch van Leroy, door P. G. Witsen Geysbeek en vermeld in Hilman, Tooneelstukken No. 3641.

5332 De omwenteling te Haarlem. (Wagenaar, Verv. XXVIII. 191). — Gezigt van de Groote Markt met het Stadhuis in de volle breedte, den Vrijheidsboom en het verheugde en jubelende volk. Fraaije *teekening* naar de natuur in O. I. inkt door *V. v. d. Vinne*. Hg. 27, br. 34 dm. br. fol.

5333 Hetzelfde, eenigzins verkleind en met geringe veranderingen; met onderschrift: „Eerste dag der Vrijheid." *Teekening* in O. I. inkt door *V. v. d. Vinne* met zijne handteekening. Hg. 20, br. 27 dm. kl. br. fol.

5334 „Formulier bij het trouwen op h. Huys der Gemeente te Amst. sedert „de heuchl. Revol. v. d. 19 Jan. in gebruik." 1 bl. kl. fol.

5335 **20 Jan.** Eigenhandig briefje v. d. Maire C. W. Visscher „aan den Luth. „Prop. Vos aanzeggende tot nader order niet het sedert eenige jaren inge„voerd gebed voor de Regeering dezer Prov. en stad te gebruiken, maar „de Volksrepresentanten en provisioneele aangestelde Collegien in stad „en Prov. aan de Goddelijke bescherming op te dragen." br. 4⁰. In den Atlas van Mr. S. v. Gijn.

5336 (**21 Jan.**) „Hier eert men God. — Burgers wie Gij ook zijn moogt, stoort „deeze Eeredienst niet. — C. W. Visscher. Maire."

„Ici l'on adore Dieu." — Citoien qui que tu sois ne trouble pas ce culte. „— C. W. Visscher, Maire." (Nederl. Jaarb. 1795. bl. 297, — waar de Holl. tekst ook afgedrukt is.) Deze bladen hetzij in het Hollandsch, hetzij in 't Fransch met groote kapitale letters gedrukt, werden te Amst. aan de Kerken geplakt om de vrijheid van Godsdienstoefening voor elke gezindheid, „volgens de belofte der Franschen" te verzekeren. — Ieder blad hg. 40, br. 45 dm. br. fol. — Deze bladen voor aanplakking bestemd, zijn natuurlijk van de uiterste zeldzaamheid en afkomstig uit den Atlas van den Heer C. H. Kuhn, die ze in zijne jeugd als Procureur zelf uitgegeven of in handen gehad heeft. Het Hollandsche Ex. is nu in den Atlas v. d. Heer R. W. P. de Vries, het Fransche bij d. Heer D. C. Meyer Jr. beide te Amsterdam.

5337 Aankomst der Franschen te Haarlem. (Wagenaar, Verv. XXVIII, 197) — Gezigt op de Groote Markt met de Kerk, den Vrijheidsboom en de huizen bij de Jansstraat; de Fransche troepen in treurigen toestand op paarden en wagens in dekens en allerlei kleeding gehuld aankomende. *Teeke-*

ning naar de natuur als voren, zonder naam (door *V. v. d. Vinne.*) Hg. 27, br. 35 dm. br. fol. Pendant van N⁰. 5332.

5338 **22 Jan.** „Aankomst der Fransche troepen binnen Delft, ingehaald door de
a „Municipaliteit. Op 22 Jan." (Wagenaar, Verv. XXVIII, 236,7.) — Gezigt van het Stadhuis en de markt, waar de Fransche troepen in allerlei kleeding, velen met vrouwenhoeden op en vergezeld door de Regering met slaande trom optrekken. Naar de natuur, naar en door *J. Jelgerhuis.* gr. br. fol.
b Dez. pl. afdruk op *wit satijn.*

5339 **26 Jan.** Proclamatie van de Provis. Repraesentanten (in het Hollandsch en Fransch) behelzende de namen der personen benoemd tot Maire, Procureur en tot leden v. h. Comitté van Revolutie, v. Waakzaamheid, v. Algemeen Welzijn, van Rechtsoefening, van Koophandel en Zeevaart en van Finantiën. Amst. P. H. Dronsberg. Plano. Alleen het 2e blad behelzende de namen enz. — In den Atlas v. d. Heer Wurfbain zijn beide bladen.

5340 „Het planten der eerste Vrijheidsboom te Rotterdam op Maandag 26 Jan."
a Gezigt van de huizen op de Groote Markt met de Wijde Marktsteeg, waarachter de toren der Laurenskerk met eene vlag van zes banen. Op den voorgrond de Vrijheidsboom met eenig jubelend volk. Slechte gravure zonder naam, met 2 reg. onderschrift, Hg. 24, br. 19 dm. br. 4⁰. *Zeldzaam.*
b Dez. plaat, doch alleen de boom en het volk zonder de huizen, echter met bijvoeging van een jongen en een hond aan de linkerzijde. — Wijl op dezen druk de letters van het onderschrift open, op de eerste geschaduwd zijn, meen ik dit voor een eersten druk te mogen houden.

5341 Grooter gezigt van de Groote Markt te Rotterdam, met het Erasmusbeeld en de huizen van de Wijde Marktsteeg tot het Steiger, alsook de andere zijde tot het West Nieuwland; de Vrijheidsboom staat bij het beeld opgerigt; daaromheen eene dansende vrouwenschaar, eenige soldaten en ander volk. *Teekening* in O. I. inkt, (welligt door *J. A. Langendijk.*) Hg. 30, br. 40 dm. br. fol. Niet in plaat gebragt.

5342 **(31 Jan.)** „De Rechten v. d. mensch en v. d. burger. 1795." — Deze,
a in 19 artikelen vervatte Regten werden den 31 Jan. te 's Hage door de Provisioneele Repraesentanten v. h. Volk v. Holland afgekondigd. (Wagenaar, Verv. XXIX. 272) — Gegraveerd op 2 kolommen gelijk gemeenlijk de 10 Geboden of de Romeinsche Wet der 12 Tafelen afgebeeld wordt; bovenaan het Alziend Oog, de Tijd, enz.; van onderen een 20 reg. vers v. P. J. Uylenbroek. 1795. 15 April. Door *L. A. Claessens.* fol.
b Hetzelfde grooter. De 19 artikelen in cursieve letters en lange regels in een langwerpig ovaal, gevormd door een zich in de staart bijtende slang, het zinnebeeld der eeuwigheid!! Bovenaan de Vrijheid met een schild waarop het woord *Vrijheid;* onderaan 2 elkander omhelzende knaapjes met banier *Broederschap;* links het altaar van *Gelijkheid.* Naar *J. v. Meurs,* door *T. Koning.* Met adres v. *W. v. Vliet* (te Amsterdam op de Heiligeweg) wiens naam op alle Ex. welke ik zag, *geschreven,* niet gedrukt is. gr. fol.

5343 Zinneprent op de Rechten v. d. Mensch. — De Vrijheid verzeld van Standvastigheid, reikt de hand aan Vrede en Eendragt; op den achtergrond de Tempel der Rede, op den voorgrond de Menschenliefde, de *Regten van den Mensch* aanwijzende. Door *Jer. Snoek* te Rotterdam. 1795. kl. fol.

5344 **4 Febr.** „Vreugdebedrijven bij het plunderen van den Vrijheidsboom te „te Delft, 4 Febr." — Gezigt van de Groote Markt met de Kerk; op den voorgrond de Vrijheidsboom waarom eene dansende en jubelende schare van mannen en vrouwen. Naar de natuur door *J. Jelgerhuis*. gr. br. fol.

5345 **(6 Febr.)** Vernietiging van het Stadhouderschap te Haarlem afgekondigd. — Gezigt van de Groote Markt; geheel als N⁰. 5332. Van de pui van het Stadhuis wordt de Acte afgelezen, de Markt is geheel bezet door een carré van soldaten, rondom den Vrijheidsboom gevormd. *Teekening* in O. I. inkt (door *V. v. d. Vinne?*) Pendant van N⁰. 5332 en 5337. Hg. 27, br. 34 dm. br. fol.

5346 **(13 Febr.)** Afbeelding v. d. Vrijheidsboom den 13 Febr. te Middelburg op de Groote Markt geplant. — De boom op eene kleine verhevenheid, omgeven door 4 lantaarnen. Gekleurde *teekening* zonder naam. Hg. 30, br. 17 dm. kl. fol.

5347 **(16 Febr.)** „De Acte der Guarantie des Stadhouderschaps verbrand."
a (Wagenaar, Verv. XXX. 21). — Afbeelding van de Kamer v. H. H. Mog. waar de Commies van Laer de acte in het vuur werpt. Door *R. Vinkeles*. 8⁰. Uit: Wagenaar, Verv. XXX.
b Dez. plaat, *proefdr. v. a. l.*

5348 **Febr.** „Afbeelding v. d. moedwil gepleegd aan de Graftombe v. Anna „Anna Elis. Gravin v. Solms, zooals het zich in Febr. 1795 vertoonde „in Ruine in de Domkerk v. Utrecht." Naar *C. v. Hardenberg* door *R. Vinkeles*. br. 4⁰. Uit?? In den Atlas v. Mr. S. van Gijn.

5349 **4 Maart.** „Feest der Vrijheid, gevierd bij de inwijding van den Vrijheids-
a „boom te Amsterdam op het Plein der Revolutie, 4 Maart" (den Dam) enz. — „Fête de la liberté," etc. (Wagenaar, Verv. XXIX. 304, Nederl. Jaarb. bl. 1967). — Gezigt van den Dam, met Stadhuis, Nieuwe Kerk en Waag, alles bezet met eene tallooze menigte menschen; in het midden de Vrijheidsboom en het jubelende en dansende volk; in het verschiet, bij de tegenwoordige Eggertstraat, de vaandels der Leesgezelschappen. — Naar de natuur door *J. Kuyper* get., gegrav. door *R. Vinkeles* en *D. Vrijdag*. gr. br. fol. Pendant van N⁰. 5405.
b Dez. plaat, *proefdruk* vóór het onderschrift.
c Dez. plaat, *proefdruk* vóór onderschrift en wapen.
d Dez. plaat, *proefdruk* vóór onderschrift en wapen op *blaauw* papier.
e Dez. plaat, onafgemaakte *ets*druk.

Deze plaat is de meest algemeene. — Hierbij: „Beschrijving van het „feest der Revolutie." Amst., Wed. J. Doll. 42 bl. 8⁰. en: „Volkszan„gen ter viering v. h. Vrijheidsfeest. Amst., J. Uylenbroek." 33 bl. 12⁰.

5349* Dezelfde voorstelling, zeer verkleind, met onderschrift: „Het dansen bij „de inwijding v. d. Vrijheidsboom," — enz. „1 Cor. X: 7—11: (Wordt geene „afgodendienaars," enz. — „Deze dingen zijn hun overkomen tot voorbeeld," enz. Uit: Sonstral, Verlossing v. Nederland. br. 8⁰.

5350 Hetzelfde, geheel anders, met onderschrift: „Het eerste feest der Bataaf„sche Vrijheid, bij gelegenheid v. h. inwijen v. d. Vrijheidsboom." — Hetzelfde gezigt op den Dam met Stadhuis, Nieuwe Kerk en Waag, doch zonder de Eggertstraat; alles bezet door eene menigte menschen, doch op den voorgrond tusschen Kalverstraat, Vijgendam en Waag staat veel Infanterie opgesteld; het midden van den Dam is bijna ledig en slechts ingenomen door den Vrijheidsboom en eene dansende schare, meestal

vrouwlui uit de laagste klasse. Aquatinta door *W. Kok* met adres v. *Iz. de Jong*. gr. br. fol. *Vrij zeldzaam.*

5351 Hetzelfde, geheel anders, met onderschrift: „Vreugdefeest ter inwijding „v. d. Vrijheidsboom" enz. — Gezigt v. d. Dam, juist van de andere zijde als op de vorige platen, ziende op de Kalverstraat, en vertoonende de huizen op den Dam ter linker- en regterzij; de Infanterie vormt een driehoek van het Stadhuis tot de Waag en Kalverstraat; in het midden de open plaats voor den Vrijheidsboom en de dansende menigte. Naar het leven door *H. Numan*. Fraaije gekl. plaat. br. fol. *Zeldzaam.*

5352 Hetzelfde nagenoeg als voren met de huizen v. de Kalverstraat, enz. zeer verkleind. *Teekening* waaronder in geschreven calligraphische letters: „Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap. In rand. Door *H. W. Kloek*. gr. br. fol.

5353 Het vrijheidsfeest op den Dam. — Gezigt van den Dam, Stadhuis en Waag en in het verschiet de Kalverstraat, enz.; in het midden de Vrijheidsboom met de dansende menigte, terwijl een zware regen valt. Fraaije *teekening* in sepia znd. nm. Hg. 16, br. 24 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5354 Hetzelfde. — De plaat N°. 5349 zeer verkleind, met 1 regel cursyf onder-
a schrift: „Plegtige Inwijding" enz. kl. br. 4°.
b Dez. pl. latere druk met 1 reg. onderschrift in kapit. letters.

5355 Hetzelfde, nagenoeg als voren, doch de Infanterie vóór het Stadhuis geschaard en het midden van den Dam open voor den Boom en de dansende schare. Door *J. G. Schultsz*. 4°. Uit: Nederl. Merc. 1795. Maart.

5356 „Het Amsterdamsche Vrijheidsfeest." — Een gezelschapsspel nagenoeg als het ganzenbord, in 12 afdeelingen, met bovenstaand opschrift; onderaan de regelen van het spel. Amst. I. de Jongh en W. Wijnands. br. fol. *Zeldzaam.*

5357 „Afbeelding van de Vrijheids Boom, ingewijd 4 Maart op het Revolutie „Plein of den Dam; naar 't leeven geteekend met den voetmaat." — Afbeelding in kleuren van den boom, hoog 89 voet, met omheining; onderaan het plan van het voetstuk. Ter wederzijde der plaat de uitvoerige beschrijving van het: „Feest der Revolutie in Amsterdam" met alle aanspraken. gr. br. fol. — Hierbij: „Burger Vrijheidslied bij het planten „der nieuwe Vrijheidsboom (op den Dam)" 4 coupl. op de wijs van Psalm 134, door J. Waller. kl. fol.

Van dezen boom zijn 2 veel grootere *teekeningen* in kleuren, in den Atlas v. d. Heer R. W. P. de Vries.

5358 Hetzelfde anders. De boom met schilden en omheining, grooter dan op
a de voorgaande plaat, doch zonder voetmaat en beschrijving ter weerszijde. Met 3reg. onderschrift: „Afbeeld. v. d. Vrijheidsboom, geplant „Donderdag 26 Febr." enz. Zonder naam v. grav. Hg. 39, br. 23 dm. kl. fol. Gekleurd. *Zeldzaam.* — Hierbij een 16 reg. Orangistisch vers in H.S. in het laatst van Febr. aan dezen boom geplakt.
b Dezelfde Vrijheidsboom, eenigzins verschillend. Slechte *Teekening* in kleuren. kl. fol.

5359 Afbeelding van den Vrijheidsboom met linten enz., in kleuren. — Klein plaatje, gedrukt boven een Hebreeuwsch gedicht, zijnde eene zamenspraak in verzen tusschen een leerling en een Geleerde over: „De Oorsprong en „beteekenis der oprichting van den Vrijheidsboom, als een heilig zinne„beeld der Ouden duidelijk beweezen, uit de Heil. Schrift" waarvan de Holl. vertaling door *L. H. J. Bronveld*, met dit opschrift, links van

het Hebr. gedrukt is. 1 blad gr. fol. *Uiterst Zeldzaam.* In den Atlas v. d. Heer R. W. P. de Vries.

5360 „Bij het Inwijdingsfeest v. d. Vrijheidsboom op het Revolutieplijn" enz. — Afbeelding v. d. boom, met dansende vrouwen om den boom en het hek, een paar muzikanten enz., met dit opschrift, en onderaan een zang in 6 coupletten, kl. fol. Hg. 15 en 32 br. 12 dm. In den Atlas v. Mr. S. v. Gijn.

5361 „Afbeelding v. d. Vrijheidsboom, geplant in den nacht tusschen 5 en 6 „Febr. op het Burgerplein, te vooren genaamd het Koningsplein." — Deze boom is eene lange staak met een groote afhangende cirkel met randschrift: *Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap,* en waaraan vele veelkleurige linten hangen. Met 3 reg. onderschrift. Hg. 25, br. 16 dm. kl. fol. Pendant van 5358 doch kleiner. *Gekleurd. Zeldzaam.*

5362 „Bij het planten van den Vrijheidsboom, ter vereering van „het Burger-
a „plijn" (vroeger Koningsplein). — Afbeelding van het Koningsplein, waarschijnlijk bij de Noorderhoek van het Singel, met den Vrijheidsboom en eenige dansende mannen en vrouwen. Plaat zonder naam waaronder in boekdruk: „Zang voor alle burgers" in 5 coupletten. Zonder adres. kl. fol.
b Dez. pl. *gekleurd* met bovenschrift en verzen.

5363 „De Vrijheidsboom op h. Burgerplein te Amsterdam." Door *J. C. Schultz.* 4⁰. Uit: Nederl. Mercurius. 1795. Mei.

5364*a* Hetzelfde. eenigzins grooter. *Teekening* in kleuren, Hg. 31 br. 20 dm. kl. fol.
b Hetzelfde doch eenigzins verschillend. *Teekening* in kleuren. Hg. 40, br. 12 dm. kl. fol.
c Hetzelfde doch veel kleiner en de boom omgeven door eene dansende schare. In ovaal. Zonder naam. In kleuren. gr. 12⁰.

5365 Het dansen om den Vrijheidsboom op het Koningsplein. Titelplaat van: C. Zillesen, Gesch. d. Vereen. Nederl. Dl. 3. 8⁰.

5366 Afbeelding van het zoogenaamde Zeeregt te Amst., (afgebroken in 1878) met den Vrijheidsboom, daarvoor weggenomen in 1797. Door *J. G. Schultsz.* 4⁰. Uit: Nederl. Mercurius 1796. Mei. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5367 Afbeelding van 3 Vrijheidsboomen te Amsterdam. — In het midden de groote op den Dam, met eene dansende schare; regts die van het Koningsplein, waarbij 4 personen; links de ware, natuurlijke boom, geplant (volgens onderschrift: 19 Januarij.) in den top een man met den hoed wuivende. Met 3 vierregelige verzen door J. G.... Hg. 45, br. 32 dm. gr. fol. *Zeldzaam.*

5368 Vier ongenummerde plaatjes, vertoonende, ieder in een ovaal:
De Amsterdamsche Vrijheidsboom op den Dam, alleen met onderschrift: „Hg. 89 voet."
Zinneprent op de Revolutie. Onderschr.: „Door Fransche hulp, den 19 „Jan. 1795."
Zinneprent: „De Rechten van den Mensch."
Zinneprent: „Broederschap" waarboven de 3 Amsterd. Andrieskruisen.
Ieder plaatje hg. 11 br. 18 dm. Behooren welligt in een Almanak.

5369 „Tot lof der Clubisten." — Een Bataaf met steek en cocarde op, houdt als een andere Mucius Scaevola, de regterhand met een sabel, in het vuur op een altaar brandende; in de linkerhand houdt hij de banier der Vrijheid, op het Vaandel staat: Lr....? op het altaar: N⁰...., ter invulling van de Club waartoe de Patriot behoorde. Naar *Wennink* door

M. B. V. L. Onderaan een 12 reg. vers v. M. Volmer. „Tot lof der „Clubisten." Amst., 19 Jan. 1795. gr. 4⁰.

5370 „Afbeelding der monteeringen en onderscheidstekenen van de Cavallerie, „Infanterie en Artillerie der Nation. Guarde v. Amsterdam." — 14 gekleurde afbeeldingen van deze monteeringen; regts 5 verschillende afbeeldingen van draagteekens der Garde. Van ond. de (afzonderlijk gedrukte) uitlegging van A—O en I—V. Amst., D. Schuurman, drukker v. de Commissie ter Organis. der Nat. Guarde te Amst., 1795. kl. br. fol.

5371 Twee cocardes (ieder in doorsnede 6 dm. gr.,) voor gewone gelegenhe-
a den en voor de Nat. Garde.
b Een lint, rood, wit en blauw, in die tijden gedragen.

5372 Wijkbriefjes der Schutterij te Amsterdam, gereörganiseerd in 1795; en andere Lidmaatbriefjes.

(1) Een steenen voetstuk, waarop de naam en waardigheid van den persoon in de Schutterij verkozen, werd ingevuld; bovenaan het wapen der Stad door een' Kees beschermd; op den achtergrond regts het Stadhuis; van ond. een 4 reg. vers van v. Ollefen. Hg. 29 br. 21 dm. kl. fol.

(2) Wijkbriefje voor Wijk 18. — Eene zuil waarvoor 2 zinnebeeldige vrouwen elkaar de hand reiken; links een 10 reg. vers v. d. provision. Kapt. A. Valentijn; regts eene oproeping van den korporaal der Wijk. Door *F. J. Pfeiffer*. Hg. 21, br. 25 dm. br. 4⁰.

(3) Een dergelijk oningevuld plaatje; bovenaan de afbeelding v. h. feest te Amsterdam, omstuwd door vaandels enz. In ovaal, links de Vrijheid, *de Rechten v. d. Mensch* in de hand. Hg. 17, br. 21 dm. br. 4⁰.

(4) Schuttersbriefje v. Amsterdam of aanzegging om als schutter op te komen. — In het midden in breed ovaal het vrijheidsfeest op den Dam met: *Vrijheid* enz. Onderaan: *Tandem bona causa triumphat*. Naar *J. Bulthuis* door *T. Koning*. br. 4⁰. In den Atlas van den Heer A. v. Stolk.

(5) Een kaartje met steenen voetstuk waarop: *Vrijheid Gelijkheid Broederschap*, ter weerszijden 2 zinnebeeldige vrouwen, enz.; op het voetstuk is gegraveerd: „Burger....... is Lid van de Vergadering in Wijk...." wat in dit Ex. is ingevuld voor J. C. Pruyssenaar in Wijk 34 en geteekend door P. Pypers als Secretaris. br. 12⁰.

(6) Een dergelijk kaartje, waarop een portiekje met 2 kolommen ter weerszijden, en de woorden: Vrijheid Gelijkheid Broederschap. Voorts: Den Burger.... is Lid der Vergadering van .... in Amsterdam. 12⁰.

(7) Een ovaal als zegel, met de woorden: *Vrijh. Gel.* en *Broed.* en daarin: *Commandement v. Amst.* Naar *J. v. Meurs*, door *T. Koning*. br. 12⁰.

5373 Dergelijk Schutterskaartje voor Rotterdam. — Een open veld ter invulling; daarboven een altaar met twee zaamgevouwen handen, regts een militair en burger, links een burger, onderaan het Rotterdamsche wapen door een leeuw bewaakt. br. 12⁰.

5374 Biljet of kaart voor een stemgerechtigd Burger te Delft, geteekend door den secretaris K. van Dijk. — Wapen der stad, vrijheidshoed, vaandels, enz. Onderaan: *Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap*. 12⁰.

5375 Biljet voor »Burger..... Lid van de vaderlandsche Societeit voor Vrijheid „Gelijkheid Broederschap te Arnhem." — Bovenaan een plaatje waar een burger en een militair op trommels en balen goederen onder de schaduw van den Vrijheidsboom zitten te praten. gr. 8⁰.

5376 tot 5387 zijn Zinneprenten op de Omwenteling en op: Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap.

5376 „Verlichting." — De engel der Verlichting vliegt met eene flonkerende ster
a bij zich over den wereldbol en verlicht Europa. Naar *J. Kuyper* 1795 door *L. A. Claessens*. Met adres v. C. S. Roos. gr. 8⁰. In rood gedrukt.
b Hetzelfde, navolging in lithographie, zonder eenigen naam of woord. 8⁰.

5377 4 Zinneprenten met de onderschriften: „Gelijkheid — Ondeelbaarheid —
a „Getrouwheid — Waakzaamheid" — Allen naar *A.C. Hauck* door *H. Roosing*. Uitgeg. door J. Groenewoud te Rott. 4 St. gr. br. fol. Pendanten. Met afzonderlijke uitlegging der 2 eerste zinneprenten.
b De beide laatste platen in *proefdruk* voor alle letter.
De letterdrukken dezer 4 platen kosten bij uitgaven te zamen 11 Gl.!!

5378 4 Zinneprenten, ieder in een medaillon besloten in een vierkant van bouwsteenen, met deze 4 onderschr.: „Vrijheid. Gelijkh. Broed." — Vrijheid, »Getrouwheid, Waaksaamheid." — Waakzaamheid en reght door zee. — Het Reght v. d. mensch is Vrijheid." — Waarschijnlijk chassinetten in dezen tijd gebruikt. Zonder eenigen naam. gr. 4⁰. Pendanten.

5379 »De Vrijheid" — „De Conventie" — Twee zinneprenten; de *Vrijheid* zit pralende op een heuvel, regts wordt een vrijgemaakte Bataaf door een Franschen huzaar tot haar geleid; de Tijd verzekert haar een eeuwigdurend rijk! — De *Conventie* bestaat in het bestijgen van een ledigstaanden zetel door een Bataaf die tevens door het opsteken der vingers de 3 artikelen bezweert welke engelen in de lucht hem voorhouden. — Op den voorgrond verbreekt een *held* het juk, (een houten melkvrouwenjuk!) Naar *Bakker* door *K. T. Bendorp*. Met adres van J. H. en G. J. Dorens te Rotterdam. 2 pl. br. fol.

5380 „Bataafsche Vrijheid." — Zinneprent verbeeldende een open tempel op 7
a kolommen, waaraan de portretten der verdienstelijke patriotten Capellen, Daendels, Zoutman en de Winter hangen; links treedt de Bataafsche Vrijheid uit den tempel en gaat de Fransche troepen over het ijs aankomende tegemoet en heet hen welkom; regts de Dwingelandij, Eigenbaat, enz. een omstortende zuil met een ridder, enz. Naar en door *J. G. Visser*. Hg. 52, br. 55 dm. gr. br. fol. — Hierbij afzonderlijke gegrav. uitlegging in kl. br. fol.
b Dez. plaat, fraaije *proefdr. v. a. l.*

5381 „De Zegenpraal der Vrijheid en Gelijkheid over de onbepaalde Heerszugt" — „La triumphe de la liberté" etc. — Zinneprent. De Gelijkheid zit op eene estrade voor eene obelisk, de *Rechten v. d. Mensch* naast haar; op den voorgrond het afgehouwen hoofd van Lodewijk XVI. Naar *W. v. Bork* door *G. Kitsen*. Hg. 41, br. 32 dm. fol.

5382 „Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap. — Liberté, Egalité, Fraternité." —
a Opschrift in eenvoudige *calligraphische* letters, waarboven een medaillon waarin de herstelde Bataafsche Vrijheid troont, regts het feest te Amst. v. 4 Maart, links het paslood, enz. Door *J. L. v. Beek* en *A. Brouwer*. gr. fol. Met afzonderlijke *Verklaaring*. fol.
b Dez. plaat *gekleurd*.

5383 „Vrijheid en Gelijkheid." — Opschrift in *calligraphische* letters uit staande mannen en vrouwen gevormd, omgeven door zes bijbelsche voorstellingen (Adam in het Paradijs, de geboorte van Christus en de 4 Evangelisten).

Naar *J. Bulthuis* door *J. G. Visser* en *C. Brouwer*. gr. br. fol. Hierbij afzonderlijk: „Verklaaring v. h. Gedenkstuk voor de zalige leere van Vrijh. „en Gel." Uitvoerig vers in 3 kol. br. fol.

5384 „Vrijheid en Gelijkheid" — Opschrift in *calligraphische* letters uit staande
a mannen en vrouwen gevormd, omgeven door een breeden gefigureerden rand, waarin regts, links en v. ond. 3 ovale zinnebeelden en bovenaan de borstbeelden in med. van Pichegru en Daendels (naar *D. Kerkhoff*) zonder naam v. grav. br. fol. — Hierbij behoort eene gedrukte uitlegging, 4 bl. 8°.

b Dez. voorstelling; origineele *teekening* in O. I. inkt.

5385 Eenige zinneprenten of vignetten op de Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap. —
a De Vrijheid zit ten troon, de Rechten v. d. Mensch in de hand; een bliksemschicht doet de geharnaste dwingelandij neerstorten. Door *J. C. Bendorp* 1796. 4°. Is een titelprent voor?

b „Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap." — De Vrijheid staat als standbeeld in eene nis; ter wederzijde 2 standbeelden met doodskoppen, onderaan 2 med., in de lucht een langwerpig ovaal met zinnebeelden. gr. 4°. Titel of zinneprent in?

c Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap. — Drie burgers, de een den ander van zijne ketens bevrijdende. Door *P. H. Jonxis*. 8°.

d „Liberté, Egalité, Fraternité." — Een altaar waarnaast de Vrijheid staat en waarboven de zon opgaat, met deze 3 woorden links, regts en van ond. Geplaatdrukt hoofd van een 4° brief v. een patriot uit die dagen.

e *Vrijheid, Gel. Broed.* Een engel bij een zuil met opschrift: *Victoria*. Door *J. Jelgerhuis*. 12°.

f *Gelijkheid, Vrijh. Broed.* De Vrijheid naast eene zuil waarop 2 zaamgevoegde handen. 12°.

g *Gelijkheid*. Eene zinnebeeldige vrouw houdt in de eene hand een tablet, waarop: *Droits de l'homme, Rechten van den Mensch*. Fraaije grav. (door *J. Kuyper?*) gr. 8°. *Epreuve d'artiste*.

h 4 Titelvignetten. — Twee burgers geven elkander de hand over een altaar waarop: *Rechten v. d. Mensch*. — De Vrijheid met een schild: *Bataafsche Republiek*. — Een Bataaf vertreedt de heerschzucht en verjaagt het bijgeloof. — Tempel, bovenaan kaart van Gelderland. — Voor 4 dln. van: Zillesen, Geschied. van Europa. 1799. 6 dl. — Naar *Cuylenburg* door *D. Vrydag*. 12°.

i *Wij zijn vrij gelijk broeders*. De Vrijheid en een Kees staan naast een steen met dit opschrift. Door *J. Jelgerhuis*. 12°.

k *Eendragt maakt magt*. Titelprent en gegrav. titel voor (Swildens,) Politiek belangboek. 1795. 12°.

l Twee zaamgevoegde handen bij een pijlbundel, 2 vaandels enz. 12°.

m Een altaar waarom 4 kinderen en een staak met vrijheidsmuts. Omschrift: *V. G. Broed*. Ovaal. 12°.

n 3 Zinnebeeldige vrouwen. V. G. B. 1795. Medaillon. 12°.

o Een driehoek met zonnestralen en V. G. B. 1795. Med. 12°.

p Het stadhuis te Amst. met vrijheidsboom en vele dansende naakte kinderen. Med. 12°. De 4 *m—p* alle gekleurd en in den Atlas v. Mr. S. v. Gijn.

5386 Tien vignetten op de Keezen; *a—e* allen in kl. 24°. hetzij boekvignetten hetzij draagteekens; de overigen *f—n* grooter ovalen. 12°.

a *Vrijheid en Gelijkheid*. — Een Kees bij een loodlijn, zinnebeeld der Gelijkheid. — Hetzelfde gekleurd.

b *Ik rust.* — Een rustende keeshond. Vignet voor: Gevallen van een Keeshond 1790. 8⁰.

c *Ik rust nog.* — Een keeshond gebonden aan den standaard der Vrijheid.

d Een keeshond verdedigt zijn hok tegen twee katten.

e Een keeshond een jager volgende. — Afdruk in rood.

f *Hoe? legt gij daar nog?* — Een haan (Franschman) spreekt tot een rustende keeshond (Bataaf). Ovaal. br. 12⁰.

g *Eendragt.* — Een kees en een leeuw likken elkaâr bij het altaar der Vrijheid. Ovaal. 12⁰. *Gekl.*

h *Luyster.* — Een rustende kees bij het altaar en omheining der Vrijheid. Ovaal. 12⁰. *Gekl.* Pendant.

i Een staande keeshond in een landschap; ovaal waarnaast 2 vrouwenbeelden. br. 12⁰. *Gekl.*

k Zes in kleuren geteekende vignetten, waarop steeds een keeshond in een schild met de 3 Fransche lelien voorkomen. — Waarschijnlijk chassinetten bij het feest der Alliantie met Frankrijk.

l Een keeshond onder een kroon welke aan een boom hangt. *In hoop en verwagting.* Medaillon. 24⁰.

m Een hond in een bosch. *Ik byt.* Ovaal. 24⁰.

n Het portret van Hooft, een Kees, een Vrijcorporist, alle 3 onder elkaâr. *Een Kees is zijn Heer getrouw.* 12⁰.

l. m. n. in den Atlas v. Mr. S. v. Gijn.

o „Eerzuil der getrouwheid." Een kees staande op eene pyramide, waaraan een verbroken boei hangt. 8⁰. In den Atlas v. d. Heer A. v. Stolk.

5388 „Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap." — Geestige spotprent op de
a Bataafsche Omwenteling, in 15 langwerpige ongen⁰. ruitjes (3 naast, 5 boven elkaâr) op één blad, zonder éénige letter. — De 1e afbeelding stelt de berooide inrukkende Fransche Cavallerie en de in dekens gewikkelde armoedige Infanterie voor; de 2e regts, Willem V die zijn speer langs den grond sleurt (dus: *zijn piek schuurt* en vertrekt), regts: (3) het dansen van kinderen en wijven om den Vrijheidsboom; daaronder links (4) een groote kies (die aan onzen welvaart getrokken wordt!); regts (5) zilveren kandelaar, trekpot, geldzak en geld (die door de Franschen verdwijnen.) (Over het zilveren koelvat v. d. President Hahn, zie Wagenaar, Verv. XXXIII, 31 enz.) Verder (6) een Bataaf met Vrijheidkokarde, die zich achter het oor krabt (precies als het portret: *Mecontent!*); (Zie N⁰. 5430) geheel in het midden: *Alliantie* 100 *Millioen* (die deze Alliantie ons kostte!!) daaronder het juichend wegbrengen van galg, bijl en banden en daarnaast een Magistraat die een boer het gat likt; tot besluit de Bataafsche leeuw met Vrijheidshoed, vlag Mercuriusstaf en hoorn van overvloed. (Naar *P. van Woensel??*) Iedere ruit hg. 5, br. 6½ dm., het geheel hg. 27, br. 21 dm. kl. fol. *Zeer zeldzaam.* Met uitlegging in H.S. in den Atlas van Mr. S. v. Gijn.

b Dezelfde plaat, *proefdruk vóór het bovenschrift.*

5389 „De Republiekijnsche Kok." — Een Patriot in militaire kleeding draait als kok een braadspit, waaraan de kippen *Spanje, Engeland, Rusland, Kyser* steken, terwijl *Pruysen* reeds gebraden is, en zegt: *Ik zal ze wel klaar krijgen.* Een Engelschman wil de gebraden kip *Holland* van tafel wegnemen, doch roept: *Gena* voor een met den sabel dreigenden Patriot: *Vlugt dief of vrees. Teekening,* niet gegraveerd. br. 4⁰. In den Atlas v. Mr. S. v. Gijn.

5390 (**5 Maart**) „Het weder inhechten der Deuren van de Stadspoorten te Fra-
a neker," welke sedert 1787 er uitgenomen en in de kerk gehangen waren. (Wagenaar, Verv. XXIX, 35—44). Door *R. Vinkeles*. 8⁰. Uit: Wagenaar, Verv. XXIX.
b Dez. plaat, *proefdr. v. a. l.*

5391 (**11 Maart**) „Geschenken van Vaderlandsche Gedenkstukken aan H. H.
a „Mog." nl. enkele stukken geschut uit het prachtige Kunst- en Natuurkabinet van den vorigen Stadhouder, wat door de Franschen wederregtelijk genaast is en waaruit deze enkele stukken als bewijs van onbaatzuchtigheid in plegtigen optogt aan H. H. Mog. ten geschenke gezonden zijn!! (Wagenaar, Verv. XXX, 304). Naar *R. Vinkeles*. 8⁰. Uit: Wagenaar, Verv. XXX.
b Dez. plaat, *proefdr. v. a. l.*

5392 Hetzelfde, anders. De vorige plaat vertoont een der vertrekken van het
a Binnenhof, deze het plein v. h. Binnenhof met de Gevangenpoort. Naar *C. v. Cuylenburg*, door *C. Josi*. 8⁰. Uit: Zillesen, Geschied.
b Dez. plaat, *proefdr. v. a. l.*

5393 **22 Maart.** „Vrijheidsfeest te Alkmaar." — Voor het Raadhuis in de Lange
a Straat, op het groote bordes en rondom den fraaijen Vrijheidsboom in de straat, eene menigte fraai uitgedoschte mannen en vrouwen, waarbij de Heer Herc. C. v. Foreest een aanspraak houdt, zigtbaar beantwoordende den Heer Willem C. Hofdijk (grootvader van W. J. Hofdijk) die op den voorgrond op eene ton staat. Naar het leven door *J. P. v. Horstok*, door *W. Kok*. br. fol.
b Dez. plaat, fraaije *proefdr. v. a. l.* en vóór het opschrift in de poort van het Stadhuis.

De platen over de Vrijheidsboomen te Zaandijk 14 Julij, West- en Oost-Zaandam 1 en 19 Sept. volgen later.

5394 **April.** Geesseling op het schavot voor het Stadhuis te Amsterdam van één, en te pronkstelling van 2 Orangisten, met het woord *Oproermaker* op de borst, wegens Oranje roepen en andere rustverstoringen, verboden bij Publicatie van 6 April 1795. (Ned. Jaarb. bl. 935—38.) *Teekening* in kleuren. Hg. 15, br. 22 dm. br. 8⁰. In den Atlas v. d. Heer R. W. P. de Vries.

5395 **16 Mei.** „Alliantie der Fransche met de Bataafsche Republiek gesloten." Naar *C. v. Cuylenburgh*, door *C. Josi*. 8⁰. Gem. bl. 168. Uit: Zillesen, Geschied. 4e dl.

5396 **16 Mei.** „Gedenkstuk op het sluiten der Alliantie tusschen de Fransche
a „en Bataafssche Republieken geslooten d. 16 Mey 1795." — De Maagden der Fransche en Bataafsche Republieken reiken elkaar in een slangenring (de eeuwigheid) boven een altaar de handen, die door de Vrijheid zaamgevoegd en door Gods geest bestraald worden; in 't verschiet links de dwinglandij verjaagd, regts de herlevende zeehandel. Naar en door *J. H. Prins*. Met adres v. M. Cyfveer Jz. te Leyden. 1795. Hg. 32 br. 22 dm. fol.
b Dez. plaat, onafgemaakte *etsdruk*.

5397 (**18 Mei.**) „R. W. Tadema kondigt te Amsterdam den Vrede en de Ver-
a „bintenis met de Franschen aan." (Wagenaar, Verv. XXX, 46. Nederl. Jaarboek bl. 3176.) Door *R. Vinkeles*. 8⁰. Uit: Wagenaar, Verv. XXX.
b Dez. plaat, *proefdr. v. a. l.*

5398 Zinneprent op de Alliantie met Frankrijk. — Een naakt Engeltje staat
a met helm op, zwaard en lauwerkrans in beide handen, naast 4 vaandels met Fransche opschriften. Regts de: *Temple de la liberté* en een geknotte kolom. Met 8 reg. vers v. *J. Koning*. gr. 4⁰.
b Dez. plaat, *proefdr. v. a. l.* In den Atlas v. Mr. S. v. Gijn.

5399 „Gesloten Alliantie tusschen de Bataafsche en Fransche Republieken." —
a Calligraphische zinneprent, ter weerszijden 2 medaillons, links het teekenen der Alliantie te 's Hage 16 Mei, regts het Alliantiefeest te Amst. 19 Junij. Voorts 4 andere zinnebeelden enz. (Naar *B. Ziesenis*,) door *J. L. van Beek*. gr. fol. Pendant van No. 5382.
b Dezelfde voorstelling. Fraaije origineele *teekening* voor de plaat, doch het regter medaillon is eene zinneprent van de alliantie der beide Republieken. In O. I. inkt in kleuren. (door *Ziesenis*) gr. fol.

5400 Zinneprent op deze?? Alliantie. — Een altaar met het Fransche wapen staat op eene estrade, waarop eene kolom met inschrift: *Alliantie met Frankrijk*; rondom eenige eedzweerende mannen, op den voorgrond een Bataaf en Franschman elkaar omhelzende. Op den achtergrond een berg en palmboom, in het verschiet de zee. Naar *J. Buys* door *D. Vrijdag*. 1792. (*sic!*) Zonder onderschrift. 8⁰. Uit de: Tafereelen der Fransche Staatsomwenteling.

Kan deze plaat ook op eene gebeurtenis in de Koloniën zien? Het jaar 1792 en het landschap is *te* vreemd om aan onze Alliantie met Frankrijk in 1785 of 1795 te denken.

5401 8 **Junij**. „Extra Ordin. Haagsche Courant", bevattende de beschrijving van het Volksfeest op dien dag te vieren wegens de Alliantie met Frankrijk. Plano.

5402 **10 Junij**. Illuminatie en feestviering te Haarlem bij de afkondiging der Alliantie met Frankrijk. (Wagenaar, Verv. XXXI. 106 enz.) — Gezigt op de Groote Markt als op N⁰. 5332; voor het Stadhuis is eene groote trophee opgerigt, rondom den Vrijheidsboom eene verlichte estrade met muzijkanten, voorts eene menigte volks. *Teekening* in zwart krijt en O. I. inkt (naar of door *V. v. d. Vinne*.) br. fol. Pendant van N⁰. 5332.

5403 (**15 Junij**.) „De Neude te Utrecht." — Afbeelding van de Neude met den Dom en Buurkerk in het verschiet, en den Vrijheidsboom, (na 29 Mei 1796 omgehakt) met schilden en vlaggen versierd en omheind. *Teekening* in O. I. inkt. Hg. 19, br. 24 dm. br. 4⁰.

5404 (**17 Junij**.) (Gefingeerd) Begrafenisbriefje van de „Titels van Erfstadhou-„der — Admiraal — Generaal enz., toebehoord hebbende aan Willem V, „vernietigd door het sluiten van het Alliantie-tractaat tusschen de Bataaven „en Franschen." br. 4⁰.

5405 **19 Junij**. „Feest der Alliantie tusschen de Fransche en Bataafsche Re-
a „publieken, gevierd te Amsterdam op het Plein der Revolutie. — Fête de „l'Alliance" etc. — Gezigt van den Dam met den Vrijheidsboom, regts het fraai versierde Stadhuis, links de Waag, op den achtergrond de Kalverstraat, enz. Naar *J. Kuyper* door *R. Vinkeles* en *D. Vrijdag*. gr. br. fol.
b Dez. plaat, *proefdr.* voor het onderschrift. Pendant van N⁰. 5349.
c Dez. plaat, *proefdr.* voor onderschrift en wapen.
d Dez. plaat, fraaije *ets*druk voor de lucht enz., en zonder eenige letter.

5406 „Het Alliantiefeest en het plechtig installeeren der Municepaaliteit te „Amst. 19 Junij 1795." — Afbeelding v. d. Dam en Stadhuis bijna

geheel als N⁰. 5351, doch in het midden is rondom den Vrijheidsboom eene kring van personen gevormd in wier midden de Municipaliteit geïnstalleerd wordt; aan den Vrijheidsboom zijn ijzeren stangen bevestigd voor een vuurwerk of illuminatie; de gevel van het Stadhuis is met decoratiën versierd. *Teekening* in sepia naar het leven door *D. Kerkhoff*. Niet in plaat gebragt. Hg. 32, br. 37 dm. br. fol. In den Atlas van genaar, Verv. XXXI. 105 enz.)

— N⁰. 5407—54 zijn de Illuminatiën bij het Alliantiefeest te Amsterdam. — (Wagenaar, Verv. XXXI. 105 enz.)

5407 „Beschrijving v.h. plechtige Volksfeest, gehouden te Amst., d. 19 Junij,
a „bij het installeeren der door de Volkskeus verkozene Repraesentanten en „de Alliantie gesloten tusschen de Fransche en Bataafsche Republieken." Amst., D. M. Langeveld. 1795. Met gekl. titelplaat en 15 gekl. (ongenommerde) platen der versieringen en illuminatiën. Iedere pl. hg. 22, br. 14 dm. gr. 8⁰. Het boekje is 68 bladz. groot en bevat de volgende platen op de aangewezen bladzijden:

(—) Titelplaat. Eene zuil met Vrijheidshoed, de Holl. en Fransche vlaggen, wimpels en wapenschilden.
(1) Bl. 30. Noordermarkt. — Kunsten en Wetenschappen.
(2) „ 32. Westermarkt. — Vernietiging der Aristocratie.
(3) „ 34. Burger(Konings)plein. — De Revolutie.
(4) „ 36. Botermarkt. — Vernietiging der oude Constitutie.
(5) „ 38. Amstelveld. — Het Volksbewind gevestigd.
(6) „ 41. Hoogesluis. — Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap.
(7) „ 42. Plantagie. — Vlugt van Willem V.
(8) „ 43. ——— — Vernietiging v. h. Stadhouderschap.
(9) „ 44. Kadijksplein. — Algemeene Wapening.
(10) „ 46. Nieuwmarkt. — Koophandel en Zeevaart.
(11) „ 48. Revolutieplein (Dam). — *a*. Eenheid. *b*. Alliantie.
(12) „ 50. Poort voor het Magazijn.
(13) „ 50. „ „ „ Zeecomptoir.
(14) „ 52. Beurssteeg, naar den Dam. — Vergadering der Bataafsche clubs.
(15) „ 53. „ „ het Rokin. — Hetzelfde, keerzijde.

Met afzonderlijke uitlegging in 4⁰. bij D. M. Langeveld gedrukt bij N⁰. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11 (2 maal).

b Dez. platen 12 en 14. Poort voor het Magazijn, en: Bataafsche clubs, doch op den voorgrond van beide zijn eenige personen gegraveerd en gekleurd. Welligt bestaan van de andere platen ook dergelijke vermeerderde afdrukken.

5408 Dezelfde Illuminatiën voor het Vrijheidsfeest te Amsterdam. — 15 zeer groote (ongenomm.) platen, meestal met dezelfde onderschriften, op enkelen is echter de plaats waar de illuminatiën waren, weggelaten. Zonder naam v. grav. Iedere pl. ongeveer hg. 50, br. 40 dm. Hoog of br. folio. *Gekleurd*. Deze serie is zeldzamer dan de vorige en volgende. Compleet in den Atlas van den Heer R. W. P. de Vries te Amsterdam.

5409 Hetzelfde, grooter. — Dezelfde illuminatiën en chassinetten, uitgenomen N⁰. 12 en 13, welke in deze verzameling niet zijn opgenomen. — 13 ongenomm. pl. van verschillende grootte, ieder met 1 regel onderschrift in kapitale letters. De meeste platen hg. 26, br. 18 dm. gr. 4⁰. *Gekleurd*.— Deze serie is de meest algemeene, N⁰. 5411 is de zeldzaamste.

5410 Dezelfde illuminatiën doch veel breeder met eerebogen ter zijde, enz.;
a alleen N°. 1 tot 11 der bovenstaande serie, waarschijnlijk alzoo compleet. Iedere plaat met 1 reg. kapit. en 1 curs. onderschrift. Hg. 24, br. 30 dm. kl. br. fol.
b Dez. platen ongekleurd. N°. 2, 4, 9.

5411 Dezelfde illuminatiën, (doch alleen N°. 2 tot 6, 9 en 10) eenigzins grooter en anders, met stoffeering van menschen, boomen, huizen, enz. geteekend. Zeer ligt geëtst, en met O. I. inkt. Zonder eenigen naam. Iedere pl. hg. 24, br. 28 dm. gr. br. 4°.

5412 Dezelfde illuminatiën, zeer verkleind. Hierbij N°. 12 en 13 der serie
a N°. 5407, voorts het intrekken der Franschen (door de Weesperpoort) en de 3 Amsterdamsche Vrijheidsboomen. 20 kl. 12°. plaatjes op eene br. fol. plaat gedrukt. *Gekleurd.*
b Dezelfde plaatjes ongekleurd, met den: „Bataafsche Revolutie en Alliantie „Almanach voor 1796, Amst. Banse. 24°." waarin ze behooren.

5413 Dezelfde illuminatien, namelijk 1—11 op één blad vereenigd, in den vorm van een tempel met onderschrift: „Decoratien op het volksfeest te Amsterdam" en inschrift in het midden: „XIX Junij—Monument—MDCCXCV" Hg. 43, br. 59 dm. gr. br. fol. *Zeldzaam.*

5414 De voorgaande 14 illuminatien op één blad, in 4 rijen onder elkander (2 van 4 en 2 van 3 pl.) en gen. I—XIV, ieder met verwijzing naar eene bladzijde van 20 tot 37, dus in een boekje behoorende en het blad omgeven door een breeden rand. Zonder naam. fol. *gekleurd.* In den Atlas van den Heer R. W. P. de Vries.

5415 Dezelfde illuminatien in een tempel geheel als voren, het middenstuk vertoont alleen het Stadhuis met de decoratie. Met onderschrift: „Decoratien „op het volksfeest te Amst." zonder naam van grav. Hg. 43, br. 59 dm. br. fol. *Gekleurd.* In den Atlas v. d. Heer A. v. Stolk.

5416 Dezelfde illuminatiën n°. 1—7, 9—11 zeer verkleind, in een grooten
a tempel waarvan het middenstuk het Alliantiefeest op den Dam vertoont. Met onderschr. „Monument voor het Volksfeest," enz. Door *N. v. d. Meer.* gr. fol.
b Dez. plaat, *proefdruk* v. a. l. en N°. — Hierbij het Prospectus, 4 blz.

5417 De illuminatie en chassinetten aan het Stadhuis doch zonder de pui van het Stadhuis. Naar *A. Verkerk,* met adres van J. R. Poster. Zonder eenig onderschrift br. 4°. Hg. 22 br. 27 dm. *Gekleurd. Zeldzaam.*

5418 „Afbeelding der decoratie op de Noorder- en Nieuwmarkt 19 Junij." 2 pl. door *T. G. Schultsz,* met adres van *J. A. Swalm.* 4°. Hierbij de: „Beschrijving der plegtigheden op het Burgerfeest, alsmede der de- „coratiën en illuminatiën bij de Alliantie, enz. Amst. J. A. Swalm. 14 bl. 4°. Dit boekje en deze platen zijn genomen uit den Nederl. Mercurius, die bij denzelfden uitgever verscheen.

5419 Tien afzonderlijke opschriften voor de illuminatiën 1—11 (voor 7 en 8 is één opschrift) te zamen op 1 blad kl. fol. gedrukt, waarschijnlijk voor proefdrukken.

5420 Dezelfde illuminatiën; 13 flink *geteekende ontwerpen* in kleuren, sepia of O. I. inkt, allen hoog of breed kl. fol., nl. N°. 1, 2 (2 verschill. beide met onderschrift: Verlamming der Aristocratie) 3 (2 verschill.) 4 (2 verschill.) 9, 10 (2 zeer verschill.) en 2 ongebruikte iets verschillende, elk met opschrift: „Het nieuw provisioneel Bestuur." Voorts de potloodschets van eene portiek of boog. — Eene der teekeningen is gemerkt:

J. Bulthuis, doch waarschijnlijk zijn allen van zijne hand, wijl hierbij een eigenhandige brief van dien bekwamen teekenaar is, waarbij hij 2 schetsen ter keuze aanbiedt. Iedere pl. van verschillende hoogte en breedte, in het algemeen hg. 36, br. 28 dm. fol. *Zeer curieuse collectie.*

5421 „Poeme patriotique... aux Officiers Municipaux d'Amsterdam à leur elec„tion." — Fransch gedicht van *Gault*, *poete*, bij gelegenheid van het Vrijheidsfeest, met eene gekleurde teekening, tijdverzen, enz. gr. fol.

N°. 5422 tot 5427 zijn zinneprenten ter eere der Alliantie met Frankrijk.

5422 „Verbindtenis der Fransche en Bataafsche Gemeenebesten." — Zinneprent, vertoonende de Vrijheid op den troon, links de Godsdienst, regts de Gelijkheid, enz. Naar *G. v. d. Berg*, door *J. Snoek* 1796 te Rotterdam. gr. br. fol. Met afzonderlijk gegraveerd br. fol. uitleggend vers van W. v. d. Jagt. br. 4°.

5423 Het standbeeld der Vrijheid op eene rots staande door de Batavieren en
a Franschen met lauweren versierd. Met 6 reg. vers. „De wakkere Fran„schen" enz. van *J. Arends*. Naar *J. Arends* 1796 door *J. C. Bendorp*. br. fol.
b Dez. plaat, *proefdruk* vóór het vers.

5424 „Herstelde vrijheid in Nederland en Alliantie met Frankrijk." — Zinneprent vertoonende in het midden de Nederl. en Fransche Republieken als een jongeling en maagd door de Vrijheid in den echt verbonden met het teeken der eeuwigheid, een ring door een slang gevormd; op den achtergrond een tempel. Door *W. Kok*. fol.

5425 Zinneprent op de Vrijheid van Nederland en de Alliantie met Frankrijk.
a In het midden de Vrijheid op den troon, regts de Godsdienst, (een dominé bij een zuil!) links de Gelijkheid, in de lucht de zaamverbonden wapens der 2 Republieken. Met 7 reg. onderschr. Door *J. Snoek* te Rotterdam, 1795. kl. fol.
b Dez. plaat, *proefdruk* voor het onderschrift.

5426 »Alliantie." — Een engel knoopt de wapenschilden der Nederl. en Fran-
a sche Republieken te zamen aan een boom. Naar *J. Kuyper* door *L. A. Claessens*. gr. 8°.
b Dez. plaat, afdruk in bistre.

5427 »Alliance et Union eternelle entre les Republ. Franç. et Batave." — Opschrift tusschen 2 medaillons, waarvan het regtsche het ontvangen van den broederkus door de Holl. representanten Blauw en Meyer van den Voorzitter der Fransche Conventie den 6 Mess. An 3 (1794) afbeeldt. Door *Poisson* te Parijs. kl. br. 4°.

5428 »Fransche Broederschap, gezegt Egaliteit." — Een fraai gekleede winde-
a rige Franschman omarmt met één arm een eenvoudigen Hollander die hem met beide armen omhelst, maar haalt dezen tevens zijn goudbeurs uit den zak. Met eene 2 regelige zamenspraak over de broederschap en de beurs. 4°.
b Dez. plaat, vroegere druk met onderschrift *Alliantie* zonder verzen; de Franschman heeft op een der panden van zijn rok: *Agent à Batavia*. Deze plaat is reeds verkleind op de plaat No. 5059 (No. 17) afgebeeld en behoort dus stellig bij het verbond met Frankrijk 10 November 1785 gesloten. Zie No. 4662.

5429 „Hoe komen deze tot broederschap?" — Onderschr. van 3 karikatuurmanshoofden naast elkaar, nl. van een Oranjegezinde, een Republikein en een Burgemeester. Grav. znd. nm. Hg. 17, br. 25 dm. br. 4⁰. *Gekleurd.*

5430 Twee manshoofden, het eene (links) lagchende, met eene groote Patriotsche cocarde, waaronder: *Content*; het andere (regts) gemelijk, met Oranje cocarde en: *Mecontent. Gekleurd* kl. br. 4⁰. Volgens de: Boekenlijst zijn N⁰. 5429 en 30 beide uitgegeven in Mei 1795.

5431 „HOLLANDIA REGENERATA." — Opschrift op den blaauwen omslag en het
a 1e blad van eene verzameling van zeer geestige, in rood gedrukte, gr. 4⁰ spotprenten, genom. 1—20, zonder naam van plaats en jaar, doch in 1796 te Londen verschenen. Iedere plaat is verzeld van een blad tekst, nl.: eene korte Fransche verklaring, waarboven een Bijbelspreuk in het Hollandsch, welke in het Engelsch onder de verklaring herhaald is.

Sedert lang had ik nagevorscht wie toch de waarlijk zeldzame man was, die in dezen, blijkens alle spotprenten zoo geesteloozen tijd, deze platen ontworpen had. Door of naar van Woensel, den schrijver van den *Lantaarn*, konden ze niet zijn, daar ze blijkbaar in Engeland verschenen en voor van Woensel te Prinsgezind zijn. Bij toeval vernam ik en vond bevestigd dat ze van zekeren Zwitserschen kunstenaar Dv. HESS waren, die gelijk vroeger zijn vader, in de Zwitsersche garde te 'sHage diende en wel van 1787 tot 96. — Volgens zijne hierbij gevoegde biographie, door zijnen vriend Dr. S. Vögelin te Zurich geschreven (in het Neujahrsblatt van de „Zuricher Künstlergesellschaft" 1844 gr. 4⁰; waarbij zijn portret, fraai gegraveerd door *J. H. Meijer*), zijn ze door hem in 1795 geteekend, aan den bekenden caricaturist *Humphreys* te Londen ter uitvoering gezonden en door dezen aldaar uitgegeven. Hess is naar Zurich vertrokken, en heeft daar ambteloos en in ruime omstandigheden geleefd en is in 1843, 73 jaren oud, overleden. — Dat ze werkelijk van een lid der Zwitsersche garde zijn, schijnt pl. 5 reeds te bewijzen, waar de onbetaalde vorderingen dier garde aan den muur hangen. — Zes van deze platen zijn verkleind weergegeven in Girtanner Revolutions-Almanach 1799. 12⁰. — Dit Ex. heeft op den omslag een onderteekend *envoi* van *Hess* zelven.

In 1848 heeft de letterkundige J. F. Oltmans 6 dezer platen in lithographie laten reproduceeren, met een tekst op den omwentelingsgeest dier dagen voorzien en uitgegeven onder den titel: De gouden eeuw herboren in de Fransche Republiek. Amst. Meijer. 4⁰.

b „La Rigenerazione dell' Olanda. Specchio a Tutti i Popoli Rigenerati. Venezia a 1799. Giov. Zatta." gr. 4⁰.

Naauwkeurige copyen ook in rood van de vorige platen, met de Italiaansche in plaats der Hollandsche woorden welke in de vorige staan. De platen zijn hoogst naauwkeurig gecopieerd en even geestig, zoodat ze waarschijnlijk van *Hess* zelven zijn. Iedere plaat met een blad tekst bevattende de vorige uitlegging in het Fransch met de Italiaansche vertaling en eene satirieke noot van den Ital. vertaler; zonder de Bijbelplaatsen. Deze uitgave is hier te lande zeer zeldzaam.

1 Hollandia Regenerata. — 4 Dansende personen om een vrijheidsboom waarop een Bataafsche papegaai het: Dansons la Carmagnole, zingt. — Handel. VII : 41. Job XVIII : 16.

2 Het Committé van Algemeen Welzijn. — 4 Kreupele personen zitten voor de *Staats Apotheek* waarboven de Nemesis. — Lukas XII : 26.

3 Het Committé Militair. — 4 Kreupele invaliden staan bij en om eene zuil met opschrift: *De nieuwe organisatie*; bovenop de Dood. — Jerem. XLVIII: 14. In den tekst wordt generaal S...? aangewezen, die eene Verhand. over de militaire eer vertreedt.

4 Het Committé van Financie. — In een leege geldkist zit de duivel; een kast met Fransche assignaten en recepissen valt om en verplettert de menschen en geldkist. — Jes. Sirach XL: 13.

5 Het Committé van Rekening. — Een Franschman biedt een mandaat van betaling aan; een ander staat voor eene Tafel van multiplicatie; daarnaast eene kast met: *Pretentions des troupes Suisses. Insolvable*, etc. Jes. Sirach XLI: 24.

6 Het Committé van Koophandel en Zeevaart. — Een enkel klein scheepje met gescheurd zeil ligt aan de kust; een matroos verstelt een zeil, een ander loopt met zwavelstokken te koop. Ezech. XXVII: 36.

7 Het Committé van de Vivres. — Een lid van het Committé koopt één visch van een visscher en geeft hem eene recepis in betaling, een ander koopt rapen enz. — Spreuken XIV: 23.

8 Het Committé van Algemeene Waakzaamheid. — 4 Slapende of slaapdronken mannen zitten om een tafel waarop een flesch *Vaderlander-Schiedam* staat; een waakzame haan ligt met afgesneden kop op den grond.— Jes. XXIX: 10.

9 Het Committé van Voorlichting. — In een donkeren nacht wil een lantaarnopsteker het licht aansteken, maar de wind blaast en de ruiten zijn gebroken, enz. — Job XVIII: 5.

10 Het Committé der hooge, laagen en middelbaare Heerlijkheedens. — Een gans en ooyevaar snateren in een poel; daarbij een stervende boom, wiens wortelen afgesneden zijn, opdat hij niet te hoog en *ongelijk* zou worden. Jerem. XIII. 18.

11 Het Commité van Noodlijdende. — Drie vette smulpapen zitten om eene tafel, een arm kind krijgt een afgekloven been en twee noodlijdenden worden afgewezen. Jac. II. 15, 16.

12 Het Committé van Uitgewekenen. — De teruggekeerde Emigranten smeeken al bedelende om een aalmoes voor hun vroeger heldhaftig gedrag. — Spreuk. XIII. 21.

13 Het Committé van buitenlandsche Zaaken. — Twee zeer bijziende Heeren kijken, zittende, de een door een Franschen verrekijker, den ander door een Franschen bril; een derde ziet in een tooverlantaarn naar het leger van Prins Frederik. — Jerem. XIV. 14.

14 Het Committé van Fransche Requisitien. — De Franschen komen met een wapen, waarop: Republique Francaise; een Bataaf brengt een zwaren geldzak om in een ledigen zak dien de Franschman houdt te werpen; een Fransch Generaal (Lefebure) ontneemt zelfs de pruik aan een Hollander (nl. aan den Arnhemschen Burgemeester die zich over de afpersingen durfde beklagen!) op den grond eene lijst van voorloopige requisitien: 100 millioen contant, 500 ossen, 600 schapen, enz. — Jerem. XIII. 19.

15 Het Committé de Santé. — De verouderde maagd der Bataafsche Republiek door de aderlatingen der Bevrijders zeer verzwakt, wordt met kwik weer bijgebragt. Daarnaast de Burger L., die alles aan het vorige Bewind te danken had; in zijn zak: Traité sur la Reconnaissance. — Jerem. LI. 9.

16 Het Committé van Remotie. — Vernieling der standbeelden van de Prin-

sen v. Or., het verbreken der wapens, vertrappen der geraamten, bevuilen der graven, enz. —Voornamelijk in Friesland. — Levit. XVIII. 27.

17 Het Committé van Bondgenootschap. — Zeven mannen (der 7 Prov.) verwoed met elkande rvechtende; de kat speelt met den losgeraakten bundel van 7 pijlen. — Matth. XII. 25.

18 Eenige der Representanten van het volk van Holland. — Eene zaamgebonden gard, waaruit eenige hoofden met verwoede of treurige aangezigten kijken. — Ezech. VII. 12.

19 De Nationale Conventie in barensnood van eene Constitutie. — Eene vrouw met 7 verwoede hoofden is in barensnood; een Franschman staat met de forceps, een Hollander met eene verhandeling over de Keizersnede gereed. — Jes. XIV. 29.

20 Past op!! — De Tijd schuift al waarschuwende het gordijn der toekomst weg; op tafel staat een bijna afgeloopen zandlooper om een *Traite de Paix*, bezegeld door het Pruisische, Engelsche, Fransche en Spaansche zegel. — Spreuken X. 28.

Hierbij een fraai gedicht door *Batavus*: Aan de Hollandsche Republicq. 8 bl. 4. waarin alle rampen uit de Fransche alliantie en knevelarijen voor ons land geboren, duidelijk voorzegd worden. Blijkens het papier in Duitschland, digt bij de grenzen, gedrukt.

5432 Vijf geteekende spotprenten in kleuren over de oppermagt der Franschen hier te lande.

1 Een Franschman zeggende: Ontvangt van mij uw ontnomen regten, geeft de speer en hoed der Vrijheid, de Regten v. d. Mensch aan de Nederl. Maagd, die antwoordt: Heb dank braave Franschen. Links vertrekt Willem V en valt de Oranjeboom.

2 De Franschman blaast op eene veldfluit, waarnaar de Hollander, Engelschman, enz. dansen, de Vrijheid staat naast den Franschman zeggende: Zo danst alles naar Uw pypen.

3 Een Franschman speelt kaart met 2 burgemeesters en wint al hun geld, een inkomend burger zegt: O neen despoot, speelt nooit met Franse — zij doen u naar hun pypen dansen.

4 Een Franschman loopt weg met de paruiken van 2 Dominés, zeggende: Daar kan jy wel buiten.

5 Verkooping van de burgemeesters paruiken, waarvoor een Jood een halven gulden biedt.

Vijf teekeningen ongen. znd. eenigen nm.; ieder hg. 15, br. 22 dm. br. 4⁰.

5433 „Het ontnemen van de Aristocratiese Achtbaarheid." — „Het verkoopen van

a de Aristocrat. Achtbaarheid." — 2 gravuren precies gevolgd naar de vorige teekeningen 4 en 5, doch met eenige geringe afwijkingen en nu met bovenstaande opschriften. Ieder hg. 15, br. 22 dm. br. 4⁰.

b Dez. platen, *gekleurd*.

Hierbij een zeldzaam pamphlet; „De vrolijke tafelknecht bij het verkoopen „van een fraai assortiment Carrée paruiken, A. R. paruiken, enz. door den „vendumeester Revolutie. 16 bl. 8⁰. waarin de verkooping op laatstgemelde plaat afgebeeld dramatisch wordt geschetst en waarin de woorden der plaat worden teruggevonden. — In de: Boekenlijst van Mei 1795 vind ik nog eene plaat vermeld: Lorretje en Stinkhart. Kooplieden in Carree paruiken, mantels, beffen, enz.

5434 „De Vrijheid en de edele Dubbelde-Muts. Gedrukt bij Jan Callot in de „Onderwetsche Calot." 15 bl. 8o. Gegraveerd titelvignet; borstbeeld links met eene dubbele, versierde muts, waarop de 2 achterstaande paskwillen doelen.

5435 Tien Fransche assignaten of *Mandat territorial*, in *originali* als: één van 10,000, 2000, 500, 125, 100, 25 francs, 5 livres, 50 sols, 10 sols, 10 sous, allen gemaakt volgens de wetten van 10 Brum. en 20 Pluviôse, An 2, 18 Nivôse An 3, 28 Ventôse An 4 en 23 Mai 1793. (Wagenaar Verv. XXX. 280—292). — Hierbij een zoogenaamde Boerenbedrieger, waarop enkele hoeken van 27 verschillende assignaten zijn aangegeven, namelijk eene assignatie van 10,000, 2000, 1000, 500, 400, 250, 200, 125, 100, 50, 25, 10, 5 livres en van 50, 40, 20, 15, 10, 7 sous, enkele der lagere sommen in 2 of 3 soorten; voorts een paar aanwijzingen op de schatkist voor bakkers, enz. Op al dat waardelooze papier is (zeer teregt) het beeld van een afzigtelijken bedelaar in lompen geplaatst. gr. fol.

Voorts hierbij eene Publicatie van de Provisioneele Representanten van Holland, van 3 Aug., waarin het Decreet van 4 Februarij 1795, gelastende deze assignaten voor 9 stuiver de Franc aantenemen, buiten werking wordt gesteld en aan de Fransche assignaten voortaan elke koers ontnomen wordt. (Zie hierover den Klaagbrief van P. t' Hoen 1810 bij van Woenzel. Lantaarn 1800). Dit heeft echter niet verhinderd dat van dit onbetaalde papieren geld stapels hier te lande zijn gebleven en zelfs later nog ingevoerd. En toch is er in Sept. of Oct. 1863 nog eens aan de Amsterdamsche beurs eene zoogenaamde *rul* in deze papieren geweest, en hebben ze gedurende korten tijd eene kleine waarde gehad. Zie hierover de plaat No. 43 van 1863 van den Nederl. Spectator.

5436 14 Julij. „De Vrijheidsboom te Zaandijk; ingewijd 14 Julij 1795." —
a Gezigt in de dubbele buurt te Zaandijk bij de Oude (Gereform. en in 1878 afgebrande) kerk; in het midden de Vrijheidsboom, hg. 34 voet, met hekwerk en vele omstanders. Door *N. v. d. Meer Jun.* fol.
b Dez. plaat, doch zonder de huizen en de kerk; de boom is hier bestraald door het Alziend oog.

5437 (28 Aug.) „De Centraale Vergadering in 's Hage op de zaal v. d. Ouden
a „Doelen" (Wagenaar, Verv. XXXIV. 52 enz.) — Gezigt der Vergadering met opene deuren gehouden. Door *R. Vinkeles*. 8⁰. Uit Wagenaar, XXXIV.
b Dez. plaat, *proefdruk v. a. l.*

5438 Hetzelfde, geheel als voren doch grooter; nu met de 3 ramen der zaal, op
a de vorige met 2 ramen. Naar *J. Bulthuis* ad viv. door *R. Vinkeles*. br. 4⁰.
b Dez. plaat, *proefdruk v. a. l.* Uit?

5439 Hetzelfde, nagenoeg als voren, met 3 ramen aan het einde, 3 ramen regts en vele karakteristieke stoffaadje van personen op den voorgrond. Fraaije *teekening* in O. I. inkt naar de natuur, door *J. de Gyselaar*. 1796. Hg. 34, br. 46 dm. br. fol.

5440 (28 Aug.) „Plegtige bezending van negen leden uit de Centraale Vergadering, aan de Vergadering van Holland." (Wagenaar, Verv. XXXV. 52.) — De Voorzitter der Commissie P. W. Ruysch reikt in de Vergaderzaal van de Vertegenwoordigers van Holland de hand aan den Voorzitter Bosveld. Naar *C. v. Cuylenburg*, door *L. Portman*. 8⁰. Uit: Zillesen, Gesch. V.

5441 1 Sept. „Vrijheidsboom van Westzaandam. Ingewijd 1 Sept. 1795." — Gravure zonder eenigen naam. *Gekleurd*. Hg. 41, br. 13 dm. fol.

5442 (19 Sept.) Vrijheidsboom te Oostzaandam. — Uitgeknipte, gedrukte en gekleurde plaat als de vorige, met geschreven onderschrift. De gravure v. d. boom, hg. 39, br. 12 dm. fol.

5443 (8 Sept.) „Model van de bepaalde Nationale Vlag van de Bataafsche Re„publiek, vervaardigd op last v. h. Committé v. Marine, zitting houdende „in 's Hage voor het Bondgenootschap." — *Teekening* in kleuren door *D. Langendijk*. Hg. 23, br. 35 dm. br. 4⁰. — Hierbij: „Publicatie d. Staten „Gen. v. 14 Febr. 1796, bij welke de Nation. Vlag voor het vervolg „bepaald wordt." 4 bl. 8⁰. N⁰. 135 der Verzameling. Hieraan gehecht de Afbeelding der „Nederl. Nation. Vlag voor de Marine der Republiek, „gedeployeerd 1 Maart 1797." Door *J. G. Schultsz*. 4⁰. *Gekleurd*. Uit: Nederl. Mercurius 1796. Maart. Op deze vlag staat in den bovenhoek, links, de verkleinde afbeelding van de voorgaande teekening van Langendijk.

5444 De *Vlag* der Bataafsche Republiek, met den *Standaar* (sic) *Wimpel* en *Geus* (eene kleine witte vlag, met het vignet de Nederl. Maagd en de Leeuw.) Op 1 blad door *H. Roosing*. Rott. 1796. fol. Hg. 43, br. 27 dm. In den Atlas v. d. Heer A. v. Stolk.

5445 14 Oct. „De gewezen Raadpensionaris L. P. van de Spiegel, 's nachts ge-
a „gebragt op de Gevangenpoort in 's Hage." (Wagenaar, Verv. XXXI. 331.) — Gezigt in de Gevangenpoort, regts het huis van den Courantier Gosse duidelijk afgebeeld. Naar *J. Bulthuis* ad viv. door *R. Vinkeles*. br. 4⁰. Uit?

b Dez. plaat, *Proefdr. v. a. l.*

c Hetzelfde. *Origineele teekening* in O. I. inkt, met eenige afwijkingen, bv. op de stoep van Gosse staan eenige menschen, een rookend man in de voordeur, enz. Op de keerzijde de handteekening van Bulthuis.

5446 5 Nov. „Proclamatie der Repraesentanten van Amsterdam over eenige ongeregeldheden in den afgeloopen nacht in de Stad bedreven. Plano.

5447 Dec. „Van veel — niets; of lijst der Schepen en Fregatten in actueele „dienst en compleet bemand op ult. Dec. 1794, vergeleken met de Sche„pen en Freg. in actueele dienst op ult. Dec. 1795. — Aan alle kort„zigtige en hardhoorende Medeburgers." — Het slot is op ult. Dec. 1794. 11650 bevaaren Matrozen — een paar jaar later 8730. — 1 bl. 4⁰.

5448 „Diploma ten bewijze van vrijen toegang tot het Nationaal Kunstkabinet
a „op het Huis in het Bosch (te 's Hage) verleend aan: (*het volgende in H. S.*) „den Burger J. J. A. Gogel, als Eerste Oprichter v. h. voormelde Kabinet." Geteekend: *E. Temmink*, Inspecteur Generaal. — Een fraai zinnebeeldig plaatje; een breede steen; waarop het Diploma; met engeltjes een schilderij van Weenix vasthoudende, enz. Naar *J. G. Waldorp*, door *R. Vinkeles*. Hg. 21, br. 26 dm. br. 4⁰.

b Hetz. *Proefdr. v. a. l.*

5449 (J. Nomsz) „Janus Verrezen. 1795." Titelplaat v. h. 1e dl. — Janus met twee
a hoofden staat in een doofpot op een drievoet te preeken; een uil houdt boven hem het deksel als klankbord vast; allerlei menschen hooren naar hem terwijl de twee aaneengegroeide zusters (als Machiavelli) weeklagen en juichen. 4⁰.

b Vignet uit hetzelfde. — De buste van Janus staat op een voetstuk en wordt als: *Monumentum aere perennius* door de Faam gekroond; de ontboeide Tweedragt ijlt naar een omgekeerd Medusaschild, enz. br. 12⁰.

c „Democratische constitutie v. h. landschap Fantasia." — Schetsteekening van een koepelvormig gebouw waarvan de kolommen en grondzuilen de *Centrale*

en *Representeerende* Vergaderingen enz. verbeelden; op de keerzijde de uitlegging. 4⁰. Uit (J. Nomsz) Janus verrezen. 1795 No. 30, 26 Oct. — Deze 3 bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5450 **1796.** Acht spotprenten in anti-patriotschen doch inzonderheid anti-franschen geest, uit: „De Lantaarn voor 1796 door Amurath Effendi. Amst. in't Nieuwe „Licht" 12⁰. geschreven door P. van Woensel, Med. Dr. Zie No. 5166. Enkele platen zijn in houtsnede door *J. Oortman,* andere in gravure *au trait.*

a Omslag „'t Nieuwe licht." De Nederl. Maagd giet olie in hare lamp, die op een stapel der boeken van Locke, Voltaire en Rousseau staat. Zie pl. *i.*

b Titelplaat. Een man zit met de oogen ten hemel geslagen, radeloos tusschen 2 stoelen in de asch; op den eenen stoel staat *Waarheid* op den anderen *Opinie.*

c De Haan uit het Haneboek (Bij bl. 1 over de: Nationaale Opvoeding).

d Een half dronken man die op een gebroken stok leunt. (Bij bl. 16: „Over „'t aanzien der Republiek bij de Mogendheden", welke bladzijde wit gelaten is). Met motto: I Thessalon II: 5, 6. Wij hebben nooit met pluimstrijkende woorden onder u omgegaan gelijk gij weet, noch zoekende eere uit menschen, noch van u noch van anderen. Dit motto is op alle volgende titels herhaald.

e Een weenend man die in een groot boek leest. „De nakomelingschap bij „'t leezen der Historie v. d. tegenwoord. tijd." (Bij bl. 158: Fragmenten des Ussieten Burgers Job, — plaatsen uit Jobs weeklagten toepasselijk op 1796). Van deze plaat heb ik eene gelijktijdige, veel grootere en eenigzins verschillende *teekening* waarop het bijschrift van de mij zeer bekende hand van Prof. J. Kinker is. Zou die ook hieraan hebben medegewerkt? Het kwam met zijne denkwijze zeer overeen.

f „Alzo zijn de Kinderen der Menschen." — Een verminkte invalide loopt met *Vliegenvergif* te koop. — Bij bl. 180 over de Nationale Opvoeding.

g Een wagen met rookende militairen, die door een ezel naar voren, door een paard naar achteren wordt getrokken. (Bij bl. 161 over de tegenwoordige regeering van Holland.

h Een gedeelte van een groot aangezigt (het volk) wat door een dominé, die den bijbel onder den arm heeft en een ander aan den neus wordt voortgeleid; beide worden uit een blaasbalg met *Gelijkheid Vrijheid en Broederschap* besprenkeld.

i Omslag. 't Oude Licht. — Een ezel loopt voort met een licht op den rug wat een aap uitbluscht; een andere aap leest in een boek: „en wij zijn „aapen gebleven" (Zie plaat *a*) en op de jaren 1798 en 1800.

5451 »Zoogenaamde Klup op het Booterhof te 's Hage." — Fraaije *teekening* in O. I. inkt door *J. de Gyselaar* 1796. br. fol. Vermeld in Catalogus Atlas Kuhn, 1866 No. 1655. Verkocht voor *f* 9 aan den Heer Emants te 'sHage.

5452 (**12 Jan.**) „Drie leden van de Municipaliteit te Leeuwarden worden op »het Blokhuis geplaatst". (Wagenaar Verv. XXXIV 226 en 230). — Naar *L. Portman* door *J. Smies*. 8⁰. Uit: Zillesen, Gesch. d. Nederl. Dl.V.

5453 (**Febr.**) „Afbeelding van de Nationaale Guardes volgens het Plan v. Or„ganisatie." — Afbeelding van 18 Schutters in verschillende waardigheden van Officier der Cavall. af tot gewoon Schutter. In 2 reeksen boven elkaar. Hg. 38, br. 51 dm. br. fol. *Gekleurd.*

5454 **1 Maart.** „Opening van de Nationale Vergadering, op 1 Maart 1796, ver„beeldende het ogenblik dat de President, Mr. P. Paulus, dezelve verklaarde „het Representeerend ligchaam v. h. Volk in Nederland te zijn." —

(Wagenaar, Verv. XXXV, 266, enz.) — Gezigt van de danszaal in het vroegere Stadhouderlijk Paleis, thans voor de Nation. Vergad. ingerigt. Links de 5 ramen en de stoel van den Voorzitter, in het midden en regts de Vergadering. (Waarbij vele portretten der leden.) bovenaan op den achtergrond de tribunes met toeschouwers. Naar *J. Jelgerhuis ad viv.* 1796, door *G. Kitsen* te Rott. 1797. Hg. 44, br. 54 dm. br. fol.

5455 „Nauwkeurige afbeelding van de Nationale Vergadering in den Haag." —
a Afbeelding der zittingzaal, met alle Repraesentanten, ieder met een lint omhangen; bij de afbeeldingen der personen zijn ongetwijfeld vele herkenbare portretten. In het midden links de Voorzittersstoel, vooraan links het spreekgestoelte; op den achtergrond de toehoorders. Naar en door *G. Kockers* te Middelburg 1797. Hg. 69, br. 61 dm. gr. fol.
b Dez. plaat, fraai *Gekleurd* of in kleuren gedrukt.

5456 Gezigt van eene zitting der Nationale Vergadering. — Regts de ramen en de Voorzittersstoel, links de ingang enz. „Op 31 Aug. 1796 naar het „leven geteekend;" in O. I. inkt. Zonder naam. Hg. 53, br. 48 dm. gr. fol.

5457 Hetzelfde, doch eenigzins anders; ook hier de ramen en Voorzittersstoel
a regts. Naar *J. Bulthuis* ad viv. door *R. Vinkeles*. br. 4⁰. Uit?
b Dez. plaat, *proefdr. v. a. l.*

5458 Hetzelfde, als voren, verkleind. Door *R. Vinkeles*. 8⁰. Uit Wagenaar,
a Verv. XXXV.
b Dez. plaat, *proefdr. v. a. l.*

5459 Hetzelfde als voren, met 1 reg. Holl. en 1 reg. Fr. onderschr. kl. br. 4⁰.

5460 „Zinnebeeldige Kunstprint op de Nationale Vergadering representeerende „het Volk van Nederland." — Een Raadsheer in oud-Romeinsche kleeding ontvangt op zijnen zetel uit handen der Nederl. Maagd een lint met opschrift: *Vox populi, vox Dei* enz. Naar *G. v. d. Berg* door *J. Snoek*. gr. br. fol. Hierbij de gegrav.: „Verklaaring van de zinnebeeldige Kunst„print" zijnde een 38 reg. vers in 2 kol. door W. v. d. Jagt. gr. br. 4⁰.

5461 (17 **Maart**) Monument op den dood van P. Paulus, die den 1en Maart de Nationale Vergadering als Voorzitter geopend had. — Het open halfrond van een tempel, in het midden het borstbeeld van Paulus door 2 engelen op eene zuil geplaatst; links de zee, regts het Binnenhof te 's Hage waar de Nation. Vergadering gehouden wordt; in het midden van dat plein de Vrijheidsboom met 4 reg. vers. Door *J. C. Bendorp*. 1797. gr. br. fol.

5462 Zinneprent op den dood v. P. Paulus. — Eene graftombe, vooraan het portret v. Paulus, enz. Door *S. W. Evans*. kl. fol. In den Atlas van Mr. S. v. Gijn.

5463 (11 **Mei**) „Geweldadigheden van eenige artilleristen in de Raadzaal der
a „Municipaliteit te Amsterdam in den nacht tusschen 10 en 11 Mei." (Wagenaar, Verv. XXXV. 232). — Gezigt in de zoogenaamde Mozeszaal op het Stadhuis (wegens de groote schilderij van G. Flinck, voorstellende Mozes de wetgeving verkondigende). Naar *J. Bulthuis* door *R. Vinkeles*. br. 4⁰.
b Dez. plaat, *proefdruk v. a. l.*

5464 **29 Mei**. „Het Vrijheids Pleyn te Utrecht den 29 Mey 1796." — Gezigt van de Neude, waarachter de torens van den Dom en Buurkerk; in het midden de Vrijheidsboom tusschen 2 altaren met tropheeën, wegens de overwinning der Franschen, toen te Utrecht gevierd. Slechte plaat zonder naam. br. 4⁰. *Hoogst zeldzaam*, in lithographie gekopieerd in: van der Monde, Beschr. v. Utrecht. II.

5465 **31 Julij en 7 Aug.** Amsterd. predikbeurtenbriefje, het 1e en 2e uitgekomen na de Remotie der 15 Oranjegezinde Predikanten. smal fol. — Hierbij een: Adres aan den Kerkeraad der Ned. Herv. Gemeente te Amsterdam, opgesteld en ter teekening rondgezonden door den Notaris *Olzati*, ten einde de 15 afgezette Predikanten in hunne functiën te doen herstellen door hun alsnog gelegenheid te geven tot het afleggen van de door hen voorgestelde Belofte, of door aan deze eene andere interpretatie te geven, die hunne gemoedsbezwaren uit den weg ruimt. 2 bladz. fol. — Zie Wagenaar, Verv. XXXV, 220. — Zie N⁰ 5650 van het jaar 1803.

5466 **16 Sept.** Spotprent op Willem V. — „The Orangerie or the Dutch „Cupid reposing after the fatigue of planting." — Prins Willem V ligt als Cupido naakt en slapende bij vele Oranjeboomen en rust tegen een zak met 24 millioen Ducaten; in zijn droom verschijnen hem 6 door hem bezwangerde tuinvrouwen die hunnen nood klagen. Door *J. G(illra)y*, met adres *W. Humphreys* 1796. 16 Sept. br. fol. *Gekleurd.* In den atlas van Mr. S. v. Gijn.

5467 Spotprent op Willem V. —„The Prince of Orange." — Caricatuurprent van den Prins, ten voeten uit, staande, links, met punthoed en langen staart, met beide handen op den knop van een grooten stok geleund; in blaauwe monteering met goud galon. 8⁰. *Gekleurd.*

5468 Spotprent als voren. „Pylades and Orestes." — Een zwaarlijvig man, nl. Prins Willem V, in blaauwen rok, met geel vest en korte broek, nagenoeg blind, de hand in den zak, waaruit zijn wandelstok steekt, wordt door een zeer mager gebogcheld man geleid. Door *J. G. ...y ad viv.* (*James Gillray*). 1 April 1797. Hg. 35, br. 26 dm. kl. folio. — In het eerst twijfelde ik of dit George III dan wel Willem V voorstelde, doch in de nieuwe uitgave van *Gillray's* platen komt deze plaat op n⁰. 433 voor als: William of Orange with his Secretary Count Nassolin? in Old Bondstreet.

5469 Afbeelding der kunstverrigtingen te Amsterdam uitgevoerd door eene troep koorddansers van den burger Balmat van Parijs. — Beschrijving der kunstverrigtingen, waarboven, terzijde en beneden de afbeeldingen. 1 bl. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5470 **1797.** „De Democraten". — Zinnebeeldig vignet op den titel v. h. genoemde tijdschrift, 2 dl. gr. 4⁰. — Eenige halfnaakte zeelui roeijen in eene ranke boot tegen de hevige golven op. Door *C. Josi*, met adres v. J. A. Crajenschot. 1797. br. ovaal op een gr. 4⁰ titel.

5471 **8 Aug.** Zinneprent op de afstemming van het langberaamde Plan
a van Constitutie. (Wagenaar, Verv. XXXVIII, 96, enz.) — Eene doodkist met opschrift: *Plan van Constitutie* wordt in de aarde gelaten; verder op eene lijkkoets; op den voorgrond een brakend man, wien eene kom met *Revolutiewater* toegediend wordt. Met onderschrift: „*Den* 8 *Aug.* „1797 3 *J. d. B. V. in Nederl.*" (3e Jaar der Bataafsche Vrijheid). Waarschijnlijk door de Oranjegezinden vervaardigd. Hg. 13, br. 16 dm. br. 8⁰.

b Dez. plaat, *proefdr. v. a. l.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5472 **24 Aug** Gefingeerd begrafenisbriefje voor: „het voorwerp: *Constitutie* op

„24 Aug. Overleden in den ouderdom van 18 maanden, en ter aarde be„steld 1 Sept." (de stemming geschiedde 8 Aug., de uitslag werd in Holland d. 24 Aug. bekend, de geheele uitslag den 1 Sept. gepubliceerd.) br. 4⁰.

5473 Spotprent op de verwerping van het Plan van Constitutie. — Op een markt is, regts, het Plan van Constitutie aangeslagen, wat door velen uit de laagste volksklasse gelezen en beoordeeld wordt; in het midden eenige weeklagende gegoede burgers; links staat eene tooverlantaarn op eene schraag, waardoor een gemeen man kijkt; over de lantaarn hangt een papier: „Nooit zo meer vertoond" enz.; daaronder: „189e Plan v. „Constitutie. Anno 1961". Onderaan de woorden van P. Vreede, Dagblad bl. 620: „Waar zal 't toch heen, Burgers, Repraesentanten indien men tot het aannemen of verwerpen v. den Constitutie elk en een iegelijk toelaat." — br. 4⁰. Uit: v. Woensel, Lantaarn. 1798. — Zie N⁰ 5489 *e*.

5474 **6 Sept**. Provinc. Utrechtse 72e Loterij van 321,000 Gl. gearresteert 6 Sept. 1797. Utr. W. Mulder en Zoon. 1 blad kl. fol.

5475 (**Sept.?**) Twee geteekende kaarten van de Noordelijke Oost- en Westkust van Ierland, en een tabel van de Bataafsche vloot, bevattende de namen der 32 schepen, der bevelhebbers, getal stukken en koppen, — alles gediend hebbende voor een beraamden inval der vereenigde Holl. en Fransche vloten in Ierland. (de Jonge, Zeewezen. VI, 2. bl. 125) 3 bl. gr. br. fol. Uit de collectie van Baron Krayenhoff. — Zie N⁰ 5490 op 1 Febr. 1798.

5476 **11 Oct** „Zeeslag tusschen de Bataafsche en Engelsche Vlooten, op de

a „hoogte v. Egmond, 11 Oct. 1797, onder opperbevel v. d. Admir. de „Winter en.... Duncan." (Wagenaar, Verv. XXXVIII, 264 enz.) 3 ongenommerde platen, den aanvang, het midden en het einde v. h. gevecht voorstellende. Naar *G. Groenewegen*, door *R. Vinkeles*. br. fol.

b Dezelfde platen, *proefdrukken* met de onderschriften, doch zonder de uitvoerige verklaringen daaronder, nl. 1—4 op pl. 1, 1—3 op pl. 2, 1—5 op pl. 3.

c Dezelfde platen, fraaije *proefdrukken vóór alle letter*.

5477 „Zeeslag tusschen de Bataafsche en Engelsche Vlooten." — „Eynde v. d. „Zeeslag d. 11 Oct. 1797." — 2 zeer uitvoerige en groote afbeeldingen van alle schepen der Hollandsche Vloot gedurende en bij het einde van het gevecht, met aanwijzing onderaan van ieder schip, grootte en bevelhebber. Uitvoerige *teekeningen* in O.I. door *F. A. v. Spijk*. 2 bl. ieder hg. 37, br. 53 dm. br. fol.

5478 Hetzelfde, anders. — „Gevegt tusschen de Bataafsche en Engelsche Vlooten." Op den voorgrond in het midden het schip *de Vrijheid* met 3 afgeschoten masten, door het scheepsvolk verlaten; regts een brandend schip, enz. Naar *J. Charlot*, door *Partou*. Met adres v. J. Groenewoud te Rotterdam. br. fol.

5479 Hetzelfde, anders. Op den voorgrond 2 zeer gehavende Engelsche en Nederl. Schepen vechtende; regts eenige schuiten met vechtend zeevolk. Zeer fraaije *teekening* in O. I. inkt. Door *J. C. Schotel*. Hg. 35, br. 48 dm. br. fol.

5480 Hetzelfde, anders. Het begin van het gevecht voorstellende. Naar *G. Groenewegen*, door *R. Vinkeles*. br. 4⁰. *Proef*druk *v. a. l.*

5481 Hetzelfde, anders. Met 2 reg. onderschrift: „Heldhaftige Verdediging „v. d. Bataafse Vice-Adm. de Winter, in d. Zeeslag voor Kamperduin." br. 8°.

5482 Hetzelfde, nl. een der voorvallen uit dien zeeslag. — „Het schip Delft „werd al zinkende en brandende door de Engelschen genomen." — Door *D. Sluyter.* kl. 8°. Uit. Leven v. d. Vice-Adm. Verdooren v. Asperen. 8°. — Hierbij zijn portret naar *A. de Lelie*, door *D. Sluyter.*

5483 „The Battle off Camperdown," etc. — Uitvoerige voorstelling; links het schip de *Vrijheid* van den Admiraal de Winter, regts de *Hercules* en *the Venerable.* Naar *T. Whitcombe*, door *T. Hellyer.* Hg. 51, br. 77 dm. gr.br.fol.

5484 „Lord Visc. Duncan's Victory and Adm. de Winter's resignation, on „board the Venerable." Naar *Orme* (on board *the Venerable*), door *D. Orme.* Hg. 51, br. 62 dm. gr. br fol.

5485 „View of the British fleet bearing down to attack the Dutch fleet under „Admiral de Winter." — „The Dutch fleet defeated on the afternoon," etc. — 2 Kapitale voorstellingen v. d. slag bij Kamperduin. Naar en door *R. Dodd.* Ieder hg. 51, br. 76 dm. gr. br. fol. In den Atlas v. Mr. S. v. Gijn.

5486 Plan der eerste tot zesde positien in de actie op 11 Oct. 1797, bij Kamperduin. 6 *Schetsteekeningen.* br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

5487 Schets v. d. positie der Britsche en Bataafsche Vlooten bij den Zeeslag v. Kamperduin. Lithogr. v. *Mieling.* br. 4°.

5488 „Haagsche Extracourant v. Zaturdag 14 Oct. 1797," bevattende het Extract uit een' brief v. d. Vice-Adm. de Winter. 's Hage, J. de Groot en Zn. kl. fol.

5489 **1798.** Spotprenten in anti-patriotschen en anti-Franschen geest, uit: de Lantaarn voor 1798, door Amurath Effendi. (P. v. Woensel. Zie n° 5166.) Amst. 12°.

a Omslag. Eene oude vrouw schreeuwt door eene trompet: *Vox populi, Vox Dei*; 4 mannen komen van verschillende zijden met blaasbalken om haar *Inlichting, Bijlichting, Voorlichting, Toelichting* te verschaffen, en trachten haar met een blaasbalk *Oplichting*, den voet te ligten.

b Titelprent. De Nederl. Maagd staat aan het strand en ziet waarschuwend naar een groot schip (dat van Staat) hetwelk ontredderd door een sloep naar strand wordt gesleept.

c De Haan (uit het Haneboek, nu omgekeerd, vroeger regts, nu links).

d Een Predikant ligt met mantel en bef als drenkeling in 't water bij een ander wiens handen men ziet; aan den anderen kant een man, die 2 anderen boven elkaar op zijne schouders heeft. (Bij bl. 61 „De Drenkelingen".) Deze plaat begrijp ik niet.

e Een Kijkkast, met opligtbaar opschrift: „*Nooit zo meer vertoond*" waar onder staat: „189 Plan van Constitutie, a° 1961". Voorts een menigte menschen, alle weeklagende, betoogende en wijzende op een aangeplakt „*Plan van Constitutie*". Met onderschrift: „Waar zal 't toch heen, indien men tot het aannemen van eene Constit. elk toelaat? P. Vreede".
„Bij bl. 91: „Eene vraag. 'k Mogt toch weeten in wiens ongeredderd „hoofd 't eerste inviel 't volk te zetten in de rechterstoel over eene „Constitutie". — hg. 12, br. 24 dm. br. 4°. Zie N° 5473.

f Eene veile deerne met ontblooten boezem, enz. (Frankrijk) trekt eene oude rijke matrone (Holland) haars ondanks, mede. (Bij bl. 99. „De Lotgevallen van 't Nieuwe Zusterschap". — Noot. „Daar de tijd de beste leermeester is aller zaaken, zo gelieve de Lezer deeze Historie te verwachten in de Lantaarn van 1898".

g *Diabolocratie*. Een man zit op een mesthoop, naakt en uitgeschud. — „Bij bl. 173. „Van de Diabolocratie. En zij dreeven eenen duyvel uyt en „scheepten tienduizend duivelen in. Binnen een half douzijn jaaren zal „haar Vrijheid en Gelijkheid U brengen tot eene regering uit het kaf „der natie, enz."

h Een man in Turksch gewaad (de Schrijver) kijkt de kat uit den boom; de kat springt op een dobbelsteen.

i Omslag. De Nederlandsche Maagd slaapt, zittende op eenige geldzakken. Intusschen hijsschen 2 mannen met groote drift en juichende: *Hac nitimur* (randschrift der oude guldens) een vrijheidshoed naar boven. Zie N⁰ 5166, 5450, 5489 en 5577 op 1800.

k De titel, rugtitel en de platen: „Waar zal 't toch heen", met het opligtbare blaadje. — „Vox populi" en de plaat v. h. Schip v. Staat met de Nederlandsche Maagd — op *een* folio blad afgedrukt van de koperen plaat; deze zijn dus van één graveur. In den Atlas v. d. Heer v. Stolk.

5490 **1 Febr.** „The storm rising, or the Republican flotilla in danger". — Eng. spotprent op de voortdurende plannen der Franschen tot landing in Engeland of Ierland (Zie ook N⁰ 5475) (of op de pogingen der Whig-partij om eene Fransche staatsregeling in Engeland in te voeren?) — Links komt het groote, sterk bewapende vlot of zeekasteel aanvaren, 't welk 4 Franschgezinde Engelschen, (Fox en and.) door middel van een dikken kabel, die om een rondas bevestigd is, aan wal pogen te trekken, doch door een sterken storm, door Pitt aangeblazen, verijdeld wordt. Op het vlot waaijen verschill. Fr. vlaggen met de opschriften: *Liberty*, *Slavery*, *Invasion*, *Atheism*, enz. Links in de verte de duivel, die te Brest op eene guillotine danst. Naar en door *J. G*(*illray*). Met adres van *H. Humphreys*. 27, St. James Str. 1 Feb. 1798. Hg. 26, br. 67 dm. gr. br. fol. *Gekleurd*.

5491 „Afbeelding van het groote vlot te St. Malo". — Dit drijvende kasteel, *La chute de l'Angleterre* genaamd, lang 600, br. 300 voet, hetwelk met 500 kanonnen van 36 en 48 pond gewapend zou worden, 15000 man troepen moest kunnen vervoeren, en door 4 molens, op iedere hoek eene, bewogen werd, zou gebouwd zijn naar de plannen van zekeren ingenieur *Le Blanc*; en bestemd om eene landing in Engeland te bewerkstelligen. (Zie de Verklaring, behoorende bij N⁰ 5493.) Doch wegens de zamenzweringen op het vaste land, waarin ook Pichegru en Dumouriez de hand hadden, zag Buonaparte van dit voornemen af. — Op den voorgrond het vlot, dat door de aanrijdende ruiterij, door voetvolk gevolgd, bezet wordt. In het verschiet vaart het vlot de haven uit, omringd door de Fr. schepen. *Proefdr.* znd. nm. (bij *J. Allart.*) Hg. 27, br. 45 dm. br. fol. Spotprent? of werkelijk ontworpen??

Het vlot van St. Malo, op dit en de beide volgende N⁰ afgebeeld, is steeds gehouden voor een vlot wat in 1803 of 4 gebouwd of ontworpen

zou zijn voor eene landing in Engeland; doch niet alleen pleit daartegen de opmerkelijke overeenkomst van dit vlot met het op de voorgaande Engelsche spotprent afgebeelde, maar de vermelding van deze 3 platen in de beide N° van Junij 1798 der Boekenlijst, waar ze voor 25, 11 en 6 stuivers beschreven en aangeboden worden, bewijst hunne uitgave in dezen tijd.

5492 Dez. voorstell. zeer verkleind. Op den voorgrond het vlot, in het verschiet de Fransche vloot. Met 3 reg. onderschr. znd. nm. (Amst. bij *H. A. Banse.*) br. 4°.

5493 Hetz. geheel anders. — Onderaan in het midden het vlot met slechts 2 molens aan den achtersteven, en vele, zeer lange riemen op zijde. Uit den toren en kanonnen op het vlot wordt hevig geschoten. Bovenaan de plattegrond van het vlot, en der daarop geplaatste gebouwen. Znd. nm. (bij *J. A. Swalm*). br. fol. Met Verklaring. gr. 2 bladz. 4°.

5494 „Dutch embarkation; or, needs must when the devil drives!!" — Onderschrift eener Eng. spotprent op hetz. — Links staat Buonaparte met getrokken sabel en zegt tot een dikken Hollander, die in een gewapende notendop (kanonneerboot) stapt: „Come, Come Sir, — no grumbling" etc. Regts varen meerdere Hollanders in zulke gewapende noteudoppen naar Engeland (?) Znd. eenigen nm. br. 4°. Get. N° XXI. Uit? Bij den Heer A v. Stolk. — In diens Atlas is nog eene andere Eng. gekleurde spotprent, voorstellende Buonaparte op de schouders van Talleyrand zittende, en zijne landingsvloot door de Engelschen ziende vernielen. Met onderschr. „Destruction of the French Gun-Boat" etc. Znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.*

5495 **22 Jan** „De Voorzitter (der Nation. Vergad.) Midderigh geeft aan
a „den Franschen Gezant de la Croix den broederkus." (Wagenaar, Verv. XXXIX. 125). Door *R. Vinkeles.* 8°. Uit Wagenaar, Verv. XXXIX.
b Dezelfde plaat, *proefdruk v. a. l.*

5495* Hetzelfde anders. „Midderigh c s. begeven zich naar het Nationaal Hotel, „22 Jan. 1798." Naar *C. v. Cuylenburg*, door *L. Portman.* 8°. Uit: Zillesen, Geschied.

5496 **23 April.** „Constitutions Acte für die Batavische Republik, nebst andere
a „dazu gehörige Stücke, wie selbige von ihren Einwohnern am 23 „April 1798 angenommen sind. Aus dem Holländischen übersetzt. Ge-„druckt zum Behuf des Fonds für blessirte Matrosen, Matrosenwittwen „und Kinder. 1798". gr. 8°. — Gegraveerde titel met groot vignet (de zuil der Constitutie wordt op een voetstuk geplaatst, regts de Nederl. Maagd met den Vrijheidshoed, in het verschiet op een' heuvel een tempel.) Naar *J. Bulthuis* door *Th. Koning.* 8°.
b Dezelfde titelplaat, *proefdruk v. a. l.*, zelfs zonder den titel van het boek.
c Dezelfde *proefdruk*, in omberdruk.
d Dezelfde voorstelling; origineele teekening van *Bulthuis* voor de plaat.

Het boek zelf, de Duitsche vertaling der Staatsregeling van 1798 is volgens de Boekenlijst in Junij van dat jaar te Amsterdam bij Roeder en Diederichs verschenen, doch heb ik nooit gezien. — Het *Fonds* op den titel vermeld, is het thans nog bestaande Fonds ter aanmoediging van 's lands Zeedienst, in 1781 opgerigt, langzamerhand verloopen en in 1797, na den zeeslag bij Kamperduin, door particuliere collecten eigenlijk op nieuw gesticht

en sedert in stand gebleven. Zie hierover Wagenaar, Vervolg XXXVIII. 28.

5497 „Nieuwe algemeene kaart der Bataafsche Republiek, verdeeld in 8 De„partementen volgens de Acte van Staatsregeling voor het Bataafsche „volk. Amst. 1798". — kl. br. fol.

Deze kaart vindt men eenigzins vergroot terug op de 7e kaart van: Mees, Historische Atlas. Rott. 1865. fol.

5498 Officieele kleederdragt van een lid van het „Intermediair Uitvoerend „Bewind". *Gekleurde* plaat. 4⁰ Uit: Nederl. Mercurius. 1798.

5499 Toegangskaart of klein Diploma voor het lid van het: „Vertegenwoordi„gend Ligchaam des Bataafschen Volks, lid der Kamer", hier ingevuld voor: „H. Costerus tot 28 Julij 1801 Lid der 1e Kamer" geteekend: door Aubert en J. D. Pasteur. Aan de keerzijde de Nederl. Maagd zittende, met Vrijheidshoed en Speer, en in de hand de Tafel der Regten van den Mensch. Carton. gr. 12⁰.

5500 Toegangskaart of klein Diploma voor een Jager van de Brigade te Amsterdam. 1798. 4e jaar der Bat. Vrijh. Bovenaan de Bataafsche en Fransche vlaggen, de woorden Gelijkheid, Vrijheid, Broederschap en vele andere symbolen. Gegraveerd. kl. br. 12⁰.

5501 **19 Mei.** „Volksfeest in den Haag ter gelegenheid van de aanneme-
a „ming der Staatsregeling door het Bataafsche Volk." (Wagenaar, Verv. XXXIX, 278, enz.) — Gezigt van het Malieveld in het Haagsche bosch met den daar opgerigten tempel. Naar *C. v. Cuylenburg* ad viv. door *R. Vinkeles*. br. 4⁰. — Uit Zillesen, Geschied. VI.

b Dez. plaat, *proefdruk v. a. l.*

5502 „Afbeelding v. de Eluminatie der Corps du Guarde aan de Beurs, over „het aannemen der Staatsregeling." — Afbeelding van de steenen bogen onder de Oude Beurs, gen. D. 1. G. 7, zijnde eenige kaarsjes boven de deur en in de 2 zijraampjes. Teekening br. 4⁰. In den Atlas v. d. Heer R. W. P. de Vries. Zie eene teekening over een feest hierbij te Leeuwarden in: Eekhoff, Kunstverzam. te Leeuw. bl. 86.

5503 Het Huis der Gemeente te Amsterdam verlicht den 19 May en 19 Junij 1798. 4⁰ — Uit: Nederl. Mercurius. 4⁰.

5504 „Organisatie. — Reorganisatie. — Disorganisatie. — Recreatie." — Spotprent op de voorloopige organisatie der Bataafsche Republiek in 1795 of op de Staatsregeling in 1798. — Links staat een deftig man met paruik en steek op eene stellaadje iets aan het omstaande volk te verklaren; achter hem zitten eenige lieden te beraadslagen bij een gordijn met opschrift: *Organisatie*; onder hen willen eenige jongens de stellaadje afbreken, waarbij: *Disorganisatie*; op den voorgrond eenige plukharende personen; voor de huizen een opschrift: *Reorganisatie* en in de lucht een bal waarop *Fortuna*?? zit en waarom allerlei menschen dansen die door Furiën gezweept worden (de Burgers om den Vrijheidsboom dansende??) met opschrift *Recreatie*. — Zonder eenigen naam of onderschrift. gr. 4⁰. Uit: (Nomsz) Janus verrezen?

5505 Spotprent op de Staatsregeling van 1798. — Een Aristocraat, in de kleeding van een lid van het Uitvoerend Bewind, wijst op zich zelven; hij vertreedt de *Rechten van den mensch* en staat naast het altaar der

Vrijheid, waarop zijn degen ligt met afhangend briefje: *Volksbestuur.* Onderschrift: *Dit alles om mij zelve.* gr. 8⁰. *Gekleurd.* — Uit: G. Paape, Leven en sterven van een hedendaagsch Aristocraat. (Uitgeg. in Mei 1798).

5506 Hevige waarschuwingen tegen de Staatsregeling van 1798?? Met opschrift: *Vrijheid, Gelijkheid, Een en Ondeelbaarheid.* — 1 blad kl. fol. Hierbij „De nieuw verkozene Representanten voor de 2e Nationale Vergadering," zijnde eene lijst der *Warme Patriotten,* als Vreede, Witbols, enz. en van *Aristocraten, Gekken,* enz., als Bicker, Cambier, enz. 4⁰.

5507 Vrijheidsbeeld op de Neude te Utrecht. (den 19en Mei 1798 opgericht en tot 11 Oct. 1805 dáár gebleven.) — Het beeld der Vrijheid staat op eene korte zuil op groot voetstuk met 5 treden, met zware omheining; geheel verschillend van den Vrijheidsboom der teekening N⁰ 5403. *Teekening* in O. I. inkt, door *W.v. de Wall.* 1805. Hg. 45, br. 37 dm. fol.

5508 **12 Junij.** „Het in verzekering nemen van den Burger S. J. van Langen,
a „Lid v. h. Uitvoerend Bewind." Wagenaar, Verv. XL. 23.) — Naar *C. v. Cuylenburg* door *R. Vinkeles.* br. 4⁰. Uit: Zillesen, Gesch.
b Dezelfde pl., *proefdruk v. a. l.*

5509 **13 Junij.** „Representanten achter de Koekoeken. Pag. 89." (Wag. XL, 26). — Gezigt van het huis in 't Bosch, met de koekoeken voor de ramen. Klein prentje br. 12⁰.

5510 (**Aug.**) Zinneprent op het 50jarig bestaan der Vrijdagsche Vereeniging: *Concordia et Libertate* te Amsterdam, waarvan vele der voornaamste Nederl. geleerden van dien tijd lid waren. — Naar *J. Buys* door *R. Vinkeles.* 8⁰. *Proefdr. v. d. l.* in 4⁰. Titelpl. van de toen gehouden Redevoering. — Zie over deze Vereen.: J. v. Lennep, Het leven van Corn. en D. J. v. Lennep beschreven en toegelicht, enz. Amst. 1861—62. 3 dln. 4 St.

5511 (**15 Aug.**) »Copie van 't Contract der Ledemaaten van de Ned. „Herv. Kerk binnen Amsteldam", waarbij zij zich verbinden om een ieder naar zijn vermogen bij te dragen tot het onderhoud der predikanten, enz. 1 Bladz. kl. 4⁰.

5512 (**1799. 6 Jan.**) „De overleden Prins Fredrik op het Paradebed liggende, door zijne Officieren betreurd." (Zijn dood niet vermeld in Wagenaar, Vervolg). Door *C. Brouwer.* br. 4⁰.

In het hierbij gevoegde „Leven v. Willem George Fredrik, Prince van Orange, etc. Rott. J. P. v. Ginkel, 1802. 4 Stn. 8⁰. zijn de volgende platen; allen in br. 4⁰. behalve het portret.

I. Portret ter halver lijve, door *D. Vrijdag.* 8⁰.
„ 1777, 29 Aug. Ontmoeting te Leeuwarden. Door *C. J. de Huyzer.*
„ 1793, Maart. Schermutseling met de Franschen bij Ginneken. Door *denz.*
II. 17·3. 27 Aug. Gevecht voor Lannoy. Door *C. Brouwer.*
„ —— 13 Sept. Kwetsen v. Prins Frederik bij Werwick. Door *de Huyzer.*
„ —— 15 Sept. Aankomst te Rotterdam. Door *C. Brouwer.*
III. 1794, April. Raadpleging in het leger van Willem V met zijne zonen. Door *denz.*
„ —— 11 Mei. Uittrekk. der Fransche troepen uit Landrecy. Door *denz.*
„ —— 16 Oct. Verlaten van Nijmegen en rampspoed op de Gierbrug. Door *denz.*

IV. 1795, 15 Aug. Afscheid nemen te Osnabrug. Door *denz.*
„ 1799, 6 Jan. De overleden Prins Frederik op zijn Paradebed betreurd. Door *denz.*

5513 Zinneprent ter eere van Prins Willem George Frederik, Veldmaarschalk v. Z. Keiz. Maj. (van Oostenrijk), gesneuveld voor Padua, 6 Jan. 1799. — Een grafzuil met urn, door cypressen overschaduwd; op den voorgrond een engeltje met het borstbeeld van den Prins; links zijn sneuvelen. Naar (*J. W.*) *Pi*(*e*)*neman*, door *J. Wijsman*. gr. fol.

5514 Andere zinneprent. De Nederlandsche Maagd legt weenende een lau-
a werkrans op een urn, welke op een zuil met 's Prinsen wapen staat; links het borstbeeld des Prinsen in med. Met onderschrift: „Vorst Frederik „stierf om eeuwig te leeven." Goede gravure, zonder naam. fol

b Dezelfde plaat. *Proefdruk v. a. l.*

5515 Andere zinneprent. Eene lijkzuil met urn, waaraan 's Prinsen beeltenis gehecht is, met opschrift in breed ovaal; op den achtergrond bergen. Goede Holl. gravure, zonder naam. kl. fol.

5516 Andere zinneprent. Op den voorgrond links eene grafzerk met de jaren des Prinsen, in de lucht een arend met 's Prinsen vlag en wapen, in het verschiet de tempel der onsterfelijkheid waarheen een grijsaard wijst. Met 6reg. vers „Treur niet, Minerva" enz. Zonder naam. gr. 8⁰.

5517 Zinnebeeldige graftombe voor Prins Frederik ?? — Op eene graftombe ligt een zich half oprigtende Veldheer, waarachter Victoria met een krans in de hand; daaronder een medaillon waarin de Veldheer zijn volk aanvoert; lager een 4reg. vers in 5 regels: „Een Willem door vernuft, een „Mauritz in den slag," enz. Aquatinta in de manier van *J. Bemme.* Hoog 4⁰. Op de Bibliotheek te Arnhem.

5518 Duitsche, algemeene zinneprent, met opschrift: *Zu frühe war sein Tod,* waaronder een toenmalig Prinsgezinde door opligtbare blaadjes een zinneprent voor 's Prinsen overlijden gemaakt heeft. br. 4⁰.

5519 **Febr.** Dijkbreuken en overstroomingen in het zuidelijk gedeelte van Gelder-
a land, in Februarij 1799. (Wagenaar, Vervolg. XLI, 4—8.) — Serie van 6 br. 4⁰ platen naar *C. v. Hardenberg* door *Vinkeles* en *Brouwer* en 1 kaart uit: Zillesen, Beschrijving v. d. Watersnood, in verschillende gedeelten van ons Vaderland door ijsverstoppingen veroorzaakt. Amst. 1800. 8⁰. nl.:

Liniale kaart tot inlichting der doorbraaken in 1799. (nl. van de Betuwe, Tielerwaard, Land v. Altena en Heusden) door C. Zillesen. gr. br. fol.
(1) IJsgang en Verwoestingen voor Nijmegen. (Bl. 68.)
(2) IJsopkruijing voor Tiel. (Bl. 126.)
(3) Doorbraak v. d. dijk bij Doornick tusschen Bemmel en Lent, 21 Febr. (Bl. 128.)
(4) Doorbraak v. d. dijk bij Millingen, 7 Febr. (Bl. 138.)
(5) Inbraak en vlucht der inwoneren bij Hellikhuizen. (Bl. 152.)
(6) Gevolgen der overstrooming aan de Haarsteeg. (Bl. 154.)

b Dezelfde platen, *proefdrukken vóór a. l.*

5520 Twee zeer fraaie ongen⁰. br. fol. platen van deze Dijkbreuken.
a (1) 12 Febr. „Gezicht der Dijkbreuk en Overstroom. te Bemmel bij Nijmegen,

„12 Febr. 1799. — Vue de l'inondation, etc." — Links de IJsverstopping en doorbraak van het opgekruide ijs en van den dijk.
(2) „Gezigt der IJsgang en Dijkbreuk te Vuuren bij Gorkum, 22 Febr. „1799. — Vues des Glaces, etc." — In het midden en regts het opgekruide ijs en doorbraak, in het verschiet de kerk en het dorp Vuuren. — Beide naar *J. Cats*, door *C. Josi*, elke pl. hg. 49, br. 60 dm. gr. br. fol.

b Dezelfde platen, allereerste *aanleg* der omtrekken. gr. br. fol. *Uniek.*

5521 **20 Febr.** „Gezicht v. d. bezetting v. h. ijs tegen den Dijk en om„kruijing v. h. steenen wachthuis buiten de Waterpoort — en van de „opkruijing op en tegen de Runmolen te Gorinchem." — Naar *C. de Jonker* door *J. C. Bendorp.* 2 pl. br. fol. — Beide met een Proefdruk vóór de lr. der 2e pl. in den Atlas v. Mr. S. v. Gijn.

5522 **7 Mei.** „Afbeelding van Mercurius ware en schijnbare weg bij desz. „overgang over de Zon, voor de Horison en Meridiaan van Amsterdam." — Plaat in br. fol., waarbij Beschrijving in 4° door L. Nieuwenhuis te Enschede. Uit: Konst en Letterbode. 1799. N° 278.

5523 **14 Mei.** „Kaart der Bataafsche Republiek, verdeeld in (8) Departe„menten en Ringen, volgends de Acte van Staatsregeling bij Publicatie „v. h. Uitvoerend Bewind v. d. 17 Nov. 1798 en in (94) Districten „bij Public. v. 14 Mei 1799. — Opgedragen aan de Vertegenwoordigende „Hoogste Magt der Bataafsche Republiek, door Quint Ondaatje, 1799." — Kaart der Bataafsche Republiek, omgeven door 8 groote en 94 kleine cirkels, waarin de namen en N° der Departementen en Districten. 's Hage, J. C. Leeuwenstyn. Gegrav. door *C. v. Baarsel.* gr. fol. Met de handteekening van J. (Quint) Ondaatje.

5524 **16 Mei** „Adres van P. Linthorst in de 2e Kamer v. h. Vertegen„woordigend Ligchaam, over de Organisatie der Constitutioneele Gezel„schappen." — *Plano op wit satijn* en enkele letters met *goud gedrukt.*

5525 (**27 Aug.—6 Dec.**) Expeditie der Engelschen en Russen in Noord-Holland tot herstel van het Huis van Oranje.) (Wagenaar, Verv. XL1, 135—327.) — Hollandsche Proclamatie zonder datum van Willem Frederik, Erfprins van Oranje (later Koning Willem I) „bij de intreede der „Troupes van .... op het Territoir der Nederl." en beginnende: „Wij „Willem Frederik, Erfprins" enz. aan het Hollandsche volk om het tot bijstand der Expeditie op te wekken. Zonder jaar of datum, blijkens letter en papier ergens in Duitschland aan onze grenzen gedrukt. br. fol. Hierbij een officieel rescript v. h. Committé van Binnenlandsche Correspondentie te Amsterdam dat dit en vele dergelijke Exemplaren van het Postkantoor te Emmerik naar Amsterdam gezonden zijn.

5526 „Aan het volk van Nederland." — Dergelijke proclamatie van den Erfprins met dit opschrift en veel uitvoeriger dan de vorige; mede zonder datum, ook blijkens papier en letter in Duitschland aan de Nederl. grenzen gedrukt. — 1 bl. br. fol.

5527 Proclamatie zonder datum van d. Eng. Luit.-Gen. Abercromby, opperbevelhebber der landingstroepen in N.-Holland, aan de Nederl. ingezetenen. 1 Blz. plano.

5528 Serie van 6 (ongenomm.) platen over de gevechten der Engelschen en

a Russen in Noord-Holland. Allen naar *D. Langendijk*, door *R. Vinkeles*, met adres van F. Bohn (te Haarlem). br. 4⁰. Behooren in: Vonk, Landing v. h. Engelsch-Russisch leger in N.-Holl. 2 dln. met Reg. 8⁰.
(1) 27 Aug. Landing der Eng. bij Calantsoog. (Wagen., XLI, 175). Vonk, I. 40.
(2) 4 Sept. Actie bij Westervoort (Wagen., XLI, 271). Vonk, I, 114.
(3) 19 — Bataille van Bergen. (Wagen., XLI, 224). Vonk, I, 182.
(4) 29 — Attaque op de Lemmer. (Wagen., XLI, 298). Vonk, II, 20.
(5) 6 Oct. Gevecht bij Castricum. (Wagen., XLI, 252). Vonk, II, 90.
(6) 29 Nov. Aftogt der Engelschen. (Wagen., XLI, 344). Vonk, II, 184.
Hierbij behoort eene „Kaart v. Noord-Holland, enz. behoorende tot de „Landing der Engelschen en Russen," enz. gr. fol.

b Dezelfde platen in letterdruk. — Zeer late afdrukken der platen 1, 3, 6. Onderaan links gemerkt: H. J. I. Waarbij kunnen deze behooren?

c Dezelfde 6 platen, in fraaije *proefdrukken v. a. l.*

d Dezelfde platen, in *proefdr. v. a. l.*, doch op *Chin.* pap. Hiervan pl. 1 en 2.

5529 Serie van 6 (ongenomm.) plaatjes, elk met 1 reg. cursijf onderschrift,
a br. 12⁰. — (1) Landing. — (2) 19 Sept. Slag bij Bergen. — (3) 6 Oct. Slag bij Castricum. — (4) 3 Oct. Omverhakken Vrijheidsboom te Alkmaar (Wagenaar, Verv. XLI, 247). — (5) 18 Oct. Sluiten der Capitulatie. — (6) Aftogt. — 6 St. br. 12⁰. Allen *gekleurd*.

b. Plaat 4. Ongekleurd. — Behoort deze Serie in eenig boek?

5530 Serie van 4 (ongenomm.) platen over de gevechten der Engelschen en Russen; N⁰ 1 en 4 naar *J. A. Langendijk*, N⁰ 2 en 3 naar *D. Langendijk*, alle door *C. Brouwer*. Iedere pl. hg. 26 en 34 dm. br. fol.
(1) 19 Sept. Bataille van Bergen.
(2) (2 Oct.) Attaque bij Schoorl. (Wag., Verv. XLI, 245.)
(3) (— —) Repousseeren der Engelschen buiten Schoorldam. (ibid).
(4) 6 Oct. Gevecht tusschen Castricum en Beverwijk.

5531 Stel van 2 (ongenomm.) platen van de Landing en Aftogt der Engelschen en Russen. Ieder hg. 36, br. 48 dm. br. fol. Voorstellende:
(1) 27 Aug. „Het Landen der Engelsche tusschen Petten en Calantsoog." „Naar *J. A. Langendijk*, door *C. Brouwer*.
(2) Nov. „Aftogt der Engelsche en Russchen van de Helder." Naar *J. A. Lamgendijk*, door *H. Roosing*.

5532 Dergelijke serie doch kleiner, zonder eenigen naam. Iedere pl. hg. 21, br. 30 à 32 dm. br. 4⁰.
a (1) „Het Landen der Engelschen op 26 Aug." — *b* Dezelfde pl., *gekleurd*.
(2) Aftocht en inscheping der vijandelijke legers, enz. Met adres *A. Blussé et fil.* (Dordrecht).

5533 Dergelijke serie van 2 pl. over Landing en Aftogt, anders enz. en nog
a kleiner. Door *R. Vinkeles*. 8⁰. Proefdr. voor alle letter. Uit: Wagenaar, Verv. XLI.

b Dez. platen in onafgewerkten *etsdruk*.

c Eene bijna dergelijke plaat van den *aftogt*, doch verschillend. Door *R. Vinkeles*. 8⁰. *Proefdruk v. a. l.*

5534 „Tafreel v. de landing der Engelsch Russische Armee en deszelfs Aftocht „in de Maanden Aug.—Nov. 1799." — Eén blad met 4 langwerpige

voorstellingen van de landing en aftogt en der slagen bij Castricum en Bergen. — In het midden een groot medaillon met het sluiten der Capitulatie; daarboven het portret v. d. Franschen Generaal Brune. Zonder naam v. grav. Hg. 34, br. 42 dm. br. fol. In den Atlas v. Mr. S. v. Gijn.

5535 „Bataillons Manoeuvres en Evolutiën". — Calligraphische, met teekening en verzen in het randschrift versierde titel van eene verzameling van 38 *gekleurde* platen en kaarten over de landing der Engelschen en Russen in Noord-Holland, in Augustus 1799 en der Manoeuvres en Evolutiën toen door het Bataillon der Gewapende Bataafsche Burgermagt, onder bevel van den Luit. Col. *A. Oltmans* uitgevoerd. Allen geteekend of in calligraphie uitgevoerd door den Adj. van het Bataillon *H. van der Poth.* De meeste bladen hg. 33 br. 42 dm. kl. br. fol. In portef. — Het geheel bestaat uit:

Calligraph. titel.

Kaart van de positie der Divisie Daendels vóór de landing 25 Aug.

—— — — landing der Engelschen 27 Aug. met 2 ontwerpen.

—— — Noord-Holland.

17 Kaarten, ieder met 7 compartementen der Manoeuvres en Evolutiën van de 7 compagnien van het Bataillon.

Twee 3maandel. Rapporten over het Bat. Gew. Bat. Burgermagt, onder *A. Oltmans.* Delft 1 April, 1 Julij 1799.

Maandelijks Rapport, 1 Julij.

„Militaire standplaatsen en optogt der Staatsie ter overbrenging der 3 veroverde Engelsche en Russische Vaandels op Donderdag 17 Oct. 1799". (te Haarlem?)

Wekelijks Rapport v. het 2e Bat. der 6e halve Brigade Infant. Gew. Burgermagt v. Delft. 18 en 25 Nov. 1799.

Jaarlijks Rapport v. h. 2e Bat. der 6e halve Brig. enz. Haag, 31 Dec. 1802. Hetz. 31 Dec. 1803.

3 Bladen met Evolutiën bij de Verwersdijk.

6 Bladen ieder in 7 afdeel. met verschill. Evolutiën. Calligr. geteekend als boerenbedriegers.

3 Bladen met positiën van het Bataillon.

13 Strategische teekeningen van vernieuwde aanvallen, enz.

Unieke verzameling.

5536 Zes landschappen, bovenaan links genommerd 1 tot 6. Fraai gegrav. naar *D. Langendijk,* door *J. Bemme.* 1804. Ieder plaatje hg. 11 br. 14 dm. kl. 4°.

Gemeenlijk worden deze aardige plaatjes gehouden voor tafereelen uit den Engelsch-Russischen veldtogt in Noord-Holland. Ze zijn weinig bekend, waarom hier eene beschrijving volgt.

1 Regts een groot huis met eene porte-cochere, waarbij een soldaat schildwacht houdt, terwijl een wagen met 4 paarden bespannen de poort uitrijdt. Met opschrift boven de deur: *D. Langendijk* en *J. Bemme.* 1804.

2 Eenige soldaten drijven in een boschrijk landschap een drift koeijen voort.

3 Eene ammunitiewagen met een groot escorte er achter over een vrijen openen weg rijdende; regts een zuil.

4 Een zware hooiwagen, voorafgegaan en gevolgd door eenige melkkarren, rijdt in een boomrijk landschap over een brug.

5 Eenige bereden en ongezadelde cavalleriepaarden in eèn heuvelachtig landschap.

6 Een ledige wagen trekt, door eenige militairen verzeld, door een heuvelachtig en sterk door de zon verlicht landschap.

5538 Spotprent op: „De Groote Expeditie". — Een Engelschman Wl. Pitt? trekt aan 2 zware kabeltouwen eenige schepen naar land, terwijl hij uit zijn achterste eenige groote windvlagen laat schieten, die in opschriften en personen veranderen, bv.: Het herstel der heerschende Godsdienst, — Oude Constitutie, — Herstel v. koophandel, waarbij allerlei tegenstrijdige gebeurtenissen zijn afgebeeld. Links bovenaan 2 Franschen, die met twee vliegenklappers, waarop: 19 Sept. en 6 Oct. (Veldslag bij Bergen en Castricum) staat, die fantasmagoriën willen verdrijven; onderaan links eenige Hollanders, met toepasselijke opschriften; regts: *Southamthon.* — Hg. 30 br. 43 dm. br. fol.

5539 Spotprent als voren. — Een Engelsche dog komt in het land der kikvorschen; links komen 2 Fransche Hanen; eenige kikvorschen vlugten, roepende: „Agter om en zoo na de oude sloot toe". Holl. plaat in eene soort van aquatinta. br. 4⁰. In den Atlas van den Heer A. v. Stolk.

Op de landing bestaat een tooneelspel: „De mislukte landing der Engelschen". Zie Hilman, Catalogus v. Tooneelspelen. N⁰ 1884.

5540 „The reception in Holland". — Engelsche spotprent op de aanstaande ontvangst van Willem V in Holland. — De Prins wordt op het Scheveningsche strand omhelsd en gekust door eenige vischwijven, enz. Door *J. Gillray.* Uitgegeven 8 Sept. 1799. br. fol. *Gekleurd.* Deze plaat is N⁰ 247 in de nieuwe uitgave der werken van Gillray.

5541 „The Frogs rejecting their king." — Engelsche spotprent op de mislukking der expeditie. — Willem V wordt door eenige Hollandsche vischwijven weggejaagd en werpt zich een' Engelschen bootsman in de armen. Met onderschrift uit: Esop's fables. Door *S. W. Fores* br. fol. *Gekleurd.*

5542 3 Kaarten van Noord-Holland, waar de landing van het Engelsch-Russische leger geschiedde:

„Figuratieve kaart v. h. Strand en de Duinen (op het Koegras tusschen „de Zijpe en Helder), met het grootste gedeelte der daarvoor geankerde „Engelsche Expeditie Vloot, zooals dezelve uit de plaats v. d. Telegraaf „te zien was, in den avond v. 26 Aug."

N⁰ III Kaart van Texel en van den Helder tot Alkmaar.

N⁰ IV — van Petten tot Haarlem en Naarden.

3 Lithogr. bij *Steuerwald* te Dordrecht. gr. fol. Behooren in den atlas bij Krayenhoff, Geschiedk. Beschouwing v. d. oorlog der Bataafsche Republiek in 1799. Nijmegen 1832. 8⁰.

5543 „Carte des Provinces Unies Pour servir au Precis des Evenements Militaires. Sept. 1799. Par H. de Monthuchon à Altona". — Kaart v. Nederland, en Duitschland tot Embden en Dusseldorp. kl. fol. Uit?

5544 „Ceynpaal van Sept. 1799 te Scheveningen". — Eerste gebruik van den pas uitgevonden telegraaf in ons land, om berigt te geven van de nade-

rende Engelsche vloot; vermeld op bovenstaande: „Figurat. kaart". *Teekening* in kleuren, zonder naam. Hg. 28, br. 20 dm. kl. fol.

5545 „De Telegraaf. Volkslied". — Andere afbeelding *in kleuren* van den telegraaf; waaronder een Volkslied, (zeker van 1799) wat de vaardigheid der Franschen in het ontdekken van den vijand roemt. 4 bl. 8⁰.

5546 „Het Artillery-park op de Baan buiten Haarlem, bij de landing der „Engelschen 1799." — Naar *V. v. d. Vinne* door *Visser Bender*. br. 4⁰. Uit: de Koning, Tafereel v. Haarlem. III. 384.

5547 **30 Aug.** „Figuratif plan der positie v. 's lands vloot onder de Vlieter; „zooals zij ten anker lag bij de overgave aan den vijand op d. 30 Aug. „1799." Lithogr. v. *C. W. Mieling*. gr. 4⁰. In Atlas van Mr. S. v. Gyn.

5548 „A Sad Story". — Geestige Engelsche spotprent op de overgave der Nederlandsche vloot, onder den Schout-bij-Nacht S. Story aan de Engelschen, wijl het scheepsvolk tot den vijand overliep. (Wagenaar, Verv. XLI. 188). Een kort dik man in Engelsche Admiraals uniform, houdt weenend een papier in de hand: „The traitors have refused to fight". London, R. Ackermann. 7 Sept. 1799. kl. fol. *Gekleurd.*

5549 **19 Sept.** „Bataille bij Bergen den 19 Sept. 1799." — Voorstelling
a van het gevecht, vlak bij de kerk en de abdij van Bergen; vooraan regts een huis met uithangbord *de Jager*, links de Fransche Cavallerie. Fraaie plaat naar en door den schilder *P. G. v. Os*. Hg. 37, br. 48 dm. gr. br. fol. *Gekleurd.* In den Atlas van Mr. S. v. Gijn.

b Dez. pl. *Onafgewerkte etsdruk.*

5550 Het kwetsen van den Russischen Generaal Herman in den slag bij Ber-
a gen. (Wagenaar, Verv. XLI, 227). — In het midden ligt de Generaal Herman op den grond, zich verweerende tegen de soldaten, die met de bajonet op hem aanvallen. Naar *D. Langendijk*, door *J. E. Marcus*. Hg. 55, br. 75 dm. gr. br. fol. *Proefdruk* voor de letter. Op de keerzijde eene aanbieding der plaat door den graveur Marcus geschreven en geteekend.

b Dezelfde plaat, onafgemaakte *etsdruk.*

5551 Het insluiten en gevangen nemen van den Russischen Generaal Herman te Bergen in 1799. — Middenin de kerk, waarvoor de Russen een carré geformeerd hebben, dat aan alle kanten door de Franschen met geweervuur bestookt wordt. Zeer fraaije *teekening* in kleuren znd. nm. Hg. 25, br. 36 dm. br. fol. Bij den Heer J. A. Nijland.

5552 **30 Sept.** 't Wegzeilen der gerequireerde gewapende Burgers van Zeeland op Maandag 30 Sept. van Ter Veer naar Holland. — *Teekening* in kleuren, vermeld in Lantsheer, Zelandia Illustr. bl. 576. De oproeping had plaats 25 Aug., de terugkomst v. het Legioen Bataven te Veere, 29 Nov. 1799.

5553 (**2 Oct.**) Het verslaan van een Engelschen voorpost bij Schoorldam in 1799. — In het midden eene breede sloot, die door de naar regts vlugtende Engelschen, eenige te paard, doorwaad wordt; links eene vurende Fransche bende. Fraaije *teekening* in O. I. inkt, znd. nm. Hg. 20 en br. 28 dm. br. 4⁰. Bij den Heer J. A. Nijland.

5554 (**3 Oct.**) Het verbranden van den Vrijheidsboom te Alkmaar. (Wagenaar, Verv. XLI, 247). Door *R. Vinkeles*. 8°. *Proefdr. v. a. l.*

5555 (**6 Oct** ?) Slag bij Castricum? — Links een gevecht van eenige ruiters bij enkele hutten en een brandenden molen; regts een infanteriegevecht bij eenige bagagewagens, op den voorgrond een kleine poel. (Naar *D. Langendijk*, door *J. Bemme.*) Hg. 31, br. 48 dm. br. fol.

5556 (**11 Oct.**) Het verbranden der Hollandsche schepen te Medemblik, door de aftrekkende Engelschen. — In het midden de brandende schepen, regts het groote Magazijn, links het tolhuisje met de vlag. Fraaije *teekening* in O. I. inkt, door *D. Langendijk*. Hg. 17 br. 25 dm. br. 4°. In den Atlas van Mr. S. v. Gyn.

5557 **18 Oct.** Zinneprent op de Capitulatie met de Engelschen en Russen. — Een liggende leeuw, waarachter vaandels en een vrijheidshoed op standaard; in de poot houdt hij een schild, waarop: „Rust der wapenen, enz. „Overeenkomst der Legers 18 Oct. 1799." — Geëtste plaat zonder naam. 4°.

5558 (**Nov.**) Aftogt van het Engelsch-Russische leger. — De geheele achtergrond is door 2 hooge heuvelen ingenomen, op den voorgrond een campeerend leger, tenten; vooraan links een man en vrouw en een kleine jongen. Onafgemaakte etsdruk van een plaat door *Vinkeles* of *Brouwer*. Hg. 17 br. 22 dm. br. 4°. In den Atlas van Mr. S. v. Gyn.

Op dezen Aftogt slaat een tooneelspel van A. L. Barbaz. Zie Hilman, Catal. v. Tooneelstukken. N° 1206.

5559 (**29 Nov.**) Aftogt van het Engelsch-Russische leger van den Helder. — Dezelfde voorstelling met enkele afwijkingen van pl. 6 uit N° 5528, in Vonk, Landing. (Naar *D. Langendijk* door *J. Bemme.*) Hg. 27, br. 38 dm. br. fol. *Etsdruk* vóór alle letter. *Zeer fraai.*

5560 Hetzelfde anders. — „Evacuation de la Hollande 26 Vendemiaire an 8. Naar *Nodet* door *J. P.* gr. br. fol.

5561 Gedachtenisnaald in het duin tusschen Beverwijk en Heemskerk, opgerigt na het vertrek der Engelsche en Russische troepen — Op de voorzijde staat: *Si vis pacem, para bellum.* Teekening in O. I. inkt door *A. J. Eymer*, met beschrijving van G. Lamberts. Hg. 17 br. 22 dm. br. 4°.

5562 **22 Nov.** Afbeelding v. h. ombrengen d. Jonkvrouwe J. M. C. J. van
a Dordt tot Holthuizen (op den huize Harreveld in Gelderland bij de Pruissische grenzen) wegens het dragen van Oranje en hare blijdschap over den dood van een' Patriot. Volgens sententie v. de Milit. Rechtbank, bestaande uit Burger Auxiliairen, ter dood veroordeeld binnen Winterswijk en op het Jodenkerkhof aldaar ter executie gelegd. (Wagenaar, Verv. XLI. 92.) — De Freule ligt in hare doodkist en wordt doorschoten; links het dorp Winterswijk. Naar en door *R. Vinkeles*. br. 4°. Uit??

b Dezelfde pl. *Proefdruk voor alle letter.*

5563 **Dec.** „Gezigt der schepen met gekwetsten in het Spaarne. — Engelschen „en Russen krijgsgevangen te Haarlem gebragt. — Illuminatie voor het „Stadhuis te Haarlem. 19 Dec. 1799." — 3 pl.; de 2 eerste naar *F. A. Milatz* door *L. Portman*; de laatste door *v. d. M.* — Allen br. 4°. Uit: (Loosjes,) Geschiedk. Gedenkstuk, 1803. bl. 163, 170 en 264.

5564 **19 Dec.** 8 Ontwerp-*teekeningen* van het Monument op het Nationale Feest

ter viering van den vrede van 19 December 1799. (Wagenaar, Verv. XLI, 346—363.)

a Piramide, hoog 72 voeten, verlicht met 1500 lampions. gr. fol.

b Een der 4 kransen aan iederen hoek van het Monument te plaatsen. hoog 10 voeten. fol.

c Een der 4 Tropheen aan het Monument. fol.

d De Vaas, hoog $3\frac{1}{2}$ voet boven op het Monument.

e, f, g De 3 beelden: de Vrije gewapende Republiek, — Dapperheid. — Overwinning, elk 4 voet hoog. — 3 bl. fol.

h Groot tafereel: de dappere Bataaf door de Nederl. Maagd bekroond. gr. fol. Allen in O. I. inkt of zwart krijt zeer fraai geteekend door den Architect *Ziesenis*.

5565 „Dutch Policy or the Fruits of the Expedition." — Engelsche spotprent in 2 afdeelingen naast elkaâr. — Links omarmt een Franschman een Holl. boer, regts geeft een Holl. boer de hand aan een Engelschen matroos. Met Eng. inschriften en bovenst. onderschrift. Door *S. W. Fores?* kl. br. fol. *Gekleurd.* In den Atlas v. d. Heer A. v. Stolk.

5566 „Monument voor 't Vaderland op het einde van 't jaar 1799." — Een blad, een gordijn voorstellende waarop 6 hooge of breede ovalen, met de belangrijkste voorvallen uit dezen veldtogt, als: 27 Aug. Landing. — 30 Aug. Overgave van 's Lands Vloot. — 19 Sept. Slag bij Bergen. — (3 Oct.) Omhakken der Vrijheidsboom. — 6 Oct. Slag bij Castricum. — Aftogt. — Naar *W. Kok*, door *L. Portman*. Met adres van E. Maaskamp. br. fol.

5567 Zinneprent op de afgeloopen „Achttiende Eeuw." — Op den voorgrond
a de Godsdienst bij een altaar waarop het Evangelie; achter haar ligt de Tijd een gordijn op en laat op eene zuil 6 belangrijke gebeurtenissen der afgeloopen eeuw zien, (allen het Huis v. Oranje betreffende!) van den dood v. Willem III af tot aan de aanhouding der Prinses aan Goejan Verwelle Sluis en het vertrek v. Prins Willem V. Naar *J. W. Pieneman*, door *L. Portman*. Met opdragt aan C. G. Hultman. Hg. 62, br. 46 dm. gr. fol. Proefdruk zonder eenigen naam. Met afzonderlijke uitlegging in 4° bij P. H. Meyer en C° te Amsterdam.

b Dezelfde plaat, fraai *gekleurd*.

5568 „'s Lands kranke maagd." — Zinneprent op het verval van de Nederl. welvaart door de binnenlandsche onlusten, den oorlog met Engeland, enz. — In het midden ligt de kranke Nederl. maagd, aan wie links door Britsche krijgslieden schatten, enz. ontroofd worden. Regts staan Willem I, Barneveld en de Ruijter, treurende over dezen rampspoed. Op den voorgrond liggen de Nederl. leeuw en Koophandel, vertreden door den oorlogszuchtigen Galliër. Aquatinta met 1 reg. onderschr. en 8 reg. vers, znd. nm. Met adres v. *Jz. de Jongh.* Hg. 36, br. 43 dm. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer J. A. Nijland.

5569 Zinneprent op de beginnende 19e eeuw. — Op den voorgrond regts een
a open tempel zonder dak, bestaande uit een cirkelboog versierd met de teekens van den dierenriem, rustende op 4 pilaren; daarboven in de lucht het jaar 1 00; in den tempel een standbeeld van Janus, waaraan

offeranden gebragt worden; in het midden de Oorlog met zwaard en fakkel te paard; links eene piramide met het jaar 1700, de gebeurtenissen van 1747—1800 enz. Naar *J. G. Visser*, door *T. Koning*. Met adres van J. Verlem en J. Numan. Hg. 56, br. 71 dm. gr. br. fol.

b Dez. voorstelling. Oorspronkelijke *teekening* in O. I. inkt voor het voorg. Bij den Heer Mr. S. van Gijn.

5570 Zinneprent op de beginnende 19e eeuw — of op de Vrijmetselarij? — Een zinnebeeldige vrouw, de zon op de borst en een passer aan het voorhoofd ziet in het voor haar opengeslagen boek der toekomst; de Godsdienst wijst haar omhoog, een jongeling licht haar bij met een brandende lamp; bovenaan een genius met gesnoerden mond stilzwijgen gebiedende; op den voorgrond een Bataaf met den nu rustenden en gemuilbanden leeuw. Zonder eenig opschrift. Zwarte kunst. Naar *J. H. Reygers*, door *W. Grebner*. Hg. 53, br. 37 dm. fol. *Zeer zeldzaam.*

5571 „Roomsch Gedenkstuk 1792." — Zinneprent op den Roomschen Eeredienst, uitgegeven bij gelegenheid van de toediening van het Vormsel door den Bisschop van Nisibi. — Een open tempel, in het midden de afbeelding van de plegtigheid in de kerk het *Duifje*, te Amsterdam, Prinsengr. over het Amstelveld, links 7 ovalen waarin de 7 Sacramenten der R. K. Kerk, regts 7 ovalen met de 7 Christelijke hoofddeugden. Naar en door *J. G. Schultsz.* Met adres van H. A. Bause en P. v. Buuren. gr. fol.

In of omstreeks 1792 tot 1800 zijn er voor de verschillende gezindten zulke *Monumenten* gemaakt. Voor de R. Kathol. schijnen er 4 of 5 verschillende te bestaan, althans in den Atlas v. d. Heer R. W. P. de Vries berust er een met het Portret van Pius VII en ter weerszijde de afbeeldingen van 16 verschillende R. Kath. Kerken, Godshuizen en Hofjes in of even buiten Amsterdam, nl. 20 Kerken in vierkante en 12 Hofjes in ovale afbeeldingen, waarbij ook het in 1878 afgebroken: Hamer-hofje, Heerengracht bij de Heisteeg. gr. fol.

5572 „Gedenkstuk voor de Roomsche Catholyke Apostolyke godsdienst". — In het midden een altaar, waarop het portr. in med. van den nieuwen Paus Pius VII (13 Maart 1800) hetwelk de Godsdienst vasthoudt. Ter weêrszijden R. K. prelaten, Kruisridders, enz. Boven op de wolken de Moeder Gods, waaronder: „Op deze Petra zal ik mijn Roomsche Catho„lyke kerk bouwen." Links een tempel met graftombe van Paus Pius VI, overl. 19 Aug. 1799. Naar en door *J. G. Visser*, met adres v. J. Verlem te Amst. gr. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

5573 „Zinnebeeld voor de Roomsch Catholyken." — Zinneprent als voren. — Tempel met bovenst. inschr. In het midden onder een toog de Moeder Gods met het Kind Jezus, Johannes, enz. Daaronder ter weêrszijden 2 zinnebeeld. vrouwen. Bovenaan en langs de zijden 7 med. met de H. Sacramenten. Naar *G. J. v. d. Berg* door *D. Sluyter*, met adres van J. Numan te Amst. gr. fol. Bij den Heer A. van Stolk.

5574 „Gedenkstuk voor de Roomsch-Çatholyke". — Zinneprent, waarop de Deugd en Ondeugd vertoond worden; bovenaan de Pauselijke waardigheid gedragen door Engelen. — Door ?? Met adres v. *J. Groenewoud* te Amsterdam. fol. Met afzonderlijke uitlegging in br. 4⁰. Hiervan bezit ik alleen de uitlegging, niet de plaat.

5575 „Monument voor de Remonstranten." — Een tempelgevel waarvan de frontispies en zuilen behangen zijn met 15 portretten in ovaal der vermaardste Remonstranten; in het midden der plaat de Dordrechtsche Synode, de ondervraging en uitzetting der Remonstranten; voorts ter weerszijde 8 voorstellingen (6 in vierkant, 2 in ov.) van Remonstrantsche gedenkwaardigheden. Zonder naam v. graveur. gr. fol.

5575* „Monument voor de Doopsgezinden." — Een open tempel, waarin de Doopbediening in de Kerk bij het Lam (te Amst., Singel bij Koningsplein) wordt afgebeeld; ter weerszijde 3 heilige voorstellingen. Naar *D. Kerkhoff* door *C. Brouwer*. 1792. gr. fol.

5576 Zinneprent op het Godsdienstig Genootschap *Christo Sacrum* te Delft, omstreeks 1797 tot 1800, door J. H. Onderdewijngaart Canzius en anderen aldaar opgerigt. (Wagenaar, XLII. 272, enz.) — Een ovaal van palmtakken, waarin: Ik ben de weg, enz., links een kruis, daaronder: *Christo Sacrum*. Naar *J. van Haastert* door *J. H. O*(nderdewijngaart) *C*(anzius). 8⁰. — Titelprent? van het geschriftje: Het Genootschap *Christo Sacrum* te Delft. 1801. 8⁰.

5576* Afbeelding der vergaderzaal van *Christo Sacrum*. Bovenaan eene afbeeld. van het Groote huis der Collegianten te Rijnsburg. Lith. van *Tresling en Co*. Op 1 bl. fol. 8⁰. Uit?

5577 8 Spotprenten, in houtsnede en gravure (door *Oortman*?) uit: „De Lantaarn „voor 1800, door Amurath Effendi *Hekim Bachi*. (Amst. in 't Nieuwe Licht.)" 12⁰. Zie de vorige jaargangen van dit geestige jaarboekje van den Med. Dr. P. v. Woensel op N⁰ 5166, 5450 en 5489, en hieronder.

a Omslag. Een paardenkop, nl. de kop van het groote Trojaansche paard (de Franschen) in Bestiania (Holland) ingehaald.

b Een rustig zittend man (het volk) wien door een Turk (den schrijver) een boek met *Waarheid* aangeboden wordt, terwijl een ander den man in het oor schreeuwt: *Onwaar*.

c De Haan (uit het Haneboek).

d Muzijkblaadje: Adagio: Weert het Trojaansche paard uit 't land, enz. (Bij bl. 75. Hist. v. h. Troj. paard.)

e „Intree v. h. Trojaansche paard (Fransche benden) in Bestiania" (Holland) enz. — Een reusachtig, oud, leelijk, uitgemergeld paard wordt ingehaald bij het gejuich der menigte, terwijl de kinderen bloemen strooijen; op een estrade worden de *Rechten v. d. Mensch* den volke vertoond, enz. Op den voorgrond een man met een kruiwagen met *kool!* waaronder de woorden: *Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap* en dááronder: *Heerschzucht, Eigenbelang, Wraak*. (Bij bl. 89, Hist. v. h. Troj. paard.) — Op bl. 91 is eene beschrijving van den treurigen toestand van dit paard, die precies past op de beschrijvingen der ooggetuigen van de inkomende Fransche troepen in 1795. — Zie de platen N⁰. 5317, 18, 20 en 21.

f Portret van: „Cornelis Zip, aet. 30, door Houbraken. Afbeelding van een „Bestianiaan (Nederlander) op den 3den dag, na den intogt v. h. Troj. „paard." — (Bij bl. 102, waar het lijden der Nederlanders door de knevelarijen der Franschen geschetst wordt.)

g Een man ligt op een aambeeld, terwijl een groote hamer op hem neer-

daalt (Entre le marteau et l'enclume.) — (Bij bl. 145: „Het voor en „tegen" nl. van vriendschap met Engeland en Frankrijk.

h Een hoogzwangere vrouw (Europa) staat met een huilend jongske (Nederland) bij den vrijheidsboom, waarop ze verwijtend wijst. Onder haar voorschoot staat: „Traktaat v. Algem. Vrede, gesloten Anno ? ?" — (Bij bl. 180, Europa.)

i Omslag. Een man zit op een stoel met het mes in den buik. (Nederland.)

—— „De Bijlichter, zijnde eene uitgewerkte verhandeling over de In„fluenza, dat is; politieke verkoudheid, tot opheldcrend Aanhangsel „voor de Lantaarn van 1800, door denzelven auteur P. van Woensel. „M. D. Amst. in 't Nieuwe Licht." 12°. Bl. (185)—214 en 1 bl. Errata. — Vervolg op den Lantaarn van 1800. bl. 1—184.

Titelplaat: De Haan (uit het Haneboek).

(Bij bl. 193). Eene tafel met opschrift: *Regten van den Mensch.* Op de tafel eene lantaarn waarin de schrijver *oleum veritatis* giet, doch die door 3 menschen wordt uitgeblazen, door hunne gedurige verkoudheid.

De vrijmoedige taal van den schrijver heeft zeker de Overheid hier te lande verdroten en in 1800 is de uitgave van den Lantaarn verboden, zooals de schrijver op bl. 193 berigt, op grond van art. 16 der Staatsregeling, wijl het verscheen zonder naam van schrijver en uitgever, en zeker ook onder voorwendsel dat zijne taal den Franschen bondgenoot ergerde, waartegen de schrijver op bl. 213 ernstig opkomt. Hij heeft toen dit boekje uitgegeven; en daarin op den titel zijn naam en titels genoemd en zelfs op bl. 194 zijn doopceel afgedrukt.

—— In 1801 heeft hij nog een *Lantaarn* onder zijn eigen naam, doch ook zonder dien van uitgever, doen verschijnen; deze is echter van de Lantaarn v. 1800 slechts een „Nieuwe veranderde uitgaaf, met uit- en „inlaatingen, met bij- en onderlaagen."

In den Lantaarn van 1801 zijn deze platen:

a Omslag. Eene rijke dame (de Hollandsche republiek); achter haar een stoere man die haar aan een leiband, en een knuppel in de hand heeft; naast de dame regts de: *Nederl. Jaarboeken* van 1793, links een hoorn des overvloeds. (Zie de andere zijde van den omslag).

b Titelplaat. „Het gelaat van den dag, en de laatste woorden van den „stervenden Zip." — Zip (een Hollander) bidt, den laatsten adem uitblazende, om: *een ambt.* — Treffende uitdrukking in prent van den inhoud der 2 hierbij gevoegde brieven van den vroegeren Patriot Pieter 't Hoen, den vorigen redacteur van de *Post van den Nederrhijn*, in 1810 en 1812 aan zijnen ouden vriend Ds. P. H. Marron te Parijs geschreven, waarin hij na opsomming van al wat hij al voor het Vaderland gedaan en geleden heeft, om een postje bidt ten einde hem in zijn nooddruft niet te laten ondergaan.

c De Haan (uit het Haneboek). Bl. 1.

d Muziekstukje. Bl. 57. Hetzelfde als hierboven *d*.

e Entree Troj. paard. Bl. 72. „ „ „ *e*.

f Portret v. Corn. Zip. Bl. 84. „ „ *f*.

g „De Heer Zip huiswaarts keerende van zijne sollicitatie om een Ampt." (Bij bl. 102. Mijn Vaderland. — Over de pruilerij). Houtsnede. Zip keert woedend huiswaarts, daar hij geen ambt heeft verkregen.

h „*Waarheid* — *Onwaar.*" Bij bl. 106. — Dezelfde plaat als N°. 5577. *b.*

i Vier gedeelten van kolommen (op theebussen gelijkende) in het midden een slot. (Bij bl. 115. Mijn Vaderland, waar de treurige doodsche toestand van het O.Ind. Comptoir in de Hoogstraat te Amsterdam beschreven, en met vroeger vergeleken wordt.) Dit plaatje vertoont zeker een deel van den voorgevel die afgesloten is.

k Eene zwangere vrouw. Bij bl. 100 v. h. 2e stuk. Dezelfde plaat als 1800 *h.*

l *Omslag.* (Zie Omslag *a*) De rijke dame (De Bataafsche republiek) loopt naakt uitgekleed, achter haar een Franschman haar uitlagchende; de hoorn van overvloed is ledig, en met inschrift: *happa.* —

Wijl deze geestige voorstellingen door *van Woensel*, evenals die in de *Hollandia Regenerata* (N° 5431) een ware verkwikking zijn bij zulk een aantal geestelooze en domme prenten van dien tijd, en de zeer enkele die den staat van zaken juist waardeerden, is aan deze plaatjes, die geen groote kunstwaarde hebben, zooveel plaats ingeruimd.

5578 „De Waereld in de XIX Eeuw." — Prentwerkje van 8 (ongenommerde)
a plaatjes, in de manier van gekleurde teekeningen, in 4 afleveringen, met een wit bedrukt omslag, waarop de uitlegging. Naar *J. Smies*, door *J. E. Marcus.* 1803. Uitgegeven bij C. Josi te Amsterdam. 8°.

Dit geestige werkje had ten doel de contrasten van het toenmalige werkelijke leven met de beschaafde wereld of zoogenaamde *beau-monde* te leveren, waarom het in 4 afleveringen, die ieder 2 contrasterende afbeeldingen behelsden, verscheen. — Het komt zelden geheel compleet voor; de plaatjes waren bij uitgave (gelijk in dit Ex.) met dun blaauw vloeipapier beschut. Alleen op pl. 1 en 2 komen de namen van teekenaar en graveur en het jaar voor.

Plan van Inteekening. — Titelplaat.

I (1, 2.) Twee vliegen in een klap. — 1. Concertzaal van Felix. 2. Een arm straatmuzikant.

II (3, 4.) Belooning. — 3. Een aanzienlijke gaat een Invalide meedoogenloos voorbij. 4. Het publiek reikt kransen aan eene actrice toe.

III (5, 6.) Blindheid. — 5. Verblinde dwaze opvoeding. 6 Een blinde straatzanger.

IV (7, 8.) Dans. — 7. Een opgewekte boerendans. 8. Een tooneeldans.

b. De platen 4, 5, 6, 7, 8 ongekleurd. 8°. *Zeer zeldzaam.*

5579 Drie (ongenomm.) karikatuurplaten over de maatschappij van dien tijd,
a geheel in den geest der vorige platen; met deze onderschriften zonder eenigen naam, waarschijnlijk door *Smies* en *Marcus.* Hg. 16 br. 21 dm. kl. br. 4°. — In *kleuren* gedrukt.

(1) „Den zedelijke en zinnelijke Mensch." Een wijsgeer houdt eene rede over de Kantiaansche wijsbegeerte voor een slapend gehoor.

(2) „Een invallende gedachten." Een lijkstoet met dronken aansprekers ontmoet en groet den Dood.

(3) „Lust tot onderzoek." — Een phrenoloog probeert paruiken op verschillende hoofden, enz. — Zie denzelfden titel op 1804 N°. 5646.

b Dezelfde 3 platen, ongekleurd. *Zeldzaam.*

c „Lust tot onderzoek". — Dezelfde voorstelling als N° 3. — Fraaije origineele *teekening* in kleuren door *J. Smies.* Onder de teekening staat het spreekwoord: Ieder wordt gekapt naar zijn rang.

5580 Kleederdragten en Zeden. — „Afbeeldingen van de kleedingen, zeden en „gewoonten in de Noordelijke Provinciën van het Koningrijk der Neder„landen met den aanvang der 19e eeuw. Amst. E. Maaskamp." (1803—1811.) gr. 4°.

Dit zeer fraaije en belangrijke werk verscheen in 5 cahiers of afleveringen, ieder van 4 pl. van Mei 1803 tot 1811 à 4¼ Gl. per cahier; en bevat: een zinnebeeldige titelplaat en 20 afbeeldingen (gen° 1—20) van de kleederdragten van verschillende provinciën en standen te dier tijde, met titel en 20 blz. tekst in het Holl. en Fr. van den uitgever Maaskamp. — Alle platen zijn gegrav. door *L. Portman*, naar teekeningen van *J. Kuijper, C. F. Bounach, G. J. F. v. Os, S. J. v. Slangenburgh, Dk. v. Oosterhoudt, D. de Keyser, A. Prince, D. Koning Bz., Amersvoort, C. Overman* en *J. W. Caspari.* Ofschoon er volgens het prospectus van April 1803, gevoegd bij de 1e afl., om de 3 maanden eene aflevering van 4 platen met beschrijving zou verschijnen, zijn de 2e en 3e afl. eerst in Mei 1805 uitgegeven, althans volgens de Boekenlijst, en de 4e en 5e, die nergens in de Boekenlijst vermeld zijn, waarschijnlijk eerst in 1811, want alle platen, (uitgenomen N° 1) dragen dat jaartal en de adressen van E. Maaskamp te Amst. en Colnaghi te Londen. Derhalve zal toen wel eene gezamenlijke nieuwe uitgave van alle platen gegeven zijn.

b Hetzelfde werk. Nieuwe uitgave. Amst. E. Maaskamp. 1829. gr. 4°. Deze uitgave bevat denzelfden tekst en platen als de voorg., doch vermeerderd met 4 pl. N° 21—24 en bijbehoorenden tekst. De tekst vroeger met kleine (*brevier*) letter gedrukt, is nu in grootere en minder fraaije (*garmond*) soort. — De platen (behalve N° 1, 5, 10, 12 en 17) zijn onderaan eenigzins verkleind, zoodat het jaartal en Engelsch adres vervallen is. Bovendien zijn de costumen op N° 2—6, 11, 17 en 18 eenigzins gemoderniseerd. De 4 nieuwe platen zijn naar *H. Langerveld, L. Springer, L. Seidel* en *H. Greven*, gegrav. door *W. v. Senus*, en *v. d. Meulen.* Uit het hierbij herdrukte Prospectus is het jaar 1803 en de bepaling der uitgave om de 3 maanden weggelaten.

5581 Kleederdragten. — Verzameling van afbeeld. van verschillende mannel en vrouwel. kleederdragten uit het laatst der 18e eeuw. Bovenaan get.: 1, 2, 9, 14, 16—19 en 23. Geëtst naar *Christ. Chalon* door *P. d(e) M(are).* 9 Sts. op 8 bl. 12° en 32°. Uit: J. le Francq v. Berkhey, Zinspelende gedigjes op de geestige prentjes van P. de Mare. 1779. 8°.

5582 Kleederdragten. — Vier gekleurde afbeeldingen van Nederl. vrouwelijke kleederdragten, genommerd: I—IV. Znd. nm. 8°. Uit: Grabner, Brieven over de Nederl. Uit het Hoogd. Haarl. 1792. 2 dl. 8°.

5583 Kleederdragten. — Afbeeldingen van 8 verschill. Friesche? mans- en vrouwen-kleederdragten, vier op ééne plaat, znd. onderschr. met geëtsten

nm. v. d. grav. *D. Vrijdag.* 1791. 8⁰. *Proefdr. voor a. l.* Uit: Martinet, het Vaderland. 1791.

5583*Kleederdragten. — Afbeelding v. een Frieschen boer, waarboven in Goth. lett.: „*Jappe Gruelt van Molcquerum, Poppesz.*" Daaronder een Franschman, met curs. bovenschr. „Etienne Legèr des Hautes Culottes." Naar *Smies* door *Veelwaard.* Op 1 bl. 8⁰. Bovenaan get.: *Spiegel* N⁰. 9. Uit? Spiegel voor 't Menschdom. Amst. Moolenijzer. 1796. 2 dl. 8⁰.

5584 Kleederdragten uit de 1e helft der 19e eeuw. Aquatinta naar *M. de*
a *Salieth,* znd. nm. d. grav. Onderin de plaat get.: 6, 18, 19, 30. 4 St. gr. 8⁰. Uit: M. de Salieth, Verzam. v. (33) verschill. gekleurde, gekleede mans- en vrouwenstanden, geteekend door *Perkois* en *Prins*. Amst. 1833. gr. 8⁰. — Deze platen zijn reeds in 1800 bij Erve J. Bal, en voor de tweede maal in 1818 bij J. Immerzeel Jr., beide te Rotterdam, verschenen.

b Dez. pl. 6 en 18, benevens 4 andere uit dezelfde verzam. *Proefdr.* vóór het N⁰. *Gekleurd.* 6 St. gr. 8⁰.

5585 Kleederdragten. — 10 *geteekende* en gekleurde afbeeldingen van burgerlijke en militaire kleederdragten uit het begin der 19e eeuw. Alle door *J. A. Langendijk,* 1805, 1809. Hg. 15, br. 10.5 dm. 8⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

Een scharenslijper. — Een vrouw met gevogelte. — Een officier en zittende dame. — Een heer en dame. — Een ketellapper. — Een officier en 2 dames. — Een burgerpaar, gearmd. — Hetz. anders. — Een kleerenjood. — Een postillon en dienstmeid.

5585*Kleederdragten. — 2 Afbeeldingen als voren. — Een officier der Genie en een Bataafsch officier der 1e Halve Brigade in volle monteering, ieder vergezeld van eene dame. 2 *teekeningen* in kleuren, door *J. A. Langendijk Dzn.* (1801?). Ieder hg. 15.5, br. 10.5 dm. 8⁰.

5586 Kleederdragten. — „Afbeeldingen van een kalf, geteeld met een kapsel." — Spotprent op de destijds in zwang zijnde haarkapsels, welke vooral in Braband? gedragen werden. Met 2 reg. gegrav. Holl. versje: „Ziet hier „een kalfskop" enz. Hg. 14, br. 11½ dm. 8⁰. — Hierbij gevoegd een Holl. spotdicht: Het Brabandsch kalf met een kapsel. 4 bl. (5—8) 8⁰ en: „Vermaekelijke saemenspraeke tusschen versch. Jouffrouwen op den „belagchel. voorval v. h. toren-kalf. Brussel. Jorez." Zonder jaar. 8 ongen⁰ bladz. 4⁰.

5587 Kleederdragten. — Boeren-binnenvertrek, waarin regts een violist zittende, links een fluitspeler staande, daarnaast een zingend meisje. Fraaije grav. bekend onder den naam van *Boeren-muzikanten,* Znd. nm. (door *L. A. Claessens.*) Hg. 33, br. 26 dm. fol. *Epreuve d'artiste,* aangeboden aan Baron Verstolk, door den grav.

5588 Zeden. — Eene moeder hare 2 dochters aan den arm vooruitslierende. — Een man zijne dochter eenigzins aanbiedende aan een rijk heer. — Ieder met 2 reg. onderschrift: „Vooruit maar kinderen" en: „Ja Heer," enz. Fraaije grav. zonder naam (door *Sallieth* of *Claessens,*) gr. 4⁰.

589 Zeden. — Zinneprent aan jonge lidmaten der Herv. Kerk bij hunne geloofsbelijdenis uitgereikt. In het midden eene zuil, waarop de naam

van het jonge lidmaat, de datum zijner aanneming, enz. geschreven werd; links en regts afbeeld. van het laatste Avondmaal en de Kruisiging. Door *J. P. Hobijn.* 1809. Hg. 28, br. 22 dm. 4°.

5590 Zeden. — Gedrukte brief ter mededeeling van eene bevalling, in 1782. 4°. — Begrafenisbriefje van 1796. br. 8°.

5591 Zeden. — Een stel van 4 gekleurde en versierde naamkaartjes voor een bruidspaar en voor 2 gasten, ter aanwijzing der plaatsen. Znd. nm. met adres van *P. J. Entrop.* 8⁰ en br. 24°. *Gekleurd.*

5592 Spelen. — „Ik heb Dam." — „Wie zoekt, die vindt." — Twee platen over het damspelen, waarvan de eerste de koffijkamer vanFelix Meritis (?) te Amsterdam voorstelt, waar 4 spelers aan een dambord zitten; de persoon links met hoed op, zou de groote speler E. van Embden, Joodsch Makelaar, zijn, wiens: Verhand. over het Damspel (ongeveer 300 bl. met 1 pl.) in 1785 verscheen; de andere regts zou de Waterbouwkundige C. Zillesen zijn, en een derde de damspeler J. A. Jourdani. De andere plaat stelt eene kamer in het Koffijhuis „de Paradijsvogel" ? in de Kalverstr. voor, en den ouden v. Embden met zijn zoon tegenover elkaâr aan een dambord. — Twee zw. kst. znd. nm. Ieder hg. 25, br. 18 dm. 4⁰. — De 1e pl. in mijn bezit; beide bij den Heer J. W. Wurfbain.

5593 Zeden. — Officieel „Rapport van de ronde (te Amsterdam) 1801. 17 April onder commando van *J. S. Scheltes*, 1e Lieut". 1 Bladz. fol. — Op dit rapport komt 2 keer de naam voor van *J. Verlem*, Ratelwagt.

5594 (**29 Julij**) Zinneprent „Op de Vredes-onderhandelingen begonnen in „1800". (Wagenaar, Verv. XLII, 95). — Op den voorgrond links eene knielende vrouw, (Europa), aan welke een andere (de Vrede), met den hoorn des overvloeds in de hand, een palmtak toereikt; links staat Bonaparte, wien Jezus de hand op den regterschouder legt. In ov. met bovenstaand 1 reg. Holl. onderschr. en Gr. en Nederl. Spreuk: „Zalig zij, „die vreede stichten." Naar *Iz. de Jongh* door *G.* (*W.*) *Kok.* Hg. 51½, br. 41 dm. gr. fol.

5595 **12 Aug.** Spotprent op het bedrog, gepleegd in den nacht tusschen 12 en 13 Aug. aan den bijgeloovigen R. Kath. Luit.-Kolonel D. C. v. d. Meulen te Muiden, door een Duitschen landlooper. — „Monument „voor de verlichte eeuw." — Onderschrift voor 4 kleine afbeeldingen op 1 blad, die de geheele gebeurtenis voorstellen; ieder genummerd, met de volgende op- of onderschriften: 1. Staatelike Optochgt. 2. Geheimvol Plegtigheeden. 3. Wanhoop bij eene nooit verwachte teleurstelling. 4. Ontmoeting bij de Vrimben (*sic*) na de zelve. — Slechte grav. znd. nm. Hg. 18, br. 22 dm. br. 4⁰. *Hoogst zeldzaam.*

Hierbij gevoegd: Het Boek der Muyder Chronyken, bij J. Wendel te Amst. gr. 8 blz. 12° en vele andere stn. betrekk. dezer gebeurtenis.

5596 Hetzelfde. — „Staatelijke Optogt der Muider Processie, voorgevallen in de „Nagt tusschen den 12 en 13 Aug. 1800". — Goede *houtsnede au trait*, voorstellende den Duitscher aan het hoofd der processie, een wijwaterbak en kwast in de hand, die door den Kolonel (D. C. v. d. Meulen) en een ander officier, (Lambrechtsen), beide gewapend met sabel en pistolen, en eenige werklieden, die spaden, lantaarns en kruishout dragen, gevolgd wordt;

regts in het verschiet het Muiderslot. Met 34 reg. Holl. vers in 2 kol. Znd. nm. Met adres van *J. Wendel.* fol.

5597 Hetzelfde anders. — Vooraan gaat de Duitscher met wijwaterkwast, enz.; daarop volgen 2 mannen met kruishout, lantaarn en spaden, voorts de 2 officieren, gewapend, en eindelijk een eveneens gewapende dienaar met lantaarn; links in het verschiet het Muiderslot. Met onderschr. „Elk streelde zich met den schat — de Mof alleen dacht „anders." Gravure znd. nm. Hg. 16, br. 22 dm. br. 4⁰.

5598 Hetzelfde anders. In het midden staat een kruis opgerigt, dat de Duitscher, in koorhemd, met wijwater besprenkelt; rondom liggen de beide officieren en hun gezelschap geknield met bidprentjes in de hand. Links in de verte het Muiderslot, regts de torens v. Muiden. Goede gravure znd. nm. Met onderschr. „O gij dwaasen en kleingeloovigen !"br. 4⁰.

5599 Hetzelfde anders. — In het midden het kruishout en de Duitscher in koorkleed, die met een wijwaterkwast de aarde besprenkelt, terwijl een ander knielende den op den grond liggenden geldzak uit een fleschje begiet; links en regts de biddende en knielende officieren. Met 2 reg. onderschr., „De Sehatzoekers bij Muyden," enz. Vrij goede ets znd. nm. Hg. 19, br. 24 dm. br. 4⁰.

5600 Hetz. anders. — Links op den achtergrond het om het kruishout geknield liggende gezelschap, terwijl regts op den voorgrond de Duitscher met den geldzak ontvlugt. Met 3 reg. curs. onderschr. Door *J. van Meurs.* br. 4°.

5601 Hetz. anders. — Een krijgsman is bezig den schat op te graven terwijl de overigen in eerbiedige houding, geknield of staande toezien. Regts op den achtergrond doch digtbij het Muiderslot. Met 2 reg. vers: „De Ridder nam een schop", enz. Karikatuurprent (door *J. E. Marcus*?) 8°. Uit: G. Rijk, De ontdekte schat. Eene romauce uit de verlichte eeuw. Amst. J. v. d. Hey. 1800. 16 Bladz. 8⁰.

5602 Hetz. anders. — Links vooraan gaat een man met het kruis, na hem een ander met een waskaars, vervolgens de 2 officieren en ten laatste de kastelein? en 2 knechts, terwijl zij door de meid worden voorgelicht. Met 4 reg. vers: „Een vreemdeling, die vraagt gewis", enz. *Penteekening* znd. nm. (Door *J. C. Wendel* gekopieerd naar *J. E. Marcus*?) Hg. 15, br. 20 dm. br. 4°. Bij den heer J. A. Nijland. — Deze plaat is in de Boekenlijst van 1800 Oct. bl. 172 vermeld als: Gezigt v. de uittogt van Muiden na de Goudmijn.

5603 Hetz. kleiner en anders. In het midden het om het kruishout geknield liggende gezelschap. Op den achtergrond links het slot te Muiden, links vooraan loopt de Duitscher met het geld weg. Met 2 reg. onderschr. „Dit oogenblik maakte de Mof zig ten nutte", enz. Znd. nm. kl. br. 8⁰ Uit: De bijgeloovigheid. Bladz. 170.

5604 **29 Dec** „Darstellung von Fach, hinter welchen sich die gallobatavi„schen Truppen zwischen den Bergen und Fach verschansten." — In het midden het dorp Fach (een Beijersch dorp in den Rezat-kreis) waarachter op de bergpassen het Fransch-Batav. leger. Op den voorgrond de Duitsche Ulanen die den toegang trachten te veroveren. Duitsche grav. znd. nm. Bovenaan regts get.: Tab. II. br. 4°. Uit?

—— **(1801)** De Lantaarn van 1801, zie op 1800, achter N°. 5577.

5605 **9 Febr.** „Monument op de gesloote Vreede (van Luneville) tusschen „de Fransche en Bataafsche Republieken, met den Keyser en het Duit- „sche Rijk." (Wagenaar, Verv. XLIII, 144). — Zinneprent, waarop een Fransch legerhoofd en de Duitsche Keizer, hunne wapenen neêrleggende op het altaar des vredes. Grav. au trait. Znd. nm. Hg. 14½, br. 13 dm. kl. 4°.

5606 Zinne- en spotprent op het vredestractaat van Luneville en de verliezen door ons daarbij geleden. — Regts op den voorgrond een Bataaf, get. 1, zeggende: „Ziet waar het geld gebleven is;" in het midden een andere Bataaf, get. 6, die een Brit en Franschman, get. 3 en 4, ieder met een label, waarop de afgestane koloniën en steden (Ceilon, Venlo en Maastricht, enz.) vermeld zijn, op zijn nek draagt. Regts op den achtergrond een ander, get. 2, die een label in de hand heeft, waarop eenige regeeringsbeginselen staan uitgedrukt. Slechte aquatinta znd. nm. Onderaan een afz. 24reg. Holl. vers: „Ha! ha! dat gaat van dikhout „zaagt men planken" enz. In 3 kol. br. 4°. *Zeer zeldzaam.*

5607 **18 Sept.** Proclamatie van het Uitvoerend Bewind, ter schorsing van het Besluit der 1e Kamer v. h. Wetgevend Lichaam, waarbij het volk wordt opgeroepen ter goed- of afkeuring van het Ontwerp van Staatsregeling. (Wagenaar, Verv. XLIII, 358, enz.) Geteekend: Besier. 1 Bladz. plano.

5608 Spotschriften op bovenstaande Proclamatie. — „Dwinglandij. Overheersching.
a „Driemanschap." — Gefingeerde proclamatie, geteekend: *Heerschzucht* en *Geweld*, beginnende: „Wij Besier, Haersolte en Pyman hebben goedge- „vonden" enz. In het 7e jaar der verwagting. 1 bl. kl. fol.
b „De laatste Raad van een 80jarig Nederlander." Geteekend: Abraham Blankaart, ook gerigt tegen Pyman, Besier en Haersolte. 1 blad kl. fol.

5609 **1 Oct.** „Gedenkstuk op de Prelimenaire Vreede tusschen de Fran- „sche Republiek en Grootbrittanje. Getekent binne Londen, den 1 Oct. „1801." — Zinneprent, waarop de Britsche maagd en Fransche Repu- bliek elkaar in tegenwoordigheid van een Engel des vredes, voor een altaar, de hand der verzoening geven. Daarboven zweeft de Faam, die het feit rondbazuint. Regts en links eenige zinneb. personen. In vierk. randw. kl. fol. Fraaije grav. zonder naam, (door *J. H. Prins.*) Hg. 33, br. 22½ dm. *Zeer zeldzaam.*

5610 Vredespreliminairen van Londen. In: Extraordinaire Rotterd. Cour. van Vrijdag 9 Oct. fol.

5611 **1802. 27 Mrt.** „Vreugde over de Vrede, geslooten tusschen de Ba-
a „taafsche Republiek en Engeland te Amiens 27 Maart." (Wagenaar, Verv. XLIV, 195.) — Zinneprent. In het midden een altaar, waarop de Britsche en Bataafsche maagden, ieder hare vlag en den hoorn des overvloeds torschende; om het altaar heen een dansende menigte. Op den voorgrond regts verwisselt een gewezen soldaat zijne wapenen en uniform voor het landbouwerskleed en dorschvlege; links kooplieden, die naar varende schepen uitzien. Naar *C. Meijer* door *J. E. Marcus* 1802. Hg. 66, br. 53 dm. gr. fol. Met gedr. verklaring. kl. br. fol.
b Dez. pl. *proefdr. vóór de letter* met geëtsten nm. v. grav. en teekenaar.

5612 „Gedenkteken op de Vreede van het vaste land." — De Fransche Republiek, (Bonaparte) reikt de hand van vrede aan den (Oostenrijkschen) Keizer voor een altaar, waarop eene grenskaart ligt. Regts achter dezen staan de Mogendheden, die het vredestractaat onderteekenden, links achter gene de Bataafsche en Zwitsersche Republieken, als bondgenooten van Frankrijk. Tusschen hen staat de Overwinning, met het tractaat v. *Campo Formido* (sic) en *Luneville* in de eene en de beeldtenis van Bonaparte in de andere hand. Ellendige gravure znd. nm. Hg. 47½, br. 53 dm. br. fol. — Met afzonderlijke gegrav. verklaring. br. 4°.

5613 Zinneprent op den vrede. — Een engeltje blaast op een bazuin, waaraan het opschrift: *Vrede in Europa* hangt. Op den voorgrond Bonaparte als Mars, die den hoorn des overvloeds in den schoot der Bataafsche maagd uitstort. Verderop links een verbond bij een altaar gesloten, een Romeinsche triumftogt, enz. Naar *C. v. Cuylenburg*, door *W. v. Senus.* Hg. 68, br. 73 dm. gr. br. fol.

5614 „Op de voltrokkene algemeene Vrede." — Op den voorgrond de Fransche en Britsche maagden, wier wapenschilden worden zaamgesnoerd, elkaar de hand gevende; daarboven Europa 2 geniussen in hare armen opnemende. In ov. Met 1 reg. Holl. onderschr. en Grieksche en Holl. spreuk Naar *G.* (*W.*) *Kok*, door *L. Portman.* Hg. 51½, br. 41 dm. gr. fol. — Pendant van N°. 5594.

5615 „Gedenkteken der algemeene Vrede." Zinneprent op hetz. — Op den voorgrond zit Europa, uitziende naar hare verlossing van de Schraapzuch en de Nijd, welke door een Engel met vlammend zwaard verjaagd worden; achter haar de Nederl. maagd; in het midden een altaar waarnaast links en regts de Koning van Groot-Brittannië en Gener. Bonaparte staan, met hun gevolg en wapendragers, en waarbij ook de Bataafsche Gezant Schimmelpenninck. In het verschiet nadert de Vrede, op een wagen met 4 paarden en vergezeld van de Faam. Naar (en door?) *D. Moens.* Hg. 50, br. 57 dm. br. fol. Met gegrav. verklaring. br. 4°. De plaat bij den Heer A. v. Stolk, de verklaring bij mij.

5616 „Gedenkstuk op den algemeenen vreede, tusschen alle mogendheeden. „Geslooten te Amiens den 27 Maart 1802." — Om het altaar des vredes, onder het Alziend Oog staan een 8tal vorsten, waaronder Bonaparte, de Sultan v. Turkije e. a. die elkaâr de hand geven. Grav. in ov. znd. eenigen nm. met 3 reg. onderschr. Hg. 20, br. 15 dm. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5617 „Tempel des Vredes, opgericht in den jaare 1802." — Middenin een groote open tempel, rustende op 4 pilaren, waarvan het dak versierd is met afbeeldingen van Fransche overwinningen, enz. Bovenaan hangt het borstb. v. Nap. Bonaparte. Onderaan staat het altaar des vredes, waaraan een wierookoffer gebragt wordt. Regts een zuil met afbeeldingen van de gevechten bij Castricum en Bergen; links een grafmonument met de namen van gesneuvelde Fr. officieren. Naar *C. v. Waard*, door *C. Brouwer.* Hg. 56, br. 51 dm. gr. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5618 Zinne- en Letterprent op dezen vrede. — „Algemeene Vrede, gesloten den
a „27en Maart 1802". — Calligraphisch inschrift in het midden der plaat,

waarboven de Vrede en de Standvastigheid, met de beeldtenis van Bonaparte. Links en regts de wapens der betrokken mogendheden en attributen van voorspoed, welvaart, enz. Naar *B. Ziesenis* door *J. E. Marcus.* Hg. 58½, br. 48 dm. gr. fol. — Met br. fol. gedrukte verklaring.

b Dez. pl. fraaije *proefdr. vóór alle letter.*

c Dez. voorstelling. Fraaije *teekening* in O. I. inkt door *B. Ziesenis.*

5619 Calligraphische zinneprent als voren. — In het midden een 4 reg. Holl. inschrift: „Koophandel, zeevaart hersteld door de Vrede," waarboven de Vrede op de wolken afdalende. Links en regts zinneb. van kunsten en wetenschappen; onderaan de opgewekte Landbouw, Handel en Zeevaart. Fraaije *teekening* in O. I. inkt, door *B. Ziesenis.* Hg. 51, br. 48 dm. gr. fol. Pendant der vorige teekening.

5620 Zinneprent op den Vrede. — *Vrede.* — De vredemaagd vliegt met olijftak
a in de hand door de lucht; onderaan links een groote triomfboog met een doortrekkend leger. Naar *J. Kuijper*, door *L. Portman.* Met adres van E. Maaskamp, Junij 1802. Hg. 62, br. 47 dm. gr. fol.

b Dez. plaat in *kleuren.*

c Dez. plaat, met onderschr.: *Peace* znd. Holl. opdragt.

d Dez. plaat. *Proefdruk voor alle letter.*

e Dez. plaat. *Proefdr.* voor alle lett. *gekleurd.*

5621 Zinneprent op den Vrede. — *Peace.* — De Engel des vredes vliegt met
a palmtak door de lucht; lager een cherubijn met Mercuriusstaf en een ander met den hoorn des overvloeds; daaronder eene vesting en eene stad in brand. Naar en door *C. Josi* te Londen en Amsterdam, 1 Sept. 1802. Met 4 reg. Eng. vers en Eng. opdragt aan: Bestuurders van de Stichting van Renswoude. Hg. 60, br. 42 dm. gr. fol.

Hierbij een Prospectus en uitlegging in 8° van 10 Mei 1802, meldende dat zij *f* 10 zwart en *f* 20 proefdr. in kleuren kostte.

b Dezelfde plaat. — Latere uitgave van 1806 met 4 reg. Holl. en Fransch vers op een afzonderlijk papier op de plaats van het vroegere Eng. onderschr.

c Dez. plaat. — *Proefdr. vóór alle lett.*, waaronder Josi zelf heeft geschreven: *De eenigste proefdruk znd. letter.*

d Dez. plaat. — *Onafgemaakte proefdruk*, waaronder Josi geschreven heeft: *Unieke proefdruk znd. de vesting en met veranderingen.*

e Dez. plaat. — Onafgewerkte *etsdruk*, waaronder Josi geschreven heeft: *Eerste en unieke etsdruk.* — Deze exemplaren zijn uit de magazijnen van Josi en Frans Buffa en Zn.

5622 Zinneprent op den oorlog. — Pendant der voorgaande Engelsche plaat.
a De godin des vredes ontvlugt met een palmtak in de hand de aarde. Daaronder eene grootsche ruine met een leger en moordtooneel. Met onderschrift: *War.* Naar *J. Kuijper*, door *L. Portman.* Hg. en br. als voorg.

b Dez. plaat. *Proefdr. vóór alle lett.*

5623 „Tafereel van het Stadhouderschap in de Nederlanden van A° 1565 tot „1802." — Zinneprent op het verdrag tusschen de Fransche republiek en Prins Willem V. (Wagenaar, Verv. XLIV, 200,1). — Een groote trap, waarop in nederdalende reeks alle Holl. Stadhouders zijn afgebeeld,

beginnende met Willem I tot Willem V, die door Fred. Wilhelm v. Pruissen en Bonaparte naar Oranjestein (zijn lustslot en woning bij Brunswijk) uitgeleid wordt. Hier en daar op de treden afbeeld. van voorname gebeurtenissen, bv. de moord door Balth. Gerards. Naar en door *W. Kok.* Met adres v. *J. de Jongh.* Hg. 50½, br. 36½ dm. gr. fol. — Hierbij: J. Fokke, Korte schets van het Stadhouderschap in de Nederl., dienende tot opheldering van de kunstplaat: „Tafereel" enz. Amst. 1803. 8⁰.

5625 „Monument ter aandenking aan Unie en Stadhouderschap". — Afbeelding van een groot monument, met een open poort in het midden. Bovenop staan de standbeelden der 6 Nederl. Stadhouders, waaronder 4 voorstellingen uit de Nederl. geschied. Onderaan hangen de med. van Prins Willem V, zijne gemalin, zoon en schoonzoon met hunne vrouwen. Door de poort ziet men een grafzuil met de beeldtenis van Prins Willem George Frederik (overl. 1799 aan zijne wonden te Padua). Naar *W. Kok,* door *L. Portman.* Met adres van E. Maaskamp. Hg. 54, br. 44 dm. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5626 Visitekaartje van Mr. J. C. Hespe, Captn. Adjt., hetwelk deze afgaf als „dank voor de hem in de gevangenis gebragte bezoeken, 1802." br. 32⁰. Zie hiervoren N⁰ 4631, waar verwezen wordt naar Wagenaar, Verv. X. 179, die een dergelijk kaartje in 1785 vermeldt.

5627 **18 April** „De Christelijke godsdienst hereenigd met den staat". — Zinneprent op de Proclamatie van 18 April van de Fransche Republiek, (Ned. Merc. 1802. bl. 177 enz.,) waarbij het herstel der Christelijke Godsdienst in de Fransche en Bataafsche Republiek werd afgekondigd. — In het midden een groote kolom met een schild, en het bovenstaande 4 reg. bovenschr., onderaan staan belijders van de verschill. gezindheden. Door *L. Portman.* Hg. 13, br. 12½ dm. 8⁰.

5628 **2 Junij** Illuminatiën te Amsterdam voor het Stadhuis met opschrift: *Salus Reipubl.*, en die voor het O. Indisch Huis op het Vredefeest. Znd. nm. d. grav. 2 platen, ieder hg. 19, br. 16 dm. 4⁰. Met beschrijving. 2 bladz. 4⁰. Afzond. afdruk uit: Nederl. Mercurius. 1802. bl. 290, 375. — Hierbij: Beknopte beschrijving van de Vreugde-Bedrijven te Amsterdam bij gelegenheid v. d. definitieven Vrede van Amiens. Amst. (1802). 36 bl. kl. 8⁰.

5629 **7 Julij** Het afbranden der Zoutkeeten te Arnemuiden. 2 platen. (Nederl. Merc. bl. 350). — I. Afbeeld. v. het begin v. den brand ten 11 ure 's avonds. In het verschiet de brandende keeten, op den voorgrond 3 boomen en de toesnellende brandweer en schutterij. — II. Hetzelfde van eene andere zijde gezien. Links de brandende keeten, regts op den voorgrond de vlugtende en jammerende menigte. 2 platen. Naar en door *G. Kockers.* 1803. Ieder hg. 27½, br. 37 dm. br. fol.

5630 **22 Nov.** Vergaan van het schip de Vrede. — Drie kleine langwerpige
a afbeeldingen op 1 bl. voorstellende 1⁰. De schipbreuk; 2⁰. Aanspoelen der lijken; 3⁰. Lijkstatie van Capt. G. Scheeler. Ieder met 1 reg. onderschrift. Znd. nm. 8⁰. *Gekleurd.* Uit?

b Dez. pl. ongekleurd. *Proefdr.* voor de onderschr. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5631 **1803**. Afbeelding der 6 nieuwe te Enkhuizen geslagen munten voor de Bataafsch-Indische Koloniën. Op 1 bl. 8⁰. Uit: Nederl. Mercurius v. 1803. blz. 200.

5632 **Mei**. „Bijeenkomst van Generaal J. W. Janssens, Gouverneur v. „de Kaap de Goede Hoop, met het hoofd der Kaffers, *Gaïka*, in het „Kafferland, aan de Katrivier." (Wagenaar, Verv. XLV. 340.) — In het midden op den voorgrond de Generaal met zijn staf, regts het Kafferhoofd met zijn gevolg; links meer naar achteren het Nederl. kamp, waarvoor de soldaten in orde geschaard staan. Naar *J. Smies*, volgens de origin. teekening van *Howen*, en gegrav. door *L. Portman*. Met adres v. E Maaskamp. br. fol. In kleuren.

5633 (**20 Aug**.) Oorlog van Engeland met Frankrijk, waarin ons land gewikkeld werd. (Wagenaar, XLV, 154, 258.) — „Het beschieten van Zand-„voord door de Engelschen." Naar en door *R. Vinkeles*. 8⁰. Uit: Wagenaar, Verv. XLV.

5634 **Julij** „Het Kamp bij Overveen". — De tenten van het kamp links op den achtergrond; op den voorgrond eenige soldaten, regts eenige burgers. *Teekening* in O. I. inkt, door *V. v. d. Vinne*. Hg. 18, br. 26 dm. br. 4⁰.

5635 (**Sept.**) Panorama van Parijs, geschilderd door Privost, volgens de uitvinding in 1797 van den Eng. schilder Rob. Barker. Te zien geweest van Sept. 1803 tot April 1804 te Amst. op de Houtmarkt. (Nederl. Mercurius, 1804. bl. 76 en 110.) — Hierbij een aanplakbillet van hetz. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5636 (**21 Sept.**) „Gedenkzuil op de in hun ampt herstelde Predikanten te „Amsteldam". — De portretten en silhouetten van 12 der 15 Hervormde Predikanten, in 1796 gesuspendeerd wegens het weigeren van den eed, (Wagenaar, Verv. XXXV, 220) en den 21 Sept. 1803 hersteld. Met vele zinnebeelden, enz. en onderschrift: „Opgedragen aan de Gere-„formeerde Gemeente te Amsteldam". — Naar *J. v. Meurs*, door *N. v. d. Meer Jr.* kl. fol. — Hierbij een gedrukte Lijst van 13 (der 15) Predikanten in 1796 geremoveerd en den 21en Sept. 1803 door den Raad te Amsterdam in hun ambt hersteld. Amst. J. de Vogel. 1 Bladz. kl. fol. De plaat bij den Heer R. W. P. de Vries.

5637 De werken aan de groote schutsluis in het Voornsche kanaal nabij Hellevoetsluis, onder toezigt van den waterbouwkundige J. Blanken. — Gezigt op de sluisdeuren in wier nabijheid talrijke werklieden arbeiden; links vooraan een genie-officier met een bouwkundige, regts 2 officieren. *Schetsteekening* in O. I. inkt. znd. nm. Hg. 52, br. 74 dm. gr. br. fol. Bij den Heer J. A. Nijland. — Dit kanaal is eerst den 30en Nov. 1830 geopend.

5638 **1804**? Spotprent op den Utrechtschen hoogleeraar H. Royaards. — Gezigt binnen de Utrechtsche Akademie. Regts op een ezel, die door een pedel geleid wordt, rijdt Prof. Royaards, een roede en plak in de hand houdende; aan den ezel ontvallen verschillende brochures, get.: Brief 1803; 2e Brief 1804; enz. In het midden komen 2 predikanten (?) hem begroeten. Links sluit een pedel op zijn bevel de deur der Akademie, terwijl 3 gepromoveerde studenten lagchende toezien. Met vele Fr. en Lat. inschriften en onderschr. „Sic obstitit frigentibus magister

Rodopodicus." *Teekening* in kleuren. Hg. 22, br. 35 dm. br. fol. — Bij den Heer A. v. Stolk.

— Betreft een tijdelijk en vergeten geschil over de Triniteitsleer. Zie Wildschut, Memoria H. Rooyaards. 1836. pag. 36. — De: 1e *en* 2e *Brief* doelen waarschijnlijk op de 2 brieven door Prof. G. Bonnet te Utr. in 1804 uitgegeven.

5639 **1804. 3 Mrt.** „Afbeelding van het gevegt der (4) Divisie Commissie- „vaarders (uitgerust [ter Kaapvaart] onder directie van *Adr. Teyler v. Hall* „en *Engel v. d. Stadt*) onder Commando van *St. Faust*, met het Eng. „fregat Amethes, Capt. Campbell, in de Noordzee, 3 Maart 1804." (De Jonge, V, 592—595 en Nederl. Merc. 1804. bl. 181—3.) — In het midden het Eng. fregat, omgeven door 3 Holl. schepen. In ov. met 4 reg. curs. Holl. vers. „Dus doet Bataafsche trouw", enz. In vierk. randw. znd. nm. 4⁰. Afzond. afdruk op beter papier uit: Nederl. Mercurius. bl. 180.

5640 (**5 Julij**) „Het jaar 1804!!!" — I. Mislukte luchtreis van A. Hopman en L. S. Loude van Haarlem. (Nederl. Mercurius, 1804. 328.) — Spotprent verbeeldende de dwaze toebereidselen bij het vullen der ballon, geheeten: *Lust tot onderzoek;* terwijl eene menigte werklieden met allerlei vaten vitriool en zink? komen aandragen. Znd. nm. (Naar *J. Smies* door *D. Veelwaard?*) br. 4⁰. Hierbij een vers op de mislukte luchtreis van A. Hopman te 's Hage, 11 Sept. 1805. 8⁰.

b Dez. pl. *Gekleurd.*

5641 „Het jaar 1804!!!" — II. Spotprent op hetz. — Hopman en zijn medgezel Loude maken hun testament voor een' notaris, die op een vat *zink* is gezeten, terwijl hunne vrouwen zich wanhopig de haren uitrukken en een omroeper den tijd van afreis: 5 *uuren*, omklinkt. Aan den wand hangen verschill. voorbeelden van mislukte luchtreizen. Met hetz. onderschr. als voorg. Znd. nm. (Naar *J. Smies*, door *D. Veelwaard?*) br. 4⁰. Pendant der voorg. plaat.

b Dez. plaat *Gekleurd.*

5642 Afbeelding van den gescheurden luchtballon, zooals deze teruggevonden is; waaronder in breed ov.: *Lust tot onderzoek* en de namen A. Hopman en L. S. Loude. Znd. nm. v. grav. 4⁰. Uit: de Nederl. Mercurius. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5643 (**Junij**) Werkzaamheden aan het Kanaal voor de uitwatering te Katwijk. — (Nederl. Mercurius, 1804. bl. 215 enz.) Midden in het verschiet het kanaal, meer naar voren en links de werklieden die het zand wegkruijen. *Teekening* in kleuren zonder naam, met datum van 29 Junij 1805. Hg. 18, br. 26 dm. br. 4⁰.

5644 (**Aug.**) „Afbeelding der grondslagen van het Nieuwe Werk of de Binnensluis „tusschen de beide Katwijken, zooals die zich vertoonden in Augustus „1805". — Midden op den voorgrond het heijen van palen, enz. in het verschiet de duinen. Znd. nm. br. 4⁰. Onderaan een uitvoerig gedrukt bijschr. in 3 kol. met bovenst. opschrift. fol.

5645 Hetz. verkl., kopie van het voorg., met kleine veranderingen. Door *R.*
a *Vinkeles.* 8⁰. Uit: Wagenaar, Verv. XLVI.

b Dez. plaat, *proefdr. v. a. l.*

5646 (**7 Aug.**) Het leggen van den eersten steen voor de groote sluis te Kat-
a wijk. — In het midden de heitoestellen, waarmede de eerste paal wordt geslagen; rondom op de duinen verschill. loodsen en tenten, waarvan de Nederl. vlag waait; op den voorgrond links en regts vele toeschouwers. Naar *J. A. Milatz* door *D. Veelwaard.* br. 4⁰. In: Loosjes, Katwijk's zomertogtje. 1805. 8⁰.
b Dezelfde voorstelling. Fraaije origin. *teekening* door *J. A. Milatz.*
5647 (**Nov.**) „Gezigt v. h. prachtig woonhuis op Lommerlust in de Beverwijk, het „verblijf" — en: „Het Rieten Kluisje op Lommerlust, het Studeervertrek „van de beroemde dichteresse wijle Mevrouw Elis. Wolf, geb. Bekker." Overled. 5 Nov. 1804, oud 66 jaar. — 2 pl. pendanten naar en door *C. Philips Jbz.* br. 4⁰. Op de Biblioth. te Arnhem.
5648 **1805. 1 en 2 Febr.** „Luisterrijke Vrouwen- schaatschen rijdpartij, ge-
a houden te Leeuwarden." (W. Eekhoff, Catal. der Stedél. kunstverzam. te Leeuw. 1875.) — Links de ijsbaan op de Stadsgracht (Verlaatsbaan), lang 38 Koningsroeden of 39 Rijnl. roeden, aan welks einde 2 rijdende vrouwen aankomen. In het midden en regts, rijdende en stilstaande mannen en vrouwen; langs den oever links en regts eene groote schare toeschouwers. Met 3 reg. onderschr. Aquatinta naar *A. v. d. Poort,* door *J. E. Marcus.* Met adres van *P. H. Meijer en Co.* te Amst. Hg. 44, br. 57 dm. gr. br. fol. Met gedr. beschrijving, 1 bladz. br. fol.
b Dez. plaat. *Gekleurd.* In: Stedel. kunstverzam. te Leeuw.
c Dez. plaat, onafgemaakte *etsdruk* vóór de lucht, enz. — Niet te Leeuw.
5649 Dez. voorstelling verkleind. Naauwk. kopie in aquatinta van het voorg. *Proefdr. vóór alle lett.* Hg. 30, br. 48 dm. br. fol. — Onder dit ex. staat, (doch ten onregte), in HS.: „Wedloop der Vrouwen op Schaatsen buiten „Leeuwarden in Dec. 1808, ter eere van Z. M. Lodew. Napoleon. Naar „en door *J. A. Langendijk Dzn.*", welke naam welligt juist is. Niet in de verzameling te Leeuwarden. — Zie op Dec. 1808.
5650 Dez. voorstelling, nog kleiner. Met hetz. onderschr. als N⁰ 5648. *Proefdr. vóór alle lett.* Hg. 25, br. 32 dm. br. fol. In: Stedel. kunstverzam. te Leeuwarden.
5651 (**27 Apr.**) „Aankomst van R. J. Schimmelpenninck in den Haag." —
a (Wagenaar, Verv. XLVII, 14.) Door *R. Vinkeles.* 8⁰. Uit Wag., Verv. XLVII.
b Dez. plaat, *proefdr. v. a. l.*
5652 **24 Aug.** „Pyramide, élevée à l'auguste Empereur des Français Napo„léon I par les troupes campées dans la Plaine de Zeyst, faisant partie „de l'Armée Franc. et Batave." (Nederl. Mercurius, 1805. 185*.) — Afbeelding der pyramide, hoog 36, br. 48 M., opgerigt door de troepen van het Fransch-Bataafsche leger „à la Gloire de l'Empereur N. à l'époque „de son avenement au trône, commencé le 24 Fructidor an 12 et terminé „en 32 jours." — De obelisk op de pyramide staande, is circa 13 M. hoog. Links en regts onder de afbeelding zijn de inschriften weêrgegeven. Naar *Baltard,* door *Rouziés.* Hg. 33, br. 43 dm. br. fol.
5653 Dezelfde voorstelling zeer verkleind. Aquatinta door *G. J. Michaëlis* met adres van E. Maaskamp. br. 8⁰ Uit: Reis door Holland, bij Maaskamp. — Eene kleine afbeelding in 4⁰ van deze Pyramide is ook in Nederl. Merc. 1805 en dáár op bl. 186* de Holl. vertaling van alle opschriften.

5654 „Carte du Camp d'Utrecht, commandé par le Général en chef Marmont". — Goede topographische kaart, waarin bovenaan links de pyramide, en onderaan Zeist en Driebergen aangegeven zijn; ongeveer in het midden het kamp. De titel in eene afbeelding van dez. pyramide. Naar *le Fevre de Montigny*, door *C. v. Baarsel*. Hg. 61, br, 73 dm. gr. br. fol. *Gekleurd*. Bij Mr. S. v. Gijn. — In dit ex. zijn enkele namen met de pen bijgevoegd.

5655 (**Sept.**) „The Continental Shaving Shop". — Eng. spotprent op Napoleon's veroveringen. — Gezicht in een barbierswinkel, alwaar de Koning van Pruissen met ingezeept gezicht op een stoel zit te wachten; regts staat Napoleon met een groot scheermes en wil den baard van den Sultan afscheren, die door Talleyrand ingezeept wordt; links staan een Hollander met geheel kaal geschoren hoofd en een Oostenrijker, beide met veel schrammen op het gezigt, welke laatste een buitenstaanden Engelschman noodigt ook in te komen. Met vele Eng. inschriften. Geestige *teekening* met de pen en in kleuren. Hg. 24, br. 32 dm. br. fol. Bij den Heer A. van Stolk.

5656 **23 Oct** Luchtverschijnsel. — „Afbeelding van het luchtverschijnsel, „zooals hetzelve is waargenomen des avonds van den 23 Oct. 1805 op „de Botermarkt te Amsterdam". (Ned. Mercur. bl. 542.) — Grav. znd. nm. met adres v. *A. B. Saakes*. 8°. *Gekleurd*. Hierbij eene gedrukte beschrijv. 4 bladz. 4°.

5657 (**1806**. **22 Febr.**) Verzakking van een blok huizen, uitmakende den hoek, zuidz., van de Leidschestraat en Leidscheplein te Amst. (Nederl. Mercurius, 1806. 128 en 267.) — *Proefdr.* met witten wrijfboord en 3 reg. onderschr. in HS. Hg. 14, br. 16 dm. kl. langw. 4°. Uit: Nederl. Mercurius v. 1806.

5658 Hetz. anders. — *Teekening* in sepia door *D. Kerkhoff*. Hg. 35, br. 30 dm. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5659 **25 Febr.** „Gedenkteeken voor d. Eerw. J. Nieuwenhuijzen, Stichter der „Maatsch. tot Nut van 't Algemeen." (Nederl. Merc. bl. 99. 133.) — In het midden een voetstuk met Lat. inscriptie en de buste van Nieuwenhuijzen, door de Nederl. maagd met een eikenkrans bekroond. Regts de Genius der Maatschappij met het schild der Maatsch. in de hand, enz. Met 7 reg. onderschr. Naar *J. Kuyper* door *L. Portman*. Hg. 46, br. 33 dm. gr. fol. — Hierbij gedrukte verklaring. 1 bladz. 4°.

5660 Hetz. anders. — Graftombe met toepasselijke zinnebeelden en 6 reg. Holl. inschr. Onderaan een gedenkpenning op zijn dood. Naar *J. Kuyper* door *N. v. d. Meer*. 4°. — Hierbij een 20 reg. vers van M. C. van Hall. 8°.

5661 **9 April.** Lijkfeest van Jan Nieuwenhuyzen. (Mercurius, 1806, bl. 180.) Eene zinnebeeldige tombe met 3 flambouwen aan iedere zijde, enz. (Door *D. Veelwaard.*) 8°. In: de Koning, Tafereel van Haarlem, III, 530.

5662 **9 April**. Dood van Prins Willem V te Brunswijk, aldaar begraven 18 April. (Nederl. Mercurius 1806, bl. 180.) — De Prins ligt op zijn sterfbed, ondersteund door zijn kamerdienaar (Vleeshouwer), terwijl zijn geneesheer hem den pols voelt, en ziet omhoog naar een engel uit den Hoogen

neerdalende. Links zijne weenende echtgenoote, zijne linkerhand houdende. Met onderschr. en 8 reg. Holl. vers van *Jc. Groeneveld.* Door *J. Wijsman,* met adres van J. Groenewoud en Zn. te Amst. Prinsegrigt bij Utr. str. N⁰ 26. Hg. 56, br. 40 dm. gr. fol. — Hierbij een Berigt van inteek., gr. 1 bladz. 4⁰.

5663 Dezelfde voorstelling verkleind. Met hetz. 8 reg. vers. Naar *J. G. Visser* door *J. Numan.* Hg. 29, br. 22 dm. kl. fol. Bij Mr. S. van Gijn.

5664 Doodsberigt van Prins Willem V. „Van Brunswijk word bekent ge„maakt dat op den 8sten April A⁰ 1806 overleden is Willem de Vde „........" enz. Boekdr. br. 4⁰. *Zeer zeldzaam.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5665 **18 April.** „Lijkstaatie van Z. D. H. Willem den V...... plegtig ter „rusten gebragt in de Hertoglijke begraafplaats te Brunswijk den 18 „April 1806 des avonds te 9 uuren." — Gezigt op een plein, met eene kerk links op den achtergrond, waar de lijkstoet, in 4 rijen boven elkaâr afgebeeld, heen trekt. Met bovenst. 3 reg. onderschr. Slechte grav. zad. nm. bij *J. Kobell* en *J. Bogert* te Rotterdam. br. 4⁰. *Hoogst zeldzaam.*

Bij den Heer A. van Stolk. — Volgens de cijfers onder de groepen der lijkstatie behoort hierbij eene verklaring.

5666 Zinneprent op den dood van Willem V. — Zijn borstbeeld op een voetstuk met onderschr.: *(Nu)nc vivet,* waarbij de bedroefde Nederl. maagd staat, die op het beeld van een uit zijn asch herrijzenden fenix wijst. Naar *J. W. Pieneman* door *W. v. Senus.* Met adres van J. de Vletter en C⁰. te Amsterdam. Hg. 60, br. 46 dm. gr. fol. Met afzonderlijk berigt en uitlegging der plaat.

5667 Zinneprent anders. — Een zeer groote toog met voorhangsel; in het midden een groot steenen voetstuk, waarin het Nederl. en Oranje wapen met geboorte- en sterfjaar van den Prins, voorts vele zinnebeeldige figuren en het gekroonde portret van den Prins met 6 reg. Holl. inschr. Met 8 reg. Holl. vers. Door *C. Forsel.* Met adres van J. Groenewoud Jz. Hg. 54, br. 38 dm. gr. fol. — Met Berigt van inteekening. 4⁰.

5668 Zinneprent anders. — Een grafzerk met urn en opschrift en 8 reg. vers, waarnaast het portret in medaillon; op den achtergrond treurwilgen en links een kasteel (zijne laatste woning?). Naar *W. Kok,* door *J. Wijsman.* Met adres van P. H. Meijer en Co., Nieuwendijk 178 te Amst. Hg. 57, br. 43 dm. gr. fol. Met afzonderlijke uitlegging in 20 reg. vers en 8 reg. grafschrift van *Bussingh.* br. fol.

5669 Zinneprent, anders. — Onder een treurwilg zit de weenende Nederlandsche maagd met het portret van den Prins bij een grafmonument, waarop gebeiteld: „Hij leeft eeuwig in de harten." Met 5 reg. Holl. onderschr. Naar *W. Kok,* door *L. Portman.* Hg. 37, br. 28 dm. fol.

5670 Zinneprent, anders. — Op eene monumentale zuil het portret van den Prins in med. links, waaronder een 4 reg. vers: „Hij stierf.... de Vorst," enz. Naar en met adres van *Ch. v. Waardt,* door *C. Bogerts.* Hg. 40, br. 32 dm. fol.

5671 Zinneprent anders. — Vooraan links het portret van den Prins, waarbij
a regts de Geschiedenis, met tafel en stift. Regts een 7 reg. Holl. in-

schrift. Onderaan een 8 reg. vers: „Hij rust” enz. Door *J. G. Visser* bij *J. Numan.* Hg. 29, br. 24 dm. 4⁰. Met beschrijving 1 bladz. 8⁰., waarop het adres van den uitgever: J. v. Ledden Hulsebosch, op de Cloveniersburgwal en hoek v. d. Oude Manhuispoort, N⁰ 107 te Amst.

b Dez. voorstelling. *Teekening* in O.I. inkt voor het voorg. Bij Mr. S. v Gijn.

5672 Dez. voorstelling. Verkl. kopie van het voorg. met hetz. vers. Znd. nm.
a met adres van *J. v. L(edden) Hulsebosch.* 1806. 8⁰.

b Dez. plaat, met verandering in het portret, 't geen hier half regts gewend is, op het voorgaande geheel regts. — Beide bij Mr. S. v. Gijn.

5673 Zinneprent, anders. — In het midden een groote grafzerk, met 8 reg. opschrift en waarop de buste van den Prins, die door den Tijd onthuld wordt. Op den voorgrond links, zit de Geschiedenis, die door de Waarheid op de zerk gewezen wordt. Door *R. Vinkeles.* 8⁰. Afdr. in 4⁰. Uit: C. van der Aa, Geschied. v. Willem V??

b Dez. pl. proefdr. vóór het inschr. op de zerk. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5674 Zinneprent geheel anders. — Op den voorgrond regts wordt de Prins, in lijkgewaad door 2 engelen van de aarde weggevoerd, terwijl een uit den hemel neêrdalende Engel hem een palmtak toereikt. Op den achtergrond eene graftombe met oranjeboom. Znd. nm. Afgesneden. Hg. 33, br. 24 dm. fol.

5675 Zinneprent, anders. — Een grafzerk, met een silhouet van den Prins, op vierkant voetstuk met 14 reg. inschrift. Ter weêrszijden 2 treurende vrouwen. Naar *J. Bogert* te Rotterdam, door *J. Kobell.* Hg. 29, br. 21 dm. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5676 Zinneprent anders. — Een grafzuil met silhouet-portret van den Prins en 5 reg. inscr. Onderaan een 6 reg. vers: „Daar legt Vorst Willem”, Znd. nm. Hg. 26, br. 15 dm. kl. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5677 **2 Junij.** „Eerzang bij de plegtige aanstelling van Prins Louis Bonaparte tot erfelijk Constitutioneel Koning van Holland.” — Uitvoerig vers van 28 coupletten in 4 kol. met 16 historische aanteekeningen. Amst. J. Wendel. gr. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5678 **18 Junij.** Plattegrond van het legerkamp, op last van Gen. Michaud, opgeslagen in de Koekamp te 's Hage, bij gelegenheid van de ontvangst van Lodewijk Napoleon. (Europ. Mercurius. 1806. bl. 299—304, 390.) Naar en door *André.* Hg. 30, br. 36 dm. br. fol.

5679 Afbeelding van hetz. kamp. — In het midden een naald, links eenige gelederen vurende troepen. Op den achtergrond de koninkl. en andere tenten. Hg. 16, br. 22 dm. br. 4⁰. Afgesneden plaat.

5680 Zinneprent op de komst? van Lodewijk Napoleon of op zijne weldaden bij de ramp van Leyden? — In het midden zijn portret in med., waaromheen de Regtvaardigheid, Wijsheid en Waarheid gezeten zijn. Links stort de Overvloed hare gaven uit. In ov. met wapen en 6 reg. onderschr. Door *P. L. Jonxis.* Hg. 37, br. 30 dm. fol.

5681 **1 Aug.** „Overbrengen der zegeteekenen op het Stadhuis te Amst. 1 Aug.
a „1806.” — Gezigt op de Kalverstraat en Dam te Amsterdam, met den stoet in welks midden een vaandel met opschrift: *Louis Napoleon Koning.* (Door *Bogerts.*) br. 12⁰. *Proefdr. v. a. l.* Uit: Vaderl. Historie in themata 6e druk. 1816. 12⁰.

b Dezelfde voorstelling. Origin. *teekening*. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5682 **3 Sept**. Zesde luchtreis van den Heer Augustin, van het Drilveld bij de Utrechtsche poort te Amst. (Nederl. Merc. bl. 447.) Afbeelding in kleuren der opstijging; zonder eenigen naam of jaar. 4°. Uit den Mercurius met beschrijving daaruit, en afzonderl. „Vreugdezang". 4 bl. bij Wendel. 4°. — Een aanslagbiljet van deze tegen 27 Aug. aangekondigde luchtvaart bij den Heer J. W. Wurfbain.

5683 **1 Oct**. Afbeelding van het opgaan v. den luchtballon te Amst. 1 Oct. 1806, (aangekondigd in Ned. Merc. bl. 448.) met vers van *A. F(okke) Sz.* bij Moolenijzer. kl. 8°. In Atlas van den Heer A. v. Stolk.

5684 Drie verschill. Holl. zegels op voorwerpen van handel en weelde, namelijk van 3 Stuivers, van 1½ Gld. en een zegel met het Amsterd. wapen, waarboven de Fransche adelaar. 32°.

5685 Zinneprenten op den voor- en tegenspoed. — I. Een rijk versierd en door geniussen en najaden omgeven vaartuig, spoedt zich voort over de baren, in de verte een groote, rijke en bedrijvige havenstad. — II. Hetzelfde vaartuig, waarvan het tuig en de mast, na door den storm vernield te zijn, dreigt te midden der baren en neêrschietende bliksemstralen op een nabijzijnde kust te gronde te gaan. In het verschiet regts gaat de op de voorg. plaat zoo prachtige stad in vlammen op. — Iedere plaat met 4 reg. Holl. en Fr. vers, en opgedragen aan de Maatsch. *Kunst zij ons doel!* Naar *W. Kok*, door *J. E. Marcus*. 1806. 2 bl. ieder hg. 34, br. 39 dm. br. fol. Deze platen zijn blijkens de Boekenlijst eerst in 1808 verschenen.

— N° 5686 tot 5733 vormen eene opmerkelijke en waarschijnlijk geheel compleete verzameling platen over de Ramp van Leiden. De meeste behooren tot verschillende stellen of seriën, die wegens verschil van voorstelling, en meerdere of mindere volledigheid van alle afdrukken, moeijelijk bijeengebragt konden worden. Hier volge de opgave der seriën met de N°:

4 platen naar *H. Numan* door R. Vinkeles. N° 5687; 92, 5712 en 5717.
4 — — *F. A. Milatz* en *C. L. Hansen* door F. Diterich en L. Portman. N° 5688, 96, 5701 en 5704.
4 — — *R. Vinkeles* en *J. W. Pieneman* door Vinkeles en Vrijdag, N° 5693, 5700, 5711 en 5726. Uit: Bilderdijk, Leydens Ramp.
3 — door *J. Bemme*, N° 5697, 5722 en 5725.
2 — in aquatinta. *Proefdr.* (door L. Portman?) N° 5691 en 5703.
2 — — *P. G. v. Os* door L. Portman. N° 5695 en 5707.
2 — — en door *L. Overbeek*, N° 5714 en 15.
2 — — *J. A. Langendijk* door G. Kitsen. N° 5719 en 20.

5686 **1807. 12 Jan**. Ramp van Leiden. (Europ. Mercurius. 1807, bl. 14.) —
a Afbeelding der huizen op het Rapenburg te Leiden, zooals deze waren vóór de ramp van 12 Jan. 1807. — „Van de Nieuwsteeg tot de Lange „Brug. — Van de Lange- tot de Groene Brug. — Van de Koepoorts- tot „de Jacobsgracht. — Van de Groen (of Garen)markt tot de Jacobsgracht." — 4 Hoogst naauwkeurige afbeeldingen van de gevels der huizen tot in de kleinste bijzonderheden. Naar *A. Polet* en *J. Timmermans* door *D. Vrijdag*. Iedere plaat hg. 47, br. 63 dm. br. fol.

b Dez. platen, *proefdr. vóór alle lett.* Deze bij den Heer A. v. Stolk.

5687 „Afbeelding van het Rapenburg te Leijden van de Nieuwsteeg-brug naar de
a „Saaihal" (of *Noordzijde*) vóór de ramp. — Op den voorgrond links op den hoek het fraaije huis van J. W. v. Noort, Schepen, en de Nieuwsteegs-brug, waaronder een knecht van Koppeschaar doorvaart; regts de Koepoortsgracht, alwaar Maria Jac. Opstal heengaat; links in het verschiet de Saaihal. Naar *H. Numan* ad viv. door *R. Vinkeles.* Met adres van J. Groenewoud en Zoon, Prinsengracht bij de Utr.str., N⁰ 26. Hg. 44, br. 53 dm. gr. br. fol.

b Dez. plaat, *proefdr. vóór alle lett.*

c Dez. plaat. Onafgew. *etsdruk,* vóór de lucht.

d Dez. voorstelling, *teekening* in O. I. inkt voor het voorg.

5688 Dez. voorstelling verkleind, eenigzins anders gestoffeerd. — Aquatinta naar *F. A. Milatz* door *L. Portman.* Met adres v. E. Maaskamp. Hg. 29, br. 38 dm. br. fol.

b Dez. voorstelling. Oorspronk. *teekening* in O. I. inkt voor het voorg. Bij den Heer A. v. Stolk.

5689 Dez. voorstell. zeer verkl. Znd. nm. br. 8⁰. Uit: (E. Maaskamp), Reis door Nederl. 1807—12?.

5890 Dez. voorstelling. Grav. znd. eenigen nm. (door *L. Overbeek??*) Hg. 27, br. 34. br. fol. Op de Univers.-Bibliotheek te Leiden.

5691 Dezelfde voorstelling. Noordzijde tot aan de Saaihal vóór de ramp. Fraaije plaat in aquatinta. Znd. nm. *Proefdr. vóór alle lett.* Hg. 52, br. 62 dm. gr. br. fol.

5692 „Afbeelding van het Rapenburg van de Groenebrug naar de Koepoorts-
a „gracht" (of Zuidzijde) vóór de ramp. — Op den voorgrond regts de Saaihal, waarbij iets verderop de vrouw van den schoolmeester Venker; achterwaarts het schip met kruid, schuins tegenover ligt het jagt van den Heer P. Rietmulder. Op den achtergrond middenin de Nieuwsteegs-brug. Naar *H. Numan* ad viv. door *R. Vinkeles.* Met adres van J. Groenewoudt en Zoon. Hg. 44, br, 53.5 dm. gr. br. fol.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr. met geëtste namen.

c Dez. voorstelling. Originele *teekening* in O. I. inkt voor het voorg.

5693 Dez. voorstelling verkl. en meer van de Saaihal-zijde genomen. Naar
a *R. Vinkeles* door *Vinkeles* en *Vrijdag.* Hg. 24. br. 29 dm. br. 4⁰.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschrift., op groot pap.

5694 „Platte Grond van het gedeelte der stad Leiden, hetwelk door het sprin-„gen van een vaartuig met buskruit, enz. is verwoest en beschadigd." Met aanwijzing in kleuren van het verwoeste gedeelte. Hg. 18, br. 21 dm. br. 4⁰. *Gekleurd.* Uit: Bijzonderheden van Leidens ongeval in gemeenzame brieven. Amst. 1807. 8⁰.

5695 „Het springen van het schip met buskruid te Leijden." — Gezigt op het Rapenburg, (Noordzij) gezien bij de Nieuwsteegsbrug, met de Saaihal links in het verschiet. Ongeveer in het midden springt het schip, (van A. van Schie, geladen met 37000 pond kruit) waardoor op den voorgrond links de vrouw van Venker met haar kind en anderen ter aarde worden geworpen; regts het zinkende jagt van Rietmulder. Fraaije aquatinta naar *P. G. v. Os* door *L. Portman.* Met adres van *J. Allart.* Hg. 49, br. 61 dm. gr. br. fol. Omberdr. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5696 Het springen van het schip. — Afbeelding van het Rapenburg, genomen
a van de Groenebrug; regts vooraan de Saaihal, in het verschiet het in de lucht springend schip. Aquatinta naar *F. A. Milatz*, door *F. Diterich*. Met adres van E. Maaskamp. Hg. 29, br. 38 dm. br. fol.
b Dez. plaat, *proefdr. vóór alle lett.*

5697 Hetzelfde anders. — In het midden het springende schip, waardoor eenige menschen, enz. weggeslingerd worden, en waarachter het zinkende Jagt; op den achtergrond de Saaihal. In breed ovaal, door *J. Bemme*. Hg. 26, br. 32 dm. br. fol. *Zeldzaam.*

5698 Afbeelding van de Ruine dadelijk na de ramp. — Vooraan regts de inge-
a storte gebouwen, waarachter de St. Pieterskerk, links twee bruggen, en de ruinen aan de overzijde. Met Holl. en Fr. onderschr. en datum van 13 Jan. Naar *J. W. Pieneman* ad viv., aquatinta door *A. Lutz*, 1809, en adres van J. de Vletter en C⁰ te Amsterdam. Hg. 65, br. 80 dm. gr. br. fol.
b Dez. plaat. Omberdruk.
c Dez. plaat. *Gekleurd.*

5699 Gezigt bij avond met Koning Lodewijk. — In het midden op den achtergrond de Saaihal; links en regts de ruinen en brandende huizen; op den voorgrond bij de Nieuwsteegsbrug Koning Lodewijk, die de burgerij toespreekt. Het geheel verlicht door brandende pektoortsen. Aquatinta in kleuren naar en door *J. W. Pieneman*. Met Holl. en Fr. onderschr. en opdragt aan Lodewijk Napoleon. Hg. 67, br. 80 dm. gr. br. fol.

5700 „De Koning van Holland op de puinhopen van Leijden, in den eersten
a „nacht na het springen van het buskruid." — Op den voorgrond de Nieuwsteegs-brug, alwaar de Koning staat te midden der van woning beroofde menschen. Links en regts de smeulende puinhoopen, alwaar men bezig is de gewonden ter hulp te komen. Naar *J. W. Pieneman*, door *Vinkeles* en *Vrijdag*. Hg. 24, br. 29 dm. br. 4⁰.
b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr. op groot pap.

5701 Hetz. anders en bij avond. — Regts op den voorgrond de Koning omgeven
a door toortsdragers en een menigte menschen; ter weêrszijden de ontredderde huizen, in het verschiet de Nieuwsteegsbrug. Aquatinta naar *F. A. Milatz* door *F. Diterich*. Met adres v. E. Maaskamp. Hg. 29, br. 38 dm. br. fol.
b Dez. plaat, *proefdr. vóór alle lett.*
c Dez. plaat, onafgew. *etsdruk*, vóór de lucht, enz.

5702 Hetz. anders. — Bovenaan de voorstelling van den Koning op de puinhoopen hulp aanbrengende. Naar *Martinet* door *Lejeune*. Hg. 8⁵, br. 13 dm. br. 4⁰. — Daaronder een afz. Fr. onderschr. en 18 reg. beschrijving van zijne weldadigheid bij de ramp. Het geheel omgeven door een allegorisch randw. Onderschr. en rand in lith. van *Bernard* en *Delarue*. Met adres van Decrouan te Parijs. fol. Op de Univers. Biblioth. te Leiden.

5703 **13 Jan.** Gezigt van de ruinen en van het opruimen. — Links vooraan het nog niet geschoorde huis van J. W. v. Noort (*Noordzijde*) bij de Nieuwsteegsbrug, waarop regts, kleederen, meubels, boeken enz. opgehoopt liggen. In het verschiet de Groenebrug, waarop eene zaamgedrongen

menigte. Fraaije plaat in aquatinta znd. nm. *Proefdr. vóór alle lett.* Hg. 52, br. 63 dm. gr. br. fol.

5704 Dez. voorstelling. Naauwk. verkl. kopie van het voorg. Aquatinta naar *C. L. Hansen* door *L. Portman.* Met adres v. E. Maaskamp. Hg. 29, br. 38 dm. br. fol.

5705 Dez. voorstell. zeer verkl. br. 8°. Uit: (E. Maaskamp) Reis d. Nederl.

5706 Dez. voorstelling, anders gestoffeerd, en gezien van het midden der Nieuwsteegsbrug. Op den voorgrond onderaan het Leidsche wapen, met onderschr. „Leijdens rampspoed." *Teekening* in O. I. inkt, znd. nm. Hg, 20, br. 26 dm. br. 4°. Niet in plaat? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — Eene dergelijke teekening ook bij den Heer A. v. Stolk.

5707 Afbeelding der ruinen, op de Noordzijde van de Nieuwsteegsbrug tot aan de Saaihal. Vooraan links het geschoorde huis van van Noort; in het midden de puinhoopen, door de werklieden opgeruimd en door eene afdeeling der burgergarde bewaakt. Op den achtergrond de Pieterskerk. Aquatinta naar *P. G. v. Os* ad viv. door *L. Portman.* Hg. 49, br. 61 dm. gr. br. fol. Omberdruk.

5708 Hetz. eenigzins anders. — Op den voorgrond: links het geschoorde huis
a van J. W. v. Noort, in het midden de Nieuwsteegsbrug, regts een ingevallen huis, over beiden worden lijken weggebragt, ter weêrszijden verderop vele menschen bezig het puin, enz. op te ruimen. Naar het leven door *J. Jelgerhuis Rzn.*, gegrav. door *J. E. Marcus.* Hg. 46, br. 58 dm. gr. br. fol. Hierbij eene Verklaring in 6 verzen ieder van 6 reg. door *Barbaz.* 4°.
b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschrift.
c Dez. plaat, *proefdr.* vóór h. wapen enz. met geëtsten nm. v. teekenaar en grav.
d Dez. plaat, onafgew. *etsdruk* vóór de lucht, het wapen, enz.

5709 Dez. voorstelling verkleind en eenigzins anders gestoffeerd enz. Naar
a *J. Jelgerhuis, Rz.* door *J. E. Marcus.* 1807. Hg. 23, br. 33 dm. br. fol.
b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr. met geëtsten nm. v. teekenaar en grav.
c Dez. plaat, onafgew. *etsdruk,* met de lucht geteekend.
d Dez. plaat, als voren, zonder lucht.

5710 Dez. voorstelling. Zeer verkl. naauwk. kopie v. h. voorg. *Proefdr. vóór alle lett.* br. 8°. — Uit: De Vaderl. historie in themata. 6e Druk. Amst. 1816. Hierbij op *een* blad afgedrukt het portret van Lodewijk Nap. en een wit veld met de Kroon.

5711 Hetz. bijna als voren, doch anders gestoffeerd. Naar *Vinkeles,* door
a *Vinkeles en Vrijdag.* Hg. 24, br. 29 dm. br. 4°.
b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr. Op groot pap.

5712 Hetzelfde, anders gestoffeerd, en zonder lijken. — Het Rapenburg met
a het geschoorde huis van J. W. v. Noort op den voorgrond; de Saaihal in het verschiet, voorts de weggeruimde puinhoopen. Naar *H. Numan,* ad viv. door *R. Vinkeles.* Hg. 44, br. 53 ½ dm. gr. br. fol.
b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr.
c Dez. voorstelling. Originele *teekening* in O. I. inkt, voor het voorg.

5713 Hetz. anders. — Onder een grooten toog, waaraan het Leidsche wapen, zit de Leidsche maagd. Links 2 burgers bij hunne omgekomen kinderen,

waarbij een 8reg. vers: „Ziedaar het droef Tooneel," enz.; in het verschiet het Rapenburg, gezien van de Nieuwsteegsbrug tot aan de Saaihal en Groenebrug. Ter weêrszijden worden de puinhoopen verwijderd. Met 3 reg. onderschr. Naar *C. v. Waardt*, door *J. L. v. Beek*. Met adres van H. A. Banse te Amst. Hg. 42, br. 56 dm. gr. br. fol.

5714 Andere voorstelling, genomen bij de Langebrug, (Noordzijde) langs de
a Saaihal. Regts het opruimen der puinhoopen, die links aan de grachtzijde opgehoopt worden. Naar en door *L. Overbeek* ad viv. Hg. 39, br. 47 dm. gr. br. fol. Pendant der volgende plaat.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr. met geëtsten nm. d. grav.

c Dez. plaat, onafgew. bruine *etsdruk*, vóór de lucht, enz.

5715 Andere voorstell., genomen van de Nieuwsteegs-brug (Zuidzijde) bij de
a Koepoortsgracht. Regts op den voorgrond het ontredderde huis van den kaarsemaker S. Meerburg, verderop de ruïnen, waarvan het puin verwijderd wordt. Naar en door *L. Overbeek* ad viv. Hg. 39, br. 47 dm. gr. br. fol.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr. met geëtsten nm. d. grav.

c Dez. plaat, onafgew. bruine *etsdruk*, vóór de lucht enz.

5716 Verwoesting op het Rapenburg, „te zien van de Groenebrug naar de
a „Nieuwsteeg." — Op den voorgrond de Groenebrug, regts de Saaihal, waarbij opgetaste goederen liggen; links eene menigte toeschouwers; ter weêrszijden de weggeruimde puinhoopen. Met 5 reg. Holl. en Fr. onderschr. Naar *J. P. Visser Bender*, door en met adres v. *Is. de Wit Jz.* en *J. P. Visser Bender*. Hg. 50, br. 41 dm. fol.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr.

5717 „Het Rapenburg van de Groenebrug naar de Koepoortsgracht." — Mid-
a denin de gracht, waarlangs het puin van de ruinen ter weêrszijden, in schuiten vervoerd wordt. Regts vooraan de Saaihal, in het verschiet de Nieuwsteegsbrug. Naar *H. Numan*, door *R. Vinkeles*. Met adres van J. Groenewoud Jz. Hg. 44, br. 53.5 dm. gr. br. fol. — Hierbij eene verklaring der platen N⁰ 5687, 92, 5712 en 5717, die pendanten zijn. br. fol. en 2 Berigten v. inteek. 8⁰.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr. met *geëtsten* nm. v. teeken. en grav.

c Dez. voorstelling. Origineele *teekening* voor het voorg.

5718 Afbeelding der ruinen aan de Noordzijde van het Rapenburg. —
a 1. Gezien van de Groenebrug. — 2. Hetz. van de Nieuwsteegsbrug. Onafgew. *etsdrukken* vóór de lucht, het onderschr. enz. Naar *D. W(elle)*, door *J. B(emme)*. Hg. 29, br. 32 dm. 2 Sts. br. fol.

b Dez. pl. *proefdr.* met de lucht, doch vóór het onderschr. Met naam v. teekenaar en grav. voluit in HS. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

c Dez. voorstelling. Oorspronkelijke *teekeningen* in O. I. inkt door *D. Welle*. Bij den Heer A. v. Stolk.

5719 **14 Jan.** „Afbeelding van de Ruïne op 14 Jan. van de Garenmarkt-„brug te zien." (Zuidzijde.) — Op den voorgrond regts de Groene of Garenmarkt-brug, links eenige met hunne have vlugtende burgers en toeschouwers, aan de overzijde de Saaihal. Naar *J. A. Langendijk* door *G. Kitsen*. Met adres van N. Cornel. Hg. 33, br. 40 dm. br. fol.

5720 Hetz. gezien van de zijde der Saaihal. — Links vooraan de Groene Brug, waarover een wagen met huisraad rijdt; regts eenige vrouwen enz. met hun goed onder den arm; aan de overzij de ruinen. Naar *J. A. Langendijk* door *G. Kitsen*, met adres van N. Cornel. br. fol. Pendant van N° 5719. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5721 Hetz. gezien van de zuidzijde van het Rapenburg tegenover de Saaihal. Regts de Groene Brug; aan de overzijde links de puinhoopen waarboven de Hooglandsche kerk uitsteekt. Geëtst znd. nm. Met adres v. J. Bogert en J. Kobell te Rotterd. Met 1 reg. Holl onderschr. Hg. 23, br. 29 dm. br. fol.

5722 Dezelfde voorstell. genomen van de Saaihal tot het huis van v. Noort en de Nieuwsteegs-brug. Op den voorgrond worden de gekwetsten, enz. vervoerd. Aan de overzijde de puinhoopen. In br. ov. znd. nm. (door *J. Bemme?*) Hg. 27, br. 32 dm. br. fol.

5723 »Ruïnen op het Rapenburg, benevens het uitwinden van het Jacht bij „de ramp van 12 Jan. 1807 gezonken." — Gezigt op de zuidzijde van het Rapenburg bij de St. Jacobsbrug. Links wordt het jagt geligt, regts de St. Pieterskerk, in het verschiet, middenin het geschoorde huis van J. W. v. Noort, waarachter de Eng. kerk en toren der Academie uitsteekt. Met 3 reg. Holl. en Fr. onderschr. Aquatinta naar *L. Overbeek* ad viv. door *L. Portman.* Met adres van P. H. Meyer en C° te Amst. Hg. 48, br. 64 dm. gr. br. fol.

b Dez. plaat *Proefdr. vóór alle lett.* Bij den Heer S. v. Gijn.

c Dez. voorstelling. Origineele *teekening* in O. I. inkt voor het voorg.

5724 Afbeelding van het half verbrijzelde jagt van den Heer P. Rietmulder, hetwelk op het tijdstip der uitbarsting schuins tegenover het schip met buiskruit lag. Met 4 reg. vers: „Dit Jagt in Leidens ramp," enz. door *B(erkhey?)* Znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.*

5725 Afbeelding van het Rapenburg, na het slechten der huizen, tusschen de Nieuwsteegsbrug links en de St. Jacobsbrug regts. Op den voorgrond zijn arbeiders bezig met het slechten der fondamenten, enz. Aan de overzijde links de St. Pieterskerk, midden op den achtergrond de toren der Saaihal. In br. ov. znd. nm. (door *J. Bemme?*) br. fol. Nos. 5697, 5722 en 5725 zijn pendanten. — Van alle 3 platen, benevens van een 4e, die ik niet bezit, berusten de oorspronkelijke teekeningen door *C. Groeneveld* bij den Heer A. v. Stolk.

5726 Gezigt van het plein der ruïnes, na de opruiming. — Op den voorgrond
a het Rapenburg, beplant met jong plantsoen; links in het verschiet de herstelde Saaihal. Naar *B. v. d. Broek*, door *Vinkeles* en *Vrijdag*. Hg. 24, br. 29 dm. br. fol. Uit: Bilderdijk en Siegenbeek, Leydens ramp. — Bij de Nos. 5693, 5700, 5711 en 5726, welke pendanten zijn, behoort een gedrukte omslag met adres van J. Allart en J. Ruys te Amst.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr. op groot pap.

5727 Zinneprent op Leidens ramp. — Regts op den voorgrond zit de bedroefde Leidsche maagd, bij eene ruine. Achter haar 2 mannen die elkaar de hand reiken. Met 4 reg. Holl. vers. Naar *J. le Francq v. Berkhey* door *N. v. d. Meer.* 8°. Uit: ?

5728 **12 Mrt.** „Kaart van de omgestorte en onherstelbare gebouwen te Leiden bij het springen van een met buskruid geladen schip." — Afbeelding van het terrein tusschen de Breestraat en Levendaal bovenaan, en de Heerenstraat met de Vliet onderaan. Naar *P. v. Campen*, landmeter, znd. nm. v. grav. Hg. 73, br, 44 dm. gr. fol.

5729 „Concept van een Gedachtenisnaald, waarvan plan is geweest om op te „rigten op de plaats der Ruine" enz. (Amst. Mercurius. 1808, bl. 6, waar het leggen van den eersten steen van dit toch niet voltooide monument beschreven wordt.) — Afbeelding van een naald, hoog 15 M., waarop het wapen v. Leiden met onderschr.: *Gratus animus*. Gekleurde. *teekening* door *C. Apostool*. Hg. 54, br. 37 dm. fol.

5730 „Leydse Couranten" van 21, 26 en 30 Jan. en 2 Febr. waarin de meeste namen der verongelukten en geredden, doodadvertenties, enz. voorkomen. 4 Sts. plano. — Hierbij: Gedenkw. Treurzang. bij J. Wendel. Amst. 1 Bl. plano; benevens 2 gedichten op 2 platen (pendanten) van de ramp, bij de Erven de Ridder te Rotterdam, die ik niet bezit. 4⁰.

5731 Zinneprent op de weldadigheid van Koning Lodew. bij de ramp betoond. — Bovenaan zijn borstbeeld met onderschr. „Clementiae ecce imago," waaronder het wapen v. Leiden en een 14 reg. Lat. opdragt van *J. Le Francq v. Berkhey*. Naar *denz.* door *J. G. Visser*. 8⁰.

5732 Grafzuil opgerigt in de Pieterskerk voor Prof. J. Luzac, omgekomen bij de ramp van Leiden. Grav. znd. nm. fol. — Bij den Heer A. v. Stolk.

5733 „Platte Grond-Teekening van het terrein hetwelk binnen Leijden door „den ramp van 12 Jan. 1807.... is verwoest en ter herbouwing zal open- „vallen." Door *D. Veelwaard*. Hg. 34, br. 37 dm. br. fol. — Hierbij: „Nota tot de Aftekening van de Platte Grond van 't verwoeste van Leijden." fol. waarin wordt gevraagd: een plan voor een Academiegebouw met auditorium, theatra, observatorium en bibliotheek, voorts eene overdekte Korenbeurs, eene Kazerne voor 1000 man en 1000 paarden, 20 of 30 groote huizen, waarvan 10 à 12 met stal en koetshuis. fol.

Dit plan is blijkens de woorden op de kaart: „ter herbouwing *zal* „openvallen", gemaakt in 1807, voordat de ruine geheel opgeruimd was. Het plan, in 1875 ontworpen, om eene nieuwe academie op de Ruine te stichten, is dus slechts de verlevendiging van een vroeger denkbeeld.

Volgens den Amst. Merc. I. 196 is een plan van bebouwing door Westenhout *c. s.* ingeleverd in Nov. 1807 door den Koning met *ƒ* 1000 bekroond. Welk plan was dit en wààr is het?

Daar er bij deze platen herhaaldelijk sprake is geweest van de Saaihal, acht ik het niet overbodig te vermelden, dat men er destijds aan dacht, dien fraaijen toren te verkoopen en te sloopen, hetgeen blijkens de hierbij gevoegde stukjes eerst besloten doch later niet geschied is. 1) J. Le Francq v. Berkhey, De toren van de Leydsche Saai- of Festijnalle sprekende ingevoerd, bij gelegenheid van zijne slooping, veroorzaakt door de ramp v. Leyden, enz. Ald. 1807. IV en 8 blz. 8⁰. — 2) Dez., De toren van de.... Saaihalle andermaal sprekende ingevoerd bij gelegenheid, dat na de verkooping van denzelven tot afbraak, deszelfs slooping is opgeschorst. Met eenige hist. aanteek. Leyd. 1807. VIII en 16

blz. 8⁰. — Voorts: 3) Dez., Gedenksteen der dankbaarheid voor het herbouwd huis.... op de Koepoortgraft, enz. 's Grav. 1808. 12 blz. 8⁰. Het bedoelde huis is dat van Le Francq v. Berkhey, die het na de ramp had laten opbouwen en een gedenksteen in den gevel plaatste. Het is thans bewoond door den Heer A. W. Sijthoff.

5734 **14 Febr.** Instelling van de Ridderorde van Holland, later genoemd
a Orde der Unie. (Nederl. Mercurius. 1807. bl. 59, enz.) — Afbeelding van den grooten keten v. de Orde op natuurlijke grootte. Met 2 reg. Fr. onderschr. Naar en door *A. P. Giraud.* Hg. 50½. br. 32 dm. gr. fol.
b Dez. plaat, fraai gekleurd, met bijvoeging der afbeeldingen van de Groot- en Commandeurs-Kruizen. Op perkament. gr. fol. *Zeer zeldzaam.*

5735 Hetz. naauwk. kopie van het voorg. met bijvoeging van 3 andere kruizen van dez. orde. Fraaije kleurendruk van *Emrik* en *Binger.* gr. fol. Bovenaan get.: pl. IV. Uit: Nahuijs, Hist. Numismat. du Roy de Holl. sous le règne de Louis Nap. Amst. 1858. 4⁰.

5736 Dez. ordeketen met het grootkruis, zeer verkl. 8⁰. Uit: Gedenkschriften enz. der Kon. Orde der Unie in 1807—09. (door J. H. v. d. Palm.) Amst. 1810. gr. 8⁰.

5737 Afbeelding ten voeten uit van Koning Lodewijk als Grootmeester derz. Orde. *Gekleurd.* — Afbeeld. van het ridderkruis derz. Orde. Zwart. 2 pl. kl. 8⁰. Uit een almanak van dien tijd.

5738 Officieel diploma voor *P. Reuther*, bij zijne benoeming tot Ridder van de
a Orde der Unie. Met het zegel der Orde en de onderteekening des Konings, des Kanseliers, enz. op 31 Julij 1809. Op perkament. br. fol.
b Een dergelijk diploma, oningevuld, voor benoeming tot een hoogeren? graad. Op perkament. br. fol.

Deze orde, ingesteld bij Wet van 14 Febr. 1807, onder den naam van Kon. Orde v. Holland, werd bij Besluit van 23 Nov. 1807, veranderd in dien van Kon. Orde der Unie; en het beeld des Konings op de keerzijde vervangen door den gesnoerden pijlbundel en het omschrift: „Eendragt maakt magt".

5739 **19 Febr.** „Zwaare storm te Amsterdam. 19 Febr." (Nederl. Mercurius
a 1807, bl. 64.) — Gezigt bij het Blaauwhoofd, waar een groot schip door den wind tegen de wal is opgekruid. Znd. nm. br. 8⁰. Uit: De Vaderl. historie in themata. 6e druk. Amst. 1816. 12⁰. bl. 190.
b Dez. pl. *proefdr. vóór de lett.*

5740 (**3 Junij.**) „De Agste Lucht Reis van de heer Augustin, op Woensdag den „3 Junij 1807 te Amsterdam." — Gezigt op het IJ, waarboven de ballon zweeft. Met 3 Holl. onderschr. Znd. nm. 8⁰.

5741 **9 Julij** Opstijging van een luchtballon, waarin *Blanchard* met zijne vrouw, in den Koekamp te 's Hage. Met 12 reg. Holl. vers. in boekdr. znd. nm. 8⁰. — Hierbij eene gekleurde afbeelding van de opstijging van Blanchard en diens vrouw, die beiden uit het schuitje vallen, met spotvers: Op de 62e ongelukkige reis v. Blanchard en vrouw. Amst. Moolenijzer. znd. jaar, (waarschijnlijk 1807). kl. fol.

742 (**Oct.**) Afbeelding van de riddermatige Hofstede Amelis waard bij Utrecht

waarvan Koning Lodewijk, tijdens hij te Utrecht resideerde, korten tijd eigenaar was. br. 12°. Uit: Utr. Volksalm. Jg. 1841.

5743 **1808. 15 Jan.** Overstroomingen in Zeeland. (Amsterd. Mercurius, 1808.
a Bl. 101, 150.) Verzameling van 8 ongen°. platen. Naar *J. H. Koekkoek* (doch n° 7 naar *D. Koning Bz.*) door *de Wit* en *Visser Bender.* Ieder hg. 18, br. 27 dm. br. 4°. Uit: S. v. Hoek, Beschrijving van den watervloed tusschen 14 en 15 v. Louwmaand 1808. Haarl. 1808. 8°.

Titelplaat. Een vrouw bij maanlicht op een overstroomd land liggende. Naar en door *R. Vinkeles.*

(1) 15/I De Nieuwe Haven, Wijnbergsche Kaai en Werf te Vlissingen. Bl. 160.
(2) 15/I De Kerkstraat, Steenen Beer en Dok te Vlissingen. Bl. 162.
(3) 15/I Doorbraak der Wijnbergsche Kaai te Vlissingen. Bl. 164.
(4) 15/I Palingstraat te Vlissingen. Pl. 166.
(5) 15/I Het Molenwater en de Haven te Veere. Bl. 186.
(6) 15/I Inbraak der Zeedijk te Kruiningen. Bl. 206.
(7) 15/I Overstrooming van Kruiningen. Bl. 268.
(8) ? Het digtmaken der dijk te Kruiningen. Bl. 218.

Kaart v. h. Departement Zeeland met aanwijzing v. h. overstroomd gedeelte. Naar *Verkuyl* door *D. Veelwaard.* gr. fol.

b Dez. platen. Titel, N°. 1—5, 7 en 8, *proefdr. vóór alle lett.*

5744 **20 April.** Komst van Koning Lodewijk Napoleon te Amsterdam. (Amst. Mercurius, 1808. bl. 149.) „Het aanbieden der sleutels van Amst. voor „het Regthuis in de Diemermeer 20 April." — Het Koninklijk rijtuig in het midden, regts het Regthuis, enz. Naar en door *Abr. Vinkeles.* br. 8°. Uit: De Vaderlandsche historie in themata. 6e Druk. Amst. 1816. 12°. bl. 192. Afdruk op zwaar papier

5745 Afbeelding der aankomst aan de Muiderpoort, en aan het Paleis, benevens de 4 eerepoorten, enz. in de Plantage, op de Hooge Sluis, Kaasmarkt en de Sluis bij de Spiegelstraat. In 6 ovalen op 1 bl. znd. nm. 8°. Deze plaat, in de: Boekenlijst van 1809, I. het Monumentje genaamd behoort in: „De verheugde Hoofdstad Amsterdam."

5746 „De plegtige inkomst van Z. M. Lodewijk Napoleon in Amsterdam op
a „20 April 1808." — Afbeelding van den intogt, rijdende uit de Muider- naar de Amstelstraat langs de Portugeesche naar de Hoogduitsche Synagoge. — Op den voorgrond het rijtuig des Konings, bespannen met 8 paarden; links en regts een groote volksmenigte, die door een gelid soldaten in bedwang gehouden wordt; links de Portug. Synagoge en op den voorgrond regts de Duitsche Synagoge. Aquatinta naar *J. A. Langendijk* door *J. A. Loutz.* Met adres van J. Groenewoud en Zn. Hg. 43, br. 51 dm. br. fol.

b Dez. plaat, *proefdr. vóór alle lett.*

c Dez. voorstelling. Zeer fraaije origineele *teekening* in kleuren door *J. A. Langendijk.*

5747 Aankomst des Konings op den Dam. — In het midden het Koninklijk Paleis, waarvoor de rijtuigen stilhouden; op den voorgrond eene menigte toeschouwers, regts de Nieuwe Kerk. Aquatinta znd. nm. Met adres v. J. Groenewoud en Zn. Hg. 25, br. 32 dm. br. fol.

5748 Decoratie (een geknotte zuil met het wapen v. Amst. op het voetstuk) geplaatst op de Heeremarkt bij de intrede van Koning Lodewijk en niet op N⁰ 5745 afgebeeld. *Penteekening* znd. nm. gr. 4⁰. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5749 **19 Mei.** (*a*) „'T fregat Gelderland met 't (Engelsch) fregat *Virginia* in „gevegt den 19 Mey 1808." — (*b*) „'T fregat Gelderland in de brand naa 't gevegt van 19 Mey 1808." — Links het Bataafsche schip, regts het wijkende Eng. schip met een ander op sleeptouw. *Teekeningen* met zwart krijt en O. I. inkt. Znd. nm. Hg. 28, br. 41 dm. br. fol. Beide bij den Heer J. A. Nijland.

5750 **2 Sept.** „Harddraverij te Leeuwarden." — Aquatinta naar en door *J. A. Langendijk Dzn.* Met adres van P. H. Meijer te Amsterd. Hg. 43, br. 55 dm. gr. br. fol. Pendant v. 5648. — Zie over deze harddraverij in het breede: Eckhoff; Catal. d. Kunstverzam. te Leeuw. blz. 89.

b Dez. plaat. *Gekleurd.* Beide in: Stedel. Kunstverz. te Leeuw.

5751 (**Sept.**) Het afbreken van de Waag op den Dam te Amsterdam. (Amst. Merc. III. 107.) — Afbeelding van het gedeeltelijk ontmantelde gebouw met het Damrak en de Nieuwendijk in het verschiet. *Teekening* in kleuren door *G. Lamberts.* Hg. 19, br. 24 dm. br. 4⁰. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5752 (**28 Dec.**) „Praaltombe, waarop, in het koor van de Nieuwe kerk te „Amsterdam vernacht heeft het lijk van den Ridder en Staatsraad J. Hin-„lopen." Door *Abr. Vinkeles.* 8⁰. Uit: ? H inlopen is vooral bekend door zijne weinige doch voortreffelijke Godsdienstige liederen en den lijkzang door Bilderdijk.

5753 **1809, 2 Jan.** Brand op de Rozengracht te Amst., in den nacht van 2 Jan. — In het midden het brandende huis en de spuiten waarvoor de bijten in het ijs geslagen worden. *Teekening* in O. I. inkt znd. nm. Hg. 12½, br. 14 dm. br. 4⁰.

5754 (**Jan. en Febr.**) Dijkbreuken en overstroomingen in Zuid-Holland en
a Gelderland in Jan. 1809. (Amsterd. Merc. IV 10, 56.) — Verzameling van 10 ongenomm. platen, 1 groote kaart, 6 kleinere kaarten en 1 profielteekening. — Van deze 10 platen zijn er 8 gegrav. naar *C. v. Hardenberg* door *R. Vinkeles,* ieder hg. 25, br. 34 dm. br. fol. De 2 afbeeld. der gevonden beenderen zijn gegraveerd door *H. Hoogers* en ongelijk van grootte, evenals de 6 kleine kaarten, welke alle br. fol. doch znd. nm. zijn. De groote kaart, gegrav. door *A. Zurcher,* is hg. 48, br. 92 dm. gr. br. fol. Uit: (H. Ewijk), Geschiedk. Verslag der Dijkbreuken en Overstroomingen in Holland in Jan. 1809. (Amst. 1810.) 2 dln. 8⁰.

(1) I. blz. 86. Beenderen bij het doorbreken van den dijk bij Loenen, door het water opgeworpen.
(2) - — — Hersenpan van een zeer grooten os.
(3) - — 158. Het gevaar van Kon. Lodewijk op den Dalemschen dijk.
(4) - — 180. Bezwijken der kisting op den Kortendijk te Gorinchem.
(5) - — 194. Doorbraak van den Lingedijk bij Kedichem.
(6) - — — Profielteek. eener bekisting v. d. doorbr. te Rijswijk. 4⁰

(7) II. — 130. Instorten v. huizen en omkomen v. menschen, enz. te Erichem.
(8) - — 134. Verwoesting te Beusichem.
(9) - — 170. Opeenstapeling v. het ijs tuss. Arnhem en Westervoort.
(10) - — 254. Kapel te Babiloniënbroek, schuilplaats der ongelukkigen.
Kaarten.
(11) I. — 75. 13/I. Doorbraak te Loo in 't Ambt Lijmers.
(12) - — 82. 15/I. Doorgebroken dijk onder Loenen.
(13) - — — — Doorgebroken dijk onder Oosterholt.
(14) - — 194. 30/I. Doorbraak te Kedichem.
(15) I. blz. 209. Doorbraak te Rijswijk.
(16) - — 214. 30/I. Doorbraak in den Meidijk en Bommelerwaard.
(17) Groote algemeene kaart.

b De platen N⁰ 3—10 in *proefdr. vóór alle lett.*
Hierbij: „Geschiedkund. beschrijving eener zeer groote Kaart der „Overstrooming in 1809." 18 blz. kl. 8⁰.; die met deze beschrijving afzonderlijk verkrijgbaar was.

5755 Plaat 5 der bovenstaande serie, verkleind met onderschrift: „IJsgang te „Kedichem." Aquatinta bij *Maaskamp.* br. 12⁰.

5756 Twee platen van de doorbraak van den Waaldijk. Beide in aquatinta naar
a *P. H. Jonxis* door *J. de Vletter.* Ieder hg. 49, br. 62 dm. gr. br. fol.
(1) „Doorbraak van de Waaldijk bij het Loendersche bosch." — Op den voorgrond de hoog opgekruide ijsschotsen, waarop een gezin van 8 personen zich redt; op den achtergrond de afgebroken dijk, eene vlugtende menigte, en het Loendersche bosch.
(2) „Doorbraak van de Waaldijk (te Oosterhout) bij Nijmegen." — Op den voorgrond de hoog opgestapelde ijsschotsen, boomen en huizen omverwerpende. In het verschiet vlugtelingen en Nijmegen.
b Dezelfde platen, *proefdr. vóór het onderschr.*

5757 Serie van 4 ongen⁰ platen over de doorbraken bij Gorkum, Kedichem, Erichem en Woudrichem. Allen in aquatinta naar *G. Groeneveld* door *A. Lutz,* ieder hg. 52, br. 67 dm. br. fol. Opgedragen aan Koning Lodewijk.
(1) Het bezwijken der kisting op den Kortendijk te Gorinchem. Louwm. 1809.
(2) Doorbraak van den Arkelenschen dijk bij Kedichem in Louwmaand 1809.
(3) — — het land van Altona buiten Woudrichem — —
(4) Het instorten van huizen en het omkomen van menschen en beesten te Erichem, door den watervloed.
N⁰ 2, 3 en 4 bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5758 Doorbraken en overstroomingen bij Kedichem en Erichem? Twee platen beide in aquatinta, (door *A. Lutz??*) *Proefdrukken vóór alle letter,* zonder eenigen naam, ieder hg. 43, br. 55 dm. br. fol.
(1) In het midden de kerk van Kedichem? met het opgetaste ijs er voor; regts eene hooischelf en 2 huizen; links een huis en schuur.
(2) Regts de kerk van Erichem? waarbij eenige vlugtende menschen; in het verschiet links Kedichem en de kerk; verderop regts Gorkum?

5759 „Hogen Watervloed te Kuilenburg, van 't Stadhuis naar de Binnepoort." Regts op den voorgrond het Stadhuis, in het verschiet de Binnenpoort,

in het midden het water, waarin sommigen te voet en te paard, anderen per schuit hun vee, enz. vervoeren. Naar en door *J. G. Visser.* Met adres van J. Numan. Hg. 29. br. 35 dm. br. fol.

5760 **30 Jan** „'t Doorbreeken van de Lingendijk bij Kedichem." — Gezigt
a op den dijk, die in het midden door de aandringende ijsschotsen wordt doorgebroken; links in het verschiet de kerktoren v. Kedichem. Aquatinta naar en door *J. A. Langendijk.* ad viv. Met adres van N. v. Kamphoff, Noorderstr. te Amst. Hg. 41, br. 47 dm. gr. br. fol. Omberdr.
b Dez. plaat, zwart. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. Pendant der volgende plaat.

5761 „'t Bezwijken der kisting op de Kortendijk te Gorinchem op 30 Jan.
a „1809." — Gezigt in de stad, tegenover eene steeg, waar mannen, vrouwen en gardes het doorbrekende water met zakken zand pogen te keeren. Regts het logement: „De dubbele arend." Aquatinta naar en door *J. A. Langendijk* ad viv. Hg. en br. als de voorg. plaat; pendant.
b Dez. voorstelling. Oorspronkelijke *teekening* in O. I. inkt voor het voorg. Bij den Heer A. v. Stolk.

5762 Dez. voorstelling, eenigzins anders gestoffeerd en kleiner. Met 2 reg. onderschr. „Overstroming te Gorinchem," enz. Door *C. Bogerts.* Hg. 23, br. 28 dm. 4°. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5763 „Gezigt der ijsgang en dijkbreuk te Vuuren bij Gorcum. 1 Febr." — Op den voorgrond een chaos van ijsschotsen; links in het verschiet de kerk en het dorp v. Vuuren. Met Holl. en Fr. onderschr. Fraaije grav. naar *J. Cats* door en met adres van *C. Josi.* Hg. 48, br. 56 dm. gr. br. fol. Deze plaat is dezelfde als n° 5520 (2) met kennelijke verandering van dag en jaar.

5764 „Glacons sur la Meuse en Janvier 1809." — Afbeelding van het opeenstapelen en werken der schotsen bij den ijsgang in de Maas. Zeer fraaije *teekening* in O. I. inkt door *G. Humbert* (*de Superville*) naar de natuur. Hg. 44, br. 32 dm. gr. fol.

5765 Afbeelding van een door den watervloed omvergeworpen huis, waarvan de bewoners zich nog juist in een schuitje hebben weten te redden *Proefdr. vóór alle lett.* Hg. 18, br. 24½ dm. br. 4°. Uit?
Hierbij gevoegd de titelpl., door *R. Vinkeles* van Vr. Bilderdijk, D overstrooming. Amst. 1809. 8°., waarop eene bijna dergelijke gebeurtenis afgebeeld is.

5766 „Gedenkteken van de schrikkelijke overstrooming in Gelderland voorge-
a „vallen in 1809." — Afbeelding van een gezin, staande op een door den vloed omringd stuk land, aan wie Kon. Lodewijk levensbehoeften laat uitdeelen. Op den voorgrond 2 kazen met het Leidsche wapen. Naar *H. Fock,* door *A. L. Zeelander.* Hg. 37, br. 49 dm. br. fol.
b Dez. plaat, *proefdr. vóór alle lett.*
c Dez. plaat, onafgew. *etsdruk.* Bij den Heer A. v. Stolk.

5767 **12 April.** Begrafenisbriefje van J. H. Greve, echtgenoote van G. Lamberts, opzigter van 's Rijks Museum, (overleden 16 April 1850, oud 73 jaar) ter begraving in de Westerkerk. 4°. — Deze briefjes zijn later in onbruik geraakt. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5768 **31 Mei**. Afbeelding eener medaille, verleend aan J. W. Snijder, sergeant der Infanterie, wegens betoonde dapperheid bij het gevecht van Straalsund. Lith. van *L. Muller* te Nijmegen. br. 8°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5769 **Julij—Aug** Landing der Engelschen in Zeeland. (Amsterd. Mercurius,
a V. bl. 56, 110, 215.) — Serie van 4 oogen° afbeeldingen. Alle in aquatinta door *F. Dietrich*. Met adres v. J. Groenewoud en Zoon te Amst. Iedere plaat hg. 28, br. 38 dm. br. fol.

(1 31/VII) Aankomst der Engelsche te Veere.

(2 1/VIII) Intreede der Engelsche in Middelburg.

(3 13/VIII) Bombardement van Vlissingen.

(4) Herovering van fort Bath door de Holl. troepen onder Gen. K(ort) Heyligers.

b Dez. pl. *proefdr. v. alle lett.*

c Dez. platen latere drukken, met adres van *A. Poncia en Co.*, Warmoesstr. N° 78, te Amsterdam. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5770 (**30 Julij**.) De landing der Engelschen op het eiland Walcheren?? — Uitvoerige afbeelding van een hevig gevecht aan een der Holl. kusten tusschen Fransche troepen en een Engelsch landingsleger. — In het midden en links de Eng. schepen, waarvan het krijgsvolk in booten aan land geroeid wordt; regts het strand met eene afdeeling Fransch voetvolk onder het bevel van een officier te paard. Zeer fraaije en uitvoerige *teekening* in kleuren door *J. C. Schotel*. Hg. 52, br. 78 dm. gr. br. fol. Bij den Heer Mr. S. van Gijn.

5771 **Aug**. „Landen der Engelschen op Walcheren in Aug." en: „Bombar-
a „dement van Vlissingen." — Twee platen, waarvan de eene de beschieting en het landen der Eng. troepen, aan de zeezijde, de andere hetzelfde van de landzijde voorstelt. Aquatinta naar *J. Jelgerhuis* door *A. Lutz*. Met adres v. N. v. Kamphoff te Amst. Iedere pl. hg. 31, br. 37 dm. br. fol.

b Dez. platen. *Gekleurd*. Bij den Heer Mr. S. van Gijn.

c Dez. platen, *proefdr. v. alle lett.*

d Origineele *teekening* in O. I. inkt der 2e plaat.

5772 (**13 Aug**.) Bombardement v. Vlissingen. — Twee platen voorstellende:
a 1. Het beschieten van de zeezijde, en 2. Het Stadhuis na het bombardement. Naar *J. H. Koekkoek* ad viv. door *R. Vinkeles*. Iedere pl. hg. 21, br. 28 dm. br. 4°. Uit: S. v. Hoek, Landing der Engelschen.

b Dez. pl. *proefdr.* vóór het onderschr. met *geëtsten* nm.

5773 **14 Aug**. „Het afbranden van 's Lands Magazijn en ruïne der Oostkerk „te Vlissingen." — Op den achtergrond het in brand geschoten magazijn, regts de ruïne der Oostkerk. Aquatinta door *F. Dietrich*. Hg. 42, br. 51 dm. gr. br. fol.

5774 **10 Dec**. (!!) „Het afbranden van het Stadhuis te Vlissingen op 10 Dec." (*sic*). — In het midden het Stadhuis, uit welks middelste en bovenverdieping de vlammen slaan. Daarvoor het marktplein? waarop een boom is neêrgekomen. Aquatinta door *F. Dietrich*. Hg. 42, br. 51 dm. gr. br. fol. — Pendant van 5773. — Hoe kan deze datum juist zijn??

5775 Togt der Nederlanders onder bevel van Kol. Cort Heyligers door het water naar Bath. Lith. naar *C. Rochussen* door *Emrik en Binger*. br. 8°.

Uit: J. v. Lennep, De voorn. Noord-Nederl. geschiedenissen, enz.

5776 **Aug.** „Pictural Plan of the grand Expedition in the West-Scheldt. „Aug. 1809. Shewing the difficulty of approach to Antwerp." — Plan der Schelde, links het door de Engelschen bezette fort Bath, waarlangs de Engelsche vloot, onder bevel van Adm. Strachan, de Schelde naar Antwerpen opzeilt. Verderop, ongeveer in het midden der plaat, de Fransche schepen, in 2 liniën geschaard achter een ketting, welke van het Fort Lillo tot het fort Liefkenskoek gespannen is. In het verschiet Antwerpen waarvoor een achttal Fransche schepen geankerd liggen. Met 2 reg. Eng. onderschr. Duidelijke voorstelling naar *Cockburn* door *Clark.* Met adres van Edw. Orme te Londen. Hg. 35, br. 25 dm. fol. *Gekleurd.*

5777 Dez. voorstelling, iets verkleind met nummering der plaatsen en
a schepen, en 2 reg. Holl. onderschr. Naar *Cockburn,* aquatinta door *A. Lutz.* Hg. 33, br. 24 fol. Met afzonderlijke *Uitlegging* in 2 kol., bevatt. de namen der Fr. en Eng. schepen, die aan de verdediging of aan den togt hebben deelgenomen. fol. *Gekleurd.*

b Dez. plaat, zwart. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5778 Afbeelding van een Engelschen (Congrevischen?) vuurpijl, op natuurlijke
a grootte, gebezigd bij het bombardement van Vlissingen. *Teekening* in kleuren znd. nm. Hg. 36, br. 30 dm. fol. — Met verklaring in H. S. van dien tijd. 4°.

b Dez. voorstell. verkl. met 1 reg. onderschr., door *Dl. Veelwaard.* smal fol. Uit: S. v. Hoek, Landing der Engelschen, enz.

5779 „Les fameux Conquérants." — Fransche spotprent op de vruchtelooze pogingen der Engelschen, om na de landing in Zeeland tot Antwerpen door te dringen. — Een dikke Engelschman, gen°: 1 (Sir Richard Strachan), wiens hoed met een vuurpijlmachine voorzien is, en die een grooten vuurpijl in de hand houdt, vraagt aan een Engelsch Generaal, gen° 2 (Lord Chattam) „Allons-nous brûler Anvers?" waarop deze antwoordt: „Je ne sais, nos artifices ne réussissent pas toujours" enz. Znd. nm. v. grav. met adres van *Martinet* te Parijs. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

5780 Hetz. anders. — In het midden Lord Chattam huilende zijn degen overgevende aan Koning George, die regts op zijn troonzetel gezeten is. Links achter den generaal een dikke Hollander (?) met een potlepel in de hand; verderop de Prins v. Oranje (later Willem I) in verbolgen houding. Met onderschr. „The grand duke of Middleburg or the late Ld. C—m" enz. Eng. grav. met vele inschriften znd. nm. met adres; London Sept. 1809, br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

5781 **(Sept.?)** Kermiswensch van den Aschkarman te Amst. Afschuwelijke houtsnede met vers en adres van J. Brand en Zoon. plano.

5782 **16 Nov.** Zinneprent op het 25 jarig bestaan der Maatsch. tot Nut van Algemeen. — In het midden een standbeeld met 2 reg. Lat. inschr., waarop een jonge maagd, leunende op het zinnebeeld der Maatsch., welk beeld omringd is door eene feestvierende en offerende menigte. Op den voorgrond links eene zittende vrouw, (het Onderwijs) en twee knaapjes

met den hoorn des overvloeds. Naar *W. Hendriks* door *L.Portman*, met adres van A. Loosjes Pz. Hg. 45, br. 33 dm. fol. — Met gedr. Verklaring. 1 blz. 4⁰.

5783 Hetz. anders. — Zinneprent op het onderwijs, uitgeg. bij het 25-jarig bestaan der Maatschappij *tot Nut van 't Alg.* — Op den voorgrond een landschap waar de Wijsheid en Godsdienst een naderenden knaap een lauwerkrans aanbieden. Voorts 3 medailles, met Nieuwenhuyzen, enz. en 2 reg. vers: Het monster legt geveld! enz. Aquatinta naar *G. J. Michaelis* door *L. Portman*. Hg. 38, br. 51 dm. fol. *Gekleurd.* — Hierbij eene verklaring, 1 blz. 4⁰.

5784 **1810. 1 Julij**. Officieele Acte van afstand van den troon door Koning Lodewijk Napoleon, geteekend (in het Pavilloen) te Haarlem. gr. 1 blz. Plano. — Hierbij: Memorie v. Toelichting bij bovenst. Acte, gezonden aan het Wetgevend Lichaam. 8 blz. 8⁰.

5785 Publicatie aan het volk, van den afstand der Regering door Koning Lodewijk en van het Regentschap der koningin Hortense. 1 Blz. Plano.

5787 **3 Julij**. Publicatie van den Provisioneelen Raad van Regentschap, benoemd in afwachting van de komst der Koningin-Regentesse. 1 Blz. Plano.

5788 **12 Julij**. Proclamatie wegens de inlijving van Holland bij het Fransche Keizerrijk. Kon. Drukk. (1810). 8 Blz. 8⁰.

5789 Obscoene prent op de Koningin Hortense. — Afbeelding eener naakte vrouw, van voren eenigzins bedekt, die bij een brandend haardvuur staat, (waarop de buste van Napoleon,) het beruchte boek „Thérèse philosophe" in de hand houdende; op eene tafel regts en op den grond liggen: „La pucelle d' Orléans" en „Le Cabinet des Dames." Aan den wand achter haar hangt een label waarop: „Favorite van Mad. Hortense „Eugène Beauharnois, geweze Koningin van Holland." Links op den grond eene kat, die zich in allerlei verliefde bogten wringt. Goede *teekening* in kleuren, zud. nm. Hg. 32, br. 22 dm. fol.

5790 (**Sept**.) Afbeelding van de Amsterdamsche kermis op de Botermarkt aldaar. — *Teekening* in kleuren naar het leven door *J. A. Langendijk.* Hg. 28, br. 39 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5791 „Het vermaarde Nachthuis van *Toontje* te Amsteldam," in de Nes, oostzijde bij de Pieter Jacobsstr., van binnen. Grav. zud. nm. br. 4⁰. *Gekleurd.* Bestaat nog, doch in anderen vorm. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5792 (**17 Nov**.) Leggen van den eersten steen voor de kazerne St. Charles, later Oranje-Nassau, te Amsterdam, geschikt om 1 regiment van 3 compleete bataillons en de officieren te herbergen. — Afdruk van het opschrift der gegrav. plaat bij den eersten steen ingemetseld. br. 4⁰. — Voorts 2 teekeningen in kleuren van de opstanden en verdeeling van het gebouw. Hg. 60, br. 95 dm. gr. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5793 Afbeelding van het Raadhuis van Groningen, in dit jaar voltooid. br. 8⁰. Uit: (E. Maaskamp), Reis door Holland in 1807—12.

5794 **1811**. Loting voor de Conscriptie in de Amstelkerk te Amst. Op den voorgrond de tafel, waaraan 6 Fr. magistraatspersonen en een jongeling een lot uit de glazen bus trekt. In ov. Naar *H. P. Oosterhuis* door *Schmetterling*. Hg. 8, br. 10 dm. br. 12⁰. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5795 **27 Julij.** Afbeelding *au trait* der guillotine, voor de eerste maal gebruikt binnen Utrecht op Zaturdag 27 Julij 1811, voor Ant. v. Bentum. Deze afbeelding komt voor op de 1e blz. van diens vonnis. 6 blz. 4°. *Teekening* met de pen, volgens het gedrukte stuk vermeld in: Catal. Bibl. Mts. Nederl. Letterk. (1847.) II. 31.

5796 (**5 Oct.**) Afbeelding van den overtogt van Keizerin Maria Louisa, in eene sloep van Sleeuwijk naar Gorinchem, op hare reis van Antwerpen naar Amsterdam, 5 Oct. 1811. — Gezigt op de Maas; in het midden de Keizerl. sloep, waarin de Keizerin met eene hofdame onder eene tent gezeten zijn, en die door 14 Gardes d'honneur wordt voortgeroeid. Links ziet men tusschen eenige schepen de tribune, vanwaar de sloep afgevaren is. Fraaije *teekening* in O. I. inkt door *J. C. Schotel,* die zelf tot het corps roeijers behoorde. Hg. 42, br. 65 dm. gr. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5797 Bezoek van Keizer Napoleon en Gemalin aan Amsterdam. — Aanbieding der sleutels van Amsterdam op den Oetewalerweg vóór Napoleon's intrede in Amsterdam. — Napoleon te paard zittende; links de leden van den Amsterdamschen raad, aan wier hoofd de Maire, Baron v. Brienen, de sleutels aanbiedt, regts de Fr. dignitarissen. Schets van de schilderij van *M. J. v. Bree* door *R. Vinkeles.* Hg. 45, br. 62 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

De schilderij zelve ligt thans opgerold op het Archief der stad.

5798 Hetzelfde. Schets in potlood van de schilderij door M. J. v. Bree. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5799 Hetzelfde; regts eene eereboog waarvoor de Keizer stilhoudt en de sleutels aangeboden worden. (Door *R. Vinkeles.*) *Proefdr. v. a. l.* br. 4°. Uit?

5800 Aankomst der Keizerl. rijtuigen voor het Paleis (met Hollandsche vlaggen) op den Dam, die door cavalerie en voetvolk is afgezet. Met 2 reg. Holl. en Fr. onderschr. „Het Keizerlijk Paleis — Le Palais Imperial" enz. Hierbij een volksdeun: „Vreugdezang bij de intrede van Keizer en Keizerinne binnen Amst." 4°.

Van deze plaat is hierbij het pendant, nl.:

„Het Keizerlijk Paleis in de 3e hoofdstad Amsteldam, aan de zijde van „den Voorburgwal te zien, benevens den nieuwen ingang naar de Wissel-„bank." — Gezigt op het Paleis (zonder vlaggen) genomen van de brug bij de tegenw. Paleisstr. Links de hoek der Stilsteeg en Nieuwezijds Voorburgwal. Beide platen in aquatinta naar *A. F. Milatz* door *L. Portman,* met bovenst. 3 reg. onderschr. in het Holl. en Fr. Met adres v. E. Maaskamp, ieder hg. 26, br. 37 dm. br. fol. Deze 2 platen zijn *zeer zeldzaam.*

5801 „Liste des personnes qui accompagnent leurs Majestés". — Lijst in 2 kol. van het gevolg van Keizer Napoleon en zijne Gemalin met de namen en adressen, waar deze te Amsterdam gelogeerd zijn. gr. br. fol. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5802 „Uniformes des gardes d'honneur, etc. — Uniformen van de Gardes
a „d'honneur van de onderscheiden corpsen in de 7 Départementen van „Holland; opgericht tot de ontfangst van Z. M. den Keizer en Koning.

„Bij *E. Maaskamp* te Amsterdam." — Gedrukte titel van een werk, inhoudende 12 platen, gen°. 1—12, ieder met 1 of 2 bl. Holl. en Fr. tekst, waarin de namen van hen die deel uitmaakten van de gardes d'honneur in de verschillende steden vermeld en hunne kleeding beschreven wordt. Alle platen gegrav. znd. nm. In kleuren met adres van E. Maaskamp. fol. 1. Amsterdam. Eerewacht ter zee. 2. Amsterdam. Kavallerie en Infanterie. 3. Rotterdam. 4. 's Hage. 5. Dordrecht. 6. Leijden. 7. Haarlem. 8. Utrecht. 9. Groningen. 10. Arnhem. 11. Drenthe. 12. Delft.

b Dez. platen, N° 3, 4, 6, 12, *proefdr. vóór a. l.* Ongekleurd.

c Dez. voorstelling van pl. 10 met veranderingen, b. v. de garde te voet heeft hier de pluim links, op de gekleurde plaat regts op den hoed. *Proefdr. vóór a. l. Hoogst zeldzaam.*

5803 7 Decoratiën en illuminatiën te Amsterdam bij het bezoek van Keizer Napoleon te Amsterdam:
Op de Hoogesluis. — 3 Kolommen; in het midden eene als de Colonne Vendôme te Parijs, ter weerszijde een gemerkt: M.
Keizersgracht bij den Amstel. — Eene fontein gemerkt: N.
— — tusschen Ree- en Hartenstraat. — Twee kanonnen, kruiselings opstaande, waarboven: *Gloire* en de Adelaar; geïllumineerd met 550 lampions.
Keizersgracht bij Brouwersgracht. — Een fontein en eene portiek, waarboven: N.
Heerengracht bij de Kaasmarkt. — Eene zuil, gemerkt: M L.
— — tusschen O. Spiegel- en Wolvenstr. — Kolom waarnaast 2 lansen met eikenloof.
Kerklaan Plantage.
7 Schetsteekeningen; enkelen door *F. J. Pfeiffer.* — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5804 **1812**. „Nieuwe kaart der 7 Holl. Departementen, verdeeld volgens „het decreet van 21 Oct. 1811, met den jare 1812 ingevoerd." Met aanwijzing der milit. divisiën, hoofdplaatsen der departementen, arrondissementen, cantons enz. Holl. en Fr. titel. Door *J. G. Visser* met adres van *E. Maaskamp*, Place Napoleon te Amst. 2 Bladen aaneen, te zamen hg. 64, br. 94 dm. gr. dubbel fol. *Gekleurd.*

5805 Twee Congés van Jan. 1812 en Julij 1813 voor twee verschillende koopvaardijvaartuigen, toebehoorende aan Jan Schouten, later Scheepsbouwmeester en Reeder te Dordr. Met alle origin. onderteekeningen. Twee bl. fol.

5806 **15 Junij**. De guillotine voor het eerst te Amsterdam gebruikt voor Hester Nepping, (giftmengster) Adriana v. Rijswijk en Gerrit Verkerk. Gezigt van de St. Anthoniswaag met het daarvoor opgeslagen schavot, met de teregtstelling en veel bijwerk. *Teekening* in kleuren door *G. Lamberts.* Hg. 28, br. 39 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5807 Afbeelding van de St. Anthoniswaag op de Nieuwmarkt, waarvoor een schavot met guillotine opgerigt is, waarnaar vele burgers staan te kijken. Aquatintplaat in kleuren zonder eenigen naam of uitlegging. Hg. 15, br. 19 dm. br. 4°. *Zeer zeldzaam.*

5808 **14 Sept.** „Het verbranden en het intrekken der Franschen in Moscou „den 14 Sept. 1812." — Op den voorgrond links de vlugtende bevolking; regts intrekkende kavallerie; op den achtergrond de brandende stad. Slechte grav. znd. nm. bij *Hartogs* te Rotterdam. br. 4°. — *Hoogst zeldzaam.* — Bij den Heer A. v. Stolk.

5809 Afbeelding van eene kolossale kolom te Moskou opgerigt uit 1195 stukken geschut, op de Franschen in den Russischen veldtogt van 1812 veroverd. Met 4 reg. Holl. en Fr. onderschr. en 1 reg. Eng. bovenschr. Door *C. Lotter* met adres van *F. J. Weygand* au Parnasse à la Haye. Hg. 26, br. 20 dm. gr. 4°. — Volgens de: Boekenlijst, uitgeg. in Sept. 1814. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5810 **(Oct)** „De vlugt uit Moskouw". — Links zit Napoleon met de kous op zijn kop in eene slede, door 2 honden getrokken, en zegt tot zijn zwager Murat: „Ik gaa naar huis Jochem, Pas jij wat op de troepen". Links zit een welvarende Hollander op een stapel groote kazen. Eng. spotprent met Holl. bijschriften. Znd. nm. Hg. 24, br. 37 dm. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — Hiervan bezit ik eene afzonderlijke Holl. verklaring in rijm. 4°.

5811 Spotprent op hetzelfde. — Napoleon met een bok op den rug. Met onderschr. „Deze bok heb ik geschoten te Moscouw". Door en met adres van *W. Esser.* 4°. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk. — Volgens de: Boekenlijst uitgeg. in Sept. 1814.

5812 Spotprent op hetzelfde. Napoleon zit op eene stoel; regts biedt een kozak hem Russisch ijs, links een Spanjaard Spaanschen wijn aan. Met 3 reg. onderschr. Grav. znd. nm. Hg. 24, br. 19 dm. 4°. *Gekleurd.* Bij den Heer J. A. Nijland.

5813 **(1813. 30 Apr.?)** „Vertrek van de gardes d'honneur v. Amsterdam,
a „buiten de Weesperpoort". — Naar *A. Vinkeles* door *R. Vinkeles.* br. 4°. Uit: D. H. ten Kate v. Loo, De gardes d'honneur. 's Grav. 1815. 8°.
b Dez. plaat, *proefdr.* vóór h. onderschr.

Het Keizerlijk decreet omtrent de Gardes d'honneur werd den 5 April uitgevaardigd. — Hierbij 3 vignetten uit hetzelfde werk, voorstellende:
(1) Titelvignet: Bezoek van een Garde d'honneur bij den Prefect de Celles. Ovaal 12°.
(2) Eene kazerne der Gardes d'honneur. 12°.
(3) Een bivouak der Gardes d'honneur. — Alle naar *A. Vinkeles* door *R. Vinkeles.* 12°. Allen: *proefdr. vóór alle letter.* 8°.

5814 „Gardes d'honneur Français recevant leurs Rations". — Regts eene hooischuur, waarbij een ruiter met 2 paarden. Middenin een officier, onder wiens toezigt eenige soldaten het hooi verwerken. *Teekening* in kleuren door *Abr. Vinkeles.* 1815. Hg. 24, br. 31 dm. br. fol.

5815 **Aug.** Werkzaamheden bij de sluizen te Katwijk? op 28 en 31 Aug. 1813. — Twee *Teekeningen,* waarvan de eene, in O. I. inkt, de andere in kleuren. Beide znd. nm. Ieder hg. 20, br. 32 dm. br. fol. Bij den heer J. A. Nijland.

5816 **18 Aug.** Eerste zamenkomst der 3 geallieerde Monarchen met hunne Ministers bij Praag, namelijk Fred. Wilhelm III v. Pruissen en den

Hertog v. York, Keizer Frans I en Graaf Bülow, Keizer Alexander I en Graaf Schwartzenberg. Fraaije afbeelding met zeer gelijkende portretten van alle personen. Zeer fraaije *teekening* in O. I. inkt door *Wolf.* Hg. 34, br. 40 dm. br. fol.

5817 **(Oct.)** Zinneprent op den veldslag bij Leipzig. — Een zuil met de portretten in medaillon der 4 groote mogendheden, die den slag wonnen Met 6 reg. vers: „Vraagt gij, beschouwer", enz. van *V. O.* Naar *J. v. Diepenhuisen* door *C. Bogers.* 8°. Uit: Onderscheidene nuttige en wetensw. onderrigtingen. Midd. (1820 ? ?) 8°.

5818 Serie van 6 (ongen.) spotprentjes op de ellende der Fransche troepen bij den togt uit Moskou en den slag bij Leipzig, enz. Alle met toespelingen en inschriften. Geëtst znd. nm. (door *H. Fock*). Hg. 10, br. 11 dm. br. 12°. Geestige en *allerzeldzaamste* voorstellingen. Uit een Almanak ? ?

(1) *Frans lot, getrokken in de Mossekouwse loterye.* — Napoleon met de kous op de kop, enz.

(2) Een landkaart van *Noords Europa,* waarop een zeshoekig blok, waaronder Napoleon verpletterd ligt.

(3) Een Fransch soldaat zijn tong ontdooijende aan een keukenlamp en een stuk ijs voor stoof gebruikende.

(4) Een huis met uithangbord: *Hollands school,* alwaar een vrouw waarschuwt voor *kinderdieven* (conscriptie-ambtenaren).

(5) In 3 afdeelingen; doelt op de verdrijving der Franschen uit Spanje, den terugtogt uit Rusland en den slag bij: *Lypzieg.*

(6) Een wapenschild, waarin gebroken kroonen, het verscheurde: *Rijnverbond,* enz.

5819 **12 Nov.** „Deventer berend door de kozakken en de Kapitein der genie. „(Morlet) gewond." Naar *J. W. Pieneman* door *A. Vinkeles.* 8°. Uit: J. Konijnenburg, Gedenkboek v. 1813.

5820 **15 Nov.** Het verbranden der douanenhuisjes bij de Nieuwebrug te Amsterdam. (Konijnenburg, Gedenkb. blz. 72.) — Links de Nieuwebrug, waarop een douanenhuisje in brand, waaromheen eene joelende menigte; in het verschiet de Oude Kerkstoren; regts de eerste huizen van het Damrak. Fraaije *teekening* in O. I inkt door *G. Lamberts.* Hg. 17, br. 20 dm. br. 4°.

8251 Hetzelfde anders. — Gezigt op den Buitenkant bij den Schreijerstoren, alwaar het volk bezig is de Fransche wapenborden af te rukken, enz. Chromolith. naar *J. C. d' Arnaud Gerkens* door *C. W. Mieling.* br. 8°. Uit: J. v. Lennep, De Geschiedenis v. Noord Nederl. Amst. 1857. 4 dln. 8°.

5822 Portret van den (in 1863) 80-jarigen Barend Ponstijn, die den 15 Nov. 1813 op de Nieuwe Brug te Amsterdam het eerst de Oranjevlag plantte en dit op denzelfden dag in 1863 herhaalde. — Kniest. v. voren en links, zittende in een armstoel, met eene vlag in de regterhand. Met facsim. Lith. door *J. P. Berghaus.* 4°. Uit: P. H. Witkamp, Gedenkboek van Neerlands 50-jarig grondwettig volksbestaan. Dordtr. 1865. 8o.

5823 Spotprent op de Douanen te Amsterdam. — Een Hollandsche veekooper
a met Oranje versierd, wijst naar 9 naast elkander aan een lange lijn gebonden Douanen, die door een jongen bespot worden. Met 1 reg

onderschr.: „Zoek maar uit, zoek maar uit, zes Douanen vóór een „duit." Znd. nm. (door *J. Smies ?*) br. 5⁰.

b Dez. plaat, *gekleurd.*

5824 Spotprent als voren. — „Hom en kuijt, hom en kuijt, zes Douanen, voor „een duijt." — Een kruijer en een Scheveningsche vischboer ieder met een vracht douanen op den wagen of in den mand, terwijl jongens hen met steenen werpen; met bovenstaand onderschrift. Znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.* Op de Universiteitsbibl. te Amst.

5825 **16 Nov.** „Het verbranden der woningen en tuinhuizen over den IJssel

a „bij Deventer door de Franschen en het aanvallen der Kozakken." (Konijnenburg, Gedenkboek 368.) — Gevecht tusschen de kozakken op den voorgrond en de Franschen verderop. In het verschiet eenige brandende woningen, waarachter de torens van Deventer. Naar *N. Sonnenberg* door *J. E. Marcus.* Hg. 39 br. 48 dm. br. fol.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr. met geëtsten nm. d. grav.

c Dez. plaat, onafgew. *etsdruk* voor de lucht, enz.

5826 Hetz. geheel anders en kleiner. Naar *J. W. Pieneman* door *A. Vinkeles* 8⁰. Uit: J. Konijnenburg, Gedenkboek v. 1813.

5827 (**17 Nov.**) Proclamatie van L. Graaf v. Limburg Stirum, Gouverneur van 's Hage, uit naam van den Prins v. Oranje, waarbij hij kennis geeft van het aanstaand optreden der Provisioneele Regering, beginnende: „Alzoo de gezegende herstell. v. zaken". enz. Bovenaan het wapen v. den Prins in houtsn. 1 Blz. plano. *Hoogst zeldz.* Bij d. Hr. Mr. S. v. Gijn. Deze proclamatie is een belangrijk gedenkstuk van den stand van zaken te 's Hage, als zijnde het eerste stuk, dat te dien tijde uit naam van den Prins en met diens wapen voorzien, hier te lande is afgekondigd en aangeplakt. Zie: Th. Jorissen. De omwenteling van 1813, CXXXIV en CCLXXXIV.

5828 **19 Nov.** „Dordrecht door de Franschen ontruimd." Naar *J. W. Pieneman* door *A. Vinkeles.* 8⁰. Uit: Konijnenburg, Gedenkboek, bl. 174.

5829 **20 (21) Nov.** Proclamatie van F. v. d. Duyn v. Maasdam en G. K. van Hogendorp, waarbij zij verklaren het Algemeen Bestuur tot de komst van den Prins op te vatten. 1 Blz. Plano. Zie Jorissen, Omwent. 185.

5830 **21 Nov.** „Het besluit tot de vaststelling van een voorloopig Bestuur,

a „bestaande uit de HH. v. d. Duyn v. Maasdam en v. Hogendorp." (Jorissen, ibid.) — Komst van v. Oldenbarneveldt, genaamd Witte Tullingh, Kolonel der Haagsche schutterij, ten huize van v. Hogendorp, die hem met v. Limburg Stirum, v. d. Duyn v. Maasdam en den heer Canneman in het bijzijn zijner familie ontvangt, en waar toen tot de afkondiging van Neerlands onafhankelijkheid besloten werd. Naar *J. W. Pieneman* door *D. J. Sluyter.* Hg. 49, br. 61½ dm. br. fol. — Hierbij Berigt v. Inteekening. Uitgegeven in 1863 bij het 1e halve Eeuwfeest.

b Dez. plaat, *proefdr. v. alle lett.*

5831 „Een Nederlandsch bestuur aan Nederland hergeven." — Afbeelding eener zamenkomst ten huize van v. Hogendorp, van Limb. Stirum, Kemper, v. d. Duyn v. Maasdam, Scholten en Changuion. Chromo-lith. naar *M. J. v. Bree* door *v. d. Kellen* bij *Emrik en Binger.* br. 8⁰. Uit: v. Lennep, Geschiedenis.

5832 Proclamatie der Onafhankelijkheid, van wege het Algemeen Bestuur, beginnende: „Nederlanders! Het oogenblik is gebooren," enz. 1 Blz. Plano.

5833 (**21? Nov.**) Verkoop van Oranjelint op straat in 1813. — Eene vrouw met een kruiwagen vol Oranjelint dit bij de el aan omstanders verkoopende. Met 2 reg. vers: „Oprecht voor 't Vaderland," enz. Aquatinta znd. nm. 4°. *Gekleurd. Zeer zeldzaam.* Bij den Heer M. A. J. Bakhuijzen.

5834 „Den Erfprins wordt te Londen de omwenteling in het Vaderland aan„gekondigd." — Naar *M. Mourot* door *J. P. Lange*. br. 8°. Uit: Engelberts Gerrits, Leven en de regering van Willem I. Amst. 1845.

5835 „Gehoor der heeren Jac. Fagel en Hndr. de Perponcher bij den Prins „v. Oranje te Londen." Naar *J. W. Pieneman* door *A. Vinkeles*. 8°. Uit?? (Geheel als de 12 platen in Konijnenburg, Gedenkboek, doch niet daaruit.

5836 (**23? Nov**) Deventer door de Kozakken enz. belegerd en gebombardeerd. — Afbeelding van het neervallen van een bom op den Brink bij een soldaat die de alarmtrom roert. Met 4 reg. vers: „Terug, verschrikte held." Naar *N. Sonnenberg* door *P. v. d. Beek*. gr. 4°. *Zeer zeldzaam.*

5837 **22 Nov.** Overtogt van den Commandant der Dordtsche Nationale Garde, Mr. M. Beelaerts, van Dordrecht naar Papendrecht, in den vroegen morgen van 22. Nov. 1813. — Gezigt bij nacht op de Merwe, met de boot, waarin de Heer Beelaerts overgezet wordt. Regts bij Papendrecht eene boot met Fr. douanen; op den Veerdam een stuk geschut, waaruit op Dordt gevuurd wordt, wat na de overkomst van den Commandant gestaakt werd. Fraaije *teekening* in kleuren door *J. Rutten* naar de schilderij van *M. Schouman* en *J. C. Schotel* in het bezit van den Heer J. H. Beelaerts, zoon van bovengen. Hg. 42, br. 57 dm. gr. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5838 **24 Nov.** „Het beschieten der stad Dordrecht door de Franschen." (Konijnenburg, Gedenkb. blz. 175, 76.) — Gezigt buiten het Rietdijksche Hoofd, waaruit de Dordsche vlag waait, door de Franschen voor de Pruisische vlag aangezien. Op den voorgrond de haven, waarin links een boeijer en eenige bootjes, met gewapende burgers bemand; om den hoek eene kanonneerboot die op de Fransche batterij aan de overzij, bij een molen vuurt. Lith. naar *Schotel* en *Schouman* door *J. H. v. d. Heijden* bij *F. Böger*. 1864. Hg 50, br. 66 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — De oorspronkelijke schilderij berust op het Stadh. te Dordr.

5839 Dez. voorstelling. Naauwkeurig verkleinde kopie v. h. voorg. Lith. naar *Schotel* en *Schouman* door *J. H. v. d. Heijden* bij *F. Böger*. br. 8°. Uit: J. Sels, Beschrijving van Dordrecht.

5840 Het afvuren van het laatste schot (van Dordrecht naar Papendrecht) nl. van een koevoet in een kanon gestoken die door de *laatste* kardoes op den vijand wordt geslingerd door den zeeofficier Merkus of volgens anderen door Frits Freudenberg, en waardoor de Franschen aftrekken. *Schetsteekening* met zwart krijt op blaauw papier door *J. C. Schotel* voor zijne later voltooide en thans in Dordr. aanwezige schilderij. Hg. 28 br. 50 dm. br. fol.

5841 De vlugt der Franschen van Papendrecht bij Dordrecht. Schets*teekening* van den overhaasten aftogt, in sepia door *J. C. Schotel* voor een later uitgevoerde? schilderij. Hg, 32, br. 45 dm. br. fol.

5842 Hetzelfde, anders. — Gezigt op de overzijde tegenover Dordrecht. Regts eene boerenhoeve, waar langs de Franschen in allerijl voorbij trekken. *Teekening* in O. I. inkt (door *J. C. Schotel*). Hg. 19, br. 23 dm. br. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5843 (**24 Nov.**) Plattegrond van Gorinchem, met lijst in HS. van de 60 huizen en molens die op last van den bevelvoerenden Gen. Rampon vóór het aanstaande beleg, buiten de stad in brand zijn gestoken. (Konijnenburg, Gedenkb. bl. 533, 34.) *Teekening* znd. nm. Hg. 36, br. 37 dm. fol.

5844 Bivouak der Russische kozakken *buiten* de Muiderpoort te Amsterdam. Op den voorgrond eenige kozakken bij een wachtvuur; op den achtergrond regts de Muiderpoort; regts en links de bladerlooze boomen. Zeer fraaije en karakteristieke *teekening* in kleuren naar de natuur door *F. J. Pfeiffer, Jun.* Hg. 56, br. 83 dm. gr. br. fol. Niet in plaat gebragt.

5845 De kozakken *binnen* de Muiderpoort te Amsterdam. — De Muiderpoort van de Plantaadje af gezien; op den toren de Nederl. vlag; bij de poort links een wachtvuur met eenige kozakken en gewapende burgers; regts de Plantaadje, enz. Fraaije *teekening* in sepia. znd. nm. Hg. 28, br. 36 dm. br. fol.

5846 Hetzelfde, kleiner en anders. Naar *J. W. Pieneman* door *A. Vinkeles*. 8⁰. Uit: J. Konijnenburg, Nation. gedenkboek.

5846* Hetzelfde anders. Naar *J. Steyn* door *J. B. Tetar v. Elven*. 8⁰. Uit: Engelberts Gerrits, Leven v. Willem I.

5847 Bivouak van kozakken. Fraai *geëtst* in omtrek zonder eenigen naam. Hg. 19, br. 24 dm. br. 4⁰.

5848 „Het bivouakkere der cosakke." — Afbeelding van een kozakkenbivouak, welligt te Rotterdam of elders. Slechte grav. znd. nm. met adres van S. J. Versnel te Rotterdam. br. 4⁰. — Bij den Heer A. v. Stolk.

5849 Portret van Graaf Platoff, Hetman der Kozakken. Kniestuk in volle uniform te paard. Met 4 reg. Eng. onderschr. Naar *Orlofski* door *J. Godby*. fol. — Hierbij een ander portr. van denz., borstb. in ov. naar *Rambauer* door *G. S. Facius*. Met 2 reg. Fr. onderschr. gr. 4⁰.

5850 Afbeelding van een Donschen kozak *Alex. Zemlenutin*. Met 2 reg. Eng. onderschr. Geëtst door *Freschi*. (24 April 1813) Hg. 45, br. 30 dm. fol. *Gekl.*

5851 Kozakkenprent. — Kinderprent met 16 afb. op 4 pl. Met adres van *H. Moolenijzer* te Amsterdam.

5852 Krijgstooneelen in de Nederlanden. Vier Schets-*teekeningen* in O. I. inkt door *P. G. v. Os*. Ieder hg. 19, br. 26 dm. br. 4⁰.
(1) 1813. 9/XII. Bivouak v. Kozakken. Links een boerenwoning.
(2) 1814. 11/I. Aankomst eener jaagschuit met krijgsbehoeften?
(3) 1814. 19/I. Kampement van verschillend gewapende burgers, met wachtvuren enz. in de duinen (Noord-Holland).
(4). ? Een rondgaande patrouille. In het verschiet eene schans.

5853 (**24 en 25 Nov.**) Overrompeling der Franschen van Woerden. (Konijnenburg, Gedenkb. 150.) Door *R. Vinkeles*. 8⁰. Titelpl. van J. Meulman, Woerden in Slagtmaand 1813.

5854 Moord en plundering der Franschen binnen Woerden. (Konijnenburg, Gedenkb. 150—158.) — Acht platen in omtrek, alle gegrav. naar

J. W. Pieneman door *W. v. Senus.* 8⁰. Uit: J. Meulman, Woerden in Slagtm. 1813. 's Hage. 1815. 8⁰.

(1) Blz. 50. Moord gepleegd aan den Heer Herm. v. Loon.
(2) — 70. Moord gepleegd aan den Heer Mr. Will. Schuil v. d. Does.
(3) — 84. Moord gepleegd aan Dk. J. Groos.
(4) — 92. Moord gepleegd aan Petronella v. Veen, huisvrouw v. Hendr. Tibbe.
(5) — 128. Moord gepleegd aan Sara Levi, huisvrouw van Jac. Pinas.
(6) — 142. Mishandeling v. den R. K. Priester voor het altaar, enz.
(7) — 150. Bedreiging van Mr. J. Meulman door een Franschman, die het geweer met overgehaalden haan op hem aanlegt.
(8) — 162. Afbeelding van een der bivouakken.

Zie de Commissie tot leniging van Woerdens ramp, bij Stuart, Jaarb. 1814, bl. 192.

5855 Hetz. anders. Gezigt in eene straat, waar eenige mannen en vrouwen door soldaten mishandeld worden. Naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Sluijter.* br. 8⁰. Uit een kinderboek ??

5856 „Snode mishandeling in het huis van den predikant *Pauuw* in den Briel." Naar en door *A. Vinkeles.* 8⁰. Uit: J. Konijnenburg, Gedenkb. bl. 190.

5857 Proclamatie van wege J. M. Kemper en F. Scholten, Commissarissen-Generaal v. het Algem. Bestuur te Amsterdam, waarbij alle militairen tot de landsverdediging worden opgeroepen. 1 Blz. plano.

5858 **25 Nov.** Proclamatie vanwege de Commissarissen te Amsterdam, waarbij aangespoord wordt tot het geven van gelden, kleedingstukken, enz. 1 Blz. gr. plano.

5859 „Zegepralende intogt van den generaal Bulow in Arnhem, gevolgd door „den gevangenen Fr. generaal Amey, 30 Nov." — Gezigt op de Groote Markt en de Sabelspoort. Naar *J. H. v. Amerom* door *A. Vinkeles.* 8⁰. Uit: J. Konijnenburg, Gedenkboek v. 1813, bl. 424.

5860 **30 Nov.** „Het nederlaten van de Vischbrug te Kampen en het binnen-„rukken der Kozakken." Naar *J. W. Pieneman* door *A. Vinkeles.* 8⁰. Uit: J. Konijnenburg, Gedenkboek v. 1813, bl. 390.

5861 „Hoofdwagt der Nationale Garden te Muyderbergh voor het Blocade der „Vesting Naarden, van November 1813 tot Mey 1814." (Konijnenburg, Gedenkboek, 475.) — Wintergezigt op de kom der gemeente; op den voorgrond een met boomen beplant plein; links een huis en een kanon op affuit, regts op den achtergrond huizen. — Aquatinta in kleuren door (*Hoogkamer* of *Hulk*), br. fol. Hg. 34, br. 52 dm. In den atlas van Amsterdam van den Heer D. C. Meyer Jr.

Het origineele schilderij is in bezit van den Heer J. F. Tack te Amsterdam.

5862 „Aankomst van Z. M. Willem I, Koning der Nederlanden, te Scheve-
a „ningen 30 Slagtmaand 1813." (Konijnenburg, Gedenkboek bl. 254.) — Op den voorgrond links de sloep met de roeijers, waarin de koning en andere heeren staan; regts het toestroomende en in zee loopende volk; bovenaan de kerk van Scheveningen. Naar *J. Kamphuijsen* door *W. v. Senus.* Hg. 57. br. 74 dm. gr. br. fol.

b Dez. plaat, *fraai gekleurd.*

c Dez. voorstelling. Oorspronkelijke *schetsteekening*. Bij den Heer A. v. Stolk.

5863 Hetzelfde, anders. — Regts de sloep waaruit de Koning treedt terwijl de roeijers de riemen omhoog houden, links de visschersschepen en het toestroomende volk. Bij de aankomst geteekend door *C. v. Cuylenburgh*, gegrav. door *W. v. Senus*. Met Holl. en Eng. onderschr. Hg 59, br. 75 dm. gr. br. fol. Hierbij eene br. 4°. uitlegging en verklaring over de waarheid der voorstell.

5864 „Aankomst van Z. Kon. Hoogheid, thans Souvereinen Vorst te Schev., „30 Nov. 1813." — Links staat de Prins in een door twee paarden getrokken wagen, gemend door zekeren Dirk v. Duijne en door het in zee wadende volk met gejuich omringd. Regts het strand, en eene menigte volks dat hem verwelkomt; in het verschiet de toren v. Scheveningen. Naar *J. W. Pieneman* ad viv. door *R. Vinkeles*. Met adres v. J. Allart. Hg. 34, br. 40 dm. br. fol.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr. met geëtsten nm. d. grav.

5865 Dez. voorstelling verkleind in photographie uitgeg. bij het 50-jarig feest v. Nederl. onafhankelijkheid. Met 1 reg. boven- en onderschr. en adres van W. H. Zeelt te Amst. br. fol.

5866 Dez. voorstelling, verkleind naar *J. W. Pieneman* door *A. Vinkeles*. 8°. Uit: Konijnenburg, Gedenkboek van 1813.

5867 Dez. voorstell. Zeer verkl. kopie in omtrek. Met 2 reg. onderschr. znd. nm. br. 8°. Uit?

5868 Dez. voorstelling iets anders gestoffeerd. Fraaije *teekening* in kleuren door *N. L. Penning* ad viv. Dec. 1813. Hg. 17, br. 21 dm. br. 4°.

5869 Hetzelfde anders. — Middenin de wagen, met 3 paarden bespannen, waarin de Prins met andere heeren staat; regts de sloep, met de roeijers, die de riemen omhoog houden; op den voorgrond het juichende volk. Aquatinta naar *H. P. Oosterhuis* door *W. H. Hoogkamer*. Met adres v. H. J. Zimmerman. Hg. 38, br. 48 dm. gr. br. fol.

5870 Hetz. anders. — Links de sloep, middenin de wagen waarop de Prins, enz. Naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Sluijter*. br. 8°. Uit een kinderboek?

5871 Hetz. anders. In het midden de Prins die met 2 heeren, gevolgd door eene juichende menigte, op eene ter regterzijde gereedstaande chais toetreedt. Achter hem de Eng. schepen, de pinken en de toren v. Scheveningen. Naar *C. Groeneveld* door *L. Schweickhardt*. Hg. 26, br. 33 dm. br. fol.

5872 Hetz. geheel anders. In het midden de met 3 paarden bespannen wagen, waarop de Prins met zijn gevolg; links de sloep met de roeijers, in het verschiet de Eng. schepen; regts Scheveningen, op den voorgrond de in rijen geschaarde menigte. Naar en door *C. Bogers*. Hg. 23, br. 21 dm. br. fol. — Weinig historische voorstelling.

Eene vrij naauwk. kopie van deze plaat, *teekening* in O. I. inkt, znd. nm., in den atlas van den Heer Mr. S. v. Gijn.

5873 Dezelfde voorstelling, doch eenigzins grooter en afwijkende wat den Prins enz. aangaat. *Teekening* in O. I. inkt znd. nm. Hg. 33, br. 44 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5874 Proclamatie van den Prins v. Oranje, bij zijne aankomst te Scheveningen verspreid. Van boven met het Prinsel. wapen in kopergravure. Zonder datum. 1 Blz. Plano. — Deze Proclamatie, kenbaar aan den ongelijken druk, enz. is in Engeland gedrukt; de volgende in Holland.

b Dez. proclamatie, zonder wapen, en andere letter. 1 Blz. Plano.

5875 „Prins Willem van Oranje ten huize van den Graaf van Limburg-Stirum „te 's Hage." Chromolith. naar *L. Moritz* door *v. d. Kellen*, bij *Emrik en Binger*. br. 8⁰. Uit P. H. Witkamp, Gedenkboek van Neerl. 50-jarig grondwettig bestaan. Dordr. 1865. 8⁰.

5876 Ontvangst van den Prins te 's Hage. — Regts staat de Prins op een bordes van het huis van v. Limburg-Stirum; links de juichende menigte Naar *Smies* door *Velijn*. *Proefdr. v. a. l.* 8⁰. Uit?

5877 Verhaal van 's Prinsen intogt in den Haag, en de eerste Publicatie als Souverein Vorst aldaar uitgevaardigd. In: Amsterdamsche Court. van 9 Dec. fol.

5878 **1 Dec.** Proclamatie van wege Commissarissen-Generaal van het Algem. Bestuur te Amst., beginnende: „Landgenooten! Eindelijk is dan het „oogenblik daar," enz. (Konijnenburg, Gedenkb. 263.) 1 Blz. fol.

5879 **2 Dec.** Proclamatie van wege den Prins bij zijne intrede te Amst. beginnende: „Onuitsprekelijk waren mijne aandoeningen," enz. 1 Blz. Plano.

5880 Komst van den Souvereinen Vorst te Amsterdam. — Gezigt op het Koningsplein, waar de stoet uit de Leidschestraat aankomt. Met 3 reg. onderschr. Door *T. Koning*. Met adres v. B. J. Crajenschot in de Korte Kerkstr. N⁰. 219. Hg. 17½, br. 25½ dm. br. 4⁰. Afdr. in br. fol.

5881 Hetz. gezien van de Haarlemmerpoort. — Links de oude Haarlemmerpoort, enz. waaruit de stoet over het Haarlemmerplein naar de Haarlemmerdijk rijdt. Met 3 reg. onderschr. znd. nm. br. 8⁰.

5882 „Eerste gehoorgeving van den Souvereinen Vorst der Nederlanden te „Amsterdam." Naar *J. W. Pieneman* door *A. Vinkeles*. 8⁰. Uit: J. Konijnenburg, Gedenkboek. Bl. 268.

5883 **13 Dec.** Heldenmoed van twee Zeeuwen, J. Mulder en M. J. de Noyer, die, ieder slechts gewapend met een hooivork, een Fransch officier gevangen namen (te Colijnsplaat?) Znd. nm. 8⁰. Titelpl. v. C. Zwigtman, Staal v. Zeeuwschen heldenmoed. Midd. 1820. 8⁰.

5884 **14 Dec.** „Patriotische maaltijd. Afbeelding van de bijeenkomst gehouden „in het hotel genaamd de Stad London, op Dingsdag, den 14 Dec. 1813, „ter viering van de heugelijke gebeurtenis der bevrijding van Holland „van onder de dwingelandij van den Franschen Tyran." — Gezigt in de feestzaal te Londen, alwaar de gasten aan 6 lange tafels, onder voorzitterschap van den Hertog v. Clarence en den Erfprins v. Oranje aanzitten. De plaat stelt het oogenblik voor dat de gezondheid van den Souvereinen Vorst gedronken wordt. Naar *T. Rowlandson* en *J. Shepherd* in aquatinta door *R. Reeves*. Met adres v. R. Ackermann te Londen. Met Eng. en Holl. beschrijving onder de plaat. Hg. 40, br. 47 dm. br. fol. *Gekleurd.*

5885 **15 Dec.** Proclamatie van wege den Souvereinen Vorst betreff. de Depart. der Monden van de Schelde en van den Rhijn, benevens het Arrondissement Breda, als behoorende tot den Staat der Vereen. Nederl. 1 Blz. Plano.

5886 Drie zinneprenten op Neerlands bevrijding, allen naar en door *R. Vinkeles.* Uit: Corn. Loots, Nederl. Verlossing gevierd op 29 Maart 1814. 's Hage, 1814. 40 bl. 8°.
Titelplaat: De Geregtigheid omstraald van hemellicht, vergezeld van Hercules en gevolgd door Vrede staat op een berg; op den voorgrond verjaagt de Dwinglandij de Vrijheid en den Koophandel. *Proefdr. v. a. l.*
Vignet: Een Kozak ontneemt den Nederl. Leeuw zijne kluisters. *Proefdr. v. a. l.* van bl. 5.
Vignet: De Nederl. Leeuw met zwaard en Vrijheidshoed in de poot staat bij een Oranjeboom. *Proefdr. v. a. l.* van bl. 40.
Het gedicht, 34 bl. groot, waarbij deze platen behooren, is uitgesproken bij eene feestviering der Verlossing in de Walen kerk te Amsterdam 29 Maart.

5887 Zinneprent op hetz. — Een hooge zuil, gekroond door een bal en rustende op een vierkant voetstuk met opschrift: „*God redde Nederland*" en waarboven de Faam en het jaar 1813, — staat op het zeestrand; regts Scheveningen. Naar *R. A. de Jonge* door *J. Bemme.* Titelplaat voor het dichtstuk v. A. J. Zubli, Nederl. verlost. 1813. Rott. 1817. 8°.
Het denkbeeld in deze plaat en op bl. 51 van dit gedicht aangegeven om bij Scheveningen eene zuil met dit opschrift te plaatsen is eerst den 24 Aug. 1865 verwezenlijkt bij de onthulling der Gedenkzuil bij Scheveningen, en Zubli's hier uitgesproken gedachte toen door Prins Frederik in herinnering gebragt.

5888 Zinneprent op den val van het Fransche bewind. — Regts wordt de Fransche arend door den Russischen? duchtig gehavend; links vallen de Fransche wapenen en alle door Napoleon in het leven geroepen betrekkingen, enz. wapens, vlaggen, enz. in den afgrond. In het verschiet ligt een Franschman, op een besneeuwd veld (Moskau) door 2 arenden bewaakt op den grond. Znd. nm. (door *N. v. d. Meer?*) Hg. 21, br. 27 dm. br. 4°.

5889 Zinneprent op hetz. — Op den voorgrond aan een zeestrand een monumentale zerk, waarop de wapens der 17 Prov. en allerlei attributen van handel, zeevaart en oorlogswezen. Op de zerk een 3ledig inschrift: „Herstelt door onzen geliefden Souvrein Willem I; — Wij allen juichen" — en „Wij allen hoopen". Met 4 reg. Holl. vers: „Isrels God is Neer-„lands God". Naar en door *N. v. d. Meer.* Hg. 21, br. 28 dm. br. 4°.

5890 Zinneprent op hetz. — „Hollands Befreijung". — Duitsche zinneprent. De Nederl. leeuw met pijlbundel vertreedt een juk en boeijen enz.; links vlugt de geplukte Fr. adelaar. Grav. znd. nm. br. 4°. Onderaan een Duitsch vers van 3 coupletten: „Das Erwachen des Löwen". fol.

5891 Spotprent op hetz. — „Vlucht der geplukte haan". — Een zeer mager paard waarop een geplukte haan zit, door den duivel nagezet, vlugt uit den Hollandschen tuin, die door Eng. en Nederl. vlaggen en eenig geschut beschermd is. Met 4 reg. vers binnen den rand: „Gelijkheidspreeker vlucht, geplukten onrustkraaijer," enz. Grav. znd. nm. (door P. G. v. Os.) Hg. 17, br. 25 dm. br. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5892 Spotprent op de Fransche Douanen. — „De bijeenkomst van de kelder-„rotten met die van de regie." — In het midden een tabaksplant, waarop staat: *Regie,* in een karaf, gem.: *Vereennigde Rechten.* Links een vat

tabak, gem.: NK; regts eene zak koffij, gem.: *Commercie Bedervers.* Op den achtergrond vlugten eenige Douanen te voet en één te paard, met eene Holl. vlag, waarop: *'t is met ons gedaan.* Op den grond en aan weêrszijden talrijke ratten. Met bovenstaand 1 reg. Holl. onderschr. Naar en door *W. Esser.* Met zijn adres in de Spuijstraat, S. 31 te 's Grav. Hg. 24, br. 32 dm. br. fol. *Gekleurd. Hoogst zeldzaam.*

Deze prent is onder den titel „De bijeenkomst van Fransche Ambtenaren (Kelderrotten) vermeld in de: Boekenlijst van Sept. 1814.

5893 Zinneprent als voren. Regts staan eenige burgers, zich verheugende over de uit Amerika aangevoerde tabak, terwijl vele Holl. schepen het strand naderen. Middenin twee kozakken te paard, welke met een bende voetvolk op de ijlings in een schip ontvlugtende Fr. douanen, toesnellen. Aquatinta Met onderschr. „Weg met de regie — Amerikaansche waar." Znd. nm. Hg. 41, br. 52 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

b Dez. plaat. Fraai *gekleurd.*

c Dez. plaat, *proefdr. met de eerste omtrekken,* zonder onderschr.

5894 Spotprent als voren. — „The sea is open. Trade revives." — Middenin een Eng. matroos, die een Holl. zeeman omarmt, achter hen een Eng. en Nederl. vlag met *Orange boven.* Regts eene stad, get.: *Amsterdam,* waaruit de Franschen verdreven worden. Op een label de spreuk: *„F(E)endragt maakt magt"* in het Holl. en Eng. Met 1 reg. Eng. en Holl. onderschr. znd. nm. met adres van R. Ackermann. Hg. 35, br. 27 dm. fol. *Gekleurd.* — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5895 „Oranje boven." — Portret van eene lagchende vrouw, borstb. regts, met met neepmutsje op, en op de borst een portret van Prins Willem V aan een oranjelint. (Naar overlevering eene dienstbode van de familie Simon Thomas te Leijden). Fraaije *teekening* in kleuren, znd. nm., geheel in den geest der volgenden van *W. Esser* (zie n° 5907), met bovenst. onderschr. en „Ik lag alle vrienden van Napoleon uijt." Hg. 49, br. 57 dm. gr. fol. Niet in prent gebragt.

5896 „Buonaparte's Oorlogs-tooneelspel." — Gezelschapsspel. — Bovenaan een gezigt op Leipzig? gen° 17, daaronder 16 reeksen ieder in 5 afdeelingen. Met adres v. Mindermann en Co. te Amst. fol. *Gekleurd.* Zonder uitlegging.

5897 Spotprent op Lebrun, Hertog van Plaisance, Gouverneur-Generaal van Holland. — Links staat Lebrun naast een kinderstoel, terwijl een kozak regts de ledige kamerpot beziet, zeggende: „Hij heeft niets gedaan." Grav. znd. nm. 8°. Titelpl. van „De insolvente boedel of de aftogt van de kinderen van Kea. Treurspel, enz. door . . . . . . Amst. H. v. Kesteren. 1813. kl. 8°. In de: Boekenlijst van Junij 1814 vindt men nog: Vorst Honigbij en de Wassebeelden of de Tentoonstelling van de kinderen van Kea. Komisch en ironisch Tooneelspel met zang. Amst. J. Radink. 8°.

— N°. 5898 tot 5917 zijn Hollandsche, N°. 5918 tot 5935 Engelsche spotprenten op Napoleon, waarvan enkele met Holl. uitleggingen.

5898 Portret van Napoleon, buste links; het gelaat is uit lijken gevormd, de
a steekhoed een adelaar, de epaulet eene grijpende hand, de borst eene spin in een web waaromheen de plaatsen zijner nederlagen. Holl. gekleurde gravure zonder eenig woord. 8⁰. Hierbij 2 verschillende Holl. verzen, beiden bij Maaskamp te Amst., en met opschrift: „Eigenaardige afbeelding des geweldenaars"; het eene 34 regels lang, begint: „Ja, staar 't met huivering aan"; het andere, 28 regels, geteekend M. G. E., begint: „Het is gemakkelijk, enz."

b Dezelfde voorstelling, doch zonder namen op epaulet en met 18 reg. vers in boekdruk: „De Russische Ad'laar," enz. De plaat is kl. 8⁰. met vers 4⁰. Hierbij nog afzond. hetzelfde vers, doch beginnende: „De Pruissische Ad'laar," en met opschrift: „Echte beeldtenis des Veroveraars."

c Dezelfde voorstelling, evengroot als *a* doch Duitsche plaat met onderschrift: „Triumph des Jahres 1813". 8⁰.

d Dezelfde voorstelling, grooter. Met Holl., Duitsch, Engelsch en Fransch onderschrift in boekdruk. fol.

e Dez. voorstell. Engelsche kopie in lithogr. fol. — *d* en *e* bij den Heer Mr. S. v. Gijn. Allen in kleuren, *a*, *b*, *c* en *e* zijn waarschijnlijk kopieën van *d*.

5899 „De nieuwe wereldbeheerscher op zijn troon" enz. — Napoleon zittende op een troon van kanonnen en geweren, bekleed met menschenschedels, ontvangt een beker menschentranen van een zijner hovelingen, terwijl anderen naar ordeteekenen grijpen. Met 4 reg. vers: „Verlaat den troon, roept „Neufchatel" en bovenstaand onderschrift. 4⁰. *Gekleurd.*

5900 Regts stort Napoleon van zijn troon, gesteund op kanonnen, geweren, en met doodskoppen omkleed, met den uitroep: *Op genade,* in de kaken van den Britschen luipaard. Met 4 reg. Holl. vers: „Daar stort hij" enz. Znd. nm. Hg. 21, br. 24 dm. br. 4⁰. *Gekleurd.*

5901 „De Corsicaansche duivel of Buonaparte in de costumes van zijne onder„scheide rangen, als: Luitenant, Generaal, Konsul, Keizer, Veldheer enz. zijnde 1 duivel v. carton met 5 verschill. kleederdragten en 6 hoofddeksels. In 8⁰ bedrukt omslag. *Gekleurd.*

5902 „De nagtmerrie berijd Napoleon of Papa Violet." — Napoleon te bed liggende, roept tot den Britschen dog, die op hem zit: „Genade, „genade, ik ben te zwak om u afteweeren." Door en met adres van *W. Esser,* Spuijstr. te 's Hage. Hg. 33, br. 25 dm. fol.

5903 Napoleon zit in een groote, regtopstaande laars, waar zijn hoofd naauwelijks uitkomt. Met 4 reg. Holl. vers: „O wee! nu zit ik hier," enz. Znd. nm. Hg. 15, br. 10 dm. 8⁰.

5904 „Buonaparte op 't schabel." — Napoleon tusschen een Commissaris v. politie en een gendarme, ieder aan een schandpaal, gebonden, wordt door het met oranje versierde gemeen uitgejouwd. Grav. znd. nm. met opgeplakt 2 reg. vers onderaan: „Vervloekte Corsicaan," enz. *Gekleurd.* br. 4⁰. — Hierbij een afzond. 20 reg. Holl. vers met bovenst. opschrift. kl. fol. — Bij den Heer A. v. Stolk.

5905 Hetz. anders, met deze namen boven de 3 personen: *De Celles, Napoleon* en *Duterage.* Znd. eenigen nm. of onderschr. br. 4⁰. *Gekleurd.* — Hierbij

een afzond. gedrukt 14 reg. Holl. vers: „Loon naar verdiensten." 4°. Bij den Heer M. A. J. Bakhuijzen te 's Hage.

5906 Portret van Napoleon I, met spotfiguren, en 4 reg. onderschrift „Hij, „door des Duivels magt, gekroond," enz. Onderaan een 10reg. vers van *D. v. Staveren*. Uitgeg. bij H. Moolenijzer Jr. *Gekleurd*. Aldus vermeld in de: Boekenlijst van April 1814.

5907 Napoleon als prentjeskoopman. — Afbeelding van Napoleon, staande met een groote portefeuille onder den arm en 2 stokken voor de borst gebonden, waaraan allerlei spotprenten op hem zelven hangen, die door en bij *W. Esser* te 's Hage ontworpen en uitgegeven zijn. Met onderschrift in gefigur. letters: *N. Bonaparte*. Geestige en fraaije *teekening* in kleuren znd. nm. (door *W. Esser*). Hg. 45, br. 36 dm. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

Daar welligt niemand al de hierop afgebeelde prenten bezit, sommige misschien ook niet in plaat gebragt zijn, volgt hieronder de beschrijving.

(1) Portret v. Napoleon, borstb. links, met bekenden hoed.
(2) Napoleon rijdende op een (Franschen) haan.
(3) — zich voor het hoofd schietende.
(4) — met een bok op den rug. — Als N° 5811.
(5) — met een koord om het lijf, waaraan een trompet en 2 flesschen.
(6) — zich voor het voorhoofd slaande.
(7) — als koopman in uijen en wortelen.
(8) — door den duivel gevankelijk weggevoerd.
(9) — door een verrekijker (naar Corsika?) ziende. Vergelijk N° 5957.
(10) — op de vlinderjagt.
(11) — touwtje springende. — Als N° 5913.
(12) — op een ezel door den duivel voortgetrokken.
(13) — in het dolhuis op Elba. — Als N° 5958.
(14) — op Elba met een adelaar.
(15) — in een wagen getrokken door een haan en een ezel.
(16) — aan den lans eens kozaks. Als N° 5908.
(17) — zijne vlag een weigerenden Hollander aanbiedende.

5908 Een kozak te paard steekt den vlugtenden Napoleon met zijne lans door hals en mond. Met onderschr. „Om het gedane aan het menschdom te „wreeken," enz. Door en met adres van *W. Esser* te 's Hage. br. fol. *Gekleurd*. Bij den Heer A. v. Stolk.

5909 „Napoleon de zotskap." — Portret van Napoleon met ezelsooren, borstb. links met narrenkap, waarop: *Eerste deserteur*. Op zijn hoofd zit een kozak, zeggende: „Ik zal hem vernietigen". Met bovenstaand onderschr. *Teekening* in kleuren znd. nm. (waarschijnlijk door *W. Esser*.) fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

5910 De Fransche adelaar wordt door bliksemstralen uit den hemel gesmeten en verliest kroon, rijksappel en zwaard. *Teekening* in kleuren znd. nm. Hg. 21, br. 16 dm. 4°. Niet in plaat? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5911 Napoleon als zuigeling in handen van den duivel. Met 2reg. vers: „O! Mijn veelbelovend wichtje", enz. Grav. znd. nm. Hg. 12, br. 11 dm. kl. 4°. *Gekleurd*. — Kopie van eene dergelijke Duitsche voorstelling. Beide bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5912 „De Rot is in de Val." — Napoleon zittende in een gesloten rottenval, waarin een oranje-appel hangt, zeggende: „Op hem was ik verlekkerd." Door en met adres van *W. Esser* te 's Grav. kl. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5913 Napoleon touwtje springende, terwijl 2 honden het touw draaijen. Met onderschr.: „Dit is om te lachen." *Teekening* in kleuren door *W. Esser*, 1814. br. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5914 In het midden een groote pers, door een Rus, Pruis, Brit en Oostenrijker digtgedraaid en waarin Napoleon, die de veroverde landen: Holland, Braband, Saxen, Spanje, enz. uitbraakt. In de verte vlugten Fr. douanen. Met 4 reg. vers in *curs.* „Wat wordt hij thans geperst," enz. Grav. znd. nm. Hg. 17, br. 25 dm. br. 4°. Bij den Heer J. A. Nijland.

b Dez. plaat. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5915 Dez. voorstelling. Slechte kopie zonder de vlugtende douanen. Met hetz. 4 reg. vers in *romein.* Znd. nm. Hg. 17, br, 21 dm. br. 4°. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5916 „Napoleon in den kakstoel." — Napoleon, eenige looden soldaatjes in de hand, zit in een kinderstoel, terwijl boven hem de Fransche adelaar door den Russischen gehavend wordt. Regts de aanrennende kozakken voor wie de koningen van Spanje, Napels en Westphalen en zijne generaals met lange neuzen de vlugt nemen. Grav. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — Hiervan bezit ik eene afzond. gedrukte Holl. verklaring in rijm. 4 blz. 12°.

5917 Spotprent op Devilliers-Duterrage, Direct.-Gen. v. Politie of de Römer, Inspecteur der drukkerijen? — Bovenop eene drukpers zit een man met een paardenkop, die door een Kozak met de lans er af wordt gestooten; regts twee bevrijdde drukkersgezellen. Houtsn. met 4 reg. vers als bovenschr. en 16 reg. vers in 2 kol. als onderschr. Met adres van *H. Moolenijzer Jr.* te Amst. 4°. *Zeldz.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5918 „The arms of Nap. Bonaparte alias the Corsican." — Een wapenschild
a met 8 gen° kwartieren, ieder een misdaad voorstellende, zooals: de moord van den Hertog d'Enghien, enz. Twee duivels zijn de tenants en een aardbol door zijn barbaarschheid, enz. in vlammen ontstoken, dient als helm. Onderaan een Bijbelspreuk. fol. — Met afzond. Holl. uitlegging in rijm, gr. 1 blz. fol.

b Dez. plaat. *Gekleurd.*

5919 „Dutch night-mare or the fraternal Hug returned with a Dutch „squeeze." — Een zware Hollander met oranjelint versierd, en een pijp in de mond, zit rookende en: *Oranje boven!* roepende op Napoleon, die op zijn met adelaars versierd ledikant ligt. fol. Geheel verschillend van de plaat: Nagtmerrie. N° 5902.

5920 „The two kings of terror." — De Dood op een kanon en Napoleon op een trommel zitten tegenover elkaâr, het hoofd op de hand geleund, enz. br. 4°. Met afz. Holl. verklaring in rijm, gr. 1 blz. 4°. — Een *gekleurd* ex. bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5921 „Mock auction or Boney selling stolen goods." — Links staat Napoleon
a zelf te verkoopen en vraagt of er geen bod op de kroon v. Spanje gedaan

wordt, die door Gen. Berthier omhoog gehouden wordt. Op den grond liggen verscheidene koopen kroonen. Met adres van R. Ackermann. br. fol. — Met afzoud. Holl. uitlegging, gr. 1 blz. fol.

b Dez. plaat. *Gekleurd.*

5922 *a* „Nap and his friends in their glory." — Aan eene tafel zitten Napoleon, zijn broeder Joseph, de dood en de duivel, drinkende, terwijl Nap. zegt: „Come Gentlemen — here is success to plunder and massacre" (doelende op de Spanjaarden, wien hij Joseph, tegen wil en dank tot koning wil geven). Met 4 Eng. verzen en adres van R. Ackermann, 1 Oct. 1813. br. fol. — Met afzond. gedr. verklaring in Holl. rijm der Eng. woorden en verzen. 4⁰.

b Dez. pl. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5923 „A Spanish passport to France!" — Een Spanjaard geeft aan Koning Jozef een schop voor het gat, zeggende: „Va-t-en coquin!" waarop deze deemoedig antwoordt: „Vôtre très-humble Serviteur." Met adres v. R. Ackermann. br. fol.

5924 „Funcking the Corsican." — Op een ton met Hollandsche genever staat Napoleon dansende, terwijl een Hollander, Brit, Pruis, Rus, enz. hem van alle kanten tabaksrook in het gelaat blazen. Naar *T. Rowlandson* met adres van R. Ackermann, 6 Dec. 1813. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5925 *a* Dez. voorstelling. Naauwkeurige kopie, kenbaar aan de fout, op de geneverkan naast den Hollander, get. „Success to Hes Serene Highness." Znd. eenigen nm. Hg. 27, br. 35 dm. br. fol.

b Dez. pl. *Gekleurd.* Deze bij den Heer v. Gijn.

5926 „Birth of Bonaparte." — Spotprent, voorstellende den duivel en zijne vrouw, ieder broeijende op een nest vuile eijeren, terwijl de eerste een paar Jacobijnen en de andere Napoleon te voorschijn haalt. Met 7 reg. Eng. onderschr. znd. nm. Met adres van R. Ackermann, 10 Oct. 1813. fol. *Gekleurd.* Met afzond. Holl. verklaring. kl. br. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — Hiervan bezit ik nog eene andere gedrukte Holl. verklaring. fol. — Deze plaat is eene kopie van eene vroegere Eng. voorstelling van 1793 in aquatinta, waar de duivel een priester en aristocraat, en de duivelin een Jacobijn vertoonen.

5927 „The Corsican toad under a harrow." — Onder een egge, waarop een rookende Hollander, ligt Napoleon, uitroepende: „Oh, this heavy Dutchman," enz. Een kozak steekt hem met de lans, terwijl een Spanjaard, Pruis, Oostenrijker, enz. de egge voorttrekken. Met adres van R. Ackermann. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5928 „The Daw stript of his Borrowd Plumes." — Napoleon als kraai wordt door 4 gekroonde arenden: Rusland, Zweden. Oostenrijk en Pruissen van zijne geleende vederen beroofd. Grav. znd. nm., met adres van *S. Knight.* 10 Nov. 1813. br. 4⁰. *Gekleurd.* — Met afzond. 10 reg. Holl. vers. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5929 Caterer's Boney dish'd — a bonne bouche for Europe." In het midden eene tafel met een groote schotel, waarop Napoleon en zijne generaals, wier handen op den rug gebonden zijn; rondom de tafel zitten of staan

een Oostenrijker, Hollander, Pruis, Brit, Rus, enz. Znd. nm. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

5930 „The Mock Phoenix!!! or a vain attempt to rise again." — Napoleon staat in een brandenden oven door een kozak gestookt én door een Hollander aangeblazen. Met adres van R. Ackermann te Lond. 10 Dec. 1813. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

5931 „Plump to the Devil." — Een dikke Hollander schopt Napoleon naar den duivel, die hem opwacht. Op den achtergrond een ander, die den Koning v. Westphalen (?) met een hooivork achterna zit. (Door *Rowlandson.*) Met adres v. Tegg te Londen. br. fol. *Gekleurd.* Get. N⁰ 234. Bij den Heer A. v. Stolk.

5932 „A long pull, a strong pull and a pull alltogether." — Links trekken een Pruis, Spanjaard, Rus, enz. eene vloot, met verschill. vlaggen, waarbij eene: *Texell fleet,* en bemand met Hollanders (?) over een water naar zich toe; en worden door Hollanders geholpen. In het verschiet Napoleon en zijn broeder Josef jammerende. Znd. nm. Met adres van Tegg. 25 Nov. 1813. Cheapside. br. fol. Get. 233. Uit? *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

Nagenoeg al deze Eng. spotprenten zijn met eene afzonderlijk gedrukte Holl. verklaring in ons land verkocht geworden.

In den atlas van den Heer A. v. Stolk is een gegrav. titelpl. „The „Caricature Magazine, or Mirror of mirth, etc. designed and engraved bij „Thom. Rowlandson." — In het midden dit opschrift, omgeven door een rand van verschillende gezigten en portretten, waarbij Napoleon, een Hollander enz. Met adres van Th. Tegg te Londen. fol. *Gekl.* — Welligt behooren vele dezer Eng. spotprenten op Napoleon enz. tot deze verzameling.

5933 „Geslachtboom van Buonaparte." — Begint met Maria Laetitia Ramioglin tot den koning van Rome. Grav. znd. nm. 4⁰. *Gekleurd.* — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5934 1814. **Jan.** Begrafenis te Amsterdam buiten de Weteringpoort, welke om de gladheid op schaatsen geschiedde. Fraaije *teekening* in sepia znd. nm. Hg. 36, br. 45 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5935 Afbeelding van het huis der W. I. Compagnie te Amsterdam op de Buitenkant over de Kalkmarkt toen er in 1814 weder evenals vroeger runderen geslagt werden, vanwaar het huis Slagthuis genaamd is. — Het huis met de Nederl. vlag in top; op den voorgrond het slagtvee. *Teekening* in kleuren door *H. Greeven* ad viv. Hg. 31, br. 35 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5936 (9 **Jan.**) Intrede der beide Prinsessen Douairières (Weduwe van Willem V en hare dochter, Weduwe v. Brunswijk) te 's Gravenhage. — Gezigt op het Spui, waar het rijtuig door de juichende menigte over de thans gedempte Turfdragersbrug getrokken wordt. Slecht, afgesneden plaatje. br. 8⁰. Uit?

5937 Hetz. anders. Gezigt voor het Paleis in het Noordeinde. Naar *J. W. Pieneman* door *A. Vinkeles.* 8⁰. Uit: J. Konijnenburg, Gedenkboek.

5938 **13 Jan.** Uitschrijving van eenen algemeenen Dank-, Vast- en Bededag. 3 Blz. fol.

5939 **30 Jan.** „Gezigt der ruine van den pelmolen te Gorinchem, kort na „het springen der kruidkisten op den 30en Jan. 1814; van buiten de „stad te zien." — Links de deerlijk ontredderde molen, met stadswal en poort. Naar *C. de Jonker* ad viv. door *J. v. Hiltrop*, met adres van T. Horneer. Hg. 27, br. 30 dm. br. fol.

5940 Hetzelfde anders. Grav. in ov. naar *A. Lamme* door *J. C. Bendorp*. br. 12°. Uit? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5941 **(8—9 Mrt.)** Schets van de vesting Bergen op Zoom. Door *C. v. Baarsel & Zoon*. Hg. 26, br. 33 dm. br. fol. Uit: Verhaal van de verrassing van Bergen op Zoom 8 en 9 Maart, 1814. Naar het Fransch van Le Grand. Breda. 1817. 8°. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5942 **29 Maart.** Komst van den Souvereinen Vorst te Amsterdam vóór de inhuldiging. — Gezigt op den Dam voor het Paleis alwaar de stoet aankomt. Dezelfde plaat als vroeger bij den intogt van Keizer Napoleon, doch hier is het nog bestaande balkon in den voorgevel aangebragt wat vroeger niet bestond. Met onderschrift: „Het Kon. Paleis te Amst. — „Le Palais" enz. Aquatinta naar *A. F. Milatz* door *L. Portman*. br. fol.

5943 „Lijst der personen welke Z. K. H. Souverein Vorst zullen vergezellen" bij het beëedigen der Grondwet. Lijst met aanwijzing waar de personen op het Paleis of bij particulieren gelogeerd zijn. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

5944 Programma van het ceremonieel, de aanspraken en publicatiën, enz. bij de Vergadering der Aanzienlijken en voor de Inhuldiging van Willem I. In: Departement. Dagblad v. d. Zuiderzee. Extra ordin. Amsterdamsche Courant, v. 28, 29 en 30 Mrt. 3 Bl. plano.

5945 „Naamteekeningen der Leden van de Vergadering der Aanzienlijken ter „goed- of afkeuring der Grondwet voor de Vereen. Nederl. Gegrav. naar „de oorspronkelijke Handteekeningen." 's Grav. J. Allart. 1814. Gedr. titel en 9 bl. gegrav. door *C. v. Baarsel*. langw. fol. Ook in: R. Metelerkamp, Regeringsvorm der Vereen. Nederl. 's Grav. 1814. Dl. I.

5946 „De Souvereine Vorst gaande naar de Vergadering der Aanzienlijken." —
a Links het Paleis vanwaar de stoet naar den ingang der Nieuwe Kerk trekt. Naar *A. Vinkeles* ad viv. door *R. Vinkeles*. br. 4°. Pendant van N°. 5948. Uit: Metelerkamp, Regeringsvorm. 1e Dl.
b Dez. pl. *proefdr. v. a. l.*

5947 **30 Mrt.** „Het beëedigen der Constitutie door Z. K. H. Willem Frede- „rik . . . . Souverein Vorst v. Nederland." — Gezigt in de Nieuwe Kerk, genomen tegenover den zetel des Konings; links de fraaije preekstoel, waarin Ds. P. Haack, daarnaast de zitplaatsen voor de Koningin en Prinsessen, in het midden de Koning staande den eed afleggende. Naar *C. v. Waardt* door *N. v. d. Meer*. Met adres van J. Numan, Leidsche Kruisstr. N°. 7 te Amst. Hg. 38, br. 48 dm. br. fol.

5948 „Inhuldiging van den Souvereinen Vorst" in de Nieuwe Kerk te Am-
a sterdam. — In het midden staat de Vorst, tusschen zijne beide zonen; links de predikstoel en de zetels der Prinsessen. Naar *J. W. Pieneman* ad viv. door *R. Vinkeles*. br. 4°. Uit: Metelerkamp, Regeringsvorm. Dl. I.
b Dez. plaat *proefdr. v. a. l.*

5949 Dez. voorstelling verkl. Door *A. Vinkeles*. 8⁰. Uit J. Konijnenburg, Gedenkboek v. 1813.

5950*a* Hetz. zeer verkl. Naar en door *N. v. d. Meer*. br. 12⁰. Uit?

b Dez. plaat, latere druk, zonder naam met 1 reg. curs. onderschr. „Beëediging der Grondwet 22 Maart." br. 12⁰. Uit: Vaderl. hist. in themata, 7e druk. Amst. 1825.

5951 Afbeelding der Gedenkpenning na de huldiging op straat uitgestrooid. 8⁰. Uit: Metelerkamp, Regeringsvorm I. 226.

5952 (**April**.) Afbeelding van den tempel voor het Besjeshuis op den Amstel, toen de Souvereine Vorst door de Stedelijke regering onthaald werd. (Konijnenburg, Gedenkboek, bl. 337). *Schetsteekening* door *F. J. Pfeiffer*. Hg. 22, br. 30 dm. br. fol.

5953 Decoratie der zaal van het Besjeshuis bij het bal, door de Stad aldaar aan den Souvereinen Vorst gegeven, welke zaal eenige dagen later voor een schelling (5½ st.) te zien is geweest, 't geen na aftrek der kosten 1653 gl. 1½ st. heeft opgebragt. *Teekening* (door *F. J. Pfeiffer*.) Hg. 35, br. 60 dm. br. fol. — Hierbij eene kleinere teekening van de trophee in het Besjes-huis aan den tuin. — N⁰ 5952 en 5953 bij den Heer J. W. Wurfbain.

5954 **26 April**. „Het inhaalen der Nederlandsche bezetting door het corps „burger mucikanten binnen Deventer." (Konijnenburg, Gedenkb. bl. 376.) — In het midden de Buiten Brinkpoort, uit welks toren de Nederl. vlag waait; links de infanterie, met een officier te paard (Sweerts de Landas) aan het hoofd, voorafgegaan door de muziek, die de poort intrekt. Naar *N. Sonnenberg* door *T. Koning*. Hg. 39, br. 46 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5955 (**4 Mei**.) Komst van Napoleon te Elba. (Stuart, Jaarboeken 1814. 101.) „Reis naar het eiland Elba of Bonaparte met zijn aanhang door eene „waterhoos naar de maan." — Spotprent: Napoleon met ezelsooren en verwrongen gelaat enz. met eenige evenzoo misvormde generaals en gevolgd door den duivel; in het verschiet vlugten Franschen voor kozakken, regts een waterhoos waarin Fransche soldaten omkomen. Met 2 reg. onderschr. znd. nm. Hg. 23, br. 29 dm. br. fol. *Gekleurd*. — Hierbij een stuk eener courant, waarin zijne aankomst op Elba.

5956 Spotprent op denz. — Napoleon weeklagende laat den wereldbol vallen; links biedt een kozak hem Elba op een bord aan; regts loopt de Koning van Rome weg met scepter, kroon, degen en krooningsmantel. Met 3 reg. vers: „'t Heelal is mij te groot," enz. Grav. znd. nm. Hg. 23, br. 17 dm. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5957 Spotprent op denz. — Napoleon met een kinderzweep onder den arm en een verrekijker in de hand. Met 2 reg. vers. „Van Moscou tot Elba „moest ik wijke — en sta nu als Klaas naar Corsika te kijke." *Teekening* in kleuren (door *W. Esser*). 4⁰. Bij den Heer A. v. Stolk.

5958 „Het Dolhuys". — Spotprent op denz. Regts een gebouw met tralievenster, gen⁰. n⁰ 11, en opschrift: „Hier zit Napoleon" enz. waarboven eene vlag: „Souverein van het Dolhuys te Elba". Met vele Holl. inschriften en bovenstaand onderschrift. Door en met adres van *W. Esser*. br. fol. *Gekleurd*. Bij den Heer A. van Stolk.

5959 Bonaparte naar het eiland Elba in consult met vreemde Doctoren. Spotprent in kleuren, vermeld in de Boekenlijst van Sept. 1814.

In de Boekenlijst van 1814 vindt men nog de volgende pamphletten met vignetten tegen Napoleon:

Julij. — Gesprek tusschen Nap. en de Echo eens doodsgewelf. Bij *A. Vink*, 8 bl. Met *gekl.* vignet.

De weenende Napoleon. *A. Vink.* 8 bl. Met *gekl.* vignet.

De braakende Napoleon. *Vink.* 8 bl. Met *gekl.* vignet.

Napoleon op Elba een kweekschool oprigtende. *Vink.* 8 bl. Met *gekl.* vignet.

5960 „Blokkade-spel." Zeer slechte lith., voorstellende Napoleon te Elba door de schepen geblokkeerd. Znd. nm. Plano. Met afzond. uitlegging, waarop adres v. J. Kraijenbrink, op den Nieuwendijk bij de St. Nicolaasstr. te Amst.

5961 (**1 Junij.**) Zinneprent op den algemeenen vrede van 1814. — In het midden het woord *Vrede* in calligraphie waarin versjes ter eere v. Rusland, Engeland, Pruissen en Oostenrijk. Onderaan een tuin, waarin het Paleis, de Beurs, de Waag te Amst. enz. Bovenaan de Vrede, omringd door verschillende geniussen. Naar en door *A. Zürcher.* Hg. 39, br. 47 dm. br. fol. Met afzond. gedr. verklaring 1 blz. 4°.

5962 Twee zinneprenten op den vrede van Parijs. (I) In het midden een altaar waarop de Europ. mogendheden onder het Alziend Oog de wapens nederleggen. Met onderschr. „De vreede is op het gansche land onder „Gods zeegen door ons gepland." (II) Een zuil met de med. van de vorsten v. Oostenrijk, Rusland, Engeland, Pruissen en Zweden, waarbij eene vrouw (Europa) staat, enz. Met 2 reg. vers. „Hier ziet gij Uitge„beeld," enz. Beide slechte grav. znd. nm. br. 4°. — Bij den Heer A. v. Stolk.

5963 Zinneprent op Neerlands verlossing. — In het midden een pedestal met de buste van Willem I; waarboven een genius den hoorn des overvloeds ledigt, en een ander den vrede op aarde uitbazuint. Onderaan de Nederl. leeuw, en de Tijd, die de bedrukte Nederl. Maagd op Willem I wijst. Teekening in O. I. inkt, hg. 40, br. 27 dm. fol. Naar de schilderij van *J. v. Meurs,* op de Tentoonstelling van 1814.

5964 Zinneprent op hetz. — De Nederl. maagd, de vrijheidsspeer en: *Je Maintiendrai* in de hand, rust onder een oranjeboom op een baal koopwaren; aan hare voeten de Nederl. leeuw. Aquatinta znd. nm. 8°. Uit?

5965 Zinneprent op hetz. — In het midden een spitse zuil met het borstb. van Willem I; regts vlugten de Franschen. Met onderschr. „Deze zuijl „staat hier geplant als koning van ons Neederlandt." Slechte grav. van *J. de Hartog* te Rotterd. br. 4°. Bij den Heer A. v. Stolk.

5966 „Het verheugd Nederland." — Dezelfde zinneprent als N° 5611 over den Vrede van Amiens, doch met bijvoeging der buste van „Willem den „Eersten, Souverein Vorst der Nederlanden" op een pedestal, waaromheen de dansende schare. Met 8 reg. vers in 2 kol.: „Zie 't Fransch ge„weld" enz. Naar *C. Meyer* door *J. W. Caspari.* Bij den Heer A. v. Stolk. Hierbij eene in 1865 uitgeg. zeer verkl. photographie der veranderde plaat.

5967 „Vreugde over de Vreede en bevestiging van Oranje." — Bijna dez. voorstelling als voorg. plaat. — Op de pedestal met borstb. van Willem I

staan 3 krijgslieden met de vlaggen van Pruissen, Oostenrijk en Rusland. waarbij eene dansende menigte. *Teekenin* in O. I. inkt znd. nm. Hg. 32, br. 23 dm. fol. Niet aldus in plaat? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5968 „Nederland hersteld door heldenmoed." — Links de Nederl. Maagd met vrijheidshoed en speer, enz.; in het midden de Geschiedenis, een opengeslagen boek op haren schoot; regts een genius met buste van Koning Willem I; de Faam verkondigt den vrede. Naar *C. Overman* door *D. Sluyter*, met adres van J. C. Hagedoorn te Amst. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5969 „Verheffing van Z. M. Willem I als Koning der Nederlanden," enz. enz. De Koning wordt door eene vrouw (?) naar een troonzetel geleid, waarnaast de Nederl. maagd, achter haar eenige krijgslieden met de vaandels van Engeland, Pruissen, Oostenrijk en Rusland. Slechte aquatinta znd. nm. Hg. 27, br. 33 dm. br. fol. *Gekleurd.* — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5970 Dez. voorstelling, doch met onderschrift: „De verheffing van Prins Willem „den Zesden tot Souverein der Vereen. Nederl." en 8 reg. Holl. vers „Bataven ziet dit kunstgewrocht" enz. Grav. naar *Jelgerhuis* door *v. Beek.* Hg. 30, br. 23 dm. gr. 4⁰. Bij den Heer M. A. J. Bakhuijzen te 's Hage.

5971 De portretten van Willem I, zijne gemalin, den Prins v. Oranje, Prins Frederik en Prinses Marianne, omringd door een krans van Oranjetakken in den vorm van een hart, waartegen 2 vrouwel. personen leunen. Met 2 reg. vers „Hier ziet gij afgebeeld," enz. Slechte grav. znd. nm. Hg. 25, br. 33 dm. br. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5972 „Geslachtboom der Heeren Stadhouders, Princen van Oranje-Nassau van „Prins Willem I tot aan Willem I, Koning der Nederl." — Afbeelding van eene rozenstruik, welks bladeren de mannelijke en welks knoppen de vrouwelijke nakomelingen voorstellen. Lith. naar *H. J. Abbring* met adres van J. Oomkens te Gron. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5973 Lofdicht op het herstel v. Oranje. — Bovenaan een vignet met Mercurius enz. onderaan een 6 reg. vers: „D'Oranjezon verschijnt op nieuw", enz. Het geheel omgeven door een rand v. Oranjetakken. Grav. znd. nm. Hg. 22, br. 17 dm. 4⁰. *Gekleurd.* Bij den Heer J. A. Nijland.

5974 Wapen van den Souvereinen Vorst der Vereen. Nederl. Op een pedestal omgeven door vlaggen, kanonnen, enz. *Teekening* in goud en kleuren. Znd. nm. Hg. 27, br. 41 dm. br. fol.

5975 **Julij.** „A Dutch toy!! or a pretty plaything for a young Princess!!!" — Spotprent op het voorgenomen huwelijk tusschen den toenmaligen Prins v. Oranje en de Prinses Charlotte v. Engeland (later gehuwd met Leopold Hertog van Saksen Coburg, daarna Koning van Belgie. Stuart, Jaarb. 1814, bl. 465.) — De Prinses spelende met een draadpop met vlaggetje: *Orange boven.* Karikatuur door *G. Cruikshank.* Met adres van Ths. Tegg te Lond. fol. *Gekleurd.* Bovenaan get.: 332. Uit?

5976 Spotprent als voren. — Prinses Charlotte een zweep in de hand, wijst op een 3 kleurige tol, waarop een Hollander met pijp en geneverflesch, zeggende; „There, I have kept it up a long while; you may send it away now," enz. Regts Koning George, zeggende „What are you tired already?" enz. Met onderschr. „Miss endeavouring to excite a glow with her Dutch

„plaything." Eng. grav. zud. nm. br. fol. *Gekleurd.* — Bij den Heer A. v. Stolk.

5977 (**Sept.**) „Balans van Europa." — Zinneprent, met beschrijving in dichtmaat. Door *D. A. v. d. Wart.* Uitgeg. bij H. v. Kesteren en de Erve Houtgraaf te Amst. br. 4°. *Gekleurd.* — Vermeld in de Boekenlijst van Sept. 1814.

5978 **5** en **6 Oct**. Verhaal der ontvangst van Koning Willem I te Apeldoorn, op 't Loo, te Lent en Nijmegen. In Arnhemsche Courant van 11 Oct. 1814. plano.

5979 (**18 Nov**.) Zinneprent bij de 40e verjaring, in 1814 van de Souvereine Vorstin Wilhelmina, geb. 18 Nov. 1774. (Stuart, Jaarb. 1814, 530.) — Eene Grieksche portiek, waaraan bovenaan haar borstbeeld in med.; in het midden een opschr. „Het verheugd Nederland." enz. Ter weêrszijden en van onderen een med. 4. calligraphische verzen en 2 opschriften. Pennekunst. Hg. 63, br. 93 dm. gr. br. fol.

5980 **1815. 11 Jan**. Twee platen van den brand in den toren der groote R. K. kerk te Zwolle. — I. „Gezigt van den brand in den toren te „Zwolle." — Gezigt op de Groote Markt, links de Groote Gereformeerde Kerk, in het midden de oude Waag, regts de (thans gedempte) Melkmarkt. Boven de Waag steekt de brandende toren uit. — II. Hetz. „gezien van den Drakentoren aan de Kamperpoort." — In het midden de toren, waarvan de spits reeds afgebrand is, regts achter den toren de Sassenpoort met hare 5 torens, links de Groote kerk. — Beide platen in aquatinta naar *A. Bergman* door *D. Sluyter*. Met adres van J. Groenewoud te Amst. en J. L. Zeehuisen te Zwolle. br. fol. De 1e plaat bij mij, de 2e bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5981 (**17 Maart**.) Verhaal der proclamatie te Amsterdam van Willem I als Koning der Nederlanden en berigten over de landing van Napoleon in Frankrijk. In: Nederl. Staatscourant v. 20 Mrt. fol.

5982 (**30 Maart.**) Beschrijving der Intrede van Z. M. Willem I te Brussel. — In Nederl. Staatscourant v. 3 April. fol.

5983 **30 Maart en 21 Sept**. Plegtige intogt van Koning Willem I op
a 30 Maart, Instelling der Staten-Generaal te Brussel en Inhuldiging des Konings aldaar op 21 Sept. (Stuart, Jaarb. 1815, I, 111, II, 95.) Serie van 10 ongen. platen alle met 4 reg. Holl. en Fr. onderschriften. Fraaije platen in aquatinta naar *Leroy* door *Gibele* met adres van J. L. v. Bever te Bruss. Allen hg. 58 à 60 dm. br. 77 à 80 dm. gr. br. fol.

(1) 30/III. Inkomst van Willem I te Brussel.
(2) 21/IX. Plegtige intrede vóór de inhuldiging. 4 platen.
a Begin van den stoet. Een muziekkorps te paard.
b Twee hofkoetsen, ieder met 6 paarden.
c Wapenherauten en het rijtuig des Konings met 8 paarden.
d Einde van den stoet. Een afdeeling kavallerie.
(3) Instelling der Staten-Generaal te Brussel.
(4) Inhuldiging op de Place Royale.
(5) Vertrek des Konings van het Paleis naar de Place Royale.
(6) Optogt van de Place Royale naar de kerk St. Gudule.

(7) Inzegening des Konings in de kerk St. Gudule.
No. 3, 5 en 7 bij den Heer A. v. Stolk.

b Dez. platen in fraaijen kleurendruk. N⁰ 2 *b* en *c*. — (2 *b* bij den Heer A. v. Stolk.)

c Dez. platen, *proefdr.* vóór het onderschr. No. 1, 2, *a*, *b* en *d* en 3—6 waarvan N⁰ 3 en 6 bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

d Dez. platen, *gekleurde proefdr.* vóór het onderschr. N⁰ 1, 2 *a*, *c* en *d*. en 4, 5, 6 (N⁰ 2 *c* en *d*, 5 en 6 bij den Heer v. Stolk.)

e Dez. platen, allereerste *proefdr. vóór alle lett.* N⁰ 3 en 7. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

Volgens het hierbij gevoegde Fransche prospectus, 4 blz. 8⁰., behooren bij deze serie nog 2 platen, nl. van de slagen bij Quatre-Bras en Waterloo, welke bij die gebeurtenissen zullen beschreven worden. (N⁰ 5998 en 6012.) — De 12 platen werden uitgegeven 1 Jan. 1826, enz. in 3 aflev., ieder van 4 pl., voor *f* 36 per aflev., met de letter *f* 60, vóór de letter en *f* 72 gekleurd, dus te zamen voor *f* 144, *f* 240 en *f* 288.

5984 „Vue de la porte Guillaume (later genaamd Porte d'Anvers) à Bruxel-„les". — Deze poort ontving dezen naam omdat ze door den Koning vóór of bij zijne inhuldiging ingewijd is. Aquatinta naar *J. B. De Noter* door *Gibele*. Met adres van J. L. v. Bever. Hg. 64, br. 88 dm. gr. br. fol. Plaat in de manier der voorgaande serie.

5985 Hulde van het hersteld en hereenigd Nederland aan Koning Wiliem I.
a Op den achtergrond links de buste van Kon. Willem I op eene zuil met opschr.; achter hem de portretten in medaillon zijner voorvaderen, op den voorgrond de Hollandsche leeuw die den Franschen adelaar in zijn klaauwen heeft en de Nederl. maagd met hoed en vrijheidsspeer. Naar *J. W. Pieneman* door *W. v. Senus*. Hg. 60, br. 48 dm. gr. fol.

b Dez. plaat, fraai *gekleurd*. *Zeer zeldzaam.* Bij den Heer A. v. Stolk.

5986 (**30 April en 29 Sept**) Instelling van de Militaire Willems-orde, en der Orde van den Nederl. Leeuw. (Stuart, Jaarb. (1815, I, 134, II, 106). — Afbeelding van de verschillende ordeteekenen en linten der beide orden. Lith. znd. nm. fol. *Gekleurd.* Uit: de Rochemont en Bischoff, Geschiedk. beschrijving der oudere en nieuwe thans bestaande Ridderorden. Amst. 1841.

5987 Geborduurde zilveren ster, zooals door de Grootkruizen der Milit. Willems-orde gedragen wordt, decoratie voor Ridders der 3e klasse, benevens een ordelint voor elke klasse derzelfde orde. — Hierbij gevoegd een brief van 24 Aug. 1819 v. d. Secretaris der orde J. Dedel aan C. Apostool, verzoekende opgave der versierselen aan de ordeteekens aan te brengen.

5988 (**24 Aug.**) Het wapen van het Koninkrijk der Nederl., den 24 Aug. bepaald. (Stuart, Jaarb. 1815. II. 51.) Met onderschrift: *Je Maintaindrai.* Door *R. Vinkeles.* Hg. 10, br. 12 dm. 12⁰.

5989 Hetzelfde, kleiner en zonder leeuwen en spreuk, doch omgeven door een hermelijnen mantel en lichtstralen. (Door *T. Koning?*) br. 4⁰. Hoofdvignet voor een boek of gedicht.

5990 Hetzelfde, grooter. Lith. in kleuren, door *Labergé*.

5991 **15—18 Junij** „Plan der veldslagen, geleverd bij Waterloo." (Stuart, Jaarboeken 1815. I. 207, 214—21, 230—252.) — Uitvoerige kaart van het land tusschen Namen (onderaan regts), Charleroi, (in het midden links) en Brussel, (bovenaan). Met aanwijzingen van alle troepenbewegingen der veldslagen van 15 tot 18 Junij, en aan de 4 hoeken de afbeeldingen der hoeven van St. Jean, Belle-Alliance, Hougoumont en het Gedenkteeken van Waterloo. Door *P. J Goetghebuer*. Hg. 75, br. 66 dm. fol.

5992 Dergelijk plan. — „Monument historique du 19e siècle, Juin 1815." — Uitvoerige kaart van het land tusschen het vlek Hal, en het kwartier van Wellington (bovenaan,) en Namen en Charleroi (onderaan.) Met aanduiding der positiën der legers. Door *P. J. Maillart* te Vilvoorden. Hg. 60, br. 64 dm. br. fol.

5993 „Plan der veldslagen van Ligny en La Belle-Alliance". — Vrij uitvoerige kaart van het land tusschen Brussel en Leuven, bovenaan, en Mons, Charleroi en Namen onderaan. Naar *C. Covens* door *J. F. Lange*. Met adres v. Mortier Covens en Zn. te Amst. Hg. 44, br. 46 dm. gr. br. fol.

5994 Hetz. anders. Onderaan Brussel, bovenaan links Namen. Houtsnede met
a Fransche verklaring in boekdruk. Znd. nm. kl. fol.
b Dez. kaart, met gedr. Eng. verklaring. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

5995 Dez. voorstelling. Naauwkeurige gegraveerde kopie der kaart, zonder de voorgaande verklaring. Met adres v. E. Maaskamp. kl. fol.

5996 Verzameling platen betreffende de veldslagen v. Quatre-Bras en Water-
a loo, alle ongen° en naar *M. J. v. Bree* gegrav. door *R. Vinkeles*; 1 door *Abr. Vinkeles* en 1 door *P. Velijn*. 8° en br. 4°. Uit: J. Scharp, Gedenkzuil van den Nederl. krijgsroem in 1815. 8°.
(1) Blz. 1. Pallas, de Nederl. maagd tegen den Fr. adelaar beschermende.
(2) — 52. De Prins v. Oranje de troepen (bij Quatre-Bras) aanvoerende.
(3) — 58. Sneuvelen v. d. Hert. v. Brunswijk-Oels bij Waterloo.
(4) — 60. De Hertog v. Brunswijk-Oels gesneuveld; bij een boom.
(5) — 70. Een corps Schotten brengt de Fr. adelaars aan Wellington.
(6) — 90. Eerste verband v. d. Prins v. Oranje.
(7) — 94. De Koningin bezoekt den Prins v. Oranje te Brussel.
(8) —100. Ontmoeting v. Wellington en Blücher.
(9) —Blz. (Zegezang.) De Prins v. O. den arm in een verband.
Kaart der veldslagen v. Ligny, Quatre-Bras en La Belle Alliance, door *J. F. Lange*, Plano.
b Dez. pl., N°. 1—9. *proefdr. vóór alle lett.* op groot pap.
c Dez. voorstelling N°. 2, 3 en 6, originele *teekeningen* in O. I. inkt. Bij den Heer A. v. Stolk.

5997 **15 en 16 Junij**. Slag bij Quatre-Bras. — In het midden, eenigzins links de Prins v. Oranje te paard, aan het hoofd van een Nederl. bataillon infanterie. Regts in het verschiet doen de Fr. kurassiers eene hevige charge op een regiment voetvolk. Op den voorgrond een gesneuveld soldaat op een limietsteen van Quatre-Bras. Met Holl. en Fr. onderschr. Naar *M. J. v. Bree* door *P. Velijn*. Hg. 63, br. 81 dm. gr. br. fol. Pendant der plaat van Waterloo, N°. 6025.

b Dez. plaat. Allereerste, onafgemaakte *etsdruk*, waarin vele afdeelingen nog niet begonnen zijn. *Uniek* ex.

5998 Hetz. geheel anders. — Op den voorgrond links de Prins v. Oranje te paard op eên heuvel; in het midden een wagen met vlugtende landlieden en gewonden; regts meer naar achteren een gevecht tusschen Bergschotten en Fransche kurassiers. Met 2 reg. Holl. en Fr. onderschr. Naar *Madou* aquatinta door *Hurlimann*. Met adres van J. L. v. Bever te Bruss. Hg. 55, br. 72 dm. gr. br. fol. Behoort bij de serie platen over de inhuldiging in Maart 1815. (Zie N⁰ 5983) Pendant van N⁰ 6012. Bij den Heer A. v. Stolk.

b Dez. plaat, *proefdr. v. a. l.*

5999 Hetz. anders. De Prins v. Oranje in het midden op den voorgrond, op een wit paard, omringd door zijn staf. Voor hem op den straatweg vuurt een bataillon infanterie tegen de aanrennende Fransche kurassiers; links in den 2en grond wordt de Hertog v. Brunswijk-Oels doodelijk gewond van het slagveld gedragen. Met 4 reg. Holl. en Fr. onderschr. Naar *J. Odevaere*. 1815 door *W. v. Senus*, met adres van *E. Maaskamp*. Hg. 61, br. 77 dm. gr. br. fol. Pendant van N⁰ 6015. Hierbij afzonderlijke: Explicatie der beide schilderijen. 23 bl. kl. 8⁰.

6000 Hetz. anders. — In het midden voert de Prins v. Oranje te paard met zijn pluimhoed wuivende, de Nederl. troepen tegen den vijand aan; links op den voorgrond ligt de doodelijk gewonde kapt. der artillerie Stievenaar; regts een hevig gevecht tusschen infanterie en kavallerie. Fraaije voorstelling in lith. naar *J. W. Pieneman* door *F. Waanders* bij *C. W. Mieling*. In 1865 bij de Gedachtenisfeesten uitgeg. Hg. 49, br. 54 dm. gr. br. fol. — Hierbij: J. Scheltema, Beschrijving v. h. groote schilderstuk van J. W. Pieneman. Amst. 1818. 24 bl. 8⁰. In de voorrede wordt eene plaat van de schilderij eenigzins beloofd, die is echter toen niet verschenen.

6001 Hetz. anders. — In het midden, meer links, de Prins v. Oranje te paard aan het hoofd zijner troepen optrekkende, wien hij met zijn hoed den weg wijst. Regts in het verschiet het krijgsgewoel. Met 2 reg. onderschrift. Aquatinta door *W. H. Hoogkamer*, met adres v. J. Numan. Hg. 37, br. 45 dm. br. fol. Pendant van N⁰ 6020, 26 en 29.

6002 Hetz. als voren, doch anders gestoffeerd. — Regts op den voorgrond 3 rustende en drinkende soldaten. Met 2 reg. curs. onderschr. Slechte aquatinta znd. eenigen nm. Hg. 28, br. 36.5 dm. br. fol. Pendant van N⁰ 6021.

6003 Hetz. anders. — Op den voorgrond in het midden de Prins te paard met zijn staf, verderop links de Holl. infanterie en de Fransche troepen, regts de ter hulp komende Engelschen. Aquatinta door *F. Dieterich*. Hg. 37, br. 47 dm. br. fol.

6004 Hetz. anders. — Links de Prins v. Oranje te paard, die, door het 7e
a Bataillon Belgen ontzet zijnde uit eene omsingeling door de Franschen, aan die afdeeling zijn ordeteeken schenkt. Naar *J. Kamphuijzen* door *D. Sluyter*. Met 3 reg. onderschr. en adres van J. Groenewoud te Amst. Hg. 35, br. 45 dm. br. fol. — Hierbij een afzonderlijke gedrukte verklaring. 1 blz. kl. langw. fol. Pendant van N⁰ 6017, 28 en 30.

b Dez. plaat, latere druk, waarop de Prins geen ordeteeken in de hand houdt, zooals op de voorg. Ook zijn in het onderschr. de woorden: „schenkt dezen zijn ordeteeken" veranderd in „zegt dezen een ordeteeken „toe." — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6005 Hetz. anders. — In het midden de Prins v. Oranje te paard zijn ridder-
a orde zwaaijende; regts eene aanrukkende Belgische of Hollandsche divisie, links het slaggewoel. Met 3 reg. onderschr. Aquatinta naar *Oosterhuis* door *Hoogkamer*. Hg. 37, br. 55 dm. br. fol. Pendant van N⁰ 6018. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

b Dez. voorstelling. Originele *teekening* in O. I. inkt voor het voorg. Bij den Heer A. v. Stolk.

6006 Hetz. nagenoeg als voren. — De Prins te paard een afdeeling Brunswijksche hussaren aanvoerende tegen Fransche kurassiers; op den voorgrond optrekkende Holl. infanterie. Gelijktijdige *teekening* in kleuren. Znd. nm. Hg. 43, br. 56 dm. br. fol.

6007 De Prins v. Oranje te paard, gevolgd door een officier met een vaandel,
a gem.: *V. B. L. M.* Naar *J. W. Pieneman* door *J. E. Marcus*, Proefdr. in 4⁰. Titelpl. van J. Scheltema: De laatste veldtogt v. Nap. Buonaparte. 8⁰.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het inschr. op het vaandel.

6008 Gezigt v. Quatre-Bras. Lith. naar *Lauters* door *J. Goubaud*. br. 4⁰.

6009 **18 Junij**. „Plan du Champ de bataille de Waterloo, dit de la Belle-„Alliance. Victoire mémorable remportée le 18 Juin 1815 par les armées „alliées", etc. — Zeer naauwkeurige militaire kaart, met opgave van al de marschen en manoeuvres door de verschillende legerkorpsen tijdens den slag verrigt. Lith. naar *W. B. Craan* door *G. Jacowick*. Hg. 56, br. 73 dm. br. fol. — Hierbij een afzond. gedrukte: Notice historique sur la bataille de Waterloo, pour servir à l'intelligence du plan de W. B. Craan. 1 bl. gr. fol.

6010 „Plan and view of the battle of Waterloo." — Panorama van het slagveld met aanduiding van de positien der troepen op het oogenblik der overwinning. Geteekend door een Engelsch stafofficier. Door *Neele*. Hg. 60, br. 48 dm. Plano. *Gekleurd*.

6011 Slag bij Waterloo. — In het midden de Hertog v. Wellington te paard, gevolgd door Lord Uxbridge, Lord Hill en andere Eng. stafofficieren; regts de gewonde Sir de Lancey, wiens wonde een geneesheer onderzoekt, regts wordt de Prins v. Oranje door 4 soldaten op een deur weggedragen; in het verschiet ter weêrszijden het slaggewoel. Lith. (naar de schilderij, thans in het Pavillioen te Haarlem, v. *J. W. Pieneman*) door *C. Bos*, bij Emrik en Binger. Uitgeg. door H. A. M. Roelants te Schiedam, 1865. *Chin. pap.* gr. br. fol.

Hierbij eene afzonderlijke beschrijving en uitvoerige *gegrav.* schets van de hoofdpersonen der schilderij; de beschrijving 8 bl. kl. 8⁰. is gedrukt bij C. A. Spin te Amst. (1825 ?), de plaat hg. 37, br. 50 dm. — De beschrijving is later woordelijk herdrukt, 8 bl. gr. 8⁰. zonder naam, plaats of jaar, en daarbij gevoegd een lithographische schets der schilderij, hg. 19, br. 27 dm. br. 4⁰. Deze beschrijvingen en platen zijn hierbij ge-

voegd, alsmede nog eene schets der geheele schilderij, in 1818 of 20, gelithogr. door *N. Pieneman*. Hg. 15, br. 23 dm. br. 4⁰.

6012 Hetz. anders. — Op den voorgrond in het midden de Hertog v. Wellington te paard, omgeven door zijn staf; achter hem en in het verschiet het slaggewoel. Met 2 reg. Holl. en Fr. onderschr. Aquatinta naar *Madou* door *Gibele* met adres van J. L. v. Bever te Brussel. Hg. 55, br. 77 dm. gr. br. fol. Behoort bij de serie platen over de inhuldiging in Maart 1815. (Zie n⁰ 5983). Pendant van den Slag bij Quatre-Bras (n⁰ 5998) Bij den Heer A. v. Stolk.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr.

6013 Hetz. anders. — Uitvoerige afbeelding van bijna het geheele slagveld. In het midden en op den voorgrond de Prins v. Oranje, gewond van zijn paard stijgende; regts eene afdeeling ruiterij, die op een regiment Fransche kurassiers inrent. Links een aanrukkend bataillon Brunswijksche infanterie, op den 2en grond een carré Brunswijkers; links het brandende kasteel Hougoumont en een carré Eng. voetvolk. In het verschiet regts Wellington te paard met zijn staf, links de straatweg naar Charleroi en de hoeve La Belle Alliance. Rondom het slaggewoel. Onderaan het wapen van Oranje en Fr. en Holl. onderschr. Fraaije aquatinta naar en door *J. A. Langendijk, Dzn.* Hg. 61, br. 86 dm. gr. br. fol. Hierbij een afzond. schetsplaat en verklaring der hoofdpersonen. br. 4⁰.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

c Dez. plaat, *proefdr. vóór alle lett.* zwart.

d Dez. voorstelling. Zeer fraaije oorspronkelijke *teekening* voor h. voorg. Bij den Heer A. v. Stolk.

6014 Hetz. door denzelfde, doch anders. — In het midden op den voorgrond de Prins v. Oranje te paard, gewond wordende, terwijl hij eene divisie tegen den vijand aanvoert. Met 3 reg. onderschr. „Het blesseeren van Z. K. H." enz. Aquatinta in kleuren naar en door *J. A. Langendijk Dzn.* Met adres van J. M. v. Os en C⁰. br. fol. *Zeer zeldzaam.* — Bij den Heer A. v. Stolk.

6015 Hetz. anders. — In het midden de Prins v. Oranje, te paard op het
a oogenblik dat hij gekwetst wordt en zijn gevolg toeschiet om hem hulp te bewijzen. Vooraan links een ruiter met veroverden standaard v. Austerlitz, Jena, Wagram. Naar *J. Odevaere*, 1816, door *W. v. Senus*. Hg. 62, br. 78 dm. gr. br. fol. Pendant van N⁰ 5999 (Quatre-Bras).

b Dez. plaat, fraai *gekleurd.* Deze bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

c Dez. plaat, *proefdr. vóór alle lett. Hoogst zeldzaam.*

6016 Dezelfde voorstelling verkleind. Slechte lith. naar *J. Odevaere* door *Diez* bij *Jobard*. Hg. 34, br. 42 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6017 Hetz. anders. — In het midden de Prins v. Oranje te paard, op het
a oogenblik, dat hij gewond wordt, links Fransche kurassiers en Holl. voetvolk in gevecht, regts 3 Holl. officieren te paard op den Prins toesnellende. Naar *J. Kamphuijzen* door *D. Sluyter*. Met adres v. J. Groenewoud. br. fol. Pendant van N⁰ 6004.

b Dez. voorstelling. Originele *teekening* in O. I. inkt v. h. voorg.

6018 Hetz. anders. — In het midden de Prins te paard, wiens arm met een zakdoek verbonden is, terwijl een huzaren-officier het paard bij den teugel houdt. Links brengt een kavallerist een veroverden Fr. standaard. Met 2 reg. Holl. onderschr. Aquatinta naar *Oosterhuis* door *Hoogkamer*. br. fol. Pendant van N° 6005. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6019 Hetzelfde, eenigzins anders. — De Prins v. Oranje, gekwetst, wordt door eenige hoofdofficieren ondersteund, terwijl een Eng. dragonder links een veroverden Franschen standaard aanbrengt. *Teekening* in O. I. inkt, door *H. P. Oosterhuis*. Hg. 51, br. 72 dm. gr. br. fol.

6020 Hetz. anders. — In het midden regts, de Prins te paard, op het oogenblik dat hij gewond en door eenige officieren ondersteund wordt; links een gevecht tusschen Fransche en Holl. ruiterij; regts in het verschiet op een heuvel de Hertog v. Wellington. Aquatinta door *W. H. Hoogkamer*, met adres van J. Numan, Leidsche Kruisstraat N° 7 te Amst. br. fol. — Pendant v. N° 6001.

6021 Dez. voorstelling eenigzins anders. Met 2 reg. curs. onderschr. Aquatinta znd. eenigen nm. br. fol. Pendant v. N° 6002.

6022 Hetz. geheel anders. Middenin op den voorgrond zit de Prins, omringd
a van eenige staande officieren, op een gebroken affuit, terwijl de wonde door een chirurgijn onderzocht wordt. Met 2 reg. Hoogd. onderschr. „Die „Verwundung;" enz. Geëtst naar *L. Moritz* door *J. E. Marcus*. Hg. 23, br. 32 dm. br. fol.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr.

6023 „Beslissende slag bij Waterloo of Belle-Alliance, en het kwetsen van den „Kroonprins den 18 Junij 1815." — Znd. nm. br. 8°. Uit: De Vaderl. historie in themata. 6e Druk. Amst. 1816. 12°.

6024 Hetz. anders. Op den voorgrond ongeveer in het midden Wellington te paard, met den hoed wuivende; meer regts ligt een zwaar gewond Eng. officier, (de Lancey?) die door een wondarts en tamboer ondersteund wordt; links bij een boom ligt Sir Thomas Picton. Op den achtergrond de aankomst der Pruissen, — regts de vlugt der Franschen. Eng. voorstelling naar *J. A. Atkinson* en *A. W. Devis* door *J. Burnet*. Hg. 51, br. 63 dm. br. fol. — Met uitvoerige Eng. uitlegging en schets der plaat.

6025 Hetz. doch met de veroverde standaarden. — In het midden regts de
a Hertog v. Wellington met zijn staf, wien 3 Schotten twee Fransche adelaars aanbieden; links het gewoel van den veldslag. Met Fr. en Holl. onderschr. Naar *M. J. v. Bree* door *P. Velijn*. Hg. 64, br. 81 dm. gr. br. fol. Pendant van de plaat van Quatre-Bras door v. Bree. N° 5997.

b Dez. plaat. *Etsdruk*, geteekend *P. Mottet* aquaforti 1818.

6026 Hetzelfde. — „De Schotten brengen de overwonnen Fr. adelaars aan de „veldmaarschalk Wellington." — In het midden op een heuvel ontvangt de Hertog, te paard zittende, van 2 Bergschotten 2 veroverde adelaars, regts nadert een reg. Schotten, links rijdt eene afdeeling ruiterij voorbij. In het verschiet het slaggewoel. Met 2 reg. Holl. onderschr. Aquatinta door *W. H. Hoogkamer* met adres v. J. Numan. br. fol. — Pendant v. N° 6001 en 6020.

6027 Hetzelfde, eenigzins anders. — De Hertog v. Wellington staat te paard
a op eene kleine hoogte met zijn staf, waar 2 Bergschotten hem 2 veroverde adelaars aanbrengen. Naar *H. P. Oosterhuis* in aquatinta door *D. Sluyter* en *H. W. Hoogkamer*. Hg. 61, br. 77 dm. gr. br. fol.
b Dezelfde voorstelling. Origineele *teekening* in O. I. voor het voorg.

6028 „De vlugt van Napoleon Bonaparte met zijne adjudanten van het slag„veld van Waterloo". — Links vlugt de Keizer, door 2 adjudanten vergezeld, regts in het verschiet de vlugtende en achtervolgd wordende Fransche soldaten. Naar *J. Kamphuyzen* door *D. Sluijter*. Met adres van J. Groenewoud. br. fol. Pendant v. 6004 en 6017.

6029 Ontmoeting van Blücher en Wellington bij La Belle-Alliance. — Mid-
a denin de beide veldoversten te paard, elkaâr de hand drukkende; links de hoeve La Belle Alliance, waarvoor een gewond soldaat zit, en het aanrijdende korps jagers v. Lützow. Aquatinta door *W. H. Hoogkamer*, met adres v. J. Numan. br. fol. Pendant v. 6001, 6020 en 6026.
b Dez. plaat. *Gekleurd*. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6030 Hetz. anders. Regts La Belle Alliance en de beide veldheeren met hun staf, links het krijgsgewoel. Naar *J. Kamphuijzen* door *D. Sluyter*. Met adres v. J. Groenewoud. br. fol. Pendant v. 6014, 6017 en 6028.

6031 Beschrijving van het Panorama, opgerigt door E. Maaskamp op het Leidsche Plein tegenover den Stads-Schouwburg te Amsterdam en voorstellende den slag van Waterloo in al zijne bijzonderheden. Amst. E. Maaskamp, 1815. gr. 16 blz. 8°. Hierin tevens een gegrav. plattegrond van dit Panorama met gedr. verklaring. gr. fol.

Dit Panorama, waarvan de beelden en figuren door de beroemdste Hollandsche meesters en het landschap naar de natuur geschilderd was, vertoonde van binnen den Tempel des roems. Op den top stond het beeld der Overwinning, vertredende het monster der Dwingelandij.

6032 Dood van den kolonel der Nederl. Carabiniers, Coenegracht te Waterloo. Lith. naar *T. Schaepkens* door? br. fol. Vermeld in: Kramm, V. 1453.

6033 Afbeelding van de eerste toegebragte hulp aan den Prins v. Oranje. In het midden staat de Prins, blootshoofds, terwijl de wonde met een zakdoek verbonden wordt. Naar *H. Fock* door *D. Sluijter*. Hg. 47, br. 59 dm. br. fol.

6034 Het uithalen van den kogel en leggen van een verband op 's Prinsen
a wonde. (Stuart, Jaarb. 1815, I, 257). — Gezigt in de kamer van het Eng. hoofdkwartier, alwaar de Prins, op een stoel zittende, door een geneesheer, in tegenwoordigheid van eenige militairen verpleegd wordt. Op den voorgrond links en regts liggen gewonden. Met 4 reg. Holl. vers „Ziet Nederlander!" enz. Aquatinta znd. nm. Hg. 28, br. 37 dm. br. fol.
b Dez. plaat. *Gekleurd*.

6035 (**21 Junij**) Bezoek van H. M. de Koningin aan den Prins te Brussel.
a (Stuart, Jaarb. 1815, I, 257.) — Op eene sofa in het midden der kamer zit de Koningin met den Prins, die den linkerarm in een doek draagt. Ter weêrszijden eenige hofdames en officieren. Met 4 reg. Holl. vers „Gekwetst door 't Fransche moordgeweer," enz. Aquatinta znd. nm. br. fol. Pendant v. h. voorg.

b Dez. plaat. *Gekleurd.*

6036 „Album contenant un plan de la bataille de Waterloo, dressé par le „général baron de Jomini, et 12 vues des environs du dit champ de „bataille." Brux. Gérard. (1846?) kl. langw. fol. — Bevattende 12 lithogr., gen° 1—12, met Fr. of Eng. onderschr. en 1 uitslaande kaart.

1. Church of Waterloo.
2. Establishment including souvenirs of the battle of Waterloo.
3. Tombeau du Major Ed. Stables.
4. Monument du Major Arthur Rowley Heyland.
5. Ferme de Mont St. Jean.
6. Vue générale du Champ de Bataille.
7. Ferme de la Haye Sainte.
8. La montagne du Lion.
9. Lion de Waterloo.
10. Monument des Prussiens à Planchenoit.
11. Ferme de La Belle Alliance.
12. Restes de la ferme et du chateau d'Hougoumont.

(13) Plan de la bataille de Waterloo.

6037 Vier gezigten van Waterloo, gegrav. in omtrek. Alle znd. eenigen nm. Hg. 22, br. 27 dm. br. 4°. Uit?

(1) La Belle Alliance. (2) De kerk te Waterloo. — (3) Kasteel Hougoumont? — (4) Haye Sainte? *Gekleurd.*

6038 Drie gezigten van Waterloo. Alle lith. met Fr. onderschr. naar *Pingret* door *Sturm.* (bij *Jobard*). br. 4°. Get.: N° 19, 23 en 24. Uit: de Cloet, Album pittoresque des Pays-Bas. Brux. s. d. Bij den Heer J. A. Nijland.

6039 De monumenten in de vlakte van Waterloo. — Op den voorgrond een vlakke, breede zuil met opschrift (Monument v. d. Hanoveranen); in het midden meer naar achteren de Leeuw v. Waterloo, links een hooge kolom met vierkant voetstuk, omgeven door een ijzeren hek, waaronder de ingang tot een grafkelder. (Monument v. Kol. Gordon.) Fraaije *teekening* in kleuren (door *G. Lamberts* ad viv.) Hg. 36, br. 50 dm. gr. br. fol.

6040 Afbeelding van het monument: de Leeuw v. Waterloo. — Regts de heuvel met den leeuw, in het verschiet middenin de 2 andere monumenten. Lith. door *Jobard.* br. 4°. Get.: 118. Uit: de Cloet?

6041 „Vue générale du champ de bataille de la Belle-Alliance, prise près de „la Haie-Sainte." — In het midden het monument voor Kol. Gordon; links op den voorgrond dat der Hanoveranen; regts in het verschiet de Leeuw v. W. Lith. door *W. Stroobant* met adres v. *S. Avanzo en Co.* te Brussel. br. 4°. *Gekleurd.* Bij den Heer J. A. Nijland.

6042 Gezigt van de hoeve La Belle Alliance, te Planchenoit, op den weg naar Charleroi. Grav. znd. nm. Met 2 reg. Fr. onderschr. en adres v. le Journal de la Belgique, rue de la Fourche te Brussel. br. 4°. Gem.: N° 25 des Pièces officielles et nouvelles des armées. Uit?

6043 Hetz. — Lith. naar *Lauters* door *J. Goubaud.* br. 4°.

6044 Hetz. in de verte gezien, van den weg naar Namen. Lith. door *Moyford.* br. 4°.

6045 Afbeelding der Hoeve: La Belle Alliance te Waterloo. *Teekening* in potlood (genomen na den slag in 1815?) Znd. nm. Hg. 12, br. 19 dm. br. 8°.

6046 Afbeelding der hoeve La Haye Sainte. Regts in de verte de monumenten v. Waterloo. Lith. door *Mogford*. br. 4°.

6047 Afbeelding van de hoeve Mont St. Jean bij Waterloo. Regts de hoeve, links de chaussée. Lith. znd. nm. br. 4°.

6048 Afbeelding van het dorp Fleurus. Op den voorgrond regts de molen, die aan Napoleon? tot observatorium diende. Lith. naar *V. Lignian* door *F. Williaume*. br. 4°. Get.: N° 7. Uit?

6049 Afbeelding van den boom, waarbij Luit.-Gen. Picton sneuvelde. Links een bladerlooze boom, op den achtergrond de Leeuw en 2 andere monumenten v. Waterloo. Lith. door *Jobard frères*. br. 4°.

6050 Graf van den Eng. majoor Ed. Stables, gesneuveld bij Waterloo. Lith. naar *V. Lignian* door *F. Williaume*. br. 4°. Get. N° 10. Uit?

6051 Zinneprent op den slag van Waterloo. — In het midden een altaar met
a opschr.: *Pax* waaromheen een Pruis, Engelschman, Hannoveraan en Hollander staan; de laatste wijst op eene zuil regts, waarop boven hunne wapens hangen en beneden het veroveren v. Napoleon's reiskoets afgebeeld is. In de lucht zweeft de Vrede met den hoorn des overvloeds Met 4 reg. Holl. vers van *N. D. v. S.* Naar *A. G. v. Schoone* door *N. v. d. Meer*. Met adres van W. Brave. Pendant v. N° 6054.
b Dez. voorstelling. Origineele *teekening* in O. I. inkt voor h. voorg.

6052 Hetz. anders. In het midden een groote zuil met opschrift: Gedenkzuil
a voor Nederland. waaraan boven de portretten hangen v. Wellington, Blücher en den Prins v. Oranje, terwijl de zwevende Faam links hun roem uitbazuint. Onderaan is de slag v. Waterloo afgebeeld. Links de veroverde reiskoets v. Napoleon. Met 3 reg. Holl. onderschr. Aquatinta naar *H. P. Oosterhuis* door *W. H. Hoogkamer*. Hg. 49, br. 38 dm. gr. fol.
b Dez. voorstelling. Origineele *teekening* in O. I. inkt. Bij den Heer A. v. Stolk.

6053 Zinneprenten op de veldslagen bij Quatre-Bras en Waterloo. Fraaije *teekeningen* (waarschijnlijk voor bas-reliefs?) in O. I. en bruine inkt en wit krijt, znd. eenigen nm. 3 stuks.
(1) De Prins v. Oranje te paard, omringd door het slaggewoel, wordt door de Overwinning bekroond. Hg. 26, br. 33 dm. br. fol.
(2) In het midden een Oranjeboom met het Nederl. wapen, waaraan de Overwinning de zegekrans hecht, terwijl de Geschiedenis de heldendaden opteekent. Hg. 26, br, 33 dm. br. fol.
(3) De Nederl. maagd ontvangt op haren zetel de hulde van 3 vrouwel. figuren. Links staat een gewapende genius, regts de godin des overvloeds. Hg. 26, br. 21 dm. 4°.

6054 Zinneprent op de dapperheid van den Prins v. Oranje. — De Nederl.
a maagd, met speer, enz. het monster der dwingelandij vertredende, bekroont eene buste van den Prins waarboven de Faam zweeft. Met 4 reg. Holl. vers van *N. D. v. S.* Naar *A. G. v. Schoone* door *N. v. d. Meer*. Met adres v. W. Brave. Hg. 25, br. 85. dm. fol. Pend. van N° 6051.

b Dez. voorstelling. Origineele *teekening* in O. inkt voor het voorg.

6055 „Gedenkstuk ter eere van Z. K. H...... Kroonprins der Nederl. etc. „als overwinnaar en bevrijder des vaderlands," enz. — Een standbeeld, waarop de Prins te paard en op het voetstuk een 4 reg. inschr.: „De „held van 't Vaderland," enz. Aquatinta door *A. Lutz*. Hg. 64, br. 47 dm. gr. fol. Omberdruk. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

Deze plaat is bijna dez. voorstelling als eene teekening voor Prins Frederik in 1799, in het Supplement te vermelden.

6056 Afbeelding van den Kroonprins ten voeten uit, staande naast zijn paard. Met 2 reg. Holl. en Fr. onderschr. Lith. door *A. Vinkeles*, met adres van F. J. Weygand en A. Vinkeles. br. fol. *Gekleurd*. Get. Pl. 1. Uit? Bijna als de uniformen op N° 6081 vermeld. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6057 Een dubbel vel postpapier, met den Leeuw v. Waterloo als watermerk in de eene, en een Lauwerkrans, waarin: Aux vainqueurs immortels dans „la bataille de Waaterloo" in de andere helft. 4°.

6058 Een zuil met de portretten van Blücher, Wellington en den Kroonprins. Met 6 reg. vers van *M. v. L.* Naar *J. v. Diepenhuizen* door *C. Bogers*. 8°. Uit: Onderscheidene nuttige en wetensw. Onderrigtingen. Midd. z. j. 8°.

6059 Hetz. anders. — Onder een oranjeboom staat het portr. van den Prins v. Oranje; regts de Britsche maagd met dat van Welligton; links een Pruis met dat van Blücher. *Teekening* in O. I. inkt, znd. nm. Hg. 32, br. 23 dm. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6060 „De vlugt van Napoleon." Spotprent. — In het midden de Nederl.
a maagd, met den hoed van N. op de speer, die op een Fr. adelaar steunt. Links 2 sterrekijkers, die Napoleon op den Dood en Duivel naar de maan zien rijden, en een ander die de door hem veroorzaakte rampen uitrekent, onder anderen wat de 100 *dagen* gekost hebben. Regts eenige Joden, die de veroverde kostbaarheden, enz. taxeeren. Op den achtergrond eene zitting van het verwarde Fransche parlement. Met velerlei Holl. bijschriften, een 12 reg. vers, enz. Zeer uitvoerige, in omtrek gegrav. spotprent. Door *C. Bock*. Hg. 23, br. 44 dm. br. fol.

Hierbij een straatdeun over Nap.'s vlugt, enz. 2 blz. 4°.

b Dez. plaat. *Gekleurd*.

6061 „De nacht voor den dag van den slag. (Droom)". — Spotprent op Napoleon, uitgeg. bij de Gedenkfeesten in 1865. — In het midden Napoleon slapende, terwijl eenige duivels een kanon op hem rigten; rondom 8 kleinere caricaturen. Lith. v. *Mörrien en Amand* te Amst. br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

6062 Spotprent op Napoleon, na Waterloo; hem voorstellende staande in een groote snuifpot met *Rappé-bon*. Met 6 reg. vers „Ach! ware ik maar gebleven," enz. Grav. znd. nm. Hg. 14, br. 11 dm. kl. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6063 „Azijnmakerij, of Recept om van Ney, Davoust, Bertrand en Savary, „vinaigre aux quatre voleurs, of den waren Azijn der vier dieven te maken." — Spotprent, door en met adres van *W. Esser* te 's Hage. br. 4°. Vermeld in de Boekenlijst v. Mei 1815.

6064 „Monument, ter gedachtenis der Coälitie voor de vrijheid en onafhanke„lijkheid der Natiën." — Gedrukt en uitgeg. ten voordeele van het Fonds, voor de verminkte Verdedigers en der nageblevenen van de Gesneuvelden. Zwolle. Clement, de Vri en v. Stegeren. Plano. — Vermeld in de: Boekenlijst van Aug. 1815. — Zie de aanteek. betreffende het Fonds ter aanmoediging van 's lands Zeedienst op N⁰ 5496.

6065 (1 Nov.) „Der Wiener Congress." — Zeer gelijkende voorstelling der 23 Afgevaardigden, vertegenwoordigende de 8 voornaamste Mogendheden, die den vrede van Parijs teekenden. Met 2 reg. Duitsch onderschr. Lith. naar *J. Isabey* door *B. Dondorf* te Frf. a. M. br. fol. — Hierbij een afz. blad als sleutel der voorgestelde personen. br. fol.

6066 (20 Nov.) Zinneprent op den 2n Parijschen vrede. — „Vreede gesloten „door de Verbondene Mogendheden v. Europa in 1815." (Stuart, Jaarb. 1816, I. 69.) — De Nederlandsche maagd, hare kinderen beschermende, ziet om hulp uit naar den van den Hemel afdalenden vrede en overvloed. Naar *J. Kamphuijzen*, aquatinta door *F. C. Bierweiler*. Hg. 71, br. 49 dm. zeer gr. fol. — Hierbij eene afzonderlijke verklaring in br. 4⁰.

6067 Zinneprent op de weldaden door den vrede verkregen. — In het midden zit Europa op den hoorn des overvloeds, waaraan eene naast haar staande vrouw (de Vrede) haar verbindt. In de lucht zweeft een engel met een label: „Erken de hand Gods." Met onderschr: „Door de Vrede wordt de „Overvloed aan Europa verbonden." *Teekening* in O. I. inkt znd. nm. Hg. 23, br. 31 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6068 „Zegepraal der wapenen of de plegtige terugkomst der ontvoerde voor-
a „werpen van kunst en wetenschap." (Stuart, Ned. Jaarboeken, 1815. II. 321—25.) — In het midden eene der Antwerpsche poorten, waardoor een wagen met groote schilderijkisten binnenrijdt. Links op den voorgrond brengt de Antw. stedemaagd hiervan berigt aan de Kunst, die treurende in eene tent is gezeten. Regts de teekenaar Verellen, die de gebeurtenis afbeeldt, terwijl de uitgever J. Groenewoud over zijn schouder ziet. In de wolken de Prins v. Oranje tusschen Blücher en Wellington. Met 6 reg. Holl. en Fr. onderschr. Naar *J. J. Verellen* door *A. G. v. Rooijen* met adres van J. Groenewoud. Hg. 56, br. 67 dm. br. fol.

b Dez. plaat, onafgemaakte *etsdruk*.

c Dez. voorstelling. *Teekening* in O. I. inkt voor het voorg. Allen *hoogst zeldzaam*.

In Reis door België in 1814 en 15, ook wel genoemd Dl. 4 van de Reis door Holland in 3 dln., beide bij Maaskamp, vindt men eene Lijst der ontroofde voorwerpen uit de Belgische plaatsen.

6069 „Historiesch spel van Waterloo". — Gezelschapspel over de gebeurtenissen van den togt naar Rusland tot het huwelijk van den Prins van Oranje met Anna Paulowna v. Rusland. Aquatinta naar en door *J. B. D. Wibmer*. Met adres v. H. Moolenijzer. gr. fol.

6070 „Nieuw Historiespel van Nederland." — Voorstelling der Nederl. Geschiedenis van de komst der Batavieren tot den vrede van Parijs van 1815, in 70 Afbeeldingen. Aquatinta znd. nm. Met adres van H. Moolenijzer te Amst. gr. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6071 Mnemotechnische methode om de Nederl. geschiedenis door middel der 10 vingers en 28 tijdvakken in het geheugen te houden. Met verklaring door *H. Somerhausen*. 1 Bl. Plano.

6072 „La Joyeuse Sortie." — Spotprent voorstellende een optogt van R. K. priesters en hun aanhang. Links een Franciskaner monnik op een ezel, voorafgegaan door een ouden man met vlaggetjes op den hoed, die de trein opent. Middenin een kalkoen, die de: *Spectateur Belge* N° 14 in zijn poot houdt, waarnaast eenige priesters met een vaandel waarop korenschoven afgebeeld, met opschrift: *Decimae, sub hoc signo.* Regts eenige nonnen, jagers, een man te paard met dubbelz., vaandel, een groot-inquisiteur en 2 Jezuieten. Alle personen zijn genummerd volgens de onder de plaat gevoegde Fr. bijschriften. Znd. nm. (door *J. E. Marcus*) met (gefingeerd) adres van Martinet, rue du Coq St. Honoré te Parijs. Hg. 37, br. 52 dm. br. fol. Met uitvoerige beschrijving in het Holl. en Fransch. br. fol. — Volgens de: Boekenlijst van Dec. 1815 uitgeg. bij W. Esser te 's Hage.

6073 Zeden. — Portret van Abr. Arbou, 50 jaren koffijhuisknecht bij den kastelein Hoogstraten, in de Studentensocieteit te Leiden. Staande, ten voeten uit, een glas water op een blad in eene, een spel kaarten in de andere hand. Aquatinta door *E. Davidson.* 1815. Omberdruk. fol.

6074 **1816**. Nieuwjaars- en Kermiswenschen v. 1816. Houtsneden met de verzen van gelukwensching er onder. 4 Sts. fol.

a Lantaarnopstekers N. J. wensch. — Gracht met lantaarnen. Bij J. Wendel.

b Waldiepers N. J. wensch. — Gracht met baggerschuit. Bij J. Wendel.

c Torenwachters N. J. wensch. — Westerkerksplein. Bij J. Wendel.

d Torenwachters kermiswensch. — Oudekerksplein. Bij Erfgen. van de Wed. C. Stichter, Warmoesstr. over de Oudekerksteeg in de Oude Berg Calvarie, N°. 159.

6075 Verzameling van 39 verschillende zegels op papier- en drukwerken, waarbij 1 van 1762, 85 en 86, 1804, 5 differente van 1806, 4 id. van 1810—12, de overige van 1813 tot16. Op 1 bl. 4°. — Hierbij gevoegd verschill. afbeeld. van het Nederl. wapen en dat van Koning Lodewijk.

6076 Uniformen en kleederdragten. — Serie van 12 fraaije afbeeldingen. gen°. 1—12, van volks- en militaire kleederdragten. Alle met 3 reg. Holl. en Fr. onderschr. Naar *J. A. Langendijk* door *W. Nieuwhoff*. Met adres van *W. Esser* te 's Hage. fol. *Gekleurd.* N° 1 en 2 bij mij, de overigen bij den Heer A. v. Stolk.

1. Een van de Kon. Nederl. Landmilitie en een koopvrouw. — 2. Een van de Kon. Nederl. Landmilitie en een koopvrouw met knolradijs. — 3. Een soldaat v. d. Infanterie van Linie en een zoetelaarster. — 4. Kapt. d. Infanterie met zijne vrouw. — 5. Luitenant van de Artillerie met eene dame. — 6. Luit. Kol. v. d. Nation. Militie met een galant meisje (!). — 7. Nederl. Landmilitie. Sappeur met eene koopvrouw in bietwortelen. — 8. Nederl. Dragonder met eene citroenverkoopster. — 9. Nederl. Huzaar met eene koopvrouw in appelen. — 10. Belg. Landmilitie Infanterist met eene koopvrouw in bokkings. — 11. Nederl. Jager met eene vischdraagster. — 12. Belg. Landmilitie Grenadier-Corporaal en eene marketenster. — (13?) Een Carabinier en eene Radijsverkoopster. Naar *J. A.*

Langendijk, met adres van W. Esser. 4°. N° 13 is eene ongenommerde plaat, die blijkens onderschrift en volgens de: Boekenlijst van 1816, blz. 444, bepaald in bovenst. serie behoort.

6077 Uniformen en Kleederdragten. — Platen, alle met 4 reg. Holl. en Fr. onderschr. naar *J. A. Langendijk* door *J. Bemme Az.* met adres van F. J. Weygand te 's Hage. kl. fol. Get. N° 2, 6, 7 en de laatste in *proefdr.* voor N° en onderschr. Uit? Bij den Heer A. v. Stolk.

2. Korporaal v. d. Nederl. Nation. Militie en een Brabandsche meid. — 6. Eng. Soldaat en eene eijerverkoopster. — 7. Kon. Nederl. Guide en een eijerverkoopster. — 11. Kon. Nederl. Jager van de Koloniale troepen en een neger. — (?) Belg. Landmilitie (?) en eene vischvrouw.

6078 „Militaire Costumen van het Koningrijk der Nederlanden. Opgedragen „aan Z. Ex. W. Grave v. Bylandt." — Titelpl. en 13 platen. gen°. 2—14. met afbeeldingen van militairen en onderschrift in staande (romein) letter. Lithogr. naar *Courtois* door *Schouten en Carpentier* te Bruss. (1815—16?) Ieder hg. 27, br. 22 dm. kl. fol. *Gekleurd.*

1. Titelplaat, met wapentrophee.
2. Nederl. infanterie. Vaandeldrager in groote tenue.
3. Nederl. kavalerie. Standaarddrager in groote tenue.
4. Nederl. infanterie. Tamboermajoor in groote tenue.
5. — — Sapeur in groote tenue.
6. — — Korporaal der flankeurs in groote tenue.
7. — — Flankeur in groote tenue.
8. — — Tamboer in groote tenue.
9. Nederl. Kavallerie. Trompetter der ligte dragonders in groote tenue.
10. ?? Ontbreekt in dit ex.
11. Nederl. Infanterie. Musikant in groote tenue.
12. — — Soldaat in garnizoenstenue.
13. — — Soldaat in kazernetenue.
14. Generaal-Majoor. Ontbreekt in dit ex.

6079 *a* Dezelfde afbeeldingen, naauwkeurige kopiën van de voorgaande, even groot, met *cursief* onderschrift. Lithogr. kl. fol. *Gekleurd.* — Hiervan slechts aanwezig:

N° 5. Nederl. Infanterie. Sapeur. Naar *Courtois* door *Delfosse Jr.* te Bruss.
N° 14. Nederl. Armée. Generaal-Majoor. Naar *Madou* door *Schouten en Carpentier* te Bruss.

6080 Uniformen. — Met 2 reg. Holl. en Fr. onderschr. Naar *J. Hari* aquatinta door *L. Schweickhardt*, met adres van F. J. Weygand te 's Hage. kl. fol. Hiervan slechts aanwezig:

2. Kon. Nederl. Jagers. *Gekleurd.*
3. — — Kanonnier. Zwart. Bij den Heer A. v. Stolk.

6081 Uniformen. — „Koninkl. Nederl. Huzaren van het Regt. N° 6." — 6 Figuren, waarvan 2 met paarden, 4 bij een wachtvuur. Met Holl. en Fr. onderschr. Door *A. Vinkeles* met adres van F. J. Weijgand te 's Hage en A. Vinkeles te Amst. br. fol. *Gekleurd.* Get.: Pl. 2. Uit?

6082 Uniformen. — „Onder-Officier der Jagers in groote tenue." Lith. de la Cour, Rue des Paroissiens à Brux. 8°. *Gekleurd.*

6083 Uniformen. — „Hussard. Troupe Belge en 1815." — Lith. door *V. H(emelrijck?)* bij Jobard. kl. fol. *Gekleurd.* Get.: 70e Pl. des Cost. Belges. Uit?

6084 Uniformen. — Nederl. dragonder te paard, een pistool in de hand. Naar *J.* en *V. H.* door *J. Bemme Az.* kl. fol. *Gekleurd.* Bovenaan links get. Pl. 44. Uit?? Bij den Heer A. v. Stolk.

6085 Uniformen. — Twee ongen°. en gekleurde afbeeldingen. (1) Officier der Kurassiers. — (2) Officier der Lanciers. — Beide lith. met 1 reg. Holl. onderschr. znd. nm. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6086 Uniformen. — Trompetter in groote montering, v. h. regiment Kurassiers N° 9. Lith. door *Snoeck.* gr. 8°. *Gekleurd.* Uit? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6087 Uniformen. — Onderofficier en Vaandrig der Compagnie vrijwillige Friesche jagers, te Leeuwarden, opgerigt bij Kon. Besluit van 1 Mei 1815. Lith. naar *W. B. v. d. Kooi,* 1815 door *A. Canelle* bij S. Lankhout te 's Hage. gr. 8°. Uit: Herinneringen uit 1815 door een Friesche vrijw. Jager. (R. Baron v. Breugel Douglas) Leeuw. 1866. 8°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6088 (**21 Febr.**) Huwelijk van den Prins van Oranje met Anna Paulowna v. Rusland. (Stuart, Jaarb. 1816, I. 1—6). — *a.* Voorstelling van het huwelijk. — *b.* Aankomst op het huis ten Bosch te 's Hage. — Beide slechte, gekleurde lithogr. met 2 à 3 reg. Holl. onderschr. br. 4°. Uit Tollens, Feestzang??

6089 Berigt der inzegening van het huwelijk van den Prins van Oranje met Anna Paulowna v. Rusland in de Grieksche Kerk te St. Petersburg en der bevestiging door Ds. de la Sausais in de Waalsche Kerk aldaar. In Nederl. Staatscourant v. 9 Mrt. fol.

Hierbij in MS. de Fr. vertaling der beide kerkelijke, in het Russisch opgestelde huwelijksakten.

6090 Zinneprent op hetz. — Een ruiker van rozen, waarin men de silhouetten ziet van de geheele Koninkl. Nederl. familie. Met 8 reg. Holl. vers van *M. Westerman* en 4 reg. Fr. onderschr. Door en met adres v. E. Maaskamp. fol. *Gekleurd.* — Hierbij hetz. vers en Holl. verklaring op 1 afz. bl. kl. fol.

6091 Hetz. anders. — Een bouquet van rozen, waarin men de silhouetten ziet van 9 leden van het Vorstel. huis. Met opschrift „De Koninklijke „roos" en 4 reg. vers onderaan: „Een boom waaraan men vrucht, noch „blad, noch wortel vond," enz. Grav. znd. nm. met adres van *W. Esser* en F. J. Weijgand te 's Hage. fol. *Gekleurd.* — Hierbij een afz. gedr. uitlegging in Fr. en Holl. 4°. — Bij den Heer A. v. Stolk.

6092 **10 Mei.** Afbeelding der eerste (?) Stoompaketboot *the Defiance,* die te Rotterdam aankwam. Naar en door *J. Bemme.* Met adres van *A. Loosjes.* br. 8°.

6093 **26 en 27 Aug.** Bombardement van Algiers door de Engelsche en Ne-
a derlandsche Zeemagt. (Stuart, Jaarb. 1816. I. 84—126.) — 2 platen, gen°. I en II. ieder met 3 reg. Holl. onderschr. Aquatinta naar *T. White-*

combe door *D. Sluyter* met adres van Groenewoud. Ieder hg. 62, br. 78 dm. br. fol.

I. Het bombarderen der Stad Algiers.... in den nacht van 26 Aug 1816.
II. De Stad Algiers.... geheel in brand geschoten en overwonnen in den morgen van den 27 Aug. 1816.

b Dez. platen, in kleurendruk. Bij den Heer A. v. Stolk.

6094 Hetz. anders. Middenin en regts de Eng. vloot met hare sloepen, enz., tegenover de brandende Algerijnsche schepen; links de stad Algiers en de Holl. schepen. Aquatinta naar en door *J. A. Langendijk* met adres v. M. v. Os en Co. Hg. 45, br. 55 dm. br. fol.

6095 Hetzelfde. — Links de Nederl. schepen, in het midden de stad Algiers,
a regts twee groote Eng. schepen en een brandende batterij. Met 3 reg. Holl. onderschr. Naar *Pieneman* door *Heideloff*. Met adres v. F. J. Weygand en A. Feteris. Hg. 28, br. 34 dm. br. fol. *Gekleurd.*

b Dez. plaat, *proefdr. vóór alle lett.* Zwart.

6096 Hetzelfde. — Afbeelding der positie van de Holl. en Engelsche schepen voor Algiers. Met naamlijst der schepen, en der bevelvoerders en opgave v. het getal stukken op ieder schip. Duidelijke grav. in omtrek naar *de Fis??* door *G. Keymans.* Hg. 23, br. 31 dm. br. fol.

6097 „Het beschieten der stad Algiers" — Links de Holl. schepen, middenin de brandende stad, regts de Eng. vloot. Lith. naar en door *P. J. Schotel.* br. fol. — Hierbij eene gedrukte verklaring van eenige Nederlanders die den togt bijwoonden, dat deze voorstelling de meeste historische waarheid bevat. fol. Uit: Schotel, Neerl. Heldendaden ter zee.

6098 Hetz. anders. — In het midden de stad met hare batterijen, die van alle zijden door de Holl. en Eng. schepen omringd zijn. Regts de schepen: Minden en Queen Charlotte. Met 2 reg. Holl. onderschr. Slechte aquatinta znd. nm. Met adres van A. Peduzzi en Co. te Amst. Hg. 25, br. 35 dm. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer J. A. Nijland.

6099 „Kaarten van de omstreken der stad en kusten van Algiers met Be„schrijving". Utr. J. P. Houtman. 12⁰. — Bij den Heer J. A. Nijland.

6100 **16 Sept.** Volksfeest te 's Hage bij de komst van den Prins en Prinses
a v. Oranje. (Volgens Stuart, Jaarb. 1816, I, 26 op 12 Sept.) — Afbeelding van het Malieveld, waarop een digte menigte zich vermaakt met het zien naar goocheltoeren, koorddansen enz.; links komt het rijtuig met den Prins en Prinses aanrijden. Aquatinta naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Sluyter.* Met adres van J. C. Hagedoorn. Hg. 39, br. 53 dm. br. fol. — Zeer goede grav. — Hierbij een 's Gravenh. Courant v. 4 Sept. met de lijst der vermaaklijkheden. fol.

b. Dez. plaat. *Gekleurd.*

6101 Illuminatiën, bij gelegenheid van de komst van Kroonprins en Gemalin te 's Hage. — *a.* In de Wagenstraat. — *b.* Op den Vijverberg. Beide grav. znd. nm. 8⁰ en br. 4⁰. Uit? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6102 Acht (ongen⁰) houtsneêplaten, alle gekleurd, elk onafgesneden hoog 60, br. 52 dm., ieder eene vrij groote *houtsneefiguur*, hoog 40, breed 30 dm., bevattende, die waarschijnlijk gediend hebben als transparanten of chassinetten bij het huwelijk van den Kroonprins (later Koning

Willem II) en Anna Paulowna in 1816. Zonder eenig adres, naam van maker of jaar. De voorstellingen en opschriften zijn de volgende:

(1) De Holl. Leeuw met uitgetogen zwaard; in de linkerklaauw een medaillon met inschrift: *Vreede* (van Parijs?) Met bovenschrift: *Je maintiendrai,* en onderschrift: *Ik zal verdeedigen.*

(2) Mercurius vliegende (naar regts); in de linkerhand een zak, met opschrift: *Vivat Oranje,* en bovenschrift: *Auxilium venit,* en onderschrift: *De bijstand komt.*

(3) Twee vlammende harten door twee ineengeslagen handen verbonden. Bovenschrift: *Hoc nodo indissolubiles;* onderschrift: *Door deze knoop zijn se onscheidbaar.*

(4) De Godsdienst? (eene dikke vrouw) voor een brandend vat. Naast haar een ooijevaar (op het wapen van 's Gravenhage??). Bovenschrift: *A Jehovah hoc factum est* enz., twee regels; onderschrift: *Dit is van den Heere geschied,* enz. twee regels.

(5) De Holl. Maagd (een dik wijf), met vrijheidsstandaard in de hand, rustende op een bijbel, op voetstuk met de zeven pijlen. Bovenschrift: *Tutela Belgii;* onderschrift: *De beschermster van Nederland.*

(6) Eene hand uit de wolken, die de zeven pijlen bijeenhoudt. Bovenschrift: *Erupto foedere juncti;* onderschrift: *Onscheidbaar t'zamen nden.gebo*

(7) Eene vliegende engel (naar links) des vredes, twee oranje-appelen in de hand. Bovenschrift: *Dat vreede groeid, de welvaard bloeid,* (twee regels); onderschrift: *Nog langen tijd, Wij onbeneijd.*

(8) Een ruiter te paard (naar regts), zeer overeenkomstig met dat van den Veldmaarschalk Lodewijk van Brunswijk, waarschijnlijk Prins Willem na Waterloo voorstellende. Bovenschrift: *Est presidium et dulce decius* (sic, in plaats van: decus) *nostrum;* onderschrift: *Onze bescherming en eere.*

Ik heb deze platen eens ergens gezien (ik herinner mij niet meer waar) en toen beschreven.

6103 (**19 Sept.**) Aankomst van den Kroonprins en Gemalin voor het Paleis te Amsterdam. (Stuart, Jaarb. 1816, I. 31—36.) — Gezigt van het Stadhuis regts en daartegenover eene groote opgerigte tempel, in het verschiet de huizen van de Kalverstraat. Zeer fraaije *teekening* in kleuren ad viv. door *J. A. Langendijk,* 1816. Hg. 34, br. 49 dm. br. fol. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6104 Intogt van den Prins en Prinses v. Oranje te Amst. — 4 Afbeeldingen der feestelijkheden enz. Ongenummerd en znd. nm. v. grav. br. 12^{0}. Uit: Nederl. Oranje almanak v. 1817. 32^{0}

(1) Togt v. den stoet over de Eenhoornsluis, en eereboog aldaar.

(2) Verlichting van Felix Meritis.

(3) Bal op het Paleis.

(4) Hardzeilpartij op het IJ.

6105 Afbeelding der eerepoorten en decoratiën te Amsterdam, opgerigt bij de
a komst van het Vorstelijk Echtpaar aldaar. — 14 *Schetsteekeningen* in

kleuren znd. nm. in 4⁰ en gr. 8⁰. Met potlood genummerd volgens eene hierbij gevoegde lijst, gedrukt bij *J. de Vogel* te Amst. fol.
(1) Aan de Haarlemmer poort.
(2) Aan de Eenhoorn-sluis.
(3) Op het Muiderplein.
(4) Op de Keizersgrachtsluis bij de Spiegelstr.
(5) — — —— — — Leidschestr.
(6) — — —— — — Weesperstr.
(7) — — —— — — Hartestr.
(8) Op de Heerengracht bij de Warmoesgracht.
(9) — — —— — — Leidschestr.
(10) — — —— — den Amstel.
(11) Hoogesluis (ontbreekt.)
(12) Onder 't Zijl op den Dam.
(13) Voor de Beurs.
(14) Voor het Stadhuis.
(15) Bij de Portugeesche kerk.
(16) Op het Reguliersplein (ontbreekt.)

Van de Eerepoorten enz. N⁰ 3 en 14 zijn bij den Heer J. W. Wurfbain uitvoerige schetsen door F. J. Pfeiffer.

b Dezelfde voorstelling, nl. van N⁰ 1, 11, 14, 15, 16 en eene, zeker hierbij behoorende van eene groote verlichte decoratie op eene brug (Hoogesluis?) met inschrift: *Victori pacifero.* 6 pl. au trait, één (waarschijnlijk allen) door *A. Zürcher.* 8⁰. Uit: G. Bruining, Het Verheugde Nederland bij de komst v. h. gehuwde Vorstenpaar. Leijden, Herdingh. 8⁰.

6106 **19 Nov.** Zonsverduistering, waargenomen te Haarlem. Begin 8 uur 37 min. 6 sec., einde 10 uur 57 min. 57 sec. Grav. znd. nm. br. 4⁰.

6107 (**1817. 19 Febr.**) Zinneprent op de geboorte van den Erfprins v. Oranje (later Koning Willem III.) (Stuart, Jaarb. 1817 I. 4.) — In het midden ligt in een rijk versierde schaal die op een hermelijnen kleed rust, een opengebarsten Oranjeappel waaruit de jonggeboren Prins te voorschijn komt. Met 4 reg. Holl. onderschr. naar *J. François* door *J. J. Wolff.* Hg. 52, br. 37 dm. fol. — Hierbij een 28 reg. gedicht van *M. Westerman.* 1 blz. kl. fol.

6108 **22—23 Mei.** „Stoutmoedig gedrag van den Adelborst 2e klasse F. X. R. 't „Hooft, bij den opstand en mislukte expeditie tegen het eiland Honimoe of „Saparoea, in de Molukken.” (Stuart, Jaarb. 1817, I. 398 enz.) — Op den voorgrond de adelborst, tot aan de knieën in het water staande, de Nederl. vlag om het lijf gewikkeld, en den sabel in den mond geklemd, vurende op een inboorling, terwijl een ander hem ter zijde met een klewang bedreigt. Achter hem en op den achtergrond Nederl. matrozen met inboorlingen in gevecht. *Teekening* in kleuren naar eene teekening van den Kapt. ter zee *Q. M. R. Ver Huell* door *J. Rutten.* Hg. 23, br. 29 dm. br. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

Zie hierover ook: Q. M. R. Ver Huell, Herinneringen van eene reis naar de Oost-Indiën. Haarl. 1835. Dl. 1, bl. 133—147.

6109 (**17 Junij**) Graftombe van H. W. Daendels, Gouv.-Gen. op de Kust van Guinea, overl. 17 Junij 1817, in het fort St. Antoine te Axim? *Teekening* in O.-I. inkt. Znd. nm. kl. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. van Gijn.

6110 (**9 Aug.**) Penning op het openen van den nieuwen haven te Middelburg 1817. (Stuart, Ned. Jaarb. 1817, I. 35—41.) Naar *J. P. Bourjé* door *J. H. Reijgers*. br. 12⁰. Uit: J. P. Bourjé, De opening v. Middelburgs nieuwe haven. Midd. 1817. 8⁰.

6111 Niet uitgevoerd ontwerp van eene Gedenknaald ter gedachtenis van de opening der nieuw gebouwde haven. — Afbeelding van eene 3 kantige zuil van onderen met het wapen der stad Middelburg en afbeeld. der andere zijden. Fraaije *teekening* in kleuren, znd. nm. (Door *G. Lamberts??*) Hg. 46, br. 33 dm. fol.

6112 **Aug.** Afbeelding van 4 zilveren muntjes, gevonden op het strand, oostwaarts van Domburg. Door *J. H. Reygers*. br. 12⁰. Met gedr. verklaring.

6113 **4—5 Oct.** „Enlèvement de Manneke-pis à Bruxelles dans la nuit du „4 au 5 Oct. 1817." (Stuart, Jaarb. 1817, II. 84, 85.) — Spotprent over de ontsteltenis der Brusselaars wegens den diefstal van het bekende beeldje. — Gezigt op het plein vóór de fontein; regts de Nieuwstraat, op welks hoek een huis met het jaar 1696 in den gevel. Op den voorgrond vele bedroefde en wanhopige vrouwen, waarvan enkele in ligt nachtgewaad. Met 6 reg. Fr. en Holl. vers. Aquatinta znd. nm. Hg. 37, br. 44 dm. br. fol. — Hierbij eene plaat met 3 afbeeldingen van *Manneken pis*, nl. in *grande tenue*, in *petite tenue* en als Belgisch jager. Lithogr. bij *Fietta*. br. fol. Uit?

6114 (**2 Nov.**) Zinneprent op het 3e Eeuwfeest der Kerkhervorming. (Stuart, Jaarb. 1817. II. 230, enz.) — In het midden eene groote piramidale zuil, met buste van Luther, waarboven de Faam zweeft en 5 reg. bovenschrift en 4 reg. onderschr. Voorts 3 geniussen met het beeld v. Melanchton, de Godsdienst, enz. Naar *H. P. Oosterhuis* door *W. Nieuwhoff*. Met adres van H. P. Oosterhuis en D. A. Sluiter en Co. Hg. 51, br. 41 dm. fol.

6115 Hetz. eenigzins anders. — In het midden eene groote zuil, met het beeld v. Luther in med. door de Faam gedragen; links de Tijd, het jaar 1817 in de zuil graverende; onderaan Luther zijne stellingen verdedigende. Naar *H. P. Oosterhuis* door *W. H. Hoogkamer*. Hg. 41, br. 30 dm. fol.

6116 Hetz. anders. — Een door kolommen geschraagd monument, tegen welks achtergrond boven elkaâr de aanplakking der 95 Theses tegen Tetzel en de verbranding van den Pauselijken bul door Luther. Bovenop het portret v. Luther in med., waarboven de Faam zweeft. Naar *J. Jelgerhuis Rz.* door *Hoogkamer*. Met adres van A. Loosjes Pz. Hg. 41, br. 28 dm. fol.

6117 Hetz. anders. — Links een tempel, behangen met 10 portr. v. Hervor-
a mers; binnenin staat de Godsdienst, omringd door Standvastigheid en Hoop, en vertreedt den Laster, regts vele zinneb. personen. Met 2 reg. onderschr. *Proefdr*. znd. eenigen nm. Hg. 39, br. 28 dm. fol. — Hierbij een afzond. gegrav. Verklaring in rijm. 8⁰.

b Dez. plaat. *Gekleurd*.

6118 „Luther's verklaring voor Karel V op den landdag te Worms in 1521.". Naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Sluiter*. fol. Uitgeg. te Amst. 1819 als zinneprent bij het 3e Eeuwfeest.

6119 Zinneprent als voorg. — Op den voorgrond eene zuil met de buste van Luther, die door eene ter regterzijde staande vrouw, een portr. van Calvijn in de hand houdende, gekroond wordt. Voorts de Godsdienst, de. Waarheid, de Tijd, 3 voorstellingen uit Luther's leven. Naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Sluijter*. Met adres van J. C. Hagedoorn. Nieuwe Lelystr. N° 73 te Amst. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6120 Hetz. anders. — In het midden een groote zerk, met de beeldtenissen van 5 Hervormers; op de zerk staan de busten van Luther en Calvijn. Met bovenst. Holl. en Duitsch onderschr. Aquatinta naar *J. Fragonard* door *W. H. Hoogkamer*. Hg. 52, br. 35 dm. fol. *Gekleurd*. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6121 (**22 Junij**.) Stichting en 1e Vergadering der Maatschappij van Weldadigheid (Stuart Jaarb. 1818, I. 234—248.) Den 18 Aug. 1818 werd het eerste landgoed Westerbeeksloot in de Prov. Drenthe hiervoor aangekocht. (Stuart, Jaarb. 1818. I, 245.)

„Kaart, voorstellende de ligging der eigendommen van de Maatschappij „van Weldadigheid." — Uitvoerige topogr. kaart met de Kolonie Veenhuizen bovenaan regts, en Zwolle en Ommen onderaan. Lith. znd. nm. gr. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6122 Vijf ongen°. afbeeldingen van de gestichten der maatschappij in de kolonie Veenhuizen (Prov. Drenthe.) — Alle lith. naar *H. V. Geelen* 1826 door *A. Boëns* bij *Burggraaff* te Bruss. br. fol.

a, b, c, Afbeelding van het 1e, 2e en 3e gesticht, *d* van een gesticht voor kinderen, van binnen te zien. — *e* Gezigt van de Protest. en R. Kath. Kerken. De platen *a, c en e* bij den Heer van Gijn.

6123 „De kolonie Frederiks-oord, te zien van het dorp Vledder." (Stuart, Jaarb. I. 248.) — In het verschiet links de achter elkaâr gebouwde huizen der kolonie, op den voorgrond regts een zandweg. Aquatinta naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Sluijter*. Hg. 46, br. 56 dm. br. fol.

6124 „Vue d'une partie de la Colonie de Frederiks-oord." Lith. met bovenst 1 reg. bovenschr. br. 8°. Uit: De Keverberg, la Colonie, uitgeg. te Brussel.

6125 „Logement te Frederiksoord en woning van den Direkteur der Koloniën." — Lith. naar *H. V. Geelen* door *Burggraaff* te Bruss. br. fol.

6126 Twee ongen°. afbeeldingen van het gesticht voor bedelaars binnen de Ommerschans in Overijssel. *a.* Het gesticht van de voorzijde. — *b.* Van de achterzijde. Lith. van *Burggraaff* te Bruss. br. fol.

6127 „Gezigt op het instituut van Wateren" (in Drenthe). — Lith. naar *H. V. Geelen* door *Kreins*, bij *Burggraaff* te Bruss. br. fol.

6128 **24 Aug** „Plegtige doopsbediening aan Z. D. H. Willem Alexander „Frederik Constantijn Nicolaas Michaël, 2en zoon van den Prinse van „Oranje in de Groote Kerk te 's Hage." (Stuart, Jaarb. I, 2—5.) — In het midden staan de Koning, Prins Frederik, de Kroonprinses en Koningin, terwijl de Kroonprins het kind ten doop houdt. Achter hen de zitplaatsen der kon. familie; daartegenover de preekstoel. Aquatinta znd. nm. met opdragt van de *Wed. J. Allart en Co.* Hg. 39, br. 47 dm. br. fol. *Gekleurd*. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6129 (**31 Oct.**) Zinneprent op het 200-jarig bestaan der Dordtsche Synode. — Een groote gevel met 2 zijvleugels, bevatt. 7 kleine afbeeld. op godsdienstige instellingen en de Synode betrekkelijk. Bovenop het portret v. Calvijn, omgeven door 4 genii ssen. Met onderschr.: „Gedenkstuk voor „de Nederl. Herv. Gemeentens." Naar *W. Kok* door *P. H. Jonxis.* Met adres van *W. Houtgraaff.* Hg. 59, br. 45 dm. gr. fol.

6130 Zinneprent op hetz. — Een ronde zuil met 3 historische voorstellingen betrekk. de Synode, daarvoor de Godsdienst, de Nederl. maagd, en 3 andere personen. Regts een altaar, en de Nederl. leeuw. Naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Sluijter.* Met adres van J. C. Hagedoorn, Nieuwe Lelystraat N°. 73 te Amst. Hg. 55, br. 42 dm. fol.

6131 **1819. 3 Mei.** Medaille, den 3 Mei 1819 uitgereikt aan 51 Dordtsche burgers, ter belooning der bewezen diensten bij het verdedigen van de stad tegen de Franschen, 24 Nov. 1813. (Stuart, Jaarb. 1819, II. 13.) Met 1 reg. Holl. onderschr. Lithogr. znd. nm. 12°. Uit: de Rochemont en Bischoff, Ridderorden, bl. 141. Bij den Heer Mr. S van Gijn.

6132 **10 Mei.** „Plegtige overbrenging van het borstbeeld van den Admiraal
a „de Ruijter, door Z.E. den Lt. Adm. v. Kinsbergen aan het Kweekschool „voor de Zeevaart vereerd, naar dat Gesticht." (Stuart, Jaarb. 1819, II. 40.) — Gezigt op de Keizersgracht bij de Reguliersgracht, waar het beeld in een versierde boot, voorafgegaan door 2 andere met roeijers en muziek voorbijvaart. Met 3 reg. Holl. onderschr. Aquatinta naar *P. G. v. Schoone* door *A. Lutz.* Hg. 30, br. 33 dm. br. fol. *Gekleurd.*

b Dez. plaat, zwart. *Proefdr. v. a. l. Zeldzaam.* Bij den Heer A. v. Stolk.

6133 Prospectus van de verkooping, door middel van eene geautoriseerde loterij, van het landgoed Oude Biesen (*Vieux Joncs*), gelegen onder de gemeente Bilsen, Arrondissement Maastricht; geschat op *f* 251.284.52. Deze loterij zou bestaan uit 80,000 loten à *f* 3 en bevatten 162 prijzen, de hoogste, zijnde het slot en nevengebouwen, van *f* 235,684.52 en de laagste van *f* 25. — Bovenaan een afbeelding in lithogr. van het slot, de nevengebouwen, tuinen, enz., met een afzond. plattegrond der gebouwen. Onderaan het plan en voorwaarden der loterij in 't Holl. in 3 kol. gedrukt. Hg. 45, br. 58 dm. br. fol.

Ouden-Biesen, ook genaamd: Alden-Biesen, was in vorige tijden eene Commandery van de Duitsche Orde in Limburg. Er bestaat eene zeer fraaije, hoogst zeldzame, afbeelding van dit slot door *Rom. de Hooghe,* in 14 of 16 bl. folio en 4°, die te zamen één geheel vormen en door de bijvoegde wapens en zinnebeelden tevens eene zinneprent is op Hendrik Baron van Wassenaar, tevens Commandeur der Orde. Deze plaat kwam gedeeltelijk voor in auctie Bodel, 8 Nov. 1873, N° 2161.

6134 **Sept.** Afbreken der Neckerpoort te Purmerend en uitdiepen voor eene sluis voor het N.-Hollandsche Kanaal. *Teekening* in kleuren door *G. Lamberts.* br. fol. — Hierbij nog vele teekeningen van de werken te Buiksloot in 1819 voor het Kanaal, alle door *Lamberts.* Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6135 (**17 Oct.**) Zinneprent op den dood van Frederika Louisa Wilhelmina
a Hertogin van Brunswijk-Luneburg (Stuart, Jaarb. 1819. I. 35.) zust

van Koning Willem I, gehuwd 14 Oct. 1790. Zie N° 5138. — In het midden een graftombe met het portret der Hertogin in med., voorts cypressen, enz. Aquatinta naar en door *W. Johnston*, met adres van J. Groenewoud. Met 3 reg. Holl. onderschr. Hg. 57, br. 33 dm. fol. Omberdruk.

b Dez. plaat. Gewone druk. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6136 (**26 Oct.**) Doodsberigt en programma van de lijkstaatsie der Hertogin v. Brunswijk-Luneburg (Stuart, Jaarb. 1819, I. 37). In: 's Gravenh. Cour. van 18 Oct. en Nederl. Staatscour. v. 23 Oct. Plano. — Hierbij 2 Publicatiën dienaangaande door den Burgem. v. 's Gravenh. Plano.

6137 **1820. Jan.** Overstroomingen in Gelderl. en Zuid-Holland, in Jan. 1820. (Stuart, Jaarb. 1820, I. 4—8.) — 4 Ongen° platen, naar *C. v. Hardenberg* door *P. Velijn* en *W. v. Senus*; ieder hg. 21, br. 32 dm. br. fol.; en foliokaart. Uit: Beschrijv. v. d. Nederl. Watersnood in Jan. 1820. Amst. 1820. 8°.

(1) Blz. 23 Jan. Gevaarlijke toestand van het Kasteel van den Ooy.
(2) Blz. 23,24 — Vernieling van het huis te Oosterhout.
(3) Blz. 26 — Overstrooming der kanaalsluis te Gorinchem.
(4) Blz. 26 — Behoud van het vee van Verdugt te Oosterwijk.

„Kaart der doorbraken en overstroomingen in 1820." — Bovenaan Alphen en Loenen (Veluwe); onderaan Geertruidenberg en 's Bosch. Lith. van *D. Veelwaard Jr.* Hg. 20, br. 33 dm. br. fol.

6138 **26 Jan.** Doorbraken en overstroomingen enz. bij Gorinchem. 3 platen ongen° in aquatinta naar *C. de Jonker* door *v. d. Meulen*. Met adres v. J. v. d. Wal. Ieder hg. 32, br. 44 dm. br. fol.

(1) Doorbraak naast de Sprokkelenburgsche Sluis in den Zuider-Linge-dijk.
(2) Het overloopen v. h. water over de sluis en de doorbraak naast dezelve aan den Arkelschen dam.
(3) Overstorting v. h. water over de Kanaalsluis en doorbraak naast dezelve en het wegspoelen van den Kanaaldijk buiten Gorinchem.

6139 „Doorbraak bij de Sluis aan den Arkelschen dam." — In het midden de doorbraak van den dijk, regts een huis, waaruit een noodvlag waait; links het in gevaar verkeerende sluiswachtershuisje. Aquatinta znd. nm. Hg. 44, br. 61 dm. br. fol. Omberdruk.

6140 Afbeelding van het hulpgat in den dijk bij Papendrecht ter ontlasting van den overstroomden Alblasserwaard. In het midden de dijk met het gat op den voorgrond; links het binnenwater, regts de Merwede met eenige schepen. *Teekening* in sepia door *J. C. Schotel*. Hg. 34, br. 45 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. van Gijn.

6141 „Gebeente te Heukelom gevonden op 24 Maart 1820," na de overstrooming. Naar *C. v. H(ardenberg)*. Aquatinta door *Hoogkamer*. br. 4°. Welligt uit: J. Blanken, Kort Overzigt v. d. Watersnood v. 1820. 8°. Met pl.

6142 „Afbeelding van eene overstrooming. Slechte houtsnede door *J. Donker*. br. 4°. Hieronder: „Treurzang op de watervloed v. 1820," in 24 coupletten, met opnoeming der dorpen in N.-Holland, welke door deze ramp geleden hebben. Amst. bij J. Wendel en Zn. 1 blz. plano.

6143 **9 Feb.** „Inwijding der R Kath. Kerk: *Geloof, Hoop en Liefde*, te Amsterdam op den Singel bij de Heilige Weg, op de plaats van het vroegere West-Indische Binnenhuis (Stuart, Jaarb. 1820. II, 190.) —

Gezigt der versierde kerk van binnen. *Teekening* in kleuren door *G. Lamberts.* Hg. 36, br. 26 dm. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6144 **9 Junij.** „Het treurig afsterven van H. K. H. Frederika Sophia Wil-
a „helmina, Prinsesse Douairière van Oranje-Nassau...... op het Loo." (Stuart, Jaarb. 1820, I. 15.) — In het midden het ledikant, waarop de Prinses; links de Koning, regts de Kroonprinses. Met 2 reg. onderschr. Slechte aquatinta znd. nm. Hg. 24, br. 35 dm. br. fol.

b Dez. plaat. *Gekleurd.* Beide bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6145 Zinneprent op haren dood. — In het midden van een landschap een
a groote spitse zuil, met het borstb. der overledene. Onderaan het monument waarvoor de treurende koninkl. familie staat. Met 3 reg. Holl. onderschr. Aquatinta naar *W. Johnston* door *J. A. Lutz,* met adres van J. Groenewoud. Hg. 56, br. 42 dm. fol.

b Dez. plaat. Omberdruk. — *a, b. c* bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

c Dez. plaat, met verschillende tinten gedrukt en gekleurd.

Doodsberigt en programma der lijkstaatsie. (Stuart, Jaarb. 1820, I. 16—21.) In 's Gravenh. Cour. v. 12 Junij en Staatscour. v. 15 Junij. Plano.

6146 **(16—30 Julij.)** „Jubilé de Bruxelles." — Beschrijving in een Fransch gedicht van 20 coupletten van de feestelijkheden bij de viering van het 50-jarig Jubilé van het H. Sacrament v. Mirakel, die van 16—30 Julij duurden. (Stuart, Jaarb. 1820, II, 187—89.) 4 Blz. 8°.

6147 **(19 Julij.)** „Cavalcade qui a eu lieu à l'occation du Jubilé demi-„séculaire le 19 Juillet 1820 à Bruxelles". — Afbeelding in omtrek van den optogt in 3 rijen boven elkaar, iedere groep gen°. Met Fransche verklaring onderaan. Lith. van *G. P. van den Burggraaff* te Brussel. Hg. 28, br. 51 dm. br. fol.

6148 Twee spotprenten op de mislukte feesten, bij dit jubilaeum gegeven. — Beide grav. znd nm. met 1 en 2 reg. Fr. onderschr. 4° en br. 4°.

(1) „La danse sémi-circulaire des barbières Bruxelloises, dediée à Mrs. „les Etrangers qui ont payé les violons." Vooraan wordt een vreemdeling geschoren (gevild) door de Brusselsche stedemaagd, enz.; op den achtergrond een rondedans van Brusselsche vrouwen. — Op de afzetterij der vreemdelingen voor de feesten naar Brussel overgekomen.

(2) „Espièglerie du plus ancien bourgeois de Bruxelles." — Een groote staak, waarop een brandende vogel als vuurwerk, wordt ten aanschouwe van velen door het Manneken-pis uitgedoofd; regts een ezel met een andere vogel. — Doelt op het mislukken van het vuurwerk wegens het natte weder. De andere vogel, op een ezel gepakt, was door den Prins v. Oranje ten geschenke gegeven, doch mislukte eveneens een paar dagen daarna.

6149 Vier ongen° spotprenten als voorg. — Zeer slechte lithographiën znd. eenigen nm. gr. 4° en br. 4°.

(1) „Un nouvel artifice." — Een hooge staak, waarop dez. vogel als op N° 6148, pl. 2; omringd door vele toeschouwers. Met allerlei Fr. inschr.

(2) Hetz. anders. — Hier is de vogel brandende voorgesteld, terwijl onderaan regts de leverancier van het vuurwerk zich met een geldzak verwijdert. Met 2 reg. onderschr. „Nous sommes la dupe de „ces fameuses fêtes." enz.

(3) „Départ des Etrangers de la ville de Bruxelles après le jubilé de „1820." — Doelt op de algemeene ontevredenheid over de feesten.

(4) Bovenaan een gezigt op het plein met Manneken-pis, van wien Esopus, op een ladder staande, afscheid neemt. Onderaan een 10 reg. Fransch onderschr. „Esope avant de s'en retourner" enz.

6150 (**1—24 Aug**) Vijfjaarlijksche tentoonstelling te Gend. (Stuart, Jaarb. 1820, I. 38, 40—41 ; II. 57—71.) — Afbeelding van eene (gefingeerde) tentoonstelling van spotprenten over de mislukte feesten in Julij 1820 te Brussel, welke door honden bezigtigd worden. Met 2 reg. Fransch onderschr. : „Le Musée Chinois," enz. Grav. znd. nm. br. 4⁰.

6151 **3 Aug**. „Grande ascension d'un ballon de 3373 pieds cubes, dans la „ville de Gand..... à l'occasion de l'Exposition publique des produits de „l'industrie nationale." (Stuart, Jaarb. 1820, II. 58.) — Spotprent op een mislukte opstijging met een ballon, op de Lindeleije, door den Engelschman Boubers. Grav. znd. nm. 4⁰.

6152 Spotprent op de ruime uitdeeling van prijzen bij gelegenheid van deze Gendsche (?) Tentoonstelling. — „La fameuse decharge à mitraille et à „triple bordée du Canon monstrueux dit *Dulle Griet* en commemoration „de la fête nationale." — Het bekende groote Gendsche kanon braakt eene menigte medailles : S. P. Q. B., horologiën, vazen en ook het woord *Pa-ta-pon* (?) uit ; op den voorgrond zit Esopus aan een tafeltje met honden (leden der Jury?) te dineeren. Goede grav. br. 4⁰.

Te Gend is deze plaat onbekend en betwijfelt men of die op Gend doelt ; om het kanon en Esopus, die op plaat 6149 N⁰ 4 zegt dat hij naar Gend gaat, is zij hier geplaatst. De medailles met S. P. Q. **B**. schijnen (spottenderwijze) belooningen der Brusselaars, voor hunne Julij-feesten.

6153 **7 Sept**. Afbeelding der groote zon-eclips, waargenomen te Amsterdam,
a 7 Sept. 1820. (Stuart, Jaarb. 1820. II, 265—270.) — Lith. znd. nm. met adres v. Gebr. v. Arum. kl. fol.
b Dez. plaat. *Gekleurd.*

6153* „Schema der ringvormige zonsverduistering op 7 Sept. 1820 voor den „meridiaan en horizon van Amsterdam berekend en ontworpen door (wijlen) „*L. Nieuwenhuis.* 1806." — Door *Dl. Veelwaard.* br. fol.

6154 **29 Dec**. „Vue des palais de son A. R. le Prince d'Orange et des „Etats Généraux à Bruxelles, incendiés le 29 Dec. 1820." (Stuart. Jaarb. 1820. I, 51.) — Slechte lith. door *C. D. W.* geëntrelaceerd. br. 4⁰.

6155 „Den automaattrompetter van G. v. Vliet van Amsterdam." — Afbeelding van een staanden machinalen trompetter, op de trompet blazende. Grav. znd. nm. met 3 reg. onderschr. Aan de keerzijde bedrukt met eene kleine houtsneeafbeeld. van een trompetter en beschrijving, waarin gewaagd wordt van den schaakspeler van Maelzel uit Weenen van het *vorig* jaar (1819?) kl. fol. — „Zie 's Gravenh. Nieuws- en Advertentieblad N⁰ 92 van 15 Nov. l.l." Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6156 De danszaal in het bordeel *de Fontein* op de Nieuwmarkt te Amsterdam. Aquatinta met adres van *E. M(aaskamp)*. Hg. 16, br. 26 dm. br. 4⁰. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6157 „De Munnik". — Afbeelding van binnen, van een alzoo geheeten danshuis of ouderwetsch Café-Chantant, waarschijnlijk in de Munnikkestraat bij de Nieuwmarkt te Amsterdam. Met onderschr. *„Een knengels!"* waarschijnlijk : „Een kan Engelsch bier." Naar *J. Smies* door *D. Veelwaard.* br. 8⁰. Uit? — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6158 De Ooijevaar. Nachthuis op de St. Anthonisbreestraat te Amsterdam. Met onderschr. „Wat zal het wezen?" Naar *J. Smies* door *D. Veelwaard.* br. 8⁰. Uit? — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6159 Kermisspelen. — Vier afbeeldingen van kermisvertooningen, met onderschr.: De vier kroonen. — De groote menagerie. — Het kleine vrouwtjen. — Het herbergjen. — Alle naar *Smies* door *Veelwaard.* 8⁰. — Deze 4 n° 6156,7,8,9 zijn waarschijnlijk uit een of ander boek van Bruno Daalberg of van Fokke Simonsz. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6160 **1821. 24 Junij** „De roemrijke overwinning der Palembangsche expe-
a „ditie op de Rivier de Sounsang in de Oost-Indiën door de Nederl. „land- en zeemagt op den 24 Junij 1821". (Stuart, Jaarb. 1821. I. 263 —289.) — Afbeelding van het beschieten der batterijen: links en in het midden de Holl. oorlogsschepen, regts de landingsbooten, alle sterk vurende. Aquatinta znd. eenigen nm. Met 3 reg. Holl. onderschr. Hg. 34, br. 46 dm. br. fol. — Met afzond. gedrukte verklaring met adres v. J. Groenewoud te Amst. br. fol. Pendant van n⁰. 6163.

b Dez. voorstelling. Originele *teekening* in O. I. inkt voor het voorg. znd. nm. (door Overste *v. d. Hart?*) — Bij den Heer J. A. Nyland.

6161 „Gevegt tegen Palembang op den 24 Junij 1821." — Op den voorgrond de Nederl. schepen; op den achtergrond middenin de Palembangsche landbatterijen, regts de vlotbatterijen. *Teekening* in kleuren znd. nm. (Waarschijnlijk door *J. v. Hoorik*). Hg. 24, br. 35 dm. br. fol. Bij den Heer J. A. Nijland.

6162 Hetz. anders. — Links de oorlogsschepen; in het verschiet de vlotbatterijen; regts de landingsbooten. Lith. naar *P. Lecomte* door *Desguerrois en Co.* Met adres v. *Wed. G. Hulst v. Keulen.* Hg. 33, br. 43 dm. br. fol.

6162* Hetz. verkl. en anders. Op den voorgrond en links de Holl. schepen, in het verschiet de Palemb. batterijen. Naar *H. P. Oosterhuis* door *W. Nieuwhoff.* br. 8⁰. Uit?

6163 **27 Junij**. „Het naar boord brengen van den Sultan Machmoed Bada-„roedin naar Z. M. schooner de Johanna op den 27 Junij 1821." — Regts op den voorgrond de Johanna, waarbij de sloep van den Sultan aankomt, verderop de Dageraad, de Hulk en de Nassau, links de Calypso. Aquatinta znd. nm. Naar *H. P. Oosterhuis* door *J. A. Lütz.* Hg. en br. als N°. 6160, waarvan deze een pendant is.

6164 „Plan van de batterijen en ligging der (Holl.) schepen op den 24 en
a „27 Junij 1821." — Twee kaarten van de rivier Sounsang door de Holl. schepen, onder bevel van Genl. H. M. de Kock opgevaren, ter tuchtiging van den Sultan v. Palembang. Met de namen der schepen. Lith. v. *C. A. Spin.* 2 bl. smal hoog folio.

b Dez. kaarten. *Gekleurd.*

6165 Hetz. — Plan der Palembangsche batterijen en positiën der Nederl. schepen 'smorgens 9 uur, den 24 Junij. Lith. naar *P. Lecomte* door *Desguerrois en Co.* br. fol.

6166 „Plan van attaque tegens de batterijen van Palembang op den 24 Junij „1821, gecommandeert door den Gen.-Maj. de Kock." — Kaart met de woning van den Adepati bovenaan; onderaan de Nederl. schepen op de rivier Sounsang. *Teekening* in kleuren door *J. v. Hoorik.* Hg. 37, br. 29 dm. fol. Bij den Heer J. A. Nijland.

6167 (**1822. 13 Jan.**) Decoratie en chassinet bij de viering van het 50-jarig bestaan van het Luthersche Wees-, Oude Mannen- en Vrouwenhuis te Amsterdam. Twee *teekeningen* in kleuren naar *A. de Wit.* 4° en br. 4°. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6168 **Febr.** Afbeelding van een schip, opgegraven in de gemeente Capelle, Prov. N. Braband. (Stuart, Jaarb. 1822. bl. 561 enz.) — *Teekening* in kleuren door *Tromp*, en medeonderteekend door den Onder-constructeur der Marine C. J. Glavimans. Hg. 49, br. 62 dm. gr. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — Allerwaarschijnlijkst een der vaartuigen in 1593 door Prins Maurits gebruikt bij het beleg van Geertruidenberg.

6169 Dez. voorstelling, veel verkleind. 1 blad grav. br. fol. — Hierbij 2 afbeeld. van in het schip gevonden tegels met ingebrande figuren. Zamen 1 bl. lithogr. br. fol. — Beide uit: Verhandel. Kon. Ned. Instituut, 2e Klasse, 3e dl. 1824. 4°.

6170 Afbeelding van het anker, windas en een ijzeren haak, in hetz. schip gevonden. *Teekening* in kleuren door *W. Mears.* Medeonderteekend als door C. J. Glavimans. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6171 **20 Mrt.** Zinnepreut op den dood van Ew. Kist, Predikant der Herv. gemeente te Dordrecht. — In het midden een zuil met het portr. van Kist in med., waarbij de treurende Godsdienst, het Geloof enz. Met 4 reg. Holl. onderschr. Znd. nm. Hg. 35, br. 26 dm. fol. — Met afzonderlijke verklaring en grafschrift door *D. A. M. Sluyter.* kl. br. fol.

6172 **13 Apr.** „Het voormalig O. I. Comp. Magazijn van de O. I. Maat- „schappij te Amsterdam, van voren te zien, zooals het zich op Zaterdag „den 13 April 1822 vóór de instorting vertoonde." (Stuart, Jaarb. 1822, bl. 435, waar dit het „O. I. Buitenhuis" genoemd wordt.) Naar en door *J. Wijsman* met adres v. H. Moolenijzer. br. fol. Pendant van 6177.

6173 Hetz. verkl. — Met 2 reg. Holl. en Fr. onderschr. Grav. Znd. nm. br. 4°. Uit eene Verzameling Stadsgezigten bij J. Greve. (1790 ?)

6174 **14 April.** Instorten van het O. Ind. Comp. Magazijn te Amst. — Gezigt van de ingestorte huizen, waarnaast het overgebleven pakhuis. Lith. in kleuren door *C. Overman.* — Afbeelding van het ontlasten van het niet ingestorte gedeelte. Pendant der voorg. lith. znd. nm. br. 4°. — Hierbij 1 bl. Beschrijving. kl. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6175 „Afbeelding der ruine van het voormalig O. I. Comp. Magazijn te Am-
a „sterdam, zooals deze zich van de West- (en Oost)zijde vertoonde op „Zondag morgen, 14 Apr. 1822." — 2 Lithographiën znd. nm. met adres van Gebr. v. Arum. 2 bl. br. fol. Pendanten. — Hierbij eene korte gedrukte Aanteekening. fol.

b Dez. platen. *Gekleurd.*

6176 Hetz. verkleind en gezien van de regter Oostzijde. — Regts de ruine, links de brug. Met 2 reg. Holl. en Fr. onderschr. Aquatinta naar *de Fontenay* door *A. Lutz.* Met adres van F. Buffa et fils. Hg. 20, br. 23 dm. br. 4°. Get. N° 13. Uit: eene verzameling Stadsgezigten.

6177 Dez. voorstelling, verkleind en op 15 April afgebeeld. — Links en middenin de ruine, regts de brug. Naar en door *J. Wijsman* met adres van *H. Moolenijzer.* br. fol. — Pendant v. 6172.

6178 **16 April.** Hetz. gezien van de Oost- (en West)zijde, op het oogenblik, dat de Koning zich aldaar bevond. — (1) Regts de ruine, gezien van het Suikerhuis, in het midden de brug, waarop de Koning met eenige heeren. — (2) De ruïne gezien van Wittenburg; in het midden de ingestorte gebouwen; links de sloep waarin de Koning. — 2 platen. Pendanten. Aquatinta naar *C. de Kruyff* door *J. Lutz.* Met adres v. J. Jacobs Jr. en C°. ieder hg. 47, br. 55 dm. br. fol.

6179 Hetzelfde. — Twee gezigten op de ruinen van het O. I. magazijn. Twee *teekeningen* door *H. G. ten Kate* en *G. Lamberts.* br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6180 **1 Mei.** „Algorische (*sic*) voorstelling ter eere der leden van het College „Zeemanshoop, opgerigt te Amsterdam 1822." — Gezigt (door eene poort met het wapen v. Amst. enz.) op het gebouw *Zeemanshoop* op de Buitenkant te Amst. Aquatinta naar *H. P. Oosterhuis* door *C. Overman.* gr. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6181 **18 Junij.** Doopplegtigheid te Amsterdam van Willem Alexander Fredrik Ernst Casimir, vierden zoon van den Prins van Oranje. (Stuart, Jaarb. 1822, 7—10.) — Gezigt in de Nieuwe Kerk, alwaar middenin voor den preekstoel links, de doop verrigt wordt door Ds. Dermout, terwijl de Prins het kind ten doop houdt. Regts de zitplaatsen der Kon. familie; op den achtergrond eene tribune met aanzienlijke personen. Fraaije *teekening* in O. I. inkt door *H. P. Oosterhuis.* Hg. 38, br. 50 dm. br. fol. — Niet in plaat gebragt. De Prins is 22 Oct. overleden. (Stuart, bl. 18.)

6182 Zinneprent op het voorg. — In het midden een doopbekken op een pedestal met het wapen v. Amsterdam, waarvoor, links, de Prinses knielt, haar kind op den arm houdende, terwijl de Godsdienst het doopwater wil toedienen. Aquatinta door *v. d. Meulen.* Hg. 15, br. 21 dm .fol. Onderaan een 24 reg. vers, door P. G. Witsen Geysbeek. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6183 **18 Aug** „Jubelfeest van het 500e jaar der instellinge van het lofbaer „Broederschap van Onze Lieve Vrouwe, op den Blandinus-berg, gezeyd „ter Riven; Onderhouden in de Parochiekerk van Onze Lieve Vrouwe, „op St. Pieters, te Gend, geviert op den 18 Aug. 1822." Op den voorgrond de processie, die naar de kerk, regts op den achtergrond, voortgaat. Lith. naar *v. d. Moele* door *Kierdorff* te Gend. br. fol.

6184 (**11 Sept.**) Brand in de St. Bavokerk te Gend. (Stuart, Jaarb. 1822, 510,11.) — In het midden de kerk, waaruit de vlam slaat, terwijl men bezig is te blusschen. Op den voorgrond een digte menigte toeschouwers en waterdragers. Lith. door *Kierdorff* te Gend. Hg. 19, br. 25 dm. br. 4°.

6185 18 Sept. De (Nieuwe) Luthersche (Koepel)kerk te Amsterdam op den Singel bij de Haarlemmerdijk afgebrand. (Stuart, Jaarb. 1822, bl. 511—13). Serie van 4 ongen⁰ platen in aquatinta door *A. Lutz,* allen bij Maaskamp uitgegeven met datum hunner verschijning. De 2 eersten zijn kopijen uit den Nieuwen Atlas van Amsterdam. N° 1 en 3 zijn br. fol., 2 en 4 hg. fol. Allen hg. of br. 28 en 36 dm.

(1) De kerk van buiten vóór den brand van 18 Sept. Naar *J. de Beyer.* Uitgeg. 1 Jan. 1823.

(2) De kerk van binnen vóór den brand, naar *J. Schouten.* Uitgeg. 15 Febr. 1823.

(3) Gezigt van den brand op het hevigste te 2 ure. Naar *H. Greeven.* Uitgeg. 1 Dec. 1822.

(4) Ruïne der Kerk van binnen. Naar *denz.* Uitgeg. 8 Jan. 1823.

6186 Hetzelfde, kleiner en anders. — Vier afbeeldingen in omtrek, vóór en na den brand op den 18 Sept. 1822. — Alle ongen⁰ en znd. nm., doch ééne met adres v. *H. Moolenijzer.* br. 4⁰. Uit: Beschouwende Beschrijving van den brand der Luth. Nieuwe Kerk te Amst., door J. A. L. L. C. Amst. 1823. 8⁰.

(1) Begin van den brand.

(2) De ruïne van voren gezien.

(3) — — — de Stroomarkt naar het Kattegat gezien.

(4) — — — binnen.

6187 Hetzelfde, anders, 4 afbeeldingen. 1: De Luth. Nieuwe Kerk gesticht 1668. — 2: De kerk in brand op 18 Sept. 1822. — 3: De ruïne. — 4: De nieuw gebouwde kerk op 18 Sept. 1826. — Volksprent, uitgeg. te Amst. bij de Wed. C. Kok geb. van Kolm. Tuinstr. NN 466. Ruwe houtsnede.

6188 De kerk van buiten vóór den brand. — Ruïne van buiten gezien. — 2 pl. door *J. Plugger.* Ieder br. 12⁰. Beide uit een Almanakje voor 1823.

6189 „Gezigt van den brand der Luthersche Nieuwe Kerk te Amsterdam op „18 Sept. 1822". — Regts de Luth. Kerk, waarvan de koepel in brand staat, dien men van de omliggende daken tracht te blusschen; links de Singel met de toeschouwers. Aquatinta door *G. Overman.* br. fol.

6190 Hetz. geheel anders en kleiner. — Gezigt van den brand „'s namiddags „tusschen 2 en half drie uur". — Aquatinta naar *J. v. Meurs* door *W. H. Hoogkamer.* Uitg. v. ten Brink en de Vries te Amst. 4⁰. Hierbij eene afzond. beschrijving, gr. 4 blz. 4⁰. Bij den Heer A. v. Stolk.

6191 Gezigt van den brand in de Nieuwe Luthersche Kerk, gedurende den brand geteekend en 's avonds in Felix ter bezigtiging overgelegd. *Schetsteekening* in kleuren op blaauw papier door *G. Lamberts.* br. 4⁰. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6192 „Ruïne van de op den 18 Sept. 1822 verbrande Nieuwe Luthersche „Kerk te Amst., van binnen te zien". — Twee fraaije en uitvoerige *teekeningen* in zwart krijt door *G. Lamberts.* (I. Van binnen naar den Singel te zien. — II. Van de buitendeur naar binnen te zien.) Ieder hg. 47, br. 57 dm. gr. br. fol.

6193 Hetzelfde, anders. — 1. Gezigt naar de Consistoriekamer te zien. — 2. Van de Singeldeur te zien. Twee *teekeningen* zonder naam in zwart krijt. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6194 Ruïne van de Luthersche Kerk, eenige dagen na den brand gezien. *Teekening* in kleuren door *G. Lamberts.* br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6195 Kermisprenten van 1822?? — Eene voorstelling van H. van Aken met zijne leeuwen spelende, — en een leeuw uit hetz. spel. — Houtsnede. — Afbeelding van sterke toeren door een als aap verkleedden gymnast. Gravure. Zonder nm. en jaar. 2 bl. fol.

6196 (**Sept.**) Afbeelding der oude Nederlandsche munt, in 1822 buiten omloop gesteld. (Stuart, Jaarb. 1822, bl. 308). Grav. znd. nm. Met adres van E. Maaskamp. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6197 Afbeelding der nieuwe gouden, zilveren en koperen munt voor het Koningrijk der Nederlanden. Hierop komt nog het 3-guldenstuk voor, doch geen rijksdaalder. Grav. znd. nm. met Holl. en Fr. bijschr. en adres v. *E. Maaskamp.* fol. Pendant der voorg. plaat. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — Bij mij is: „Grappige zamenspraak tusschen een oude duit en een nieuwe cent. 12 coupletten. Amst. J. de Vogel. kl. fol.

6198 **1823. 26 Jan.** „Gezicht op een ijsberg, drie kwartiers uuren van Har-
a „lingen gelegen, zijnde hoog 70 voeten en breed 80 voeten, zooals dezelve „zich vertoonde op den 26 Jan. 1823." — In het midden de ijsberg, die door verschillende personen beklommen wordt en van boven met 3 vlaggen versierd is. Rondom eene ijsvlakte. Aquatinta naar *W. Esser* door *W. H. Hoogkamer.* Hg. 30, br. 38 dm. br. fol.

b Dez. plaat, in kleurendruk.

Zie over dezen ijsberg een verhaal van W. P. Wolters in den Volks-Almanak v. h. *Nut,* 1879.

6199 „IJsgezicht voor de haven van Harlingen". — Op den voorgrond de
a ijsvlakte, met schaatsenrijders. Aquatinta naar *W. Esser* door *W. H. Hoogkamer.* br. fol. Pendant der voorg. plaat.

b Dez. plaat, in kleurendruk.

6200 **10. 11 Julij.** Zinneprent op het 4e Eeuwfeest van de uitvinding der
a drukkunst. (Lastdrager, Geschied. II. 319—22.) — In het midden eene zuil met Haarlems wapen, waarop eene drukkerij is afgebeeld Op den voorgrond Laurens Koster ten voeten uit, eene A in de hand, die hij aan de Nederl. maagd regts vertoont. Hierbij eenige door Koster gedrukte werken (!!) enz. Naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Sluijter.* Met adres van J. C. Hagedoorn. Hg. 59, br. 45 dm. gr. fol. — Hierbij eene afzonderl. verklaring. br. 4°.

b Dez. voorstelling. Origin. *teekening* in O. I. inkt voor de voorg. plaat.

6201 Zinneprent op hetzelfde, anders. — Eene graftombe met het borstb. van L. J. Koster, waarop eene vrouw eene krans neêrlegt. Met 2 reg. vers: „Zijn vinding is zijn roem," enz. Ruwe lith. znd. nm. gr. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6202 Gedenksteen voor L. J. Koster op den achthoek in den Haarlemmer
a Hout. Naar *J. Reekers* door *J. E. Marcus.* 8°. Uit: Loosjes, Gedenkschr.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór het onderschr. op groot pap.

6203 Hetz. grooter in omtrek. Lith. znd. nm. 4⁰

6204 Afbeelding van 1: Feestpenning van Regeringswege geslagen en uitgedeeld bij het 4e Eeuwfeest der uitvinding d. Boekdrukkunst. 2: Twee vroedschapspenningen en 3: Gedenkpenning bij de oprigting van den gedenksteen. Op 1 blad. Naar *J. Reekers*, door *Dl. Veelwaard*, 8⁰. Uit: Loosjes, Gedenkschr.

6205 „Beschrijving hoedanig de Kon. Nederl. troepen en alle in milit. betrek„king staande personen gekleed, geëquipeerd en gewapend zijn.... Door „J. F. Teupken. Met vervolg. 's Grav. en Amst. Gebr. v. Cleef. 1823—26." Gedrukte titel voor den tekst, 110 en 22 blz. groot; waarachter een gegrav. (zwarte) titelpl. voorstellende eene wapentrophee, — gedrukte aanwijzing der platen, — en 51 *gekl.* platen, (gen⁰. 1—51) met afbeeldingen van officieren en manschappen in volle uitrusting. — Het vervolg heeft eveneens een gedrukten titel, tekst, 54 en 8 blz., denz. gegrav. titelpl. als boven en 18 *gekleurde* platen. gen⁰. 52—68, (de laatste pl. ongen⁰.) De platen meestal gegrav. naar *B. v. Hove* door *D. Sluijter* of anderen met adres van J. F. Teupken. fol.

6206 (1824?) Spotprent op den (kleinen) Joodschen effectenhandelaar Eduard Kann, zoon van een voornaam bankier uit Frankfort a/d Main, die omstreeks dezen tijd de Oostenrijksche fondsen in menigte aan de Amsterdamsche Beurs verhandelde. — Gezigt op de Beurs met vele kooplieden. In het midden een pilaar met opschr.: „De kleine wetgever der Metallieken," waaromheen eene menigte Joodsche handelaars en 12 gezegden gen⁰. 1—12 in 3 kol., in het 1e en 12e staat het woord *Kan* als toespeling op zijn naam groot gedrukt. Lithogr. in kleuren. znd. nm. br. 4⁰.

6207 **1 Jan.** „Concert vocaal 1 Jan. 1824." — Spotprent. — Een lantaarnopsteker, nachtwacht, vischkooper, stovenzetster, aschkarman, enz., allen jammerende over de geringe op hunne handen liggende nieuwjaarsfooijen?? Slechte lith. bij *J. Bardes* door *D. W. Stopendaal.* br. 4⁰. *Gekleurd.*

6208 **27 Mrt.** Gecostumeerde optogt der Utrechtsche studenten op den *dies natalis* der Hoogeschool, waarbij de tegenstelling van den ouden en den nieuwen tijd op velerlei wijze voorgesteld werd; voorts tafereelen uit Don Quichot, Walter Scott, Solitaire, Siegfried van Lindenberg, Momus, eene harlequinade, enz. Uitvoerig beschreven in: Amsterdamsche Courant van 30 Maart, en volgens die beschrijving veel overeenkomende met den optogt den 26 Maart 1829 gehouden en op dien datum vermeld. — Bestaat van den optogt van 1824 geene afbeelding??

6209 (**29 Maart**) Oprigting der Nederl. Handelmaatschappij te 's Hage (Lastdrager, Geschied. II, 296—301), waardoor, naar men voorspelde, alle particuliere ondernemingen en reederijen zouden gefnuikt worden. — Spotprent hierop met onderschrift: *„De Groothandelaar."* Gezigt op eene groote baai, waarin een monster met grooten muil en twee klaauwen schepen inslikt en opgrijpt, en welks hoofd met allerlei attributen van scheepvaart bedekt is. Goede lithogr. znd. nm. Hg. 26, br. 22 dm. gr. 4⁰. *Zeldzaam.*

6210 **26 Junij.** „Treurzang wegens de verschrikkelijke en felle brand, voor„gevallen op den 26 Junij 1824, waardoor de westzijde van het dorp

„Waalwijk geheel in den asch is gelegd, 54 huizen, stallen en schuren, „benevens het Raadhuis, de Fransche school, enz., zijn alle een prooi „der vlammen geworden," enz. (Lastdrager, Geschied. II, 324.) — Bovenaan een ruwe houtsnede, den brand voorstellende, door *Coldewijn*. Met ondersch. en groot vers. Met adres van J. Wendel en Zoon. gr. plano.

6211 **17 Julij**. „Arrivée de la barque d'Anvers." — Aankomst der Antwerpenaars op de Quai aux barques te Brussel, bij gelegenheid der kermis in 1824 met de eerste?? barge. Lith. door *Burggraaff*. br. fol. Uit: Journal de la Sentinelle, 17 Juillet, p. 464.

6212 **14 Oct**. Afbeelding der opoffering van 7 matrozen uit Huisduinen, die na met hun bootje 11 schipbreukelingen gered te hebben, bij de tweede poging ter redding der overigen in de golven omkwamen. Met 3 reg. Fransch onderschr. Lith. naar *de Howen* door *Rousseaux*. br. 4⁰.

6213 **21 Nov**. Spotprent op? — Gezigt in een gevangenvertrek. In het midden een houten brits, waarop een bleek uitziend persoon, get. *v. B.*, met bril op, op den rug uitgestrekt ligt, wiens hoofd rust op den schoot van een ander, get. *B.* Bij hen zit een doctor, get. *H.*, met een clisteer in de hand, zeggende: „Tournez-vous." Links zit een persoon met strooijen hoed op, get. *H....t*, zeggende tot 3 andere staande mannen, get. *N.*, *Nl.* en *H....n*: „Et que tout le monde se taise." Voor den ingang regts een schildwacht. *Teekening* in kleuren znd. eenigen nm br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

Onder de voorstelling staat met potlood: *Halbertsma*. Naam des teekenaars of van een der voorgestelde personen?

6214 Uniformen. — Zes platen, ieder met 3 reg. Holl. en Fr. onderschr. en datum Nov. en Dec. 1824. Lith. naar *B. J. v. Hove* door *Abrahams*. gr. 4⁰. *Gekleurd*. Get. Cahier 1, pl. 3; Cah. 2, pl. 6, 7, 8, 9, 10. Uit? Bij den Heer A. v. Stolk.

Cah. 1, pl. 3. Nation. infanterie. Fusilier in kleine tenue. — Cah. 2, pl. 6. Luit. Reg. N⁰ 30. — Pl. 7. Flankeur Reg. N⁰. 30. — Pl. 8. Kapt. der flankeurs Reg. N⁰. 31. — Pl. 9. Flankeur Reg. N⁰. 31. — Pl. 10. Luit. en Sergeant Majoor Reg. N⁰. 30. De 5 laatsten allen v. d. Zwitsersche infanterie. (Zie over de regimenten der Zwitsers: Lastdrager, Geschied. II, 106.)

6215 De Amsterdamsche Suikerraffinadeurs J. H. Rupe en Zn. (in het *Zwarte Paard*) te Amsterdam, verkoopen, tot groot misnoegen hunner concurrenten, in 't klein of *en detail* suiker en stroop, doch worden gedwongen dit na te laten. — Twee gekleurde, zeer slecht gelithogr. spotprenten hierop.

a „*Suiker- en siroopbatalje*, 1824." — Gezigt op een huis, gem.: „Suiker „en siroop te koop," waaruit een vlag hangt: „De goude Schraper." De deur is get. „32450 Pueri." Voor het huis vechten eenige mannen om stroop en suikerbrooden. Slechte lith. znd. nm. br. 4⁰. In kleuren. — In de verzam. van den Heer J. W. Wurfbain is hiervan eene andere uitgave (waarschijnlijk de origineele) beter geteekend en in het zwart, alleen herkenbaar aan de *h* in: *Schraper*, die daar omgekeerd staat, en de deur get.: 3245 Pueri."

b „De overgaaf van de goude schraaper bij capitulatie, 1824." — Bovenop een stapel suikerbrooden. onderaan een gordijn, get.: *Pueri sunt pueri,*" enz. staat een man met een gouden schraper in de hand. Voor hem verbrandt een knecht in een pot met vuur een mand met papier; ter weêrszijden staan eenige juichende burgers en soldaten met suikerbrooden. Lith. als voorg. in kleuren. br. 4⁰. — De later gebouwde fabriek dezer firma is den 19 Oct. 1845 verbrand en de zaak toen te niet gegaan.

6216 „Tableau des principales Vues des palais et édifices; représentations et „des coutumes et usages, dans les Provinces Septentrionales du Royaume „des Pays-Bas." Chez *E. Maaskamp* à Amst. (1824) gr. br. 4⁰.
Opschrift van eene Fransche lijst gedrukt op een kl. fol. blad en gen⁰ 1—64, van 74 gekleurde (en ongen⁰) platen, gedeeltelijk gezigten in verschillende steden van Holland en Friesland omstreeks 1780 door *K. F. Bendorp* gegraveerd — en ook aquatintaplaten over Amsterdam, Haarlem, van gebruiken, enz., door *Maaskamp* op verschillende tijden tusschen 1810 en 1826 uitgegeven. De platen over de zeden en gewoonten in Amsterdam, langs de Zaan, enz. zijn wel de belangrijkste hiervan. — Alle zijn herdrukken van vroegere uitgaven. Deze verzameling bevat over: *Amsterdam* 13 platen van Maaskamp (vroeger tusschen 1811 en 13 uitgeg.) met 2 reg. Fransch onderschrift. Hierbij: de Hooge Sluis, „ancien- „nement nommée *Pont des Amoureux*"; Concert in Felix; Voorstelling van Gijsbrecht; Musico *de Pijl;* eene toeslede en glasraam in Oude Kerk, en 8 platen van *Bendorp*, waarvan 4 met 1 bijgevoegde reg. Fransch onderschrift.

's Hage en *Scheveningen*, 2 aquatintapl. door *v. d. Meulen*, 1 dito van *Lutz* en 1 van *Bendorp*.

Leiden, 1 Aquatintapl. en 2 v. *Bendorp*.

Delft, 2 van *Bendorp*.

Haarlem, 1 Aquatintapl. van het Pavilloen in den Hout en 1 v. *Bendorp*.

Rotterdam, 7 van *Bendorp*, waarvan 5 met één reg. Fransch onderschrift. *Een* gezigt door *Bendorp* van:

Schiedam — *Utrecht* — *Dordrecht* — *Middelburg* — *Harlingen* — *Leeuwarden* — *Alkmaar* — *Hoorn* — voorts 2 over *Lemmer* en 3 over *Zaandam*.

Nieuwendam en *Broek*. Twee pl. (kleiner dan die van *Bendorp*, waarschijnlijk van Maaskamp).

Drie van het huisje van Czaar Peter te Zaandam (1 door *v. Senus*, 2 v. Maaskamp).

Acht platen uit: G. Johnson, Karakterschetsen, zeden en gewoonten van Nederlandsche, enz. in 1816, (door W. Kist). Amst. (1817). 1e (eenig) dl. kl. 8⁰. nl. 5 van vrouwel. kleederdragten aan de Zaan en te Assendelft en 3 van: Noord-Holl. woning — Tentjagt — Speelwagen.

Negen aquatintapl. van gebruiken, enz.; als: Beurs te Amst. (door *v. d. Meulen*); Begrafenis te Amst.; Brommertje; Chais; Trekschuit; Nieuwe diep; Friesch meisje; Noordholl. kinderen; Noordholl. kanaal met aanwijzing der doorvaart van 2 schepen op: 16 Dec. 1824.

6217 **1825**. „Kaart van het groot Amsterdamsch Canaal door N. Holland, „ondernomen in 1819, voleindigt in 1825, volgens eene kaart van den „Inspecteur J. Blanken. Uitgeg. en gegrav. onder directie van *E. Maas-„kamp*." (Lastdrager, I, 228.) Met dezen Holl., een Eng. en Fr. titel en aanteek. in *Handschrift* (door *E. Maaskamp* ?). Hg. 27, br. 75 dm. br. fol.

6218 „De Willemsluis in het Nieuwe Kanaal door N. Holland," (tegenover Amsterdam tot 1876, toen die verlegd is.) Door *J. Plugger*. br. 8⁰. Uit?

6219 (**3–5 Febr.**) Watersnood in N. Holland, Gelderland, Overijssel, Drenthe en Friesland. (Lastdrager, Geschied. II, 325—28.) — Verzameling van 5 ongen⁰ platen br. 4⁰ en 1 kaart gr. fol. De platen naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Veelwaard*, *W. v. Senus* en *W. Nieuwhoff*. Uit: Historisch tafereel van den watersnood op 3, 4 en 5 Febr. enz. Amst. Schalekamp. 1826. 8⁰.

(1) Blz. 37. 4/II. Bezwijken van den steenen beer bij Durgerdam.

(2) — 61. 6/II. Doorbreken des dijks van de Wijde Wormer.

(3) — 133. 4/II. Tooneel van nood en jammer te Doornspijk.

(4) — 170. 5/II. Runderkop van verwonderlijke grootte, onder Genemuiden gevonden.

(5) — 184. 4/II. Groote doorbraak buiten Hasselt.

„Kaart der landen rondom de Zuiderzee tot opheldering van het: Histo-„risch tafereel van den zwaren watersnood in 1825." Door *D. Veelwaard*. zeer gr. fol.

6220 Dezelfde overstrooming. — 5 gelithogr. platen in br. 4⁰. en 2 gr. fol. kaarten. Uit: J. C. Beyer, Gedenkboek van Neerlands watersnood in Febr. 1825. 's Grav. Immerzeel. 1826. 2 st. 8⁰.

Blz. 274. (1) 5 Febr. Aankomst der Noord-Holl. vlugtelingen te
a Amsterdam. Naar (*J. C.*) *Scholel* door *A. Boens*. lith. bij Burggraaff te Brussel.
b Dez. pl. *proefdr.* voor h. onderschrift.

— 440,444. (2,3) Scheveningen *in* en *na* den storm van 4 Febr. Naar
a *A. Schelfhout* door *A. Boens*. Bij Burggraaff.
b Dez. pl. *proefdr.* voor h. onderschrift.

— 556. (4) 4 Febr. Overstrooming van den Kamperdijk en ver-
a woestingen te Oosterwolde en Doornspijk. Lith. naar en door *A. Vinkeles*.
b Dez. pl. gemaakte *proefdr.* met eene *cache*.

— 672. (5) Gezigt der overstroomde landen bij Wolvega. Lith.
a naar en door *A. Vinkeles*.
b Dez. pl. gemaakte *proefdr.*

Kaart der overstroomingen in het Koningrijk der Nederl. op 3—6 Febr. *Noordelijk* gedeelte. Hg. 41, br. 50 dm. br. fol.

— Hetzelfde. *Zuidelijk* gedeelte. Hg. 30, br. 38 dm. br. 4⁰.

6221 Vier tooneelen uit den watersnood. — 4 platen in omtrek, allen ongen⁰ en gegrav. door *C. C. Fuchs*. br. 12⁰. — Uit: Tafereelen uit de algem. watersnood. Amst. J. Meeuwissen. 1825. kl. 8⁰.

(1) Titelprent. — (2) Doorbraak te Durgerdam. — (3) Aankomst der geredde vlugtelingen aan de N. Stadsherberg te Amst. — (4) Verplegingszaal.

6222 Vijf kaarten dezer overstrooming met aanwijzing in kleuren der doorbraken. — Alle bij E. Maaskamp te Amst. ieder met afzonderlijk opschrift. kl. br. 4°. *Gekleurd.*

(1) De Noordelijke Provinciën. — (2) Noord-Holland. — (3) Overijssel. — (4) Friesland. — (5) Groningen.

6223 „Kaart van het gedeelte v. Overijssel, hetwelk bij den jongsten waters„nood geheel overstroomd is geweest, en waarop alle voorname dijk„breuken, gespoelde kolken, enz. in Overijssel en Drenthe aangeduid „zijn." Naar *J. J. Sorg* door *C. v. Baarsel en Zn.* 1826. zr. gr. plano. *Gekleurd.* Uit: J. ter Pelkwijk, Beschrijving van Overijssels watersnood, op 3—5 Febr. 1825. Zwolle 1826. 8°.

Hierbij behoort een afzond. gegrav. „Gedenkstuk" met de opgaven der veroorzaakte schade, dijkbreuken, enz. Door *J. C. Zurcher.* zeer gr. fol.

6224 „Figurative kaarten van de dijkbreuken en daardoor veroorzaakte inunda„tiën in de provincie Noord Holland, Overijssel en Friesland ten gevolge „van den watervloed van 4 Febr. 1825." — 3 kaarten in verschillend formaat; alle lith. door *Jobard* te Brussel. gr. br. 8°. en kl. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6225 Zinneprent op de overstrooming in Friesland. — De weenende Friesche maagd staat met een genius, die de Friesche stedenkroon draagt, op den puinhoop van een tempel te midden der baren waarover Neptunus rijdt. Naar *Ottho de Boer* te Rome door *Raff Perichini* aldaar. 1826. Titelprent voor: J. v. Leeuwen, Tafereel v. d. watervloed in Vriesland. Leeuw. 1826. 8°.

6226 Kaart van de provincie Vriesland met aanwijzing der doorbraken en overstroomde gedeelten door den watervloed van 1825. Lithogr. zonder naam of jaar. gr. fol. Uit: J. v. Leeuwen, Tafereel v. d. watervl. in Vr. 1826. 8°.

6227 Kaartje van de doorbraken van den zeedijk in Friesland. Door *D. Veelwaard.* kl. 8°. Onderaan get.: blz. 273. Uit? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6228 Kaarte van de doorbraak van den zeedijk te Wintham, in den omtrek van Mechelen (?) Lith. met Holl. en Fr. bijschr. znd. nm. br. 4°.

6229 „Aandoenlijk tafereel wegens de .... overstrooming .... en watervloe„den in N. Holland, Overijssel, Gelderland, enz." — Eene kleine houtsnede van een schipbreuk bij een zeer bergachtig land, met onderschrift: „De inundatie in Noordholland." Regts eene houtsnede van eene overstrooming; „Het inbreken der zeedijk te Durgerdam." Daaronder een Holl. beschrijving in 24 verzen, in 4 kol. Znd. nm. (bij *J. Wendel*? te Amst.) Plano.

6230 **4 Febr** „Den doorbraak achter Durgerdam, in den avond van den 4n Febr. 1825." — Op den voorgrond twee doorgebroken gedeelten van den dijk; links in het verschiet het dorp Durgerdam? Aquatinta naar *J. Claus Jr.*

met adres v. J. Numan, Leidsche Kruisstr. N°. 7 te Amst. Hg. 40, br. 52 dm. br. fol.

6231 „Gezicht over de geïnundeerde landen achter Buiksloot, veroorzaakt door „de doorbraak achter Durgerdam, den 4 Febr. 1825." — Links de kerk en huizen te Buiksloot; regts een molen en villa, enz. Aquatinta naar *J. Claus Jr.* met adres v. J. Numan. br. fol. — Pendant der voorg. plaat.

6232 **5 Febr.** „Gezicht der overstrooming agter Buiksloot zooals 't zig ver- „toonde op den 5en Febr. 1825." — Op den voorgrond regts een woning, waarbij eenige menschen hun vee pogen te redden, enz. Door *W. Schults.* Hg. 24, br. 30 dm. br. fol.

6233 „Gezigt van de doorbraak in de Wijde Wormer in Noordholland in Febr. 1825." — Lith. met 2 reg. onderschr. znd. nm. Met adres van *J. Heinis* te Zaandijk. br. 4°. (3 Stuiv.)

6234 Twee platen van de overstrooming in het dorp Koog a. d. Zaan. Beide lith. met 2 reg. onderschr. naar *A. Kramer,* met adres van A. J. May te Koog a. d. Zaan. br. 4°. Ieder à 20 cents.

(1) Gezigt op de Herv. kerk bij de overstrooming.

(2) Gezigt van het wegspoelen der Lagendijk.

6235 „Ruine eener boerenplaats in het Workummer Nieuwland; met de door- „braak in den ouden of binnen zee-dijk." — Naar *D. de Hoop* door *Frères Williaume* te Bruss. Lith. met 2 reg. onderschr. — 2 pl. met hetz. onderschrift, hetzelfde huis van 2 zijden vertoonende. br. fol.

6236 **7 Febr.** Sluiting van den Stadsschouwburg te Amsterdam gedurende de week van 7—14 Febr. wegens den watervloed in N. Holland. — Aanslagbillet. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6237 **11 Febr.** „Gezigt van de doorbraak bij Durgerdam, op den 4 Febr. „1825, zooals het zich vertoonde bij derzelver herstelling op den 11 „Febr. 1825." — Lith. znd. nm. met adres van J. Heinis te Zaandijk. br. 4°. In den Atlas van den Heer Mr. S. v. Gijn.

6238 „Het stoppen der doorbraak in den dijk te Durgerdam door 4 à 500 „man in Febr. 1825." — Op den voorgrond links de dijk met de doorbraak; regts een gedeeltelijk overstroomd land, waar vele arbeiders met het laden van zand in karren, enz. bezig zijn. In het verschiet Durgerdam. Slechte grav. znd. nm. met adres van Arpel en Gabriels en Co. te Amst. Hg. 29, br. 36 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6239 (**8 Febr.**) 250jarig Akademiefeest te Leiden. (Lastdrager, Geschied. II. 349.) — Gecostumeerde optogt gegeven door de Leidsche studenten in 1825, zijnde eene getrouwe navolging van den optogt bij de inwijding der Hoogeschool in 1575. — Afbeelding van den optogt in 4 rijen op 1 bl. Naar *L. Springer* ad viv., door *D. Veelwaard.* Hg. 31, br. 51 dm. gr. br. fol. Uit: J. Roemer, de 250jarige feestviering van Leiden's Hoogesch. 1825. Met pl. 8°.

6240 Afbeelding van het chassinet op de Ruine bij de Lange Brug te Leiden, ter gelegenheid van het 250jarige Akademiefeest. Naar *L. Springer* door *A. L. Zeelander.* kl. 4°. Uit: J. Roemer, de 250jarige, enz.

6241 Hetzelfde, nl. Willem I leidt Minerva voor den zetel der Leidsche Stedemaagd, enz. Grav. znd. eenigen nm. (Naar en door *J. v. Varelen,* toen te Leiden, later te Haarlem.) Hg. 24, br. 16.5 dm. gr. 4^0. *Hoogst zeldzaam.*

6242 (**21 Mei**.) Huwelijk van Prins Frederik der Nederlanden met Prinses Louisa Augusta Wilhelmina Amalia v. Pruisen, te Berlijn. (Lastdrager, Geschied. II. 330.) — Staatsblad van 1824, N^0. 61, waarin 's Konings toestemming tot het huwelijk, en: Programma voor de ontvangst van het Vorstel. echtpaar te Brussel. 2 Blz. fol.

6243 (**14 Junij**.) „Le Collège Philosophique." — Spotprent met dit opschrift over de oprigting bij Kon. Besluit van 14 Junij 1825 van het *Collegium Philosophicum* te Leuven ter opleiding van R. Kath. geestelijken, en waarbij de kleinere seminaria werden opgeheven. (Lastdrager, II. 392, enz.) — Een geestelijke (Prins de Méan, Aartsbisschop v. Mechelen), zittende aan een tafel, wordt door eenige devote mannen en vrouwen geraadpleegd, wat te doen aan het Collegium Philosophicum. Onderaan een Fr. lied in 6 coupletten. Lith. znd. nm. fol.

6244 „Le Collège, ou la Caserne. — De deux choses l'une." — Spotprent als voren. — Gezigt op het binnenplein eener kaserne tegenover het *Collegium philosophicum,* alwaar eenige Priesters hun gewaad moeten verwisselen voor dat van een soldaat. Lith. znd. nm. gr. 4^0. Onderaan gem.: *Journal de la Sentinelle.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6245 (**26 Junij—12 Julij**.) Optogt bij de 50jarige viering van het jubilé v. d. H. Rumoldus, Patroon v. Mechelen. — Serie van 14 ongen^0 gelith. platen naar *Vervloet* door *Burggraaff* te Brussel, alle van verschill. grootte en 1 gravure, zijnde eene plattegr. v. Mechelen, door *Berlin,* met adres van J. F. v. d. Elst. 4^0. Uit: „Prael-treyn .... van het 50jarig „jubilé der martelie van den H. Rumoldus .... patroon der stad Me„chelen, 1825. Mechelen. v. Velsen-v. d. Elst." znd. jr. gr. 4.

(1) Plattegrond v. Mechelen.
(2) Reliquienkast van den H. Rumoldus.
(3) Bekkeneel „ „ „ „
(4) Span van den eersten praelwagen.
(5—9) Eerste tot vijfde praelwagen.
(10) Het schip genaamd 's Lands Welvaren.
(11) Het ros-Bayard ofte vier gebroeders-peerd.
(12) De reusenfamilie.
(13) De reus, genaamd Grootvader.
(14) De kemels en het rad van avantuur.
(15) Signorken.

6246 (**Julij**.) Eerediploma van de tentoonstelling van Nation. Nijverheid te Haarlem, 1825. Gedr. op perkament. br. fol. Bij den Heer J. A. Nijland.

6247 **25 Julij**. „Volksfeest gevierd te Haarlem" bij gelegenheid van de Tentoonstelling van Nijverheid aldaar. (Lastdrager, II. 329.) — Onderschrift van dezelfde plaat, die vroeger gediend heeft bij de komst van den Prins en Prinses v. Oranje te 's Hage (zie N^0 6100) doch nu veel veranderd en opgegraveerd is. Naar *H. P. Oosterhuis* in aquatinta door *D. Sluyter*. Hg. 36, br. 53 dm. br. fol. *Gekleurd.*

6248 (**14 Aug.**) „Le départ de St. Acheul ou adieux des R. R. P. P. Jésuites „aux jeunes Belges, rappelés dans leur patrie à dater du 5 Oct. par „suite de l'arrêté de S. M." — Spotprent ten gunste van het Kon. Besluit van 14 Aug., dat aan jongelieden, die buitenslands voorbereidend onderwijs genoten, den toegang tot de Nederl. hoogescholen en het Collegium Philosophicum ontzeide; en hen, die akademische of theol. studiën buitenslands volbragten, tot het bekleeden van ambten of geestelijke bedieningen onbevoegd verklaarde, daar vele Belgische Katholieken, om de maatregelen der regering te ontduiken, hunne kinderen naar Jezuitenscholen in Frankrijk, vooral naar St. Acheul zonden, wat men door dit Besluit wilde te keer gaan. (Lastdrager, Geschied. II. 409.) Regts het college met de paters, die de jongelieden uitgeleide doen; links eenige afscheidnemende leerlingen; in het verschiet eene gereedstaande diligence. Onderaan een Fr. lied in 5 coupletten. Lith. gem.: *V. L.* fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6249 (**19 Aug. en 1826. 13 Jan.**) „*Les Bulles* de savon." — Spotprent met dit onderschrift over de beide Pauselijke *Bullen*, op genoemde data geslingerd tegen de (zoogenaamde) Jansenisten Bisschoppen: W. Vet, Bisschop te Deventer, en J. v. Santen, Aartsbisschop te Utrecht, beiden in 1825 verkozen en met toestemming der Nederlandsche Regering geïnstalleerd. (Lastdrager, II. 386—90.) — Een man in kamerjapon waaraan een sleutel hangt (de Paus of zijn kamerheer) staat op het balkon van een huis *à la triple Couronne* (het Vatikaan?) in welks nabijheid de dom der St. Pieterskerk, en blaast zeepbellen tegen eene kaart: *Royaume des Pays-Bas*, waarop alleen de namen *Utrecht* en *Deventer*. Met onderschrift: „Autant en emporte le vent." Slechte Belgische lithogr. zonder naam of jaar. gr. 4°. *Zeer zeldzaam.*

6250 (**10 Sept.**) „Harddraverij in het bosch van Alkmaar." — Gezigt van de renbaan in den Hout, op den voorgrond regts komt de winner aanrijden, aan wien de voorzitter op eene tribune vooraan gereed staat den prijs uit te reiken. Voorts ter weêrszijden vele toeschouwers. Lith. naar *Clermans* door *Desguerrois* en *Co.* te Amst. Hg. 30, br. 40 dm. br. fol.

6251 Spotprent op den schrijver en uitgever Anton Cramer te Amsterdam, die in 1825 schreef en bij Gebr. Diederichs uitgaf: De geschenken van Pandora, 2 dln. 12° met gekl. pl.; en later van 1827 tot 33 het zeer beruchte maandwerk: *De Arke Noachs*, redigeerde, in welke beide boeken vele kleine Amsterdamsche schandalen onder verdichte namen verteld worden. — Een kermis-boekenkraam, waarin Cramer achter de toonbank staat, doch door den Duivel wordt weggehaald; met opschrift van de kraam: *Veelweter — Kramer in boekwerken*, en op een vlag: *Prullaria;* van de toonbank hangen labellen af met de titels der door hem geschreven werken, beginnende met *Papegaai*, 1811, tot *Pandora.* Voor de toonbank staat de kunsthond *Mango.* (zie volg. plaat.) Lith. in kleuren. znd. nm. br. 4°. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6252 **1826**. Spotprent op den wansmaak des tijds, daar er in den Amsterdamschen Stads Schouwburg op het Leidsche Plein voorstellingen van sterke mannen, acrobaten, geleerde honden, enz. werden gegeven. — Uit een raam der bovenverdieping van den Schouwburg hangt eene vlag, met

afbeelding der voorstellingen van Herculessen en opschrift: *Non plus ultra van goede smaak,* waarnaar beneden eenige burgers staan te kijken. Links een weegschaal, waarop aan de eene zijde: 1815 *Melodrame,* aan de andere zijde: 1826, en zware gewigten staan; regts het kunsthondje *Mango.* Voor de poort zit de Duivel, die door een sprekende papegaai op het dak bevuild wordt. Met 2 reg. onderschr.: „O wonder boven „wonder!!" enz. Grav. in omtrek znd. nm. Hg. 21. br. 24 dm. br. 4°.

6253 „Muziekaal tafereel." — Spotprent op de slechte muziekale uitvoeringen in den Hoogd. schouwburg in de Amstelstraat te Amsterdam. Regts de schouwburg, waaruit eene vlag steekt: „Noch wenige Abonnementen sind „zu haben." — Voorts eene wip, waarop de namen der opera's *Zemire* en *Azor* en *Jessonda,* enz.; benevens 2 Joden bij een weegschaal, waar Händel en Mozart gewogen worden. br. 4°. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6254 **15 Jan.** „Intérieur d'une sacristie." — Spotprent ten gunste van den R. K. Priester Felix, welke in zijne preek, op 15 Jan. in de St. Gudule te Brussel, de zeden zijner medebroeders kritiseerde en een lofspraak hield op het Collège Philosophique. — Een jong Priester, eene label in de hand, wordt in de sakristie van St. Gudule door 5 andere geestelijken met smaadredenen bejegend. Met vele Fr. inschriften en dit onderschrift. Lith. znd. nm. br. 4°. Get.: Sentinelle du Roy. d. Pays-Bas. Bij den Heer A. v. Stolk.

6255 (**3 Febr**) Du Bus de Gisignies wordt Commissaris-Gen. v. O. Indië. (Lastdrager, Geschied. II. 193.) — Zinneprent op zijn? bestuur — Een wapenschild (waarop 3 Javanen en eene groote koffie(?)plant) wordt vastgehouden door een Belg en Hollander, terwijl een Javaan, achter het schild staande, vol vertrouwen beider handen ineenlegt. Lith. znd. nm. (Naar *Madou*?) br. 4°.

6256 **9 Mei.** Afbeelding van het weldadigheidsgesticht Molenbeek Saint-Jean bij Brussel, voor zieke armen; vroeger een Leprozenhospitaal. Met 25 reg. gegrav. Fr. bijschrift, eene dankbetuiging bij de opening behelzende. Lith. door *Ph. Callens* bij *Burggraaff* te Bruss. fol.

6257 **19 Junij** „Antwerpensche maanspokerij." — Afbeelding der opschudding voor de Protestantsche kerk te Antw. veroorzaakt door het schijnsel van de maan op de pas geschuurde kandelaars. — In het midden de kerk, waarvoor eene menigte menschen, die door de politie uiteen wordt gedreven. Lith. met 3 reg. onderschr. v. *Burggraaff* te Brussel. Hg. 21, br. 28 dm. br. 4°.

6258 (**4 Julij.**) „Première campagne du Général Férule." — Spotprent op de dapperheid van den plaatsel. commandant, Generaal Vauthier te Brussel, betoond bij gelegenheid van ongeregeldheden in den schouwburg, waarbij hij 18 huissleutels (?) vermeesterde. — In het midden staat de generaal, den degen trekkende; regts worden eenige burgers gevankelijk weggevoerd; links doen de soldaten eene charge op het volk. Met bovenschr.: *Galérie historique* en 2 reg. onderschr. Lith. znd. nm. br. 4°. Uit?

6259 „Le départ d'un nouveau Don Quichotte." — Spotprent. Een geharnast ruiter, eene vlag zwaaijende: *Exegi monumentum,* wordt door eenige

burgers de poorten van Brussel uitgeleid. Onderaan een Fr. vers van 4 coupletten ieder van 8 reg. waarin over de pas volbragte heldenfeiten in Brussel door den 60jarigen Don Quichot gesproken wordt en tevens over het uitfluiten door schooljongens of studenten („*pedagogue et guerrier*”). Lith. znd. nm. gr. 4⁰.

Volgens sommigen doelt deze spotprent op het vertrek van den zeer gehaten plaatscommandant v. Brussel, Generaal Vauthier; volgens anderen op het uittrekken in 1831 van den bejaarden hoogleeraar P. Lesbroussart, die bij Leuven op de vlugt ging en vele plagerijen deswegens te verduren had van Ch. Froment, redacteur van La Sentinelle.

6260 „La chochiété de littrature.” (*sic*) — Spotprent op de in dezen tijd in België opgerigte vereenigingen tot beoefening der Hollandsche taal- en letterkunde. — Gezigt in een societeitskamer, alwaar om eene tafel vele sterk rookende en dommelende mannen zitten; links de waardin met hare kinderen; regts een hond en kat, allen rookende. Lith. met 2 reg. onderschr.: „Fumez donc, mes amis, fumez,” enz. Door *v. H*(*emelrijck*). br. 4⁰. Uit: *L'Industriel*, N⁰ 40; een tijdschrift, door *Jobard* te Brussel uitgegeven.

6261 Naamlijst der leden van het Kon. Genootschap ter bevordering en voortplanting der Vaderl. Taal en Letterkunde „Concordia” te Brussel, in 1826 en 28. 2 bl. zr. gr. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6262 (**Dec.**) Spotprent op het voortdurend aannemen door de Staten-Generaal van de begrooting. — Links bij den ingang van het Paleis der Staten-Gen. te Brussel staat de portier, zeggende: „On ne passe pas,” tot een man met een dikke portefeuille onder den arm, die antwoordt: „C'est le budjet — „ça passe toujours.” Lith. door *v. H*(*emelrijck*). br. 4⁰. In 1827 is het Budget verworpen.

6263 **1827**. „IJsvreugd op de Kralingsche plas.” — Afbeelding van een ijsveld, bezet met kramen en vele schaatsenrijders. Slechte lith. van *D. Welle*. br. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6264 **16 Jan.** „Droevige gebeurtenis of ongelukkig voorval wegens het „stranden van Neerlands linieschip *dé Wassenaar* (bij Egmond).” (Lastdrager, Geschied, II. 342, 343.) — Bovenaan eene slechte houtsn. van een schipbreuk; onderaan een gedrukt vers van 15 coupletten. Met adres van J. Wendel en Zoon. Plano. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6265 „Plan of a proposed Canal from Helvoet to Rotterdam.” — (Lastdrager, Geschied. II. 357.) Opschrift boven eene gelith. schets van den aanleg van het Voornsche kanaal, in 1827 aangevangen en in 1829 voltooid. Znd. nm. br. fol. Zie ook N⁰ 5637. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6266 (**11 April**.) Organisatie der Belgische schutterijen, ingevoerd bij de wet van 11 April 1827. (de B. Kemper, 638; Lastdrager, Geschied. II. 271, 272.) — Serie van 10 ongen° spotprenten. Onder iedere voorstelling staat: 1e—6e, 9e—11e *Tribulation*, benevens 1 of meer reg. Fr. onderschr. De laatstopgenoemde is znd. het woord *Tribulation*, doch behoort zekerlijk ook in deze serie. Alle zijn gekleurde lith., enkelen get.: *v. H*(*emelrijck*). 1828. Hg. en br. 4⁰.

(1) Corporal, il pleut dans ma guérite, venez donc vite me changer.
(2) Jeff! si tu ne viens pas prendre ma place, demain je te chasse, etc.
(3) Sergent, faites donc finir Mr. van der Snuyf qui me marche sur les talons.
(4) Sauve-toi, Polite, c'est van der Snuyf.
(5) En arrière! pas acceléré!! etc.
(6) Op schouder 't geweer. — Que diable a-t-il dit? — J'i n'comprens rien.
(7) Corporal, venez me relever, je n'ai plus de tabac.
(8) Les agrémens du Corps-de-garde.
(9) Retour du Corps-de-garde. — Van der Snuyf enrhumé.
(10) Mr. van der Snuif .... pour la 3e et dernière fois, etc.
N⁰ 1, 3—9 in den Atlas van den Heer Mr. S. v. Gijn.

6267 „Van der Snuif à la Réforme." — Een schoenmaker, als schutter half aangekleed, voor zijn schoenenkraam op straat staande. Met bovenst. onderschr. en 4 reg. vers: „O mes amis, quelle injure cruelle!" enz. Lith. znd. eenigen nm. 4⁰. *Gekleurd.* Get.: L'Industriel. Bij den Heer A. v. Stolk.

6268 „Exercice militaire, à l'imitation de véritables soldats." — Spotprent op de schutterijen. — Gezigt op een exercitieplein, alwaar eenige schutters gedrild worden. Met 2 reg. Fr. onderschr.: „A. On me nomme „sergent, et je ne connais rien du service!" enz. Lith. door *F. Williaume* te Bruss. br. 4⁰.

6269 Spotprent op de belastingen in dien tijd (?) — Aan een tafeltje voor een herberg zitten een Holl. grenadier en een Belgisch schutter. Met 2 reg. onderschr.: „Si j' te disais, qu' j'ai vu en Hollande Le Fisc, animal „redoutable, qui vous avalait un citoyen," etc. Lith. znd. nm., wat uitvoering betreft behoorende tot de serie N⁰ 6266. 4⁰. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6270 (**18 Junij.**) „Het Concordaat tusschen de Hoven van Rome en de „Nederlanden. (de B. Kemper, 629; Lastdrager, Geschied. II, 416—19.) Gezigt in eene zaal, met de beeldtenis der Apostelen. Links onder een troonhemel zit Paus Leo XII het Concordaat aannemende van den Nederl. gezant de Celles. Op den voorgrond regts 3 zinneb. vrouwen; links het altaar der godsdienst. Naar *P. Claus* door *D. Sluyter.* gr. fol. *Zeldzaam.* Bij den Heer A. v. Stolk.

6271 Zinneprent op hetz. — Voor het Alziend Oog staat links Koning Willem I met het Concordaat in de hand; regts Paus Leo XII met wierookvat. Achter ieder eene zinneb. vrouwel. figuur. Met onderschr.: „En het zal worden eene kudde en eenen herder. Joh. X, v. 16." Aquatinta znd. nm. Hg. 20, br. 25 dm. 4⁰.

6272 (**2—22 Junij.**) Gevangenhouding van den Markies de Chabannes, geemigreerd Franschman, te Brussel. — Bovenaan de voorstelling met 2 reg. Fr. onderschr.; onderaan een uitvoerig Fransch verhaal in 2 kol. Twee lithogr. naar *Oorloff* door *v. d. Wildenbergh.* gr. fol. *Zeldzaam.*

a Chabannes in de gevangenis door zijne pleegdochter verbonden wordende. Met onderschr.: „J'ai ordre de ne vous laisser recevoir ni donner aucun „papier."

b De cipier weigert een onderhoud tusschen den gevangene en zijne pleegdochter. Met onderschr.: „Vous ne pouvez parler à votre papa, vous me „compromettriez."

De Chabannes had zich in Frankrijk door het schrijven van schotschriften tegen Talleyrand en het Ministerie Villèle gehaat gemaakt en week, ten einde eene vervolging te ontgaan, naar België uit.

6273 (**17 Julij**) „Grand concours d'harmonie" (à Bruxelles). — Gezigt op het Parc Royal te Brussel; in het midden eene muziektent; regts en links tribunes voor toehoorders, waartusschen eene digte menigte. Lith. (naar *Madou*) bij *Jobard*. br. 4⁰. Get.: N'. 102. Uit: de Cloet, Chateaux et monuments des Pays-Bas.

6274 Twee ongen⁰ spotprenten betreffende hetz. Concours. Beide zeer slechte lith. znd. nm. met Fransche onderschriften. br. 4⁰.

(1) „Concours de Bruxelles. Société ambulante d'Ixelles." — Links een slecht geoefend en uitgerust muziekkorps onder leiding van een Duitschen kapelmeester repetitiën houdende. Met 5 reg. Fr. en Duitsch onderschr. gen⁰ 1—4 in 2 kol.

(2) Verschillende vlugtende personen, gen⁰ 1—7, kagchelpijpen (zinnebeeld eener neerlaag, *une buse*) dragende, waarboven: „Les ennemis constants „de l'armonie" (*sic*); links nadert een zegevierend muziekkorps, met bovenschr.: „Les amis de l'armonie d'Alost rentrent du concours." Onderaan een 8 reg. Fr. onderschr. gen⁰ 1—7 in 2 kol.

6275 „Potpourri de la Kermesse de Bruxelles, 1827." — Spotprent op de feesten bij de Brusselsche Kermis. — Op den voorgrond regts diverse muziekkorpsen, van het concours terugkeerende met de Vereen. St. Cécile te Gend, get. 12, en die v. Antwerpen, get. 10 voorop. Daarnaast 2 door gendarmes weggevoerde dieven op een wagen, links een apotheek en het Manneken-pis; op den achtergrond een renbaan. Met Fr. onderschr. in 2 kol. get. 1—13. Lith. znd. nm. br. fol.

6276 (**Sept.**) „De twee audienties." — Afbeelding van eene audientie bij Willem I en bij Karel X, op 1 bl. Met 1 reg. onderschr. en 4 reg. vers. Lith. znd. nm. br. 4⁰. *Gekleurd*. Uit: Le Manneken, Journal littér. etc. N⁰ 10 du 9 Sept. 1827.

6277 (**28 Oct**) „Les délassemens d'un coeur sensible." — Spotprent op het afgekeurde Ontwerp van Strafwet in 1827 aan de Staten-Generaal aangeboden. (Kemper; 639. Aant. 596.) — In een vertrek voor eene tafel, waarop een strafwet van Lodewijk XI, zit een persoon wien een dienstmeid een rol dik touw aanbiedt. Links hangt een hond aan een galg. Op den muur zijn modellen van galgen, enz. geplakt. Met 2 reg. onderschr.: „Monsieur, voici des cordes," enz. Lith. door *v. H(emelrijck)*. br. 4⁰. Uit: Le Manneken, N⁰ 31 du 28 Oct. 1827. Bij den Heer A. v. Stolk. — Kan dit ook op Karel X of op diens minister Villèle zien?

6278 **4 Nov.** Gezigt van een te Ostende gestrande (vrouwel.) walvisch, lang 27, lengte der kop 6.6, breedte der staart 6.5 meter. — Op den voorgrond ligt het dier, in het verschiet de stad Ostende, links de haven en vuurtoren. Lith. met 4 reg. Fr. en Holl. onderschr. van *H. Kessels*,

door *v. Cuyk* bij *Jobard.* Hg. 46, br. 63 dm. br. fol. — Hierbij eene afz. gedr. Holl. verklaring. 4°.

Deze walvisch, de grootste die tot hiertoe in Nederl. te zien was geweest, was door eenige visschers van Ostende in de Noordzee drijvende gevonden, en door hen in het openbaar verkocht aan *H. Kessels* en *J. Dubar* aldaar, welke laatste daarna zijn regt aan eerstgenoemde afstond, zoodat *Kessels* alleen eigenaar werd. Deze liet het geraamte van den visch na zijne ontleding, voor geld zien. In het Dagblad v. 's Gravenh. v. 13 Aug. 1828 wordt gemeld, dat in de ruimte tusschen de kaakbeenderen een middagmaal werd gegeven aan de werklieden, die aan het ontleden van den visch gearbeid hadden, en 16 personen eene quadrille dansten in de binnenruimte van den onderkinnebak. Het skelet werd door *Kessels* aan den Koning geschonken, die het in het Pavilloen te Haarlem plaatste. 29 Nov. 1829 te Parijs zijnde, ontving Kessels voor het tentoonstellen van den walvisch de orde van het Legioen van eer!

6279 **18 Nov**. Gezigt der ontleding van den walvisch en van het te dier gelegenheid gegeven feest, tevens ter viering v. d. verjaardag der Nederl. Koningin op dien dag. — Op den voorgrond links het bekkeneel, dat door 6 mannen omhooggeheschen wordt, regts het onderkakebeen, binnen welks ruimte 4 paren bezig zijn naar de muziek te dansen; meer achterwaarts het geraamte van den romp. Lith. met 3 reg. Fr. en Holl. onderschr. v. *H. Kessels*, znd. nm. br. fol. Pendant der voorg. pl.

6280 Verzameling van 13 gen° platen, voorstellende het geraamte van den walvisch in zijne onderdeelen. Alle gelith. naar *Bossuet* bij *Jobard.* 4°. en fol. Uit: J. Dubar, Ostéographie de la baleine, échouée du port d'Ostende. Brux. 1828. 8°.

6281 (**Dec**.) „Les deux promenades." — Links eene wandelrid van Karel X in galakoets, omringd door gevolg, enz.; regts Koning Willem I te voet in politiek, die eene groentevrouw hare mand helpt bevestigen. Lith. door *v. H(emelrijck)*. br. 4°. Uit: Le Manneken, N° 52 du 16 Déc. 1827.

6282 „L'Industriel." — Spotprent op den steendrukker en uitgever van het geïllustr. blad *l'Industriel*: Jobard te Brussel. — Gezigt op het plein St. Gudule, links op den voorgrond, het huis van Jobard, waarvan men ziet: (Litho)*graphie Royale*, en: „*Histoire de Javotte*, 1827," en alwaar Jobard als vodderaper zijn eigen uitgaven, waarbij vele betreffende door hem gemaakte ontdekkingen als scheurpapier opraapt. Lith. met gefingeerden nm. van *v. d. Snuif.* gr. fol. Onderaan links get.: Moniteur N° 9. Uit?

6283 **1828**. Harddraverij van arresleden te Amst. in de Plantage, Middellaan, bij de toenmalige Stadsherberg, thans een deel van het St. Jakobsgesticht. *Teekening* met O. I. inkt door *H. P. Oosterhuis.* br. 8°. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6284 Bassin van het Kanaal te Brussel. (voor het Kanaal op Charleroy). (Lastdrager, Geschied. II. 357.) — Op den voorgrond het kanaal, aan de overzijde middenin en regts de vlakte du Chien vert; links de gedeeltelijk genivelleerde stadswal. Lith. znd. onderschr. door *Wouters* Hg. 38, br. 45 dm. br. fol.

6285 „Port nouveau alimenté par le canal de l'urêtre." — Spotprent op het kanaal van Brussel naar Charleroi. (Zie voorg. pl.) Op den voorgrond regts Mannekenpis, verderop het kanaal vergroot voorgesteld, zoodat daarin 2 Indianen in een kano, een Chinesche jonk, Turken en Spanjaarden op een vat, enz. aandrijven. Lith. znd. nm. br. fol.

6286 **27 Mei.** Afbeelding der fraai gedreven zilveren vaas en der ornamenten daaraan, ten geschenke gegeven door de Broeders van de Vrijmetselaarsloge: *het Rozenkruis* te Alkmaar aan hunnen Voorzitter J. Nuhout v. d. Veen, bij gelegenheid van diens 50jarig huwelijksfeest met Elis. Fabricius. Lith. v. *Desguerrois en Co.* te Amst. gr. fol.

6287 **23 Julij**. „Désapointement du 23 Juillet 1828." — Spotprent op de wegens ongunstig weder uitgestelde luchtreis van Mej. E. Garnerin in het Parc Royal te Brussel. — Links de ingang van het Park, waarbinnen Mej. Garnerin, op een hooge ladder staande, aankondigt, dat de luchtreis niet plaats zal hebben. Lith. znd. eenigen nm. br. fol.

Den 17 Aug. had de vroeger uitgestelde luchtreis met goed gevolg plaats, niet in het Park wegens het hooge geboomte, maar bij de poort van Leuven.

6288 **23 Julij** „La Sainte Alliance." — Spotprent op het oppositieverbond
a tusschen de Roomsche clericale en de liberale partij gesloten tegen de Ned. Regering. (Lastdrager,Geschied. II. 472—79), waartoe de eerste uitnoodiging verscheen in de *Mathieu Laensberghe*, een liberaal blad te Luik, onder redactie van P. Devaux en anderen. — Drie voorstellingen op 1 blad, waarvan de 1e den afkeer, de 2e de verzoening, en de 3e den verbitterden strijd tusschen een geestelijke en een (liberaal?) burger voorstelt· Met onderschr.: *Avant—Pendant—Après.* Lith. znd. nm. br. 4⁰.

b Dez. voorstelling. Waarschijnlijk eene kopie der voorg. plaat. — *Teekening* in O. I. inkt. Onderaan regts get.: *D. L.* br. 4⁰.

6289 „Alliance electorale." — Spotprent op hetz. Een optogt van een geharnast vaandeldrager met Jacobijnenmuts en afhangende rozenkrans, achter wien een aantal evenzoo uitgedoste mannen. Regts een bode (*le Courrier de la Meuse*) te paard, die aan een *Catholique* en een astroloog: *Math. Laensberghe,* de hand reikt, zijnde dit de namen van 3 journalen op het vaandel geschreven; links 3 zich beklagende mannen uit de volksklasse. Onderaan regts: „Amis, formons une sainte alliance et donnons nous „la main." Lith. znd. nm. br. 4⁰. *Gekleurd.* Uit: L'Industriel N⁰ 48.

6290 **18 Aug.** Programma der plegtigheden bij gelegenheid van het doopen van Prinses Wilhelmina Frederika Alexandrina Anna Louisa, eerste dochter van Prins Frederik, geboren 5 Aug. (Lastdrager, Geschied. II. 338.) In: Dagblad v. 's Gravenh. v. 13 Aug. fol.

6291 (**Sept.**) „Amsterdamsche Dienst-Meisjes-Kermisdag." — Spotprent in 3 afdeel. voorstellende: (1) „De uittocht." Eene meid die kermis gaat houden. — (2) „De ware vreugd." Een dienstmeid zich met haren vrijer bedrinkende. — (3) „De thuiskomst." De dronken meid belt op een stoep aan, doch wordt afgewezen. Ieder plaatje met 1 reg. boven- en 2 reg. onderschr. Lith. v. *J. Meeuwissen.* Hg. 20, br. 32 dm. br. fol. *Gekleurd.* Zonder eenig jaar, doch met gelijktijdige aanteekening op de keerzijde.

6292 „Elles viennent du Perou." — Gezigt in een café chantant te Amsterdam, (nl. de Grand Salon van Benjamins in de Kalverstraat bij de Osjessluis, later aangekocht en vereenigd met *Arti et Amicitiae.*) Met bovenst. onderschr. Autographie van *A. Heyd.* br. 4⁰. Get.: Arke Noachs, 2e Jrg. (1828) IX.

6293 Eene begrafeniskoets, die voorbij een *Boekwinkel* rijdt, wordt door eene vrouw tegengehouden; boven op de hoeken der koets zitten 3 heeren; op den voorgrond 2 zeer kleine en 2 groote personen. Uit: *Echo.* N⁰ 3. br. 8⁰. Is zeker een voorval te Amsterdam. Het maandschrift *de Echo* verscheen in 1828 en 29 bij Gebr. Diederichs te Amst. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn te Dordrecht.

6294 (8 Nov.) „Conversion du reverend D(e) P(otter), évêque de Bruges (in partibus), Cardinal (in petto)." — Spotprent op L. de Potter, vroeger zeer liberaal en schrijver van het Leven van S. de Ricci in anti-katholieken geest, en die thans ijverde voor de clericale partij. (Kemper, Staatk. Hist. 655.) — Portret van de Potter ten voeten uit, zittende in zijn studeervertrek en eenige boeken, waarbij „*La Vie de Scipion de Ricci,*" verbrandende. Lith. znd. nm. 4⁰.

—— N⁰. 6295 tot 6302 zijn spotprenten op de verdrijving en uitzetting der Jezuiten over de Belgische grenzen in Oct. en Nov. 1828, die ze zonder verlof hadden overschreden, na uit Frankrijk geweken te zijn ten gevolge van een Besluit van Koning Karel X van Junij 1828 en een Brève van den Paus. Zie bij 6298.

6295 „Une seconde croisade." — Links een kar met Jezuiten, voorafgegaan door een priester te paard met eene vlag *Concordat,* die de Fransche grenzen naar België's zijde overtrekt; regts eenige huizen, waarop 2 personen, zeggende: „Ils n'entreront pas. — Ils entreront." Op den voorgrond een *Bureau de douanes,* waar 2 beambten, sprekende over de toelating der geestelijken, zeggende: „Voyez le tarif au mot Concordat, „autorise-t-il l'entrée libre de cette marchandise-là?" enz. Onder de plaat een Fransch lied van zeven coupletten in 2 kol. in boekdruk. Lith. znd. nm. fol. Op de Kon. Bibl. te Brussel.

6296 „Grand combat sur la frontière. — Entreront-ils, ou n'entreront-ils
a „pas?" — Opschrift boven een komisch gevecht tusschen landlieden, gewapend met hooivorken, bezems, enz. Op den achtergrond eene ruine, waar hevig gevochten wordt bij een vaandel der *Frères Ignorantins,* die de strijders aanmoedigen. Op den voorgrond een man te paard met een vaandel *Enseignement mutuel,* op een hoorn blazende en landlieden aanvoerende tegen een op een muur staanden *Frère Ignorantin,* die door gewapende boeren omringd is. Lith. naar *Madou.* Hg. 27, br. 43 dm. br. fol.
b Dez. plaat, vroegere druk, zonder vaandelopschriften enz. Deze *b* op de Kon. Bibl. te Brussel.

6297 Spotprent op hetz. — Rechts zit Koning Willem I op een baal, get.: *Arrcté du* 2, ter weêrzijden naast hem 2 zakken geteekend: „Contrebande „saisie à la frontière," waaruit hij Jezuiten haalt en naar de overzijde van een water op de: *Quai des Jesuites* werpt waartegen de Franschen roepen: „Grâce, Grâce, nous en sommes accablés!" door een Hollander aan de

andere zijde beantwoord: „Het is te laat broedertje". Lith. znd. nm. Hg. 19, br. 23 dm. br. 4⁰. *Gekleurd.*

6298 „Saisie extraordinaire faite par la douane Belge dans les environs „de Luxembourg". — Spotprent op de aanhouding van Jezuiten. — Op den achtergrond een wagen, beladen met in zakken verborgen Jezuiten, welke door de gendarmes worden afgeladen, en door de chefs weer naar de grenspaal *France* worden gecommandeerd. Op den voorgrond regts het Belgische douanenhuisje, en een koffer met de Fransche reactionnaire wetten enz. Met 10 reg. Fr. onderschr. *a—j* in 2 kol. Lith. znd. nm. br. fol.

Kan deze en de 2 volg. platen ook zien op eene aanhouding van Fransche geestelijken in de gemeente Tilf, Provincie Luik, door den Burgemeester Neef? Doch dit geschiedde in Julij 1830.

6299 „Les Belges à leurs Voisins." Spotprent als voren. — Vier Jezuiten worden op eene kar, door 3 gendarmes begeleid, over de Fr. grenzen gebracht. Onderaan een geestig Fransch lied hierover in 7 coupletten met bovenstaand opschrift. Lith. znd. nm. fol.

6300 „La mission manquée." — Spotprent als voren. Eenige over de grenzen gebragte Jezuiten ontmoeten hunne in Frankrijk achtergebleven ordebroeders, die zich bij een boom aan eten en drinken te goed doen, en aan wien zij zich over de slechte ontvangst in België genoten, beklagen. Onderaan een vers in 3 kol. met bovenstaand opschrift. Het middelste couplet bovenaan bevat eene toespeling op den Jezuitenvriend, Graaf E. de Robiano de Borsbeek te Brussel. (Zie over hem: Kemper, Geschied. 440, 706.) Lith. znd. nm. fol.

6301 „Le retour du bon vieux temps." — Spotprent op Graaf E. de Robiano? — Op den voorgrond worden 2 stroopers op bevel van een landedelman opgehangen; op den achtergrond regts een klooster der Ignorantijnen, gedekt door een grooten domper; in het midden een antiek kasteel *„Féodalité"*; links een gebouw *„Enseignement mutuel"* dat afgebroken wordt. Onderaan een Fransch lied van 8 coupletten. Lith. znd. nm. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6302 Je n'en mange pas." — Zinneprent. — Een Jezuit (Karel X van Frankrijk?) staat bij den Franschen grenspaal met 3 lelien en biedt den Nederl. leeuw een rol papier aan, get.: „Loi sur le sacrilège, Refus des „Sacremens, La presse abolie," etc. nl. zoovele wetten om ook af te kondigen, doch de leeuw antwoordt: „Je n'en mange pas", Lith. (door A. Dallon?) br. fol. Uit: „Journal de la Sentinelle."

6303 (**Nov.**) „Les petitions." — Spotprent op de petitionnementen in België ter verkrijging van vrijheid van onderwijs voor de clericale en van drukpers voor de liberale partij. (Lastdrager, Geschied. II. 469, 76, 77.) — In het midden eene groote kast, met lange reepen papier voor petitiën, waarop de belangstellenden teekenen. Met bovengenoemd bovenschr. en 2 reg. onderschr.: „Aussi pour la liberté de la presse, y pensez-vous, l'Abbé?" enz. Lith. door *v. H(emelrijck)*. 1829. br. 4⁰.

6304 (**Nov. en 1829**) „Le pétitionnement en Belgique (1829). Belgische „verzoekschriften." — Spotprent als voren. Gezigt in een boerenver-

trek, alwaar een meisje op aanwijzing van haar vader eene petitie teekent; voorts eene dienstmeid door een priester daartoe aangespoord, en een ander geestelijke die aan 2 bejaarde lieden het petitionnement verklaart; regts een boerenknaap door een priester ter teekening ingetrokken. Geestige en ware voorstelling in lith. naar de schilderij van *J. Geirnaert*, 1831, door *J. Pinnoy* bij Dewasme te Bruss. Hg. 50, br. 54 dm. gr. br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

6305 „La liberté de l'enseignement." — Bovenschr. in omgekeerde letters van eene spotprent op de vrijheid van onderwijs, zooals de geestelijkheid in België begeerde, en waarop men verschillende geestelijken (Frères Ignorantins of Jezuiten) aan dames ziet les geven b. v. in het dansen — *chahut* en *cancan* — teekenen (naar het naakt model) enz. Met Lat., Holl., Hoogd., Eng., Ital., Fr. onderschr. in 3 reg.: *Ite et docetote* (sic) Lith. znd. nm. br. 4⁰. *Gekleurd.*

6306 „Le monopole tue, la concurrence vivifie. XIXe Grief." — Spotprent op een der grieven van de Belgen, uitgedrukt in de petitionnementen, tegen het regeringsmonopolie van sommige instellingen? — Gezigt in eene kerk, waarin links een R. K. geestelijke spreekt over de petitionnementen; regts een Protest. leeraar, predikende over: „Rendez à Caesar, ce „qui est du à Caesar." Op den achtergrond eene in rood gekleede vrouw op een 3e preekstoel, zeggende: „Dieu dit aimez, aimez, tout le reste „n'est rien." Lith. znd. nm. met onderschr.: *Concurrence.* br. 4⁰. *Gekleurd.*

6307 „L'ennemi des caricatures." — Bovenschr. eener voorstelling van een priester, een jongen kastijdende, die uitroept: „J'avais été voir le petit „St. Martin chez la Crosse," (een plaathandelaar te Brussel.) Met 2 reg. onderschr.: „Ah! capon, tu iras donc toujours voir les ca...ca... les „carica...tures?" Lith. znd. nm. met adres van *A. Lacrosse* te Bruss. 4⁰.

6308 „Responsabilité Ministrielle." — Spotprent op den wensch der liberale partij in België over de ministerieele verantwoordelijkheid, eene der grieven, waaraan Willem I niet wilde voldoen. — Bovenschr. van: Een priester, een knaap kastijdende om de glazen die zijn kleine Prinselijke kameraad gebroken heeft. Met 2 reg. onderschr.: „Ah! mon Prince, vous „avez cassé les vitres! que je vous donne le fouet sur le derrière de „votre camarade." Lith. znd. nm. 4⁰.

6309 Vier Hollandsche spotprenten op de Belgische petitien voor vrijheid van drukpers en onderwijs en ministerieele verantwoordelijkheid. — Alle ongen⁰. zonder naam. Gekleurde lithogr. gr. 8⁰. waarschijnlijk uit een toen verschenen Holl. boek.

(1) Vrijheid van onderwijs! welk een geluk mijne leerlingen!

(2) Vrijheid van drukpers en van spreken.

(3) Aan ons moeten de ministers zich verantwoorden, niet aan den Koning!

(4) Vrijheid van drukpers! Waarom plundert gij dan dien man (Libry-Bagnano)!!

6310 (19 Dec.) Spotprent op de Potter, die zich voor de Belg. geestelijkheid in de bres stelde en gevangen werd gezet (zie N⁰ 6294). (Kemper, Staatk. Hist. 656, 668.) — Bij een haardvuur, waarin eenige kastanjes liggen te braden, wordt eene kat (de Potter?) door eenige apen (de Geestelijkheid?)

gebruikt om die uit het vuur te halen; regts aan den muur hangen petitiën. Met 2 reg. Holl. onderschr. Lith. znd. nm. (Naar *J. H. Halbertsma* door *J. de Boer*?) br. 4⁰.

6312 „Retour d'une conquête en 1828. — (Il fait nuit)." — Twee reg. onderschr. eener afbeelding van een wagen, waarop 3 gedresseerde (?) dieren, waarvan er een kunsten vertoont aan een koord, voor de poort va eene muur, waarboven allerlei keukengereedschap enz. is uitgestald; links nadert de gewapende magt met eene groote vlag. Lith. znd. nm. br. 4⁰. Doelt waarschijnlijk op eene Brusselsche gebeurtenis.

6313 (**1829**). „Le vrai amateur" — Spotprent. Een oud heer wijst een bedelenden jongen Savoyaard met aap af: „*Va-t-en, je n'ai pas d'argent*, en vraagt aan een heer, die met een bloempot in den arm voor zijn huis. *Jardinier* staat: „*Veut-tu* „1500 *florins de ton oignon*?" Regts eene markt met fontein. Met bovenschrift: „*Dedié à la société de Flore*." Lith. door *v. H(emelrijck)*. 1829. br. 4⁰.

De beteekenis van deze plaat is aan Belgische geleerden onbekend. Ze ziet waarschijnlijk op Brussel; niet op Gend noch op den Horticulteur van Houtte aldaar, die eerst in 1839 begon.

6314 (**26 Maart**.) Maskerade door Utrechtsche studenten op den Dies natalis der Hoogeschool gehouden. — Afbeelding van den optogt, trekkende langs de Oude Gracht, Westzijde, in zijne geheele lengte, op 7 bl. van verschill. grootte. Lith. znd. nm. of onderschr. (door *Houtman*.) Iedere pl. hg. 20, br. 38 à 50 dm. *Zeldzaam*.

Hierbij behoort een: Verslag der Maskerade, gehouden 26 Maart 1829. Utr. bij N. v. d. Monde, 24 blz. 8⁰.; zijnde eene uitvoerige verklaring der groepen.

6315 **14 April**. Harddraverij in de Maliebaan te Utrecht. — Twee ongen⁰ platen, de eene: Keuring der paarden, naar *A. Verhoesen*, de andere: Uitdeeling der prijs en premie, naar *W. Hoetenaar*. Gekleurde lith. bij *Houtman* te Utr. br. 4⁰. — Hierbij lijsten der 16, 18, 21 en 20 paarden, die op de harddraverijen in 1826, 21 Maart, 1827, 10 Apr., 1828, 1 Apr. en 1829, 14 Apr. mededongen. — Lithogr. 8⁰.

6316 **16 Mei**. „Départ des boulangers de Bruxelles pour Louvain le 16 Mai „1829." — Een wagen, waarin 8 bakkers, aangeklaagd van meelvergiftiging (Lastdrager, Geschied. II. 472.) rijdt, door gendarmes te paard omringd, door eene straat, terwijl het volk hen uitjouwt. Met 1 reg. Fr. onderschr. in 2 kol. Lith. znd. nm. br. fol.

6317 **27 Mei**. „Fête offerte à S. M. le Roi des Pays-Bas par la Société „d'Harmonie d'Anvers le 27 Mai 1829." — Gezigt van den tuin der *Harmonie* met eene digte menigte heeren en dames; op den achtergrond regts onder eene tent Willem I met zijn gevolg. Lith. znd. nm. (door *v. Hemelrijck*?) Hg. 35, br. 54 dm. br. fol. — Op de Kon. Bibl. te Brussel.

6318 (**20 Junij**) „Facultatif." — Spotprent op het Kon. Besluit van 20 Junij 1829, waarbij de verpligting tot het bezoeken van het Collegium Philosophicum *facultatief* gesteld werd, tengevolge waarvan vele der leerlingen hetzelve verlieten. (Kemper, Staatk. Hist. 687.) — Eene menigte aangekleede zwarte raven ontvlugt het Collegium Philosophicum. Gekleurde lith. znd. nm. br. 4⁰.

6319 (**30 Junij.**) Muziek-concours gehouden te Rijssel den 30 Junij 1829, waarover in de Belgische dagbladen van dien tijd een hevige polemiek gevoerd is en welks uitslag door postduiven aan de betrokken gemeenten werd bekend gemaakt. — Spotprent hierover tegen Gend, vóór Brussel. — „Résultat du concours d'harmonie de la ville de Lille." — Onderaan een groote handschoen (*gant* — Gend) gebonden aan een kagchelpijp (buse — zinnebeeld eener neerlaag) waarop: „*Médaille d'encouragement*, enz., waarmede een duif de *Route de Gand* vliegt; links vliegen 2 duiven met den 1n en 2n prijs naar Brussel en Douai. Lith. znd. nm. br. 4°.

De Vereeniging St. Caecilia van Gend en de Harmonie van Brussel behaalden beiden een eersten prijs, doch volgens de Gentenaars moest Brussel eigenlijk slechts den tweeden prijs ontvangen hebben. Brussel ontving dientengevolge eene niet afgewerkte medaille zonder opschrift en wapens.

6320 „Dénouement de la pièce." — Spotprent op hetz. doch ten gunste van Gend. Prijsuitdeeling na het concours te Rijssel, waarbij de HH. de Munck van Brussel en de Gendsche kapelmeester d'Hollander tegelijk naar voren kwamen om den eersten prijs te ontvangen, waarop eerstgenoemde den anderen toevoegde: „Attendez, Monsieur, ce n'est pas votre „tour." — Gezigt op de markt; in het midden de Gendsche kapelmeester d'Hollander, een bord met prijzen dragende, en den Heer de Munck van Brussel een schop gevende met de woorden: „Respecte du moins le gant." Naast hem regts 2 vechtende honden met kagchelpijpen aan hunne staarte enz. Lith. in ov. met 4 reg. Fransch onderschrift, gen° 1—3. Znd. nm. br. 4°.

6321 Twee spotprenten, gen° 7 en 8 op hetz. — N°. 7 met onderschrift: „Historique", vertoont een man met witte uniform (d'Hollander), zeggende: „*Salut à l'homme en deuil pour la medaille*," tot een in 't zwart gekleeden man (de Munck), die antwoordt: „*Bonjour Kyzerlik*." Lithogr. door *S. Kierdorff*. br. 4°.

N° 8. „Autres rencontres." Een man in uniform (d'Hollander) vertoont zijne medaille: 1*r prix*, aan den in 't zwart gekleeden de Munck, die de zijne zonder opschrift vertoont. Met 4 reg. Fr. onderschrift. br. 4°.

6322 „L'astrologue du Festival." — Spotprent op hetz. — Een goochelaar op een stellaadje, heft 2 deksels op, waardoor links een Victoriabeeldje, met opschrift: *Gand*, en regts een ezel met overgroote ooren zigtbaar wordt, en eene zeepbel *Kalleraet* barst. Met onderschrift: „Resumé des gammes." Lith. naar *S(ophie) K(ierdorff)*. gr. 4°.

6323 (**Aug.**) Afbreken van den Haringpakkerstoren te Amst. — „Wintergezicht „aan het Ykant bij den Haringpackerstoren." — In het midden de Haringpakkerstoren, regts de huizen der Haringpakkerij; links de Nieuwe Stadsherberg. Door *H. Schoute*, met adres van P. Fouquet Jr. br. fol. Get.: 13. Uit den Atlas v. Amsterdam bij Fouquet. (1779.) — Hierbij: De klagende Haringpakkers-toren te Amst. bij zijne afbraak in Aug. 1829. Met adres van J. de Vogel. fol. Waarbij tevens het opschrift van de klok: „Denckt als d'een Uur na d'Andere slaat — Mijn leven als een uur doorgaat."

6324 De Haringpakkerstoren te Amsterdam, geteekend den 15 Junij 1829, toen deze voor *f* 8930.— voor afbraak verkocht werd. — Op de keerzijde eene schetsteekening van de spits die er van vóór 1498 (toen H. Kruistoren genaamd) tot 1814 op gestaan heeft. Fraaije *teekening* in kleuren door *J. Jelgerhuis Rz.* fol. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6325 **30 Oct.** Gezigt op den Jan Rodenpoorts-toren te Amsterdam, den 30 Oct. 1829 voor *f* 11000.— voor afbraak verkocht. — Afbeelding van den toren op den Singel vlak voor de Torensteeg, met de huizen van het Singel Z.zijde. Grav. znd. nm. fol. Uit: C. Commelin, Amsterdam. (1693.) — Hierbij eene: „Korte beschrijving van den toren van „den opstand tot de slooping. 8 bl. 12°. en: „Klaagzang van den mis- „noegden toren. (1829.) 1 bl. fol.

326 **26 Sept.** Afbeelding der gestolen kostbaarheden (diamanten, enz.) in het paleis van den Prins en de Prinses v. Oranje te Brussel, 26 Sept. 1829. 2 bl. Lith. znd. nm. met Fr. onderschr. br. fol. Hierbij eene Fr. lijst van al de gestolen voorwerpen. Lith. v. Houtman te Utr. 4°. Benevens de Staats-Courant van 3 Oct. waarin 76 gestolen voorwerpen worden opgenoemd. (Kemper, Staatk. Hist. Aant. bl. 609). Als dader van dezen diefstal werd een zekere Constant Polari, genaamd Carrard, in N. Amerika gevat, alwaar in 1831 eenige dezer ontvreemde brillanten werden teruggevonden. Hij werd 8 Mrt. 1834 veroordeeld tot tepronkstelling en 12jarige gevangenschap. — Anderen beweerden, doch ten onregte, dat de gemaal der Prinses zelf, in geldnood verkeerende, de hand in deze zaak had gehad.

6327 „Manufacture du Catholique”. — Gezigt in de drukkerij van het heftige oppositieblad „Le Catholique”, uitgegeven te Gend door Adolph Bartels. — In de werkplaats zijn eenige paters-jezuiten bezig met redigeren, letterzetten, drukken, enz.; een van hen vertoont de medaille der „*Ordre de l'Infamie*” ingesteld na 's Konings gezegde te Luik in Junij over het *Conduite infame* der bevolking. (Zie Lastdrager, II 482; Kemper, Staatk. Gesch. 688.); een ander prijst *Bartels* dat hij *Durand* (een Orangistisch schrijver) zoo havent. Lith. met vele inschriften en gefingeerd adres van *Martinet* te Parijs. br. 4°. *Gekleurd.*

6328 Zinneprent op het verbond der Belgische Liberalen en Clericalen. Zie N° 6288. — De Belgische leeuw voor een altaar: *Belgium foederatum,* vertreedt een juk en drukt een slang den kop in; de geest der Vrijheid reikt den leeuw eene lauwerkrans, waarboven een kruis en: *In hoc signo vinces.* Met onderschrift *Pro aris et focis.* 1829. *Publié par* Bartels *Rue des six jetons N°* 991. Fraaije lithogr. waaronder geschreven is: „Com- „posé et dessiné par Eug. Verboeckhoven.” folio.

Deze plaat wordt door Kemper in zijne Staatk. Gesch. bl. 688 uitvoerig als eene toen verschenen plaat vermeld en is verkleind in: Procès de de Potter. Dl. I.

6329 (**2 Oct.**) Spotprent op de opheffing van het Collegium Philosophicum bij Kon. Besluit van 2 Oct. 1829. (Kemper, Staatk. Gesch. 691). — Het gebouw wordt door een engel *Arreté du* 2 *Oct.* omvergeblazen; terwijl uit het daarachter staande gebouw der Staten Generaal een heldere

lichtstraal op het gebouw valt. Met 2 reg. bovenschr. en onderaan eene verklaring, beide in het Fr. en Holl. Lith. door *Eug. D. L.* br. 4°.

6330 **Nov.** Twee ongen°. spotprenten op het rondreizen van Kessels met den te Ostende gestranden walvisch. (Zie N° 6278—80.) — Beide Fransche lithographiën door *Langlumé* met adres van Valant, rue de Castiglione N° 6. *Gekleurd.* br. 4°.

(1) La baleine d'Ostende, visitée par l'Eléphant, la Giraffe, (Karel X?) les Osages et les Chinois. Naar *Jaquemain.*

Eenige Osagen en Chinezen waren destijds te Parijs te zien.

(2) Omnibus Royal des Pays-Bas, met bovenschr. „Les Métamorphoses du jour." — Voorstelling van het walvischgeraamte tot omnibus gebruikt. Naar *J. Grandville.*

6331 **9 Nov.** Tooneelaffiche v. Zaturdag 9 Nov. 1829, voor de galavoorstelling te 's Hage, bij gelegenheid der verloving van Prinses Marianne der Nederlanden met Prins Albert v. Pruissen, onder directie van Hoedt en Bingley. 4°. — Hierbij Amsterd. Court. v. 5 Nov., waarin het Programma der plegtigheden. fol.

6332 **(21 Nov.)** Afbeelding van het Instituut voor Doofstommen en het monument voor H. D. Guyot te Groningen, (onthuld 21 Nov. 1829.) — Gezigt op de Ossenmarkt; in het midden het gedenkteeken, door een ijzeren hek omgeven; links het Instituut v. doofstommen, met de aangrenzende gebouwen. Lith. door *C. C. A. Last* bij *J. M. Billroth* te Gron. Chin. pap. Hg. 35, br. 46 dm. br. fol.

6333 Hetz. anders. — *a* Lith. naar *J. Bos* door *J. A. Smit v. d. Vegt* bij J. Oomkens. gr. br. fol. — *b* Hetz. verkl. Lith. znd. nm. br. 4°. — Beide bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6334 „Het hand-A.B.C. voor doofstommen." — Afbeelding van de 26 letters van het alphabet, voorgesteld in even zoovele vingerbewegingen. Naar *D. J. de Haas* door *D. Veelwaard,* met adres van *W. v. Vliet.* kl. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6335 **(11 Dec.)** „Nieuwe raserva (sic) pers tot zuivering der booze geesten." Zinneprent op de Kon. Boodschap van 11 Dec. 1829 ter beteugeling van de losbandigheid der (Belgische) drukpers aan de Kamers. (Kemper, Staatk. Gesch. 697.) — Onder een pers, die door 2 mannen bewogen wordt, liggen eenige Belg. journalisten, die laster, bijgeloof, geveinsdheid, enz. uitbraken. Bovenop zit de duivel, met de lijst der 11 grieven in de hand, en een 2 reg. Holl. vers in den mond. Lith. door *A. Verhoesen.* fol. *Gekleurd.* — Den 21 Mei 1830 werd de nieuwe doch veel gewijzigde wet op de drukpers afgekondigd. (Kemper, 716.)

6336 „Vue du Cimetière des Innocens." — Spotprent als voorg. — Een vierkant grafmonument met de namen der liberale en ultramontaansche Belgische bladen, welke de Unie hadden bevorderd en waaronder de slangen der revolutie verpletterd worden, wordt door een regterlijk personage (de Minister v. Justitie v. Maanen??) gewijd. Lith. znd. nm. br. 4°.

6337 **(13 Dec.??)** Spotprent op den Baron G. J. A. de Stassart, tijdens onze inlijving bij Frankrijk berucht Prefect te 's Hage, in 1821 als demonstratie tegen de Regering tot lid der 2e Kamer voor Namen benoemd, en toen

liberaal, later hevig clericaal, vooral bij de debatten over het Collège Philosophique en de grieven in 1829 door België ingebragt. (Lastdrager, II. 49, 465; Kemper, Staatk. Gesch. 675.) — Baron de Stassart gem. *B*, ontvangt de gelukwenschen en een versierden domper van eene deputatie van geestelijken, waarbij de voorste Priester gem. *A*, een *Discours de Mr. de S.* in de hand houdt en gevolgd wordt door *Frères de la doctrine Chrétienne*, van wie er een een boek draagt, get.: *Séance du* 13 *Xbre.* Links zijn palfrenier met een domper op het hoofd, zeggende: „Le „maître a changé de livrée." Onderaan een zamenspraak in 4 regels gem. A—D. Slechte lithogr. znd. nm. gr. br. 4°.

6338 „Les rencontres. Brux. Lithogr. de Jobard." — Serie van 24 „Rencontres"
a of ontmoetingen van Koning Willem I om en bij Brussel, en allen getuigende van zijn edel en liberaal karakter, en zonder twijfel toen uitgegeven als tegengift voor de onophoudelijke aanvallen der Belgische oppositie. Elke plaat met Fransch onderschrift en: 1e tot 24e Rencontre als bovenschrift; voorts een blad *Frontispice des Rencontres*: de Koning zelf eene Constitutie verzoekende, en een ongen° laatste blad waar de Koning aan een Ceremoniemeester verlof vraagt om Willem Tell te gaan zien. — Alle lithogr. door *van Hemelrijck* 1829 en 2 pl. met 1830. Is in geelen omslag met bovenstaanden titel bij afleveringen verschenen. br. 4°.

b Dezelfde Serie. *Gekleurd* (ontbr. 23, 24, 25).

6339 Afbeelding (in omtrek) van het groote legerkamp te Zeist in 1829 op 3 br. folio bladen. Bovenaan de barakken, cantines en legertenten, onderaan en op het 3e bl. regts de namen der officieren en regimenten. Lith. znd. eenigen nm. 3 bl. aaneen. Tezamen hg. 31, br. 150 dm. zeer br. fol. — Ondanks alle aanvragen te 's Hage is het mij onmogelijk geweest het juiste jaar en maand van dit kamp te vernemen.

6340 **1830. 9 Jan.** „Voorstelling der door-ijzing van eenige (4) koopvaar-
a „dijschepen door het N. Holl. kanaal bij Purmerende, 9 Jan. 1833." (sic.) Naar *J. H. Koekkoek*, aquatinta door *H. W. Hoogkamer*. br. fol.

b Dez. voorstelling. Originele *teekening*. Beide bij den Heer J. W. Wurfbain.

De datum 1833 op deze plaat is foutief. Zie v. d. Vijver, Jaarb. voor Amst. 1830, blz. 30—35, waar dit omstandig beschreven is.

6341 **29 Mei.** Tentoonstelling van het lijk van P. L. Bortier, Lid van den Brusselschen Raad, overleden 29 Mei 1830. — Bovenaan de afbeelding van het praalbed; onderaan een 7 reg. Fr. naamdicht. Lith. door *Lippens* te Brussel. fol. — Bortier was de insteller van de mis, welke ten genoegen der luijaards op Zon- en feestdagen gehouden wordt in de kerk St. Gudule te Brussel en daarom heet: La messe des paresseux.

6342 **11 Junij.** Bouw van den Oosterdokdijk voor Amsterdam. — Afbeelding v. h. leggen van den eersten steen in de tent in de put van de Oosterdoksluis. *Teekening* in rood en zwart krijt door *G. Lamberts*. br. fol. — Hierbij een afdruk van de gegraveerde koperen plaat, welke bij den eersten steen is ingemetseld. 4° — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6343 **1 Julij.** „Handteekeningen der deelgenooten van het feest ter herden-„king van den akademischen leeftijd op den 1 Julij 1830 te Groningen „gevierd. Gedr. bij J. Oomkens. 1830." 4°. — 2 Gegrav. titels en 8 bl. facsimilés der handteek. Dit exempl. is geb. in wit satijn.

6344 (**Julij.**) Schilderijtentoonstelling te Brussel. — Gezigt in eene groote zaal vol schilderijen, waarbij vooraan links die van v. Bree hangt, voorstellende: De zelfopoffering van v. d. Werf bij het beleg v. Leiden. Lith. naar *Madou* door *Dewasme-Pletinckx*. br. fol.

6345 (**19 Julij.**) Muziekfeesten te Brussel. — Drie ongen° spotprenten, met opschrift: *Avant, Pendant* en *Après*. Alle lith. met Fransche genummerde onderschriften door *Delfosse* te Brussel. br. fol.

(1) *Avant*. Regts het Stadhuis te Brussel, waar men als in een tooverlantaarn een korps Duitsche muzikanten ziet; in het midden een groote muizenval met aangekleede muizen, nl. de menschen, die dit korps tegen entrée kwamen hooren: links een hansworst, het publiek op een groot plakaat wijzende, die tot het bezoek der 117 muzikanten uit Frankrijk uitnoodigt, en op een stellaadje wijst met de vaandels van 9 muziekkorpsen (b. v. Ostende, Hal, Bergen, Gend, Rijssel, Duinkerken, Leuven, enz.) die meer of min tegen het concours waren, en waarvan de namen in dit ex. door eene gelijktijdige hand zijn ingevuld.

(2) *Pendant*. Gezigt op het Parc Royal te Brussel, alwaar het concours gehouden wordt en al de muziekvereenigingen met hunne banieren gereed staan; op den voorgrond links de korpsen van Antwerpen en Doornik; regts dat van Namen (eene groote schaar). — Met enkele aanteekeningen in HS. ter verklaring; o. a. bij 4: de muziekvereen. te Roermond ontving van Napoleon I een paar cymbalen ten geschenke; bij 4* De pastoor van Willebroeck was kort te voren vermoord, enz.

(3) *Après*. Terugtogt der vereenigingen, waarvan de: Harmonie Royale d'Anvers den eersten, de Namensche vereeniging den tweeden, en het muziekkorps van Doornik den derden prijs behaalde. Achteraan volgen de niet bekroonden, die als zoodanig kagchelpijpen (Nederlaag) met zich voeren. Met uitlegging der namen in HS.

6346 „Voyage de la grande Harmonie." — Spotprent met dit bovenschrift op de afreis van de muziekvereeniging Grande Harmonie (van Hal bij Brussel) naar het Concours te Brussel. — Gezigt op een plein voor de kerk Notre-Dame te Hal? (eene Madonna met het Kind in den gevel) in welks voorpoort een heer aan de leden der vereeniging gewijde vlaggetjes uitdeelt. Met 4 reg. onderschr.: „Répétition de la Muette de Portici" enz. Lith. znd. nm. br. 4°. Bovenaan get.: N° 1. Uit?

6347 Drie ongen° spotprenten op hetz. Concours. — Alle lith. znd. nm. (door *Delfosse*?) br. fol.

(1) „Tableau d'un rêve fait par l'Habitant du Chateau du Diable Extravagant." — Gezigt in het Parc te Brussel; in het midden de muziektent, rondom de muziekvereenigingen, zooals: in het midden de Antwerpsche vereen. gen. 2, regts de Gendsche vereen. H. Caecilia, gen. 3; links die van Hal, gen. 5. Met 15 reg. Fr. onderschr. in 2 kol. gen° A, B en 1—13.

(2) „Rêve de l'habitant du Château du Diable accompli." — Bovenin de lucht vliegt de Gendsche draak, met de H. Caecilia, die de symbolen der muziekvereenigingen van Bergen, Leuven en Brugge met zich voert;

onderaan links het vaandel van de Grande Harmonie d'Anvers, die den 1n prijs behaalde. Znd. onderschr., doch met vele Fransche inschriften. (3) „Fête populaire dont le peuple est exclus et vue d'une Aréopage sur „roulettes." — Gezigt in het Parc; middenin de muziektent, regts de tribune voor de arbiters op rollen geplaatst; op den achtergrond, terzijde en vooraan tribunes der toeschouwers. Met bovenst. 2 reg. onderschr. (romein) en 3 reg. onderschr. (cursief). Lith. znd. nm. br. fol. Deze 3e bij den Heer A. v. Stolk.

6348 (**15 Julij**.) Spotprent op de wanordelijkheden bij de inwijding van het Palais d'Industrie te Brussel, door het weigeren van toegang aan sommige personen. Gezigt op het plein voor het paleis, alwaar eenige menschen door kavalleristen onder den voet worden gereden. Met 2 reg. Fransch onderschr. Lith. door *Mellier*? br. 4⁰.

6349 **24 Julij**. „Harddraverij ... te Leeuwarden in het Zaailand, op den „24n Julij 1830, in tegenwoordigheid van Z. M. den Koning ... den „Prins v. Oranje, benevens den jongen Erfprins (Willem III). — Lith. naar *J. H. Mattijssen* door *Steuerwald en Co.* te Dordr. Hg. 42, br. 56 dm. br. fol. *Gekleurd.* — Hierbij eene afz. gedr. verklaring. br. 4⁰. In: Stedel. kunstverz. v. Leeuwarden.

6350 **9 Aug.** „La parfaite Harmonie." — „Bruxelles, nuit du 9 en 10 Août „1830." — Gezigt van eene groote fraaije concertzaal, waarin vele Dames en Heeren de, van wie laatste met elkaar handgemeen worden. Met bovenstaand op- en onderschrift. Lith. door *v. S.* br. 4⁰. Doelt zeker op eene toen te Brussel voorgevallen gebeurtenis.

Wijl omstreeks en door de Belgische omwenteling eene groote verandering in zeden, gewoonten, kleeding, enz. in Noord-Nederland plaats vond, zijn alle platen, die van 1800 tot 1830 en kort daarna over kleeding en gebruiken verschenen, alsook de later zoo veranderde kinderprenten, als afbeeldingen van het oude tijdperk bij het einde van het Koningrijk der Nederlanden geplaatst.

6351 Verzameling van 31 (ongen⁰) afbeeldingen van Nederl. en Belg. kleederdragten, alle met 1 reg. Fr. boven- en onderschr. Gekleurde lith. naar *Madou* door *Burggraaff* te Brussel. gr. 4⁰. — Bij den Heer A. v. Stolk. (1) Femme de Scheveningen en Costume habillé. — (2) Pêcheur de Scheveningen en Costume habillé. (3, 4 en 5) Laitier, Prieur d'Enterremant et Orphelin d'Amsterdam. — (6) Marchande de gauffres. — (7) Habitant d'Huisen, dit Botboer. — (8) Poissonnière d'Amsterdam. — (9) Paysan des environs de Dordrecht. — (10) Pêcheur de Dordrecht. — (11) Jardinier de Middelbourg. — (12) Verdurière et paysanne de l'île de Walcheren. — De volgende zijn alle uit de Zuidelijke provinciën: (13) Lavandière. — (14) Boulanger cornant des pains chauds. — (15 en 16) Rémouleur et marchand de gâteaux de Bruxelles. — (17) Demoiselle en mantelet à Bruges. — (18) Femme du Borainage des environs

de Mons. — (19) Les ramoneurs. — (20) Menuisier. — (21) Marchand d'alumettes. — (22) Marchande de moules. — (23) Paysan des environs de Bruxelles. — (24) Laitière. — (25 en 26) Femme d'ouvrier et Demoiselle en faille à Bruxelles. — (27 en 28) Marchand de rubans et Bouquetière à Bruxelles. — (29) Chaudronnier ambulant. — (30) Veilleur de nuit à Courtrai. — (31) Costume d'hiver. 1827.

6352 „Hollandsche Costumes. — Costumes Hollandaises." — 2 ongen° platen. waarvan de eene een 12tal personen uit de *stad*, de andere een 12tal personen van het *land* in de eigenaardige kleeding van verschillende provinciën voorstelt. Met Fransche verklaring onderaan. Aquatinta in kleuren door (*C. de Kruijff*?) Amst. Gebr. Buffa en C°. (omstreeks 1830). 2 pl. br. fol.

6353 Kleederdragten. — Afbeeldingen van Friesche en N.-Holl. vrouwel. kleederdragten. Lith. uitgeg. door F. Buffa en Zn. en E. Maaskamp. — I. Jonge Friesin. — II. Jonge Noord-Hollanderin. — III. Het schoone N.-Hollandsche meisje. 3 sts. kl. fol.

6354 „Studenten-Societeit Minerva te Leiden," gedurende den cursus 1829—30. — Onderschrift van een gezigt bij avond in deze studentensocieteit, toenmaals op het Rapenburg bij de Groen-Hazengracht, thans Kantongeregt. — Deze plaat, waarvan 2 pendanten bestaan, is merkwaardig om de portretten der afgebeelde personen, wier namen mij welwillend door de HH. Mr. J. Kneppelhout te Oosterbeek en Mr. G. Everts P.Pz. te Arnhem opgegeven zijn. — Hieronder de beschrijving der meest bekende. Op den voorgrond links de leestafel, waaraan W. Prins zit; achter hem H. F. Lantsheer en A. Veder. Achter de leestafel bij de buffetkast staat de kastelein Muller; in het midden zit C. v. d. Vlies (zie lager zijn portret als vrijwilliger) met zijn hond; achter hem op tafel leunende G. A. Ramaer. Links bij de kagchel zitten W. R. Veder met G. v. d. Linde in een boek kijkende; achter Veder staat P. Jas, enz. Lith. naar *J. Fleuss* ad vivum door *L. Springer*. br. fol. *Zeer zeldzaam.* — Hierbij eene schets der plaat waarop in HS. de namen der 30 afgebeelde personen.

6355 Zeden en gewoonten. — Kerkelijke attestatie der Ned. Herv. Kerk te Amsterdam van 20 Jan. 1825. br. 4°.

6356 Zeden. — Toelating van R. K. kinderen tot de eerste H. Communie in de R. K. Fr. kerk op de Boommarkt te Amsterdam. — Gezigt in de kerk tegenover het Hoogaltaar: in het midden de geknield liggende jeugdige communianten. Lith. naar *J. J. Hansen* door *J. Jelgerhuis Rz.* bij Desguerrois. gr. 4°. — Gedachtenisplaat, aan de kinderen bij zoodanige gelegenheid uitgereikt.

6357 Vervoerwezen. — Afbeelding eener met 4 paarden bespannen diligence van dien tijd. Goede houtsn. znd. nm. langw. 4°.

6358 Vervoerwezen. — Afbeelding eener oud-Hollandsche trekschuit. Aquatinta naar *C. C. Fuchs* door *E. M(aaskamp)*. D(el.) br. 4°.

6359 Zeden en gewoonten. — Afbeelding van eene verhuispartij in Amsterdam op 1 Mei. Met bovenschr.: „Meidag" en onderschr.: „Het is 12 ure, „verstaat gij, mijnheer," enz. Grav. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.* Uit: Arke Noachs, 5e jg. 1831. N° 3.

6360 Nieuwjaarswensch van de Rondbrengers en Rondbrengsters der (Amst.) Nieuwsbode, 1827 en Kermiswensch zonder jaar. Met houtsn., vers en adres van M. v. Kolm. 2 bladen plano.

6361 *a* Nieuwjaarsprent, met open middenvak tot het inschrijven van verzen, enz. Op de hoeken afbeeldingen van de verrassing van Breda door middel van een turfschip in 1590; Lijkstatie van Koning Philips en Gevangennemen van Hertog Alba. — *b* Dez. voorstelling. Omgekeerde slechte kopie der voorg. pl. Beide znd. nm. v. grav. en adres. plano.

6362 Kermisprent, bevattende 6 voorstellingen van acrobaten. Grav. znd. nm. br. fol.

6363 Volks- en Kinderprenten, gedrukt omstreeks 1800 en later tot 1850 toe bij M. van Kolm, later Wed. v. Kolm, daarna W. Kok, allen Tuinstraat te Amsterdam, N⁰ 169. — M. van Kolm, de uitgever v. d. bekenden *Nieuws-Post*, is omstreeks 1790 opgevolgd aan *C. Jeswiet*, boekverkooper en katechiseermeester in hetzelfde huis, die aldaar een Catechisatieboekje van F. Meyer in 6e druk, en (omstreeks 1784) een: Exerceermanuaal voor de Vrijcorporisten heeft uitgegeven.

Van het onderstaande stel van 53 platen waren de houtsneêvormen niet alle meer voorhanden en de platen werden weinig meer gevraagd, toen ik in Nov. 1876 dit stel van den Heer W. Kok aankocht.

De platen zijn alle oude slechte houtsneden; het getal houtsneden op één blad is bij alle aangegeven.

De met een * geteekende heb ik *niet*, doch vele zijn bij den Heer de Groot Jamin alhier.

*1. Trap des Ouderdoms.
2. Bedelaar, Krijgsman, Boer, Edelman. — 4 groote goede oude houtsneden met opschriften van: Aa en Aes. — Deux aes. — Quater trois. — Sinque six. — (Verg. hierover Deux-aes Bijbel van 1562 om de aanteekening bij Nehemia III: 5.)
3. Vogels. — 24 oude pl.
4. Urbanus en Isabel. — 24 pl.
*5. Lijden en sterven v. J. C. — 8 pl.
6. 's Menschen intree in de wereld. — 8 pl.
7. Jongensspelen. — 24 pl.
*8. Vijf zinnen. — 5 oude ronde pl.
*9. Slagtmaand. — 24 pl.
10. Opvoeding. — 8 pl. Naar *Luyken*.
11. Jaargetijden. — 4 pl.
*12. Saartje de keukenmeid. — 24 pl.
13. Cupido's spel. — 24 zeer oude pl.
14. Kinderjeugd. — 8 pl. Naar *Luyken*.
15. Kinderspelen. — 8 pl. door *H. Numan*.
16. Jonkheid. — 8 pl. Naar *Luyken*.
*17. Oud-Testam. geschied. — 24 pl.
18. Winter. — 35 pl.
19. Jan Steen en Ka. — 16 pl. door *J. Coldewijn*.
20. Geschiedenis der Aartsvaderen. — 16 pl.

21. Elk jaargetij, enz. — 21 pl.
22. De jeugd, van doopen tot trouwen. — 32 pl.
23. Amsterd. Kermis. — 24 pl.
24. Kinderspelen. — 24 pl.
*25. De Actiehandel. — 24 pl. (Is N⁰ 3533. Zie Tafereel der Dwaash.)
26. Oud-Test. Paradijs tot Abimelech. — 16 pl.
27. Leven v. Tetjeroen. — 24 pl. — Volgens eene aanteekening van Mr. J. Scheltema zou Tetjeroen te Amsterdam in 1697 een potsenmaker geweest zijn en Peter de Groote aldaar verscheiden malen gesproken hebben.
28. Handwerken. — 24 pl.
*29. Carolien en Jan. — 24 pl. — Is N⁰ 26 in een ander ex.
*30. Leven van Jezus. — 16 pl.
31. Leven van Steven van der Klok. — 24 pl.
32. Leven der Apostelen. — 24 pl.
33. Keizer tot Dood. — 36 pl. N⁰ 1—36. Door *J. Coldewijn.*
34. Het Boerenleven. — 12 pl. en Beesten. 8 pl.
35. Vernieuwde Jan de Wasscher. — 24 pl.
36. Boeren Kermisvreugd. — 24 pl.
37. Het Paardenspel. — 16 pl.
38. De Onechte Zoon. — 16 pl.
39. De Wintertijd. — 2 oude pl.
40. Vreemde dieren. — 16 pl. door *J. Coldewijn.*
41. De Kinderkar en Wagen. — 2 pl. door *H. Numan.* Vroeger bij Erve
*42. Noord-eind en Alkmaar. — 2 pl. (Wed. J. v. Egmont.
*43. Ruiterij. — 16 pl.
*44. Infanterie. — 16 pl.
45. Leven van Uilenspiegel. — 24 pl.
46. Handwerken, enz. — 8 pl.
47. Bezigheden. — 20 pl.
48. Boerenstand. — 8 pl. van *Coldewijn.*
*49. Vrouwelijke bezigheden. — 12 pl.
*50. Pantalon, Arlequin, enz. — 8 pl.
*51. Brand der Luthersche kerk in 1822. — 4 pl. (1826.) — Zie N⁰ 6187.
*52. Kurassier, enz. — 4 pl.
* Het Huishouden. — Le Tenir Maison. — 48 pl.

Bij dezelfde firma zijn nog verschenen: Versierde randen met afbeeldingen voor verjaar- of nieuwjaarswenschen; alle oude houtsn. door *H. Numan,* thans op nieuw gebruikt. *Gekleurd.*

(1) Arabesken met het leven v. Jezus.
(2) Arabesken met 2 voorstellingen uit het leven v. Jezus en 2 straat-
(3) Arabesken met het leven der Apostelen. (gezigten.
(4) Ovaal met bruiloften, enz. Houtsn. v. 1778.
(5) Arabesken met buitenleven.
(6) Arabesken met kermisvreugd.

6364 Volks- en Kinderprenten, gedrukt bij *P. C. L. v. Staden Cz.,* opvolger van de Erven C. Stichter, later Gebr. v. Staden, die deze platen verkocht

aan Gebr. Veenhuysen; in 1876 hield de laatste deze prenten niet meer in voorraad. — Zie de lijst der prenten vroeger bij C. Stichter uitgegeven, op N⁰ 3982. — Al deze en vele andere Kinderprenten van Stichter, ten getale van ruim 300, zijn volgens een (hierbijgevoegd) berigt van den boekverkooper J. Noman te Zaltbommel in 1817 aan hem overgegaan en langzamerhand verdwenen; de firma Noman en Zn. had zelfs in 1878 alle herinnering aan deze platen verloren.

1. St. Nikolaas. — 12 pl.
3. Roodkapje. — 15 pl.
4. Kloris en Roosje. — 12 pl.
6. Verschillende vermaken, enz. — 12 pl.
8. Spoorwegen en voertuigen. — 8 pl.
11. Volksleven. — 28 pl.
12. Leven v. Uilenspiegel. — 20 pl.
21. Nederl. ruiterij. — 6 pl. door *W. Bal.*
22. Landbouwwerktuigen. — 24 pl.
26. Klein Duimpje. — 12 pl.
29. Jan de Wasscher. — 24 pl.
30. Rarekiek. — 20 pl.
31. 't Huis van Christiaan. — 12 pl.
32. Slagterij. — 12 pl.
35. Kinderleven. — 8 pl. A—H.
36. Kinderleven. — 8 pl. K—P.
40. Kinderleven. — 9 pl.
42. De natuur. — 6 pl.
43. Fransche ruiterij. — 9 pl.
45. Fabelen. — 6 pl.
46. De groote vogelkooi. — 96 afbeeld. op 24 pl.
52. De 12 maanden. — 12 pl.
53. Krijgslieden. — 20 pl.
58. Kinderspelen. — 4 pl. Zeker vroeger reeds gebruikt.
62. Kinderspelen. — 2 oude pl. door *H. Numan.*
68. Krijgslieden. — 16 pl.
69. Neuzenprent. — 24 pl. Vroeger bij J. Kannewet?
74. De tooverlantaarn van Mr. Laronde. — 30 afbeeld. op 5 pl.
80. Münchhausens Apeprent. — 16 pl.
83. Geschiedenis van Spring in 't Veld. — 20 pl.
86. Verschillende dieren. — 8 pl.
91. Bewoners van Afrika. — 12 pl.
94. Militairen. — 16 pl.
99. Kinderspelen. — 16 pl.
104. Vermakelijk harlekeinspel. — 1 groote houtsn. en 9 kleinere.
124. Vermakelijk Kinderspel. — 36 pl. Bijna dez. voorstelling als N⁰ 33 van de Wed. C. Kok.

6365 Volks- en Kinderprenten, gedrukt bij *Joh. Noman en Zoon* te Zaltbommel. (Waarschijnlijk een vervolg op bovenstaande serie.)

27. Koorddansers en Springers. 4 pl.

35. Dieren. — 12 pl. N—Z.
36. Kinderleven, enz. — 8 pl.
321. Leven van v. Speyk. — 12 pl. Vroeger bij de *Erve H. Rijnders.*

6366 Volks- en Kinderprenten, gedrukt bij de *Erve H. Rijnders,* te Amsterdam in de 2e Tuindwarsstr., die het laatst van den 18e en begin der 19e eeuw bestaan heeft.
11. De 4 jaargetijden. — 4 pl. Vroeger bij de Wed. C. Kok, geb. v. Kolm. Hiervan ook 1 ex. met adres van *J. Wendel.*
17. De nieuwmodische Amsterdamsche dienstmeisjes. — 40 pl.
19. Leven v. Robinson (Crusoë). — 12 pl.
22. 's Menschen leven van doopen tot trouwen. — 32 pl. Ook bij de Wed. C. Kok.
37. Paardenspel. — 16 pl. Dez. bij de Wed. C. Kok, v. Kolm.
38. De onechte zoon. — 16 pl. Ook bij de Wed. C. Kok.
44. Krijgslieden. — 16 pl.
49. Vrouwelijke handwerken. — 12 pl.
321. Leven van v. Speyk. — 12 pl.

De volgende zijn alle ongenummerd en N⁰ (1—4) met Holl. en Fr. bijschriften:
(1) De dood van den Hertog v. Berry. — 6 pl.
(2) De Tooverfluit. — 9 pl.
(3) Afbeeldsel der jongheid. — 1 pl.
(4) Het huyshouden. — 12 pl.
(4*) Neerl. Koning en Kroonprins in koetsen. — 2 pl. door *J. O(ortman?)*
(5) Bruiloft v. Kloris en Roosje. — 8 pl.
(6) Klein Duimpje. — 12 pl.
(7) Roodkapje. — 12 pl.
(8) Verschillende bezigheden. — 24 pl.
(9) Landmansleven. — 8 pl.
(10) Doolhof te Amsterdam. — 20 pl.

Afbeelding van Koning Willem I, te paard, in een medaillon met oranjetakken, enz. Waarschijnlijk uitgeg. in 1831. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6367 Volks- en Kinderprenten, uitgegeven door de Maatsch. t. Nut v. h. Algem. gedrukt bij de *Erven H. v. Munster en Zoon,* te Amsterdam, Warmoesgr. N. Z. N⁰ 7, later: Warmoesgr. LL, 58. Omstreeks 1780 door H. v. Munster opgerigt en nog bestaande.
A. Nederl. Weldadigheid. — 12 pl.
B. Nederl. Spreekwoorden. — 20 pl.
C. Werktuigen. — 12 pl.
H. Vaderl. Mannen en Vrouwen. — 12 pl.
K. Vogels. — 12 pl.
R. Schepen. — 12 pl.
DD. De nieuwe Jan de Wasscher. — 16 pl.
EE. Koning David. — 12 pl. door *J. Plugger.*

Deze prenten zijn in 1817 door den uitgever J. Noman te Zaltbommel aangekocht en verder verspreid, doch later zijn de vormen versleten en opgeruimd. De bezitter der firma Noman wist in 1878 niets van deze prenten.

6368 Kinderprent, uitgeg. bij *J. C. Botvis,* in de Taksteeg te Amsterdam. (1830) Met Holl. en Fr. opschrift en bijschriften.

36. Stielen en Ambachten. — 20 pl.

6369 Volks- en Kinderprenten, gedrukt bij *Mindermann en Co.* te Amsterdam in de Bergstr. van 1800 tot 1840.

64. Afbeelding van een militair kamp. — 9 pl.
82. Fabels. — 6 pl.
83. Straatveuters. — 8 pl.
95. Legertrein. — 4 pl.
100. Verschillende bezigheden. — 16 pl.

6370 Volks- en Kinderprenten, gedrukt bij *Schalekamp en v. d. Grampel,* te Amsterdam N. Z. Voorburgwal over de Nieuwe Kerk. Omstreeks 1830.

60. Ambachten. — 9 pl. door *A. Cranendonèq* te Zutphen.
78. Straatventers. — 36 pl.

6371 Volks- en Kinderprenten, bij Jacobs en Meijers te *Amersfoort,* in 1840, enz. Met Holl. en Fr. boven- en bijschriften.

174 *B.* Verschillende bezigheden. — 12 pl.

6372 Volks- en Kinderprenten, gedr. bij W. v. Bergen, 1807 en 1808 te *Breda.*

3. Allerlei vermaken, waarbij de Jou Jou. (Zie N⁰ 5163 in 1792.) — 12 pl. Vroeger bij Erve Wed. J. v. Egmont?
15. A-B-C-prent. — 25 pl.

6373 Volks- en Kinderprenten, gedrukt bij Broese en Co, Boekdrukkers te *Breda* van 1820 tot 1850?) N⁰ 1—30. gr. fol.

1. Jan de Wasscher (vernieuwd, doch naar ik meen, met de oude versjes). 24 pl.
2. Huishouden van Jan Steen. 12 pl.
3. Nederlandsch leger. (1830—31.) 12 pl. — (4 ontbreekt.)
5. Straatroepen. 20 pl.
6. Allerlei zaken. 36 pl.
7. Harlequin, Piero, enz. 1 pl.
9. Kermisprent. 12 pl.
10. Jongens- en Meisjes-spelen. 30 pl.
11. Allerlei zaken. 36 pl.
12. Nederl. Spreekwoorden. 24 pl.
15. Verschill. natiën. 9 ovalen.
16. Allerlei handelingen. 10 pl.
17. Landbouwerij. 16 pl.
18. Dierenrijk. 8 pl.
20. Hondenras. 24 pl.
21. Saartje Jans de keukenmeid. 24 pl.
22. Jongensspelen. 12 pl.
23. Driekoningenfeest, enz. 12 pl.
25. (*sic*) A B C met voorbeelden. 20 pl. Veel oudere plaat.
25. (*bis*) Fabelkunde. 16 medaillons.
27. Artilleristen. 16 pl.
28. Slagttijd. 12 pl.
29. Naarstigheid. 9 pl.
30. Verschillende beroepen. 8 pl.

6375 Volks- en Kinderprenten, gedrukt bij J. Oomkens te *Groningen*, 1827. Gem.: A—E en G; en met bovenschrift: Kindervreugd, door *R. G. Rijkens*, bevattende ieder 9 genummerde platen op 1 bl. — Hierbij behoort volgens de aanwijzing onderaan eene handleiding.

6376 Volks- en Kinderprenten, gedrukt bij C. Brouwer, in de Ramen te *Hoorn*. — Afbeeldingen voor de fabelen v. Ezopus.

6377 Volks- en Kinderprenten, gedrukt bij J. Hendriksen, op de Hoogstraat bij het Stadhuis, 1800; later T. J. Wijnhoven Hendriksen te *Rotterdam*.
3. Gezigten van Rotterdam en Delftshaven. — 2 pl. door *Lubeek*.
32. Ontsnapping v. H. de Groot te Loevestein. — 12 pl.
(Ongen°.) Rebusprent. — 36 afbeeld. in lith.

6378 Volks- en Kinderprenten, gedrukt bij Jac. Thompson op de Hoogstr. bij de Nieuwmarktsteeg te *Rotterdam*.
3. Het vermaak der kinderen. 2 oude houtsn. door *Lubeek*.
64. Vogels. — 24 pl.

6379 Volks- en Kinderprenten, gedrukt bij J. C. Vaarberg te *Weesp*.
D. Nederl. gebeurtenissen tot 1645. — 16 pl. door *Oortman*.
136. Geschiedenis van Jaquet en Nanette. — 36 pl.

6380 Kinderprenten, gedrukt bij Clement, de Vri en v. Stegeren te *Zwolle*.
a. Bijbelsche figuren van het N. Testament. — 16 pl.
b. Gezigten van Amsterdam. — 16 pl.

6381 Volks- en Kinderprenten, gedrukt bij P. J. Brepols te *Turnhout*. Alle met Holl. en Fr. opschrift en bijschriften.
35. Slag v. Wagram. — 12 pl.

6382 Volks- en Kinderprenten, met tekst in het Boerenfriesch door de Gebroeders J. H. en E. Halbertsma. (Gedrukt omstreeks 1825 bij J. de Lange te *Deventer*). met adres van *F. Houtkamp* te *Snits* (Holtkamp te Sneek). — Deze prenten worden in Friesland: *Heiligen* geheeten, doch zijn thans zeer zeldzaam en allezins merkwaardig.
11. Verschillende bezigheden. — 15 pl. met 20 bijschriften.
31. Haneprent. — 1 gr. pl.
54. Volksleven. — 12 pl.
97. Ambachten. enz. — 12 pl.
Zie over Volksprenten met verzen in Boerenfriesch het stukje v. Mr. v. Beyma in: Navorscher, 1877. bl. 168, of N° 4 en: Catal. Friesche Tentoonstelling. bl. 146. N° 118, wat een volledig en zaamgebonden stel dier Friesche prenten was, toebehoorende aan het Friesch Genootschap.

— Verder bezit ik nog 3 prenten, met dieren, beroepen, enz., gedrukt met bronsgoud op ruw gekleurd papier, op eene waarvan staat: A° 1789, N° 5. — Deze zijn zeer zeldzaam en hoogstwaarschijnlijk vóór 1800.

— De Heer Mr. W. S. Boeles, thans Vice-Pres. Gerechtshof te Leeuwarden, bezit eene fraaie verzameling van Kinderprenten van dezen tijd, waarin nog vele andere, hier niet opgenoemd.

6383 Kinder- en Gezelschapsspelen. — Prenten tusschen 1800—1830 gedrukt en door verschillende firma's uitgegeven.

a Het nieuw en vermaakelijke Gansenspel. Oude houtsnede van 1780 door *H. Numan*, uitgeg. bij J. Bouwer en Wed. J. Ratelband.

b Een dergelijk Ganzespel. Houtsn. met veranderingen en adres A. Meijer, Voorburgwal over de Nieuwe Kerk, in de Zwarte Hen.

c Dez. plaat. Met adres van S. en W. Koene, in de Boomstraat.

d Dez. plaat. Met adres van de Erve H. Rijnders.

e Nederlandsch Ganzespel. Andere voorstelling, met verklaring onderaan. Gegrav. znd. nm. Met adres v. Mindermann en Co. te Amst.

f Nieuw vermakelijk Ganzenspel. Slechte Belgische houtsn. Met adres van Wed. L. C. Vermande te Medemblik. *Gekleurd.*

g Uilespel. Ruwe houtsn. Met adres van J. Hendriksen.

h Strijk weg en geef wat. Ruwe houtsn. met adres v. B. Koene, Lindegracht.

j Dez. plaat, met adres van S. en W. Koene, op de Lindegracht.

k Het nieuw vermakelijk spel, genaamd: de Jood. Houtsn. door *J. Oortman.* Met adres van S. en W. Koene.

l Nieuw Arlequins- en Kasteleinsspel. Houtsn. Adres van J. Zender te Dordrecht.

m Vermaaklijk A B C spel. Houtsn. Adres v. A. Bakker, op 't Water bij den Dam.

n Nieuw Schimmelspel. Houtsn. door *D. W. Stoopendaal,* Met adres van M. Gastman, Haarlemmerdijk bij de Eenhoornsluis, N° 82. Met afz. gedr. verklaring. kl. fol. — Dit Schimmel- of Klok-en-Hamerspel wordt tegenwoordig, hoewel in eenigzins anderen vorm, nog gespeeld.

o Nieuw Stoombootspel. Houtsn. met afbeelding der thans afgebroken (?) Oude hoofdpoort te Nijmegen. Met adres v. T. J. Wijnhoven Hendriksen. Hoogstr. te Rotterdam. — Met afz. gedr. reglement in 4°. en cijferkaartje.

p Dez. plaat. *Gekleurd.*

q Carousel-spel. Houtsn. door *D. W. S(toopendaal).* Znd. adres of verklaring.

r Nieuw vermakelijk Hanespel. Lith. znd. nm. of adres.

s Nieuwe Post- of Reizigers-spel. Lith. met afbeeld. van een met 4 paarden bespannen postwagen. Met adres van H. Piza, Amstelstr. 29. *Gekleurd.*

t De Engelsche paardenwedloop. Lith. door *D. K. Muller en Co.* te Arnhem.

u Raadselspel. In boekdr. met adres v. W. Breebaart, Nieuwstr. te Hoorn, en afz. gedr. berigt in 4°.

v De Nieuwe Schutterij. Gezelschapsspel. Houtsn. met verklaring in boekdr. Znd. nm.

w Het Metalen-Kruisspel. 2 Houtsn. met verklaring in boekdr. Znd. adres.

x Biljart-reglement, met adres v. J. Hendriksen te Rotterdam. Plano. Verklaring van het gezelschapsspel de Nieuwe Schutterij. Met adres van H. Moolenijzer. — Hiervan bezit ik de pl. niet.

PLATEN OVER

DE BELGISCHE OMWENTELING,

DEN TIENDAAGSCHEN VELDTOGT EN HET BELEG DER CITADEL,

DE CONFERENTIE OVER DE SCHEIDING VAN

NEDERLAND EN BELGIE

EN ANDERE GEBEURTENISSEN VAN DIEN TIJD.

Verreweg de meeste prenten, vooral de spotprenten, zoowel die in Nederland tegen de Belgen, als welke in België tegen Nederl. personen en toestanden vervaardigd werden, zijn van zeer gebrekkige teekening en slechte lithogr. uitvoering. Eene loffelijke uitzondering maken de enkele Fransche en Engelsche spotprenten, die zich door geestige voorstelling en juiste teekekening voordeelig onderscheiden.

Vele der Hollandsche spotprenten waren te koop bij of zijn uitgegeven (?) door Anton Cramer, uitgever van de Arke Noachs te Amst., door A. J. Tetroode te Amst. (later te 's Hage) en door S. M. Coster te Amst.

Na Sept. 1830 worden over België alleen die platen vermeld, welke op de Omwenteling en hare gevolgen betrekking hebben.

6385 **1830. 25 Aug.** Affiche van den Koninkl. Schouwburg te Brussel voor de voorstelling van la Muette de Portici (Kemper, Staatk. Hist. 720.) 8⁰. *Hoogst zeldzaam.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6386 Tumult voor den Schouwburg, na afloop der voorstelling van La Muette de Portici. — Een Hollandsch officier wordt door eenige rebellen ontwapend, enz. Met 2 reg. Holl. onderschr. Lith. naar *J. Steyn* door *Daiwaille en Veldhuijzen.* 8⁰. Uit: F. J. Hallo, Bijdragen tot de geschied. der Nederlanden (van 25 Aug. 1830—25 Aug. 1831). Amst. 1830—32. 4 dln. 8⁰. — De platen in dit werk waren ook afzonderlijk verkrijgbaar. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6387 **26 Aug.** Spotprent op de voorbeeldelooze nalatigheid en het pligtverzuim van de Brusselsche autoriteiten bij het begin der ongeregeldheden op den 26 Aug. 1830. (Lastdrager, Geschied. II 534.) — Gezigt op eene barricade op den hoek eener straat, waarbij een gewapende Belg staat, den hoed in de hand houdende. Met 2 reg. onderschr.: „Voudriez „vous me faire l'amitié de me dire où étaient les autorités de Bruxelles „le 26 Août 1830?" Lith. naar *Champion.* 4⁰.

De Burgemeester van Brussel L. de Wellens was dien avond uit de stad; noch de plaatselijke Kommandant, W. Graaf v. Bijland, noch de Gouverneur of eenige andere Nederl. autoriteit was op het stadhuis te vinden.

6388 „Evènemens de Bruxelles." — Opschrift in een langwerpige ruit op den rood of groen cartonnen of halven lederen, breed 4⁰ band van eene verzameling van 29, of meerdere, ongen⁰ platen (zonder register) betreffende de gebeurtenissen te Brussel, Antwerpen, Gend en omstreken van 25 Aug. 1830 tot 27 Maart 1831. Alle lithogr. naar en door verschill. teekenaars, ieder hg. 17 à 19, br. 23 dm. 4⁰. en br. 4⁰.

— Over Brussel zijn N⁰ 1 tot 20, 29 tot 43, 48 tot 51; over Antwerpen N⁰ 22 tot 28, 52, 54 en 55; over Gend N⁰ 21; over Brugge N⁰ 44, 45; enz.

(1) 25/VIII. 1830. Maison de Libry-Bagnano. (pillée.)
(2) 1/IX. — Entrée du Prince Héréditaire.
(3) 21/IX. — Attaque contre les troupes dans les plaines de Dieghem.
(4) 21/IX — Attaque contre les troupes hors de la porte de Flandre.
(5) 23/IX. — Rue de Flandre à Bruxelles.
(6) 23/IX. — Entrée des troupes par la porte de Namur.
(7) 23/IX. — Entrée des troupes par la porte de Schaerbeck.
(8) 23/IX. — Entrée des troupes par la Rue Royale.
(9) 23/IX. — Embuscade à la Rue Royale.
(10) 23,26/IX. — (Canon de Charlier de Liège, dit) La Jambe de Bois.
(11) 24/IX. — Attaque à la montagne du Parc.
(12) 25/IX — Position des troupes à l'intérieur du Parc.
(13) 25/IX. — Attaque de l'hôtel de ville par les troupes.
(14) 25/IX. — Rue de Schaerbeck.
(15) 26/IX. — Parc de Bruxelles.
(16) 27/IX. — Retraite des troupes par la porte de Louvain.
(17) 27/IX. — Café de l'Amitié et ancien hôtel du Prince Frédéric.
(18) 27/IX. — Vue de l'entrée du Parc par la Place Royale.
(19) 27/IX. — Hôtel de Bellevue après la bataille
(20) 28/IX. — Maison de F. Meeus, incendiée le 27 Sept. 1830.
(21) 15/X. — Affaire de la légion Belge-Parisienne à Gand.
(22) 27/X. — Entrée des volontaires Belges par la porte Borgerhout.
(23) 27/X. — Prise de la porte de Malines. (Anvers.
(24) 27/X. — Attaque des Hollandais par le peuple sur la place de Meir.
(25) 27/X. — Prise de l'Arsenal.
(26) 28/X. — Vue intérieure de l'Arsenal d'Anvers après l'incendie.
(27) 28/X — Vue de l'Entrepôt d'Anvers après l'incendie.
(28) 28/X. — Vue du Couvent après le bombardement de 27 Oct.
(29) 27/III. 1831. Maison de Matthieu après le pillage du 27 Mars 1831.

Behalve deze 29 platen, die men meestal bijeengebonden aantreft, bezit ik nog de volgende lithogr. afbeeldingen, waarbij ook van gebeurtenissen te Brugge, Luik, enz. die wat formaat en uitvoering aangaat, overeenkomen met en tot aanvulling dienen van de voorgaande; — enkele van deze zijn in sommige exempl. der *Evènemens* bij de voorgaande gebonden. De volgorde der pl. 1—29 enz. verschilt in bijna alle exemplaren.

(30) 25/VIII. 1830. La maison de Libry-Bagnano. (Als N⁰ 1, doch anders.)
(31) 23/IX. — Journée du 23 Sept. 1830, Rue de Louvain.
(32) 23/IX. — Jeudi 23 Sept. 1830.

(33) 26/VIII. Palais de Mons. v. Maanen, Ministre de la Justice à Brux. incendié par le peuple.
(34) 23/IX. Journée du 23 Sept. 1830 ou de la Jambe de Bois.
(35) 23/IX. Entrée de lanciers et curassiers par la porte de Louvain.
(36) 23/IX. Défense à l'entrée de la troupe à la porte de Schaerbeck. N° 35 en 36 bij den Heer Mr. S. v. Gijn.
(37) 23/IX. Défense de la porte de Schaerbeck le 23 Sept. au matin.
(38) 23/IX. Reception des Hollandais à la porte de Laeken.
(39) ? Attaque de la Place Royale par les troupes Hollandaises.
(40) 24/IX. Vue du manège, incendié par les Hollandais.
(41) 25/IX. Reprise de l'escalier de la Bibliothèque.
(42) 26/IX. Prise du Parc, Dimanche 26 Sept. 1830.
(43) 23—26/IX. Batterie d'obusiers et position des troupes, près le cimetière de St. Josse-ten-Noode près de Brux.
(44) 26/IX. Franç. Lodewijk armé du drapeau tricolore reçoit le feu des Hollandais. (Bruges.)
(45) 27/IX. Evacuation de Bruges, par les Hollandais.
(46) 28/IX. Evacuation d'Ostende par les Hollandais.
(47) 28/IX. A 9 heures du matin le Chr. Delemme arbore le drapeau (belge) sur la Fontaine. (Liège.)
(48) 2/X. Place des martyrs de la liberté.
(49) Vue de la Place des martyrs, dédiée à la Garde Civique. (op andere ex. staat „aux défenseurs de la patrie.")
(50) 4/X. Grand service à la mémoire du Comte Fréd. de Mérode et des braves morts pour la patrie, le 4 Oct. 1830.
(51) 24/X. Funérailles de Jenneval, auteur de La Brabançonne, et de ses compagnons, etc.
(52) 25/X. Première attaque des Hollandais par les bourgeois d'Anvers devant l'hotel de ville.
(53) ? Les canons de Tirlemont. (De inwoners van Tienen verzamelden een groot aantal groote boterpotten en plaatsten die als geschut op de wallen, waardoor de Hollanders afgeschrikt zouden zijn die plaats te belegeren.)
(54) ? Bourse d'Anvers, ou les Hollandais enfermèrent les bourgeois.
(55) 27/X. Dernière attaque des Hollandais à Anvers.

Deze 55 platen zijn door de volgende teekenaars en lithographen:
Naar *P. Lauters* door *Dewasme-Pletinckx* N° 3, 5—9, 11—18, 24 en 46. Dit N° 46 is bij *Jobard* en heeft alleen *P. L.* onderaan in de afbeelding.
Naar *T. Fourmois* door *Dewasme-Pletinckx*: N° 1, 4, 20, 22, 25—27, 29 en 43. N° 35 door *Dewasme-Pletinckx*, znd. nm. v. teekenaar.
Naar *van Hemelrijck* door *Jobard*: N° 2, 23, 28, 31, 32, 42 en 48.
Naar *Sturm* door *Jobard*: N° 19, 30, 34, 45, 50 en 54.
Naar *Madou* door *Dewasme-Pletinckx*: N° 10 en 51.
Door *P. Simonau* met adres van *Avanzo*: N° 36, 37, 39, 41 en 49.
Naar *Mogfordt*: N° 33.
Door *Daems*: N° 40, doch znd. nm. v. teekenaar.
Znd. naam: N° 21, 38, 44, 47, 52, 53 en 55.

6389 „Plan des positions occupées dans le haut de la ville de Bruxelles, 23 „à 26 Sept." — Plattegrond van Brussel met aanduiding in kleuren van de positiën der Nederl. en Belgische troepen, en van de huizen in den nacht van 25 op 26 Aug. geplunderd. Lith. znd. nm. br. fol. Deze kaart wordt dikwijls gevonden in het voorgaande boek: Evènemens de Bruxelles, Anvers, etc. 1830, doch dan in vieren gevouwen.

6390 **1 Sept.** Plattegrond van Brussel, met aanduiding van den weg, door den Prins v. Oranje afgelegd op 1 Sept. Lith. door *D. D. Büchler*. kl. 4°. Bovenaan get.: Boek II, Hoofdst. 15. Uit: Bosscha, Leven v. Willem II. 1852. gr. 8° uitgave.

6391 Afbeelding van vijf Belgische Gedenkpenningen, op verschillende gebeurtenissen van dien tijd aldaar geslagen. Op 1 blad. Lith. van *Steuerwald en Co.* te Dordt. br. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

a De Belgische leeuw en vlag met omschrift: „Courage et force"; keerzijde: De schouwburg te Brussel, met omschrift: „Muette de Portici." (Opgevoerd 25 Aug. 1830.)

b De Antwerpsche maagd zittende op de ruinen van het Entrepôt; keerzijde 9 reg. Fr. inscriptie: „Incendie de l'Entrepôt," enz. Met omschrift: „A vaincre sans péril on triomphe sans gloire."

c Borstb. van Surlet de Chokier, met omschrift: „E. Bon. Surlet de Cho„kier, Régent de la Belgique"; keerzijde: „Elu par le Congrès National „le 24 Fév. 1831."

d Een herder met het gelaat van Chokier en schapen, met omschrift: „Ego sum pastor bonus"; keerzijde: een geschoren schaap, met omschrift: „Sic vos non vobis — Vellera fertis oves."

e Borstb. v. Leopold I, met omschrift: „Leopold I, Roi des Belges"; keerzijde: Een Rom. lictorstaf, tusschen de namen der bestuursleden v. d. Senaat en van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, met omschrift: „Première Session."

6392 Portretten van personen, die aan de Belgische omwenteling van 1830—31 hebben deelgenomen of daardoor vermaard zijn. — Alle borstbeelden; Lith. fol. of gr. 4°.

a L. J. A. de Potter, lid van het Voorloopig Bewind in België, den 30 April 1830 wegens pogingen tot oproer voor den tijd van 8 jaar buiten de Nederlanden gebannen. — Onderaan eene afbeelding van hem, in de gevangenis „des petits Carmes" te Brussel. Door *Vincent.* gr. fol.

b Hetz. portr. verkl. znd. de 2e afbeeld. Met 7 reg. Fr. onderschr. Naar *de la Rose* door *P. Coenraets.* gr. 4°.

c M. Reyphins, Voorzitter van de 2e Kamer der Staten-Generaal in 1828. Naar *de Long*...? door *Gilla*...? bij *Bauduin et Co.* fol.

d E. Surlet de Chokier, Afgevaardigde uit Limburg, later Regent van België. Door *Sturm* bij *Jobard.* gr. 4°.

e Ch. de Brouckère, Limburgsch afgevaardigde, later Burgem. v. Brussel, Min. van Finantiën en *ad interim* v. Oorlog in België. Naar *Delanghe.* gr. 4°.

f Th. Fallon, Afgevaardigde van Namen. Naar *E. Montius.* gr. 4°.

g E. C. de Gerlache, Afgevaardigde uit Luik, schrijver van verschill. geschiedk. werken. Naar *E. Montius.* gr. 4°.

h F. A. de Meulenaere, Lid van het Nation. Congres, later Gouverneur v. West-Vlaanderen. Naar *E. Montius.* gr. 4°.

i Baron d'Hoogvorst, Bevelhebber der stedelijke schutterij in Brussel. Door *Colleye.* 4°.

k A. de Pontécoulant, Bevelhebber van het Belgisch-Parijsche legioen tirailleurs, verslagen 30 Oct. 1830, bij Oostburg in Staats-Vlaanderen door de Holl. troepen onder Luit.-Kol. Ledel. — Onderaan een kleine afbeelding van een gevecht. Door *Sturm.* fol.

l August, Prins van Leuchtenberg, zoon van Eugène de Beauharnais, pretendent voor de Belgische kroon. Met onderschr.: „Auguste, par le „voeu de la Nation, premier Roi des Belges." Lith. znd. nm. fol.

De N⁰ *e, f, g, h* zijn lithogr. door *van den Burggraaff.*

6393 „België in 1830 of facsimilés van de handteekeningen der personen in „de gebeurtenissen aldaar betrokken, met korte aanteekeningen betreffende „dezelve. Amst. C. M. Ferrari, Zeedijk N⁰ 142." 2 Cah. br. 4°. — Bevattende op 9 bl. de gelith. handteekeningen van 52 Nederlanders en 48 Belgen. Met 4 blz. verklaring. Hoogstwaarschijnlijk uitgegeven door den geschiedschrijver J. Koning.

6394 Spotprent op de aanvoerders van den Belgischen opstand. — Links zit de Potter met een scepter in de hand en een strop om den hals onder de galg, waarop een aap (Kessels) zit. In het midden vertoont een Belgisch generaal de poppekast, waarvoor H (*l'homme aux certificats de* 1800 *francs* nl. Ch. de Brouckère, burgemeester van Brussel) gelden inzamelt. Regts 2 gedecoreerde heeren, waarvan een: *l'homme aux asperges,* de Graaf de Celles, lid der Staten-Gener. — Met Fransche onderschriften A—O. Lith. znd. nm. br. fol. *Gekleurd.*

6395 Spotprent op het Voorloopig Bewind in België. — Vier mannen (S. v. d. Weyer, F. de Merode, de Potter en Gendebien?) bezwijken onder een grooten kroon, die een Belg hun op de schouders legt. Met onderschr.: „C'est „trop pesant pour nous. — Du courage, ça n'est que provisoire." Lith. naar *D. E.* br. 4°.

6396 Spotprent op de Potter c. s. — In het midden staat een man, in een harnas bestaande uit allerlei potten (de Potter) met de voeten een vaandel vertredende, gemerkt: *Hollandsch juk* met de zinnebeelden van bloei en welvaart. In de linkerhand houdt hij een vaandel met opschrift: *Belgische vrijheid,* waarop een havelooze bedelaar. Op de armen en heupen zitten verschillende kleine mannetjes, die door het breken der touwtjes er afvallen. Met onderschr.: „De minste schok of ik leg met mijn ge„heele boel in duigen." Slechte lithogr. (Uitg. van S. M. Coster te Amsterdam). br. 4°. *Gekleurd.*

6397 Caricaturen op Sylvanus v. d. Weyer, Minister van Buitenl. Zaken, en Ch. Rogier, Afgevaardigde, beiden afgebeeld als Dwergen; van de Weyer als N⁰ 7 in het Dwergentooneel (N⁰ 3564 bij het Tafereel der Dwaasheid) en Rogier als N⁰ 8 van datzelfde boek. — 2 Platen, ieder met een Holl. vers door *E. L. G(linderman)* te Utrecht. Lith. door *A. Verhoesen.* 4°. *Gekleurd.*

6398 Zinneprent op de eensgezindheid der Belgen bij den opstand. — In het midden een monument met de namen der opgestane gemeenten, en in het voetstuk een paar verbonden handen met onderschr.: „L'union nous „rend forts." Bovenop een leeuw met een schild: „*Liberté*," en 2 vlaggen met „Liberté" en „Liège pour Bruxelles." Rondom het monument eene menigte (genommerde) gewapende Belgen te voet en te paard, die den eed zweren. Met onderschr.: „Dédié à tout vrai Belge." Lith. naar *E. de Loose*. br. fol.

6399 Zinneprent op de vaderlandsliefde der Belgen tijdens het begin van den opstand. — Een vrouw haren man, die wil gaan eten, aansporende: „Veux tu bien aller faire des barricades vilain cocu, ... tu ne dineras „pas avant!" Met bovenst. onderschrift. Lith. door *Osborne*. br. 4⁰. In de Verzam. d. Chambre des Représentants te Brussel.

6400 Zinneprent op der Belgen dapperheid. — „La raison du plus brave est „toujours la meilleure." — Een Belgisch vrijwilliger vertreedt een gewond Hollandsch grenadier en plant hem de Belgische driekleur op de borst. Lith. znd. nm. 4⁰. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6401 „La force d'un citoyen Belge." — Een Belg, een vlag *Liberté* in de eene hand, heeft in de andere 3 ketens, welke in de neusgaten van een officier met paardenkop (Prins Frederik), een minister met beerenkop (v. Maanen) en een invalide met kattenkop (Libry) zijn bevestigd, terwijl zij roepen: „Nous sommes dons forcée de crier vive la liberté." (*sic*). Lith. znd. nm. br. 4⁰.

6402 „Le fromage remplis de malice, sous l'arbre de la liberté." — Spotprent. Een van boven uitgeholde ronde kaas, waarin vier dieren: 1. een beer die zijn kroon verliest (Willem I), 2. een zwijn (v. Maanen), 3. een aap met kettingkogel en krukken (Libry–Bagnano), en 4. een ooijevaar (de Kroonprins) die het nest wil verlaten. Tusschen hen staat een Oranjeboom met vrijheidshoed en Fr. vlag en afvallende oranjeappelen. Met bovenst. 1 reg. onderschr. en opschrift: „Gouter donc „van Maanen si elles sont mure," (*sic*) enz. Zeer slechte Belg. lith. znd. nm. 4⁰.

6403 „Bascule politique." — Spotprent. Een wipplank, waarop aan de linker omhoog geheven zijde Koning Willem I, Prins Frederik, v. Maanen en de Prins v. Oranje gezeten zijn; aan de andere, zware, zijde zitten de Vrijheid en de Belgische maagd, wijzende op het Provisioneel Belg. Gouvernement, waarbij een Belg met vaandel: „*Libre ou mourir*. Met 3 ledig onderschr. links: „Despotisme, Bassesse, Hypocrisie," enz. Lith. znd. nm. br. fol.

6404 Spotprent als voorg. — Twee afbeeldingen naast elkaâr op 1 blad. — Links wordt Koning Willem I door Libry-Bagnano met moeite omhoog getild, waarbij hij zijn kroon verliest en gevaar loopt te vallen, waaronder: „Ouf!!?" Regts staan 2 Belgen, elkaâr omarmende met een vlag: „*Charte constitutionnel*." Met onderschr.: „Celui qui s' repose sur „nous n' tombe jamais." Lith. znd. nm. br. 4⁰.

6405 „Inweiding der Belgische vrijheidsboom." — In het midden een boom, *a* waarop een aap met de afbeelding van een Turk omhangen, en inschrift: „Provisioneel Bestuur." Om den boom dansen eenige aanvoerders van den opstand, zooals v. d. Weyer, de Celles, Kessels, v. Halen, enz. Op den voorgrond doet een persoon (L. de Potter) zijn gevoeg, waarvoor eene vrouw hem een papier: *Grieven* geeft en zegt: „Het is „allemaal wind." Met 2 reg. onderschr.: „Zie hoe der Belgen muitelin„gen," enz. Holl. gravure znd. nm. 8°. *Gekleurd.*

b Dez. plaat, latere druk, met de namen der nu genommerde personen boven in de plaat. — Hierbij een afzond. gedr. verklaring in 20 regels, en een hoogdravend vers in 4 coupletten door *Franciskus.* Met adres van H. Moolenijzer, Rokin, te Amst. 4°. Deze pl. bij F. Baron v. Brakell te Arnhem.

6406 (**3 Sept.**) Spotprent op den Minister van Justitie C. F. v. Maanen, den 3 Sept. ontslagen, doch den 5 Oct. op nieuw aangesteld. (Kemper, Staatk. Geschied. Dl. I. 66.) — In het midden staat v. Maanen, in galakostuum, met de hand in de borst; regts Libry-Bagnano, met 2 krukken en een kagchelpijp in den zak. Met 3 reg. onderschr.: „Eh bien, l'ami Libry, conseille „moi, quitterai-je le ministère?" enz. Lith. naar *V. Dubrulle.* br. 4°.

6407 Spotprent op denz. — „Entrevu (*sic*) du roi avec van Mannen." — De Koning staande, zegt tot v. Maanen, die met een kagchelpijp in de hand binnenkomt: „Si je vous auriez (*sic*) mis dehors, vous ne m'auriez pas „mis dedans." Deze antwoordt: „Sire les fort empointement (*sic*) font „faire beaucoup de chose." Lith. met dit 2 reg. onderschr. znd. nm. 4°. Kopie van de pl. 23 der: Rencontres du roi Guillaume (N°. 6338.) Op de Kon. Bibliotheek te Brussel. — Zie over van Maanen N° 6465.

6408 Als voren. — „Produit Ministériéle, 1830." Onderschr. eener spotprent, voorstellende Koning Willem I links, rookende en zittende bij een tafel, waarop zijn kroon en 3 kleine kagchelpijpen liggen. Regts staat een minister (v. Maanen), die op een kist, gem.: *Ministère d'Etat — Tabac de Hollande,* een snuifcarotte maakt. Lith. znd. nm. br. 4°.

6409 (**4 Sept.**) „La Belgique en Septembre 1830." — Zinneprent met dit opschrift, voorstellende den togt der Luiksche vrijwilligers, onder aanvoering van Ch. Rogier, en waarbij de bekende Luiksche Artillerist Charlier, om zijn houten been bijgenaamd *Jambe de Bois* met zijn kanon, naar Brussel. Regts staat de Fransche maagd, op hare nieuwe grondwet wijzende; in de lucht zweeft Justitia. Met 2 reg. Fr. onderschrift en opdragt aan Baron d'Hoogvorst. Lith. naar *v. Hemelrijck* door *J. Delfosse.* br. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6410 (**6 Sept.**) Drie spotprenten, gen° I—III, over den vruchteloozen togt van 80 Luikenaren, onder aanvoering van S. v. d. Weyer en J. Nicolai, naar Tervueren, ter verdrijving van het daar geposteerde, doch reeds afgetrokken detachement Holl. kavallerie. (Hallo, Bijdragen, I. 93.) Lith. met 2 reg. Holl. vers naar *A. Vinkeles* door *Boers.* 8°. Uit: A. v. d. Hoop Jr., De tocht naar Tervueren. Heldenzang. 2e druk. Rott. 1832.

6411 (**6 Sept.**) „Vuistgevegt tusschen de aanvoerders der muitelingen na de „mislukte togt van Tervueren." — Spotprent voorstellende 2 vechtende Belgen (v. d. Weyer en Nicolai), waarvan de een om hulp roept. Boven

daalt de duivel neêr om ze aan zijn lans te rijgen. Links staat een 3e die roept: *Non-interventie,* enz. Lith. naar en door *A. Verhoesen* met zijn adres. fol. *Gekleurd.* Bij F. Baron v. Brakell te Arnhem.

6412 „Lusthuis van Z. K. H. den Prins v. Oranje te Tervueren." — Links het lusthuis waarvoor een met 4 paarden bespannen rijtuig voorbijrijdt. Op den achtergrond regts eene kerk. Slechte grav. znd. nm. Met adres van Gebr. Lourier te Amst. Hg. 25, br. 35 dm. br. fol. Bij den Heer A. J. Nijland te Utrecht.

6413 (**19 Sept.**) Huwelijk van Prinses Marianne der Nederl. met Prins Albert van Pruissen. (Lastdrager, Geschied. II. 500.) — Gelukwensch in rijm bij deze gebeurtenis. Duitsche calligraphie door den dichter-lithograaf *J. Vürtheim* te Amsterdam. Plano.

6414 **21 Sept.** Proclamatie van Prins Frederik der Nederlanden in het hoofdkwartier te Antwerpen, waarbij de terugkeer der troepen in Brussel wordt aangekondigd, enz. Holl. en Fr. 2 blz. 4°.

6415 **23—26 Sept.** Straatgevechten te Brussel. — Verzameling van 6 ongen° platen, grooter en minder fraai dan die in N° 6388. — Lith. met 2 reg. Fr. onderschr. naar *G. Simonau* en *Madou* door en met adres van *P. Simonau.* Ieder hg. 26, br. 33 dm. br. fol. Bij den Heer A. J. Nijland.

(1) 23/IX. La porte de Schaerbeck à l'entrée de la Rue Royale.
(2) 23/IX. Déroute d'une division Hollandaise par la porte de Flandre.
(3) 23—24/IX. Combat de la rue de Louvain, derrière les Etats-Généraux.
(4) 23—26/IX. Vue de l'hôtel de Bellevue et du Palais.
(5) 23—26/IX. Café de l'Amitié et ancien hôtel du Prince Frédéric.
(6) 23—26/IX. Entrée du Parc du coté de la Place Royale.

6416 Straattooneelen te Brussel uit de Septemberdagen. — Vijf lithogr. alle naar *Madou* door *Dewasme-Pletinckx,* behalve N° 4 door *N. Becker.* br. 4° en 4°. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

(1) Retour du Marché. — Eene burgervrouw, van de markt terugkeerende en over de ruines eener barricade stappende.
(2) Les Etrangers. — Eenige vreemdelingen het geruineerde hotel van Prins Frederik bezigtigende.
(3) Chansons patriotiques. — Eene volksmenigte, een liedjeszanger en vioolspeler omringende. Vergelijk N° 6560.
(4) Le blessé. — Een gewond vrijwilliger, zijne vlag bij zich houdende, wordt op een ladder vervoerd.
(5) Les barricades. — In het midden een Belg met eene vlag; achter hem vurende vrijwilligers; links op den voorgrond een kleine tamboer.

N° 1—3 uit: Madou, Album d'étrennes pour 1831; 4 en 5 uit: Album de 1832. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6417 „Histoire mémorable des 4 grandes journées." — Zinneprent ter eere der Belg. gesneuvelden te Brussel van 23 tot 26 Sept. — Een portiek met 4 kol. waarop 2 leeuwen en vaandeltropheën, met opschrift: „A l'immortalité." Op de middelste kol. staat de *Brabançonne,* tusschen de andere twee aan twee de afbeeldingen der Brusselsche straatgevechten. Onderaan een verhaal der omwenteling in boekdr. Lith. v. *T. Judenne* 1 bl. gr. br. fol. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6418 **23 Sept.** „Intogt der Koninklijke Nederl. troepen door de Schaarbeek-„sche poort binnen het oproerige Brussel op 23 Sept. 1830.” — Op den voorgrond eene bende gewapende Belgen, die de straat naar links versperd hebben. Links in het verschiet de Nederl. infanterie. Slechte lith. znd. nm. met adres van Arpels en Gabriels te Amst. br. fol. Bij den Heer A. J. Nijland.

6419 Dez. voorstelling. Naauwk. kopie (of origineel?) van de voorg. plaat. Met 2 reg. Hoogd. onderschr. Lith. znd. nm. bij Arnz en Co. te Dusseld. br. fol. *Gekleurd.*

6420 **23, 24 Sept.** „De koninklijke troepen bezet hebbende het palijs der „Staten-Generaal wierden door de Muitelingen van agteren uit de Leuven-„sche straat aangevallen, doch door hun manmoedige weêrstand wierden „dezelve met veel verlies afgeslagen.” — Slechte lith. met 2 reg. onderschr. Znd. nm. Hg. 22, br. 24 dm. br. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6421 „Défence de la Place Royale en Septembre 1830.” — Op den voorgrond de Place Royale met het stuk geschut van „La jambe de bois.” Regts het Café de l'Amitié; links het hotel Bellevue. Lith. door *Simonau*, met adres van S. Avanzo et Co. br. 4⁰. Bijna als N⁰ 6388 pl. 32, doch omgekeerd en iets grooter.

6422 Afbeelding van een straatgevecht binnen Brussel. Met onderschr.: „Verraderlijk werd bijna uit alle ramen geschoten.” Lith. naar *J. Stein* door *Daiwaille en Veldhuysen*. 8⁰. Get.: Bladz. 233. Uit: Hallo, Bijdragen tot de geschied. d. Nederl. 1830. I. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6423 **23—26 Sept.** „Position des Grenadiers les 23, 24, 25, 26 7bre 1830.” De Holl. grenadiers in het Park voor het hotel Bellevue te Brussel. — Fraaije voorstelling verschillend van N⁰ 6388 pl. 12 en grooter. Met 1 reg. onderschr. Lith. door *Madou* bij *Dewasme-Pletinckx*. br. 4⁰. Groot pap.

6424 „Gedenkzuil van hen, die binnen Brussel zijn komen halen en potten „geld en roem.” Holl. spotprent op de Belgische verdedigers van Brussel. — Middenin op een plein bij een lantaarn staat een Belg. officier (Kessels? of Don Juan v. Halen?) op een kanon, eene proclamatie in de hand houdende, waarop het woord: *Geld* tweemaal voorkomt. Op het affuit zit de artillerist *Jambe de bois*, daarnaast de beruchte heldin uit Nivelle met haar hooivork. Links staat een diplomaat (de Potter) op een kastje met potten, eene proclamatie voorlezende. Met een afzonderl. 4 reg. onderschr.: „Na chef! wij hebben de liberteyt!” links, en een 5 reg. regts, beide in boekdr. Grav. in omtrek, znd. nm. Met adres v. A. Cramer en Co. br. 4⁰. Bij F. Baron v. Brakell.

6425 Spotprent op den intogt der Nederl. troepen in Brussel. — Gezigt op een kermistent, waarvan Prins Frederik, een grenadier en een minister, (Gen. Trip en van Maanen) vóór de tent staande, het orkest uitmaken. Voor den ingang hangt een gordijn, waarachter Koning Willem I even kijkt. Links staat op een ton een galeiboef Libry-Bagnano) die op het aanplakbiljet wijst: „Les comédiens du Nord donneront aujourd'hui 23 „7br 1830 une première représentation de la prise de Bruxelles par le „prince Fricolet (Frederik) et le Général Fripaille,” enz. Lith. znd. nm. br. fol.

6426 Spotprent als voren. — „Réception des légions Hollandaises à la porte „de Flandre, Jeudi 23 Sept. 1830." — De troepen worden door de Brusselaren met pannen, steenen, huisraad, enz. van boven uit de ramen der huizen begroet. Een Belg gooit een brandend fornuis met een pot aardappels op een 3tal Nederl. infanteristen. Lith. znd. nm. met adres: Au magasin de carricatures. Montagne de la Cour N⁰ 17. kl. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer A. J. Nijland.

6427 Spotprent als voren. — „Intérieur d'un réfectoire de la rue de Flandre „au jour de grand gala." — Gezigt in eene kamer, waarin een gedekte tafel, waarop straatsteenen (*choux fleurs*) een fornuis en kokende olie (*bouillon*) gereed staan. Op den grond staan groote tonnen met steenen en houten (*legumes*) enz. Een waard (Belg) zegt tot eenige binnentredende Holl. soldaten: „Entrez Ms. regalez-vous." Lith. znd. nm. br. 4⁰.

6428 Spotprent als voren. — „Qui veut de la tête Hollandaise?" — Twee Holl. officieren, tegenover elkaâr gezeten aan een middagmaal, worden door een Vlaamsche dienstmeid bediend, die een schotel onder de kin van den regts zittenden officier houdt en bovenst. vraag doet. Lith. znd. nm. br. 4⁰. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6429 Spotprent als voren, met opschrift in het midden: „Métamorphoses du „jour." — Links: „Scharbeck 25 Sept. 1830." — Regts: „Ravages du „tigre royal." — Prins Frederik, met den kop van een tijger, te paard; regts een man in burgerkleeding met een ezelskop (Burgem. de Wellens?), links een bevelvoerend officier met houdenkop (Hertog v. Saxen-Weimar). Met Fransch onderschr. gen⁰ 1—3. Lith. br. 4⁰.

6430 „Tableau des victimes de la Révolution tuées et blessées dans les journées „d'Août et de Septembre 1830," etc. — Naamlijst der gesneuvelde Belgen in 6 kol. met bovenst. opschrift en een zinneb. grafmonument, get.: *Place des Martyrs à Bruxelles.* Lith. van *T. Judenne* te Brussel. Hg. 70, br. 51 dm. gr. fol. — Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6431 Afbeelding van de *Place St. Michel* te Brussel, later in Dec. herdoopt in: Place des Martyrs, en bestemd tot begraafplaats der Belgen, die in de straatgevechten van 13—27 Sept. 1830 het leven verloren. — In het midden de grafheuvel met een groot staand bekransd kruis en eenige biddende vrouwen. Met 2 reg. Fr. onderschr. Lith. znd. nm. br. 4⁰.

6432 Zinneprent op den moed en de overwinning der Brusselaars, tevens spotprent op Holland. — Een geharnast, gevleugeld, kaalhoofdig man met een staand kruis boven op het hoofd, als St. Michel, Brussels patroon en het vroegere beeld van de latere Place des Martyrs, houdt in de opgeheven regterhand een zwaard, in de andere een blaasbalg (?) en vertreedt een gedrochtelijken kikvorsch (?) rustende op een Holl. kaas. Met bovenst. onderschr. Lith. znd. nm. 4⁰. *Zeldzaam.*

6433 Zinneprent als voorg. — Bij eene zerk, get.: „Mort pour la liberté," staat een Belg en zit een treurende vrouw. Met 6 reg. Fr. vers: „Tes „fils furent jaloux de cesser d'être esclaves," enz. Lith. znd. nm. 8⁰.

6434 „Dévouement des dames de Bruxelles envers les blessés." — Gezigt in een ziekenkamer, waar een soldaat bij een kagchel zit, en door eene dame aan het hoofd verbonden wordt; eene andere warmt een laken

boven een vuurmand, enz. Lith. get. *L.* (*Lignian?*) br. 4⁰. In de verzam. v. d. Chambre des Représentants te Brussel.

6435 Afbeelding van de misdaden, waarvan de Holl. soldaten te Brussel bij de gevechten in Brussel beticht werden. — Gezigt in een vertrek, waar twee soldaten ieder eene vrouw overweldigen, een 3e sieraden plundert en een officier een burger met den degen bedreigt. Met 2 reg. onderschr. „Nous entrons en amis. — Bruxelles, September 1830." Lith. znd. nm. br. 4⁰.

Den 24 Sept. 's nachts werd in de straten van Brussel, naar men verzekert, ten einde het verzet te meer aan te moedigen, van wege het Voorloopig Bewind eene proclamatie afgelezen, waarin beweerd werd, dat bij de inneming der stad aan de Nederl. troepen 2 uren plundering, enz. waren toegestaan; „quoiqu'il soit bien certain maintenant," zegt Juste (Hist. de la révol. Belge. II, 127) „que jamais cette menace de pillage „n'a été proférée par les ennemis et que la pensée même ne leur en est „pas venue." — In het Officieel Rapport aan den Koning van 30 Dec. over den intogt der troepen wordt ook de beschuldiging van vrouwenschending enz. weêrlegd. Zie ook N' 6454, 57.

6436 Als voren. — Een Holl. grenadier wil een naakt kind dat de moeder hem voorhoudt, vermoorden. Op den achtergrond regts staat een halfnaakte vrouw aan een stijl vastgebonden. Met 3 reg. onderschr.: „Trait d'hum„manité (*sic*) d'un hollandais. Brux. 1830." Lith. znd. nm. 4⁰.

6437 Als voren. — Op den voorgrond regts fusilleren eenige grenadiers een viertal Belgen; in het midden ziet men den Prins en eenige officieren te paard, terwijl in het verschiet een soldaat een kind op de bajonet steekt. Met 1 reg. onderschr.: „Viol, meurtre, pillage, incendie, mots „de ralliement du prince Frédérick." Zeer slechte lith. znd. eenig perspectief enz. in de teekening. Znd. nm. smal langw. 4⁰.

6438 Als voren. — „Frédéric à ses soldats." — In het midden Prins Frederik, aan zijne soldaten brandende fakkels overgevende; links eenige kisten, get. *Incendie,* enz. In het verschiet eene brandende stad. Met onderschr. „Mes braves camerades voilà toujours de quoi commencer," enz. Lith. znd. nm. br. 4⁰. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

6439 Als voren. — „Rencontre d'Heusson-Pacha et du Prince Frédéric des Pays „Bas." — Links de Dey van Algiers, die Prins Frederik de hand reikt; op den achtergrond een tooneel van moord, brand en vrouwenverkrachting. Met onderschr.: „Prince, je vous cède le pas, vos soldats ont fait plus „que les miens." Lith. znd. nm. gr. 4⁰.

6440 Als voren. — Regts komt Prins Frederik bij Koning Willem I binnen, een label in de hand met: *Viol, pillage, incendie,* enz. Met 2 reg. onderschr.: „Frédéric d'Orange Nassau, Chef d'incendiaires, d'assassins et „de brigands." Achter een tafel staat de Prins v. Oranje, zeggende: „Papa, moi je fais des bamboches avec les diamans de ma femme," enz. (Zie N⁰6326.) Links zit Koning Willem I, antwoordende: „Bien mes „enfants quelle gloire pour la maison d'Orange." Met 2 reg. onderschr.: „Guillaume le finassier et le sanguinaire 1er et dernier roi des Pays„Bas." Lith. znd. nm. br. 4⁰.

6441 **(26 Sept.)** „Mr. le baron Fellner, Aide de Camp du Général Comman-„dant en chef, mort pour la patrie le 26 Sept. 1830." — Afbeelding van het lijk liggende op eene tafel. Lith. get.: *F. C. D...* Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6442 **(27 Sept.)** Spotprent op Prins Frederik en op zijnen en der troepen terugtogt uit Brussel. — Prins Frederik zit op een koppigen ezel die hem tracht af te werpen. Met onderschr. „Schaerbeek le 27 Sept. 1830." Lithogr. znd. nm. br. 4°.

6443 Als voren. — In het midden een moeras met kikkers, alwaar een zetel is gemaakt van Leidsche kazen, waarop Koning Willem I zit. Regts Prins Frederik van Brussel terugkomende met 3 kagchelpijpen aan de rokspanden gebonden. Op den achtergrond een Belg, met eene vlag: *Vive la liberté.* Links Libry-Bagnano, en de Kroonprins en Kroonprinses. Met Fr. onderschr. (gen° 1—6) in 3 kol. beginnende: „1. Sire, j'ai „partagé votre Belgique," enz. Lith. znd. nm. br. 4°.

6444 Als voren. — Frédérix (*sic*) en déroute." Prins Frederik vlugt met een kagchelpijp als eeresabel op zij; op den achtergrond ziet men de Holl. soldaten allerlei wreedheden bedrijven, zooals verbranden van menschen, het steken van een kind op de bajonet, plunderen enz. Met bovenst. opschrift en 2 reg. onderschr. „Que m'importe que l'on viole," etc. Slechte Belgische lith. znd. nm. br. 4°.

6445 Als voren. — „Rétraite du prince Frédéric, sur une charrette de meunier, „le 28 (*sic*) Sept. 1830 (Historique)." — Gezigt op een weg buiten Brussel, waar links een molenaarskar voorbijrijdt met prins Frederik, uitroepende: „Qu'on brule, viole et pille, je m'en moque et je file." Op den voorgrond eene boerin met haar dochtertje, enz. Met 2 ledig onderschr.: „A. Oh! le beau Pierrot, Maman!" enz. Lith. znd. nm. br. 4°.

6446 Als voren. — „Le barbier Bruxellois." — Gezigt in een barbierswinkel, waar Prins Frederik, op een stoel zittende, door een barbier met een keisteen ingezeept wordt. Links achter hem 2 officieren; regts ziet een Belg door het raam. Met bovenst. opschr. en 3 reg. onderschr.: „(1. Le „Prince) Avec quelle savon me rasée vous," enz. Slechte Belg. lith. znd. nm. br. 4°.

6447 Als voren. — Links een barbierswinkel met een uithangbord, waarop *Jambe de Bois* met zijn kanon en opschrift: *Au barbier Liègeois.* Middenin op de straat zitten Koning Willem I en Prins Frederik, wien door 2 Belgen eene *queue* gemaakt wordt. Met 3 reg. Fr. onderschr. „Nous avons l'honneur de prévenir les amateurs, qu'on exécute dans „notre établissement les queues les plus modernes," enz. Lith. znd. nm. br. fol.

6448 Als voren. — Op een ton zit Prins Frederik, terwijl *Jambe de Bois* hem met een kogel schijnt te willen inzeepen. Met 2 reg. onderschr.: „Savon Belge, Cela fait joliment la barbe aux Hollandais." Lith. znd. nm. 4°.

6449 Als voren. — „Que cette poudre Belge sent mauvais!!" — Prins Frederik (?), gelaarsd en gespoord, verliest vlugtende den degen, terwijl hij wegens de stank den neus digt houdt, en hem een schot schroot achterna gezonden wordt. Lith. get. *D....Q.* br. 4°. Op de Kon. Bibl. te Brussel

6450 Als voren. — „Frédéric des Pays-Bas fléchissant sous le poids de ses „lauriers." — De Prins bijna bezwijkende onder een groote last kagchelpijpen. Met bovenst. opschr. en onderschr.: „Ouf!! !" Lith. znd. nm. gr. 4°.

6451 Spotprent op hetz. (of op de beloften van den Kroonprins.) — In eene boot, met den voorsteven naar Holland gekeerd, staat de Prins met het gelaat naar de Belgische zijde, en wenkt met de hand. Aan het roer staat de Hertog v. Saxen-Weimar; op den voorbank zitten 2 verslagen Holl. officieren. Met 2 reg. vers: „Plus d'incendie, plus de viole, ni pillage" enz. Lith. znd. nm. gr. br. 8°.

6452 Als voren. — „A Dutch light infantry man on the retreat." — Een zwaar gebouwde Hollander, met snaphaan, jeneverflesch en broodzak op zij en een bajonet in zijn achterste, neemt angstig de vlugt. Met 4 reg. vers: „To make an hon'rable retreat," enz. Geestige voorstelling door *W. Heath* met adres van J. M. Lean te Londen. fol. *Gekleurd.* Bij Jhr. Mr. W. Hora Siccama.

6453 Spotprent op Koning Willem I, enz. — „Malheur imprévu." — Koning Willem I, de Koningin zittende, en hare dochter toeroepende: „Ah „Mariantje, quel malheur," enz., die schreijende antwoordt: „Eh! Eh!... „Vos Prussiens ne vous ont-ils pas fait chasser en 1787" enz. Goede lith. znd. nm. br. 4°.

6454 Als voren, in 3 afdeelingen met opschrift: *„Avant—Pendant—Après."* Onderhoud tusschen Koning Willem I en Prins Frederik, die zegt: „Papa, je vous le jure une bonne capture." — Dezelfde, te paard, voor Brussel, met onderschr.: „Je vous promet 4 heures de pillage, viol". enz. — Voorts Koning Willem I rondreizende met marionetten en een aangekleeden aap (Libry) met onderschr.: „Voilà à quoi les Belges me „reduiront encore." Belg. lithogr. znd. nm. br. 4°.

6455 Als voren. — „La dernière resorce de Guillaume I, ou le manquement „de materieel (*sic*)." — Prins Frederik en Willem I, staande aan het Belgische strand bij stapels kazen, get.: „Boulets de dernière reçourse en 4 kagchelpijpen, get.: „Canon de dernière reçource." Op den achtergrond Holl. troepen. Met 4 reg. Fr. vers: „Il n'y a plus de resource," enz. Zeer slechte lith. znd. nm. met adres van *F. Krivicik*, rue du poivre. br. 4°.

6456 Als voren. — „Métamorphoses du jour." — Een aangekleede kater (Willem I) zittende bij een tafel, waarop eene proclamatie ligt, get.: „Manière d'attraper les gens." Links staat een jonge kater (Prins Frederik), verslag gevende, regts een kalkoensche haan. Met onderschr.: „Récit de la campagne de Bruxelles, 1830." Lith. znd. nm. br. 4°.

6457 Als voren. — „Les Métamorphoses du jour." — Bij eene tafel staan een aangekleede kater (Willem I) en een kalkoensche haan in uniform (Trip), terwijl een vos (Prins Frederik) een zak met afgesneden menschelijke ledematen, enz. op den grond uitschudt. Met 2 ledig 3 reg. Fransch onderschr.: „Voici les fruits de ma victoire," enz. en: „Com„ment, pas davantage?" enz. Lith. znd. nm. br. 4°. Zie N° 6435.

6458 Als voren. — In het midden zit de Koning, de hand op een kaas houdende, zeggende: „Quelle gloire pour la maison d'Orange." Links Prins

Frederik, met een papier, get.: „Siège de Bruxelles," enz. Regts achter een tafel de Prins v. Oranje, zeggende: „C'est moi, qui paye," enz. Met tweeledig Fr. onderschr. ieder van 2 reg. Lith. znd. nm. br. 4⁰. Bij den Heer A. v. Stolk.

6459 Als voren. — Een oude aap met een pen achter het oor en een roede in de hand (Willem I?) gereed een kleineren aap (Prins Frederik) wiens broek ten deele afgestroopt is, te kastijden. Met 2 reg. onderschr. „Convenez que mon petit espiègle de Frédéric," enz. Lith. znd. nm. 4⁰.

6460 Als voren. — „Le désespoir de Jocrisse Hollandais." — Willem I, bloothoofds, stampvoetende, terwijl zijn kroon en scepter in stukken voor zijne voeten liggen. Met onderschr.: „Que faire! Que devenir? O rage! „Ô désespoir!" Lith. znd. nm. 4⁰. Op de Kon. Bibl.ioth te Brussel.

6461 Spotprent op Libry-Bagnano. — Op een krukje bij een tafel zit een aangekleede aap, met bril op, lezende in „Le National." Met opschrift: *Libry* en 3 reg. onderschr. „Si l'on suit mes conseils ... Bruxelles „sera un monceau de cadavres," etc. Lith. znd. nm. 4⁰.

Libry-Bagnano was, na in Frankrijk wegens valschheid in geschrifte tot galeistraf veroordeeld en later begenadigd te zijn, naar België uitgeweken en vestigde zich te Brussel als drukker en uitgever van het door de Nederl. regering bezoldigde blad „Le National." — Hij schreef vele scherpe Anti-Belgische schotschriften en artikelen, en was daardoor even gehaat als de Min. v. Justitie v. Maanen. Zijne drukkerij in de Rue Fossé-aux-Loups werd in den nacht van 25 Aug. door het Brusselsche gemeen geplunderd en vernield. (Zie over zijn leven en dood, voorgevallen den 1 Jan. 1839: Kemper, Staatk. Hist. 690; Lastdrager, Nieuwste Geschied. VI. Aanteek. 111, 12.)

6462 Als voren. — „Avant-Pendant-Après." Drie afbeeldingen naast elkaar; links staat Libry aan de kaak te pronk, tot dwangarbeid en brandmerk veroordeeld wegens valschheid in geschrifte; in het midden zit hij in den kerker, met een kettingkogel aan zijn been; regts gaat hij op krukken, gearmd met Koning Willem I. Lith. znd. nm. br. 4⁰.

6463 Als voren. — Libry-Bagnano, op krukken loopende, wordt door gewapende Belgen over de grenzen gezet. Met 5 reg. Fr. onderschr. „Quelle „perte ils me font faire ces Belges!" enz. Lith. door *Henry*. 8⁰.

6464 Dez. voorstelling verkleind, zonder de Belgische wacht. Met 8 reg. vers „Passans, jetez les yeux sur ce monstre exécrable," enz. Lith. door *Henry*. 8⁰.

6465 (**28 Sept.**) Spotprent op den Minister van Maanen en den Procureur des Konings J. de Stoop. — Twee aangekleede apen, een in het gewaad van een Procureur-Generaal, met elkaâr sprekende. Met 2 reg. onderschr.. „Mon cher Procureur du Roi te voilà enfoncé, ... de Pottèr est arrivé." Lith. znd. nm. 4⁰. — Zie over van Maanen N⁰ 6407.
De Potter, bij vonnis van 30 April 1830 tot 8jarige ballingschap veroordeeld, keerde na het uitbreken der revolutie, 28 Sept., 1830 te Brussel terug.

6466 (**28? Sept.**) Twee platen betreffende den opstand en gevechten te Leuven in 1830. Beide lith. naar *Madou* door *G. Simonau*. br. fol. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

(1) Combat de la porte de Tirlemont à Louvain.
(2) Attaque de la porte de Malines à Louvain.

6467 **(29 Sept.)** Zinneprent op de scheiding van Holland en België, aangenomen door de Staten-Gen. te 's Hage, 29 Sept. (Kemper, Geschied. vóór 1830. 734.) — De Nederl. leeuw met opgeheven klaauw en schild staande op eene kaart, get.: *Nederland*, waarvan een gedeelte, get.: *Belgie*, door de Nijd, enz. wordt afgescheurd. Op den achtergrond een brandend altaar. Naar *H. P. Oosterhuis* door *W. Nieuwhoff*. 12°. Titelvignet van: N. G. v. Kampen, Gedenkb. v. Nederl. Moed en Trouw gedurende den Belg. opstand. Haarl. 1834. 8°.

6468 Zinneprent als voren. — „Een oud spreekwoord." Een Hollander snijdt
a het touw door, waarmede hij aan een Belg bevestigd is. Met 2 reg. onderschr.: „Die met een boef is belaân? Die snijd hem af en laat hem „gaan." Lith. znd.nm. 4°. Bij den Heer F. Baron v. Brakell.
b Dez. plaat. *Gekleurd.* Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6469 Als voren. — Twee stukken land door een stroom gescheiden; links eenige verheugde Hollanders, regts de neêrgeslagen Belgen. Slechte lith. znd. nm. br. 4°. Hieronder een 6 reg. vers in 2 kol. in HS.: „Vaarwel, „o valsche vriend," enz. Bij den Heer A. v. Stolk.

6470 Eng. spotprent op hetz. — „The separation or the grey mare — the „better horse." — Een Belgische deerne, met een bezem in de hand, jaagt een dikken Hollander, met schrammen in zijn gezigt weg, zeggende: „Buy a broom." Op den grond een verscheurd *Marriage-contract between Belgium and Holland.* Geestige voorstelling door *W. Heath*, met adres van J. M. Lean te Londen. br. fol. *Gekleurd.* Bij Jhr. Mr. W. Hora Siccama te Utr.

6471 **2 Oct.** Plegtige intogt van Prins en Prinses Albert van Pruisen binnen
a Utrecht, ingehaald door de Studenten. — Op den voorgrond regts de twee rijtuigen, voorafgegaan door studenten te paard, welke de Catharijne poort inrijden; aan de overzijde een deel van het Vreeburg. Lithogr. met 2 reg. onderschr. naar *A. Verhoesen* door *J. P. Houtman.* br. 4°.
b Dez. plaat. *Gekleurd.*

6472 **(3 ? Oct.)** Oproer te Yperen. — Gezigt in eene straat met eene dansende menigte om de Brabandsche vlag; op den achtergrond aanrukkende Holl. troepen. Met 2 reg. Holl. onderschr. Naar *J. Steyn* door *W. Schults.* 8°. In: Hallo, Bijdragen. Dl. II. blz. 33.

6573 **(4 Oct.)** Oproeping der Belgische Provisioneele Regering tot verkiezing van Leden voor een Nationaal Congres. (Kemper, Geschied. I. 82.) — „Types de physionomies à l'usage de M.M. les Electeurs Belges." — 24 Portretten in 6 rijen naast elkander, 4 in elke rij, uitdrukkende den meerderen of minderen graad van heftigheid der candidaten van de Belg. politieke partijen. Lith. znd. nm. br. fol. Gem.: „*Revue Lithographique* N° 8." — Bij den Heer A. J. Nijland.

6474 **5 Oct.** Proclamatie des Konings, waarbij alle burgers te wapen worden geroepen. (Lastdrager, Nieuwste geschied. I. 83.) 1 blz. fol.

6475 Spotprent op de Proclamatie van Willem I, tot vrijwillige wapening. — De verschrikte Oranjevorst op zijn troon, de kroon ontvalt hem en een

zwaard hangt boven zijn hoofd. Op den voorgrond eenige ministers wegloopende, andere beraadslagende. Met onderschr.: „Aux armes à la „pressante demande de votre Souverain," enz. Lith. znd. nm. br. fol.

6476 Spotprent op hetz. — Een aangekleede oude aap staat bevreesd tegen een boom geleund, een pistool in de hand, wat een jongere aap rigt. Regts een handwijzer: *Belgique*. Met 1 reg. Fr. onderschr.: „Aux armes „Jantje Kaas!" enz. Lithogr. znd. nm. br. 4°.

6477 Spotprent op hetz. — Aan een hoogen galg hangt de Koning met afgestroopte broek, roepende: „*Aux armes! aux armes!!!*" Aan zijne beenen hangen Libry en v. Maanen, roepende: „Plus fort! on ne t'entend pas." Een Belg op de ladder kastijdt den koning: „A not' tour! tu nous „fessas pendant 15 ans." Regts een vaandrig en 2 muzikanten, spelende: „Al is ons prinsje nog zo kleijn," enz. Lithogr. znd. nm. br. fol.

6478 „Il faut tirer le sabre du fourreau pour soumettre les rebelles de la „Belgique." — Spotprent op hetz. — Vier personen doen groote moeite om een verroesten sabel uit de schede te trekken, ten gevolge waarvan alle vier links en regts op den grond vallen. Lith. znd. nm. br. 4°, Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6479 Zinneprent op de vrijwillige wapening. (Kemper, Geschied. na 1830. I. 41. enz.; Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 84.) — Links verschillende Holl. militairen met onderschr.: „Hollandsche Militairen, Verdedigers van Koning, „Vaderland en Wetten," regts eene groep gewapende Belgen met onderschr.: „Brabandsche Militairen, Oproermakers, Rovers en Plunderaars." Slechte lith. znd. nm. br. fol. *Gekleurd*. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6480 „Koninklijke Nederlandsche Armee." — Titel waarop het Metalen Kruis en Koninklijk wapen, van eene verzameling van 39 ongen° afbeeldingen van uniformen der verschillende legerkorpsen in 1830 en 31. Alle zeer fraaije *teekeningen* in kleuren. Zonder naam. kl. fol. *Niet in plaat gebragt*.

1. *Staf*. Luit.-Gen. en Majoor.	21. *Grenadiers*. Kapt. en 2e Luit.
2. *Genie*. Majoor en Mineur.	22. —— Grenadier en Flankeur.
3. —— Mineur en Artillerist.	23. —— Tamboer en Hoornblazer.
4. *Artill*. Luit.-Kol. en Kapt.	24. *Jagers*. Kapitein.
5. *Rijd. Artill*. Kapt.	25. —— Hoornblazer en Jager.
6. —— Artillerist.	26. *Nation. Militie*. Kolonel d. Flankeurs.
7. —— Trompetter.	27. —— —— 1e Luit. ——
8. *Huzaren*. Ridmeester.	28. —— —— Korporaal ——
9. —— Huzaar Reg. 6.	29. —— —— Tamboer-Majoor en Muzikant.
10. —— Trompetter.	
11. *Dragonders*. 1e Luit. Reg. 4.	30. —— —— Sapeur en Tamboer.
12. —— Dragonder Reg. 5.	31. *Mobiéle Schutterij*. Majoor.
13. —— Trompetter.	32. —— Kapt. (Art.) en 1e Luit. Flank.
14. *Kurassiers*. Ridmeester.	33. —— Stedel., Landel. en Artillerist.
15. —— Kurassier Reg. 1.	34. —— Tamboer en Hoornblazer.
16. —— Trompetter Reg. 3.	35. *Vrijw. Jagers*. Jager van v. Dam.
17. *Lansiers*. Ridmeester.	36. —— —— Gron. en Franeker H.S.
18. —— Lansier Reg. 10.	37. —— —— Leidsche en Utr. H. S.
19. —— Trompetter.	38. —— —— N. Holl. Jager.
20. *Grenadiers*. Luit.-Kol.	39. *Marechaussée* en Belg. gevangene.

6431 Uniformen. — 156 Ongen⁰ afbeeldingen in kleuren van militaire costumes in de jaren 1830, 31 en 32. Alle lithogr. in kl. 8⁰., waarschijnlijk alle door J. P. Houtman te Utrecht, en denkelijk in 3 seriën uitgeg., nl.
(1—58) De Schutter- en Jagerkorpsen.
(59—102) De legerkorpsen.
(103—156) De O. en W. Indische korpsen en Marine.
De platen (1—58) zijn in mijn Exemplaar in een ligt blaauwen cart. koker waarop een afzonderlijk titelblaadje: De Schutter- en Jagerkorpsen. — De Heer A. J. Nijland te Utrecht bezit van die 58 platen een exemplaar, waarachter de volgende 59 tot 156 gebonden zijn. Enkele platen zijn daarin ongekleurd en sommige vaandels hebben in dat Ex. onderschriften, die in mijn Ex. op een afzonderlijk gelithogr. kl. 8⁰ blad vermeld zijn. Voorts heeft de Heer van Gijn te Dordrecht 4 afbeeld. (N⁰ 25, 26, 28, 34), die van de mijne verschillen.
Op slechts 12 pl. nl. 18—20, 22, 31, 32, 46, 47, 64, 73, 94 en 114 staat de naam van Houtman; de anderen zijn alle zonder naam.

Schutterij. Vaandeldragers 1—17. (Deze 17 staan in deze orde op een bijgevoegd gelith. register van 3 bladz.)

1. Stedelijk Utrecht.
2. Provinciaal Utrecht.
3. Overijssel. 1e Bat. 1e Afd.
4. —— 1e Bat. 2e Afd.
5. Noord-Holl. 1e Bat. 2e Afd.
6. 's Gravenhage.
7. Gelderland. 2e Bat. 1e Afd.
8. Friesland. Provinc.
9. Groningen. Stedel.
10. —— Landelijke 1e Bat.
11. —— 2e Bat. 1e Afd.
12. —— Flankeurs H. S.
13. Utrecht. Jagers Hooge School.
14. —— —— H. S. anders.
15. Leiden. Jagers H. S.
16. —— —— anders.
17. Nd. Holl. Jagers.

Schutterijen te paard.

18. Amsterdam.
19. 's Gravenhage.
20. Utrecht. Rustbewaarders.

Vrijwillige Jagers.

21. van Dam. Officier.
22. —— Jager.
23. N. Brabant. Officier.
24. —— Jager.
25. N. Holland. Officier.
26. N. Holland. Jager.
27. Z. Beveland. Officier.
28. —— Jager.
29. Groningen. Officier.
30. —— Jager.
31. —— Flankeurs Officier.
32. —— Flankeur.
33. Leiden. H. S. Officier.
34. —— —— Jager.
35. Utrecht. H. S. Officier in kl. tenue.
36. —— —— Jager.
37. Kavalleriedienst bij Sluis. Officier.
38. —— —— Trompetter.
39. —— —— Kavallerist.

Koninklijke Jagers.

40. Officier.
41. Jager.
42. Marketentster.

Schutterij.

43. Kolonel.
44. Off. v. Gez. 2e Klasse.
45. —— —— 3e ——
46. Flankeur.
47. Schutter.
48. —— Prov.
49. Dez. in marschtenue.
50. Tamboer-Majoor.
51. Tamboer.
52. Muziekant.
53. Sappeur.

Vrijwillige Schutterij.

54. Utrecht. Officier.
55. —— Schutter.

Vrijwillige Artillerie-Schutterij.

56. 's Hage. Fourier.

Artillerie-Schutterij.

57. Officier.
58. Artillerist.

Staf.

59. Luit.-Gen. te paard.
60. Adjudant.
61. Intendant v. Oorlog.
62. Adjudant v. Z. M. te paard.
63. —— —— in gala.
64. Kolonel.

Genie.

65. Kolonel.
66. Pontonnier.
67. Mineurs en Sappeurs.

Veld-Artillerie.

68. Kolonel.
69. Trompetter.
70. Stukrijder.
71. Artillerist.

Militie-Artillerie.

72. Officier.
73. Tamboer.
74. Artillerist.

Vrijwillige Artillerie.

75. Officier.

Rijdende Artillerie.

76. Officier.
77. Trompetter.
78. Artillerist te paard.

Artillerie-Transporttrein.

79. Officier te paard.
80. Sergeant ——
81. Trompetter.
82. Plaatsel. Commandant.

Kurassiers.

83. Officier te paard.
84. Trompetter ——

Huzaren.

85. Officier te paard.
86. Trompetter te voet.
87. Huzaar Reg. 6 te paard.
88. —— —— 7 ——

Dragonders.

89. Officier te paard.
90. Trompetter ligte Drag.
91. Dragonder te paard.

Lansiers.

92. Officier.
93. Trompetter.
94. Lansier te paard.

Grenadiers.

95. Officier.
96. Grenadier.
97. Flankeurs. Officier.
98. Flankeur.

Jagers.

99. Officier.
100. Soldaat 1e Bat.
101. —— 2e —

102. Hetz. anders.

Vrijwillige Jagers.

103. Officier korps Cleerens.
104. Sergt. —— ——
105. Jager —— ——
106. —— te paard.

Infanterie.

107. Kolonel.
108. Kapt. Adjudant.
109. Off. v. Gez. 2e Klasse.
110. —— —— 3e ——
111. Officier.
112. Vaandeldrager.
113. Tamboer-Majoor.
114. Tamboer.
115. Muziekant.
116. Hoornblazer.
117. Sappeur.
118. Flankeur.
119. Fusilier.
120. Marketentster.
121. Fusilier 2e Divisie Algem. Depôt.

Geneeskundige dienst, enz.

122. Inspecteur.
123. Kweekeling Rijks Hosp.
124—126. Soldaat Comp. Werklui.

---

127. Invalide.
128. Plaatsel, Commandant.
129. Plaats-Majoor.

130. Gepens. Kolonel.
Marechaussée.
121. Officier.
122. —— in groot tenue.
Indisch leger.
123. Infanterie. Officier.
124. —— Korporaal.
135. —— Hetz. anders.
136. —— Flankeur.
137. Artillerie. Sergeant.
138. —— Artillerist.
139. *W. Ind.* Jager.
Marine.
140. Vice-Admiraal in gala.
141. —— in kl. tenue.
142. Schout bij Nacht in gr. tenue.
143. Kapitein in gr. tenue.
144. ——Luit. in kl. ——
145. Luit. ter Zee 1e Klasse.
146. —— —— 2e ——
147. Chirurg. Maj. ter Zee.
148. Off. v. Gez. 2e Klasse.
149. —— —— 3e ——
150. Victualiemeester 1e ——
151. —— 2e ——
152. Adjunct-Schrijver.
153. Adelborst 1e klasse.
154. Matroos.
155. Mariniers. Officier.
156. Marinier.

6482 Uniformen van het Nederl. leger. Zes afbeeldingen. *Teekeningen* in kleuren. Znd. nm. Hg. 20, br. 16 dm. gr. 4°.
(1) Generaal der Infanterie in gala. (Chassé.)
(2) Officier der Schutterij.
(3) Officier in mantel.
(4) Kolonel der Schutterij in marschtenue.
(5) Sergeant-Schutter.
(6) Schutter.

6483 Nederl. Uniformen. — Verzameling van 17 (ongen°) verkleinde kopieën in 12°. van afbeeldingen bij *Houtman,* in 3 rijen boven elkaar op 1 blad br. fol. Iedere afbeelding met een paar woorden cursief onderschrift. Lithogr. van *Magnenat* met adres van E. Maaskamp. Gekleurd.
(1) Veldmaarschalk (Kroonprins).
(2) Min. v. Oorlog (Prins Fred.).
(3) Hertog v. Saksen-Weimar.
(4) Leidsche Studenten Officier.
(5) Grenadiers Officier.
(6) Schutter.
(7) Utr. Studenten-Jager.
(8) Koninkl. Jager.
(9) Vrijw. Jager van v. Dam.
(10) Infanterie Fusilier.
(11) Gron. Stud. Flankeur.
(12) Jager Nd. Holland.
(13) Infanterie Hoornblazer.
(14) Huzaar N° 9.
(15) Kurassier.
(16) Ligte Dragonder.
(17) Lansier.
Het compleete blad bij den Heer van Gijn, bij mij slechts enkele afzonderlijke afbeeldingen.
Hiervan moet nog een dergelijk blad bestaan met gelijksoortige, doch andere afbeeldingen, wijl ik nog 4 dergelijke plaatjes bezit, met onderschrift.
Rijdende Artillerie.
Marechaussee.
Dibbets (Gen.)
Offic. der Flankeur-Grenadiers.

6484 Nederlandsche Uniformen. — Dezelfde afbeeldingen als hierboven beschreven, 21 in getal, doch grootere lithogr. met onderschriften in groot cursief en te herkennen aan de fout: Off. der *Grendiers,* in plaats van Grenadiers, gelijk in de vorige Serie staat. 21 pl. in 12°, die zeker op 1 br. fol. blad behoord hebben. Bij den Heer Mr. S. van Gijn.

6485 „Hollandsche Jnfanterie" (sic.) — Afbeelding van verschillende militairen, onder wie de Prins v. Oranje,. Gen. Chassé, Prins Frederik, de Hertog v. Saxen-Weimar, enz. in groepen bijeen staande in een legerkamp. Grav. in omtrek naar v. *Houten* door *Schweickhardt*, gedrukt bij M. de Lyon te 's Hage. Hg. 45, br. 54 dm. gr. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6486 „Nederlandsche Infanterie." — Afbeelding van een 30tal infanteristen van verschillende Nederl. korpsen en rangen, alle ten voeten uit. Met 1 reg. Holl. en Fr. onderschr. Fraaije lith. naar *Madou* door *Dewasme-Pletinckx*. Hg. 42, br. 52 dm. gr. br. fol. Gekleurd. Bij den Heer A. J. Nijland.

6487 „Nederlandsche schutterij." — Zeven figuren ongen° en zonder uit-
a legging, doch afbeeldende: 1 Officier, 2 Schutters, 1 Artillerieschutter, 1 Muziekant, 1 Vrijwillige Schutter van Amst. en 1 v. 's Hage, de laatste te paard.) Lith. naar *H. Greeven* door *Desguerrois en Co.* Met adres van F. Buffa en Zn. Hg. 31, br. 40 dm. br. fol. Chin. pap.

b Dez. plaat, fraai *gekleurd*.

6488*a* Schutterij te paard van 's Gravenhage. — *b* Vrijwillige rustbewaarders te paard v. Utrecht. Twee ongen° platen, ieder met 3 personen, waarvan 2 te paard. Lith. naar *T. Soeterik* door *Houtman* te Utr. br. fol. *Gekleurd.*

6489 Jagers. — 3 (ongen.) platen alle lith. bij Houtman te Utr. kl. fol. *Gekleurd.*
(1) Koninklijke Jager van 1830. Naar *A. Verhoesen.*
(2) Vrijwillige Jager van Zuid-Beveland. Naar *G. Braam* door *A. Verhoesen.*
(3) —— —— —— v. Dam. Met adres van W. J. v. Oosterzee te Rott. (No 2 bij den Heer A. v. Stolk.)

b Dez. voorstelling als No 3 van de voorg. serie, doch zeer verkl. Lith. met 1 reg. onderschrift. znd. nm. 8° Uit?

6490 Jagers. — „Noordhollandsche vrijwillige Jagers." — 3 Figuren: Officier. hoornblazer en gewone jager. Lith. naar *Reekers en Ritsema* door *Daiwaille en Veldhuijsen*. br. 4°. *Gekleurd.*

6491 Jagers. — Vrijwillige Leidsche Jager. — (Portret van C. v. d. Vlies, Leidsch student, ten voeten uit.) (Zie N° 6354.) Lith. door *L. Springer*. 8°. *Gekleurd.* Uit: J. Roemer, Gedenkschrift.

6492 Jagers. — Vaandrig der Leidsche vrijwillige Jagers. Lith. door *W. Bal*. 8°. *Gekleurd.* — Van acht. bedrukt met bl. 105 waarop een Holl. vers. Uit: Voorjaarsrente. — Bloemlezing uit de Leidsche Stud.-Alm. 1825—50. Uitgeg. door A. v. d. Hoop Jr.

6493 Zinneprent op het uittrekken der Studenten-korpsen. — Minerva met het Medusabeeld zittende op een trophee van kanonnen en vlaggen, waaronder eene wolk. Lith. van *Bijer en Vinkeles*. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6494 Twee Zinneprenten op de Leidsche en Utrechtsche vrijwillige jagers. — Iedere plaat is een medaillon waarin 3 figuren ten voeten uit, met randwerk van vaandels, boeken, wapenen enz. Lith. naar *M. Mourot* door *J. P. Houtman* te Utr. — De Leidsche plaat is met adres van *H. H. Schreuder* te Leijden; de Utrechtsche plaat heeft een vaandel waarop: *Met God voor Koning en Vaderland.*

6495 Jagers. — Indeelingsstaat der Kompagnie Vrijwillige Jagers der Utr. Hoogeschool bij pelotons, sectiën en escouades. Lith. naar *H. Eskuchen* door *Houtman*. br. fol.

6496 Plattelands-Schutterij. — Afbeelding van het dresseeren van recruten op een exercitieveld. Geestige *teekening* in kleuren door *C. Tjasink v. d. Poll*. Hg. 24, br. 28 dm. br. 4⁰.

6497 Belgische Uniformen. — Afbeeldingen van verschillende wapens door verschillende teekenaars, van verschillende grootte — doch allen ongen⁰ en in lithographie.

a General-Major Belge (te paard). Door *Bertrand*. br. 4⁰. *Gekleurd*.
b Officier de la Garde Civique Belge.
c Chasseur du Marquis de Chastleir. } Allen door *J. S.* bij *Jobard*. gr. 4⁰.
d Officier de Lanciers 2e Reg. *Gekleurd*.
e Garde Communale. chez Fiette. Impr. *Dewasme-Pletinckx*. 4⁰. *Gekl.*
f Chasseur Bourg. volont. de Brux Impr. *Dewasme-Plet.*. 4⁰. *Gekl.*
g Garde Urbaine de Brux. Impr. *de Daems*. 4⁰. *Gekl.*
h Chass. volont. de Chasteler. Grande tenue. Zonder naam. 8⁰. *Gekl.*

Ofschoon de oprigting van de meeste Belgische vrijwilliger-korpsen vóór het uittrekken der Nederl. korpsen en reeds in het begin van Sept. plaats vond, heb ik gemeend deze hier te moeten plaatsen, omdat eerst in het laatst van Oct. de Belgen uit de gelederen der Nederlanders verwijderd werden. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 88.)

6498 Plaat op de Belgische armee. — „Songe de Guillaume I." — Koning Willem I, te bed liggende, ziet in den droom 7 fraai uitgedoschte Belgische militairen allen met lauriertakken, en zegt tot den Kroonprins: „Ah! que les Belges formes une belle armée," enz. Slechte lith. znd. nm. br. 4⁰.

6499 (**15? Oct.**) „Inspectie der schutterij te paard op de Maliebaan te 's Hage, „onder het bevel van den heer v. d. Poel." Lith. door *Desguerrois en Co.* met adres van Weygaud. Pendant der volg. plaat.

6500 **16 Oct.** „Het vertrek der Haagsche schutterij onder bevel van den „Lt. Col. L. Boreel." (Kemper, Staatk. Gesch. I. 44, zegt: 12 Oct.) — Lith. door *Desguerrois en Co.* br. 4⁰.

6501 Proclamatie van den Prins van Oranje, waarbij hij de Belgen als onafhankelijke natie erkent. (Kemper, Gesch. I. 59 en 63.) — Holl. en Fr. 1 blz. 4⁰. — Hierbij dezelfde Proclamatie, alleen in het Fransch met grootere letter. smal 8⁰.

6502 (**16 Oct.**) Spotprent op de pogingen in Oct. 1830 aangewend en in Jan. 1831 herhaald, om den Prins v. Oranje tot Koning v. België te doen verkiezen. (Kemper, Gesch. I. 58 en 85—88. Zie ook N⁰ 6642.) — Afbeelding van een Belgisch werkman met een ander sprekende. Met 2 reg. onderschr.: „Qu'est-ce qu'ils nous chantent avec leur Prince d'Orange?" enz. en deze bijtende bijvoeging: „Avant 3 mois il mettrait la Belgique au „Lombard." (Zie hierover de bijvoeging bij N⁰ 6326.) Belgische lith. znd. nm. gr. 4⁰.

6503 Als voren. — „Le salut de l'état". — 3 Balken met muzieknoten, zoodanig gezet, dat bij het digtvouwen van het papier de woorden voorkomen: *Vive le Prince d'Orange, roi des Belges*." br. 8⁰.

6504 Spotprent op de pogingen van Willem I om België te behouden. — Links de Willemspoort (?) te Brussel, waarvoor eene koe, door 2 Belgen bij de horens voortgetrokken, wat Koning Willem I, die ze bij de staart vasthoudt, wil verhinderen, hoewel de koe hem het gezigt bevuilt, terwijl de Prins v. Oranje de koe uitmelkt. Met 4 reg. onderschr.: „Je main- „tiendrai." Lith. znd. nm. br. 4⁰.

6505 Spotprent op hetz. — Willem I in een leunstoel naast eene tafel, waarop een aangesneden kaas ligt; naast hem staat de Kroonprins. Met 2 ledig Fr. onderschr.: „En ont-ils mangé." enz., en: „Je crains cher père," enz. Lith. znd. nm. kl. br. 4⁰.

6506 Spotprent op hetz. — Op eene brug ontmoeten de Dey v. Algiers en Willem I elkander. Met 5 reg. Fr. onderschr.: „Eh bien Cousin, ton „coup d'état," enz. Lith. door *v. Hemelrijck.* br. 4⁰.

6507 (**17 Oct.**) Spotprent op het (vruchtelooze) verzoek van Willem I aan Engeland om bijstand. (Kemper, Geschied. I. 43, zegt, dat het gerucht van een dergelijk verzoek in de Staats-Ct. van 9 Oct. weersproken is, doch deelt tevens (Aanteek. 39) de officieele weigering van Lord Aberdeen, gedagt. 17 Oct., mede.) — Links Willem I in smeekende houding voor den Engelschen minister Lord Aberdeen: „Votre assistance s'il vous plaît „pour un pauvre marchand de fromage." Goede lithogr. znd. nm. br. 4⁰.

6508 Spotprent op het beginsel van Noninterventie door Frankrijk en Engeland gehandhaafd. (Kemper, Geschied. I. Aanteek. 42.) — Op den voorgrond staan een Belg en Hollander vechtende; achter hen een Franschman, zeggende tot 3 boeren (Pruissen, Rusland en Oostenrijk), die de partijen willen scheiden: „Halte-là, noninterventie." Links een Engelschman op een schip, die hetz. uitdrukt. Bovenaan zweeft een helsch gedrocht, zeggende: „Dat hou jeluy zolang als het te pas komt, alles is mijn uit- „vinding." Zeer slechte lith. znd. nm. br. 4⁰. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6509 **18 Oct.** Opening der Staten-Generaal. (Kemper, Geschied. I. 69.) — Spotprent. — „Guillaume I ouvrant à la Haye la session des Etats- „Généraux le 18 Oct. 1830." — Op een troonhemel staat een kruik met wijden buik en het hoofd van Willem I, zeggende: „Nobles et „Puissants Seigneurs!" enz. Op een lageren trap naast hem een kruik met het hoofd van Prins Frederik. Links 2 rijen gelijksoortige kruiken met verschillende hoofden, nl. leden der 2e Kamer. Lith. znd. nm. gr. br. 4⁰.

6510 Spotprent op hetz. — De Koning zittende onder een troonhemel op een stapel kazen, zijne ministers, en de leden der Kamer, alle als dieren, meestal met ezelskoppen afgebeeld. Met 2 reg. onderschr.: „...Et je „suis encore à la tête d'un peuple dont les idées religieuses," enz. Lith. znd. nm. gr. br. 4⁰.

6511 Spotprent op de Troonrede. — Afbeelding van den troonzetel, waarop de Koning is gezeten met 2 aangezigten. Met onderschr.: „Discours du „trône," enz. en 2 elkander (schijnbaar) weersprekende aanhalingen uit de Troonrede. Lith. znd. nm. br. 4⁰.

6512 (**20 Oct.**) „Het vertrek der veldschutterij van Rotterdam, waaronder
a „een groot aantal vrijwilligers." — Gezigt op Rotterdam met de Boompjes

links in het verschiet. Op den voorgrond 2 schepen en 1 stoomboot, bemand met schutters, door vele andere vaartuigen uitgeleid. Lith. in kleuren naar *Q. M. R. Ver Huell* door *Houtman* te Utr. Uitg. van W. J. v. Oosterzee te Rott. Hg. 60, br. 87 dm. gr. br. fol.

b Dez. plaat. Ongekleurd.

6513 Zinneprent op het uittrekken der Rotterdamsche schutterij. — In het midden een breed monument met het Rotterd. wapen, een standaard, Oranjevlaggen en 2 schutters, enz. Met 2 reg. inschr.: *De moordbrand dreigt,* enz. Lith. naar *A. J. v. Goudoever* door *Houtman* te Utr. Met adres van W. J. v. Oosterzee te Rotterd. br. fol. *Gekleurd.*

6514 Belgische Spotprent op de Rotterdamsche vrijwilligers-korpsen. — Drie afbeeldingen van dwergen, nl. een officier, die op een steen zit, een met een schild in vrouwenkleeding, en een rookende Turk achter elkaar loopende. Met onderschr.: „Les braves de Rotterdam allant à la conquête de la „Belgique." Lith. door *V. Dubrulle.* br. 4°.

6515 **21 Oct.** „Attaque et prise du pont de Walhem par les volontaires „Belges." — Links de brug, die aan de andere kant afgebrand is. Op den voorgrond gewapende Belgen, aan de overzij de Nederl. troepen. Lith. door *P. Lauters* bij *Dewasme-Pletinckx.* Hg. 27, br. 29 dm. br. 4°. Geheel als de platen der Evènements (N° 6388) doch iets grooter.

6516 **26, 27 Oct.**) Oproer en tuchtiging van Antwerpen. (Kemper, Geschied. I. 61.) — Serie van 8 platen, ongen° lith. met 2 à 5 reg. Fr. onderschr. Door *H. Ratinckx* te Antw. br. 4°.

(1) 26/x. Première Conquête à Anvers. — Prise de la porte, dite Slijkpoort.
(2) 26/x. Prise de la Porte de Borgerhout.
(3) 26/x. Prise de la Grande Place et de l'Hôtel de Ville d'Anvers.
(4) 26/x. Prise de la Place de Meir et du Palais Royal d'Anvers.
(5) 27/x. Prise de la Porte Rouge d'Anvers.
(6) 27/x. Vue des ruines de l'Entrepôt d'Anvers (prise du port).
(7) — Vue des ruines de l'Entrepôt d'Anvers du coté de l'Arsenal.
(8) — Ponton la Delphine, de Gand, en rade devant la citadelle, portant les prisonniers Belges.

(N° 4 en 7 bij den Heer A. J. Nijland.)

6517 **27 Oct.** „Gezigt van den brand en beschieten der stad Antwerpen op „27 Oct. 1830, onder het bevel van.... D. H. Chassé met de positie van „Z. M. smaldeel onder den Kapit. ter Zee Jhr. J. E. Lewe v. Aduard." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 90; III, 2. 12, 13.) — Uitgestrekt gezigt op de Antwerpsche kade, met de Schelde en de Holl. schepen (de kanonneerboot van v. Speyk in het midden) op den voorgrond; links het brandende Entrepôt en de Citadel. Onder de voorstelling de naam van ieder schip en zijn kommandant. Fraaije aquatinta naar *A. Waldorp* door *H. W. Hoogkamer.* Met adres van W. J. v. Oosterzee te Rotterd. Hg. 61, br. 100 dm. zr. gr. br. fol.

b Dez. plaat. *Proefdr.* vóór alle lett. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

c Dez. plaat, in fraaijen *kleurendruk.*

6518 Hetz. anders. — „Het beschieten der stad Antwerpen onder het bevel „van den Lt. Gen. Baron D. H. Chassé." — Op den voorgrond de

Schelde, waar de schepen: de Gier, Comeet en Euridice, benevens 3 kanonneerbooten de stad beschieten; op den achtergrond links de Lieve-Vrouwen-kerk en het brandend hooimagazijn; in het midden de St. Andrieskerk en brandend Entrepôt; regts de Citadel. Lith. met 2 reg. onderschr. znd. nm. Hg. 26, br. 35 dm. br. fol. — Hierbij eene verkleinde kopie in omtrek, met de namen der schepen, enz. br. 8⁰.

6519 Hetz. anders. — Op den voorgrond en links de Scheldekaai, met het brandende Entrepôt in het verschiet, regts de Holl. schepen. Onderaan een portret van Chassé. Lith. met adres: *Imprimerie Florae Javae*, nl. van het Botanisch werk (Flora Javae) van Prof. C. L. Blume, vroeger te Brussel, later te 's Hage. Hg. 29, br. 34 dm. br. fol.

6520 *a* Dez. voorstelling, kleiner, met gezigt van de Citadel in het midden op den achtergrond, die op de voorg. pl. niet wordt gezien. Slechte aquatinta naar *J. Steyn* door *P. H. L. v. d. Meulen*. br. fol. Uit: Hallo, Bijdragen, Dl. II. blz. 126.

b Dez. voorstelling. Waarschijnlijk oorspronkelijke *teekening* in O. I. inkt voor het voorg. znd. nm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6521 „Vue prise du coté de la tête de Flandre du Bombardement d'Anvers." Op den voorgrond links het Vlaamsche Hoofd (?), aan de overzijde Antwerpen door de schepen en Citadel in brand geschoten. Met 2 reg. Fransch onderschr. Zeer slechte lith. znd. nm. br. 4⁰.

6522 „Het bombardement van Antwerpen uit de Citadel en van de vloot," enz. — In het midden de stad Antw., ter weêrszijden Holl. schansen, waaruit geschoten wordt; op den voorgrond de Schelde en links eenige schepen. Bovenaan een portr. van Gen. Chassé, in med. Met 3 reg. onderschr. Slechte grav. znd. nm. met adres van Arpels en Gabriels. bl. fol. Dit is zeker de slechtste afbeelding van deze gebeurtenis. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6523 Gezigt der ruinen van het Entrepôt te Antwerpen na het bombardement. — Twee platen, lith. door *Cooper*. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

(1) Vue de l'Entrepôt ... au moment de l'incendie fait par le bombardement. 4⁰.

(2) Ruines de l'Entrepôt ... la vue prise du quai Plantin. br. 4⁰.

6524 „De Brusselsche muitelingen trekken binnen Antwerpen, terwijl .... „Chassé de stad bombardeerd op den 28 (*sic*) Oct. 1830." — Gezigt op eene straat bij de L. Vrouwekerk; regts komen de Belgen aan, en worden door een groepje Antwerpenaars toegejuicht. Slechte lith. met adres van Arpels en Gabriels. br. fol. Pendant van 6420. — Bij den Heer A. J. Nijland.

6525 Dez. voorstelling, met eenige wijziging, b. v. op het 2e huis bij den linkerrand der plaat staat hier het jaar 1732 (niet op de voorg.), ook is de kleeding hier en daar verschillend. Met 2 reg. Duitsch onderschr. en adres van *Arnz en Co.* in Düsseld. br. fol. Onderaan links get.: N⁰ 118. Uit eene serie kinderprenten. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — Waarschijnlijk kopie der voorgaande, slechter geteekende plaat. Pendant van 6421.

6526 **28 Oct.** „Gezigt op de stad Antwerpen, den dag na het bombarde-„ment." — In het midden Gen. Chassé, omringd door den Raad van Defensie der Citadel, den Hertog van Saxen-Weimar rapport doende van het bombardement; op den voorgrond regts Kapt. (tegenwoordig gepens. Generaal) Delprat en andere officieren; op den achtergrond regts de L. Vrouwenkerk van Antwerpen, in het midden het brandende Entrepôt. Lith. in omtrek naar de schilderij van *I. Schouman* door *H. J. Backer*. Hg. 46, br. 56 dm. bl. fol. — Deze plaat diende als prijs in eene verloting van den schilder, waarin de hoofdprijs de oorspronkelijke schilderij was. Hierbij het prospectus, 2 blz. 4°. en eene gelithogr. verklaring der portr. br. 4°.

6527 Twee gezigten van Antwerpen na het bombardement door Chassé van 27 Oct. Beide ongen° lith. met 2 reg. Fr. onderschr. naar *G. Simonau* door en met adres van *P. Simonau* br. fol. Bij den Heer A. J. Nijland.

(1) Vue des ruines de l'Entrepôt d'Anvers, prise dans la cour de l'édifice.

(2) Vue des Prisons, de l'Arsenal et de l'Entrepôt, rue du Couvent à Anvers.

6528 „De Nederlandsche kanonneerbooten, voor Antwerpen gestationeerd." — Op den voorgrond de Scheldekaai met het onttakeld fregat Sumatra; verderop de Schelde met de Nederl. flotille. Lith. met adres: *Imp. Flora Java.* Hg. 28, br. 36 dm. br. fol.

6529 „Perspectief gezicht van de Schelde van het fort Bath tot Antwerpen." — Lith. naar *A. Oltmans Jr.* bij *Desguerrois en Co.* Met adres van Gebr. Buffa en Co. smal fol. *Gekleurd.*

6530 „De Schelde van Antwerpen tot Bath." — Lith. met de namen der plaatsen aan weêrszijden, door *C. Magnenat* (?) met adres v. Fr. Buffa en Zonen. fol.

6531 „Panorama der Schelde." — Antwerpen bovenaan, het fort Bath onderaan. Lith. bij *A. Collings en v. d. Hout* met adres van W. J. v. Oosterzee te Rotterd. fol.

6532 Hetz. iets verschillend. — Lith. door *Clermans* met adres van Gebr. Buffa en Co. fol.

6533 „De Schelde van Bath tot aan zee en de westelijke uithoek van Zeeuwsch „Vlaanderen." — Driereg. onder- en bovenschr. van 2 aaneenbehoorende panoramakaarten. Lith. door *C. Magnenat* met adres van Fr. Buffa en Zonen. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — *a.* Van Bath en Bergen op Zoom onderaan tot Terneuzen bovenaan. — *b.* Van Biervliet onderaan tot Sluis bovenaan.

6534 „Carte des environs d'Anvers." — Het terrein tusschen Lillo en Capelle bovenaan, en Weert en Waelhem onderaan. Lith. met adres van *Steuerwald en Co.* te Dordt en *Broese en Co.* te Breda. fol.

6535 „Plan van Antwerpen en de Citadel." — Het terrein tusschen Lillo en Capellen bovenaan, en Burcht en Berchem onderaan. Lith. door *A. E. M.* bij *L. Springer*. fol.

6536 „Plan de la ville d'Anvers." — Bovenaan de stad en Citadel, onderaan het fort du Nord en het Vlaamsche Hoofd. Belgische lith. met Fr. bijschr. znd. nm. br. fol.

6537 Hetzelfde. Naauwk. kopie der voorg. plaat met aanwijzing van de positie der flotille bij het bombardement. Holl. lith. met Fr. bijschr. znd. nm. br. fol.

6538 Hetz. kleiner Met Holl. beschrijving. Lith. met adres v. *Gebr. Diederichs.* br. fol. Get.: Plaat N⁰ 1. Bijvoegsel tot de Nieuwe Amst. Courant, enz.

6539 *a.* „Plan itinéraire d'Anvers." — *b.* „Carte itinéraire de Willemstad, „Zierikzee à Anvers." — 2 kaartjes, waarvan de eerstgen. met aanwijzing van de ligging der flotille. Naar *J. B. D. B.* door *J. C. Maillart.* Met adres van E. Maaskamp. 8⁰.

6540 Belgische spotprent op Chassé en het bombardement van Antwerpen. — „Un moment de satisfaction le 27 Oct. 1830. — La vengeance est le „plaisir des dieux. — Bombardement d'Anvers." — Chassé zittende op de borstwering der Citadel en uitziende naar het brandende Antwerpen. Met onderschr.: „Quelle belle page pour l'histoire! Mon maître serait-il content!!!" — Lith. get.: *D....Q.* br. 4⁰. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6541 „Le laurier du Baron Chassé." — Chassé in uniform beschouwt een laurierboompje, waarvan de bladeren afvallen, en aan welks voet en zijden de woorden: *Napoléon,* — 27 *Oct.* 1830. — *Bombardement d'Anvers.* Met onderschr.: „Je l'avais gagné par la bayonnette, faut-il que je le perde „par la bombe!..." Lith. get.: *D....Q.* br. fol. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

Chassé had zich in de Spaansche veldtogten onder Soult door zijne stoute aanvallen den bijnaam van *Generaal Bajonnet* verworven. Napoleon benoemde hem tot ridder van het Legioen van Eer en verhief hem in den adelstand als Baron. (Zie v. Kampen, Gedenkb. v. 1830 en 31. blz. 126.)

6542 Als voren. — „Maladie provisoire du Général Chassé." — Chassé, waterzuchtig, te bed liggende, terwijl 2 doctoren hem toespreken; regts Prins Frederik; links een schoorsteen, waarin de duivel. Met bovenst. onderschr. Slechte lith. znd. nm. br. 4⁰.

Waarschijnlijk op het zeer pijnlijke ligchaamsgebrek van Chassé, hetgeen zeer verergerde tijdens zijn verblijf op de Citadel.

6543 (**29 Oct.**) Afbeeldingen van de monumenten op het kerkhof te Vlissingen, voor J. C. Kreijenburg, Kwartiermeester, en P. Hartz, Bootmansmaat bij de Ned. marine, gestorven 29 Oct., opgerigt door hunne medeschepelingen van Z. M. korvet „Comeet". — Beide *teekeningen* in kleuren. znd. nm. gr. 8⁰. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — Pendanten van de volgende afbeeld. van Klinkhamer's graf.

6544 Hetz. — Gezigt op het kerkhof met de monumenten op zijde gezien. *Teekening* in O. I. inkt door *H. A. Klinkhamer.* Hg. 25, br. 19 dm. gr. 4⁰.

6545 Hetz. van voren gezien. Grav. znd. nm. br. 8⁰. Get.: 2e Dl. N⁰ 1. Uit: A. J. Lastdrager, Nieuwste Geschied. v. Nederl. Dl. II.

6546 Afbeelding van het monument, opgerigt op het kerkhof te Vlissingen voor Justus Klinkhamer, Lt. t. Zee 2e kl. op de korvet de Comeet, na den wapenstilstand op 27 Oct. doodelijk gewond en den 29 Oct. overleden. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 357.) — Fraaije *teekening*

in kleuren van de voorzijde. Hg. 87, br. 18 dm. fol. — Hierbij de opschriften der 4 zijden in HS.

6547 Hetz. verkleind. *Teekening* in graauw. Hg. 31, br. 21 dm. gr. 4⁰.

6548 „Vertrek van het mobile bataillon der Amsterdamsche schutterij, 1e af- „deeling naar 's Bosch, onder het bevel van den Majoor O. W. Falck „29 Oct." — Regts de Amstel en de herberg de Beerebijt, waarvoor het muziekkorps en een trekschuit, waarop een vaandrig en eenige schutters; links de weg genaamd: Utrechtsche zij. Lith. naar *Clermans* door *Desguerrois en Co.* Hg. 23, br. 30 dm. fol.

6549 Hetz. anders. — Links bij de Beerebijt liggen de schuiten ter inscheping, enz.; regts in het verschiet de Hooge Sluis en de Zuiderkerk. Lith. van *Desguerrois en Co*, Hg. 23, br. 30 dm. br. fol. *Gekleurd.* — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6550 „Vertrek der Schutterij uit Amsterdam in het jaar 1830." — Naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Sluyter.*, br. 8⁰. Uit? Bij den Heer A. J. Nijland.

6551 „Vaderlijk afscheid bij het vertrekken als vrijwillig schutter." — Zinne-
a prent op hetz. — Een vader zijne 2 zonen vaarwel zeggende. Met 4 reg. vers: „De kern van 't Hollandsch volk," enz. Lith. door *Desguerrois en Co.* met adres van Fr. Buffa en Zonen. fol. Chin. pap.

b Dez. plaat. *Gekleurd.*

6552 (**4 Nov.**) 1e Protocol van de Conferentie der 5 groote Mogendheden te Londen, over den Belgischen opstand. (Kemper, Gesch. I. 81, 83 en 84) — „Conférence de Londres." — Om een tafel zijn een haas, die een kaars draagt (Frankrijk), een vos (Engeland), een aap (Oostenrijk), een paard (Pruissen) en een beer (Rusland), die op eene ter aarde liggende vrouw (Polen) trapt, vergaderd; regts is aan een paal met opschr.: *Belgique libre* een kalkoen gebonden; links evenzoo een bulhond, gem.: *Holland.* Lith. door *N. B.* br. fol. *Gekleurd.* — Hoewel ongen⁰ behoort deze ongetwijfeld in: *La Papillote.* — Bij den Heer A. J. Nijland, die eene verzameling van 25 spotprenten bezit, genaamd: „La Papillote," alle uitgegeven na 1830 over de gebeurtenissen in België, en op weinige uitzonderingen na, in anti-Belgischen geest, met andere spotprenten, get.: *Revue Lithographique* in één fol. band geb. Alle gen⁰ lith., meestal zonder eenigen nm. met 1 reg. opschr. of 1 of meer reg. onderschr. en van ongelijke grootte. De platen, hieruit betrekkelijk België vóór de afscheiding, zijn op het N⁰ beschreven.

6553 Dezelfde voorstelling als op de voorg. plaat met deze wijzigingen. De paal regts, waaraan de kalkoen geketend is, is hier get.: *Belgique*, de beer en aap hebben hier geene rol in de poot, ook is het opschr. thans onderschr. geworden. Lith. naar *H. D.* door *Delaporte* met adres van *Aubert*, éditeur du journal *La Caricature.* br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6554 (**21 Nov.**) Terugtrekken der Nederl. troepen uit België tot over de grenzen, volgens besluit der Londensche Conferentie. (Kemper, Geschied. I. 82.) — Spotprent daarop. — „Chasse Royale." Een eend met kroon en epauletten, en 2 ooijevaars (de een met een kagchelpijp aan de staart) vlugten over een water, terwijl links eenige Belgen op hen schieten. Met 3 ledig Fr. onderschr. en bovenst. opschr. Slechte lith. zad. nm. br. 4⁰.

6555 Spotprent op hetz. — „La poursuite d'un levrier Hollandais." — Een hazewind met gelaat van Prins Frederik vlugt over een waterval, terwijl eenige Belgen op hem schieten. Met dit onderschr. Slechte lith. znd. br. 4°.

6556 Spotprent op hetz. — „La fuite des Hollandais." — Een strand, waarop vele kikvorschen (waaronder Willem I en Prins Frederik) vlugten voor of worden gedood en gemarteld door een troep Belgen. Met dit opschr. en 2 reg. onderschr,: „Mes amis fuyons," enz. Lith. znd. nm. br. 4°.

6557 Spotprent op hetz. — „L'armée Hollandaise prenant son quartier d'hi„ver," — Een groote ronde Holl. kaas, waarin Nederl. soldaten, alle met lange neuzen door eenige gaten zich verbergen, ligt op een bord; uit de kaas steken de Koning en de Prins v. Oranje, zeggende: „Divine „Providence, faut-il, que je les revoye avec de pareils nez." Fr. lith. znd. nm. br. fol.

6558 „Noord-Nederlandsche grenzen." — Opschrift eener kaart in 2 bladen of 3 afdeel. van de Nederl. en Belgische grensprovinciën N. Braband Zeëland, Limburg, Antwerpen, Z. Braband en Oost-Vlaanderen. Lith. van *Houtman* te Utr. 2 bl. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6559 Scheiding van Holland en België. (Kemper, Geschied. I. 73 enz.) — „Basrelief, voorstellende den toestand van België en Holland in den jare „1830, door L. Royer." — Twee groepen, België en Holland, door een altaar met opschrift: „Uit liefde voor het vaderland," vaneen gescheiden, met uitvoerige Fr. en Holl. uitlegging. — Dit boetseersel werd ingezonden voor de tentoonstelling en loterij voor het vaderland, 1831. Lith. door *C. Last*. Hg. 22, br. 50 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6560 (**23 Nov.**) Gevecht tusschen Holl. troepen onder Kol. v. Quadt tegen de Belgen bij Vaas-Hartel in Limburg. — Op den voorgrond vurende Holl. infanterie en artillerie; op den achtergrond het kasteel Vaas-Hartel. Met 3 reg. Holl. onderschr. Naar *J. Steyn* door *W. Schults*. 8°. In: Hallo, Bijdragen. Dl. III, blz. 22. Dit is de plaat, onder N° 5284 als over Nijmegen in 1794 beschreven.

6561 (**23 Nov.**) Spotprent op de vervallenverklaring van het Huis van Oranje van den Belgischen troon door het Belg. Congres. — (Kemper, Geschied. I, 61.) — Gezigt op 2 landtongen, door een golvend water gescheiden. Links eene bende gewapende Belgen, met den Prins v. Oranje en Prins Frederik, blootshoofds (get. 1 en 2); regts een hoopje Hollanders, die een kaas met het gezigt van Koning Willem I en bijschr.: *Aux armes, aux armes!!!* trachten op te vangen. Onderaan twee 2 reg. Fr. verzen get. 1 en 2, benevens een 4 reg. vers met opschr.: „Passage du Moerdyck." Lith. znd. nm. br. fol.

6562 Drie spotprenten over hetz. op een blad. — Bovenaan worden Koning Willem I, Prins Frederik, van Maanen, Libry-Bagnano en anderen door de Belgische maagd het land uitgedreven. Met bovenschr.: „La Belgique „chassant ses voleur." — Onderaan links een uithangbord, met de buste van Willem I en een halve kaas als hoofddeksel, waaronder een kagchelpijp. Met onderschr.: „le 27 Octob. rue de la Madelaine." Regts een man op een stellaadje, een liedje omhoog houdende, dat hij de menigte voorzingt. Met onderschr.: „Plus d'Nassau, Plus d'Nassau," enz. [Zie N° 6418 (3)]. Lithogr. znd. nm. gr. 4°.

6563 Spotprent op hetz. „C'est fini!!!" — Eene bende gewapende Belgen, die Koning Willem I en den Prins v. Oranje over kogels en vuurpijlen voor zich uitjagen. Met dit onderschr. Lithogr. znd. nm. gr. br. 4°. — Het onderschrift is eene toespeling op een regel van „La Brabançonne."

N° 6562—6574 zijn spotprenten op Willem I na het verlies van Belgie.

6564 „Dernière ribotte du gros Guillaume." — Koning Willem I beschonken, met een flesch Belgisch Farobier en glas in de hand met de stoel omvallende, roepende: „Ah, le maudit faroos! il me fait faire la „culbute." Regts op tafel een aangesneden kaas. Lith. znd. nm. br. 4°.

6565 „Le roi des fromages." — Willem I in een uniform, van ronde kazen enz. Links een stapel kazen. Met onderschr.: *Je maintriendrai.* Lith. znd. nm. 4°.

6566 De buste van den Koning staande onder een groote hoop Holl. kazen; links een uil op een boom; regts 2 gewapende ooijevaars. Met 1 reg. onderschr.: „Où peut t'on être mieux, qu'au sein de sa famille." Lith. znd. eenigen nm. br. 4°.

6567 Een koffijpot, in den vorm van het gelaat van Willem I. Met 3 reg. onderschr.: „Koffijpotjie. — Espèce de cruche dont les hollandais se „servent pour prendre leur café." Lith. znd. nm. 4°.

6568 „Ménagerie royale." — Opschrift van een kermisbeestenspel waarin 4 hokken, met onttroonde vorsten, ieder met een 4 reg. Fr. opschrift, zooals: *Le Charlot* (Karel X) *Le Dérouté* (Dey van Algiers), *Le Bronzé* (Hertog v. Brunswijk) en *Le Lion du Nord* (Willem I). De uitlegging doet de befaamde *Jambe de Bois* aan eene menigte toeschouwers. Met 2 reg. Fr. onderschr.: „On prévient qu'une infinité de cages," enz. Lith. znd. nm. br. fol.

6569 „Les Singes errants." — Op een stellaadje laat *Jambe de Bois* een aangekleeden en gekroonden aap (Willem I) door een hoepel springen, waarbij deze de kroon verliest. Links op eene tribune get.: *Les singes errants* 3 apen, nl.: *Le Bronski* (Karl Hertog v. Brunswijk), *Magot de la Barbari* (Dey van Algiers) en *Le stupiditi de l'ile de France* (Karel X). Goede lith. znd. nm. br. 4°.

6570 „Quatuor Royal, en attendant la partie de triomphe! Air du Secret." — In een ruime zaal zitten de Dey v. Algiers, de Hertog v. Brunswijk en Karel X, (get. 1, 2 en 3) te kaartspelen en vragen: „Il ne vient pas! „où peut-il être?" enz. De 4e stoel is onbezet, doch bevat een label, get.: „Je n'ai pas su maintenir!!" terwijl een aangesneden kaas op tafel ligt. Willem I ziet door een raam, zeggende: „Pardon son bagage est „ici," enz. Met 4 reg. Fr. onderschr. in 2 kol. Goede lith. znd. nm. br. 4°.

6571 „Le jeu de cartes." — De Dey v. Algiers en de Hertog v. Brunswijk spelen kaart aan een tafeltje, achter hen Karel X, regts nadert Willem I, (get. 4) beladen met een ronde kaas. Met bovenst. opschr. en 4ledig onderschr. Slechte lith. znd. nm. br. 4°.

6572 „Jeu de poltrons (dit Couyons) en 1830. Historique." — Om een tafel zitten de Koningen van Saksen, Holland, achter wiens stoel Libry-Bagnano

staat, Frankrijk (Karel X) en de Dey van Algiers, waarvan de 3 laatstgenoemden kaart spelen. Om de deur kijkt een ander, zeggende: „Je „t'avais toujours bien dit," enz. Met 5 ledig Fr. onderschr. Lith. znd. nm. br. fol.

6573 „Aux (3) Rois." — Opschrift van het uitgangbord van een logement, waarop 3 koningen afgebeeld zijn. Aan de overzijde een gebouw, gem.: „Chemin „de l'hôpital des fous." Willem I, Karel X en de Dey v. Algiers vragen aan den kastelein om logies. Met 4 ledig Fr. onderschr. Lith. znd. nm. br. fol.

6574 „Les incurables." — Willem I doet zijn gevoeg, zeggende: „Quelles „vilaines choses je suis forcé de lâcher," enz.; naast hem staat Libry en reikt hem het door hem geschreven blad: *Le National* toe, zeggende: „Servez-vous en, Sire," enz. Karel X en de Dey van Algiers wachten op hem. Met bovenst. onderschr. Lith. znd. nm. br. 4⁰.

6575 „Cornichons de quatre nations." — In een groote augurkenflesch ziet men den Dey van Algiers, Karel X, Karel, Hertog v. Brunswijk en Willem I, get.: „Cornichon, d'Alger, de France," enz. Met dit onderschr. Lith. znd. nm. 4⁰.

6576 **30 Nov.** „Vertrek van 2 detachementen der Amsterdamsche schutterij „naar Nijmegen onder de Heeren, Cordes en v. d. Wissel." — Gezigt op den uittogt door de Muiderpoort. Lith. door *Desguerrois en Co.* br. fol. Pendant van 6545.

6577 **1 Dec.** „Het vertrek van 2 kompagniën dienstpligtigen en vrijwilligers „van den 1n ban dienstdoende schutterij van Middelburg, 1 Dec." — Afvaart der stoomboot Prinses Marianne en een ander schip, beide bemand met schutters, wien door eene groote menigte uitgeleide gedaan is. Goede lith. naar *C. Kimmel* door *Steuerwald en Co.* te Dordt. Hg. 37, br. 45 dm. br. fol.

6578 Twintig kleine afbeeldingen van het kantonnementsleven in N. Braband vóór den 10daagschen veldtogt. Op 1 bl. Lith. naar *L. C. H(ora) S(iccama)* door *Vos* bij *Desguerrois en Co.* gr. br. fol. Uit: Utr. Stud. Alm. v. 1832.

6579 Vier ongen⁰ afbeeldingen van de hoofdwachten der Nederl. schutterij in N. Braband in 1830 en 31. Alle lith. naar en door *M. A. v. Straaten* bij *Houtman* te Utr. br. 4⁰. Chin. pap.

(1) Hoofdwacht te Oirschot. — (2) Hoofdwacht te Rozendaal. — (3) Hoofdwacht te Tilburg. — (4) Hoofdwacht te Oosterwijk.

6580 Hetz. kleiner en anders. — Vijf ongen⁰ platen, alle lith. naar *L. C. H(ora) S(iccama)* door *Vos* bij *Desguerrois en Co.* kl. br. 4⁰. Uit: Utr. Studenten Alman. v. 1832.

(1) Wachthuis aan de Boschpoort te Bergen op Zoom. — (2) Roozendaal. — (3) Wachthuis de Nachtegaal te Tilburg. — (4) Hoofdwacht te Oisterwijk. — (5) Poppel.

6581 „Hollandsche voorpost bij Breda." — *Teekening* in kleuren (door *W. de Klerck*). br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6582 (**22 Dec.**) Eerste opvoering op den Stads Schouwburg te Amsterdam van het drama: „Het dorp aan de grenzen," door Mr. J. v. Lennep

(Zie: v. d. Vijver, Jaarboek v. Amst. 1830, blz. 257.) wat eerst den 28en Dec. werd uitgegeven. — Twee platen van tafereelen hieruit, met onderschr. der woorden, enz. Lith. naar *P. Fontijn* door *H. J. Backer*. Ieder hg. 32, br. 39 dm. br. fol. Chin. pap.

(1) 1e Bedrijf, 7e tooneel. — De Belgische kapt. d'Eglantiers dicteert ten huize van den burgemeester en kastelein Nicolaas aan diens Hollandsche dienstmeid Maria een overwinningsrapport.

(2) 2e Bedrijf, 12e tooneel. — Het overvallen en gevangen nemen der Belgen ten huize van Nicolaas.

b Dez. voorstelling. Fraaije origineele *teekeningen* in kleuren voor de voorg. platen. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

c Dez. voorstelling verkleind. Lith. in omtrek met de namen der voorgestelde personen onderaan. Znd. nm. br. 4°. In denz. Atlas.

d Dez. voorstelling, nog meer verkl. Lith. in omtrek met de lijst der personen links van de voorstelling. Znd. nm. br. 8°.

6583 **1831.** „Almanak voor het jaar 1831." — Bovenaan eene afbeelding van het Entrepôtdok te Amst. en de 4 jaargetijden; onderaan eene lijst der reisgelegenheden per diligence, stoomboot en beurtschip. Lith. door en met adres van *M. J. Dessauer* te Amst. br. fol.

6584 „Kaart van het Tooneel des oorlogs in 1831." — Bovenaan Tholen en Tilburg, onderaan Brussel en Maastricht. Door *W. C. v. Baarsel* met adres van G. J. A. Beijerinck te Amst. br. fol. — In: A. J. Lastdrager, Nieuwste geschiedenissen v. Nederland. Amst. 1839. Dl. I.

6585 „Landkaart der Nederl. gewesten, welke het tooneel des oorlogs zijn." — Kaart van het oorlogsterrein tusschen Willemstad en Nijmegen bovenaan, en Brussel en Luik onderaan. Lith. znd. nm. br. fol.

6586 „Overzigt van het tegenwoordig oorlogstooneel." — Kaart van het terrein tusschen Bergen op Zoom en Breda bovenaan, en Rupelmonde en Lier onderaan. Met afzond. Perspectief der Schelde van het fort Bath tot Antwerpen. Lith. znd. nm. met adres van Gebr. Diederichs. br. fol. — Bijvoegsel tot het Handelsblad.

6587 (**Jan.**) Spotprent op de pogingen der Belgen tot het verkrijgen van een koning. (Lastdrager, N. Geschied. I. 103—06. Zie n°. 6643, enz.) — „De Belgische troon of het volk zonder hoofd." — Een troon met uithangbord: *Te huur of te koop,* enz., waarnaast eenige menschen zonder hoofd. Onderaan eenige Belgen, op den grond zoekende, *„Awel! 't is een fameus werk dat zoeken noar ien ooft, zulle!"* Slechte grav. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.* Bij den Heer A. J. Nijland.

6588 „Het Belgische Congres of de verwarde Ménagerie." — Spotprent op de
a oneenigheid in het Nation. Congres over het verkiezen van een koning, voornamelijk tusschen de Stassart en Lebeau tegen Gendebien en Rogier. (Juste, Le Régent. Bl. 60—66.) — De leden, alle met dierenkoppen, in 2 kampen geschaard, gereed elkaâr aan te vallen. Met bovenst. onderschr. Slechte lith. in omtrek naar *M. C. D. V.* br. 4°. *Gekleurd.* Op Universiteitsbibl. te Amst.

b Dez. voorstelling. Origineele? *penteekening* v. h. voorg. znd. nm. br. 4°.

6589 Spotprent op de Belgische Generaals Daine en Kessels. — „Belgische „riddertrouw." — Regts aan den oever der Schelde staat Kessels als Belg. officier met zijn rijdier (een ezel); naast hem de Potter, nl. een man die een groote pot, get.; „de Libertait," omhoog houdt. Aan de overzijde komt de Belgische Generaal Daine als Holl. officier, met valsche wissels in de hand, van eene galg, met opschrift: *Naar Utrecht*, vrij, doordat de strop wordt afgebroken door een cijfer *f* 43,000, en stapt op een walvisch, die door Kessels wordt vastgehouden. Slechte grav. znd. nm. br. fol. *Gekleurd*. Bij den Heer F. Baron v. Brakell.

Daine, voormalig officier in Holl. dienst, was in 1821 in een crimineel proces gewikkeld wegens het in omloop brengen van een valschen wissel en ontving eenige jaren later een voorschot van *f* 43000. — van Koning Willem I ter betaling van zijne schulden. In Oct. 1830 werd hij opgeroepen om zich voor het Hoog Milit. Geregtshof te Utrecht te verantwoorden wegens zijn gedrag bij het escorteren van een konvooi proviand uit Maastricht naar de citadel van Luik, 30 Sept. 1830, wat in handen der Belgen was gevallen. Bij Kon. besluit van 11 Nov. 1830 werd Daine van de lijst der Holl. militairen afgevoerd als deserteur.

6590 Hetzelfde, eenigzins anders. — De galg is zonder opschrift, doch een label, get.: *Naar Utrecht*, ligt er onder. In den omhoog gehouden pot der Liberteit liggen doodsbeenderen. Het onderschr. en de inschriften zijn hier regelmatig gegrav.; op de voorgaande niet. Lith. znd. nm. br. fol.

6591 Spotprent op Daine en Kessels. — Een galg, waaraan 2 misdadigers hangen, en waarnaast een rad voor een valschen wisselmaker (Daine). In het water daarbij zwemt een walvisch, die aan den duivel aan den oever vraagt: „Is mijn baas (Kessels) al hier?" en ten antwoord ontvangt: „Jou baas ga ik aanstonds halen." Met 10 reg. Holl. onderschr. in 2 kol. Slechte lith. znd. nm. br. fol. *Gekleurd*.

6592 Als voren. — „Gedenkwaardige tijdstippen uit het leven van den Gene-„raal Daine." Spotprent in vier afdeelingen, ieder met 3 of 4 reg. onderschr. Lith. znd. nm. met adres: à Londres Marchands de nouveautés. br. fol.

(1) 1797. Jadis. — Debut van den Generaal Daine (als trommelslager).
(2) 1821. Avant. — Privaatbezigheden van den Generaal of de valsche wisselbrief.
(3) 1824. Pendant. — Milddadigheid van Z. M. of de bevrijding van Vilvoorden.
(4) 1830. Après. — Dankbetuiging en erkentelijkheid van een overlooper, of Daine bevelhebber der adellijke ridders van Belgiën.

6593 Dez. voorstelling met opschr.: „Gedenkwaardige tijdstippen uit het leven „van den Generaal-Majoor Daine," en deze wijzigingen: De hazenkop van den tamboer op de 1e afbeelding is hier een menschenhoofd, zooals ook het apengezigt van Daine op de 4e afbeeld. in een menschelijk gelaat met een slaapmuts veranderd is. De 2e regel v. h. onderschr. van die afbeeld. luidt thans: „Daine bevelhebber der Muitelingen." Lith. door *A. Verhoesen* bij *Houtman*. br. fol.

6594 „Kessels of de man van de walvisch." — Spotprent als de vorige op Daine. Vijf ongen⁰ afbeeldingen naast elkaâr op 1 blad. Lith. door *A. Verhoesen.* Hg. 18, br. 40 dm. br. fol.

(1) Debut als Douanier. — (2) De toevallige droom te Chaam. — (3) De gesloten koop aan het strand te Ostende. — (4) De vereerde walvischkooper of de schavuit voor zijn tent met een kruis beloond. — (5) Bevelhebber der artillerie van de Muitelingen.

6595 „Den Ridder Kessels, Commandant van de stoomwalvisch bij de belege„ring van Maastricht." — Afbeelding van een met Belg. geschut en manschappen gewapende stoomboot op 4 wielen, welks dek door het geraamte van een walvisch gevormd wordt. Lith. znd. nm. Hg. 21, br. 30 dm. br. 4⁰.

6596 Kessels zit op een walvisch op wielen; rondom hem staan de leden van het Congres: een Pruis, Rus, Oostenrijker, Engelschman en Franschman. Achter hem eene menigte vermagerde smeekelingen en een stad in vlammen; links Holl. schepen. Goede grav. znd. nm. met adres van A. Cramer en Co. Hg. 20, br. br. 23 dm. br. 4⁰. *Gekleurd.* — Onder de voorstelling een gekleurd papier, waarop: „De Walvisch. — Leider „Charade. — Zullen de rebellen de *proef* doorstaan?" — Pendant van N⁰. 6424.

6597 Kessels, als Belgisch vrijwilliger, rijdende op zijn walvisch, dien hij met beide handen bestuurt. Lithogr. znd. nm. br. fol. — In de verzam. v. de Chambre des Représentants te Brussel.

6598 „De ridder Kessels in de kast." — Kessels in een gevangenis, wien door den cipier eten gebragt wordt. Met onderschr.: „Ziedaar, stik niet „in de graten" en: „Vriend, ik heb geen trek in kleinen graten." Lith. naar en door *H. L. v. d. Houten* te 's Hage. br. 4⁰. *Gekleurd.* — Bij den Heer A. v. Stolk.

6599 Spotprent als voren. — Kessels blootsvoets zittende in eene kooi. Met onderschr.: „De Leuwerk Kesjes (*sic*) op êen groen zooitje." Slechte lith. naar en door *H. L. v. d. H(outen).* br. 4⁰. Pendant der voorg. pl. In de verzam. v. de Chambre des Représentants te Brussel.

6600 **19 Jan.** „Kloekmoedigheid van den fusilier Clausse, betoond met het „redden van zijnen gewonden wapenbroeder Engster, op den 19 Jan. „1831, in het gevecht bij het kasteel Castert aan de linker Maasoever „nabij Maastricht." — Clausse verdedigt zich bij een boom tegen de naderende Belgen; aan zijne voeten de gewonde Engster; links toeschietende Nederl. schutters; op den achtergrond het door den vijand bezette kasteel. Met 4 reg. Holl. onderschr. Lith. naar *L. A. Vintcent* door *Desguerrois en Co.* Hg. 25, br. 30 dm. br. fol. Chin. pap.

Hierover bestaat een tooneelstuk. Zie Catal. Maatsch. v. Ned. Letterk. te Leiden, 1877. N⁰ 1380.

6601 Hetz. anders en grooter. — Fraaije *teekening* in O. I. inkt naar (of door ?) *N. Pieneman.* Hg. 48, br. 60 dm. br. fol. — Bij Mevr. Douair. Brantsen te Rheden.

N⁰. 6602—6641 zijn historie- en zinneprenten op de zelfopoffering van J. C. J. van Speyk.

6602 „Kanonneerboot op de Schelde onder zeil." — In het midden een kanonneerboot en sloep; links 2 Holl. oorlogschepen; regts een andere kanonneerboot. Aquatinta naar *C. v. d. Hart*, door *W. H. Hoogkamer.* Hg. 31, br. 39 dm. br. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

In Aanhangsel pag. 409 4. Deel

6603 **5 Febr.** Het overrompelen der boot van J. C. J. v. Speyk. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 349, 50.) — Gezigt op het verdek der boot. In het midden v. Speyk, met een brandende lont in de linkerhand, gereed naar de kajuit te gaan; regts achter hem staan de kapt. Gregoire en de sergeant Petit, beide van het Belg. vrijkorps de Gorter; een matroos springt over boord, terwijl 3 Belgen aan boord klimmen. Fraaije lith. naar de schilderij van *J. J. Eeckhout* en *G. Wappers* (door *Madou*) bij *Ch. Motte* te Parijs. Hg. 51, br. 63 dm. gr. br. fol. — Hierbij behoort een sleutel met verklaring der personen. br. fol. — De oorspronkelijke schilderij berust op het Paleis te Amsterdam.

b Dez. voorstelling. Oorspronkelijke *teekening* in sepia. Bij den Heer A. v. Stolk.

6603* Dez. voorstell. verkl. Lith. naar *G. J. Bos* door *Emrik en Binger*. gr. br. 4°. Uit: Bladz. uit de Geschied. van Neerl. roem en grootheid.

6604 Hetzelfde anders. — Gezigt op de Schelde met Antwerpen; regts 4 Holl. kanonneerbooten; links op den voorgrond bij de Waterbatterij de boot van v. Speyk door de Belgen overmand. Lith. naar *J. C.* en *P. J. Schotel* door *G. Craeyvanger* bij *Desguerrois en Co.* Hg. 42, br. 52 dm. br. fol. Pendant van N° 6614.

6605 Hetz. anders. — Slechte kopie der plaat v. Craeyvanger. Op den voorgrond links de boot van v. Speyk door de Belgen overrompeld; op den achtersteven v. Speyk; regts eene sloep met Belgen, die naar de boot vaart; in het verschiet Antwerpen. Lith. met onderschr.: „5 Februarij 1831." Naar *C. C. A. Last* door *Desguerrois en Co.* Chin. pap. br. fol. Bovenaan get.: 1837, 2. Uit: Nederl. Museum. Jg. 1837, blz. 149 e. v. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6606 Hetz. anders. — Twee platen, gen° 1 en IV. van het aan wal raken en in de lucht springen der boot van v. Speyk. Beide met 8 reg. Holl. vers in 2 kol. Zeer slechte grav. znd. eenigen nm. br. fol. *Zeldzaam.* Bij den Heer A. v. Stolk. — N° II en III heb ik nooit ontmoet.

I. Regts vooraan de boot van v. Speyk; links de andere schepen.

IV. De boot in de lucht springende; op den voorgrond een man in een schuitje.

6607 Hetz. geheel anders. — Regts de aan wal liggende kanonneerboot; waarvan een man in zee springt; op den oever talrijke gewapende Belgen. Lith. naar *P. le Comte* door *Daiwaille en Veldhuysen.* Met adres van F. Kaal, Blaauwburgwal, N° 16. Hg. 26, br. 31 dm. br. fol. — Hierbij eene afzonderlijk Uitlegging. kl. 4°. Zie N°. 6618.

6608 Hetz. anders. — Gezigt op het verdek der boot, alwaar v. Speyk, met een pistool in de opgeheven hand zich naar de kajuitstrap begeeft, terwijl eenige der bemanning met Belgen handgemeen zijn. Met 2 reg. vers van de Breet. Lith. naar *N. Pieneman Zoon* door *Desguerrois en Co.* Hg. 23, br. 25 dm. br. 4°. Chin. pap.

6609 Hetz. bijna als voren. — Het dek der boot, alwaar v. Speyk, omringd door eenige Belgen het neêrhalen der vlag aanschouwt. Met 2 reg. onderschr.: „Ons die boot! Omlaag die vlag! Haal uwe papieren!" enz. Naar *L. A. Vintcent* door *J. B. Tétar v. Elven.* br. 8°. Onderaan get.: Pag. 111. Uit: v. Meerten, Leven van v. Speyk. Bij Mr. S. v. Gijn.

6610 Hetz. geheel anders. — Regts de wal met gewapende Belgen; middenin de gestrande kanonneerboot, waarop de Nederl. vlag door den vijand omlaag wordt gehaald; links twee andere kanonneerbooten. Weinig historische voorstelling met onderschr.: „Geweld gepleegd aan de kanonneer-„boot N° 2," enz. Slechte lith. znd. nm br. fol. — Bij Mr. S. v. Gijn.

6611 Hetz. anders. — Gezigt in de kajuit, links v. Speyk, een pistool in de kruidkamer losbrandende; regts binnenstormende Belgen. Met 1 reg. Holl. onderschr. Fraaije lithogr. naar *D. du Bois* bij *Lemercier* te Parijs. br.fol.

6612 Hetz. anders. — v. Speyk in de kajuitskamer, den brand in het kruid
a schietende. Fraaije grav. naar *R. Craeyvanger* door *J. C. Bendorp.* Hg. 15, br. 22 dm. 8°. Chin. pap. Uit: Nederl. Muzenalm. 1838.
b Dez. pl. *proefdr.* vóór het bovenschr. op groot pap.

6612* Hetz. anders. — v. Speyk met een brandende cigaar de kajuit binnenkomende. Met 1 reg. onderschr. Naar *J. Smies* door *W. Nieuwhoff.* br. 8°. Get. bl. 93. In: Koning, Leven van v. Speyk.

6613 Hetz. anders. — Gezigt in de kajuit, alwaar v. Speyk op den voorgrond regts met een cigaar den brand in een kruidvat steekt. *Teekening* in zw. krijt door *J. L. Sorenze* naar de schilderij van *Jb. Schoemaker Doyer,* hangende in het Burgerweeshuis te Amsterdam. gr. 4°. Op de Universiteitsbibl. te Amst. — Op het museum v. d. Hoop zijn hiervan twee andere voorstellingen door denz. schilder, en één door *M. Schouman.*

6614 „Het springen der boot van v. Speyk." — Bijna dez. voorstelling als op N° 6604, behoudens het springen der boot en het omslaan van een schuitje met Belgen. Lith. naar *J. C. en P. J. Schotel* door *G. Craeyvanger* bij *Desguerrois en Co.* br. fol. Pendant van 6604.

6615 Hetz. eenigzins anders. — Op den voorgrond en middenin de wal, bezet met Belgen, terwijl de stukken van de boot, menschen, enz. in de lucht geslingerd worden. Onderaan een portret van J. C. J. v. Speyk. Lith. door *G. S.* met adres *Imp. Flora Java.* br. fol. Pendant van 6528.

6616 Hetz. anders. — Op den voorgrond links het fort Laurent met de in de lucht vliegende boot; regts de Schelde, enz. Met 2 reg. onderschr. en 2 reg. vers uit: Helmers, Holl. Natie. Lith. door *F. Magnée,* Schoonschrijver van Z. M. Hg. 31, br. 37 dm. br. fol.

6617 Dez. voorstelling, kleiner. Met 6 reg. Fr. onderschr. Slechte lith. door *H. Ratinckx* te Antw. met adres J. Beunis te 's Bosch. Hg. 25, br. 28 dm. br. 4°.

6618 Hetz. anders. — Regts de wal met het opvliegend schip. Lith. met 2 onderschr. naar *P. le Comte* door *Daiwaille en Veldhuysen.* Met adres van F. Kaal. br. fol. Pendant van N° 6607.

6619 Hetz. geheel anders. — Op den voorgrond de boot, die met de bemanning in de lucht springt, terwijl de Belgen er de Nederl. vlag neêrhalen. Met 4 reg. Holl. onderschr. en 6 reg. vers in 2 kol.: „Wel hem, die „'t Vaderland," enz. Slechte lith. znd. nm. bij *Tels en Gebr. Gazan* te Rotterd. br. fol. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6620 Hetz. anders. — In het midden de opvliegende kanonneerboot; op den achtergrond links Antwerpen; regts de Schelde en het Vlaamsche Hoofd. Met 6 reg. Fr. en Holl. onderschr. Lith. naar *Witdoeck* met adres van P. Tessaro te Antw. Hg. 16, br. 23 dm. br. 4^{0}. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6621 „Heldendood. — J. C. J. van Spijk." — Omschrift van eene voorstelling der overrompeling van v. Speyk, omgeven door een lauwerkrans, met het borstb. van den held bovenaan. Geëtst (?) znd. nm. Hg. 44, br. 32 dm. fol. *Zeer zeldzaam.* Bij den Heer A. v. Stolk.

6622 Het springen der boot. — Ruwe houtsn. waaronder een lied van 6 coupletten in 4 kol. op den dood van v. Speyk. Met adres van T. C. Hoffers, in de Korte Pannekoekstr. bij de Nieuwe Markt, Wijk I, 330, te Rotterd. Plano.

6623 Afbeelding van het springen van een Nederl. oorlogschip (Alphen?) in het gezigt van een West-Indische stad (Curaçao? Zie N^{0} 4332.) Slechte oude houtsn. door *Coldewijn*, thans gebruikt voor deze gebeurtenis, die hiermede niet *kan* bedoeld zijn. Hg. 15, br. 27 dm. br. 4^{0}. — Hierbij een relaas in 4 kol. van breeder formaat van het springen van v. Speyk's boot. Waarschijnlijk te Amsterd. uitgeg. bij v. Kolm.

6624 Twee afbeeldingen ten voeten uit van J. C. J. v. Speyk. Beide lith. met 4 reg. Holl. vers en adres van C. M. Ferrari te Amst. in boekdr. 4^{0}. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

a J. C. J. v. Speyk in 1813, als Amsterd. Burgerweesjongen, met het Burgerweeshuis te Amst. op den achtergrond.

b Dez. in 1831 als Luit. ter Zee 2e klasse, met de kanonneerboot op den achtergrond.

6625 Vier voorstellingen uit het leven van v. Speyk; in het midden zijn portret, en aan de 4 hoeken zijne geschiedenis; zamen 9 afdeelingen op 1 bl. Lithogr. znd. eenigen nm. Hg. 20, br. 27 dm. br. fol.

6626 Geslachtlijst van J. C. J. v. Speyk. 1 Bl. boekdr. br. fol. — Drie facsimilés van brieven van v. Speyk aan zijne verwanten: Mevr. de Dieu en J. v. Gleim te Amst., geschreven voor Port Mahon en Antwerpen. 4^{0}. en fol. — Alle uit: J. Koning, Leven van v. Speyk. 1832. 8^{0}.

6627 Trophee met den voorgevel van het Burgerweeshuis te Amst., het springen der boot, het Milit. Willemskruis enz. Naar *J. Smies* door *Velijn.* 8^{0}. Uit: Koning, Leven van v. Speyk. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6628 Zinneprent op van Speyk's heldenfeit. — Op den voorgrond de Nederl. maagd met den regterarm, waarin de vlag, rustende op een pedestal met borstb. van v. Speyk; de Nederl. leeuw, die zijne tanden toont, enz. In het verschiet Antwerpen en het springen der boot. Met Holl. onderschr. Lith. naar *J. Schouman* door *C. C. A. Last* bij *Desguerrois en Co.* Hg. 55, br. 41 dm. gr. fol. *Chin. pap.*

6829 Als voren. — Een gedenkzuil met de buste van v. Speyk, waarboven de Faam, en 9 reg. inscriptie; voorts de weenende Nederl. maagd en leeuw. Links een genius met Naamlijst der omgekomenen; wijders het springen der boot, de Lieve-Vrouwenkerk van Antw., enz. Naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Sluyter.* Hg. 34, br. 45 dm. br. fol.

6630 Als voren. — *a* Eene graftombe, met het springen der boot en de Nederl. maagd. Lith. naar en door *P. Barbiers* bij *Desguerrois en Co.* Hg. 21, br. 28 dm. br. 4^{0}. — *b* Dez. plaat op Chin. pap.

6631 Als voren. — Een vierkant monument met het springen der boot en 10 reg. vers. Bovenaan eene wapentrophee en genius, met de Onsterfelijkheid en lauwerkrans, Mars met schild en 5 reg. vers. Links wordt v. Speyk bij de onsterfelijke helden opgenomen. Met 2 reg. onderschr. Lithogr. znd. eenigen nm. Hg. 36, br. 28 dm. fol.

6632 Als voren. — Eene graftombe, met de buste van v. Speyk, waarop een zeeofficier met afgewend gelaat eene krans nederlegt. Een geknielde weesjongen graveert eene 4 reg. inscr. Lith. naar *Diepo Negoro* te Batavia (?) door *Ourang-Kang-ki* (?) Met adres van F. J. Weygand te 's Hage. br. 4°.

6633 Als voren. — De rouwdragende Nederl. maagd zit bij het stoffelijk overschot van den held; links de Onsterfelijkheid. Geëtst znd. nm. (door *v. d. Berch v. Heemstede.*) kl. fol. Chin. pap. *Hoogst zeldzaam.* Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6634 „Treurtafereel op den ... heldendood van den Luit. J. C. J. v. Speyk." — Bovenaan eene ruwe houtsn. met gedenkzuil, enz. Onderaan een levensschets in 3 kol. en vers van 8 coupletten in 4 kol. Met adres van T. C. Hoffers te Rotterd. Plano.

6635 Ontwerp voor een monument ter eere van v. Speyk. — Eene spitse eerzuil, met den Nederl. leeuw, die een brandende fakkel houdt, rustende op een voetstuk met basrelief, waarop de overrompeling der boot van v. Speyk Onderaan een plattegr. van het voetstuk. Schets*teekening* in kleuren znd. eenigen nm. Hg. 93, br. 58 dm. dubbel gr. fol.

6636 Ander ontwerp. — Een 3 kantige zuil, waarin de Faam een 3 reg. inscriptie schrijft, rustende op een 4 kantige pedestal met afbeelding van het springen der boot en opschr.: „Het stoffelijke is verstrooid, maar „zijnen Roem blijft onvergankelijk." *Teekening* in kleuren znd. nm. met spr.: *Con amore.* fol. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6637 Ander ontwerp. — Een driekantige zuil van grijzen steen, met opschrift: *van Speyk*; in het voetstuk eene voorstelling in med. van het springen der boot. *Teekening* in kleuren. gr. fol. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6638 Ander ontwerp. — Op een vierkant voetstuk van zwarten steen, met de buste van v. Speyk in lauwerkrans, staat een groote bol, omgeven door een koperen band, get.: *S. G. A. D.* Aan den band hangt een med. met den Ned. leeuw; bovenop een kraus, gevormd door booten, in wier midden een brandende fakkel; ter weêrszijden van den bol 2 zeelieden (?) *Teekening* in kleuren znd. nm. Hg. 51, br. 42 dm. gr. fol. Bij den Heer A. J. Nijland.

Nog vele andere ontwerpen van een Monument voor v. Speyk bij den Heer A. v. Stolk.

6639 Ontwerp voor een gedenkpenning ter eere van v. Speyk, met afbeelding van het springen der boot, waarboven de Faam met de Nederl. vlag. *Teekening* in sepia znd. nm. 12°. — Hierbij 3 andere dergelijke *geteekende* medailles. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6640 Afbeelding van twee gedenkpenningen op den dood van v. Speyk. Lith. znd. nm. 4°. In: Lastdrager, Nieuwste Geschied. I.

6641 Zinneprent op de Nationale geestdrift in 1830 en 31. — „De geest van „v. Speyk bezielt de Hollandsche land- en zeemagt, ter verdediging en

„bescherming onzer Vaderlandsche vlag." Zinneprent, voorstellende een Hollandsch officier, matroos en infanterist op den voorgrond, zoodanig gegroepeerd, dat tusschen deze 3 personen in, de gedaante van v. Speyk zigtbaar wordt. In het verschiet Antwerpen en het springen der boot van v. Speyk. Lith. naar *E. Maaskamp* door *Desguerrois en Co.* kl. 8°.

6642 Dergelijke voorstelling met 4 reg. onderschr.: „De geesten van Willem I, „met het zinnebeeld der Unie in de hand; van Prins Maurits met den „degen in de overwinning van Nieuwpoort, en van den Admiraal de „Ruyter op de rivier van Londen," enz. Lith. naar *E. Maaskamp* door *Magnenat*. kl. br. 8°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6643 (**Febr.**) Spotprent op de verlegenheid der Belgen, wien tot koning te kiezen. (Zie N° 6587 enz.) — De Belgische maagd aan het strand der zee, waaruit voor haar een zeemeerman opduikt, die op zijn hoofd een plank draagt met de beeldjes der kroonpretendenten, (wier namen op dit ex. zijn bijgeschreven), van Leopold tot Otho van Beijeren. Met onderschr.: „L'embarras du choix." Lith. znd. nm. br. 4°.

6644 Spotprent op de onderhandelingen over de keuze van een Belgischen koning. — „Le marchand de rois." — Een Savoijaard met een draaiorgel, waarin acht als vorsten gekleede poppen voorbijgedraaid worden, terwijl hij er een te koop biedt. Onderaan een Fransch lied in 4 coupletten, met toespelingen op den Hertog v. Leuchtenberg en den Hertog v. Nemours. Lith. znd. nm. fol.

Hierbij een Fransch strooibillet in 12°. in België gedrukt, ten gunste van het Huis v. Oranje, met opschrift: „Appel au peuple," en beginnende: „Belges! les manoeuvres de la diplomatie," benevens een afschrift van een 12 reg. Fr. versje, in die dagen geplaatst in het door Durand uitgeg. Journal de la Haye.

6645 „Le boutique de Pantins." — Afbeelding van 7 aangekleede marionetten (voorstellende Willem I, Lodew. Philips, zijne dochter? Lord Grey, den Aartsbisschop v. Mechelen, den Hertog v. Saxen-Coburg (?) (of Prins v. Leuchtenberg?) en den jongen Hertog de Nemours (?) die aan een touwtje, tusschen 2 staken gespannen, zijn opgehangen. Lith. znd. nm. br. fol. *Gekleurd.* Bovenaan get.: *Revue Lithographique* (N° 34). Bij den Heer A. J. Nijland te Utrecht.

6646 Spotprent op de intrigues, bijzonder der Belgische Orangisten, bij de verkiezing van een vorst in België. (Kemper, Geschied. I. Aanteek. 194, 95.) — Aan een kanaal zit ter weêrszijde een Belg te hengelen; verderop een troep vliegende visschen, en in de verte onder een brug een meerman met gelaat van Willem I. Met 7 reg. Fr. onderschr.: „Approchez, „Messieurs et Dames, c'est ici la grand' pèche en eau trouble," enz. Lith. znd. nm. gr. br. 4°.

6647 Het dragen van den Belgischen kroon. — Drie Belgische ministers liggen te spartelen onder een grooten, zwaren kroon, hetgeen Louis Philippe lagchende aanziet. (Zie Kemper, Geschied. I. 123.) Met onderschr.: „Ils n'ont pas les reins assez forts, ça me reviendra." Lith. naar *Ch. Ph.* door *Langlumé*. Met adres van Aubert te Parijs. gr. 4°. Bij den Heer A. v. Stolk. — Hierbij behoort welligt eerder de plaat N° 6395.

6648 **7 Febr.** „Députation du Congrès Belge offrant la couronne au Duc de „Nemours 1831". — In het midden Louis Philippe met zijn 2 zoons, de Hertogen v. Orleans en Nemours, voorts de Koningin, enz.; links de 8 Belgische afgevaardigden met Surlet de Chokier aan het hoofd; verder Fransche Generaals, enz., waarbij Belliard, enz. Naar *Weber* door *Ch. Motte*. Hg. 35, br. 35 dm. fol. In: L'histoire du Palais Royal par Vatout. fol.

6649 Spotprent op de candidatuur van den Hertog v. Nemours. — „Pas de „protocole dansé au Palais Royal à Paris." — Op den voorgrond eene dansende jonge dame (België), vis-à-vis de Hertog v. Nemours. Lith. znd. nm. br. 4°. Bij den Heer A. v. Stolk.

6650 Spotprent op de weigering van den Hertog de Nemours den Belgischen kroon aan te nemen. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 106.) — Links bieden 5 Belg. afgevaardigden den kroon aan, waarnaar de jonge Hertog grijpt, doch wat zijn vader, Koning Lodew. Philips, ontraadt. Met onderschr.: „Prends pas ça, cadet, c'est d'la poison." Lith. znd. nm. br. 4°.

6651 Spotprent op hetz. — Een bejaard heer in nachtgewaad, gereed de trap op te gaan, zegt aan de portierster: „Madame Laporte, si on vient me demander pour être Roi," enz. Lith. naar *J. B.* br. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6652 (**14 Febr.**) Spotprent op de terugkomst der Belgische deputatie uit Parijs. — „La joyeuse entrée ou le retour." — Op een wagen van *Paris* naar *Bruxelles* zitten de Belgische afgevaardigden met zeer lange neuzen. Lith. znd. nm. met adres: à Paris au magasin de Caricatures. br. 4°.

6653 Als voren. — „Le retour." — Afbeelding v. 9 Belgen paarsgewijze op kagchelpijpen rijdende. Lith. get.: *C. Ft.* br. 4°. Bij den Heer A. v. Stolk.

6654 (**22 Febr.**) Spotprent op de Potter en het verlies zijner populariteit; nl. op den aanval van het opgehitste Brusselsche gemeen op het café *de la Bergère* den 22 Febr. 1831, waar eene republikeinsche vereeniging vergaderde, waarvan de Potter medelid was; door eenige vrienden vooraf gewaarschuwd, was hij weggebleven en vertrok kort daarna naar Frankrijk. Zie: Juste, L. de Potter; etc. Blz. 113.

a „La faveur populaire ou Jadis et Aujourd'hui." — Opschrift in kapit. en curs. boven 2 afdeelingen; de linksche: *Triomphe*, stelt zijn feestelijken intogt te Brussel 1830 op 27 Sept. voor, toen het volk het rijtuig zelf voorttrok; regts vlugt hij voor eene vijandiggezinde menigte (*Avanie*). Iedere afbeelding met 2 reg. Fr. onderschr. Lith. znd. nm. br. 4°.

b Dez. voorstelling. Slechte doch naauwkeurige kopie van de voorg., kenbaar aan de cursieve letter van het opschrift. br. 4°. Bij den Heer F. Baron v. Brakell.

6655 Spotprent op hetz. — Vier afbeeldingen, ieder met 1 reg. Fr. onderschr. Bovenaan regts de Potter in den kerker, get.: *Avant*; daaronder dezelfde door het volk aangebeden, get.: *Pendant*; bovenaan links de Potter door het volk mishandeld, get.: *Après*; daaronder een oude man en vrouw, dit betreurende: „Eh, eh, eh, faite du bien à un vilain," enz. Lith. znd. nm. br. 4°.

6656 Spotprent op de Potter. — Afbeelding van de Potter in wanhopige houding, aan eene tafel zittende. Met onderschr.: *Diabele de P(otter)*

veertig stemmen van de 400. Slechte lith. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.* In de verzam. van den Heer F. Baron v. Brakell. — Waarop kan dit doelen??

6657 Spotprent op denz. — Portret van de Potter, borstb. regts, met 3 kleurige slaapmuts op, met een geweer en doode bok op den rug hangende; waaronder in HS.: „Deze bok heb ik te Brussel geschooten." Lith. naar en door *H. L. v. d. H(outen)*. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

6658 Spotprent op de beraadslagingen van het Belgische Congres over een koning. — „Uitwerkselen van het Congres." — Een (Belgische) koe wordt door een Hollandschen boer van voren en een Belgischen boer van achteren vastgehouden, terwijl een Engelschman haar uitmelkt. *Teekening* in kleuren (naar eene plaat?) br. 4°.

b Dez. voorstelling, iets kleiner en omgekeerd. Regts de Hollander, links de Belg, hier als soldaat gekleed. Met onderschr.: „Uitwerkselen van de „Conferentie." *Teekening* in kleuren. br. 4°. Bij den Baron F. v. Brakell.

6659 Spotprent op de Conferentie nl. scheepjes, schilderhuisjes, steeken, enz. alle van het papier der protocollen vervaardigd. Met onderschr.: „Les Proto-„coles finiront toujours par servir ... à quelque chose." Lith. znd. nm. met adres: *Montagne de la Cour*, N° 17. br. fol. *Gekleurd.* Bovenaan gem.: Revue Lithographique N°. 3. Bij den Heer A. J. Nijland.

6660 (**24 Febr.**) Spotprent op het regentschap van Surlet de Chokier en op zijne ministers. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 107.) — „Le Berger „devenu roi. — Partage du gateau." — Regts zit een schaap (de Chokier) op een troon, aan welks regterzijde een vos met schoolplak (Rogier, Adjudant), voor den troon ligt een taart op een kussen; links staan 7 verschillende dignitarissen, alle met dierenkoppen; zooals: een geknielde dog (Plaisant, Chef der politie), een ezel (van der Linden, een notariszoon, vroeger Procureur te Gend), een eend (Baron Copin?), een kalkoen (Gendebien), een paauw (v. d. Weyer, Min. v. Buitenl. zaken), een zwijn (de Mérode, Minister van Eeredienst?) en een aap (Joly, Minister van Oorlog, ex schilder). Lith. znd. nm. waaronder in H.S. de namen der personen. br. fol.

b Hetzelfde; naauwkeurige kopie, doch met groot cursief onderschr. en verklaring der personen onderaan, gen° 1—9. Bij den Heer A. v. Stolk.

6661 Als voren. — „Surlet de eerste, Koning der Belgen." — Zijne afbeelding als gewoon burger, ten voeten uit, zittende, en een potje bier drinkende, lezende den *Courrier des Pays-Bas*. Regts staat hij als schaapherder bij eene kudde, (doelende op zijne groote schapenfokkerijen). Lith. znd. nm. gr. 4°.

6662 Als voren. — Portret van S. de Chokier, ten voeten uit, zittende met een voorzittershamer in de hand voor een tafel. Met 2 reg. onderschr.: „et moi aussi je ... ça parle de soi-même." Lith. znd. nm. gr. 4°. Bij den Heer A. v. Stolk.

6663 (**Maart?**) Spotprent op het Nation. Congres. — „Belgisch Congres." — Op den voorgrond twee groote kommen, get.: *Schuim van den 24 Aug.*, waaromheen 6 personen, gen° 1—6, blazende zeepbellen, get.: *Vrijheid van Drukpers en Onderwijs*, *Non-interventie*, *Onafhankelijkheid van België*,

enz. Op den achtergrond de gezanten der 5 groote Mogendheden. Onderaan eene verklaring der personen, get. 1—6. Ruwe lith. znd. nm. br. 4°. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6664 Hetz. anders. — „Belgica 1831." — Een gedecoreerd persoon, die uit een groote kom, get.: „Schuim van 24 Augustus", eenige zeepbellen blaast, zooals: „Leening van 12 millioen; Eeuwige uitsluiting van Nas„sau; Luxemburg en Limburg ons," enz. Ruwe lith. met bovenst. onderschr. gem.: *P. B. C.* geëntrelaceerd en: *à London*. fol. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6665 (**5 Maart.**) Spotprent op de leening van 12 millioen gulden, gesloten den 5 Maart 1831 door het *Gouvernement Provisoire* met het huis Rothschild. — „Courses de fonds Belges. — Banque de Bruxelles." — Gezigt op het plein voor het gebouw der Brusselsche bank, waaruit de rouwvlag gestoken is en waarvoor een menigte menschen stand houden. Regts rijden Graaf Vilain XIV en Ch. de Brouckère, ieder met een grooten geldzak naar Luxemburg. Met onderschr.: „De Broukere, l'homme mon„naie et le Vilain Comte, quatorze plus vilain volent ... à la défense „du Luxembourg." Lith. van *b. Lier frères*. br. fol. — Bij den Heer A. v. Stolk.

Deze leening volgde op een manifest van den Regent Surlet de Chokier aan de Luxemburgers om het Oranjejuk af te werpen; terwijl Ch. de Brouckère, Min. v. financiën, en Vilain XIV, afgevaardigde van het Congres voor Luxemburgsche zaken, derwaarts gezonden werden, om den afval zoo mogelijk door geld te ondersteunen.

6666 Spotprent op hetz. — „La Belgique est un état sans écu." — Bovenaan een rebus, voorstellende een balansstaat, omgeven door verschillende bijschriften. Met 2 reg. onderschr.: *Etat sans écu; le trône renversé; l'honneur effacé,* enz. Onderaan een 1 reg. Holl. vers door *v. L.* 6 Mei 1831. Lith. znd. nm. gr. 4°. — Bij den Heer F. Baron v. Brakell.

6667 Spotprent op hetz. — „Grand triomphe d'une petite nation." — In het midden een trophée van Belgische vlaggen en wapens, enz. get.: *A nos soutiens.* Links eene vrouw met schuldbrieven in een mandje, zeggende: (au rebours) „On ne paie que les petits." Regts Mercurius, zeggende: „Je m'en vais!" hetgeen doelt op het verval van den handel in België na de afscheiding. Op den voorgrond ligt de gevallen Justitia, die door een haan besprongen wordt. Bovenaan staat in een zin het woord *La B.lgi.u.* Lith. znd. nm. fol.

b Dez. plaat. *Gekleurd.* Beide bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6668 **8 Mrt.** „Gezigt der stad Brielle en het vertrek der Brielsche mobiele „Schutterij, vereenigd met die van Vlaardingen, Maassluis en Middel„harnis ... naar ... Breda." — Op den voorgrond het Brielsche Diep, met de sterk bemande sloepen, die de haven regts op den achtergrond zijn uitgevaren en door eene digte menigte worden uitgeleide gedaan. Middenin in de verte de toren v. Brielle. Goede lith. naar *U. J. Lautsz* door *Soeterik* bij *Houtman* te Utr. Met adres v. J. Kluit Jr. te Brielle. Hg. 42, br. 53 dm. br. fol.

6669 (**19 Mrt.**) Heldendaad van Jacob Hobein, Israëlietisch matroos uit 's Hage (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 355.) — Op den voorgrond de Holl. sloep, op de Schelde bij Fort Philippine vastgeraakt, met de achtergelaten Nederl. vlag, die door Hobein onder het vuur der links op den wal geposteerde Belgen bemagtigd wordt. In het verschiet regts een Nederl. schip, links de citadel. Slechte lith. met 1 reg. onderschr.: „De Geest „van v. Speyk vergezeld, den moedigen Hobein." kl. 4°.

6670 Dez. voorstelling. Naauwk. kopie v. h. voorg. met hetz. onderschr. doch zonder komma achter *vergezeld*, en in 2 reg. Lith. znd. nm. kl. 4°.

6671 Dez. voorstelling. Kopie evenals de voorg., kenbaar aan de fout in het onderschr.: „De Ceest van van Speyk," enz. Lith. znd. nm. kl. 4°.
Deze 3 pl., 6669,70,71, bij den Heer Mr. S. v. Gijn; de 2 laatste zijn de slechtste, maar zekerlijk ook de zeldzaamste afbeeldingen.

6672 Portret borstb. van den matroos J. Hobein. — Onderaan de voorstelling van zijne behouden terugkomst. Lith. naar *D. Dubois* door *P. Barbiers* bij *Desguerrois en Co.* fol.

6673 **29 Mrt.** „De Lieve-Vrouwestraat te Bergen op Zoom, op het oogenblik „der uitbarsting van het Laboratorium. gen. Stoelemat." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 281.) — Gezigt in de Lieve-Vrouwenstraat, waar een digte wolk van steenen en puin op de verschrikt vlugtende burgers en soldaten wordt geslingerd. In het verschiet de Gevangenpoort en de vlam der uitbarsting, die boven de daken uitslaat. Fraaije lith. naar *M. Mourot* door *Houtman*. Hg. 20, br. 36 dm. br. fol. *Chin. pap.*

6674 Hetz. anders. — Twee ongen° platen. Lithogr. door en met adres van *Steuerwald en Co* te Dordt. Ieder hg. 32, br. 39 dm. br. fol. Beide bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

I. Gezigt in de Lieve-Vrouwenstraat bij het logement Middelburg, 10 huizen ongeveer van de Gevangenpoort. In het midden eene vrouw met haar verpletterd kind in den arm; verderop gekwetste soldaten, waarbij anderen op hunne geweren leunende.

II. „De ruine van het kruidmagazijn Stoelemat te Bergen op Zoom." — Op den voorgrond de ingestorte muren en wallen, met werklieden bezig het puin te verwijderen. Op den achtergrond de Gevangenpoort; links de Lieve-Vrouwenstraat.

6675 Hetz. anders. — Regts de puinhoopen der wallen, welke men bezig is
a op te ruimen; links eenige ontredderde huizen. Lith. naar *M. Mourot* door *A. Verhoesen* bij *Houtman*. Hg. 30, br. 35 dm. br. fol.
b Dez. plaat. *Gekleurd*. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6676 „Beschrijving op het springen van het kruidmagazijn, genaamd: Stoelemat „te Bergen op Zoom," enz. — Bovenaan 3 oude houtsn.; voorts eene beschrijving in 3 kol. en onderaan een vers van 12 coupletten in 4 kol. Met adres van T. C. Hoffers (te Rotterd.). plano.

6677 Plan van Bergen op Zoom, met aanwijzing van de op 29 Maart 1831 aangerigte verwoesting. Lith. d. *Houtman*. fol.

6678 (**2 Apr.**) Twee afbeeldingen van gevechten tusschen Nederl. en Belgische troepen nabij het dorp Esbeek. — I. De Koninkl. jager Peereboom verdedigt zich tegen 8 Belgen, aangemoedigd door den geest van v. Speyk.

II. De Luitenant Broese, aangevallen door eenige honderden Belgen, steekt zijn degen in den grond, zweert niet verder te gaan, en verdedigt zich manmoediglijk met 4 schutters, beschermd door den geest van v. Speyk. — Op beide voorstellingen staat achter de genoemde krijgslieden een soort gedaante, die den geest moet voorstellen. Twee pl. met deze onderschr. Lith. znd. nm. br. 8°. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6679 (**2 of 3 Mei ?**) Spotprent op den ex-brouwer Borremans, later Kolonel der Belgische Jagers, in garnizoen te Gent, die in Maart 1831 met Gregoire en eenige andere Orangisten eene contra-revolutie ten gunste van den Prins v. Oranje trachtte te verwekken, welke mislukte. (Kemper, Geschied. I. 121—23.) Borremans werd den 2? Mei veroordeeld tot 5 jaar gevangenisstraf. — In een groot vat zit een Belg. officier aan een weefstoel kwasten makende, en ontvangt door een raam van Willem I een wissel van 4300 gl. Links hangen 2 platen, een waarop een brouwer in een wijnkelder afgebeeld is, gem.: *Avant*, de andere, gem.: *Après*, stelt een officier aan een galg hangende voor. Op den voorgrond een Belg. officier en een blouseman (Gregoire). Met 5 ledig Fr. onderschr. Lith. znd. nm. br. fol.

6680 (**26 Mei.**) „Hendrik van Leuven scheurt de Vlag, welke de Belgen voor „'t kasteel van Antwerpen geplaatst hadden aan stukken, terwyl de geest „van v. Speyk hem vergezeld." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 357). — In het midden de vlaggestok waarbij v. Leuven de vlag met zijne tanden vaneenrijt; links een troepje vlugtende Belgen; regts de citadel. Met 2 reg. onderschr. Lith. znd. nm. br. 8°.

6681 Dez. voorstelling eenigzins anders. — In het midden v. Leuven, de vlag met de handen vaneenscheurende, regts, verderaf dan op de voorg. plaat de Citadel. Met 1 reg. onderschr. br. 8°. — Deze en de voorg. bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6682 Hetzelfde, anders; in het midden van Leuven, regts de vlugtende Belgen. Met 2 reg. Holl. vers: „Des vijands hoon," enz. Lith. gr. znd. nm. br. 4°.

6683 Dez. voorstelling, even groote kopie of origineel van de voorg. pl. met onderschr.: „De Hollandsche fuselier H. v. Leuven 26 Mei 1831" waarnaast ter weêrszijde een 6 reg. Holl. vers: „Daar staat hij, op St. Lau„rens" enz. Slechte grav. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

6684 (**Mei.**) Zinneprent op de vaderlandsliefde, geplaatst voor de lijst van kunstwerken, ingezonden ter verloting ten behoeve v. h. vaderland, tentoongesteld te Amst. in het Paleis v. Justitie van 28 April tot 9 Julij 1831. (v. d. Vijver, Jaarb. v. 1831. 45, 67.) Met 4 reg. vers van *de Breet.* Naar *N. Pieneman,* lith. van *Desguerrois.* — Twee bijna gelijke doch verschill. lithogr., op de eene (hg. 16$^1/_4$ dm.) ziet de koning regtuit; op de andere, lossere en grootere, (hg. 18$^1/_4$) is het gelaat *regts* gekeerd. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6686 (**10 Julij.**) „Nationale kleederdragt." — Spotprent op de mislukte
a pogingen van den dichter B. H. Warnsinck, Suikerraffinadeur te Amsterdam, om tijdens den Belgischen opstand eene nationale kleederdragt in te voeren. Middenin op een hoog trapje staat de kleine Professor Kie-

keriki, zeggende: „Stelt u gerust," enz.; links eene dame en heer, in de aantenemen kleeding, welke laatste vraagt.: „Zijt gij reeds officieel?" Regts een ander paar in oudere 17eeuwsche kleeding. Bovenaan ziet men den Nieuwen IJzeren Spoorweg, waarop 2 wagens, die door een man met een blaasbalg voortgeblazen worden naar de maan. Met onderschr.: *Thans en Voorheen.* Grav. znd. nm. met adres van *A. Cramer en Co.* Hg. 20, br. 30 dm. br. fol. Bij den Heer F. Baron v. Brakell.

b Dez. plaat. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

In: De Atlas. Amsterdamsche Zondagskronijk van 10 Julij 1831, en volgende N°. staan de brieven van Warnsinck over dit onderwerp. In het N°. van 4 Sept. is eene annonce van de „Maatschappij voor de Nation. kleederdragt" waarvan het hoofdbestuur te Amst. zou gevestigd zijn, terwijl te Zwolle, Leeuwarden en Utrecht zich reeds onderafdeelingen geconstitueerd hadden; doch te Amsterdam vond het plan slechts bespotting, hoewel in het laatst dezes jaars eenige personen zich daarmede in het publiek vertoonden. (v. d. Vijver, Jaarb. v. 1831. 149.) Niettemin verscheen in 1832 bij Gebr. Diederichs te Amsterdam een tijdschrift voor dameskleeding: Euphrosyne, en een ander, Proteus genaamd, voor heerenkleeding, beide in nationalen geest, met modeplaatjes. Van het eerste zagen echter slechts 12 N° met 14 gekl. platen, van het andere 8 N° het licht, daar beide door gebrek aan deelneming gestaakt werden en thans zeer zeldzaam zijn.

6687 Spotprent op den toestand van België in 1831. — Vooraan gaat de Belg. leeuw, bereden door een Jezuit, die een stok draagt met een domper en waaraan een opschrift hangt: *Liberté en tous, mais pour nous.* In de hand houdt hij eenige lange ketenen, die aan de neuzen van de hem volgende Belgen (regtsgeleerde, boer, soldaat, patriciër, enz.) bevestigd zijn; boven hen zweeft Frankrijk. Met onderschr.: „La Belgique en 1831 „sous la protection de la France." Lith. door *L. Gisle.* br. 4°.

b Dez. plaat, met bijgevoegde 1 reg. verklaring onder het onderschr.

6688 Dez. voorstelling, eenigzins anders. — De Jezuit, die op den leeuw zit, en de anderen bij den neus heeft, draagt een vaandel, met opschr.: *Courier des Flandres. — Patriotes! Voilà votre destin. — La Belgique en* 1831 Met 1 reg. verklaring onderaan. Lith. znd. nm. br. 4°.

6689 Dez. voorstelling. Naauwk. kopie der voorg. plaat, znd. verklaring onaan. Lith. znd. nm. br. 4°.

6690 (4 **Junij**.) „Les despotes de Downing Street." — Spotprent op de verkiezing van Prins Leopold van Saxen-Coburg tot Koning der Belgen. (Kemper, Geschied. I. 153.) — In het midden aan het strand der zee staat een hooge zuil, met protocollen omwonden, die door Palmerston en Talleyrand omvergeschopt wordt, en waarvan Koning Leopold met een zak gevuld met protocollen, afvliegt naar de overzij van een water (Eng. Kanaal) waar hij door een hoopje Belgen met verlangen afgewacht wordt Regts bij den verbroken zuil staan de andere leden der Conferentie: Esterhazy, v. Bulow en Matuszewic, die weinig met de besluiten der Conferentie waren ingenomen. Op den achtergrond een stoomfabriek met opschrift: *Protocol making office.* Geestig ontworpen lith. znd. nm.

(Door *P. G. C. Poelman.*) Hg. 38, br. 50 dm. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer A. J. Nijland.

6691 (**17 Julij.**) Spotprent op de aankomst van Prins Leopold in België. — „De nieuwe koning zeeziek." — Midden in een vertrek zit Prins Leopold, wien door een kamerheer een kom wordt voorgehouden met de woorden: „Ne vous genez pas Sire, quoique l'odeur ne sent pas le musc! Grav. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.* Uit: Arke Noachs, 5e Jg. 1831. No. 5.

6692 Spotprent als voren. — Prins Leopold stapt als blouseman met een groote last protocollen op den rug de Belgische grenzen over. Met onderschr.: Dernier protocole en cnair (*sic*) et en os." Lith. znd. nm. gr. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6693 **21 Julij.** „Entreé de Leopold I, Roi des Belges à Bruxelles." — Gezigt op de versierde Porte d'Anvers, vroeger Porte Guillaume, waardoor de koning met zijn gevolg rijdt, terwijl de nationale garden aan weêrszijden geschaard staan. Lith. door *Lauters* bij *Dewasme-Pletinckx.* br. 4°.

6694 Hetz. anders. — Lith. naar en door *Madou en Lauters* bij *P. Simonau.* Hg. 72, br. 57 dm. gr. fol. — Op de Koninkl. Bibliotheek te Brussel.

6695 Dez. voorstelling eenigzins anders. Met 1 reg. boven- en 2 reg. Fr. onderschr. Lith. door *Simonau* met adres van *Fietta frères* te Bruss. br. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6696 „Entreé de Leopold à Bruxelles." — Spotprent, voorstellende Koning Leopold, zittende met een poedel (v. d. Weijer) in een kruiwagen, welke door een Belg gekruid en door 5 honden (de 5 groote mogendheden) voortgetrokken wordt. Lith. znd. nm. br. 4°.

6697 Inhuldiging van Leopold I als Koning der Belgen te Brussel. — Gezigt van de koninkl. estrade bij de kerk St. Jaques, alwaar de koning bloots-hoofds en staande naast Baron d'Hoogvorst, Gerlache, President van het Nation. Congres en anderen, de redevoering van den Regent Surlet de Chokier aanhoort. Op den voorgrond eene menigte volks, waaronder men het vrijwilligerkorps van de Chasteler opmerkt. Fraaije lith. naar *Madou en Lauters* bij *P. Simonau* te Bruss. Hg. 72, br. 57 dm. zr. gr. fol.

6698 Hetz. anders. — Lith. door *Dewasme-Pletinckx.* br. 4°. Pendant van N° 6693.

6699 Dez. voorstelling, eenigzins anders. — Op het frontispies boven de koninkl. tribune staat: *Sancta Jacoba,* terwijl de Koning hierop staande, op de voorg. pl. zittende is afgebeeld. Met 1 reg. boven- en 2 reg. Fr. onderschr. Lith. van *Simonau* met adres van *Fietta frères* te Bruss. br. 4°. Pendant v. N° 6695. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6700 Zinneprent op koning Leopold. — Vier kaarten van schoppen, in wier midden een hartenheer staat, gem.: *Leopoldus.* Met onderschr.: „Un roi „de cartes au milieu d'un jeu de piques." Lith. znd. nm. br. 4°. *Gekl.*

6701 „Le petit singe." — Spotprent op koning Leopold? — Afbeelding van een aangekleeden aap, zittende op een hond. Regts tegen den muur van een huis is eene proclamatie aangeplakt, beginnende: „Leopold I, par la „grâce de de Potter, Tielemans et v. d. Weyer, roi des Belges," enz. Fr. lith. znd. nm. 4°. Bovenaan regts get.: Macédoine pittoresque N° 4. Bij den Heer F. Baron v. Brakell.

6702 (**Julij.**) Plattegrond van het Nederl. legerkamp te Reijen, nabij Breda. Met afzonderl. carton van de omstreken van Breda. Op 2 bl. Lithogr. znd. eenigen nm. br. fol. — Hierbij eene beschrijving 8°. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6703 (**23 Julij.**) „De Koning in het leger." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 119.) — Koning Willem I te paard, het legerkamp te Reijen inspecterende. Met bovenst. onderschr. Lith. van *L. Samijn.* Chin. pap. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6704 Hetz. anders. — Naar *V. Bing* door *J. P. Lange.* br. 8°. Uit: G. Engelb. Gerrits, Het leven en de regering van Willem I. Amst. 1845. 8°.

6705 (**28 Julij.**) Spotprent op België na de verwerping der 18 artikelen door Nederland. (Kemper, Geschied. I. 154.) — „Kabinetsraad van Ko-„ning L(eopold)." — In het midden de Koning, vragende: „De door mij „bezworen 18 art. zijn verworpen, hoe nu met 't Belgisch volk?" Links een minister, antwoordende: „Het Belgisch volk heeft veel geschreeuwt," enz.; regts een ander, zeggende: „Z. M. moet denken beter een half „ei dan de leege dop." Slechte lith. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.*

6706 Zinneprent op de oorlogsverklaring van Holland aan België, ondanks de vertoogen der Londensche Conferentie. — De koningen van België, Engeland en Frankrijk liggen onder den Nederl. leeuw, die uitroept: „Ik laat mij in geen kluisters slaan," wat door de Keizers van Rusland en Oostenrijk en den Koning van Pruissen wordt aangezien. Met vele Holl. of Fr. zinsneden. Slechte lith. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.*

6707 (**2—12 Aug.**) De tiendaagsche veldtogt. — Serie van 24 kleine afbeeldingen (2 op 1 blad) van gevechten uit dezen veldtogt, gen° 1—24, ieder met 1 reg. Holl. onderschr. Gegrav. naar *H. P. Oosterhuis, H. Vettewinkel, J. Jelgerhuis Rz., P. F. van Os, H. Breukelaar Jr.* en *G. Craeyvanger* door *J. B. Tetar v. Elven, P. Velijn* en *W. Nieuwhoff.* 8°. Uit: J. Olivier Jz., Merkwaardigheden uit den 10daagschen veldtogt. Amst. 1834. — Portret van den Prins v. Oranje door J. B. Tetar v. Elven.

1 's Konings wapenschouwing in het kamp v. Reijen.
2 Hoofdwacht te Oirschot.
3 Uitreiking der vaandels door den Prins v. Oranje te 's Bosch.
4 De Prins verkondigt 's Konings bevel *Voorwaarts.*
5 Stormenderhand innemen van Raevels.
6 Bivouac op de Eerselsche heide.
7 De Student Huët te Oostham gekwetst.
8 Gevecht bij het Hazegras.
9 Uitval der bezetting v. d. Citadel.
10 Het opbrengen der genomene Belgische schepen.
11 Gevecht bij Hasselt.
12 Vlugt van Daine en zijn leger.
13 Aanslag van een Belgischen sluipmoordenaar (op den Prins van O.)
14 Edelmoedigheid van den Majoor Laasman.
15 Het nederstorten van 's Prinsen gewond strijdros.
16 Gevecht bij den IJzeren berg.
17 Vlugt van Leopold.

18. Capitulatie van Leuven.
19. Binnentrekken v. Leuven.
20. Bijeenkomst v. d. Prins v. Oranje en Gérard.
21. De aanslag van een Belg tegen den Prins v. Oranje
22. Ontmoeting v. h. Koninkl. gezin te 's Hage.
23. Binnenhalen der veroverde stukken te 's Hage.
24. Intogt der Prinsen te Amsterdam.

6708 **2 Aug.** „Schets aanduidende den opmarsch der 4 divisiën uit het kamp „van Reijen en kantonnementen op den 2 Augustus 1831 tot voor Leuven met „aanwijzing der plaatsen in Belgie, alwaar de Hoofdkwartieren op elken „datum gevestigd waren." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I, 122.) Bovenaan Breda en het kamp bij Reijen; onderaan Leuven en Maastricht. Lith. van *Weijtingh en v. d. Haart* te Amsterd. 1856 4⁰. Op de Universiteitsbibliotheek te Amst.

6709 Zinneprent op het uittrekken der Nederl. troepen over de grenzen. — In den Holl. tuin zit de Nederl. maagd naast een pedestal met het Nederl. wapen, waarbij de Koning en de Prins v. Oranje. Grav. znd. nm. 8⁰. Uit? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6710 Spotprent op de Belgen of gevecht bij Baerle-duc. — Een Nederl. schutter trekt de Belgische grens bij Baerle-duc over, zeggende: »Vecht „nu muiters"; regts 3 Belgen, waarvan een zich overgeeft en de andere vlugten, zeggende: „Begot! goon ik ik franschen (*sic*) holen sulle," enz. Grav. znd. nm. br. 4⁰. *Gekleurd.* (Zie over dit gevecht bij Baerle-duc Hallo, Bijdragen. IV. 213.)

6711 „Het vermeesteren van den Kapitalen Dam (bij Sluis in Staats-Vlaan- „deren?) waarbij het Witte Huis is omver geschoten, onder aanvoering „van de kolonels Ledel en Boellaerd v. Tuijl." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I, 123.) — Op den voorgrond Nederl. artillerie en infanterie; achteraan het door de Belgen bezette Witte Huis. Slechte lith. znd. nm. met adres van Tels en Co. te Rott. br. fol.

6712 Dez. voorstelling; kopie der voorg. plaat, met 3 reg. onderschr.: „Het „innemen der kapitale Dam te Staats-Vlaanderen," enz. Even slechte lith. als de voorg. pl. znd. eenigen nm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6713 (**3 Aug.**) „Bivouacq der Leidsche Jagers" op de Eerselsche heide in den nacht van 2 op 3 Aug. — Lithogr. naar *J. Mock* door *v. d. Sande Bakhuijzen* bij *Steuerwald en Co.* 8⁰. Uit: Leidsche Stud. Alm. Jg. 1832.

6714 „Plan der Schelde van boven Antwerpen tot aan het dorp Doel. Met de „positie onzer scheepsmagt bij de hervatting der vijandelijkheden tegen „de Belgen, op den 3en Aug. 1831," enz. — Naar *M. F. Courier dit Dubekart* door *W. C. v. Baarsel.* Met adres v. F. Kaal te Amst. 1832. Hg. 48, br. 67 dm. gr. br. fol. *Gekleurd.*

6715 „De roemrijke overwinning van de Hollandsche vloot op de Schelde als- „mede het vernagelen der kanonnen en het uithalen van drie koop- „vaardijschepen, in Aug. 1831." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, 2. 48.) — In het midden de Schelde waarop 3 kanonneerbooten, 2 oorlogschepen en 3 stoombooten varen. Links eene stad (Antwerpen??) regts een schans, waarop eenige soldaten de kanonnen vernagelen. Met

3 reg. onderschr. Zeer slechte en onmogelijke voorstelling. Znd. nm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6716 (**3, 5, 7 Aug.**) Drie platen van verschillende bij Antwerpen geleverde gevechten den 3, 5, 7 Aug. 1831. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I, 122, 126; III, II, 46, 49.) Alle ongen⁰ slechte lith. znd. nm. met 2 of 3 reg. onderschr.: en adres van Tels en Co. te Rott. br. fol.

(1) Het veroveren van het fort St. Marie bij Antwerpen door 40 Hollandsche matrozen op bevel van Gen. Chassé op 3 Aug. 1831.

(2) Uitval der Hollanders uit de Citadel, en vernagelen der stukken onder het bevel van Gen. Chassé in den ochtend van 5 Aug. 1831.

(3) Aanval der Belgen op 2 aan lager wal geraakte Holl. kanonneerbooten, onder de officieren Bouricius en v. Maldeghem, in het Zwin bij het Hazegras; doch na eene manmoedige verdediging met behulp der manschappen van de kapt. Hopbergen en v. Spaan op de vlugt gedreven, den 7 Aug. 1831.

6717 **3, 8, 12 Aug.** Gevechten bij Ravels, Diest, Hasselt, Bautersem en Leuven van 3—12 Aug. 1831. — 7 ongen⁰ platen. Alle lithogr. met 3 reg. Holl. onderschr. en adres van Desguerrois en Co. Hg. 18, br. 23 dm. br. 4⁰.

(1) 3/VIII. De Prins v. Oranje bij Ravels, te voet.
(2) 3/VIII. De Hertog v. Saxen-Weimar in het bosch bij Ravels.
(3) 8/VIII. De Prins v. Oranje en Prins Frederik bij Hasselt.
(4) 12/VIII. De Prins v. Oranje bij Bautersem.
(5) 12/VIII. De Prins v. Oranje bij Leuven.
(6) 12/VIII. De 3e divisie bij Bautersem slaags zijnde.
(7) 12/VIII. Verwonding van den Kol. N. C. de Galliëris en diens zoon door één kanonkogel bij Leuven. (Lastdrager, I. 142.)

De platen 3—6 naar *J. Jelgerhuis* door *Clermans*. De 2 eerste op Chin., de 5 laatste op gew. pap.

6718 Dez. voorstelling van N⁰ 1, 2, 3 en 4, doch grooter en met kleine verandering v. stoffaadje. Alle slechte *schetsteekeningen* in O. I. inkt znd. nm. br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

6719 (**4 Aug.**) Schets van de standplaats der Utrechtsche schutterij in het gevecht bij Capelle. Lith. naar *P. G. v. Dam*. 8⁰. In: Bosch, Gedenkb. d. Utr. Schutterij. II.

6720 **6 Aug.** Kaart van het gevecht bij Houthalen. — Door *W. C. v. Baarsel*. br. fol. Uit: Olivier, De 10daagsche veldtogt. Bij Mr. S. v. Gijn.

6721 „Gevecht bij Houthalen." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 130, 31.) — In het midden 2 stukken geschut, waarbij 2 officieren te paard; regts een optrekkende afdeeling voetvolk; links een stilstaande en vurende divisie; links en regts brandende woningen, enz. Met 4 reg. onderschr.: „Het oogenblik, waarin het 2e Bat. der 2e Afdeel. Friesche Schutterij, „na een marsch van 24 uren, tegen den avond van den 6en Aug. 1831, „in dit gevecht een beslissend aandeel neemt," enz. Lithogr. naar Kol. *Groenia* door *N. Pieneman* bij *Desguerrois en Co*. Hg. 29, br. 34 dm. Chin. pap. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6722 Hetz. kleiner en anders. Met onderschr.: „Gevecht op den straatweg bij „Helchteren en Houthalen, 6 Aug. 1831." Lith. znd. nm. br. 8°. Uit? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6723 7 Aug. Inneming van het dorp Sonhoven bij Hasselt. — Links een heuvel, waarop een boerenhoeve; regts een andere heuvel, bezet door de Belgen; in het midden de grindweg naar Sonhoven, waarlangs eene afdeeling Holl. infanterie oprukt. In het verschiet de Belgen, geposteerd op den weg voor het dorp. Met 2 reg. onderschr.: „Glorierijke over- „winning, behaald op de Belgen," enz. Goede grav. znd. nm. Hg. 29, br. 35 dm. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6724 8 Aug. „De overwinning voor Hasselt op den 8n Aug. 1831." (Last-
a drager, Nieuwste Geschied. I. 134.) — In het midden de Prins v. Oranje te paard, op een heuvel, omringd door zijn staf. Op den voorgrond regts voorbijtrekkende vrijwillige jagers; links het vlugtende Belgische leger en de torens v. Hasselt. Aquatinta naar *J. Jelgerhuis* door *H. W. Hoogkamer.* Hg. 44, br. 49 dm. br. fol. Pendant v. N° 6739.

b Dez. plaat, in kleurendruk. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

c Dez. plaat, zwarte *proefdruk v. a. l.*

d Dez. voorstelling. Oorspronk. *teekening* in O. I. inkt voor het voorg. Bij den Heer A. v. Stolk.

6725 Hetz. anders. Met onderschr.: „Slag van Hasselt." Naar *J. Steyn* door *W. Schultz.* br. 8°. In: Hallo, Bijdragen. Dl. IV.

6726 Slag bij Hasselt en overgave van Leuven. — 2 Lithogr. met 2 reg. onderschr. naar en door *Steyn* bij *Daiwaille en Veldhuyzen.* Met adres van C. M. Ferrari, Zeedijk N° 142, te Amst. br. 4°.

(1) De Prins v. Oranje met den Hertog v. Saxen-Weimar aan het hoofd der Nederl. troepen bij Hasselt.

(2) De Prins v. Oranje dicteert de voorwaarden van overgave voor Leuven.

6727 „De overgave van Hasselt." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 135.) — In het midden op een heuvel de Prins v. Oranje te paard, omgeven door zijn staf; voorts 3 burgers en een geestelijke uit Hasselt over de overgave onderhandelende. Regts Prins Frederik te paard met eenige officieren; op den voorgrond eene halthoudende afdeeling vrijwillige Leidsche jagers; in het midden een gewond officier door 2 geneeskundigen verbonden; verderop slaggewoel en de muren v. Hasselt. Lithogr. in omtrek naar de schilderij van *J. W. Pieneman* op de Koninkl. Milit. Akademie te Breda, door *J. Schouman.* Hg. 46, br. 57 dm. gr. br. fol.

6728 „Affaire van Hasselt." — Spotprent op de vlugt der Belgen bij Hasselt. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 136.) — Zeven Belgen achter elkaâr op een stuk geschut zittende; terwijl op het voorspan 4 personen rijden; Daine rijdt *ventre à terre* daarnevens. Met 2 reg. Holl. onderschr.: „Het „leger alsmede de kozakken van de Maas op de vlugt," enz. Lith. znd. nm. br. 4°. Bovenaan regts get.: *Macédoine pittoresque* N° 3.

6729 „Heldendaad der Beruchte Daine bij het naderen der Hollandsche vrij- „willige Schutters en Militairen." — Spotprent op hetz., voorstellende Daine ijlings vlugtende en (valsche) wissels uitstrooijende. Met 2 reg. onderschr. Lithogr. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.*

6730 „Marche précipitée de l'armée Française." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 139. Noot.) — Op een grooten schildpad, behangen met kruizen, die den weg naar België inslaat, staan 2 afdeelingen Fransche infanterie. Op den kop zit een Fr. Generaal, op den staart een haan. Lith. znd. nm. br. fol. *Gekleurd*. Bovenaan: La Papillote N° 28. Bij den Heer A. J. Nijland.

6731 „Le jugement dernier ou les officiers de l'armée Belge passant l'examen „du Min. de la Guerre Ch. de Brouckère." — Spotprent op het reorganiseren van Daine's leger door de Brouckère, Minister van Oorlog ad interim, na den slag v. Hasselt. — Regts zit een man met muts en bril aan een tafeltje en wijst naar Daine, die links, met ezelsooren en molenwieken op het hoofd op een bankje zit. Met 4 reg. Holl. onderschr.: „Ha! ha! mijnheer Daine!" enz. Lith. znd. nm. br. 4°. Get.: *Macédoine pittoresque* N°. 6.

6732 (**10 (11) Aug.**) „De Vrijwillige Jagers der Leydsche Hoogeschool, in „het avondgevecht te Bautersem, 10 Aug. 1831." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 137, 38.) — In het midden de Luit. Gen. Meijer te paard, bij hem de 1e Luit. D. J. den Beer Poortugael; op den voorgrond links een gewonde jager, die verbonden wordt door Dr. v. Leede; regts een laan boomen, waar de 1e Luit. Dekker met zijne tirailleurs geposteerd staat. Onderaan de namen der hoofdpersonen en 2 reg. onderschr. Lith. naar de schilderij van *J. Schoemaker Doijer* door *J. P. Berghaus* met adres van Hazenberg te Leid. Hg. 41, br. 53 dm. br. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — De datum op de plaat is foutief en moet zijn 11 Aug.

6733 **12 Aug.** Het wonden van 's Prinsen paard in het gevecht bij Bautersem. — In het midden staat de Prins v. Oranje tusschen het gekwetste en op den grond gestorte paard, en dat van Majoor Hoijel, hetwelk deze te voet bij den teugel houdt; op den voorgrond links de Luit. Kol. v. Omphal; achterwaarts Prins Frederik en zijne 3 adjudanten: de Waldkirch, v. d. Bosch en de Ceva. Regts achter Maj. Hoijel de Graaf v. Limburg Stirum en talrijke stafofficieren (Luit. Gen. de Constant Rebecque het meest regts en op den voorgrond). Al deze personen te paard. Fraaije lithogr. naar de schilderij van *J. J. Eeckhout* bij *Ch. Motte* te Parijs. Hg. 52, br. 62 dm. br. fol.

b Dez. voorstelling. Zeer fraaije oorspronkelijke *teekening* in sepia. Bij den Heer A. v. Stolk. Pendant van N° 6603.

6733* Dez. voorstell. verkl. Lithogr. naar *A C. Nunnink* door *Emriken Binger*. gr. br. 4°. Uit: Bladz. uit de Geschied. v. Neerl. roem.

6734 Hetz. anders. — De Prins van Oranje in het gevecht bij Bautersem „den 12 Aug. 1831." — In het midden de Prins v. Oranje, die een ander paard bestijgt, terwijl het vorige met verbrijzelde pooten op den voorgrond ligt; regts de aanrukkende Holl. troepen. Lith. naar en door *N. Pieneman Zoon* bij *Desguerrois en Co.* Hg. 24, br. 32 dm. br. fol.

6735 Hetz. anders en kleiner. — In het midden staat de Prins, terwijl hem regts door Maj. Hoijel het zijne aangeboden wordt. Op den achtergrond de huizen van Bautersem. Lith. znd. nm. en onderschr. br. 8°. Uit? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6736 Hetz. anders en kleiner. — In het midden de Prins, onder wien het paard bezwijkt; links de staf; regts Holl. artillerie. br. 8°. Het onderschrift afgesneden. Uit?

6737 Hetz. anders. — In het midden de Prins, van het gewonde paard afstijgende; regts de aanrukkende Nederl. lansiers en infanterie; links het slaggewoel. Lith. met 2 reg. onderschr. znd. nm. bij *M. Dessauer* te Amst. Hg. 33, br. 42 dm. br. fol.

6738 Hetz. geheel anders. — In het midden de beide Nederl. Prinsen te paard, achter hen de Nederl. infanterie en artillerie; in de verte de torens v. Leuven. Met 5 reg. vers: „Naauw prijkt," enz. Slechte lith. znd. nm. met adres v. Hartog Zangers. br. fol.

6739 „De overwinning bij Leuven op den 12n Aug. 1831. — Op den voorgrond links de Prins v. Oranje en Prins Frederik te paard met de Officieren van hun staf, links voorbijsnellende Nederl. kavallerie. In de verte de Eng. parlementair, Lord Russel, aanrijdende om een wapenstilstand te vragen. Met 8 reg. onderschr. Aquatinta naar *J. Jelgerhuis Rz.* door *H. W. Hoogkamer.* Hg. 44, br. 49 dm. gr. br. fol. Pendant van den Slag v. Hasselt. N° 6724. — Hierbij een afzond. gedrukt prospectus van de uitgevers *Gebr. v. Arum* te Amst. gr. 8 blz. 8°.

b Dez. plaat, in kleurendruk. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

c Dez. plaat, fraaije, zwarte *proefdruk v. a. l.*

d Dez. voorstelling. Oorspronkelijke *teekening* in O. I. inkt voor het voorg. Bij den Heer A. v. Stolk.

6740 „Z. D. H. de Hertog Bernhard v. Saxen-Weimar bij Leuven, op het „oogenblik dat de Kol. Adj. Grave v. Limburg Styrum uit naam van „Z. K. H. den Prins v. Oranje, de in Leuven onderteekende Conventie „overhandigt met het bevel de vervolging te staken." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 142.) — In het midden de Hertog met zijn staf te paard, regts de Graaf v. Limburg Stirum; op den achtergrond regts 5 parlementairen, links het slaggewoel. Fraaije lith. op Chin. pap. naar *C. J. L. Portman* door *P. Bernhard* bij *Desguerrois en Co.* Hg. 35, br. 40 dm. br. fol.

6741 Hetz. kleiner en anders. — In het midden de Hertog met zijn staf te paard; links komt de Graaf v. Limburg Stirum aanrijden; regts wordt een gewond officier vervoerd. Met 1 reg. Holl. onderschr. Naar *H. P. Oosterhuis* door *W. Nieuwhoff.* br. 4°. Uit: v. Kampen, Gedenkb. v. Neerl. moed en trouw.

6742 „Dernier danger du Prince de Saxe-Weimar." — Spotprent op den Hertog v. Saxen-Weimar. De Prins zittende met een verbonden voet, wordt bezocht door een officier, die hem verwonderd vraagt of hij ziek of gewond is. Met 4 reg. Fransch onderschr.: „Prince! vous êtes mala-„de? — Oh mon Dieu! j'ai tant couru ... de dangers," enz. Lith. met bovenst. onderschr. get.: *D... Q.* br. 4°. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6743 Spotprent op de vlugt der Belgen bij Leuven. — „Affaire van Leuven." Een barbierswinkel, waar de barbier en zijne vrouw druk bezig zijn de gevlugte Belgen van hunne snorren en baarden te ontdoen. Regts liggen 3 Belgen met hun gelaat tegen een ronde slijpsteen die door een jongen gedraaid wordt. Voor de deur eene wachtende menigte. Met 3 reg. onderschr.: Lithogr. znd. nm. br. 4°.

6744 Spotprent op de nederlagen bij Hasselt en Leuven. — Middenin zitten Koning Leopold en Willem I te schaken, welke laatste eerstgenoemden schaakmat zet; regts de Nederl. maagd en leeuw. Links de koningen v. Frankrijk en Engeland. Met Holl. inschriften. Lith. znd. nm. br 4°. *Gekleurd.*

6745 Hetz. anders. — Regts de Prins van Oranje te paard, die een lepel in de hand houdt, get.: *Hasselt–Leuven* en zegt: *Innemen* tot Koning Leopold die bij een privaat staat, zeggende: *Ik kan het niet langer houden.* Op den achtergrond vlugten de Belgen voor de Nederl. troepen, waaronder: *Onderdoen.* Met 1 reg. onderschr: „Zonderlinge werking der „Natuur!" Slechte *teekening* in kleuren znd. nm. br. 4°. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6746 Hetz. anders. — Een Belgische uniform staat op een kapstok, aan welks voet een kagchelpijp en ééne schoen liggen. Met onderschr.: „La blouse „deshonoreé." Lithogr. znd. nm. gr. 4°. Bij den Heer A. v. Stolk.

6747 Spotprent op de lafhartigheid der Belgen. — Twee gewonde Hollanders get. 7 en 8, gaan voorbij een gelid Belgen, get. 1—6. Met 4 reg. Fr. onderschr. in 2 kol., beginnende: „Je n'ai heureusement pas été blessé," en eindigende in de vraag van den Hollander: „Messieurs pourriez–vous „pas me dire quel 'est cet homme tué à côté de tout le monde?" Lith. znd. nm. br. 4°.

6748 „Projet de l' Ordre de Leopold." — Spotprent op hetz. in 2 afbeeldingen. Links een hazekop, met 2 gekruiste hazebeentjes, get.: *Hasselt et Louvain* en: *Sauve qui peut;* regts een schild, waarop een bisschopsmijter en jacobijnenmuts, waarboven een paar ezelsooren uitsteken, en een narrestaf, gekruist door een geessel. Lith. znd. nm. (door *P. G. C. Poelman.*) br. 8°. *Gekleurd.*

6749 Hetz. anders. — „Augustus heldenschaar." — Gezigt op een stadsplein, alwaar links een Hollandsche kaasboer met zijn tent staat. Op den voorgrond eenige Belgische en andere officieren, wien de kaas niet smaakt benevens een Holl. schutter, die een aangesneden kaas in de hand houdt. Goede grav. met Holl. en Vlaamsche inschriften. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.* Uit: Arke Noachs. 1831. No VIII. blz. 204.

6750 Zinneprent op hetz. — „Overwigt van Regt en Eendragt." — In het midden een weegschaal met de Belgische en Oranje–vlag, welke naar laastgenoemde overhangt. Regts vlugt eene bende Belgen voor aanrukkende Nederl. troepen. Met Holl. inschriften. Slechte lithogr. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.* Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6751 Spotprent op Koning Leopold bij en na den 10 daagschen veldtogt. — „De hardlooper Leopold." — Onderschr. van een spotprent, voorstellende koning Leopold, te paard over een heg springende. Op den achtergrond regts vlugtende Belgen, links Holl. troepen, znd. nm. 32°. Hierbij 1 blz. Holl. tekst. Uit? — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6752 Als voren. — „Leopolds roemrijk verblijf in Belgiën." — Aan het strand eener badplaats (Ostende?) staat de Koning, naar de overzijde (Engeland) wijzende, en roepende: „Haal over." Links een Belg. kruijer met eenige bagage. Slechte *teekening* in kleuren met bovenst. onderschr. br. 4°.

6753 Als voren. — Leopold zit met een valhoed op, een rinkelbel in de hand en eenige tinnen soldaatjes voor zich in een kinderstoel. Met onderschr. „O, wat heb ik mij misrekendt." Lithogr. znd. nm. 4⁰. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

6754 Als voren. — Koning Leopold zit aan tafel met verbonden hoofd, papieren soldaatjes knippende; onder de tafel staan eenige benoodigdheden, zooals een pot zwartsel voor knevels, enz. Met onderschr.: „In 6 weken zou ik „65000 soldaten hebben." Lith. znd. nm. br. 4⁰. Get. *Macédoine pittoresque* No. 5.

6755 Spotprent op het aanwerven van vreemde soldaten in Belgischen dienst. — Regts zit Koning Leopold, zeggende: „Met open armen ontfang ik u." Achter hem staat een Belg. officier, welke hem influistert: „Als wij geen „vreemdelingen in dienst krijgen, hebben wij geen armee," enz. Links staan 3 Franschen, die hunne diensten aanbieden. Slechte lith. znd. nm. br. 4⁰. *Gekleurd.*

6756 Spotprent op de verslagenheid der Belgen na den 10daagschen veldtogt. — „Tegenwoordige staat van Belgiën." — Koning Leopold, zich de haren uitrukkende, zegt: „Het is te laat! Surlet is oorzaak van alles" enz. Terweêrszijden staan 4 Belgen, die om wapens verzoeken, enz. Op den voorgrond links ligt de Potter, zeggende: „Mijn goed begonnen werk „is geheel verknold;" regts zit Surlet, uitroepende. Ik ben er met eer af „en heb de duiten binnen." Slechte lith. znd. nm. br. 4⁰. *Gekleurd.*

6757 Hetz. anders. — Regts ligt de Belgische maagd in katzwijm: links zit een Belg, klagende over de Fr. bezetting; op den achtergrond staat Koning Leopold op een toren, uitroepende: „Frankrijk help ons toch of ik „ben op de fles". Slechte lith. znd. nm. *Gekleurd.* br. 4⁰.

6758 Spotprent op de Fransche interventie. — Leopold loopt met een kindervalhoed op in een loopwagen achter Lodewijk Filips. Met onderschr.: „Papa! hi! hi! hi! ... Papa! faites donc finir Guillaume." Lith. znd. nm. br. 4⁰, Uit: Le Knout, Journal N⁰ 39.

6759 Spotprent op hetz. — Hollandsche troepen, door een officier aangevoerd: „Kom broeders voorwarts," worden tegengehouden door eene afdeeling Franschen, zeggende: „Nous venons au secours des Belges." Eenige Belgen verschuilen zich angstig achter hen, zeggende: „Cachons nous „derrière les Français," enz. Lithogr. znd. nm. br. fol. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6760 „Arrivée de l'armée Française." — Op een groote roode kreeft staat het Fr. leger in slagorde geschaard. Regts een wegwijzer naar België. Lith. znd. nm. br. fol. *Gekleurd.* Uit: La Papillotte, N⁰ ? Bij den Heer A. J. Nijland.

6761 „Arrivée des flottes Française et Anglaise." — Spotprent op het protocol van 6 Augustus (Lastdrager, Nieuwste Geschied. I. 145. vertoonende den Belg. minister v. marine te paard, met een zak met protocollen voor zich, en in iedere hand een Eng. en Fransch oorlogschip. In het verschiet regts eenige Belgische vaartuigen op wielen. Lith. znd. nm. br. fol. *Gekleurd.* Uit: La Papillote, N⁰ 22. Bij den Heer A. J. Nijland.

6762 „Les protecteurs désinteressés." — Spotprent op Frankrijks en Engelands
a bescherming, voorgesteld als dog en luipaard, in hun midden een ge-

kroonden haas (Leopold) voerende. Op den achtergrond regts een vlugtende haas, uitroepende: „N'entends je pas encore le canon de Louvain." Links eene afdeeling voetvolk en ruiterij (hazen) met een vaandel, get.: *Armée de la Meuse.* Geestig ontworpen lith. znd. nm. (door *P. G. C. Poelman.*) Hg. 26, br. 36 dm. br. fol. *Gekleurd.*

b Dez. plaat, ongekleurd.

6763 3 ongen° spotprenten op de Fransche interventie voor België — met deze onderschriften:

(1) Interventie voor 2 lieden (bedelende *Volontairs Parisiens*) uit het land van non-interventie.

(2) Hollandsche interventie.

(3) Fransche interventie. (n° 3 op de Universiteitsbibl. te Amsterdam.) Slechte lithogr. in kleuren, zonder eenigen naam. Uit een boek. 8°.

6764 Spotprent op de volgzaamheid der leden van de Conferentie te Londen jegens Frankrijk. — In het midden zit Talleyrand, die 4 gekroonde hoofden (Engeland, Pruissen, Rusland en Oostenrijk) aan het lijntje heeft; achter hem links Willem I, zeggende: „Noch list, noch geweld kunnen „mij van regt scheiden." Slechte lith. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.*

6765 Spotprent op het verbod der Conferentie aan Kon. Leopold om den oorlog zelf te voeren? — Links staat Koning Leopold, huilende, met een papieren steek op en een houten sabel in de hand: regts Koning Lodew. Philips. Met 2 reg. onderschr.: Popol mon fils, je te defends pour la 4e „et dernière fois de jouer à la guerre." enz. Lith. znd. nm. br. fol. *Gekleurd.* Bovenaan gem. *Revue Lithographique* No 6. Bij den Heer A. J. Nijland.

6766 „Panique schrik van Leopold." — Spotprent, voorstellende Leopold, half bezwijmd op een stoel zittende, met de woorden „Ik ben dood van schrik; de Fr(anschen) verlaten mij en de Po(olsche) zaak is verloren." Regts vertrekken eenige Fr. soldaten; links staat de koning v. Engel. zeggende: De Fr ... moeten Belgiën verlaten." (Kemper, Geschied. I. 172). Lith. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.*

6767 Spotprent op Koning Willem I. — „Un malheur ne vient jamais sans „l'autre." (Kemper, Geschied. I. 162.) — De Koning van zijn zetel opgesprongen bij de ontvangst van verschillende slechte tijdingen, zooals: „Insurrection de Java; Arrivée de l'armée Française; Frais de la guerre „à payer," enz. Met bovenst. onderschr. Lith. znd. nm. br. 4°. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

6768 „Hollandsche standvastigheid." — In het midden zit Koning Willem I op den troon, zeggende: „Ik zorg voor mijne trouwe onderdanen en be„geer geene protokollen meer." Terweêrszijde leden der Conferentie, op den achtergrond Koning Leopold wanhopende. Met vele inschriften. Slechte *teekening* in kleuren znd. nm. br. 4°. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6769 Zinneprent op de deugden van Willem I, afgebeeld in 7 voorstellingen, in den vorm van een regenboog geplaatst naar de letters van zijnen naam. Lith. naar *v. d. Meulen* door *Desguerrois en Co.* Met adres van de Uitgevers van Kon. Museum te 's Hage 1831. Hg. 33, br. 45 dm. br. fol.

6770 (Sept.) „Overbrenging van gekwetsten en zieke schutters en militairen „uit het hospitaal te Utrecht naar de boven ziekenzalen in het Paleis „van Justitie te Amsterdam, kort na den 10daagschen veldtogt." — Het Paleis v. Justitie, waarvoor 2 schuiten liggen, waaruit de zieken in het gebouw gedragen worden; regts de brug over de Leidsche gracht, enz. Slechte lith. door *A. J. v. Lier* te Amst. Hg. 28, br. 43 dm. br. fol. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6771 7 Sept. De Oostelijke doksluizen voor Amsterdam, tijdens de afscheuwing voor het onder water komend gedeelte. Lith. naar en door *P. Kiers.* br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6772 (12 Sept.) Metalen Kruis, *in originali,* ingesteld bij Kon. Besluit van 12 Sept. 1831, vervaardigd uit het op den 8n Aug. 1831 bij Hasselt veroverde geschut, en later uitgereikt aan allen, die aan den veldtogt tegen België hebben deelgenomen. — Hierbij eene afbeelding van het Kruis in kleuren. Lithogr. zonder naam. 8°.

6773 Afbeelding van een lint met toepasselijke versieringen op de korpsen, die den 10daagschen veldtogt hebben medegemaakt. Lithogr. znd. eenigen nm. fol. Uit? Bij den Heer A. J. Nijland.

6774 Verzameling van uievellen–rebussen, meest alle toepasselijk op den 10–daagschen veldtogt. — 50 Sts. op 1 bl. Grav. znd. nm. br. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6775 (17 Sept.) „Amsterdam in September 1831." — Opschrift eener afbeelding van de komst van den Kroonprins en Prins Frederik te Amsterdam na den veldtogt. Naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Sluyter.* br. 8°. Uit? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6776 Illuminatie aan de Hooge Sluis, get.: XI, bij de komst van den Kroonprins te Amst. Bij den Heer J. W. Wurfbain. — Zijn hiervan meerdere?

6777 21 Sept. „Bekrooning van de vaandels der kompagnie Vrijwillige Jagers „der Utrechtsche Hooge School." — Gezigt op het Nieuwe Stadhuis, alwaar de kompagnie, in orde geschaard, van eenige in het wit gekleede dames den krans ontvangt. Lith. naar *R. Craeyvanger* door *Houtman.* Hg. 36, br. 27 dm. Chin. pap. fol.

6778 22 Sept. „De komst van Z. M. den Koning en zijne Doorluchtige „Familie te Zaandam, op den 22 Sept. 1831." — Gezigt op de eerepoort op den Dam te Zaandam, waardoor de Prins en Prinses v. Oranje treden; op den voorgrond in het midden staan de Koning en Koningin met Prins Frederik, enz., luisterende naar de aanspraak van eene Zaandamsche jonge dame. Lith. naar *H. Thepass* door *Vos* bij *Desguerrois en Co.* Hg. 48, br. 56 dm. br. fol.

6779 „Het plegtig bezoek van Z. M. den Koning en . . . familie bij en in het . . . „verblijf van Czaar Peter den Grooten." — In het midden de 2 Prinsen met hunne gemalinnen; regts de Koning en Koningin met gevolg. Op den achtergrond het huisje van Czaar Peter. Lith. naar en door *H. Thepass.* br. fol.

6780 „Uitreiking der Gedenkpenningen, namens HH. Curatoren aan de Komp. „Vrijwillige Jagers der Utrechtsche Hoogeschool bij derz. terugkomst op „den 22 Sept. 1831, door Z. Exc. G. A. G. P. Baron v. d. Capellen v.

„Berkenwoude." — Gezigt op het Vreeburg, waar de jagers en rustbewaarders een carré geformeerd hebben; regts de Comedie met dames en heeren. Lith. naar *Hardenbergh* door *Soeterik* bij *Houtman*.

b Dez. plaat, *proefdr.* vóór alle lett. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6781 **23 Sept.** „Afbeelding van de plegtige verwelkoming der HH. Studen-„ten, vrijwillige Leidsche Jagers, en uitreiking der eerepenningen voor „hunnen heldenmoed in de St. Pieters-kerk te Leiden." — Gezigt op het koor met de tribune van het zangkoor. Regts de preekstoel met Prof. W. A. v. Hengel, die de toespraak houdt, en waaronder eenige dames de eerekransen, enz. uitreiken; in het midden en links de Jagers. Lith. van *L. Springer* ad viv. Hg. 26, br. 28 dm. br. 4⁰. Uit: J. Roemer, Gedenkschr. v. d. veldtogt der Studenten v. d. Hoogeschool te Leyden. 1831. 8⁰.

6782 Afbeelding der eerepenning geschonken aan de vrijw. Leidsche Jagers bij hunne terugkomst. Lith. v. *L. Springer* te Leyd. 8⁰. Uit: J. Roemer, Gedenkschr. enz.

6783 **29 Sept.** Het overreiken van een immortellenkrans door Jonkvr. Hort. de Boer (dochter van den Luit. Kol. H. E. de Boer, Chef van den Staf in de Citadel) aan den Prins v. Oranje op de Citadel van Antwerpen. — Gezigt in een vertrek, waarin een tafel met feestdisch is aangeregt; op den voorgrond de Prins v. Oranje; regts Mej. de Boer, die hem de krans aanbiedt; achter haar de Kolonel de Gumoëns, naast haar bij de tafel Gen. Chassé; tusschen dezen en den Kroonprins, de jeugdige Prins Hendrik der Nederl. Links naast den Kroonprins, half omgekeerd, de Schout bij Nacht Koopman, naast wien de Luit. Kol. v. d. Straaten staat; achter hem de Lt. Kol. Noudascher. Fraaije lithogr. belangrijk wegens de sprekende gelijkenis der afgebeelde personen, door en met adres van *F. B. Waanders* bij *H. J. Backer* te Dordr. Hg. 39, br. 48 dm. Chin. pap. br. fol. — Hierbij een Sleutel, met de namen der voorgestelde personen. br. fol.

6784 Afbeelding van een voorval tijdens het bezoek van den Prins v. Oranje op de Citadel van Antwerpen. — In het midden staat de Prins met zijn broeder Prins Frederik en eenige stafofficieren, regts Generaal Chassé, die vergeefs zijn degen in de schede tracht te steken, en eenige officieren. In het verschiet de wallen van de Citadel en voorbijtrekkende troepen. Met 14 reg. vers in 2 kol. beginnende: „Toen Neêrlands Kroonprins „laatst de Citadel bezocht," enz. en eindigende: „Papa! dat lukt niet, „neen! hij wil er beter uit!" Lith. naar *M. Mourot* door *Houtman*. br. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6785 **30 Sept.** *a* Afbeelding van de vaandels der Groninger jagercorpsen. — *b* Afbeelding van den tempel op de Groote Markt te Groningen, opgerigt bij de terugkomst der Vrijwillige Jagers aldaar door de Boekhandelaarsvereeniging. Op 1 bl. Lith. znd. nm. Met 6 reg. onderschr. br. 4⁰. In: H. A. Spandaw, Welkomstgroet aan de dappere kweekelingen der Gron. Hoogeschool. Gron. 1831. 8⁰.

6786 Afbeelding der gedenkpenning uitgereikt aan de Groningsche studenten, bij hunne terugkomst van den veldtogt. Lith. znd. nm. 12⁰. Uit?

6787 (**13 Oct.**) Spotprent op het verwerpen door Willem I van de 24 artikelen der Londensche Conferentie. (Lastdrager Nieuwste Geschied. I. 154—69.) — „Le plus crâne des Rois." — Willem I, verbolgen, vertreedt de 24 Artikelen. Met 2 reg. onderschr. waarvan bovenst. de 1e regel is. Lith. znd. nm.

6788 Zinneprent op hetz. — Middenin een aambeeld, waarop het hoofd van Kon. Willem ligt, terwijl regts een Franschman en Engelschman met hamers er op beuken, en links een Oostenrijker, Pruis en Rus met stokken, waaraan varkensblazen gehecht zijn, willen slaan. Met onderschr.: „Ils ne parviendront pas à lui casser la tête." Lith. znd. nm. met adres van Rue des Fripiers N⁰ 36 te Bruss. br. 4⁰. *Gekleurd.* Bovenaan gem.: La Papillote N⁰ 25. Bij den Heer A. J. Nijland.

6789 „Pantins politiques. — Dou!! Dou!! Dou...!!" — Een Engelschman, die op den trom slaat en een fluit bespeelt, terwijl hij door een touwtje, aan zijn knie bevestigd, 2 poppetjes (Willem I en Leopold) doet dansen; regts een Franschman. Lith. met bovenst. 2 reg. onderschr. znd. nm. br. 4⁰. *Gekleurd.* Bovenaan gem.: *La Papillote* N⁰ 44. Bij den Heer A. J. Nijland.

6790 „Grand cirque politique." — Gezigt in een paardenspel, door een Rus gedirigeerd, achter wien 3 onttroonde vorsten staan (Karel X, Willem I en de Dey v. Algiers) Links op den voorgrond een Nederl. (?) officier, *Belgi-conquérant,* staande op 2 paarden, daarop volgt een Engelschman, die zich verkleedt; vervolgens een Oostenrijker, springende over den Pauselijken staf, eindelijk een Franschman (Lodew. Philips?) die door een grooten hoepel springt. Met Fr. verklaring der verschill. personen onderaan. Lith. znd. nm. Hg. 37, br. 47 dm. br. fol. *Gekleurd.* Bovenaan get.: No 20. Revue Lithographique. Bij den Heer A. J. Nijland.

6791 **20 Oct.** Onthulling van het monument voor v. Speyk in het Burgerweeshuis te Amst. — Afbeelding vande zaal vóór de plegtigheid. Op den voorgrond een stellaadje met zitplaatsen; op den achtergrond links het nog niet ontdekte monument; in het midden een spreekgestoelte. *Teekening* in kleuren door *G. Lamberts.* br. 4⁰. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6792 Afbeelding van het gedenkteeken, voor v. Speyk op de binnenplaats van het Burgerweeshuis te Amst. — Regts het monument, links de plaats. Aquatinta in kleuren znd. nm. Hg. 46, br. 60 dm. br. fol.

6793 Hetz. verkl. Aquatinta znd. nm. br. 8⁰. — Hierbij eene gedrukte beschrijving en afbeelding van het praalgraf in de Nieuwe Kerk. gr. 4⁰ blz. 8⁰.

6794 Hetz. nog kleiner. Door *J. B. Tétar v. Elven.* br. 8⁰. Uit? Bij den Heer Mr. S. van Gijn.

6795 (**Dec.?**) Zinne- of spotprent op den onzekeren staat van zaken met betrekking tot België. — Twee afbeeldingen op 1 bl. naast elkaar. — Links een Belgisch schip, met onderschr.: „De vorst belet ons dezen „winter voort te varen;" regts een Hollandsch vaartuig, met onderschr.: „De vorst is nogthans zacht," enz. enz. Lith. znd. nm. br. fol. *Gekleurd.* Bovenaan links get.: N⁰. 4.

6796 Spotprent op de verdeeldheid onder de leden der Londensche Conferentie. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. II 238, 39.) — „The protocol-socie-

„ty in an uproar, or the conferees confounded. A sketch in Downing „Street" (het Foreign-Office of Ministerie van Buitenl. Zaken, waar de Londensche Conferentie vergaderde). — Links bij de deur zit Talleyrand wien door een koerier een brief van zijn kok Vatel gebragt wordt; bij de rand der plaat de dikke, in het zwart gekleede Rothschild, die de eerste leening met België sloot; regts verwijdert zich een officier in Eng. uniform (Prins Leopold) vreezende dat men hem Brusselsche kant (een strop?) om den hals zal hangen; naast hem de Belgische afgevaardigde Graaf v. Aerschot, die niet op de Conferentie toegelaten werd, zeggende: „So I am turned out," enz. Met vele Eng. inschriften. Lith. znd. nm. Met adres v. S. W. Jones, Piccadilly 1831. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6797 Spotprent op de exploitatie van België door de weerzijdsche belanghebbenden. „Le dindon de la farce." — Een gans met vrijheidsmuts en blauwe kiel (België) wordt door 2 geestelijken, een Fransch en Eng. officier, en een in het zwart gekleed persoon (Rothschild) deerlijk geplukt; terzijde een Holl. matroos, die de gans heeft moeten loslaten en wien eenige veeren ontvallen; regts een persoon in hofkleeding (Surlet de Chokier) die zich dansende met eenige veeren verwijdert. Lith. znd. nm. (Door *P. G. C. Poelman*) met eenige Fr. inschriften. br. fol. *Gekleurd.*

6798 **1832.** „Koninklijke Almanack voor 1832." — Almanak in den vorm van een eeretempel, van boven prijkende met afbeeldingen van de slagen v. Hasselt en Leuven, het vertrek der schutterij uit Amsterdam in 1830, het trouw zweren voor Prins Frederik in het kamp bij Reijen 1831 en de intogt van den Prins v. Oranje te Amst. den 17 Sept. 1831. Onderaan de almanak. Lith. bij *Desguerrois en Co.* br. fol.

6799 „Vaderlandsch Almanak voor het jaar 1832." — Bovenaan de slag bij Leuven, daaronder de gevechten bij Ravels en Turnhout en de portretten van de Ruiter en Piet Hein; onderaan de almanak. Alles omgeven door een rand van wapens, enz. Lith. met adres van M. J. Dessauer Warmoesstr. No 8 te Amst.

6800 Nieuwjaarswensch voor 1832 (?) met een rand gevormd door de portretten van Kon. Willem I, den Prins v. Oranje, Prins Frederik, Chassé Hertog v. Saxen-Weimar en v. Speyk. Onderaan de slag v. Hasselt. Grav. znd. nm. met adres van H. Moolenijzer te Amst. fol.

6801 **10—12 Jan.** „Zinnebeeldige voorstelling ter gedachtenis aan het 2e
a „Eeuwfeest van het Athenaeum Illustre te Amsterdam, plegtig gevierd „op den 10, 11, en 12 Jan. 1832." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. II, 327.) — Een hooge naald, waarin een doorgang, die de poort van het Athenaeum laat zien. Op den voorgrond allerlei instrumenten en boeken en de afbeelding van het gebouw in 1632; regts de Amsterdamsche maagd, links 2 knapen met: Gedenkrol van de namen der Curatoren en Professoren. Voorts zinnebeelden en de portr. van v. Baerle, Vossius, Hooft, Vondel en v. d. Poll. Naar *H. P. Oosterhuis* door *D. Sluijter*, met adres van *J. C. Hagedoorn* te Amst. Hg. 60, br. 47 dm. gr. fol. Ex. op gr. pap.? — Hierbij eene afzonderlijke gedrukte verklaring. br. 4°.

b Dez. voorstelling. Origineele *teekening* in O. I. inkt v. h. voorg.

Zie mangold 4 Deel 409

6802 Zinneprent op hetz. — In het midden een altaar, waarom de Muzen met Apollo verzameld zijn; bovenaan wijst de Tijd op de jaren 1632—1832. *Teekening* in O. I. inkt. znd. nm. Hg. 23, br. 14 dm. 8°. Titelpl. voor J. v. Lennep, Gedenkboek der viering v. h. 200-jarig bestaan. enz. 1832. 8°.

6803 Gedenkpenning op het 2e Eeuwfeest van het Athenaeum te Amst. Lith. znd. nm. kl. 4°. Uit: J. v. Lennep, Gedenkboek?

6804 Afbeelding van het „Athenaeum Illustre te Amsterdam, gesticht in 1631," gelijk het was in 1832. — Lith. naar *J. Jelgerhuis Rz.* door *J. H. L. v. K.* bij *Daiwaille en Veldhuysen.* Hg. 33, br. 24 dm. Chin. pap. fol.

6805 (**10 Jan.**) Tooneelvoorstelling van het geschiedk. tafereel: *Een Amsterdamsche winteravond in* 1632, door Mr. J. v. Lennep, vertoond op den Stads-Schouwburg bij het 2e Eeuwfeest van het Athenaeum. — Tafereel uit het 2e bedrijf, voorstellende de onverwachte komst van H. Grotius ten huize van P. C. Hooft, waar zijne vrienden, de Amsterdamsche Patriciers, Vondel, enz. bijeen zijn. Naar *F. J. Pfeiffer* door *J. B. Tetar v. Elven.* br. 4°. Chin. pap. Uit: van Lennep, Gedenkboek. *Proefdr. v. a. l.*

6806 Tooneelaffiche, Vrijkaart en Koorzang van bovenst. voorstelling. 3 Sts. 8° en br. 12°.

6807 Uitnoodiging van Curatoren tot de Redevoeringen bij het 200jarig feest v. h. Athenaeum. — Programma v. h. Concert in Felix Meritis, en Uittreksels uit de Amst. Ct. — Hierbij een: Kort geschiedk. overzigt v. h. Athenaeum bij de Wed. C. Kok, geb. v. Kolm. gr. 16 blz. 8°.

6808 **12 Maart.** Afbeelding van de plaats in de Nieuwe kerk te Amsterdam, gereed gemaakt tot het oprigten van het Stedelijk gedenkteeken voor v. Speyk. *Teekening* in kleuren, vervaardigd bij en even na het leggen van den eersten steen den 12 Maart 1832 door *G. Lamberts.* br. 4°. Op de Universiteitsbibl. te Amst. Uit Collectie: Blikman Kikkert.

6809 Het leggen van den eersten steen van het monument voor v. Speyk in de Nieuwe kerk te Amst. — Afdruk van de gegraveerde koperen plaat, welke met een relaas over den daad van v. Speyk in een looden kist in het monument ter zijner eere opgerigt, daags vóór de plegtige begrafenis geplaatst is. br. 4°. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6810 **4 Mei.** „Plegtstatige lijkvaart van het stoffelijk overschot van J. C. J. v. Speyk ... plaats gehad hebbende te Amst....." — Gezigt op het Oosterdok, naar de Kattenburgerbrug regts, 's Rijks Magazijn middenin en de Werf links. Op den voorgrond de lijkstoet, bestaande in 8 sloepen, waarvan de 3e het lijk bevat. Met 4 reg. onderschr. Fraaije aquatinta naar *H. Vettewinkel* door *W.H.Hoogkamer.* Met adres van G. Portielje. Hg. 48, br. 60 dm. br. fol. — Hierbij eene afzond. gedrukte: Korte beschrijving van deze plaat en N° 6829, gr. 10 blz. 8°. benevens de: Volgorde van den lijkstoet in 4°.

6811 Hetz. anders. — Regts 's Lands Zeemagazijn, waarachter de Rijkswerf, waarlangs het achterdeel van den stoet voorbijvaart; op den voorgrond de lijksloep, voorafgegaan door 2 andere booten. Met 2 reg. onderschr. Lith. naar *H. Thepass* door *Desguerrois en Co.* br. fol.

6812 Hetz. anders. — Regts de Nieuwestadsherberg, in het midden de lijkstoet. Met 2 reg. onderschr.: „Het plegtig vervoeren," enz. Lith. znd. nm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6813 Hetz. verkl. en anders. — Links het Landsmagazijn, regts de boom. Lith. door *H. J. Backer*. br. 8⁰. Uit: Leeskabinet? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6814 Hetz. zeer verkl. en anders, met gezigt op den Schreijerstoren. Naar
a *H. G. ten Cate* door *W. Nieuwhoff*. br. 12⁰. Uit?
b Dez. voorstelling, grooter. — *Teekening* in O. I. inkt voor het voorg.? door *H. G. ten Cate*. br. 4⁰. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6815 Vier platen van de plegtige lijkvaart van J. C. J. v. Speyk den 4 Mei 1832 te Amst. — Zeer slechte lithogr. ieder met 8 reg. Holl. vers in 2 kol. Znd. nm. met adres van Gebr. Lourier te Amst. Hg. 27, br. 35 dm. br. fol. Bij den Heer A. J. Nijland.
1. De lijkvaart bij het Marine-magazijn op Wittenburg.
2. Dezelve bij de Nieuwe Stadsherberg, in het verschiet de N. Luth. kerk.
3. Optogt op den Dam naar de Nieuwe kerk.
4. De begrafenis in de Nieuwe kerk.

6816 „Lijkstatie van den Luitenant v. Speyk, passerende over den Dam naar „de Nieuwe kerk." — Slechte lith. bij *Arpels*. Hg 19, br. 30 dm. br. 4⁰. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6817 Hetz. anders. — Bovenaan het plegtig vervoeren van het lijk door de (water)Boom (in het Y) naar de Nieuwestadsherberg. Onderaan de lijkstatie op den Dam, gaande naar de Nieuwe kerk. Op 1 bl. Slechte lith. znd. nm. br. 4⁰. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6819 Begrafenis van v. Speyk en onthulling van zijn monument in de Nieuwe
a kerk te Amsterdam. — Gezigt in de Nieuwe kerk, tegenover het monument. In het midden staat de lijkbaar, omringd door de gewapende magt; regts eene tribune met den redenaar. Fraaije aquatinta in kleuren znd. nm. (door *J. Jelgerhuis*.) Hg. 50, br. 48 dm. gr. fol. *Hoogst zeldzaam*.
b Dez. plaat, fraaije, ongekleurde *etsdruk*. Bij de Heeren J. W. Wurfbain en R. W. P. de Vries.

6820 Hetz. eenigszins anders gestoffeerd. *Teekening* in kleuren door *G. Lamberts* ad vivum. gr. fol. — N⁰ 6819*a* en 6820 op de Universiteitsbibl. te Amst., waaraan de zeer rijke verzameling platen over den Belg. opstand, van den Heer Blikman Kikkert te Amst. door zijne Weduwe gelegateerd is.

6821 Graftombe, opgerigt voor v. Speyk in de Nieuwe kerk te Amst. Volgens het ontwerp van en door J. F. Sigault. Met 6 reg. opschr. en onderschr. Lith. naar *Ch. Sigault en Zn.* door *J. de Graaff*. fol. — N⁰ 6821—25 bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6822 Hetz. verkl. in omtrek. Lith. znd. eenigen nm. 4⁰.

6823 Hetz. nog kleiner. Naar *Ch. Sigault* door *J. de Graaff*. 8⁰.

6824 Hetz. nog kleiner, met gezigt in de N. kerk. Door *J. B. Tetar v. Elven*. 8⁰. Uit?

6825 Vier afbeeldingen betreffende het stoffelijk overschot enz. van J. C. J. v. Speyk. *Schetsteekeningen* in zw. krijt door *G. Lamberts*. Mrt. 1831 geteekend op 's Landszeemagazijn in tegenwoordigheid van eenige zeeofficieren, Prof. W. Vrolik enz. br. 8⁰. Op de Universiteitsbibl. te Amst. (Legaat Kikkert.)

a (1) Gedeelte van het ligchaam. — (2) Id. van den rok. — (3) Afbeelding van de looden en eikenhouten kist, waarin het stoffelijk overschot begraven is. — (4) Afbeelding van de zilveren plaat op de eikenhouten kist.
b Afbeelding van het ligchaamsgedeelte van v. Speyk, zooals het den 9 Maart 1831 door *G. Lamberts* ten huize van Prof. W. Vrolik is afgeteekend. 4°. Op de Universiteitsbibl. te Amsterdam berust o. a. uit het legaat Blikman Kikkert een stuk van den rok van v. Speyk en een stuk van de mast en vlag der boot.

6826 „Echte afbeelding van het stuk der Rok van het laatste nog wedergevonden overblijfsel des grooten zeehelds J. C. J. v. Speyk bevonden. „Het copij onder goedkeuring vervaardigd." — Lithogr. znd. nm. met adres van H. Moolenijzer. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6827 Hetz. verkleind. — Met 6 reg. vers: „Dit is het stoflijk deel," enz. van *Barbaz.* Door *W.C. v. Baarsel.* Uit: J. Koning, Leven van v. Speyk.

6828 **5 Mei.** Plattegrond en opstand-teekeningen van de Oostelijke doksluizen, gebouwd in 1829, 30 en 31, en geopend door de korvet *v. Speyk*, 5 Mei 1832. Naar *C. W. M. Kleyn* door *D. Veelwaard.* Hg. 92, br. 71 dm. zr. gr. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbaiu.

6829 „Plegtige opening der Groote Sluis van het Oosterdok voor Amsterdam, „waardoor het eerste korvetschip, gebouwd ter ... nagedachtenis van ... „J. C. J. v. Speyk, is gevoerd ..." — In het midden de korvet v. Speyk, door de sluis varende; daarachter een ander schip, eveneens overdekt met allerlei vlaggen. Op den voorgrond een varende kanonneerboot, boeijers, sloepen, enz.; regts de Oudekerkstoren. Fraaije aquatinta naar *H. Vettewinkel Dzn.* door *H. W. Hoogkamer* bij *J. F. Brugman,* met adres v. G. Portielje. br. fol. Pendant van N° 6810.

6330 „Het uit het dok brengen van het schip van Speyk." *Teekening* in kleuren door *H. G. ten Cate.* Hg. 30, br. 41 dm. br. fol. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6831 Hetz. anders. — Links de sluis en de korvet, regts meer naar achteren talrijke andere schepen. *Teekening* in kleuren znd. nm. (door *G. Lamberts.*) br. fol. Op de Universiteitsbibl. te Amst. (Legaat Kikkert.)

6832 „Het uitkomen uit den haven van de korvet van Speyk — en het ingaan tot „doorschutting van de Oosterdoksluis." — Twee *teekeningen* in kleuren znd. nm. (door *H. G. ten Cate*). Pendanten. br. fol. Op de Universiteitsbibl. te Amst. (Legaat Kikkert).

6833 (**22 Junij.**) Afbeelding van het monument, opgerigt in de St. Pieterskerk te Leyden voor den vrijwill. jager-student L. J. W. Beeckman, onthuld 22 Junij 1832. (Lastdrager, Nieuwste Gesch. II. 329.) — Met 6 reg. onderschr. Lith. door *Daiwaille en Veldhuyzen.* gr. 4°.

6834 Hetz. verkl. met gezigt in de kerk. Lith. znd. nm. 8°. Uit: Lastdrager, Nieuwste Gesch. v. Ned. Dl. II. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6835 (**25 Julij.**) Lijst der voorwerpen vervaardigd van hout en ijzer, behoord hebbende tot de kanonneerboot N° 2, en bestemd tot prijzen in de Vaderlandsche loterij, ter eere der nagedachtenis van v. Speyk, en getrokken op 25 Julij 1832 te Leeuwarden. (Lastdrager, Nieuwste Geschied.

III. 1. Aant. 72.) 4 blz. 8°. Hierbij een Verslag der loterij en een lot. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6836 Vijf stukken hout van de kanonneerboot van v. Speyk. welke dienden als lot N° 1478 in bovengen. loterij. In het oorspronkelijke, door Mr. Robidé v. d. Aa verzegelde papier.

6837 **19 Aug.** „Entrée de LL. MM. le Roi et la Reine des Belges dans „Bruxelles." — Gezigt op de Antwerpsche poort, waardoor het Kon. echtpaar in een open rijtuig met 6 paarden binnenrijdt. Lith. door *Simonau*, met adres van Fietta frères te Bruss. br. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6838 (**19 Sept.**) Het leggen van den eersten steen der Westerdoksluis te Amst. — *Teekening* in kleuren door *G. Lamberts*. br. fol. — Hierbij een afdruk van de plaat, welke bij het leggen van den steen is ingemetseld. 4°. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6839 **27 Sept.** „Distribution des drapeaux d'honneur aux députés des villes „et communes, qui se sont le plus distingués dans la révolution Belge, „par S. M. Léopold I, le 27 Sept. 1832." — Gezigt op het plein voor de kerk St. Jaques te Brussel, alwaar de Koning de vaandels op een estrade uitdeelt. Lith. door *P. Simonau*. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

6840 Zinneprent op het voorg. — Een liggende leeuw op een antiek monument met eene vaandeltrophee, get.: *Liège, Louvain*. Op het monument een 4 reg. Fransch vers: „Ils ont en quatre jours presqu' achevé l'ouvrage," enz. Lith. naar *Eug. Verboeckhoven*. 1832. 4°. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6841 **6 Oct.** Brand van de St. Lievens Monster of Groote kerk en toren te Zierikzee, gedeeltelijk verwoest van 6 op 7 Oct. 1832. — Afbeelding van kerk en toren in welstand. — Links de toren, gem.: B; regts de kerk, gem.: C. Grav. znd. nm. (door *P. Vogelaer?*) Hg. 33, br. 45 dm. br. fol. Uit: M. Smallegange, Cronijk v. Zeeland. 1696. fol.?

6842 „De St. Lievens Monster kerk van binnen voor den brand. — Ruine der „kerk van binnen." — Gezigt van de kerk van binnen naar het orgel vóór en na den brand. 2 Lithogr. pendanten. Naar *J. Korsten* bij *H. J. Backer* te Dordrecht. gr. fol.

6843 Hetzelfde, *voor* en *na* den brand. 2 Lithogr. pendanten. Met adres van J. A. M. W. le Sage ten Broek te Alkmaar. 2 pl. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6844 **7 Oct.** „De St. Lievens Monsterkerk te Zierikzee daags na den brand." Lith. naar *D. J. Cramer* door *J. D. Steuerwald*, br. fol.

6845 „Aandoenlijk tafereel van den ... fellen brand der ... St. Lievens- „Monsterkerk te Zierikzee ..." — Bovenaan een ruwe en weinig toepasselijke afbeelding in houtsn. van een brand; lager eene beschrijving; voorts een vers van 3 coupletten in 4 kol. Met adres van T. C. Hoffers te Rott. Plano.

6846 (**22 Oct.**) „The last volume of the works of Talleyrand." — Aan de
a boegspriet van een Eng. schip hangt een Eng. zeeroover (Grey, Minister v. Buitenl. zaken) met een palmtak in de geboeide handen, aan welke een zware steen hangt (*Palm*-er-*stone*). Regts staat het afgehouwen hoofd

van Jacobus III (*sic*) als waarschuwing. Op den boegspriet zijn bevestigd de protocollen N⁰ 12, waarbij tot *niet-interventie*, en N⁰ 70, waarbij tot het *embargo* werd besloten. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. II I. 163—67.) — Met 8 reg. Eng. onderschr. in 2 kol.: „This hang'd pirate is „a Christian dey," enz. Lith. znd. nm. fol.

b Dez. plaat. *Gekleurd.* Bij den Heer F. Baron v. Brakell te Arnhem.

6847 Buste van Talleyrand, met zeer verwrongen, duivelachtige gelaatstrekken, in bonte kleeding, met onderschr.: „De manke Duivel." (T. had horrelvoeten.) — „Le diable manqué." Lith. door *A. P. S.* 8⁰. — Op de keerzijde het wapen „du Diable boiteux."

6848 Dez. voorstelling, eenigzins anders. — Bovenaan hetz. portret, doch in zwarte kleeding met bef. Met onderschr.: *Le diable boiteux, Ministre plénipotentiaire à la cour de Londres.* Onderaan zijn gefingeerd wapen. Lith. znd. nm. 4⁰. *Gekleurd.*

6849 (**22 Oct.?**) „Le diable emporte la Conférence." — Spotprent op het schorsen van de Conferentie. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III. I. 167.) In de lucht boven Londen vliegt de duivel, de leden der Conferentie in zijne klaauwen houdende, terwijl de Eng. gevolmagtigde zich aan zijn staart vasthoudt. Lith. door N. B.? br. fol. *Gekleurd.* Bovenaan regts gem.: N⁰ 4. Uit: La Papillote. Bij den Heer A. J. Nijland.

6850 (**30 Nov.—23 Dec.**) „Aanvang van het beleg van de Citadel van
a „Antwerpen door het Fransche leger in December 1832." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III. I. 174—180; III. II. 84—250.) — Plan der Citadel en der Fransche belegeringswerken, tot aan het begin der 2e paralel. Onderaan een 12 reg. verklaring der Fr. batterijen, get.: 1—11. Lith. van *Desguerrois*, met adres van Gebr. Buffa en Co. br. fol.

b Dez. plaat, met de belegeringswerken, gevorderd tot de 3e paralel en bovenaan de plaats van het Belgisch monstermortier. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

c Dez. plaat in kleuren.

6851 „Figuratief plan der bewapening van de Citadel van Antwerpen op 30 „Nov. 1832." — Zeer uitvoerige plattegrond van de Citadel met aanwijzing van al de gebouwen en bewapeningsstukken. Onderaan de verklaring der N⁰ 1—55 in 5 kol. Lith. znd. nm. zr. gr. fol. Uit: Milit. Spectat. IIIe Serie. Dl. 8. N⁰ 4. Pl. 2; ook afzonderlijk uitgeg. in: Dagboek van Kol. de Boer.

6852 „Plan der belegering van het Kasteel van Antwerpen." — Zeer uitvoerige kaart met alle krijgskundige belegeringswerken, gedurende het beleg aangelegd. Lith. door *C. W. Mieling* met adres van G. J. A. Beijerinck. gr. br. fol. Uit: Lastdrager, Nieuwste Geschied. III. II.

6853 „Plan den (*sic*) belegering en bombardement der Citadel van Antwerpen, „1832." — In het midden de Citadel, links de Fransche belegeringswerken, regts de Schelde. Lith. znd. nm. met adres v. E. Maaskamp. br. 4⁰.

6854 „Positie voor Antwerpen." — Bovenaan in het midden de stad, regts de Citadel met de forten St. Laurent en Kiel; daarbij de Nederl. flotille in slagorde tot aan het Vlaamsche hoofd. Links bij den Kattendijk de plaats waar v. Speyk met zijne boot in de lucht sprong. Onderaan regts nog 4

andere schepen en de forten Burght, Zwijndregt en Callo. Links het Belgische fort du Nord, waartegenover het Holl. fort Isabelle. Duidelijke voorstelling met opgave van de stukken der Belgische batterijen en de bevelvoerders der Nederl. schepen. Lith. v. *Houtman* te Utr. Hg. 38, br. 56 dm. br. fol. In kleuren.

b Dez. plaat. met aanduiding der schootlijnen van de Belg. batterijen.

6855 Dez. voorstelling, doch zonder de positie der schepen en schootlijnen; met een afzond. carton onderaan regts, bevatt. een profiel van een mortierbatterij op de Citadel. Hg. 38, br. 57 dm. br. fol. Lith. znd. nm. (door *Houtman*) In kleuren.

6856 „Positie voor Antwerpen." — Regts de Citadel met de batterijen en loopgraven der Franschen. Onderaan regts het afzonderlijk gegrav. profiel eener mortierbatterij, doch grooter dan op voorg. pl. Lith. van *Houtman*. Hg. 43, br. 56 dm. br. fol. In kleuren.

6857 Hetz. met de loopgraven in meer gevorderden toestand en enkele kleine veranderingen onderaan regts. Lith. v. *Houtman*. Hg. 43, br. 59 dm. br. fol. In kleuren.

6858 Plattegrond van Antwerpen en de Citadel, vervaardigd en uitgeg. door

a *C. v. Baarsel.* Met adres v. F. J. Weijgand te 's Hage en Amst. Hg 29, br. 36 dm. br. fol. In kleuren.

b Dez. plaat met eene 6 reg. inscriptie v. Speijk en jaartal 1831.

6859 „Operations du siège de la citadelle d' Anvers." — In het midden de Citadel, onderaan de Schelde. Lith. znd. nm. met adres v. Steuerwald en Co te Dordt en Broese en Co te Breda. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6860 „Loopgraven voor het Kasteel van Antwerpen." Bovenschr. van een voorstelling der werkzaamheden in en werktuigen voor eene loopgraaf. Lith. znd. nm. bij *Houtman*. 4⁰.

6861 „De Schelde van Vlissingen tot Antwerpen. Dec. 1832." — Kaart van het terrein tusschen N. Beveland en Tholen bovenaan en Sluis en Antwerpen onderaan. Hierop zijn alle versterkingen en batterijen aangewezen. br. fol. *Gekleurd.*

6862 „Kaart van de Schelde van beneden het fort Bath tot boven Antwerpen „met de juiste ligging der forten en polders langs derzelver oever," enz. Lith. door *A. Oltmans Jr.* bij *Desguerrois en Co.* Met adres van Gebr. Buffa en Co. te Amst. fol. *Gekleurd.*

6863 „Plan van de forten Lillo en Liefkenshoek." — Links Lillo, regts Liefkenshoek. Met 2 afzonderl. afbeeld. onderaan. Lith. door *Desguerrois en Co* met adres van Gebr. Buffa en Co. br. fol.

6864 „Platte grond van het fort Liefkenshoek en omstreken." — Lith. door *Houtman*. br. 4⁰.

6865 „Dessins faits d'après nature au siège de la Citadelle d'Anvers par Raf- „et." — Titel eener serie van 24 gelithogr. platen, gen⁰ 1—24, elk met 2 of 3 reg. Fransch onderschrift in een gelith. omslag met vignet in br. 4⁰., voorstellende de verbroedering der Hollandsche en Fransche troepen met onderschr.: *Sans rancune!* en adres van *Gihaut frères* te Parijs. Iedere pl. hg. 29, br. 36 dm. br. fol.

1. Extérieur de l'hopital blindé.
2. Intérieur de l'hopital blindé.
3. Batterie blindeé, au rentrant de droite du Bastion de Fernando.
4. Blindage enforcé par une bombe.
5. L'armée Française passe la frontière.
6. Construction de la descente du fossé.
7. Batterie de brêche en action.
8. Communication de la descente de fossé.
9. Ruines de l' Eglise et de la maison du général Chassé.
10. Les Français prennent possession de la tête de Flandre.
11. Prise de la lunette St. Laurent par les Grenadiers du 65e de ligne.
12. Reddition de la Citadelle.
13. Caponnière, ouvrage palissadé en avant de la demi-lune.
14. Vues du pont ruiné de la Porte de secours, du rentrant de gauche du Bastion Pacioto et du flanc gauche de la demi-lune.
15. Intérieur du Bastion de Tolède.
16. Moulins de Berchem.
17. Batterie de mortiers blindée, établie sur la Courtine du Bastion de Tolede au Bastion Pacioto.
18. Pièce en batterie, établie sur la Courtine, qui joint le Bastion de Tolède au Bastion de Fernando.
19. Poste Hollandais.
20. Ouverture de la 3e paralelle.
21. Batterie basse, établie au rentrant du Bastion de Fernando.
22. Logement des tirailleurs du 19e léger, établi sur le flanc droit de la Contre-garde.
23. Ruines dans le Bagne.
24. Vue générale des ruines de la Citadelle.

6866 Beleg van de Citadel. 4 ongen⁰ platen, lithogr. naar en door *Steyn* bij
a *Desguerrois en Co.* met 3 reg. Holl. onderschr. en datum bovenaan. br. 4⁰. Pendanten van N⁰ 6717.

(1) 10/XII. Uitval van de bezetting bij de lunet St. Laurent. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II . 149.)

(2) 11/XII. Een kanonnier (J. v. Leeuwen, zie: Lastdrager, III, II. 155 en Bijl. 80.) verwijdert een bom, die bij een kruidmagazijn neêrgekomen was.

(3) 12/XII. Dood v. d. Schout bij Nacht Lewe v. Aduard op de Eurydice.

(4) 18/XII. Kazemat van den Generaal Chassé in de Citadel.

b Dezelfde plaat N⁰ 4 op Chin. pap.

6867 Hetzelfde. 4 ongen⁰ platen. Ieder met 2 reg. Holl. onderschr. znd. nm. v. grav. Op 1 bl. br. 4⁰. Bij den Heer A. J. Nijland.

(1) Gedenkwaardige verdediging onder bevel van Gen. Chassé.
(2) Uitval der Nederlanders tegen de Franschen.
(3) Kapitulatie der Citadel.
(4) Terugkomst der gevangenen uit St. Omer op Neêrlands bodem.

6868 Hetzelfde afgebeeld van Fransche zijde -- 2 ongen⁰ platen. Lithogr. naar en door *P. Simonau* te Bruss. br. 4⁰. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

(1) Siège de la Citadelle d'Anvers par l'armée Française, sous les ordres du Maréchal Gérard, en Déc. 1832.

(2) Prise d assaut du fort St. Laurent par l'armée Francaise, le 14 Déc. 1832.

6869 Als voren, anders. Twee lithogr. door *L. Bulens*. 4°. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

(1) Attaque de la Citadelle d'Anvers, vue du toit d'une maison à la Route du fort de Burght. Onderaan eene verklaring gen° 1—16. Met adres van David en Cheau, Montagne de la Cour. Get. N° 1.

(2) Attaque de la Citadelle d'Anvers, prise du toit d'une des maisons de Berchem. Onderaan eene verklaring, gen° 1—18 in 4 kol.

6870 „Siège de la citadelle d Anvers," etc. — Op den achtergrond links de Citadel, regts Antwerpen; op den voorgrond regts defileert eene afdeeling voetvolk voor een Fransch generaal te paard. Lith. znd. nm. met adres van Fietta frères. br. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6871 „Het bombardement der Citadel van Antwerpen, voorgevallen in Dec. „1832." — Bovenaan eene ruwe houtsn. znd. nm. Daaronder eene beschrijving in 2 kol. en vervolgens een vers van 12 coupletten in 3 kol. in boekdruk. Met adres v. T. C. Hoffers te Rotterd. Plano.

6872 (**10 Dec.**) „Uitval van de bezetting van de Citadel van Antwerpen bij „de lunet St. Laurent," enz. — Op den voorgrond regts en links de aanrukkende Nederl. troepen; in het midden eenige vlugtende Franschen; op den achtergrond de Citadel. Met 3 reg. onderschr. Slechte lith. znd. nm. met adres v. J. D. Hartogs te Rotterd. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — Waarschijnlijk een vergrootte kopie van N° 6866, pl. 1.

6873 (**12 Dec.**) „Het sneuvelen van den Schout-bij-nacht Lewe van Aduard" op het schip Eurydice bij het voorbij zeilen der Kruisschans, op de Schelde. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, I. 181.) — Gezigt op het scheepsdek, alwaar de gesneuvelde bij de mast is neêrgevallen en door eenige matrozen wordt opgetild. Met 3 reg. onderschr. Slechte lith. znd. nm. met adres v. J. D. Hartogs te Rotterd. br. fol. Waarschijnlijk een vergrootte kopie van N° 6866, pl. 3. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6874 Gezigt op het kerkhof te Vlissingen, met de afbeelding van het monument voor Jhr. J. E. Lewe v. Aduard op den voorgrond, en regts op den achtergrond de graftombes van J. Klinkhamer, J. C. Krijenburg en P. Hartsz. Lith. znd. nm. Chin. pap. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6875 Doodbriefje van den Schout bij nacht J. E. Lewe v. Aduart, gesneuveld op de Eurydice, 12 Dec. 1832. br. 8°.

6876 **13 Dec.** „View of the breach of the lunette St. Laurent, as seen on „the morning of the 13th, instantly after the explosion of the mine." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II. 173). — Engelsche lithogr. naar *H. Ballart* door *L. Haghe*. Onderaan links een plan van de bres, eene Eng. verklaring der bovenste plaat en eene afbeelding van den vroegeren muur der lunette. Met bovenschr. „Siege of Antwerp." Pl. 1. br. fol. Uit?

6877 „Doorsnede van de wal, gracht en bedekte weg van de lunet St. Laurent, „en afdaling naar de gracht, met den aanleg van het mijnwerk."— Lith.

(door *J. v. d. Velde*?) met adres van Gebr. Buffa en Co. te Amst. smal langw. fol.

6878 **14 Dec.** „Het bombardement op het kasteel van Antwerpen, op den 14 Dec. 1831." (sic.) — Op den achtergrond in het midden de Citadel, waaruit de Nederl. troepen een uitval doen; op den voorgrond links en regts de Fransche troepen. Zeer slechte voorstelling. Lith. znd. nm. br. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6879 **13—15 Dec.** Verovering van de lunet St. Laurent voor de Citadel van Antwerpen, door de Franschen. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II. 174.) — Twee ongen" platen ieder met 2 reg. Fr. onderschr., in fraaije aquatinta naar *Pelletier* door *Jazet* met adres van Jazet en Aumont te Parijs. Ieder hg. 60, br. 71 dm. gr. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. *a.* Attaque de la lunette St. Laurent le 13 Déc. 1832. — *b.* Etablissement sur la brèche faite à la lunette St. Laurent le 15 Déc. 1832.

6880 (**20, 21 Dec.**) Afbeelding van het monster-mortier, uitgevonden in 1832 te Luik, door Kol. Paixhans, den 20 Dec. en vervolgens, gebruikt bij de belegering der Citadel v. Antwerpen, door de Franschen. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II. 220, 21.) — Lithogr. met 5 reg. Holl. onderschr. znd. eenigen nm. br. 4⁰. — Dit mortier, wegende 7000 pond, en werpende bommen van 500 pond, is, na bij deze belegering slechts een paar malen gebruikt te zijn geweest, den 19 Junij 1833 in het Belg. kamp bij Brasschaet gesprongen bij eene proefneming in tegenwoordigheid der Fransche officieren. Zie Leeuwarder Ct. v. 25 Junij 1833.

6881 Hetz. anders. — Met 3 reg. onderschr. Lith. znd. nm. br. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6882 Beleg der Citadel. — Op den voorgrond links en regts het Fransche belegeringskorps; midden in het Luiksche monstermortier; regts meer naar achteren de Citadel; in het verschiet de Schelde met 3 Holl. kanonneerbooten, het Vlaamsche hoofd regts, links het fort Burght. Onderaan een slecht gelijkend portr. van Chassé met onderschr.: „Oud Neder„lands grootheid, Frankrijks geweld, Belgiëns lafheid," en een 4 reg. Holl. vers: „Ziet hier den held Chassé." Lith. door *Dupont* met adres van Hartog Zangers. Hg. 43, br. 50 dm. br. fol. — Hierbij een afzond. sleutel met de namen der plaatsen, enz. br. 4⁰.

6883 Hetz. anders. — Op den voorgrond links het Belg. monster-mortier; in het midden de Fr. loopgraven; op den achtergrond de Citadel. Zeer slechte lith. znd. nm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. van Gijn.

6884 (**22 Dec.**) Afbeelding van het monument, op het Protest. kerkhof te 's Hage, voor Kol. Gumoëns, gesneuveld op de Citadel, 22 Dec. 1832. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II. 226; Bijl. 79, 80.) Lithogr. znd. nm. Gen. N⁰ 1. In: Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II.

6885 „Het bomvrije hospitaal van binnen. (Citadel van Antwerpen 1832.)" — Gezigt in het hospitaal, welks zoldering door zware balken gestut is. Regts wordt een gewond soldaat op de legerstede gelegd. Lithogr. door *C. C. A. Last*, bij *Desguerrois en Co.* br. 4⁰. Gen. 1. Uit? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

886 (**23 Dec.**) „Eervolle kapitulatie en aftogt der Heldhaftige Nederlandsche „krijgsbenden van de Ruinen des voormalige Antwerpschen citadels." (*sic*). — Op den voorgrond links en in het midden de Fransche stafofficieren en Maarschalk Gérard, aan wien twee Holl. officieren regts den degen overgeven; terwijl een 3e dien voor de knieën stuk breekt. Op den achtergrond links de ruinen van de Citadel. Slechte lithogr. znd. nm. br. fol Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6887 Berigt en inhoud der kapitulatie, gesloten tusschen Gen. Chassé en den Maarschalk Gérard. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II. 231—34.) In: Nederl. Staats-Courant van 27 Dec. Plano. — Hierbij twee gedichten van v. d. Hoop en Loots, op de verdediging, benevens 3 couranten van dien tijd, met berigten over het beleg.

6888 (**24 Dec.**) „Chassé wordt in zijne kazemat door Gérard en de Fransche „Prinsen bezocht." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II. 246.) — Gezigt in de kazemat, alwaar in het midden een tafel met brandende lamp staat, waarbij Gen. Chassé, die den Maarschalk Gérard en de Prinsen v. Nemours en Orleans? ontvangt. Naar *H. P. Oosterhuis* door *W. Nieuwhoff*. br. 4°. Uit: N. G. v. Kampen, Gedenkb. v. Nederl. moed en trouw.

6889 „Kazemat in het kasteel van Antwerpen, bewoond gedurende het beleg „in 1832 door den Generaal Bn. Chassé." — Links zit de Generaal, schrijvende aan een door kaarsen verlichte tafel, op den voorgrond eene slaapplaats. Met 18 reg. Holl. en Fr. onderschr. Lith. naar *F. Niemann* door *A. Vinkeles*, bij *S. P. Voorn Boers* te Rotterdam. br. fol.

6890 Hetz. geheel anders. — Regts op den voorgrond voor een bomvrij gewelf, zit de Fr. maarschalk op een stoel; naast hem staan eenige officieren; in het midden een Holl. officier, zijnen degen aanbiedende. Slechte, bijna onmogelijke voorstelling. Lithogr. znd. nm. br. fol. *Zeldzaam*. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6891 „Album de sept vues des Ruines de l'intérieur de la citadelle d'Anvers „dessinées physiquement d'après nature immédiatement après sa reddition „ en Dec. 1832 par J. B. J. Vandennest. Anvers, chez J. B. J. „Vandennest." fol.

Gelithogr. titel, waarop een plan der citadel en een label met de opschriften der volgende 7 platen in lith. Ieder hg. 21, br. 31 dm. br. fol. In de verzam. v. d. Chambre des Représentants te Brussel.

1. Entrée intérieure et ancienne église de la Citadelle d'Anv. Naar *J. B J. Vandennest* door *M. Ropell* te Antw.
2. Magasin à poudre de la Citadelle d'Anvers.
3. Caserne d'artillerie de la Citadelle d'Anvers.
4. Porte d'entrée de la Caserne d'artillerie donnant sur la porte d'eau.
5. Grande caserne d'infanterie de la Citadelle d'Anvers.
6. Batterie blindée sur le bastion N° 3 de la Citadelle d'Anvers. Naar *J. v. Rooy* door *J. B. J. Vandennest.*
7. Petites casernes d'infanterie de la Citadelle d'Anvers. N° 2—5 en 7 naar en door *J. B. J. Vandennest.*

6892 „Six Vues des ruines de la Citadelle d'Anvers, dessinées d'après nature „et lithographiées par Fourmois 1833". — Omslag met adres van *Dewasme* te Bruss. en *Buffa et Fils* te Amst., bevattende 7 ongen⁰ platen in lithogr. bij *Dewasme*, ieder hg. 17, br. 22 dm. br. 4⁰.
(1) Portrait de Chassé. — (2) Porte de la Citadelle. — (3) Anvers et la tête de Flandre, pris de la Citadelle. — (4) Ruines de la Citadelle. (5) Casamate du Gen. Chassé. (6) Brêche à la Citadelle. — (7) Intérieur de la Citadelle.

6893 „Ruine der Citadel van Antwerpen". — Het geheele terrein van de Ci-
a tadel; links de infanterie-kazerne; regts vooraan het bastion Toledo. Lith. naar *F. de Brackeleer*, door *G. Craeijvanger* bij *Desguerrois en Co.* Met adres van Gebr. Buffa en Co. br. fol.
b Deze plaat *gekleurd*.

6894 „De Citadel na de kapitulatie. (Het huis van Chassé)." — In het midden het huis van Chassé, regts op den achtergrond de kerkruine. Lithogr. znd. nm. (bij *Trap*). br. fol. Uit: Vaderl. Historieplaten voor de Scholen en Huisgezinnen.

6895 „Bezetting van het kasteel van Antwerpen." — Naamlijst der officieren die den Raad van Verdediging in 1830 en 32 uitmaakten en opgave der gekwetste en gesneuvelde officieren. Bovenaan eene afbeelding der belegering der Citadel, ter weêrszijden vlaggen, lauwertakken enz. Lithogr. door *Houtman*. br. fol.

6896 „Naamlijst van alle de gesneuvelde, gekwetste en vermiste manschappen; „op de Citadel, Scheepsmagt en Forten voor Antwerpen." Gedr. bij T. C. Hoffers te Rott.. gr. 8 blz. kl. 8⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6897 Gedenkpenningen geslagen ter eere v. Chassé; en 1 ter eere van Louis Philippe. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II. Bijl. 76, 77.) — 2 pl. gen⁰ III, IV, ieder met 3 afbeeld. 8⁰. Uit: Lastdrager.

6898 Bewijs van bevoegdheid tot het dragen der gedenkpenning van de Citadel van Antwerpen. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II. Bijbl. 77.) Boekdr. van *J. H. Kips J.H.z.* fol.

6899 „De roemrijke verdediging van de Citadel van Antwerpen in de maand
a „Dec. 1832. — Nationaal gedenkteeken aan Z. M. den Koning Willem I" — Opschrift eener allegorische voorstelling. — In het midden Antwerpen en de Citadel met de Fransche belegeringswerken, waarnaast het Vlaamsche Hoofd met de Holl. flotille op de Schelde; voorts eenige krijgskundige inlichtingen. Ter weêrszijden een groote zuil met de lijst der gesneuvelden links en verslag van het beleg regts; onderaan eene trophee van wapenen en vlaggen met de namen der gedecoreerden. Fraaije aquatinta naar *W. von Rahden* door *J. Wyld* te Londen. Hg. 80, br. 83 dm. gr. br. fol.
b Dez. plaat, onafgemaakte *etsdruk*.

6900 „Monument voor Nederland." — Onderschrift van een eeretempel, waarin bovenaan de portretten van Prins Frederik, Koning Willem I en den Prins v. Oranje in med. hangen; daaronder de slagen v. Hasselt en Leuven, en de dood van v. Speyk. Onderaan de Nederl. maagd en leeuw, die eene slang (België) vertreedt; voorts de portretten van v.

Speyk en Chassé. Voorts het jaar 1831 en bovenschr.: „Neerlands roem." Aquatinta naar, door en met adres van *F. C. Bierweiler*. Hg. 63, br. 46 dm. gr. fol.

6901 Zinneprent als voren. — Een altaar, waarop de regten van Holland, en waarbij de Koning zweert de 24 artikelen der Conferentie te zullen handhaven, nevens hem zijne beide zonen, de Regtvaardigheid en Nederl. Maagd, en vele andere zinnebeelden. Lithogr. naar en door *G. H. Zanders*, bij *J. B. Hützer* te Keulen. Hg. 57, br. 43 dm. gr. fol.

6902 „Allegorie (in den vorm van een vijfhoek) der gedenk- en eerepenning „van den vijfhoek gegeven aan de dappere verdedigers der Citadel." — De Nederl. maagd, omringd door de bustes van Willem I, Chassé, van Speyk en den Kroonprins; in het verschiet de belegerde Citadel; onderaan de afbeelding der gedenkpenning; alles omringd door een lint, waarop een 5 reg. Holl. vers. Lith. bij *Desguerrois en Co.* 4°.

6903 Zinneprent op de hardnekkige verdediging der Citadel. — Links een door water omgeven stuk land, waarop 3 Fransche soldaten Chassé tot overgaaf uitnoodigen, terwijl 2 Belgen hun ongeloof aan de verovering uitspreken; regts de Citadel met Chassé, zeggende: „Terug verraders, of „wij gaan te zamen bij v. Speyk." Lithogr. znd. nm br. 4°. *Gekleurd.* Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6904 Spotprent op het gedrag der Belgen tijdens en na het beleg der citadel van Antwerpen. — „Heroïsme Belge, 1832." — Eene plaat met 5 voorstellingen, ieder met 1 of meer reg. Fr. onderschr. Onderaan een 6 reg. vers: „Rester à nul maître fidèle," enz. Lith. znd. nm. br. fol.
a. „Tache nationale de la jeune et belle armée." Drinkende en slapende Belgische soldaten. — *b,* „Procul a Jove, procul a fulmine." Belgische officieren van eene der Antwerpsche torens het bombardement gadeslaande. — *c.* „Si Chassé m'appercevait?!" Koning Leopold hetz. waarnemende op den toren der St.-Andreas kerk. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II. 140.) — *d.* „La chasse aux canards." Belgische soldaten schieten op de matrozen eener in brand gestoken kannonneerboot, die zich zwemmende trachten te redden. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II. 53.) — *e.* „Anvers, 24 Dec. 1832." De door de Franschen gevankelijk weggevoerde Holl. zeelieden (de Luit. ter zee Meerman met zijne equipage) worden bij hun doortogt in Antwerpen bedreigd en mishandeld. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II. 180, 241.)

b Dez. plaat op *Chin. pap.*

6905 Spotprent op de moeijelijke belegering der Citadel, wegens de inundatiën door de Hollanders gesteld? — „De hagchelijke positie voor Antwer„pen." — Koning Leopold draagt Generaal Gérard door het water; regts in het verschiet de citadel. Met 2 Fransche inschriften, welke onder de voorstelling in 2 kol. in het Holl. herhaald zijn. Lithogr. znd. nm. 4°. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

6906 Spotprent als voren. — Links aan eene tafel zitten 4 knapen met speelgoed, nl. Louis Philippe met houten beweegbare soldaatjes, Leopold I met een vlaggetje en kindertrompet, Goblet, met een kom water waarin

papieren scheepjes en een officier (Gen. Belliard) met een erwtenschieter mikkende op eenige huizen en boomen regts (de Citadel.) Met 3 reg. onderschr.: „Moyens coërcitifs" etc. Lith. naar *J. J. G.* bij *Bequet*. br. fol. *Gekleurd.* Get. Pl. 227 et 228. Uit: La Caricature (Journal) N° 110. Bij den Heer A. v. Stolk.

6907 Spotprent op hetz. — Een pedestal, waarop papieren schildwachthuisjes, tinnen soldaatjes enz. geplaatst zijn. Met inschrift: „Ce monument a été „érigé en memoire de la grande victoire qui sera remportée par l'armée „Française sur les Hollandais 15 Nov. 1832." Rondom het monument dansen kleine jongens nl. Koning Leopold, zijne ministers, de generaal Belliard. enz. Met onderschr. op noten: „Anvers, prends garde (bis) car „noust' abattrons bien," enz. Geestige voorstelling in lithogr. znd. nm. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer A. v. Stolk.

6908 Spotprent als voren. — „La rencontre." Chassé en Gérard duellerende. Met onderschr.: „Que viens tu faire ici?" etc. Lith. door *G. Rottigni.* fol. Op de Koninkl. Biblioth. te Brussel.

6909 Zinneprent op Belgiës verval na de afscheiding. „Raadselachtig tafereel." — Links eene zinnebeeldige voorstelling van den bloei en voorspoed onder Willem I, regts van den achteruitgang. Met dit opschrift. Onderaan de oplossing en 20 reg. Holl. vers in 2 kol. van *J. Orgelist.* Lith. bij *S. M. Coster.* br. 4°. Op de Universiteitsbibl. te Amst.

6910 Spotprent op het aandeel in den schuldenlast van Holland, dat België na de afscheiding moest betalen. — „Les grands saigneurs." — In het midden de Belgische maagd, wier arm door een kardinaal wordt adergelaten; een Hollandsch soldaat houdt den arm vast; een Engelschman en Franschman vangen in 3 bakken de geldstukken op, die uit de wonde vloeijen. Lithogr. znd. nm. met 2 reg. onderschr. in boekdr. br. 4°. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6911 **1833.** „Vaderlandsche Almanak voor 1833." — Bovenaan de portretten van Prins Frederik, de Koningin, den Koning en den Kroonprins; daaronder 4 afbeeldingen van de gevechten bij Ravels, Leuven, Diest en Hasselt. Onderaan de Almanak. Lith. van *M. J. Dessaur.* br. fol.

6912 „Koninklijke Almanak voor 1833." — Bovenaan 2 voorstellingen, nl.: de Leidsche Jagers bij Beeringen, 5 Aug., en de Prins v. Oranje laat Hasselt ter overgave opeischen, 7 Aug. 1831; onderaan 2 andere afbeeldingen, nl.: de Jager K. Schaap het leven reddende van L. Marchant, en: Het kwetsen van het paard van den Kroonprins bij Leuven. Lith. door en met adres van *Desguerrois en Co.* br. fol.

6913 (**10 Febr.**?) Spotprent op de bedreiging van Frankrijk om ten 3den male een leger in België te zenden, ten einde Willem I te bewegen de 24 Artikelen te teekenen, waarin deze echter eerst den 15en Mrt. 1838 bewilligde. — In het midden zitten 4 leden der Conferentie aan een lange tafel, ieder met de 24 Artikelen voor zich; op den voorgrond staat een vijfde persoon (Frankrijk), die Willem I bij de ooren heeft; links een 6e (België?) eene vlag dragende, gem.: Luxemburg. Limburg. Met onderschr.: „Gij zult teekenen." Slechte (Belgische?) lithogr. znd. nm. br. fol.

6914 (**21 Mei.**) „Welkomstgroet aan onze dappere strijders bij hunne terug„komst in het vaderland uit hunne krijgsgevangenschap." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III. I. 260.) — Bovenaan 3 oude houtsneden, links een gevecht tusschen 2 schepen uit de 17e eeuw, in het midden het portret en wapen van Prins Wil em IV (van 1751!); regts een visschers-sloep. Daaronder de titel en beschrijving in 2 kol. en onderaan een vers van 12 coupletten in 3 kol. Met adres van T. C. Hoffers te Rott. Plano.

6915 Bezoek der Prinses v. Oranje in het door haar gestichte Militaire Hospitaal te 's Hage. Het onderschrift afgesneden. br. 8°. Uit?

6916 **2 Junij.** Vertrek van 12 Nederl. koopvaardijschepen uit de haven van
a Portsmouth, na de opheffing van het embargo. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III. I.) — Onder iedere plaat de namen der schepen en bevelhebbers in de orde waarin zij uitzeilden. Met 4 reg. Holl. en Eng. onderschr. en opdragt van Arn. v. d. Bergh aan Z. M. Willem I. Fraaije aquatinta naar *J. Schatky* door *R. Havell.* Hg. 52.5, br. 75.5 dm. gr. br. fol.
b Dez. pl. in fraaijen kleurendruk.

6917 **24 Junij.** Ontvangst te Gorcum der terugkeerende Nederl. krijgsgevangenen van de Citadel uit St. Omer. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. III, II. 263—69.) — Gezigt op het Exercitieveld bij de Kanselpoort, met een groote kolom in het midden, staande op een vierkant voetstuk met opschrift: *Ik waak;* regts defileren de troepen voor de zuil, op welks treden de Plaatscommandant v. Gorichem: Generaal-Majoor Muller. Lith. van *H. J. Backer* te Dordr. br. 4°. *Zeldzaam.*

6918 (**Sept.**) De kermis op de Botermarkt te Amsterdam. — *Teekening* in sepia door *J. P. Waterloo.* Hg. 30, br. 36 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6919 **8, 9 Oct.** „Gezicht van de Geeste-verschijning op de Oude Schans ... „te Amsterdam, beginnende in den Avond om 8½ ure den 8 en 9 Oct. „1833." — Regts de Oude Schans, links eene brug; op den voorgrond de toeschouwers, aan de overzij de zoogenaamde geesten. Lith. met 2 reg. onderschr. door *H. A. Swaluw.* laag langw. 8°.

De geesten werden voortgebragt door middel van een tooverlantaarn, waarmede eenige studenten gedurende vele avonden het Amsterdamsche publiek bij den neus leidden. Zie Navorscher 1862, blz. 128, 223 en 224, waar bovenst. verklaring van die spokerijen door Mr. J. v. Lennep gegeven wordt. — In Navorscher 1858, blz. 64 en 1854, blz. 49 en v. v. vindt men andere doch minder waarschijnlijke verklaringen van de zaak. Een affiche van het gelegenheidsstuk: „De hedendaagsche Spokerijen," gegeven in den Schouwburg „Kunstgenoegen" in de Kerkstraat naast de Fransche Manège was op de Hist. tentoonstell. te Amst. 1876.

6920 Hetz. een weinig anders gestoffeerd met bijna hetz. onderschr. zonder vermelding van uur. Zeer slechte lithogr. door *S(waluw?)* laag langw. 8°.

6921 Hetz. anders en kleiner. Lith. naar *C. de Kruyf* door *Hilverdink.* br. 24°.

6922 „Fragmenten van Nederlandsche kleederdragt, gebruiken, enz. Naar de „natuur geteekend en gelithographieerd door C. Andriessen." Amst. bij de Wed. L. v. Hulst en Zn. Nieuwendijk N° 240. — Gelithogr. omslag inhoudende 6 ongen° gekl. platen met schetsen van straatventers, dienstboden, enz. Alle znd. eenigen nm. 4°.

6923 (1834. 8 Jan.) „De nieuwe Stoombalance." — Deze en de volgende
a spotprenten hebben alle betrekking op de zaak van den Heer C. de Bruyn en 2 zonen, de eerste stoom-suikerraffinadeurs te Amsterdam (wonende Heerengracht over de Nieuwe Spiegelstraat) bij vonnis van 5 Junij 1834 veroordeeld wegens het wegen op 8 Januarij 1834 en vroeger (in hun pakhuis: Het Schild van Frankrijk) van kisten ruwe suiker met eene oude, van 1745 daterende, doch door verlenging van eenen arm vervalschte, balans. Zie: Lastdrager, Geschied. I. 314, en Handelsblad 14 Junij 1834.
—— Gezigt op de Baangracht bij de Passeerdergracht; links de in 1831 opgerigte stoomsuikerraffinaderij: De Vijf Gebroeders, met eene getraliede deur, waarboven: *Vijf*. In het midden een weegschaal met opschrift: *Stoom-balance;* op de eene zijde staat een kist van 800 pond, op de andere gewigten; daarnaast op den grond 2 kisten met opschrift: *Gemeen* en: *Bruin*. Regts komen de Heer C. de Bruyn en zijne zoons: Henry en Martinus. Bovenaan een 4reg. inschrift: „Een valsche weegschaal is „den Heere een gruwel. Spr. Sal. XI, 1." Lithogr. zonder nm. met adres: Chez les marchands des nouveautés à Londres. br. 4⁰.

b Dezelfde plaat zonder het bovenschrift: De nieuwe Stoombalance.

6924 Dez. voorstelling zonder bovenschrift. Naauwkeurige, doch zeer slechte kopie der voorgaande plaat, zonder het woord *vijf* boven het traliewerk van de deur der fabriek. Slechte lithogr. znd. nm. met hetz. adres als voorg. br. 4⁰.

6925 Dez. voorstelling. Andere kopie zonder bovenschrift, het woord *vijf* en *zonder* traliewerk op de deur der fabriek. Slechte lithogr. znd. nm. met hetz. adres. br. 4⁰.

6926 Dez. voorstelling. Andere kopie, met een zwaren zwarten rand omgeven en waarin de woorden *Sp. Salomon*, enz. vooraan juist gelijk staan met de bovenste, terwijl ze op de vorige meer binnenwaarts staan. Lithogr. znd. nm. met hetz. adres als vroeger br. 4⁰. *Gekleurd.*

6927 Dez. voorstelling. Andere kopie, met inschr. bovenaan: „Een valsche
a „Weeg*Steen*." enz. en met een 2e balans achter de eerste, waarop een man staat met bijschr.: „Zoo kan ligt zwaar en groot worden." Lith. znd. nm. en znd. adres br. 4⁰.

b Dez. *Gekleurd*; de bijgevoegde man is in het *bruin* gekleed.

6928 Dez. voorstelling met de bijgevoegde balans; *omgekeerde* kopie. Links de Heer de Bruyn en zijne beide zoons; regts de fabriek. Grav. znd. nm. en adres br. 4⁰. — Hierbij de doodadvertentie v. d. Heer C. de Bruyn Mz. overl. 28 Junij 1834, oud 58 jaar, op zijn buitengoed bij Loenen.

b Dez. plaat. *Gekleurd.*

6929 Spotprent op hetz. In het midden de (oude) Beurs gezien van het Rokin; regts de huizen van het Rokin, waarbij een, gemerkt: *Zur Stadt Brounsswcheig* (*sic*) alwaar de Heer de Bruyn na van de Beurs te zijn gedrongen invlugtte. Op den voorgrond links de stoombalans, waarop 2 Heeren gewogen worden, terwijl de een zegt: „Ik zoo zwaar als gij mijn Heer?" enz. en een er bij staande knecht antwoordt: „Devils! that is the operation of the steam." Slechte lithogr. znd. nm. met hetz. adres als vroeger. br. 4⁰. — Op eene teekening hiervan bij den Heer R. W. P. de Vries is gemeld huis get.: „De Nieuwe Bak."

6930 (**6 7 April.**) „Trait de générosité du Prince d'Orange envers les maquignons de Bruxelles, en reconnaissance de ce qu'ils lui ont racheté „ses chevaux." — Obscoene spotprent op den Prins v. Oranje naar aanleiding van het terugkoopen van 4 zijner fraaiste paarden, waarop in der tijd door het Belg. Gouvernement beslag was gelegd, en die de Orangisten in Brussel, Luik en Gend bij den openbaren verkoop te Brussel, door middel van eene nationale inschrijving aan den Prins wilden teruggeven, waartoe vooral de Markies de Trazeignies en zijn aanstaande schoonzoon de Prins de Ligne bijdroegen. — In het midden biedt de Prins eenige worsten van verdachten vorm eener ligtekooi aan, die tusschen 2 personen in staat, van wie er een een klisteerspuit en blaasbalg in de hand houdt. Regts een officier, een kagchelpijp *Brevet de Colonel* dragende. Links zit Willem I op een stapel kazen, een kagchelpijp in de hand. Op den achtergrond een gekroonde giraffe (Karel X) die 4 paarden met de leidsels in den mond bestuurt. Met bovenst. 3 reg. opschrift en 8 reg. Fr. onderschr. geno. 1—7 in 2 kol. Lith. znd. nm. br. 4°. Bij den Heer A. v. Stolk.

6931 „La jument future du Prince en Ligne." — Spotprent naar aanleiding van het voorg. op den Prins de Ligne, die op het punt was te trouwen met de jonge Markiezin de Trazeignies. — In het midden staan de Markies de Trazeignies, zijne dochter en de Prins de Ligne, met elkaâr sprekende; links meer naar achteren ziet men een huis dat geplunderd wordt en 4 paarden, door een palfrenier geleid, op weg naar *Venloo*; op den achtergrond regts het telegraafkantoor en l'hôtel des Monnaies met datum: 1834 (verbrand Jan. 1855), op welks dak een man, gen⁰ 8, toeroept aan *Trasé nié* (Trazeignies): „que les fonds baissent et le vent „tombe." Onder de voorstelling een 10 reg. onderschr. gen⁰ ? 1—. Lith. met onleesbaren nm. Hg. 23, br. 29 dm. br. 4°.
De volksverontwaardiging hierover was te Brussel zóó groot, dat de huizen dezer beide aanzienlijke Orangisten geplunderd en in brand gestoken werden. Zie: Kemper, Geschied. II. Aanteek. blz. 57, en: Juste Hist. de Leopold I. Vol. II.

6932 „Moderne Enée s'enfuyant avec ses Dieux pénates." — Spotprent als voorg. Een in lange jas gekleed manspersoon (Markies de Trazeignies?) op den schouder een hond en in de regterhand een papegaaiskooi dragende, ontvlugt met een anderen hond aan den leiband, en gevolgd door eene jonge dame met   papegaaiskooijen belast, uit een in brand staand huis. Lith. znd. nm. Hg. 21, br. 25 dm. br. 4°. — Deze en de voorg. pl. op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

in Aanhangsel bij 2de Deel

6933 (**21 Aug.**) Ontwerp van het eerste spoorwegplan tusschen Amsterdam en Keulen, door Luit. kol. W. A. Bake, in vereeniging met A. Willink, D. Borski e. a. waartoe de inschrijving tot een bedrag van 12 millioen den 21 Aug. geopend, doch niet volteekend werd. (C. v. d. Vijver, Jaarb. v. Amst. 1834, 94—96.) Plattegrond en beschrijving van den spoorweg. loopende over Naarden, Amersfoort, Arnhem, Wezel en Dusseldorp; met afbeelding van een trein, bestaande uit een 1e, en 2e klasse waggon en 1 beestenwagen. Lithogr. znd. eenigen nm. smal langw. fol. *Zeer zeldzaam.* Bij den Heer R. W. P. de Vries.

6934 **5 Sept.** „Het binnenkomen van het 1e en 2e battaillon der 1e Afdee- „Mobiele Noord Hollandsche Schutterij." — Links de Muiderpoort te Amst. regts de Plantage, waar de officieren aan het hoofd der divisie te paard voorbijrijden; op den voorgrond links en regts eene talrijke menigte. Lith. naar en door *J. Steijn.* Met adres van *J. A. Wijnberg* te Amst. Hg. 40, br. 48 dm. br. fol.

6935 Lotgevallen, nl. Vertrek en Terugkomst der Amsterdamsche mobiele Schutterij. — Vier platen gen⁰ N⁰ 1 tot 4; alle met 2 reg. Holl. onperschr. Slechte grav. znd. eenigen nm. br. fol. *Hoogst zeldzaam.*

1. „Vertrek der Amsterd. Mobiele Schutterij van de Beerebijt buiten de „Utr. poort ... 29 Oct. 1830."

2. „De Maaltijd der Amsterd. Mob. Schutt. te Abcoude in den morgen „v. d. 5 Sept. 1834." — Een veld bij een vaart; in het midden de officierstent; ter weêrszijde 2 lange gedekte tafels, waar de Schutters in 2 rijen aanzitten; regts eene tribune met muziekkorps. — Bij den Heer A. v. Stolk.

3. „Terugkomst door de Muiderpoort der Amsterd. Mob. Schutterij op „den 5 Sept. 1834." — Gezigt op de brug buiten de Muiderpoort, waarover de Schutterij heentrekt. — Bij den Heer R. W. P, de Vries.

4. „Aankomst op den Dam der Amst. Mob. Schutt. onder dankzegging „der Heere Burgemeester," enz. — Gezigt op den Dam, in het midden een voetstuk met trophee en opschr. „Geen vaster steun dan burgertrouw „en Schuttersmoed." Regts van het monument de Burgemeester, links de Commandant (Col. de Leeuw).

6936 Decoratie op den Dam bij de terugkomst der Amsterd. Schutterij. — Eene groote trophee van vaandels enz. en 3 reg. opschr. „Geen vaster „steun dan burgertrouw en Schuttersmoed." — *Schetsteekening.* br. 4⁰. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6937 Terugkomst der mobiele Schutterij te Utrecht. — Twee lithogr. met 2 reg. Holl. onderschr. naar *W. Hoevenaar* en *R. Craeijvanger* door *Gebr. v. d. Weijer.* br. fol. In de Utrechtsche Gemeenteverzam.

(1) „De terugkomst van het Batallon mobile Schutterij van Utrecht." — Regts de Tolsteegpoort, waardoor de troepen binnenrukken.

(2) „De mobile Schutterij van Utrecht door de stedelijke regering dank- „baar ontvangen." — Gezigt op het Vreeburg, alwaar de troepen toegesproken worden.

6938 Spotprent op de instelling van het Belgische IJzeren Kruis. — „Distri- „bution de croix de l'ordre Dur à tous les respectables défenseurs de la „Patrie et aux femmes qui onts étés (*sic*) sur le tour du Parc et à l'hopital „pour secourir leur ardent courage." — Links een oven, get. *1ère fournée 7bre* 1834, en waaruit de eerekruizen door een bakkersknecht gen⁰ 3, met de schop geschept worden; naast hem een bakker, gen⁰ 4, op zijn horen blazende en een bejaard man (Surlet de Chokier) gen⁰ 8, met een mand vol kruizen voor zich en die uitdeelende door tusschenkomst van een ander, gen⁰ 1, aan Septemberstrijders enz. Daarbij ook een bloemenmeisje, gen⁰ 5, zeggende: „Moi aussi j'ai été blessée par le Prince d'Orange." Op den voorgrond Kon. Leopold, gen⁰ 6, zeggende: „C'est dur de donner „ce qu'on n'a pas." Lith. naar *Sauviez.* br. fol. Op de Koninkl. Bibl. te Brussel.

6939 Spotprent op hetz. — Regts Koning Leopold en eenige generaals, waarbij 2 manden met eerekruizen, die hij aan de voor hem staande officieren met volle handen toewerpt; regts eene haag van kavalleristen. Lith. znd. nm. met opschr. „Distribution de Croix." br. 4⁰. Uit: La Papillote.

6940 „Waggons—Dietz. Geoctroijeerd door Z. M. den Koning der Neder- „landen voor de straatwegen; draaijende in alle rigtingen." — Afbeelding van 5 soorten van rijtuigen op 6 wielen waaronder een trein van 5 dusdanige rijtuigen op 6 wielen, getrokken door 4 paarden met 2 postillons. Met bovenst. 3 reg. Holl. en Fr. bovenschr. Lith. van *v. Lier* te 's Hage. Hg. 23, br. 54 dm. br. fol. *Van de uiterste zeldzaamheid.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6941 (**17—20**) **Oct.** „Merkwaardige beschrijving van de laatstledene over- „strooming ..." (Staats-Cour. 1834. N⁰ 250—54.) — Bovenaan eene ruwe houtsn. voorstellende een overstroomd dorp; daaronder de titel en beschrijving in 2 kol. Onderaan een vers van 22 coupletten in 4 kol. Gedr. bij T. C. Hoffers. Plano. Bij den Heer A. J. Nijland.

6942 **28 Oct.** Viering van het 200jarig bestaan van het Seminarium der Remonstranten in de Remonstr. kerk te Amst. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. V. 327.) — Gezigt in de kerk, tegenover het orgel en de preekstoel, waarop Prof. A. des Amorie v. d. Hoeven de feestrede houdt. In het ruim en op beide galerijen ter weêrszijden eene talrijke menigte toehoorders. Fraaije *teekening* in kleuren door *D. G. v. Schoone.* 1839. Hg. 37, br. 48 dm. br. fol. — Niet in plaat gebragt — Hierbij een uittreksel uit de Amsterd. Cour. van 29 Oct. over de feestviering.

6943 **16 Nov.** Afbeelding der medaille op het 50jarig bestaan der Maatsch.
a tot Nut v. 't Algemeen. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. V. 280.) — Naar ? door ? 4⁰.
b Dez. plaat, *proefdr.* vóór alle lett.
c Dez. plaat, *proefdr.* vóór den eikenkrans boven de medaille,

6944 (**1835.**) **9 Febr.** „Optogt gehouden door de HH. Studenten der Leid- „sche Hoogeschool, voorstellende den intogt van Ferdinand en Isabella „in Grenada op den 6 Jan. 1492," op den dies natalis der Hoogeschool. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. V. 276.) — Titel en 13 platen van den optogt met omschrijving, op 15 br. fol. pl. aaneen, tezamen lang 3.87 meter en hg. 20 dm. Lith. van *v. d. Paauw en Zoon* te Leyd. In cart. omslag.

6945 Dez. optogt voorgesteld in hare gansche lengte, trekkende over de ruine van het Rapenburg bij de Nieuwesteegbrug. Lith. naar en door *L. Springer.* Hg. 44, br. 58 dm. br. fol.

6946 „De afzonderlijke voorstellingen, welke den optogt, gehouden door HH. „Studenten der Leidsche Hoogeschool op 9 Febr. 1835 besloten, afge- „teekend door Æ. Saagmans Mulder." — Serie van 4 aaneen behoorende platen met satyrieke voorstellingen, ieder met 1 reg. onderschr. Lith. door *L. Springer.* lg. 1.57 meter, hg. 24 dm. br. fol.
De onderschriften zijn: *Hail Muse!* enz. — Zinnebeeldige promotie der 5 faculteiten. — Publicke promotie. — Kwakzalverij. — Imitatieconcert. — Bal bij inteekening. — *Deus nobis haec otia fecit.*

6947 **(30 Mei.)** Afbeelding van het gedenkteeken in het koor der St. Pieters kerk te Leiden voor Prof. J. M. Kemper, overl. Julij 1824. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. V. Bijl. 78.) Lith. van *L. Springer*. kl. fol.

6948 Hetz. anders. — Lith. znd. nm. Gen⁰ 5e D. N⁰ V. 8⁰. In: Lastdrager, Nieuwste Geschied. V.

6949 **(18 Junij ?)** Afbeelding van het monument, opgerigt te Soestdijk ter eere van den Prins v. Oranje, wegens zijn heldhaftig gedrag te Quatre-Bras en Waterloo, Onthuld den 18 Junij 1835 ? *Teekening* in O. I. inkt door *G. Lamberts* 1835. Hg. 29, br. 27 dm. fol. — Hierbij eene afzond. verklaring in HS. v. h. 4talige opschrift van het monument.

6950 Hetz. verkl. Houtsn. znd. nm. 4⁰.

6951 **(3 Julij.)** Het in brand steken der soeploods op de Heerenmarkt te Amsterdam door eenige kwaadwilligen naar aanleiding van het in beslag nemen en in de soeploods bergen der meubelen van Jan Blokhoff. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. VI. Aant. 83.) — *Teekening* in O. I. inkt door *G. Lamberts.* br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6952 Spotprent op hetzelfde, voorstellende Amsterd. schutters in de loods toegesproken wordende door een onderofficier. Met onderschr.: „'k stel tot „Verzamelplaats de aloude Klokkengang." Lith. znd. nm. br. 8⁰. *Gekleurd.* Get. Bl. 10. Uit: Eene ontstuimige dag of de soeploods in gevaar. - Heldendicht binnen Gijsbrechts wallen enz. 8⁰. Bij den Heer R. W. P. de Vries.

6953 **24 Aug.** Onthulling van het monument voor den schoolopziener en opvoedkundige J. ter Pelkwijk op de nieuwe begraafplaats te Zwolle. (Lastdrager, Nieuwste Gesch. V. 265, Aanteek. 62). Afbeelding v. hetz. Lith. znd. nm. 8⁰. Get. 5e D. N IV. In: Lastdrager, Nieuwste Geschied. V.

6954 **2, 3 Sept.** „Twee treurige en aandoenlijke tafereelen van de verschrik- „kelijke en felle brand, voorgevallen ... in de buurt St. Jans-Klooster .. „in Overijsel en ... in het gehucht Groot-Broekhuizen ..." Bovenaan eene ruwe houtsn. br. 4⁰., vroeger reeds gebruikt voor N⁰ 6845 (Brand te Zierikzee.) waaronder de titel en beschrijving in 2 kol. Onderaan een vers van 9 coupletten in 3 kol. Plano.

6955 **9 Sept.** „Gedenkzuil voor J. M. Baljeé, in leven Raad van Nederl. „Indië, weleer voesterling en later weldoener ... van het Nieuwe Stads- „Weeshuis te Leeuwarden, op de binnenplaats van dat gesticht en feeste- „lijk ingewijd." (Lastdrager, Nieuwste Geschied V. 258; Bijl. 77, 78.)— Lith. met 6 reg. bijschr. (door *A. v. Halmael Jr.* naar *J. H. Mattijssen* door *F. Z. Keikes* bij *G. T. N. Suringar.* Met het gebouw op den achtergr. 4⁰.

b Dez. plaat zonder het gebouw. 8⁰. Beide in de Stedel. kunstverzam. te Leeuwarden.

6956 Hetz. anders. Lith. znd. nm. Gen. 5e D. No III. 8⁰. Uit: Lastdrager, Geschied. V.

6957 **(1836. 12 Jan.)** De hulpbeurs op den Dam te Amsterdam, gebruikt van 12 Jan. 1836 tot 26 Aug. 1845, tusschen het afbreken der oude en het inwijden der nieuwe Beurs, van binnen te zien. *Teekening* in O. I. inkt door *J. W. Kaiser.* br. 4⁰. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6957*Hetz. kleiner. Lithogr. v. *H. J. Backer.* br. 8⁰. Uit: Leeskabinet.

6958 (**1836**. **Jan.**) Girobank. — „Hier kan men op deez' Plaat zeer duidelijk
a „bemerken, — Wat nut de Giro-Bank voor Neêrland uit moet werken." Spotprent in 12 afbeeldingen naar teekeningen van den Heer P. v. Loon. ieder met 2 reg. vers van Mr. J. v. Lennep op het plan van den Heer J. J. A. Santhagens te Amsterdam en anderen om een Algemeene Handels- of Wisselbank op te rigten, waartoe in 1836 de eerste verhandeling in het licht werd gegeven, doch welk plan nog vóór de oprigting opgegeven werd. Lithogr. znd. nm. Met bovenst. 2 reg. opschr. gr. fol.

b Dez. voorstelling. Naauwkeurige doch slechte kopie van de voorg. plaat kenbaar aan het opschrift, dat op deze in cursieve, op de andere in staande letter gedrukt is. Lithogr. znd. eenigen nm. gr. fol.

Daar de literatuur over dit onderwerp van vrij groot economisch belang is, en tegenwoordig waarschijnlijk aan weinigen bekend, is het niet onbelangrijk, hieronder de titels der voornaamste toen verschenen vlugschriften mede te deelen.

a. „Verhandeling over eene op te rigten Handelsbank," (vroeger gedrukt voor rekening van den Schrijver onder den titel: Verhandeling over een op te rigten Giro-wisselbank.) Amst. 1836.

b. Hall, F. A. v., De verhandeling over eene op te rigten Handelsbank, getoetst aan wetenschap en ondervinding. Amst. 1837. — Tegenschrift op het voorgaande.

c. Vervolg op de verhandeling over eene op te rigten Handelsbank. Amst. 1837. De voorrede geteekend door J. J. A. Santhagens, Mr. J. Bake en Mr. P. A. Brugmans als ontwerpers. — Wederlegging van het tegenschrift.

d. Hall, F. A. v., Brief aan eenen vriend over de redenen waarom hij het: „Vervolg op de verhandeling wegens eene op te rigten Handelsbank" onbeantwoord laat.

e. Houten, W. v., De Girobank vrijmoedig beoordeeld. Rott. 1837.

f. Iets over het ontwerp eener zoogenaamde Giro- of Handelsbank; 1839. Uitgeg. bij gelegenheid der recensie van Prof. J. Ackersdijck van het werk van Mr. W. C. Mees, Proeve eener Geschied. van het Bankwezen in Nederl. enz. Rott. 1839.

„Volgens de dagbladen hadden de Heer Santhagens te Amsterdam en „Prof. Bake te Leiden zich met deze onderneming sedert verscheidene „jaren bezig gehouden, terwijl Mr. P. A. Brugmans zich iets later met „hen vereenigde. (Handelsblad van 13 Jan.) Een prospectus daarvan in „het licht verschenen zijnde bleek, dat zij bestemd was tot het openen „van credieten op handelswaren (behalve publieke fondsen;) en geopend „zou worden met een kapitaal van 10 mill. gulden, dat tot 30 mill. zou kunnen „worden uitgebreid; ten einde een nieuw leven te geven aan den Commissie-, „wissel- en speciehandel, en die onafhankelijk te maken van de schokken „der geldmarkt. (Dez. cour. 28 Jan.) Weldra verscheen er tegen dit „plan eene Verhandeling ter toetsing, uitgegeven bij Gebr. Diederichs en „daartegen weder eene tot uitlegging en verdediging van de onderneming „bij v. Meurs en Co, en weldra eene spotprent, voorstellende het begin, „werking en einde der Giro-bank, bij G. L. Koopman, allen te Amst. „Deze Bank is echter niet tot stand gekomen." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. v. Nederl. Dl. 7, Aanteekeningen, blz. 39.)

6959 (**12—17 Junij.**) 2e Eeuwfeest der Utrechtsche Hoogeschool. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. VI. 304.) — „Herinnering aan het 2e Eeuwfeest der „Utr. Hoogeschool, inhoudende: 6 voorstellingen der belangrijkste pleg„tigheden en festiviteiten. Naar de natuur en op steen geteekend door „H. van Hove Bz. Utr. bij Caramelli en Co." fol. — Verklaring der br. fol. platen, 2 blz. boekdr., gelith. titel, voorts 6 ongen⁰ platen, ieder in verschillend randwerk en met 2 reg. onderschr.

(1) Titelpl. Gedeelte van den gecostumeerden optogt.
(2) 13/VI. Optogt van het Stadhuis naar de Akademie.
(3) 14/VI. De partij der Studenten in den tuin van C. v. Leeuwen.
(4) 14/VI. De promotie more majorum.
(5) 15/VI. Optogt van eene werkende boekdrukkerij.
(6) 17/VI. De Cantate in de Jacobikerk.
(7) 17/VI. Volksvermaken in het Sterrenbosch.

6960 **16 Junij.** „Gecostumeerde voorstelling, gegeven door de Studenten, ter
a „gelegenheid van het 2e Eeuwfeest der Utr. Hoogeschool, voorstell. den „Optogt des Nederl. legers naar Ostende, den 3 Julij 1600, daags na „de overwinning bij Nieuwpoort." — Serie van 10 (ongen⁰) aaneenbehoorende bladen, met gegrav. titel op het 1e blad. Iedere pl. hg. 25, br. 64 dm. Lithogr. van *Lemercier* te Parijs, uitg. van Caramelli en C⁰ en A. Collings en v. d. Hout te Utr. en Rotterd. br. fol. — Hierbij eene afzond. gedr. Naamlijst der Studenten die aan den optogt hebben deelgenomen. gr. 20 blz. 8⁰.

b Dez. pl. fraai *gekleurd.*

6961 „Zinnebeeldig tafereel van de hoofdrollen te paard, bij gelegenheid van „het 2e Eeuwfeest der Utr. Hoogeschool, voorstellende den intogt van „Prins Maurits in Ostende, na den slag bij Nieuwpoort, 1600," enz. — Gezigt bij avond op de Neude, tegenover de Voorstraat, regts de St. Jansstraat. Op den voorgrond Prins Maurits, gevolgd door Frederik Hendrik en vele krijgsoversten te paard, voorafgegaan door de vaandeldragers, enz., terwijl de stoet door fakkeldragers verlicht wordt. Lithogr. naar en door *J. Steyn* met adres van J. A. Wijnberg. br. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6962 1. Gedachtenispenning van het 150jarig bestaan der Utr. Hoogeschool, vanwege de Stedelijke regering aan de Studenten uitgereikt. — 2. Bronzen gedachtenispenning door de Curatoren aangeboden aan alle deelnemers aan den optogt. Twee afbeeld. op 1 bl. Lith. znd. nm. br. 8⁰. Get. Pl. II. Uit: Lastdrager, Nieuwste Geschied. VI. Bij den Heer A. v. Stolk.

6963 **5 Julij.** Afbeelding der R. Kath. Kerk de Ster in de Spinhuissteeg te Amsterdam, versierd bij gelegenheid der viering van het 200jarig bestaan der Augustijner Statie te Amsterdam. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. VI. 357.) — *Teekening* in kleuren naar het leven door *G. Lamberts.* Hg. 29, br. 26 dm. 4⁰. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6964 **22, 23 Sept.** Twee ongen⁰. afbeeldingen van verbrande huizen op den Nieuwendijk te Amsterdam na den brand van 22 en 23 Sept. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. VI. Aanteek. 126, 27.) — (1) Het huis van J. Potharst. — (2) Het Café du Nord. — Beide lithogr. znd. nm. met 3 reg. onderschr. br. 4⁰.

6965 Panorama v. Saltzburg door J. M. Satler, opgesteld op het Leidscheplein bij den Schouwburg. 1836. — Panorama van Amsterdam op het Leidsche plein in 1818. Teekening van *G. Lamberts*. — Beide bij den Heer J. W. Wurfbain.

6966 **1837.** Nederlandsche Almanak v. 1837. — Bovenaan 2 afbeeldingen van het Nieuwe Entrepotdok te Amst. Lith. v. *Desguerrois en Co.* br. fol.

6967 (**Mrt.**) Afbreken van de Haarlemmerpoort te Amsterdam. — Twee gezigten van de (onveranderde) poort omstreeks 1770; het eene van den Buitensingel door *H. Schoute*; het andere van het Haarlemmerplein, door *C. Philips*. Beide met adres van P. Fouquet Jr. Ieder hg. 28, br. 36 dm. br. fol. Uit den: Nieuwen Atlas van Amsterdam bij Fouquet. — Hierbij: Vrijmoedige bedenkingen bij het sloopen der Haarlemmerpoort in Mrt. 1837. Met adres v. T. Wiering in de Binnenbrouwerstr. fol.

6968 (**5 Mei.**) „Schipbreuk van het stoomschip *Willem I*" op de Lucipara-eilanden. (Lastdrager. VIII. Bijl. 351; Staatscour. 1837. 301 en 302.) — Links 2 boven de zee uitstekende klippen van Lucipara, regts de stoomboot. Lith. naar *J. H. Koekkoek* door *H. J. Backer*. br. fol.

6969 „Het verblijf der schipbreukelingen van de gestrande stoomboot Willem I „op de koraalplaat Lucipara." — Op den voorgrond het strand van het eiland, waarop velen der bemanning en kisten met victualiën enz. aan land gezet zijn; links het gestrande schip. Lithogr. van *J. Verhoesen en Co* te Amst. br. fol. Hierbij eene afzond. gelithogr. beschrijving. 4°.

6970 Afbeelding van het eiland Lucipara, met aanduiding van het punt, alwaar de stoomboot strandde. Bovenaan eene vergrootte afbeelding met aanduiding der verschillende tenten v. de geredden. Onderaan links een kaartje van den Ind. Archipel. Naar de origineele teekeningen door éénen der lotgenooten op de plaats der schipbreuk vervaardigd. Lithogr. met adres van *K. Fuhri*. br. fol. Hierbij 3 uittreksels uit het Algem. Handelsblad, waarin een verhaal der schipbreuk.

6971 **3 Julij.** „Afbeelding van de illuminatie van het stadhuis te Rotterdam „bij gelegenheid der komst van Z. M. onzen geliefden Koning." — Afbeelding van den voorgevel, waarvoor vele toeschouwers staan te kijken. Lith. door *D. Welle* met adres van J. B. Ulrich. br. fol.

6972 (**12 Oct.**) *a*. Doodsberigt der Koningin der Nederlanden, overl. 12 Oct. 1837. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. VII. 182.) In: Buitengew. Ned. Staats-Cour. v. 12 Oct. — *b*. Treur-dicht op het afsterven door en met adres van *J. B. Ulrich*. te Rott. fol. — *c*. Een dergelijk stuk in proza. Gedr. bij *T. C. Hoffers* aldaar.

6973 *a*. Programma pour l'inhumation de Sa Majesté Fred. Louise Wilhelmine Reine des Pays-Bas. 4 blz. fol. — *b*. Hetz. programma. Holl. In: Nederl. Staats-Cour. v. 24 Oct. — *c*. Hetz. overgedr. uit de Ned. Staats-Cour. fol.

6974 Calligraphische teekening ter nagedachtenis van de overledene Koningin Fred. Louisa Wilhelmina v. Pruissen. Onderaan een 9 reg. vers in 3 reg. Door *A. Steenbeek*. Hg. 35, br. 45 dm. br. fol.

6975 Gedenkpenning op den dood der Koningin. Lith. znd. nm. 8°. In: Lastdrager, Nieuwste Geschied. VI.

6976 **26 Oct.** „Plegtige ter aarde bestelling van H. M. de Koningin der „Nederlanden, op den 26 October 1837." — Gezigt op den weg van 's Hage naar Delft met de begrafenisstoet in 7 rijen boven elkaâr. In een rand met het portret der Koningin borstb. in med. bovenaan. Lith. v. *H. J. Backer* met adres van H. Zangers. br. fol. — Hierbij een verkl. kopie van de plaat, in omtrek, met eene verklaring van den stoet, gen°. 1—23 onderaan. br. 4°. en een Berigt van inteekening, 2 blz. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6977 „Plegtige Optogt der Begrafenis van wijlen H. M. Fred. Louisa Wil„helmina Koningin der Nederlanden" enz. — Afbeelding van den stoet in 7 rijen boven elkaâr, met kort onderschr. onder iedere groep. Lith. znd. nm. hg. 39, br. 49 dm. br. fol. — Hierbij: De 26e Oct. of Beschrijving van den plegtigen begrafenisstoet, enz. 's Grav. S. de Visser en Zn. 1837. 12°.

6978 Hetz. anders. — Gezigt op de Groote Markt te Delft, alwaar de stoet in 5 rijen boven elkaâr afgebeeld is. Deze voorstelling is omgeven door een zinnebeeldig randwerk van bloemen enz. met de wapens van Nederland en Pruissen, het portret der Koningin bovenaan en de grafkelder te Delft beneden. Lith. naar *V. Adam Lemercier, Benard et Co* met adres van F. Desterbecq. gr. br. fol.

6979 (**19 Nov.**) Begrafenis der Gravin de St. Leu, Hortense, ex-Koningin van Holland, in de kerk te Rueil, overleden den 5 Oct. op het kasteel Arenenberg. Afbeelding der begrafenisplegtigheid in de kerk. Met onderschr.: „Convoi d'Hortense à Rueil." — Lith. naar *Tirpenne* en *Bayot* door *Lemercier, Benard en Co.* fol.

6980 **1838. (Jan.)** „De Maas voor Rotterdam in 1838." — Gezigt op de Maas, die door tal van kramen, carrousels, tenten, arren en schaatsenrijders bezet is. Lith. naar *C. C. A. Last* door *S. de Visser.* Met adres van S. de Visser en Zn. te 's Hage. br. fol. — Hierbij een gelith. Berigt v. inteekening kl. 4°.

6981 (**13 Febr.**) Het afbreken van de oude Beurs te Amsterdam. — Gezigt van het Beursgebouw, waarvan nog 3 bogen staan en de andere afgebroken zijn. *Teekening* naar de natuur in zwart krijt door *A. Brondgeest.* Hg. 25, br. 35 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6982 Hetz. gezien van de zijde van het Rokin; van het gebouw zijn alleen de 6 pilaren zigtbaar. *Teekening* in O. I. inkt door *G. Lamberts.* Hg. 20, br. 29 dm. br. 4°. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6983 **April.** Voorwaarden van deelneming in eene societeit te Amsterdam, met hoofddoel het bevorderen van de kennis der natuurl. historie onder den naam: *Natura Artis Magistra,* te vestigen in de plaats *Middenhof* in de Plantage, Middenlaan, hoek Prinsengr. N° 6874. — Voorts hierbij een bewijs van Honorair Lidmaatschap, 1838. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6984 **1 Junij.** Afbeelding van de met 6 paarden bespannen galakoets en begeleiding, waarmede Baron v. d. Capellen, als buitengewoon gezant bij de krooning van Koningin Victoria naar het Koninklijk hof te Londen geleid werd. Met 5 reg. Eng. onderschr. Lith. naar en door *W. N. Vear* te Londen. gr. br. fol. *Gekleurd.*

6985 **3 Aug.** „Het verbranden en instorten des torens van de Groote kerk te „Hoorn." (Lastdrager, Nieuwste Geschied. VIII. Bijl. 351.) — Gezigt van het plein voor de kerk bij den hoofdingang, terwijl de toren links omvalt; regts een werkende brandspuit en toeschouwers. Lith. naar *S. Ran* door *H. J. Backer*. Hg. 35, br. 45 dm. br. fol.

6986 Afbeelding van het ruim der Groote kerk te Hoorn vóór den brand op 3 Aug. 1838. Lith. znd. onderschr. naar *G. Uyt den Ruygen* door *H. J. Backer*. Hg. 43, br. 38 dm. fol.

6987 Afbeelding van het ruim der Groote kerk na den brand. Lith. naar *P. Jolly* door *H. J. Backer*. fol. Pendant der voorg. plaat.

6988 Plattegrond en doorsnede van de zaal op de plaats van de Burgt (te Leyden) ter feestviering van de 5jaarlijksche Réunie van oud-Studenten. (Lastdrager, Nieuwste Geschied. VIII. 231.) — 2 Lith. door (*S.*) *v. d. Paauw*. br. fol. Gem.: Bijl. IV, *a* en *b*. Uit: Gedenkb. der Réunie ?

6989 (**Sept.**?) „Monsieur Vautrin sur le cheval de bronze." — Spotprent op den directeur der Fransche opera te 's Hage, Vautrin, die wegens zijn plotseling vertrek naar Parijs, hierop voorgesteld wordt, als rijdende op een bronzen paard naar de maan. Onder den arm heeft hij een boek, get.: „L'art de voler sans ailes," terwijl een aantal poppen en klompen aan zijn rokspanden hangen. Beneden staan eenige schuldeischers en muziekanten zijn vertrek nastarende, onder verschillende uitroepen, zoo als: „Il sait voler dans les formes. — Il n'y a plus de théâtre qu'à „Paris," enz. Lith. znd. nm. br. fol. — In de destijds zeer vermaarde opera van Auber, genaamd: Cheval de bronze, komt een paard voor, dat ieder, die zich daarop plaatst, naar de maan voert.

6990 **6 Sept.** „Représentation du 7 Sept. 1838, cinq heures du soir ... par „ordre de Mr. Raguenot: Relâche ou les cabaleurs enfoncés ! !" — Gezigt op het plein voor den Koninkl. Schouwburg te 's Hage, alwaar op eene der deuren een affiche van de opera: *La Juive*, en de aankondiging van het niet geven der voorstelling aangeplakt is. Voor de deur eene menigte menschen, waaronder links eenige muziekanten, regts eenige Joden. Lith. znd. nm. met bovenst. 3 reg. onderschr. br. fol.
De Heer Raguenot, een der acteurs aan den Schouwburg, weigerde dien avond zijn rol in La Juive te vervullen, waarop de directeur in plaats van een ander stuk te geven, zooals hij verlangd had, liet aanplakken, dat er geene voorstelling zoude gegeven worden. Zie Journal de la Haye, N⁰ 214, 8 Sept.

6991 (**14 Nov.**) Voorvallen in het vermaarde genootschap *Doctrina et Amicitia* te Amsterdam, vertoond en verklaard op het bal bij de viering van het 50jarig bestaan. — 9 kl. 4' teekeningen bij het gedicht (van Mr. J. v. Lennep): „Een nieuw lied," in: „Feestviering van Doctrina et „Amicitia." Onuitgegeven bundel gedichten bij die gelegenheid. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

6992 (**30 Nov.**) „Vijfentwintigjarig Gedenkstuk der regering van Willem I door
a „de redactie van het dagblad: de Avondbode. Opgedragen aan het vader- „land." — Titel met lijstwerk in houtsn. naar *J. P. Tetar v. Elven* door *R. J. v. Arum*, benevens 1 blz. in boekdruk, bevatt. een kort overzigt der voornaamste gebeurtenissen van 1813—38, en middenin een goed

gelijkend portret in borstb. van Willem I in lith. znd. nm. — Hierbij nog een verslag der feestviering te Scheveningen, enz. In: Dagblad van 's Gravenh. van 30 Nov. en 3 Dec.

b Hetz. Gouddruk op zwaar pap.

6993 Hetz. anders. — Calligraphische zinneprent, bevattende al de coupletten van het: *Wien Neerl. bloed* in verschillend gefig. letters en versierd met de portretten der Nederl. Stadhouders en leden van het Koninkl. huis en meerdere zinneb. voorstellingen. Lithogr. naar, door en met adres van *C. Magnenat*, Oude Doelenstr, N⁰ 3 bij de Hoogstr. te Amst. gr. fol. — Hierbij afzond. gelithogr.: Uitlegging en beschrijving in fol., benevens een gelith. Berigt van inteekening in 4⁰.

6994 Hetz. anders. — Een vers, beginnende: „Gods beste zegen daal," enz. in gefigureerde letters, omgeven door velerlei zinnebeelden. Lith. naar *B. J. Oudenampsen*. 1838 door *Desguerrois en Co.* gr. fol.

6995 „Herinnering aan de 25e verjaring van de komst des Prinsen v. Oranje

a „(den tegenwoordigen Koning der Nederlanden) door de natie geroepen „om de regering dezer gewesten te aanvaarden," enz. — In het midden een fraai portret des Konings, borstb. v. voren en regts. Grav. znd. nm. 4⁰. Met boven- en onderschr.: „Dat God Koning Willem behoede!" en bovenst. 9 reg. opschr. boven het portr. ter weêrszijden en onderaan een histor. schets van de vorsten die over Nederland geregeerd hebben, in boekdr. bij C. A. Spin voor *Nayler en Co.* te Amst. gr. fol.

b Hetz. in gouddruk. — Beide bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

6996 Zinneprent op de 25jarige regering van Kon. Willem I. — In het midden een portret van den Koning, borstb. met den koninkl. mantel, waarboven de Wijsheid, Moed, Regtvaardigheid enz. afgebeeld zijn; onderaan het Nederl. wapen. Ter weêrszijden 8 afbeeldingen van merkwaardige gebeurtenissen, alles omringd door arabesken en calligraph. figuren. Lith. door *H. J. Backer* met adres van H. Zangers. Hg. 44, br. 53 dm. br. fol.

6997 Zinneprent op hetz. — Boven op eene estrade staat de Koning in een

a hermelijnen mantel, omgeven door de Wijsheid, de Waarheid, de Godsdienst, enz. Links meer naar voren zit op een afzonderlijke zerk de Nederl. maagd met den Nederl. leeuw. Zeer slechte lithogr. met 5 reg. onderschr. naar en door *D. Welle*. gr. fol.

b Dezelfde plaat. *Gekleurd*. Bij den Heer A. v. Stolk.

6998 „Stedewijzer en Kaart van Nederland, benevens eene afbeelding van de „in hetzelve volgens het nieuwe stelsel gangbare munten. Amst. J. Vurtheim en Co. 1838." br. fol. *Gekleurd*.

Deze kaart wordt hier genoemd, omdat zij de afbeelding bevat van het 3guldenstuk, gouden tientje en gouden 5guldenstuk, welke dubbele standaard werd aangenomen den 28 Sept. 1816, afgeschaft den 26 Nov. 1847, en den 6 Junij 1875 weder op nieuw aangenomen. De 3guldenstukken werden ingewisseld in 1845. Zie N⁰ 7135.

6999 **21 Dec.** „Bouwkundige afbeelding van het monument, opgerigt in de „Groote kerk te Dordrecht ter nagedachtenis van den ridder J. C. Schotel ... overleden 21 Dec. 1838," beroemd zeeschilder. — Lith. naar *G. N. Itz* door *H. J. Backer*. gr. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7000 Dez. voorstelling verkl. Lith. van *H. Pennock*. kl. fol.

7001 (**10 Oct.**) Spotprent op: C. Seyn, Klerk; J. C. Backer, 2e Klerk ter
a Secretarie, en S. v. d. Paauw, Architect, alle te Leiden. — Onderaan in het midden staat Seyn, onder den eenen arm schilderijen, onder den anderen 2 boeken dragende; achter hem liggen eenige zeldzaamheden en zakken met geld, doelende op zijn hartstogt voor schilderijen en rariteiten, ten gevolge waarvan hij de stadskas beroofde. — Links staat een bakker, die zakken met geld uit den oven haalt, doelende op de liefhebberij van Backer voor prachtwerken over natuurl. historie en snuifdozen, enz., die dientengevolge de stadskas aansprak. — Regts staat een paauw afgebeeld bij een bergje, waarop een koepel, doelende op v. d. Paauw, die overdreven ingenomen was met het door hem ontworpen en aangelegd plantsoen, heuveltje en koepel bij Leiden. Lith. v. *Desterbecq.* br. fol.
De diefstallen van Seyn, ten bedrage van *f* 124,000, en van Backer tot ruim *f* 11,000, werden 10 Oct. 1838 ontdekt en aangegeven; de laatste werd 22 Apr. 1839 veroordeeld tot tepronkstelling, 6 jaar tuchthuisstraf en boete; de eerste 27 Sept. 1839 tot 10 jaar tuchthuis. Zie Weekbl. v. h. Regt. 1839.
b Dez. plaat. *Gekleurd.*

7002 Spotprent op C. Seyn, die door 2 agenten naar de gevangenis gebragt wordt. Op den achtergrond een venduhuis van meubelen, alwaar eenige vrouwen uit de volksklasse dansende hare vreugde over zijn arrest betuigen. Met 2 reg. onderschr.: „En hij komt niet weêrom," enz. Lithogr. znd. nm. Met adres van L. Springer. br. fol. *Gekleurd.*

7003 (**1839. Junij**?) Amsterdamsche Omnibus Onderneming van Jonker c. s., geprivilegeerd door de Holl. IJzeren Spoorweg Maatschappij, begonnen in den zomer van 1839, doch spoedig gestaakt. — *a.* „Reglement der „Amsterdamsche Omnibus Onderneming." — Bovenaan de afbeelding van een der 18 Omnibussen; onderaan de opgave der ritten en kleuren der omnibussen, en afbeelding van het betaalmerk van 20 cents. Lith. znd. nm. br. 4°. *Hoogst zeldzaam.* Bij den Heer R. W. P. de Vries. — *b.* „Omnibus Kaart of Nieuwe plattegrond der Stad Amsterdam, waarop „alle ... omnibusliniën," enz. Amst. Gebr. Diederichs en J. Ellerman. Lith. znd. nm. Ter weêrszijden in boekdruk het reglement en beschrijving der lijnen door de stad. br. fol. *Zeer zeldzaam.*

7004 Afbeelding van den kustlichttoren op Schouwen, gebouwd in 1839. Lith. door *L. Valk* bij *Koole en Roest* te Midd. 8°. Uit?

7005 (**17 Julij.**) „Ontvangst van Z. K. H. den Erfprins met zijne Gemalin „aan het paleis van ... den Prins v. Oranje," te 's Hage, op 17 Julij 1839, na hun huwelijk, gesloten te Stuttgart den 18 Junij. (Kemper, Geschied. II. 500.) — Lith. v. *H. J. Backer.* br. 8°. Uit: Leeskabinet? — Hierbij een afzond. gedrukt programma der feestlijkheden bij den intogt, bij J. Belinfante, 's Hage. 4°.

7006 **19 Sept.** „Plegtige inwijding van den Yzeren Spoorweg tusschen Am„sterdam en Haarlem. Gezigt van het Station aan de Haarlemmer trek„vaart bij Amsterdam." — In het midden de Haarlemmer trekvaart. regts het station, alwaar de trein onder begeleiding van muziek afrijdt; regts een menigte toeschouwers. Lithogr. naar *M. Mourot* door *Desguerrois.* Hg. 40, br. 54 dm. br. fol.

7007 **21 Oct.** „Plegtige optogt van Z. M. den Koning der Nederl. tot de „opening der zitting van de Staten-Generaal, op den 21 Oct. 1839 te „'s Hage." — Gezigt op het Paleis in het Noordeinde, vanwaar het rijtuig, waarin de Koning, en zijne 2 zoons gezeten zijn, wegrijdt. Lithogr. bij *Gebr. v Lier.* Hg. 47, br. 61 dm. br. fol.

7008 (**1840**?) Afbeelding van het monument op het bolwerk te Maastricht, opgerigt voor Luit. Gen. B. J. C. Dibbetz, opperbevelhebber der vesting van 1830—39, overl. 30 Mrt. 1839. Lith. naar *P. Barbiers* door *H. J. Backer.* gr. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7009 Zeden en gewoonten. — Afbeelding van een oploop te Amsterdam, waarschijnlijk in de Oude Doelenstraat met gezigt op den Paleistoren. — Met onderschrift: „Een Amsterdamsch standje." Grav. znd. nm. met randw. br. 4°. — De hierop afgebeelde omnibus bewijst dat het in of kort nà 1839 behoort.

7010 **1840. 8 Febr.** Maskerade der Leidsche Studenten op den dies natalis der Hoogeschool, voorstellende den intogt van Hertog Jan v. Beijeren binnen Leijden op 18 Aug. 1420. — Serie van 18½ aaneenbehoorende bladen; tezamen lang 6.29 meter, hg. 23 dm. Lithogr. znd. nm. met uitlegging op den omslag der 126 groepen. Met adres van Mej. Schreuder te Leiden. kl. br. fol. Van deze afbeeld. bestaan ook fraai gekleurde exx. — Hierbij een aanplakbillet dezer maskerade.

7011 Hetz. anders. — Afbeelding van den stoet in 3 rijen boven elkaâr, met
a eene denkbeeldige voorstelling van Leiden in de 15e eeuw. Het geheel omringd door een rand van arabesken en wapens, enz. Lithogr. van *H. J. Backer* met adres van P. Engels. gr. br. fol.

b Dez. plaat. *Gekleurd.* — *Zeer zeldzaam.* Beide bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7012 **22 Julij.** Viering van het 50jarig bestaan van het Instituut voor Doofstommen te Groningen. — Herinneringsplaat, uitgereikt aan de kweekelingen van het Instituut. Bovenaan een gezigt op het Instituut en het gedenkteeken voor Guyot. Lith. van *J. Oomkens* fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7013 (**4 Aug.**) „Schets van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Buiten„gewone zitting van 1840." (Kemper Geschied Dl. III, 207.) — In het midden de plattegrond, terweêrszijden eene alphabetische lijst der leden, onderaan de leden gerangschikt volgens de provinciën. Lithogr. door *H. Reding* bij *A. P. v. Langerhuijsen.* br. fol.

7014 (**8 Sept.**) Afbeelding van het monument voor Prof. J. H. v. d. Palm in de St. Pieterskerk te Leiden, den 8 Sept. 1840 onthuld. Naar en door *J. B. Tétar v. Elven.* fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7015 **7 Oct.** „Abdicatie van Z. M. Willem I op het Loo, 7 Oct. 1840." (Kemper, Geschied. Dl. III, 306.) — Regts in het midden staat de Koning voor eene lange tafel, met den Prins v. Oranje aan zijne regterzijde; om hem heen en vóór de tafel staan verscheidene hovelingen, diplomaten, enz. Lithogr. v. *Saks* te Amst. Hg. 25, br. 29 dm. br. 4°. *Hoogst zeldzaam.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7016 *a.* Proclamatie van Willem I, waarbij hij afstand doet van den troon. Plano. — *b.* Proclamatie van Willem II, waarbij alle burgerl. en milit.

ambtenaren in hunne betrekkingen bevestigd worden. Plano. — *c.* Staats-Courant v. 8 Oct. 1840, bevatt. beide genoemde proclamatiën benevens eene 3e waarbij de kroon door Willem II aanvaard wordt. fol. — *d.* Brief aan de leeraars der Protest. kerk ter uitnoodiging om voor den nieuwen Koning en zijn gezin zegen af te smeeken fol.

7018 Spotprent op den troonsafstand van Koning Willem I. — „Vriend-„schappelijk vaarwel." — Een oude heer (kaaswinkelier) met reis- of geldzak op den schouder, met een ander in gesprek; links zijn boter- en kaaswinkel, die uitverkocht wordt, enz. Onderaan eene zamenspraak tusschen Willem en Piet in 2 kol. Lithogr. znd. nm. br. fol. — Hierbij: The penny Satirist v. 24 Oct. 1840, waarin eene houtsn. met opschr.: „Abdication of the Dutch King," enz. — Zie de platen over 's Vorsten huwelijk op Febr. 1841.

7017 Spotprent op het vertrek van den ex-Koning naar Pruissen. — Op de grenzen van Pruissen en Nederland staat de Vorst, met een geldzak op den schouder, zijn geboorteland vaarwel zeggende, terwijl de Gravin d'Oultremont hem voorttrekt. Met 2 reg. onderschr.: „A tous les coeurs „bien nés que la patrie est chère!!" Lithogr. van *Zilverb* (?) te Leuven. br. fol. Get.: *Galerie historique* N⁰ 2. (N⁰ 1 is zeker de andere plaat *Perséverance.* Zie Febr. 1841.) *Zeldzaam.* — Hierbij een scherp gefingeerd Tooneelaffiche over beider huwelijk. HS. uit dien tijd. 4⁰, benevens een krachtig schimpdicht van 7 coupletten, beginnende: „Nu „scheurt het marmren grafgesticht," enz. 8⁰., wat destijds aan vele voorname ingezetenen per post werd toegezonden, en welks maker onbekend bleef. — Volgens de Bosch Kemper werden dergelijke schimpschriften en spotprenten verspreid en uitgegeven door den ontslagen officier Andringa de Kempenaer.

7019 (**24 Nov.**) Afbeelding van den gedenksteen, ter eere van C. R. Th. Baron Kraijenhoff in den keelmuur van het thans gesloopte fort Kraijenhoff te Nijmegen ingemetseld. — In het midden eene schets van den grafkelder in het fort; onderaan eene kopie van het grafschrift op den steen: Fraaije bouwk. *teekening* in kleuren znd. nm. gr. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7020 **27 Nov.** „Ontvangst van Z. M. Willem II bij 't station der Haarlemmer „Spoorweg buiten de Willemspoort te Amsterdam op den 27 Nov. 1840." Op den voorgrond de Koning, te paard stijgende; regts eene eerewacht te paard; op den achtergrond links het station. Slechte lithogr. znd. nm. met adres van A. Judels te Amst. br. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7021 „Intrede van Z. M. in de Willemspoort te Amsterdam op den 27 Nov. „1840." — Links de Willemspoort, waarbij de Koning te paard door den Burgemeester en de Raadsleden gecomplimenteerd wordt; regts de koets der Koningin. Lithogr. naar *R. Craeyvanger* door *H. J. Backer.* smal langw. fol. Uit: Eng. Gerrits, Gedenkb. d. Inhuld. v. Willem II. Haarl. 1841. gr. 8⁰.

7022 Hetz. anders. — In het midden de Willemspoort, waardoor de Koning rijdt; op den voorgrond de eerewacht en kavallerie, die vooraan den stoet rijden; links op den achtergrond het rijtuig der Koningin. Slechte lithogr. znd. nm. met adres van A. Judels te Amst. br. fol.

7023 Hetz. anders. — Gezigt op de nieuwe, naar den Koning genoemde, Willemspoort, terwijl het rijtuig, waarin de Koningin gezeten is, en dat door den Koning en zijn gevolg te paard voorafgegaan wordt, er door rijdt. Lith. door *W. C. Magnenat*. br. fol.

7024 „Z. M. op het Paleis te Amst. aangekomen." — Gezigt op den Dam. Lith. v. *H. J. Backer*. br. 8⁰. Uit: Leeskabinet.

7025 **28 Nov.** „Staatsie Trein te voet Z. M. Koning Willem II van het „Paleis na (*sic*) de Nieuwe Kerk vergezellende bij de Plegtigheid der „Inhuldiging. 28 Nov. 1840." — Midden op den Dam voor het Paleis de stoet, die naar de Kerk trekt, gaande de Koning onder een troonhemel, gedragen door 4 kamerheeren; regts een groote eerepoort en toeschouwers. Slechte lithogr. met adres van A. Judels te Amst. br. fol.

7026 „Plattegrond van de Nieuwe Kerk der Stad Amsterdam, ingerigt voor „de plegtige Inhuldiging." — Lith. door en met adres van *Gebr. v. Lier* te 's Hage. br. fol.

7027 „Inhuldiging van Z. M. Willem II in de Nieuwe Kerk te Amst." — In het midden de troonhemel; links de zetels der Koningin en Prinsessen; op den voorgrond de preekstoel. Lith. naar *Albertine V. geb. H.* door *W. C. Magnenat*. br. fol. Pendant van N⁰ 7023.

7028 Hetz. anders. — Op den voorgrond de troon en de koning zwerende. Lith. naar *R. Craeijvanger* door *C. C. A. Last*, bij H. J. Backer. smal langw. fol. Pendant v. 7021. Uit: Eng. Gerrits, Gedenkb. der Inhuldiging van Willem II. 1841. gr. 8⁰. — Hierbij een Vreugdelied bij de troonsbeklimming. Rott. J. B. Ulrich. fol.

7029 Hetz. anders. — Op den voorgrond links de preekstoel; in het midden-
a ruim vele genoodigden. Slechte lith. znd. nm. met adres van A. Judels br. fol. Pendant van 7025.
b Dez. plaat, slecht *gekleurd*. Beide bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7030 Hetz. anders. Regts de koning zwerende, onder den troonhemel; op den voorgrond en links de aanzienlijken enz. Lith. naar *Berckhout* door *G. Coutteau* bij *L. Lévèque* te Amst. br. fol.

7031 Hetz. anders. De troonhemel regts enz. Lith. door *H. J. Backer*. br. 8⁰. Uit: Leeskabinet.

7032 Zinneprent op de troonsbestijging van Willem II. — Zijn portr. borstb. met den Konink1. mantel, ter weêrszijden 8 afbeeldingen van de door hem bijgewoonde gevechten, zijne inhuldiging en de troonsafstand van Willem I. Overigens dezelfde ornamenten als die van No 6996, waarvan deze een pendant is. Lithogr. v. *H. J. Backer* met adres van H. Zangers. br. fol.

7033 Lofdicht op de troonsbestijging van Willem II en zijne gemalin, in 6 coupletten van 6 reg. door Mr. *J. Bergman*, kantonregter te Zierikzee. Het vers omgeven door een rand van boekdrukwerk, en gedrukt in goud door *de Looze en v. d. Weijde* te Zierikzee. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7034 „Gedenkboek der Inhuldiging en Feesttogten van Z. M. Willem II „1840—42 (door Jan J. F. Wap.) 's Hertogenbosch, J. F. Demelinne." (1842) 8⁰. Dit zelden voorkomende werk bevat eene titelplaat en 9 ge-

kleurde platen, gen⁰ I—IX, van de Costumen en Vaandels der Eerewachten, voorts 375 en 24 blz. tekst met Bijlagen en Aanteekeningen; achterin de Naamlijst der Konings-Eerewachten des Rijks, nl. der plaatselijke eerewachten, die Willem II bij zijne bezoeken in onderscheidene steden inhaalden en begeleidden, 18 blz.

Titelpl. Buste des Konings in randw. van de wapens der 11 provinciën enz.

(1) Blz. 6. IV Groep. Amsterdam: Konings-Garde en Koninginne-Wacht Delft; Leydsche Studenten- en Burgereerewacht.

(2) Blz. 70. III Groep. 's Gravenhage: Konings-Garde en Koninginnewacht; Rotterdam: Eerewacht en Eeresloeproeijers.

(3) Blz. 108. I Groep. Bergen op Zoom; Breda: Burgereerewacht en Sint Joris; 's Hertogenbosch.

(4) Blz. 151. VI Groep. Groningsche Burgereerewacht en Studenten; Leeuwarden; Utrechtsche Studenten en Burgereerewacht.

(5) Blz. 188. II Groep. Nijmegen, Tilburg, Grave, Eindhoven en Arnhem.

(6) Blz. 221. VIII Groep. Delfzijl; Zwolle; Deventer; Medemblik; Winschoten; Texel.

(7) Blz. 289. VII Groep. Alkmaar, Monnickendam; Hoorn; Purmerend; Edam; Grootebroek.

(8) Blz. 317. V Groep. Goes; Middelburg; Zierikzee; Vlissingsche Eerewacht en Sloeproeijers.

(9) Blz. 368. IX Groep. Drenthsche Eerewacht; Assen; Maastricht; Roermonde; Venlo; Helmond.

7035 „De Nederlanden. Karakterschetsen, kleederdragten, houding en voor„komen van verschillende standen. Tekst van de meest geachte schrij„vers, met gravuren van den Heer H. Brown, naar teekeningen van de „voornaamste Nederl. kunstenaren. 's Grav. Nederl. Maatschappij van „Schoone Kunsten." 1841. gr. 8⁰. — Gedrukte titel met vignet, tekst 168 blz., benevens 42 groote platen in houtsn. van kleederdragten, gen⁰ 1—42 en vele kleine houtsneden tusschen den tekst, alle naar *R. Craeijvanger, H. ten Kate, W. H. Schmidt, M. Mourot, C. Rochussen, v. d. Laar, L. A. Vintcent,* door *H. Brown,* (*J. Beneworth*? enz.)

Wijl de houtsneden de fraaiste zijn, ooit hier te lande gegraveerd en uitgegeven, en de beschrijving door onze beste en geestigste prozaisten geleverd is, volgt hier de beschrijving van iedere plaat met tekst.

1. *L(ennep,) J. v.*, De omroeper. Naar *R. C(raeijvanger.)*
2. —— —— Het wafelmeisje. Naar *T(en) K(ate.)*
3. *H(asebroek,) J. P.*, De Zeeuwsche arbeider. Naar *ten Kate.*
4. *t(en) K(ate,)* De Scheveningsche vischvrouw. Naar *Eeckhout.*
5. *H(asebroek,) J. P.*, De sleper uit Rotterdam. Naar *v. d. Laar.*
6. *L(ennep,) J. v.*, De aanspreker. Naar *R. Craeijvanger.*
7. —— —— De Holl. werkmeid. Naar *N. B.*
8. *D.*, De doodgraver. Naar *R. Craeijvanger.*
9. *Hildebrand* (Beets), De schipper.
10. *H(asebroek) J. P.*, De straatjongen.
11. *t(en) K(ate,)* De Scheveningsche visscher.
12. *H(asebroek,) J. P.*, Het melkmeisje. Naar *H. ten Kate.*

13. *Hildebrand* (Beets), De schippersknecht.
14. —— —— —— De barbier.
15. *t(en) K(ate,)* Het Luth. weesmeisje van 's Hage.
16. *Hildebrand* (Beets), De huurkoetsier.
17. —— —— —— Het Noord-Brabandsche meisje. Naar *H. ten Kate Jr.*
18. **S.*, De brievenbestelder.
19. *t(en) K(ate,)* De hondendokter. Naar *v. d. Laar.*
20. *H(asebroek,) J. P.*, De haringkooper. Naar *C. Rochussen.*
21. *t(en) K(ate,)* De duivenmelker. Naar *v. d. Laar.*
22. *H(asebroek,) J. P.*, De schaatsenrijder.
23. *t(en) K(ate,)* Het Luth. weesmeisje v. Amst. Naar *L. A. Vintcent.*
24. *D.*, De kolver. Naar *v. H(ove ?)*
25. *Hildebrand* (Beets), De Limburgsche voerman. Naar *C. Rochussen.*
26. *L(ennep,) J. v.*, De kruier v. Amsterd. Naar *M. M(ourot.)*
27. *Hildebrand* (Beets), De Markensche visscher.
28. *t(en) K(ate,)* De klapperman v. 's Hage. Naar *t(en) K(ate.)*
29. *H(asebroek,) J. P.*, De schoorsteenveger. Naar *H. ten Kate.*
30. *v. D(am) v. I(sselt)* De liefhebberijjager.
31. *Hildebrand* (Beets), De jager en de polsdrager. Naar *v. d. B(erg ?)*
32. —— —— —— De Leydsche peüeraar. Naar *ten Kate.*
33. *v. D(am) v. I(sselt)* De koffijhuisjongen.
34. *H(asebroek,) J. P.*, De hofjesjufvrouw. Naar *Mourot.*
35. *L(ennep,) J. v.*, De kweekeling voor de zeevaart. Naar *L. A. Vintcent.*
36. *H(asebroek,) J. P.*, De vischvrouw v. Arnemuiden. Naar *H. ten Kate Jr.*
37. *Kneppelhout, J.*, De poffertjesbakster. Naar *H. ten Kate Jr.*
38. *B(ergh,) S. J. v. d.*, De kruidenier. Naar *M. Mourot.*
39. *H(asebroek,) J. P.*, De zakkendrager v. Rotterd. Naar *W. H. Schmidt.*
40. *B(ergh,) S. J. v. d.*, De kleerenjood.
41. *Hildebrand* (Beets), De Nd.-Hollandsche boerin. Naar *M. Mourot.*
42. —— —— —— De Nd.-Hollandsche boer.

Behalve deze 42 platen bezit ik nog de 4 volgende (ongen°) houtsneden, die voor dit boek gemaakt waren, doch waarvoor geen tekst bestaat, en die ook niet uitgegeven zijn, wegens den spoedigen val der Maatschappij van Schoone Kunsten, die het werk uitgaf; het zijn de volgende:
(1) Student. Naar *C. Rochussen* door *L. Verveer.*
(2) Dorpsschoolmeester. Naar *Spijers.*
(3) Groentevrouw. Naar *J. H. v. Hove.*
(4) Botboer. Naar *M. Mourot.*

7036 **1841. 8, 9 Febr.** „Nacht van 8 op 9 Febr. 1841 (Soc. Min.)" te Leiden. — Gezigt in de Studentensociëteit Minerva tegen het einde der viering van den dies natalis. Op den voorgrond 4 dronken studenten aan een tafeltje, waarvan er een wijn in zijn hoed laat loopen. Lith. naar *O. Veralbij* (*A. Ver Heull*). br. 4°. *Hoogst zeldzaam.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

Dez. voorstelling komt in omtrek voor in de origineele uitgave van (J. Kneppelhout,) Studententypen en Studentenleven, door Klikspaan. Leid. 1841. 8°.

7037 **17 en 19 Febr.** „Album van het Gekostumeerd Bal, 17 en 19 Febr. „1841, 's Grav. J. P. Beekman Hz. 1841." — Gelith. omslag, inhoudende 6 fraai *gekleurde* ongen⁰ afbeeldingen van heeren- en damescostumes. Alle lith. naar *v. Hove* door *J. P. Beekman.* gr. 4⁰. Bij den Heer A. v. Stolk. — Dit feest en bal is gegeven bij gelegenheid van het 25jarig huwelijk des Konings.

7038 (**17 Febr.**) Spotprent op het huwelijk van den Graaf v. Nassau (Willem I) en de Gravin d'Oultremont gesloten 17 Febr. 1841 te Berlijn. (Kemper, Geschied. Dl. IV, 59). „Het huishouden van Willem Kaaskoper." — 6 ongen⁰ voorstellingen, ieder met 1 reg. onderschr. Lithogr. znd. nm. met adres: Kerkstr. bij de Leidschestr. N⁰ 264 (Amst.) fol. *Zeldzaam.* (1) Wim redt zijn g.. — (2) Wim doet de affaire over. — (3) Wat zit ik hier warmpjes. — (4) Wim komt in zwartadelaarsland. — (5) Wim en Jet zijn getrouwd. — (6) Jetje in gezegende omstandigheden. Hierbij: Brief bij gelegenheid van het huwelijk van Willem Kaaskooper en Jetje Dondermond, 8 bl. Amst. zelfde adres. 8⁰. — Men zie over de Gravin d'Oultremont de mededeelingen ten haren gunste in: Kemper, Geschiedenis v. Nederland na 1830. Dl. III. Aant. blz. 51.

7039 Spotprent op hetz. — Gezigt in een vertrek, waar links de Koning en de Gravin, beide fraai uitgedost, al dansende de kamer verlaten; in het midden een vreemd uitgedoste Zwitser met lang haar; regts een vijftal heeren. Met onderschr.: „Persévérance et courage. — C'est l'amour, l'a„mour, l'amour. — La fortune fait oublier les amis." Lith. v. *Justenne* te Bruss. br. fol. Get.: N⁰. 1. *Zeldzaam.* (Zie N⁰ 2 hiervóór N⁰ 7017.)

7040 **29 April.** „Intrede van Z. M. Willem II binnen Dordrecht, 29 Apr. „1841." — Gezigt op het Stadhuis, voor welks ingang het koninkl. rijtuig stilhoudt. Op den voorgrond het volk. Lith. naar *J. H. v. d. Heyden* door *F. Böger.* br. 8⁰. Uit: Leeskabinet. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7041 **1 Junij.** „Plegtige intogt van Z. M. den Koning Willem II binnen „Leyden." — Gezigt op het Stadhuis in de Breestraat, waar de Koning, omringd door eene eerewacht met 2 banieren, aankomt. Fraaije lithogr. naar en door *Arnz en Co.* met adres van Schreuder en v. Baak te Leyden. Hg. 31, br. 38 dm. br. fol. *Gekleurd.*

7042 **2 Junij.** „Gecostumeerde optogt, voorstell. de ontvangst van Willem II, „Graaf v. Holland, Roomsch Koning, binnen Utrecht in Jan. 1249, door „HH. Studenten ter viering van het 25e jaar van de herstelling der „Utr. Hoogeschool." — Titel in kleurendruk en 17 aaneenbehoorende platen van den optogt. Iedere pl. hg. 30; br. 49 dm. br. fol. Lithogr. znd. nm. met adres van J. P. Houtman te Utr. en A. Arnz en Co. te Leiden. br. fol. *Gekleurd.*

7043 (**20—25 Julij.**) Komst van Koning Willem II met Gemalin en Kinderen te Leeuwarden in 1841. — Afbeelding der eerepoort op de Nieuwestad bij de Duco Martenapijp te Leeuwarden. *Teekening* in kleuren door *Sj. Bonga.* gr. 4⁰. In: Stedel. Kunstverzam. te Leeuw.

7044 **26 Julij.** „Eereboog (Westzijde) opgerigt te Groningen bij gelegenheid „van de blijde komst van HH. MM. de Koning en de Koningin." Lith. znd. nm. met adres v. J. Oomkens. fol.

7045 (**21 Aug.**) Afbeelding van den lichttoren opgerigt ter eere van J. C. J. v. Speyk te Egmond aan Zee, naar het plan van J. D. Zocher. Met 6 reg. Holl. onderschr. Lithogr. door *P. Lauters* bij *Desguerrois en Co.* fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7046 (**25 Aug.**) Onthulling van het standbeeld voor M. A. de Ruyter te Vlissingen. — Afbeelding v. h. standbeeld met 6 reg. opschrift. Naar en door *F. Molenaar* met adres van Fr. Buffa en Zn. fol. — Hierbij Programma van den optogt, volksgezang en Cantate bij de onthulling gezongen; benevens de Catalogus der tentoonstelling van schilderijen, teekeningen, oudheden, enz. betrekk. deze gebeurtenis.

7047 Hetz. kleiner, met een hek om het standbeeld. Lith. znd. nm. 4⁰.

7048 Hetz. nog kleiner. Lith. van *H. J. Backer.* 8⁰. — N⁰ 7046—48 bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7049 (**Sept.**) „Souvenir aux soirées musicales champêtres pendant la foire de „1841 au salon Frascati d'Amsterdam." — Lithogr. met 3 reg. Fr. onderschr. door *G. F. Eilbracht* bij *Desguerrois en Co.* br. fol.

7050 „Gezigt op de plaats van de bierbrouwerij en azijnmakerij de Gekroonde „Valk van v. Vollenhoven en Co. te Amsterdam." — Lithogr. uitgegeven bij het 50jarig bestaan der firma, van 1791—1841. Naar *F. C. de Graaf* en *J. D. Ebersbach* door *J. G. L. Riecke.* Hg. 35, br. 39 dm. br. fol.

7051 Spotprent op den verkoop van tentoongestelde schilderijen te 's Hage. — Middenin een langw. toonbank, get.: *De nieuwe Haagsche winkel.* Vóór dezen in het midden staat een man met een lorgnet, zeggende: „Sta mij „dit heerlijk kunstgewrocht af, Kol." Achter hem een knecht, die een zak met geld draagt, en medelijdend neêrziet op een schilder links, die, op den grond liggende, om geregtigheid smeekt. Achter den toonbank staat een officier (Kol. de Ceva?) met eene schilderij van Tanneur in de hand, zeggende: „Alle deze bekroonde stukken zijn uit mijn kabinet, „heer Graaf." Op den achtergrond hangen stukken v. Wappers, Eeckhout e. a. Slechte lith. znd. nm. br. fol. — Kan dit doelen op het kunstmuseum van W. Weimar in het Noordeinde te 's Hage? Zie n⁰ 7060.

7052 „Optocht naar den Helicon." — Geestige spotprent op verschillende Nederl. dichters van minderen rang, door W. Hecker gehekeld in zijn „Hippocreen-ontzwaveling (anoniem te Gron.) 1838," doch meermalen herdrukt. — Een optogt van 9 zonderling uitgedoste en op verschillende dieren rijdende personen bestijgt langs een bergpad den Zangberg, op welks top een man (J. Immerzeel, Redacteur v. d. Muzenalmanak) met zijn hond *Azor* hen welkom heet in een herberg: *Dichters Welvaren.* Onderaan een 3 reg. opdragt: „Aan den Hippokreen-ontzwavelaar door den Autheur „van het Hekeldicht: „Een blik geen blaam op Neêrlands Poezij," (*G. T. Mohrman*, Utr. 1841, Gepens. Onderofficier), van wien ook de plaat is. Lith. znd. eenigen nm. fol. *Hoogst zeldzaam.* Bij den Heer A. v. Stolk. Daar de afgebeelde caricaturen reeds nu moeijelijk te kennen zijn, volgt hier de ontraadseling: vooraan Mr. J. v. 's Gravenweert op een kameel, W. H. Warnsinck met: *Godsdienst*, Robidé van der Aa (een gebrilde dikbuik) met: *Johanna*, A. N. van Pellecom (een dominé met: *Albumversjes*) J. v. Oosterwijk Bruin als hansworst met: *Boertige Zangster*, J. Brester met een

ratel en: *In de Mei,* Jan J. F. Wap met: *Reis naar Italien,* J. W. Yntema, Redacteur der *Letteroefeningen* met plak en gard en A. F. Sifflé met: *Geertruida* en zijn vers: *Ongewijden vlugt van hier!*

7053 **1842.** „Topographische kaart van den spoorweg tusschen Amsterdam en „'s Gravenhage." — Links 's Hage, middenin Leiden en Haarlem, regts Amsterdam. Lith. znd. nm. met adres van v. d. *Pauwels en Co.* Op 3 bl. aaneen. Ieder bl. hg. 24, br. 57 dm. br. fol. *Gekleurd.*

7054 **28 Julij.** „Afteekening van de plaatsing der kramen op de kermis te „Leeuwarden, toen zij door eenen vreeselijken brand vernield zijn." — Volgens den bijgevoegden staat zijn er van de 44 aanwezige kramen slechts 2 behouden gebleven, en werd de schade begroot op *f* 100900. — *Teekening* met de pen (door *Hero Meeth* te Leeuw.) 4°.

7055 (**12 Aug.**) Versierde feestzaal in den tuin de Nederlanden buiten de Raampoort te Amsterdam, bij het 25jarig bestaan van de Vereen. tot bevord. van de belangen des Boekh. Lith. znd. nm. Hg. 19, br. 27 dm. gr. br. 4°. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7056 (**Sept.**) „A la mémoire des soirées champêtres pendant la foire de 1842 „au salon Frascati d'Amsterdam." — Lith. naar *Hilverdink.* br. fol.

7057 **8 Oct.** Illuminatie te 's Hage bij gelegenheid van het huwelijk van Prinses Sophie der Nederl. met den Erfgroothertog van Saxen-Weimar-Eisenach. Lithogr. znd. nm. 8°. — Bij den Heer A. v. Stolk.

7058 **27 Oct.** „Erinnerungs-Blätter an eine thüringische Bauernhochzeit, „ausgeführt zur Feier des glücklichen Ein-zuges ... des Erbgroszherzogs „Carl Alexander von Saxen-Weimar-Eisenach, mit seiner Gemahlin .... „Sophie .... gebornen Prinzessin der Niederlanden .... in Weimar." 6 Platen, voorstellende 53 groepen en wagens, van eene bruiloft in Thuringen, alle personen in de staatsiekleedij des lands. Naar *Zachariae* door *Hess.* Met adres van H. Knittel. In omslag met bovenst. titel in boekdr. en op de keerzijde eene verklaring en Hoogd. vers van *Rugo.* br. fol. — Hierbij eenige gezigten van Weimar en 2 portretten van het echtpaar.

7059 **Nov.** Hollandsche Spoorweg tusschen Amsterdam en Leiden. — Regeling der treinen Winterdienst Nov. 1842 tot Maart 1843, meldende 4 treinen heen en weêr tusschen 8.30 vm. en 5 nm. Aanplakbiljet in plano. — Hierbij een biljet van de regeling der Zomerdienst in 1843 tusschen Amst. en Voorschoten, waarop 5 treinen heen en weêr gaan tusschen 7 vm. en 8 nm. br. 8°.

7060 (**1842?**) Spotprent op het sluiten van het Museum v. W. Weimar te 's Hage? In het midden ziet men de deuren van een huis, get.: *De nieuwe Haagsche winkel,* waarvoor een knecht de winkelluiken plaatst, terwijl een minister (Verstolk?) op een kruiwagen eenige geldzakken vervoert. Links staan verschillende schilderijkisten. Lith. znd. nm. br. fol. Zie n° 7051. Bij den Heer A. J. Nijland.

7061 **1843. 1 Jan.** De toren te Westzaan ingestort. — 2 Platen vóór en na zijne instorting. Lith. znd. nm. met adres v. Gt. Brugman Psz. te Westzaan. br. fol.

7062 „De ruine van den neêrgestorten toren te Westzaan, door welk onheil „een huis met man, vrouw, knecht en 5 kinderen verpletterd werden."

— In het midden de staande gebleven kerk, in het verschiet het stadhuis; op den voorgrond de steenblokken van den toren, en links een houten woning. Lith. door *H. Thepass.* br. fol.

7063 **24 Maart.** „Convoi funèbre de Mr. Falck 24 Mars 1843.'' — Afbeelding van den spoortrein, waarop het lijk van den Nederl. gezant te Brussel, A. R. Falck, aldaar overleden in Febr. naar Holland ter begrafenis vervoerd werd. Lithogr. znd. nm. get.: Journal Chemin de fer Belge 26 Mars. br. 4⁰.

7064 „Le vol du héron.'' — Afbeelding van een valkenjagt, gehouden in 1843 nabij het Loo in tegenwoordigheid van Prins Alexander der Nederlanden. Vijf ruiters snellen te paard de vlakte over; links stijgt een heer met een valk op de hand te paard, en ziet men een valkenier met zijne toerusting; op den grond liggen 2 doode reigers; regts eene dame en een vijftal heeren te paard, waarbij een ander knielt om een reiger op te laten, enz. Fraaije lithogr. vooral merkwaardig wegens de gelijkenis der afgebeelde personen, door *J. P. Berghaus.* Met adres van A. Arnz en Co. Hg. 46, br. 58 dm. gr. br. fol. Behoort als proeve van illustratie bij het propectus van het werk: Traité de fauconnerie par H. Schlegel en A. Verster v. Wulvervorst. Leid. A. Arnz en Co. gr. fol.

7065 **1 Oct.** Droogmaking der Haarlemmermeer, van 1 Oct. 1843 tot Julij 1860. (Kemper, Geschied. II. Aant. 221.) — Verzameling van 10 kaarten; gen⁰. I—X, betreffende de werken tot de droogmaking. Alle lithographiën met Holl. en Fr. opschr. van verschill. grootte. gr. br. fol.

I. Het Hoogheemraadschap van Rijnland en het Haarlemmermeer.
II. Het stoomgemaal te Spaarndam.
III. Het stoomwerktuig de Leeghwater bij de Kaag.
IV. Opstand aan de ringvaartzijde der stoomwerktuigen de Cruquius en de Lynden bij Heemstede en bij Sloten.
V. Opstand van terzijde van hetz.
VI. Doorsnede van den plattegr. op kaart IV.
VII. Het stoomgemaal te Halfweg.
VIII. Verkaveling van den Haarlemmermeerpolder.
IX. Het stoomgemaal te Gouda.
X. De Haarlemmermeerpolder.

Behoort bij: Gevers v. Endegeest, Over de droogmaking van het Haarlemmermeer. Amst. 1847—62. 3 Stn. 8⁰.

7066 **12 Dec.** *a.* Doodsberigt van Koning Willem Frederik, Graaf v. Nassau, overleden te Berlijn. In Staats-Cour. van 15 Dec. fol. — *b* Hetz. Gedr. bij *J. B. Ulrich* te Rott. — *c* Hetz. Gedrukt bij *T. C. Hoffers* te Rott.

7067 Afbeelding van Willem Fred. Graaf v. Nassau, ex-Koning der Nederlanden, in de houding waarin deze stierf in zijn Paleis *Onder de Linden* te Berlijn. — Portret van den Vorst ten voeten uit, zittende in een leunstoel, de regterhand aan eene schel. Lithogr. van *H. J. Backer.* kl. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7068 **(22 Dec.)** *a* Treurzaal in Z. M. Paleis te Berlijn. Lithogr. naar *Habelman* door *H. J. Backer.* br. 8⁰. — *b.* Overbrenging van het lijk uit het paleis: Onder de Linden te Berlijn. Lith. znd. nm. smal langw. fol.

Beide uit: Levensschets van Z. M. Koning Willem Frederik, Graaf v. Nassau, enz. Suppl. 8⁰.

7069 (**23 Dec.**) Afbeelding der rouwzaal voor de ontvangst van het lijk van Willem Fred. Graaf v. Nassau, in het Marinegebouw te Rott. Lith. naar *J. v. d. Kaa* bij *H. J. Backer*. Uitgeg. door K. Fuhri 's Hage. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7070 **1844. 2 Jan.** Programma der begrafenis van Z. M. Koning Willem Frederik, Graaf v. Nassau te Delft. In: Nederl. Staats-Cour. v. 24 Dec. fol. — Hierbij eenige varia over hetz. onderwerp.

7071 Begrafenis van Z. M. Koning Willem Frederik, Graaf v. Nassau. — Afbeelding van den begrafenisstoet in zijne geheele lengte op 3 bladen; de afdeelingen van den stoet zijn onderaan gemerkt 1—21. Lithogr. naar *C. C. A. Last* door *H. J. Backer* met adres van *K. Fuhri* te 's Hage. Ieder bl. hg. 13, br. 54 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7072 (**8 Jan.**) Het Ministerie van Marine te 's Hage, vóór, gedurende en 's daags na den brand van 8 Jan. 1844. — Drie lithogr znd. nm. br. 4⁰. — Hierbij eene beschrijving, uitgeg. bij Gebr. v. Lier te 's Hage. 12⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — Bij dezen brand gingen zeer vele stukken van het archief vóór 1814 verloren.

7073 „Wet van behoud, liefde en redding." — Satyre op de aansporing tot

a deelneming in de (zoogenaamde) vrijwillige 3 °/₀ geldleening, uitgeschreven in Maart 1844 door den Minister F. A. v. Hall. (Kemper, Dl. IV. Aanteek. 145.) — Geïllustr. uitgave van het wetsontwerp met 93 houtsneden tusschen den tekst van *F. H. K.*, waardoor de inhoud van elk artikel geparodieerd wordt. Gedrukt bij *H. P. de Swart en Zn.* Uitgeg. bij K. Fuhri te 's Hage. 16 blz. fol. — Hierbij de officieele Uitnoodiging tot deelneming in de geldleening. 1 bl. fol,

b „Vermeerderd, verbeterd en de volmaaktheid overtreffend Nieuw ontwerp „van wet van behoud, liefde en redding." — Eenigzins veranderde herdruk van de eerste 4 blz. over het voorg. met 97 houtsn. Met hetz. adres enz. als voorgaande. fol. — Hierbij: Physiologische uitlegging van al de houtsneêfiguren, voorkomende in de geïllustr. uitgave van het Vermeerderd ... nieuw ontwerp v. wet van behoud, liefde en redding. Gedr. bij *A. T. ter Linde*. 4 bl. fol,

7074 **10 Mei.** Gezigt in de bovenzalen van de *Fransche tuin*, Elandstr. te Amst., kastelein *J. F. Keysser Jr.*, later verplaatst naar de Plantage, waar nu het St. Jacobsgesticht is. Lithogr. naar en door *Riecke*. Hg. 19, br. 27 dm. gr. br. 4⁰. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7075 (**Sept.**) „Salle Frascati. — Souvenir des Soirées Champêtres pendant la „foire 1844." — Lith. naar *J. W. A. H(ilverdink)* door *J. H. Schuhkrafft*. br. fol.

7076 **6 Dec.** Gelukwensch aan Willem II, bij zijn 52en verjaardag. — In het midden een 8 reg. vers: „Heldhaftig in den krijg," enz., omgeven door gothieken rand, waarin onderaan een gezigt op het Koninkl. Paleis te 's Hage. Lith. van *E. Spanier*. br. fol. Bij den Heer Mr. Mr. S. v. Gijn.

7078 **1845. 8 Febr.** „Optogt van HH. Studenten der Leidsche hoogeschool,
a „voorstellende den Optogt van Floris V met de pas geslagen St. Jacobs-„ridders, na het door hem, bij de instelling dier orde, gegeven tournooi „te 's Hage in 1279." — Afbeelding van den optogt in 5 rijen boven elkaâr; terzijde randwerk van arabesken. Lith. bij *H. J. Backer* te Dordt, uitgeg. bij Immerseel Mounier. Hg. 53, br. 71 dm. br. fol.

b Dez. plaat, fraai *gekleurd.* — Hierbij een Programma v. d. optogt, gr. 14 blz. 8°. en eene Hist. bijdrage, gr. 16 blz. 8°.

7079 Hetz. anders. — Proefblad eener uitgave van denz. optogt in meerdere
a bladen, die niet tot stand gekomen is. Lith. naar *T. Bruining* door *H. J. Backer.* Uitg. van C. A. v. Immerseel Mounier. br. fol.

b Dez. plaat, fraai *gekleurd.* — Deze beide hoogst zeldzame bladen bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7080 „De optogt van Graaf Floris V voorgesteld door HH. Studenten van „Leyden." — Afbeelding van den optogt in 4 reeksen boven elkander. Lithogr. znd. nm. Hg. 23, br. 48 dm. br. fol.

7081 **26 Febr.** Bal masqué, gegeven in het paleis van den Prins v. Oranje. — Gezigt in de danszaal, waar in het midden door 8 paren de pavane gedanst wordt; links de Koning toeziende. Lith. (naar *Ch. Rochussen*) door *E. Spanier.* Hg. 21, br. 28 dm. br. 4°. *Gekleurd.* Uit: de Guldenlew, Le bal costumé, donné au palais de S. A. R. le Prince d'Orange, le 26 Févr. 1845. La Haye, J. L. v. d. Vliet. 1845. gr. 4°.

7082 Afbeelding van den optogt, gehouden in het paleis van den Prins van
a Oranje, bij gelegenheid van het gecostumeerde bal op 26 Febr. 1845, en voorstellende de personen uit den roman van W. Scott: Quentin Durward. Lith. naar *J. C. d'Arnaud Gerkens* door *J. C. Leich.* uitg. van *J. A. A. v. d. Bergh.* fol.

b Dez. plaat, fraai *gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7083 **4—12 Maart.** „De R. K. kerk van het Begijnhof, gedurende het 5e „eeuwfeest van het Mirakel van Amsterdam." — Gezigt in de kerk op het altaar, dat van boven met een troonhemel versierd is. Lith. door *Meijer en Co.* br. 4°. Hierbij eene afzond. gedrukte Verklaring. br. 4°.

7084 „Herinnering aan het 5e Eeuwfeest van het H. Sacrament van Mirakel,
a „plegtig gevierd te Amsterdam in de kerk van de H. H. Joannes en „Ursula op het Begijnhof, 4—12 Maart 1845." — Zeven afbeeldingen, zijnde de voorvallen met de uitgebraakte hostie. Ieder met 6 reg. vers op 1 pl. Kopiën van platen in: (L. Marius), Amsterdam's eer ende opcomen door de . . . miraklen aldaer geschied, enz. Antw. 1639, kl. 8°. Lith. door *A. Arnz en Co.* br. fol.

b Dez. plaat, fraai *gekleurd.* — Bij den Heer Mr. S v. Gijn.

7085 (**Maart.**) „De Nederlandsche Staatsman." — In het midden een groote reus, met een knods get. *Grondwetsherziening* in de eene en de grondwet v. 1840 in de andere hand; op zijne armen en beenen en gelaat de namen der leden van de Kamer. Regts naast hem eene vrouw, met een vreemdsoortig kapsel, het gelaat afwendende; op den voorgrond een vijftal burgers, die de hand naar de grondwet uitsteken. Lithogr. znd. nm. 4°.

7086 Afbeelding van eene dierenvergadering, gerangschikt volgens de banken van de 2e Kamer der Staten-Generaal. — Spotprent op de verwerping door de 2e Kamer van het voorstel tot Grondwetsherziening, door 9 leden aangeboden in de zitting van 10 Dec. 1844. (Kemper, Geschied. Dl. IV. 488, 509. Aant. 234, 35.) Lith. au trait znd. nm. br. fol. Behoort bij Théâtre des Variétés. — Politiek beestenspel. Berijmde satire op hetgeen er in Utopië aan de staatk. orde van den dag is. 1e—3e Bedrijf. 1845. 3 stn. 8⁰.

In de Universiteitsbibliotheek te Leiden bevindt zich deze brochure met aanwijzing van de leden, door de onderscheidene dieren voorgesteld. Zoo is b. v. Thorbecke = de Olifant; v. Rechteren = de Zwaan; Luzac = de trouwe dog enz.

7087 „Utopiaansche kermis." — Politieke spotprent. Gezigt op een groot plein, bezet met kramen en tenten, goochelaars, acrobaten, enz. benevens eene menigte toeschouwers. Zeer slechte lithogr. met adres van *v. d. Ven* te 'sHage en bovenst. opschrift. br. fol. — De hierbij behoorende verklaring ontbreekt.

7088 „Rataplan. — De Rarekiek van Rataplan." enz. — Opschrift en 6 reg. versje van een omslag, inhoudende 6 ongen⁰. plaatjes, lithogr. met 1 reg. onderschr. met bijschriften in den mond der afgebeelde personen. znd. nm. Met adres van G. J. d'Ancona, Halsteeg, N⁰ 22 Amst. br. 12⁰.

(1) Wat zullen wij smullen als de belasting (op het geslagt) er af is. — (2) Vrijheid. Gelijkheid. Broederschap. — (3) Laat ons zingen. — (4) Balans van effecten en goederen. — (5) Alles wat zij willen. — (6) Veel beloven en weinig geven doet de gekken in vreugde leven.

7089 **14 Mei.** „De stationsgebouwen van den Rijnspoorweg te Amsterdam, „op den 14en Mei 1845," bij de komst van Willem II ter opening van den voltooiden spoorweg. Lith. van *H. J. Backer*. br. 8⁰. Uit: Leeskabinet

7090 Inwijding van het Rijn-spoorwegstation te Arnhem, op 14 Mei 1845. Lith. naar *L. Pelgrom*. br. 4⁰. Uit: Leeskabinet? — Dit gebouw is den 1 Mei 1869 buiten dienst gesteld en door het nieuwe vervangen. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7091 „Programma, ter feestelijke opening van den Engelschen Spoorweg te Arnhem." — Spotprent op den Minister van Binnenl. Zaken Schimmelpenninck van der Oye en den Heer Enthoven te 's Hage, aannemer van den Rijnspoorweg, door wier beleid en medewerking een voor Nederland hoogst nadeelig contract gesloten en door den Koning bekrachtigd is, waardoor steeds en ook thans nog de belangen van het Nederlandsche publiek bij die der Engelsche aandeelhouders achterstaan. — Plaat in 7 afdeelingen; op 1 wordt Enthoven Ridder, op 2 rijdt hij met den minister in een phaeton, op 7 dineeren zij zamen met de Nederl. maagd, die op 3 den Minister geesselt, enz. Onderaan eene lange verklaring. Lithogr. znd. nm. gedrukt bij G. v. Eldik Thieme (te Arnhem.) gr. fol.

7092 **Junij.** Tentoonstelling der schilderijen van levende meesters, gehouden te 's Hage. Lithogr. znd. nm. br. 8⁰. Uit: De Tijd. 's Grav. 1845. Dl. I. blz. 12.

7093 **(19 Aug.)** Afbeelding van Zevenbergen vóór en na de hoos van den 19en Aug. 1845. — In het midden de R. Kath. Kerk, op den voorgrond een grindweg, welke later onkenbaar is geworden door het neêr-

gestorte puin, enz. 2 Platen, beide lithogr. door *A. H.* bij *H. J. Backer.* Hg. 23, br. 31 dm. br. fol. — Hierbij: R. O. Aitton, Beschrijving van Z. en van de verwoesting aldaar. Dordr. H. Lagerwey. 1845. 8⁰.

7094 (**20 Aug.**) Brand van de zoutkeeten te Zwijndrecht. — Gezigt van den brand, des avonds ten 8 ure, gezien van de Walevest bij de Societeit „de Harmonie" te Dordt. *Teekening* in kleuren. znd. nm. Hg. 28, br. 37 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7095 **25 Aug.** Zinneprent op de Vereeniging *Vrede en Hoop*, opgerigt te Dordt den 25 Aug. 1845. — Bovenaan een medaillon met 2 spreuken, waarboven 2 gevouwen handen met een anker. In het midden de woorden „Vrede en Hoop," tusschen verschill. spreuken. Lith. door *F. Böger.* fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7096 (**5 Sept.**) De hulpbeurs op den Dam van buiten te zien. *Teekening* in zw. kr. door *G. Lamberts.* br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7097 **6 Sept.** Afbeelding der nood-hulpbeurs op het plein der Oude Beurs, gebruikt tusschen het wegnemen van de hulpbeurs op den Dam en het openen der Nieuwe Beurs. *Teekening* in O. I. inkt door *G. Lamberts.* br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7098 De Oude Beurs te Amsterdam van 1613, na 1670, en die van 1845. 6 Platen, ongen⁰., waarvan vier naar *V. Bing* door *J. P. Lange* en *D. J. Sluijter*; de Gedenkpenningplaten door *D. J. Steuerwald.* 8°. en br. 8⁰. Uit: P. Scheltema, De Beurs v. Amsterdam. Amst. 1846. 8⁰.

(1) Titel. Voorzijde der oude Beurs. — (2) Blz. 26. Achterzijde der Oude Beurs in 1613. — (3) Blz. 30. Twee Gedenkpenningen der Oude Beurs. — (4) Blz. 42. Achterzijde der oude Beurs na 1670. — (5) Voorzijde der nieuwe Beurs. (6) Gedenkpenningen der nieuwe Beurs.

7099 **10 Sept.** Inwijding van de nieuwe Beurs te Amsterdam. — Gezigt op den Dam; de Beurs regts, links het tegenw. kantoor der Rijnspoor. In het midden de Koning met de deputatie der kooplieden van de Beurs naar het paleis terugkeerende. Lithogr. van *C. W. Mieling.* br. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7100 Afbeelding van den voorgevel van het nieuwe Beursgebouw, gezet uit boekdrukornamenten. Gedr. bij *A. Zweesaardt en Zn.* Chin. pap. br. fol.

7101 Gezigt op den Dam met het nieuwe Beursgebouw en het expeditiekantoor van v. Gend en Loos. Lithogr. naar *W. Hekking Jr.* door *C. C. A. Last.* br. 4⁰. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7102 Verslag der feestviering bij de Beurs-inwijding te Amsterdam en het bij die gelegenheid voorgevallene. Bovenaan eene afbeelding van den voorgevel en plattegrond, waaronder een vers in 3 kol. door Th. J. Kerkhoven. 4 blz. fol. Bij den Heer A. J. Nijland.

7103 Gezigt van de zaal Frascati te Amsterdam, op 10 Sept. 1845, feestelijk gedecoreerd ter gelegenheid van de inwijding der Nieuwe Beurs. Lith. van *C. W. Mieling.* br. 4⁰. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7104 Hetz. anders. — Lith. naar *Hilverdink* door *Desguerrois.* br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7105 **17 Nov.** Afbeelding van het ruiterstandbeeld van Prins Willem I in het Noordeinde te 's Hage, onthuld den 17 Nov. 1845. Fraaije lith. in kleuren van *C. W. Mieling.* gr. fol.

7106 Hetz. verkl., gezien van de linkerzijde. Lith. van *Mensing en Last*. 4°. Beide bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7107 Drie platen van het oude Doolhof te Amsterdam in 1845. Alle lith. van *H. J. Backer*. 8° en br. 8°. Uit: Leeskabinet.
(1) *a*. Plaats en Fontein van het Oude Doolhof, in 1645. — *b*. Plaats en Fontein van het voormalige Nieuwe Doolhof. — (2) Plaats en Fontein van het Oude Doolhof, in 1845. — (3) Beeldengalerij van het Oude Doolhof, in 1845.

7108 Afbeelding van de zaal in het oude Doolhof te Amsterdam, met den Reus en Reuzin, gelijk het in de laatste jaren vóór de afbraak in Julij 1862 te zien was. *Teekening* in kleuren door *J. H. A. Riecke*. br. fol. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7109 „Beschrijving der kleeding, equipement en wapening van de Nederl. „land-, zeemagt en schutterijen, zoo binnen het Koningrijk als in „deszelfs Overzeesche Bezittingen. Versierd met 63 (ongen° en gelith.) „gekleurde platen. Amst. L. S. Leman. 1845. gr. 4°."
De 63 platen zijn afbeeldingen der uniformen en kleedingstukken van alle destijds bestaande korpsen, ieder met 1 bl. gedrukte beschrijving. Lithogr. door *W. D. Magnenat* en *L. S. Leman*. gr. 4°.

7110 (**1846. 12 Febr.**) „Brug over de rivier den IJssel te Westervoort," ingewijd den 12 Febr. 1846. — Gezigt op de brug in hare gansche lengte; met eene afbeelding onderaan van de doorsnede en opstand. Met bovenst. Holl. en Eng. onderschr. en verklaring. Fraaije lithogr. naar *v. d. Tak* door *P. W. v. d. Weijer* te Utr. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7111 (**1846—1874.**) „De voornaamste spoorwegbruggen in Nederland." — Gelithogr. omslag met adres van Broese en Co te Breda (1874), bevatt. 8 ongen° afbeeldingen van ijzeren spoorwegbruggen. Alle chromolith. van *Emrik en Binger*. br. 4°.
(1) Spoorwegbrug bij Westervoort. — (2) Bij Zutphen. — (3) Bij Zwolle. — (4) Bij Zaltbommel. — (5) Bij Culemborg. — (6) Bij Hedel. — (7) Bij den Moerdijk. — (8) Bij Dordrecht.

7112 (**27 Febr.**) Carrousel in de Manège te Dordrecht, op 27 Febr., voorstellende een ringtournooi, gegeven door den Graaf Jan van Blois, den 3 Dec. 1363 te Dordt. Lith. van *Mensing en Last*. br. 4°. Uit: De Tijd. Merkwaardigheden, enz. 1846. Dl. 2. blz. 177. Met de daarbij behoorende beschrijving door Boudewijn (J. L. van der Vliet) uit hetz. tijdschr. Hierbij een programma v. h. carrousel. 8°.

7113 **10 Junij.** „De eerste wedstrijd der Koninklijke Nederlandsche Yacht- „Club op de Maas te Rotterdam." — Gezigt op de Maas, waar in het midden de mededingende booten varen; regts op den voorgrond een groot met vlaggen versierd schip; links vele roeibooten en de tribune voor het publiek. Fraaije lithogr. naar *F. A. Breuhaus de Groot* door *C. W. Mieling*. Hg. 32, br. 55 dm. br. fol. Zie n° 7124.

7114 Hetz. verkl. en anders. — Op den voorgrond de Maas in de lengte met de in het midden varende gieken; op den achtergrond regts de tribune. Met 2 reg. onderschr. Lith. naar *G. Engels* door *F. Böger*. br. 4°. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7115 Hetz. nog kleiner. Lith. znd. onderschr. bij *Mensing en Last*. br. 8°. Uit?

7116 Kaart van de Nieuwe Maas, van de Oude Haven te Rotterdam tot de Voorhaven te Schiedam, ter gelegenheid v. den wedstrijd op 10 Junij 1846. Lith. naar *J. A. Margadant* door *C. W. Mieling*. smal langw. 4°. — Op de keerzijde het programma voor den wedstrijd.

7117 **17 Junij**. „Afbeelding van den gecostumeerden Optogt, voorstellende
a „den Intogt van Philips II, Prins v. Spanje, in Utrecht den 3 Oct. 1549, „gehouden den 17 Junij 1846 door HH. Studenten der Utrechtsche „Hoogeschool. Met voorberigt (door J. Tideman, en beschrijving.)" Uitgeg. onder medewerking der Commissie, te Leyd. bij C. A. Immerseel Mounier. 1847. Serie van 22 aaneen behoorende platen. Tezamen lang 6,82 meter, hg. 24 dm. Lith. door *C. C. A. Last*. br. fol. — In cart. omslag.
b Dez. pl. fraai *gekleurd* door A. Arnz en Co.

7118 **3 Aug**. „Wedren te Scheveningen." — Gezigt op eene vlakte, aan welks overzij 3 groote tribunes voor de Koninkl. familie en voor het publiek, en aan gene zij regts een hokje voor de arbiters. Op den voorgrond de renbaan. Lith. van *Ch. v. Lier*. br. 8°.

7119 Hetzelfde anders. — Regts de 3 tribunen, die des Konings in het midden; op den voorgrond de renbaan, met 3 voorbijrennende paarden. Slechte lithogr. znd. nm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7120 Hetz. anders. — Met 1 reg. Holl. bovenschr. en 1 reg. Holl. en Fr. onderschr. Lithogr. door *H. W. Last*. br. 4°.

7121 De duinen bij Scheveningen, bij bovenst. wedren; — 2 afbeeldingen
a op 1 bl., het duin links, de wedren in het verschiet; *b*. regts het duin, en de weg naar Scheveningen. Lithogr. znd. nm. 8°. Uit: De Tijd. Merkwaardigheden, enz. 1846. Dl. 2, blz. 15.

7122 „Het badhuis te Scheveningen des Zondags na den middag." — Regts het badhuis, links de muziektent; enz. Lithogr. znd. nm. br. 8°. Uit?

7123 **15, 16 Aug**. Zaal voor het 2e Nederrhijnsch-Nederl. muziekfeest te Kleef. Lithogr. znd. nm. met 2 reg. onderschr. Hg. 20, br. 29 dm. br. 4°.

7124 **10 Sept**. „Eerste Wedstrijd der Koninklijke Nederl. Yacht-Club op „het Y te Amsterdam." — Aan de overzij de tribune met de mededingende boeijers, op den voorgrond het Y; links vele sloepen met toeschouwers. Fraaije lithogr. naar *F. A. Breuhaus de Groot* door *C. W. Mieling*. br. fol. Pendant v. 7113.

7125 Hetz. anders en kleiner. — „Het feest op het Y." Lithogr. van *P. Blommers*. br. 8°. Uit: Leeskabinet Jg. 1846? — Bij den Heer J. W. Wurfbain

7126 **7 Dec**. Afbeelding v. eene zilveren doos, door Prins Frederik der Nederlanden geschonken aan den Heer Jan Schouten te Dordt, toen deze bij de vrijmetselaarsloge „Flamboyante" gedurende 25 jaren den rang van Grootofficier had bekleed. — In het midden de buste van den Prins in het goud, in med.; ter weêrszijden 2 pilaren, gem. *B*. en *J*. Onderaan de zinnebeelden der vrijmetselarij, en de naam der loge „Flamboyante." Zilverdruk op blaauw pap. znd. nm. br. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7127 „De Duinwerkers." — Wintergezigt in de duinen bij 'sHage voor het oprigten eene Koninkl. Stoeterij, waar eene menigte werklieden, in ploegen

verdeeld, bezig zijn met zand graven, enz. Lith. naar en door *J. Weissenbruch* bij *C. W. Mieling.* Uitgegeven voor de werkverschaffing aan behoeftigen. Hg. 32, br. 40 dm. br. fol.

7127*Gezigt op het afgraven en gelijk maken der duinen, gezien bij de Laan v. Meerdervoordt bij den Haag. *Teekening* in sepia znd. nm. Hg. 16, br. 23 dm. br. 4°.

7128 (**1847. Jan.**?) Spotprent op eenige ongeregeldheden der studenten te Delft over de benoeming tot Hoogleeraar van den Heer Donnadieu, terwijl velen meenden dat de Heer Kipp daarop meerdere aanspraak had; of over iets dergelijks. — In het midden worden eenige studenten voor het huis v. Donnadieu door grenadiers en dragonders uiteengejaagd, regts 2 toeschouwers in arrest genomen en onderaan 2 radelooze Hoogleeraren (Donnadieu en Overduyn) door de studenten verlaten. Lith. get.: „Innocentius fecit." (door *Ardesch?*) Met adres van H. C. Susan. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7129 (**2 April.**) Spotprent op het vertrek van eenige Gereformeerde Afgescheia denen, naar Noord-Amerika, onder geleide van Ds. H. P. Scholte, om volledige geloofsvrijheid te verkrijgen. — „Eene kermisprent, waarop „wordt voorgesteld het droevig relaas der miserien op eene reis van „geestelijke landverhuizers naar Nieuw-Luilekkerland." — 16 Afbeeldingen in houtsn. ieder met 1 of meer reg. bespottend en zeer geesteloos bovenschr. in boekdr. Znd. nm. met adres van C. Campagne te Tiel. fol. Ds. A. C. van Raalte vertrok reeds 18 Sept. 1846 derwaarts.

b Dez. plaat in tweën verdeeld en als 2 bladz. met de 16 afbeeldingen gen°. 1—16, in het vuile pamflet: Eene kermisprent, enz. door Hocus Pocus. Gedrukt bij C. Campagne te Tiel. 1847. 8°.

7130 (**31 Mei—6 Junij.**) Proces over het zoogenaamde „Laantje van v. d. *a* Gaag" zijnde een sterke bogt in den Hollandschen spoorweg van Delft naar Schiedam, gemaakt rondom het huis en den tuin van zekeren v. d. Gaag, die zijn erf niet wilde afstaan: welke zaak eerst den 7 Junij beslist werd. Aan dit geval dankt de Onteigeningswet haren oorsprong. — Lithogr. met aanduiding der later verbeterde regte rigting van den weg. Met 4 reg. verklaring onderaan. door *H. W. Last.* br. fol. Uit: Nederl. Stoompost van 6 Junij 1847.

b Dez. plaat. In: Nieuwe Amsterd. Mercurius, 1847.

7131 Dez. voorstelling kleiner en eenigzins anders. Met onderschr. „Gezigt „op het huipspoor van de Hollandsche ijzeren spoorweg nabij Delft." Lithogr. znd. nm. br. 4°.

7132 (**15 Junij—6 Julij.**) Gezigt op de Tentoonstelling van Nijverheid te Utrecht. Lithogr. znd. nm. bij *Blommers.* 4°. Uit?

7133 **14, 15 Aug.** „Het 3e Nederrhijnsch-Nederlandsche Zangersfeest, ge„vierd te Arnhem den 14 en 15 Aug. 1847." — Gezigt in de groote zaal in *Musis Sacrum* op het oogenblik dat de Vaderlandsche liederen gezongen worden. Bovenaan het Arnhemsche wapen; ter weêrszijde de namen der aanwezige zangvereenigingen; onderaan 4 voorstellingen: *a.* Aankomst der Duitsche zangers bij Onderlangs (?) — *b.* Vereeniging der zangers op den Reeberg. — *c.* Aankomst der Nederl. zangers aan

het Rijnspoor. — *d.* Optogt naar Musis Sacrum. Lithogr. naar *J. Jellé* door *v. d. Broek* bij *Dunst* te Arnhem. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7134 Het Zangersfeest in de nieuwe muziekzaal van het gebouw *Musis Sacrum* te Arnhem. Lith. znd. nm. bij *Blommers* te 's Hage. br. 4⁰. Uit?

7135 **7 Oct.** Afbeelding der zoneclips van 7 Oct. 1847, zooals die te Amsterdam zigtbaar was. 2 Houtsn. znd. nm. van acht bedr. 8⁰. Uit?

7136 (**26 Nov.**) Buitenkoersstelling der tientjes. — „Zamenspraak tusschen „een gouden Willem, en een muntbillet." Bovenaan een kleine afbeelding v. een wisselkantoor, houtsnede met 2 reg. bijschr. Onderaan een lang vers in 2 kol. Met adres van F. G. L. Holst, Rozenstr. bij de Prinsengr. te Amst. Zie N⁰ 6998.

7137 Afbeelding van de tentoonstelling der prijzen in de verloting ten voordeele der algemeene armen van 's Hage. Lithogr. door *Last* bij *Blommers.* br. fol.

7138 „Karakter-typen. Twaalf houtgravuren. 's Grav. K. Fuhri. 1847." — Gedrukte omslag bevattende 12 gen⁰ houtsn. verdeeld in 3 soorten, ieder met 1 reg. opschrift in den regter bovenhoek en 1 of meer reg. onderschrift. Naar *C. R(ochussen?)* en *S. V(erveer?)* door *R. J. v. Arum.* Met adres van K. Fuhri. gr. 8⁰.

I. De kleeren die den man maken. 4 pl.

II. Het jonge Nederland. 6 pl.

III. Orde van den dag. 2 pl.

7139 **1848. 17 Jan.** Hardrijderij op schaatsen van mannen en vrouwen te Leeuwarden op de Noordergracht, en het afgraven der wallen. *Teekening* in kleuren door *S. Bonga.* gr. br. fol. In: Stedel. Kunstverzam. te Leeuw.

7140 IJsvermaak op de Maas voor Dordrecht. — Het ijsveld bedekt met kramen, rijders, toeschouwers, 3 ijsschuitjes, enz.; regts de achtergevels der huizen. Fraaije *teekening* in kleuren door *C. Wust.* Hg. 44, br. 58 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7141 (**4 Maart.**) Carrousel in de manège te Dordrecht, voorstellende Dirk IV, Graaf v. Holland, op het tournooi te Luik, 1047, en zijne terugkomst te Dordt. — Lith. (naar *C. F. Bendorp*) van *F. Böger.* br. 4⁰. — Hierbij een programma en toelichting. 8⁰. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7142 (**15 Maart.**) Zinneprent op het ontslag van het Ministerie v. Hall. — De Nederl. leeuw, gemuilband en aan de pooten geboeid; achter hem 9 ministers en andere personen; aan zeven leden van het ministerie wordt een gezegde in den mond gelegd, b. v.: „Er is een Doorn in mijn oog „gevlogen," (*v. Doorn*); of: „Hij wordt Rap Pard dieu," (*v. Rappard*), enz. Vele dezer beeldtenissen zijn gelijkende. Ruwe lithogr. znd. nm. met adres van N. W. v. Nifterick te Amsterdam, drukker van het hevige oppositieblad: *de Hydra.* br. fol.

7142* „De Gouden Eeuw herboren in de Fransche Republiek." — 6 pl. navolgingen in modernen geest van 6 voorstellingen in: *Hollandia Regenerata* (N⁰ 5431), met beschrijving onder bovenstaanden titel (door J. F. Oltmans). Amst. J. M. E. Meijer. 1848. 4⁰.

(1) De Vrijheidsboom. — (2) Leden van het Voorloopig Bewind. — (3) Financiën. — (4) Armen-Commissie. — (5) Broederschap. — (6) God behoede Nederland. (Deze is niet in Hollandia Regenerata.)

7143 (**16 Mrt.**) Volksdemonstratie te 's Hage in den avond van 16 Maart, te 11 uur. — Eene joelende en zingende menigte volks, in optogt met flambouwen, en twee vaandels door eene straat trekkende; in het midden wordt de redacteur van het dagblad: De Burger, *A. van Bevervoorde*, op de schouders van anderen voortgedragen. Het opschrift van het eerste vaandel is *Volk, Vrijheid, Vaderland*; dat van het 2e: (*Het Vaderland*) *boven* (*al*) is slechts ten deele zigtbaar. *Teekening* met de pen naar *Egb. v. Gorkum*, (door *J. C. Wendel* te Leiden), Hg. 16, br. 26 dm. br. 4⁰. — Zie over v. Bevervoorde en de door hem uitgegeven bladen Asmodeé en De Burger, de interessante artikelen van Mr. W. P. Sautijn Kluijt in: De Nederl. Spectator, 1878 N⁰ 18 en vv.

7144 **24 Mrt.** „Gezicht op den Dam te Amsterdam op het oogenblik van het „uiteendrijven en arresteeren der oproerige belhamels op den 24 Maart. „1848." — De Dam, met den volksoploop die door dragonders en schutterij uiteengedreven wordt; regts de Nieuwendijk, op den achtergrond de Beurs en de Vijgendam. Slechte lithogr. zud. nm. Hg. 26, br. 37 dm. br. fol. — Hierbij de publicatie van Burgerm. en Weth. de ingezetenen uitnoodigende om zich den 24en Mrt. niet op den Dam te begeven, ter voorkoming van wanordelijkheden, en een volksgeschrift over den oploop, (door W. H. Suringar) „Is Amsterdam niet een kostelijke stad?" enz. gr. 8⁰ blz. 12⁰.
Het Oproepingsbriefje van 22 Mrt. op geel papier gedrukt, tot deze volksbijeenkomst, is in den atlas van den Heer Wurfbain. Deze oproeping ging uit van eenige Duitsche werklieden, leden van de Communistenklub *Bildungsverein* met name van C. Hanke, C. Gödeke en G. Martin, die gearresteerd, doch bij vonnis in 1849? met eene ligte straf vrijgekomen zijn.

7145 „Acrostiche op de oud Hollandsche spreuk: Eendragt maakt magt, bij „gelegenheid der ongeregeldheden den 24 Maart 1848 te Amsterdam „voorgevallen." — Bovenaan het portret van den Koning, borstb. regts; in het midden bovenst. opschr., onderaan een 17 reg. vers, welks beginletters de woorden: „Eendragt maakt magt" vormen. Calligraphie door *G. E. Meijer* 1848. Hg. 59, br. 47 dm. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7146 (**25 Maart.**) Zinneprent op de Constitutie op de Engelsche beginselen geschoeid, die de Minister van Buitenl Zaken, G. Graaf v. Schimmelpenninck in 1848 in Nederland wilde invoeren. — Regts staat een minister met vele decoratiën op de borst, achter hem een ezel; links een bankier, een penning in de hand, achter wiens rug, de kop van een dog (of leeuw?) zigtbaar is. Met 5 reg. onderschr.: „Er zit Schimmel op de Penning, enz. Lithogr. met het jaartal 1848 bovenaan 4⁰. De naam v. grav. of adres is afgesneden.

7147 (**5 Junij.**) Onthulling van het standbeeld van Prins Willem I, op het Plein te 's Hage, ontworpen door L. Royer. — Afbeelding van het beeld met den Prins staande in toga. Naar en door *E. Taurel* bij Buffa en Zn. fol.

7148 **10 Junij.** Hardzeil- en roeipartij op de Merwe voor Dordrecht door de Koninkl. Nederl. Yachtclub. Goede lithogr. van *F. Böger* met adres van P. C. v. d. Schalk. Hg. 24, br. 33 dm. br. fol.

7149 Hetz. anders. Lithogr. znd. nm. kl. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7150 Voltooijing van de cellulaire gevangenis bij de voormalige Leidsche poort te Amsterdam, gebouwd naar de ontwerpen van den architect Is. Warnsinck. — (1) De gevangenis van buiten. — (2) De middenvleugel, leidende naar het vrouwenkwartier. — (3) De centrale hal en gezigt in den regtervleugel. Lith. door *C. C. A. Last* bij *P. Blommers*. Op 2 bl. 8°. Uit: Leeskabinet. 1848.

7151 Zinneprent op de hydrotherapie of koudwatergeneeswijze, welke de Heer Jut van Breukelerwaard omstreeks dezen tijd in ons land trachtte in te voeren. — Op den achtergrond een brouwaterput, waarboven 2 zwevende geniussen een krans neêrleggen; op den voorgrond regts treedt de Nederl. leeuw uit een boschje; links verschillend gekleede burgers. Lithogr. znd. nm. 8°. — Hierbij een plaat met 7 afbeeldingen van waterbaden. Lithogr znd. nm. 8°. — Beide uit: Vincenz, gezegd de Overwinnares. Hanau. 1840—48. 5 dln. 8°.; een hoogst zonderling boek in het Holl. door den Heer Jut geschreven en in zijne toenmalige woonplaats, Hanau in Hessen, gedrukt. — Aan zijne pogingen heeft de waterinrigting Laagsoeren bij Dieren haar bestaan te danken. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7152 Het asyl Steenbeek bij Hemmen in de Betuwe, gesticht voor gevallen vrouwen, opgerigt op initiatief van en door Ds. O. G. Heldring in 1848. Lith. v. *Desguerrois en Co.* br. 8°. Uit?

7153 „Ds. O. G. Heldring en zijne gestichten." — Bovenaan in het midden het portret van den stichter in buste. Rondom 5 afbeeldingen van de gebouwen: Steenbeek, Talitha, Bethel, de Normaalschool en Vlugtheuvel bij Zetten. Lithogr. van *G. J. Thieme* met adres van *Is. An. Nijhoff en Zoon* te Arnhem. br. fol. — Ook in: Geld. Volksalm. van 1871.

7154 **1849. 13 27 Jan.** Het ronddrijven in de Zuiderzee op een ijsschots
a en de redding van Klaas Bording en zijne beide zonen, die den 13 Jan. uit Durgerdam met eene slede op het ijs ter vischvangst waren uitgegaan, en het ijs door den ingevallen dooi losgeraakt zijnde, bijna 14 dagen omzwierven. — Afbeelding van Klaas Klaassen Bording en zijne 2 zoons ten voeten uit met hunne slede op eene ijsschots ronddrijvende. Met 2 reg. Holl. onderschr. Fraaije lithogr. naar *J. Plügger* 1849 bij *Sieuerwald*. Hg. 52, br. 64 dm. gr. br fol.

b Dezelfde plaat, in kleuren gedrukt.

7155 **25 Jan.** Redding van Kl. Bording enz. in de nabijheid van Vollenhoven. (Overijssel) — Op den achtergrond het ijsveld met slede en de 3 mannen; vooraan een open water met 3 visschersbooten, die hulp aanbrengen. Lithogr. door *E. P. Seidel* bij *C. W. Mieling*. br. 4°. — Hierbij eene voorstelling van de 3 visschers op hunne ijsslede in zee drijvende. Lithogr. door *P. W. M. Trap*. Titelpl. van: J. J. L. ten Kate, De Durgerdamsche visschers. Haarl. A. C. Kruseman. 1849. 8°.

7156 De authentieke portretten van Klaas Bording en zijne twee zonen. Borstb. links en v. voren. *Teekeningen* znd. nm. waarvan 2 met zw. krijt en 1 met potlood. 3 Sts. gr. 4°.

7157 *a*. Portretten van Kl. Bording en zijne 2 zoons, op 1 pl. Onderaan eene afbeelding van hunne redding. Lithogr. naar *J. Plügger* door *F. A. C.*

Hoffmann bij *J. D. Steuerwald.* 8°. — *b.* „Kaartje van het gedeelte der „Zuiderzee, behoorende bij de geschiedenis van het omzwerven en de „redding van Kl. Bording en zijne beide zonen." Lithogr. v. *L. J. Tordoir* te Zwolle. br. fol. — Beide uit: Authentiek verhaal der wonderbare redding van Kl. Bording en zijne beide zonen. Zwolle. R. v. Wijk Az. 1849. 8°.

7158 **16 Maart.** *a.* Bulletins van 15 en 16 Maart nopens den ziektetoestand van Z. M. den Koning. — *b.* Berigt van zijn overlijden en van de troonsbeklimming van Willem III. In: Staats-Courant v. 15—18 Mrt.

7159 **17 Mrt.** „Overlijden van Z. M. Koning Willem II" (te Tilburg). — De stervende vorst ligt in nachtgewaad in een ziekenstoel; daarnaast de Koningin geknield, achter wie Prins Hendrik staat. Regts en meer naar voren de beide adjudanten: Luit-Kol. Coehoorn en Maj. Merkes. Voorts de kamerdienaar Matthijs; links Dr. Everard; iets verder links de geneesheeren Maes en v. Hees en de kamerdienaar Aerts. Goede lithogr. naar *H. F. C. ten Kate* door *E. Spanier* met adres van Gebr. Belinfante. Hg. 32, br. 40 dm. br. fol. — Hierbij eene verklaring, met plattegrond der woning, schets der plaat in lith. en verklaring der afgebeelde personen, met verslag der geneesheeren in boekdr. br. fol.

7160 **20—23 Mrt.** Tentoonstelling van dames-handwerken en andere voorwerpen, voor de loterij ten behoeve van het fonds Dorcas, onder bescherming van de Koningin opgerigt door H. Nijgh te Rotterdam. — Rondom de afbeelding der zaal een versierd lijstwerk, omslingerd door 2 reg. versen van *J. J. L. ten Kate, Tollens* e. a. Bovenaan het portr. onderaan het wapen der Koningin. Lithogr. door *C. W. Mieling.* br. fol.

7161 **21 Mrt.** *a.* Eerste proclamatie, uitgevaardigd door Koning Willem III, bij zijne komst uit Engeland in den Haag. Plano. *b.* Dez. proclamatie. In: Staats-Courant v. 22 en 23 Mrt. — *c.* Hetz. gedr. bij Kemink en Zoon te Utr.

7162 (**3 April?**) „Het salueren van de Brik *Kemphaan* bij het passeren van het lijk „van Z. M. Willem II te Rotterdam aan boord *Stad Geertruidenberg.*" — Gezigt op de Maas; regts de *Kemphaan,* met de bemanning in het want, vlag en wimpel halverstok, en saluutschoten doende; links meer achterwaarts de stoomboot met de Koninkl. lijkbaar. *Teekening* in O. I. inkt door *W. v. D.* Hg. 21.5, br. 31 dm. br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

7163 **4 April.** „Plegtige ter aardebestelling van wijlen Z. M. den Koning „Willem II." — Afbeelding der begrafenis in 4 rijen onder elkaâr. Onderaan eene zinneb. voorstelling, met eenig bijwerk. Lith. naar *Craeijvanger* door *G. F. Eilbracht* bij *Steuerwald.* Met adres v. H. Zangers. Hg. 45, br. 57 dm. br. fol. — Hierbij eene verkl. kopie met verklaring der groepen onderaan. Lith. znd. nm. 4°.

7164 Hetz. anders. — Afbeelding der begrafenis op eene serie van 5 aaneen behoorende platen. Lithogr. znd. nm. laag langw. fol. Uit: De dood en begrafenis van Z. M. Koning Willem II. Haarl. A. C. Kruseman. 1849. kl. 8°.

7165 Hetz. anders. — Afbeelding van den begrafenisstoet in 8 rijen al kleiner wordende boven elkaâr. Lithogr. van *J. S. Beer* te Amst. br. fol.

7166 Afbeelding van de lijkkist. Lithogr. znd. eenigen nm. br. 4⁰. Bij den Heer A. v. Stolk.

7167 Twee rouwcocardes, door verschillende personen, die in den Belg. opstand uitgetrokken waren, gedragen na den dood van Koning Willem II. — Bij den Heer A. v. Stolk.

7168 **11 Mei.** „Komst van Z. M. Koning Willem III op den Dam, bij „H. D. intogt in de hoofdstad des rijks, 12 Mei (*sic*) 1849." — Links het paleis, waarvoor het galarijtuig met de Koningin, met 8 witte paarden regts de Nieuwendijk, in het midden de Dam, ter regterzijde door de schutterij bezet, terwijl de Koning met gevolg de gelederen langs rijdt. Lithogr. door *C. W. Mieling* met adres van A. C. Kruseman. Hg. 31, br. 44 dm. br. fol. Uit: Toussaint, Gedenkschrift der Inhuldiging.

7169 Plattegronden van de Nieuwe Kerk, ingerigt voor de inhuldiging. — *a.* Lith. bij *L. J. F. Reudler.* br. fol. Met afz. gedr. beschrijving. 8⁰. — *b.* Lith. door en met adres v. *Ch. v. Lier* te 's Hage. br. fol. — *c.* Lith. bij *Gebr. v. Lier* te 's Hage. br. fol. — *d.* Boekdr. met beschrijving onderaan. Gedr. ter Stadsdrukkerij. Plano. — Hierbij drie verschill. toegangskaarten tot de inhuldiging in de Nieuwe kerk. br. 4⁰.

7170 **12 Mei.** „Inhuldiging van Z. M. Willem III in de Nieuwe kerk te „Amsterdam, 13 Mei (*sic*) 1849." — Regts de Koninkl. zetel, met den Koning, die staande den eed aflegt; regts de Koningin, Prinsen en Prinsessen; daarachter de tribune voor de genoodigden. — Lithogr. door *C. W. Mieling* met adres van A. C. Kruseman. br. fol. Pendant der voorg. plaat. — De datum van het onderschrift is evenals die op N⁰. 7168 foutief.

7171 Hetz. eenigzins anders. — Hier is het oogenblik voorgesteld, dat de Voorzitter der Staten-Generaal den eed aflegt, terwijl de Koning gezeten is. Goede lithogr. naar ? door *Desguerrois en Co.* Hg. 31, br. 38 dm. br. fol. — Met 2 programma's der inhuldiging.

7172 Hetz. anders. — In het midden de troonzetel, enz.; links de zitplaatsen voor de Koninkl. familie; op den voorgrond verschillende genoodigden. Weinig historische voorstelling wat het decoratief der kerk betreft, terwijl de Koning veel op Willem I gelijkt. Lithogr. znd. nm. Hg. 26, br. 30 dm. br. fol. — Hierbij: Verslag der inhuldiging in: Staats-Courant v. 12 Mei.

7173 **13 Mei.** „Ruine van de Stoom-suikerraffinaderij en andere gebouwen te „Rotterdam, op 13 Mei 1849." — Gezigt op de ruine, genomen voor den opgang der brug aan de overkant op den Leuvehaven; in het midden de staande gebleven ingang en rookpijp der fabriek; regts een half verbrande voorgevel. Lithogr. door *C. W. Mieling.* br. fol.

7174 **15 Mei.** „Plegtige intogt van HH. MM. de Koning en Koningin in de „residentie, 15 Mei 1849." — Onderaan eene afbeelding van den togt, in welks midden de Koning rijdt; achteraan het rijtuig der Koningin; bovenaan de portr. van het echtpaar. Lith. naar *Last* door *F. Böger.* br. 8⁰. Uit? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7175 **25 Mei.** Gedenkteeken te Padang op Sumatra's Westkust ter eere van den Gener.-Majoor A. V. Michiels, gesneuveld den 25 Mei 1849 te

Kasoemba op Bali. — Afbeelding van een hooge goth. zuil met 9 reg. inschrift: „Hulde aan de nagedachtenis," enz. Lith. van *F. Böger* met adres van H. Lagerweij. gr. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7176 (**? Julij.**) Tentoonstelling van Nijverheid te Delft. — Gezigt van de grootste zaal waarin de rijtuigen, brandspuiten, enz. Daaromheen 7 afbeeldingen der andere zalen en onderaan de plattegrond van het gebouw. Lithogr. van *C. W. Mieling.* br. fol.

7177 (**Aug?**) „Kermis of geen kermis?" — Zinneprent over de kermis te Amsterdam, in 1849 wegens het woeden der cholera niet toegelaten. — Vier afbeeldingen; bovenaan en links twee van kermisvreugd; regts van een kerkhof, onderaan eene begrafenis. Met 2 reg. vers: „Hier „wenkt het vermaak," enz. Lithogr. v. *J. Vürtheim.* br. 4°.

7178 **10 Oct.** *a.* Naamlijst der leden van het depart. *Voorburg* v. d. Maatsch. tot Nut, enz. die zich ter viering van het 25jarig bestaan van dit depart. in het Logement aan de Wijkerbrug aan tafel vereenigd hebben. Lithogr. znd. nm. (Uitgegeven door Jonkhr. Mr. H. J. Caan.) gr. 3 blz. fol. — Hetzelfde. Verbeterde naamlijst van hetz.

7179 (**19 Nov.**) Zilveren vaas, ten geschenke gegeven aan Mr. D. J. v. Lennep, bij gelegenheid van zijn 50jarig professoraat te Amsterdam, door zijne ambtgenooten en leerlingen. Met afzonderlijke afbeelding van een basrelief op eene der zijden. Houtsn. door *W. Bal.* 4°. Uit: Nederl. Magazijn. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7180 (**1850.**) Kleederdragten. — Acht ongen°. afbeeldingen van Nederl. kleederdragten uit de 2e? helft der 19e eeuw. — Alle lith. znd. nm. met 1 reg. Fr. onderschr. Twee op 1 bl. br. fol. *Gekleurd.*

(1) Costumes de la Frise. — Intérieur d'une maison de pêcheur à Catwijk.

(2) Famille de pêcheur de Scheveningen. — Costumes des paysans dans l'isle de Zuid-Beveland.

(3) Habitans de l'isle de Schokland. — Marchande de poisson d' Amst.

(4) Habitans de Hinlopen. — Costumes de la Nordhollande.

7181 Allegorische voorstelling betrekkelijk het Vrijmetselaarschap, bestaande uit talrijke kleine en grootere figuren, afbeeldingen en zinnebeelden, ontleend aan de geschiedenis of beteekenis der vrijmetselarij. Met Holl. Hoogd. en Eng. opschrift. Lith. door *J. H. Morrien* bij *J. H. Bernet en Co.* te Amst. Hg. 53, br. 73 dm. gr. br. fol. — Volgens een hooggeplaatst vrijmetselaar is deze plaat een nadruk van eene andere voorstelling van Franschen oorsprong.

7182 **4 en 10 Junij.** Dood en begrafenis te Delft van Prins Maurits der Nederlanden, overl. 4 Junij, nog geen 7 jaar oud. Lithogr. naar *C. C. A. Last* door *F. Böger.* 8°. Uit Leeskabinet? Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7183 **11 Junij.** Gecostumeerde voorstelling door de Studenten der Leidsche Hoogeschool van den „Intogt van Frederik Hendrik in 's Hertogenbosch „in 1629. Geteekend door een der Commissarissen (Mr. J. K. J. de Jonge) „met uitvoerige beschrijv., de naauwkeurige opgave bevattende van de „namen der verschill. personen. Leyd. 1850." — Beschrijving 8 bl. br. 4°. De plaat is eene voorstell. van 120 personen, gegroepeerd of afzonderlijk, die geacht worden bij den intogt tegenwoordig te zijn geweest.

Lithogr. van *C. C. A. Last* bij *P. Blommers.* 's Hage. Hg. 29 dm., br. 9 el 75 dm. — In linnen omslag. Reeds beschreven op N° 1628.

b Dez. plaat, *fraai gekleurd.*

7184 (**13—15 Junij.**) Spotprent op het muziekfeest, gegeven in de Groote kerk te Haarlem. — Afbeelding van het concert met onderschr.: „Het „auditorium van het Oratorium." Rondom 8 kleinere voorstellingen, ieder met bij-, in- of onderschrift van 1 of meer reg. b. v.: bovenaan in het midden een portr. van Dr. J. J. Viotta, met opschr.: „Als men in Holland muziek maakt." Onderaan links staat „*Japhet* del. 1850." Lith znd. nm. met adres van L. F. J. Hassels. br. fol. — Deze plaat is vervaardigd door *P. Tetar v. Elven* naar *P. Dekker*, eerst Doopsgezind student, later dragonder, daarna Katholiek en schrijver van: Zes jaren te paard. 1851.

7185 (**1 Julij.**) Het Staats-examen ter toelating aan de Akademie, ingesteld in 1845, bij Koninkl. Besluit van 1 Julij 1850, door den Minister Thorbecke verzwaard. — Spotprent hierop. „Te zijn of niet te zijn of het staats-examen „in Nederland. Treurspel in 30 dagen." — Bovenaan worden de toekomstige studenten gaar gekookt in den pot van het Gymnasium; daaronder links „Zwaarmoedige droom vóór het examen"; regts: „Weerspan„nige duivenpost"; middenin een balans boven eene deur, waaruit aan de eene zijde de gedropenen, aan de andere zijde de geslaagde examinandi te voorschijn komen. Lithogr. naar *C. V(osmaer)* door *C. W. Mieling* met adres van K. W. Pickhardt. Chin. pap. br. fol.

7186 (**16 Sept.**) „Het 2de Nederl. Letterkundig Congres in de zaal der „Maatschappij Felix Meritis." — Gezigt van eene zitting van het congres in de muziekzaal met den Heer J. A. Alberdingk Thijm? als spreker, Lithogr. naar *J. B. Tétar v. Elven* door *P. Blommers.* 8°. Uit: Leeskabinet? — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7187 **25 Sept.** Inwijding v. h. nieuw Akademiegebouw te Groningen, door Stad en Prov. gesticht op voordragt van H. de Ranitz. — Kleine Afbeelding v. h. gebouw, waaronder de gedenkpenning bij die gelegenheid geslagen. Lithogr. door het *Nut v. 't Alg.* uitgereikt. kl. fol.

7188 „Gecostumeerde voorstelling van den Intogt van Maurits, Prins v. „Oranje, ... en Willem Lodewijk, Graaf van Nassau binnen Groningen, „in den jare 1594, door HH. Studenten der Groninger Hoogeschool bij gelegenheid der inwijding van het nieuwe Academiegebouw." — Titelpl., waarop de nieuwe Akademie is afgebeeld en 8 aaneen behoorende platen v. den optogt. Lithogr. door *J. H. v. d. Weijer* te Gron. Te zamen lang, 3.58 meter, hg. 23 dm. In cart. omslag. br. fol.

b Dez. platen v. den optogt fraai gekleurd.

7189 (**4 Nov.**) Spotprent op de veroordeeling van A. Verbeek, Boekdrukker te Delft, als uitgever van een scherp schotschrift tegen Jhr. R. L. v. Andringa de Kempenaer, door de regtbank te 's Hage op 4 Nov. 1850. Verbeek werd 9 Dec. door het Hof v. Zd. Holland vrijgesproken. — Gezigt van de zitting der Arrondissements-Rechtbank te 's Hage. Regts de Officier v. Justitie: Jhr. W. M. de Brauw, links vooraan staan de Kempenaer en Verbeeks advocaat: Mr. M. J. v. Gigch; regts Verbeek,

de tong tegen den aanklager uitstekende. Geestige *penteekening* znd. nm. br. 4⁰. — Op de keerzijde staat met potlood een 4 reg. Holl. vers met opschrift: „Joost de Campenaar voor de 3 Ezelskoppen" enz. Bij den Heer A. v. Stolk.

Hierbij het pamflet wat het onderwerp der vervolging was: Heldendaden van de Kempenaer; besonge door Joost de Campenaar. Heldendicht, enz. Gedrukt bij A. Verbeek, Delft 1850. 14 blz. 8⁰.

7190 **1851. 25 Junij.** „De Vaderlandsche geschiedenis van de vroegste „tijden tot op het einde der 17e eeuw in 8 tafereelen in costuum voor„gesteld door HH. Studenten der Utrechtsche Hoogeschool." — Omslag bevatt. 8 ongen⁰. platen met 2 reg. onderschr. Lithogr. naar *W. P. Hoevenaar* door *A. Wouters* en *A. v. Groeneveldt* bij *P. W. v. d. Weijer.* Met adres van Dannenfelser en Doorman te Utr. Iedere pl. hg. 38, br. 48 dm. br. fol.

(1) 70 na C. De Germanen. — (2) 719. Het Christendom. — (3) 1217. Het ridderwezen. — (4) Het hofleven van den Grafelijken tijd. (5) De rederijkers. — (6) 1567. De verdrukking door Spanje. — (7) 1579. De Unie van Utrecht. — (8) 1650—75. Hollands grootheid.

Hiervan bestaan ook fraai gekleurde exx. — Hierbij behoort: Schets, verklaring en toelichting der 8 tafereelen, bevatt. 8 verkleinde kopiën in omtrek van de hierboven genoemde groote platen; ieder met eene uitvoerige verklaring en lijst der voorgestelde personen en voorstellende studenten. Met adres van P. W. v. d. Weijer. gr. br. fol. — Deze verklaring komt ook in 8⁰ gevouwen voor en heeft dan een titelomslag in boekdr.

7191 **19 Julij.** „De (zeil) Wedstrijd in de Voorzaan te Zaandam." — Links de feesttribune, regts de Zaan met de schepen. Lith. door *C. C. A. Last* bij *F. Böger.* br. 8⁰. Uit: Leeskabinet.

7192 **28 Julij.** „De totale zons- verduistering van 28 Julij 1851." — Bovenaan 2 kaartjes, gem. I en II, aanwijzende het gedeelte der aarde en van Europa, waar de verduistering geheel of gedeeltelijk kon worden waargenomen. In het midden 7 afbeeldingen hoe de verduistering op verschillende plaatsen werd waargenomen. Lithogr. znd. nm. 4⁰. Onderaan eene beschrijving in 2 kol. get. *T.* Gedr. bij Gebr. J. en H. v. Langenhuijsen te 's Hage. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7193 **28—31 Julij.** Bezoek van Z. M. Willem III te Rotterdam van 28—31 Julij 1851. Verslag uit de Rotterd. Ct. fol. — Hierbij 2 volksliedjes en programma van het vuurwerk, bij die gelegenheid vervaardigd. 8⁰.

7194 **1852. 27 Mei.** Onthulling van het standbeeld van Rembrandt, geplaatst op de toenmalige Botermarkt, sedert 1876 Rembrandsplein, te Amsterdam. Afbeelding in houtsn. naar *C. R(ochussen)* door *Lacoste* Gedr. bij *Metzler en Basting.* fol.

7195 Hetzelfde. — Lith. door *Th. Bruggemann.* fol. *Gekleurd.*

7196 Feest bij gelegenheid van de oprigting van het standbeeld van Rembrandt, gegeven in de zaal van het Park te Amsterdam. — De Parkzaal, versierd met geschilderde, op Rembrandt toepasselijke schetsen. Fraaije *teekening* in kleuren door *P. Tetar v. Elven.* Hg. 27, br. 40 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7197 **Junij**. Tabel van den Uitslag der verkiezingen in Junij 1852. Op den titel eene afbeelding van een stembureau. Lith. door *E. Spanier*. 3 blz. fol.

7198 (**17 Julij—5 Sept.**) Tentoonstelling van Nationale Nijverheid in Nederland en zijne Overzeesche Bezittingen, gehouden in het gebouw *Musis Sacrum* te Arnhem. — Afbeelding der groote zaal in Musis. Lith. door *J. H. Heymans*. Ter weêrszijden de namen der inzenders, enz. Met adres van P. A. de Jong. gr. br. fol.

7199 **24 Julij**. „Zaanlandsche Zeil- en Roeivereeniging." — Afbeelding van

a van het hardzeilen op de Zaan, omgeven door afbeeldingen van boeijers, enz. en gezigten van Zaandam. Lithogr. naar *E. Koster* door *J. Hilverdink* bij *Desguerrois en C^o^*. br. fol. — Hierbij een programma van den wedstrijd. kl. fol.

b Dez. plaat op Chin. pap.

c Dez. voorstelling. Oorspronkelijke *teekening* voor het voorg. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7200 (**1853. 20 April.**) Spotprent op den val van het Ministerie Thorbecke door de zoogenaamde Aprilbeweging; nl. de algemeene ergernis onder de Protestantsche bevolking ontstaan, door de Pauselijke Allocutie, waarin tevens de verdeeling van Nederland in R. K. Bisdommen werd aangekondigd. — De Nederlandsche Ministers, waarbij Thorbeckè, staan met den Paus en twee bisschoppen om eene tafel *Nederland* geschaard en trachten die op de wijze van de zoogen. tafeldans te doen draaijen, wat verhinderd wordt door den Koning die om den hoek van de deur kijkt en Thorbecke bij den schouder aanraakt. Met 2 reg. onderschrift „Indien iemand buiten den kring" enz. Lithogr. zud. nm. met adres van J. D. Doorman te Utr. br. 4°. Overgedrukt uit: de Herkaauwer, 2e Jg. 1853. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

Den 20 April werd het Ministerie Thorbecke ontslagen, den 26 April de Tweede Kamer ontbonden en eerst 14 Junij een nieuw ministerie v. Hall aangesteld.

7201 „Protestantsche Gedenk- en Verbondspenning," naar aanleiding van de Aprilbeweging geslagen. — Bovenaan eene afbeelding van de keer- en weerzijde van den penning. Daaronder eene uitvoerige uiteenzetting van de oorzaak, verklaring en strekking van den penning, in 1854 geslagen. Lith. door *L. S. Leman*, Raamstr. 180 te 's Hage. br. fol.

7202 Spotprent op Rome. — „De Roomsche kerk beoordeeld door het Woord „van God." — Gezigt in een R. Kath. kerk, waarin onder alle beelden, v orschriften enz. teksten uit den Bijbel staan, waarmede deze voorstellingen of handelingen in strijd zijn. Lithogr. van *F. Böger* met adres van *C. Campagne* te Tiel. br. fol.

7203 Spotprent op Rome. — „Fabriek van Heiligen." — Bovenaan eene afbeelding van eene werkplaats waar R. K. heiligenbeeldjes vervaardigd en verkocht worden, terwijl de Bijbel geweerd wordt. br. fol. — Hieronder eene 7 reg. verklaring der plaat in boekdr. en eenige toepasselijke Bijbelteksten. Gedr. bij *C. Campagne* te Tiel.

7204 „Een sprekend portret." — Zinneprent op de dubbelhartigheid der R. Kath. priesters, wat hunne trouw aan de Grondwet en aan de Kerk aangaat,

voorstellende een bisschop, die in de hand een rol get: *De Eed* houdt en zijn van vreugde blinkend gelaat achter een mom van Christus verbergt. Op den achtergrond een engel, die zich met walging afwendt. Lithogr. met bovenschrift. „Geschiedenis van den dag." Zud. nm. met adres van h. Bureau van *De Fakkel* te Tiel. fol.

7205 „Utrecht en Rome." — Spotprent op de gevreesde opheffing der Utr. Hoogeschool. — In het midden de Utrechtsche Universiteit, die door eenige Agenten van Binnenlandsche Zaken met touwen omver wordt getrokken, hetgeen eenige Profesoren pogen te verhinderen. Op het gebouw staat links een zeer verbolgen hoogleeraar (G J. Mulder); regts slaat een ander met een Hippocratesstaf den aanval af van een Agent, die met een grooten moker langs een touw naarboven klimt. Op den voorgrond in het midden een groote zwarte tor (Thorbecke) bij eene portefeuille: Binnenl. Zaken. Regts staat een gepensioneerd minister van Buitenl. Zaken te kijken naar eene eindelooze processie van Bisschoppen; links vlugten de studenten en een huilende Hoogleeraar (?) Met drie 2reg. verzen uit Vondel. Lith. znd. nm. met bovenst. opschrift en adres van W. F. Dannenfelser te Utr. Hg. 43, br. 56 dm. br. fol.

7206 „Ecclesiastica." — Opschrift van eene spotprent op de theologische rigting. — Bovenaan een 4reg. Fransch citaat uit F. Hemsterhuis; daaronder 3 voorstellingen. Links een gezette predikant (Ds. D. Moolenaar te 's Hage) achter wien een jongetje met een molen loopt, waarboven het wapen van 's Hage; met citaat uit Corneille: „Tu sçais qu'on te souhaite," etc. — In het midden een predikant (Ds. L. Merens??? te Utrecht) met 3 andere personen om een wel voorzienen disch zittende en psalmzingende, waarboven een vleermuis. Met curs. onderschr. „Vol van de goede gaven zullen wij nu „een Psalmje zingen," nl.: „Uit diepte van ellende". Regts een Professor (H. E. Vinke te Utrecht) met een Utrechtsch vaandel, get.: „O „Catechisme illustra nos;" naast hem op den grond een vogelkooi met een vink en een trommel en trompet. Het geheel omringd door een randwerk met ezels- en apenkoppen; spinnewebben enz. Goede lithogr. Met bovenst. opschrift Znd. nm. br. fol. — De juiste tijdbepaling en bedoeling van deze plaat heb ik nergens kunnen vernemen; het meegedeelde acht ik het waarschijnlijkste.

7207 **17 Mei.** Spotprent op de heftige, doch vrij vruchtelooze liberale voorlezingen door Jhr. Mozes Salvador, ex-officier, te Utrecht over de verkiezingen voor de 2e Kamer, gehouden in vereeniging met zekeren voormaligen Sergeant S. Fongers. — Twee afbeeldingen naast elkaar. Links eene vergadering van visschen, die door een grooten karper, op een katheder staande, toegesproken worden, terwijl een als officier gekleede visch hem met een blaasbalg wind toeblaast. Met onderschr.: *Vóór*. Regts rijdt een vischboer voorbij het gesticht Meerenberg, alwaar hij door een heer van boven uit een raam wordt aangesproken. Met onderschrift: *Na*. — Lith. znd. nm. Met adres van J. D. Doorman te Utr. br. fol. Uit het tijdschr.: de Herkaauwer, 2e Jg. 1853. N⁰ 28. Hierbij: K. Meijer, Beknopte levensschets van Jhr. M. Salvador. Amst. J. A. Schuurmans. (1856) 8⁰. Met portr. door *Th. Bruggemann*.

7208 **21 Junij.** Ontvangst van Prins en Prinses Hendrik aan het Stationsgebouw v. d. Holl. Spoorweg te 's Hage bij hunne intrede aldaar, na hun huwelijk, gesloten 19 Mei te Weimar. Lith. naar *C. C. A. Last* door *F. Böger.* br. 8°. Uit: Leeskabinet. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7209 Intogt v. Prins en Prinses Hendrik te 's Hage. — Gezigt op een plein met een eereboog op 4 pilaren gem. *H. A.* (Hendrik-Amalia) en *Anno* 1853, waaronder het echtpaar in een koets met 6 witte paarden doorrijdt. Lith. v. *E. Spanier.* br. fol. Uit: Beschrijving der plegtigheden.... bij den intogt van Prins en Prinses Hendrik te 's Hage. 1853. kl. 8°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7210 *a.* „Prins Hendrik en zijne Gemalin aan hun Paleis. 21 Junij." — *b.* „De Hofvijver, 25 Junij des avonds." — Twee afbeeldingen onder elkaâr op 1 bl. Lith. door *C. C. A. Last* bij *P. Blommers.* 8°. Uit: Leeskabinet.

7212 **3 Sept.** Zilveren beker, door de leerlingen van Prof. C. B. Tilanus te Amsterdam dezen bij gelegenheid van zijn 25jarig professoraat ten geschenke gegeven. — Links de beker, op welks eene zijde de voorgevel van het Gasthuis is gegrav.; regts de voorstelling van Alexanders arts, de aanbiedingen der Perzische gezanten afwijzende, en het Lat. opschrift, welke op de andere zijden gegrav. zijn. Lithogr. naar *P. J. Fassbender* door *Meijer en Co.* br. fol.

7213 (**20 Oct.**) Decoratie, gebruikt te Maastricht, bij de illuminatie ter gelegenheid der opening van den spoorweg Aken-Maastricht-Hasselt op 20 Oct. — In het midden een chassinet, voorstellende de Nederl. maagd tusschen 2 leeuwen, met de zinnebeelden van landbouw, nijverheid en handel, waarachter een spoortrein. Met 1 reg. Lat. en 1 reg. Holl. onderschr. Ter weêrszijden 3 boomen met lampions en de wapens van Amsterdam, Rotterdam; Maastricht, Kerkraede, Aken en Keulen. Lithogr. naar *M. Hermans* door *C. Schaetzké* te Maastr. br. fol. — Behoort bij het Dagblad v. h. Hertogd. Limburg. — Bij den Heer A. J. Nijland.

7214 **1854. 23 Maart.** „Onthulling van het standbeeld van wijlen Z. M. „Willem II." — Op den voorgrond het standbeeld, waarbij de muziek van het Grenadiersregement; links kavallerie; in het midden de Koning met Prins Frederik en den Prins v. Oranje te paard. Lithogr. naar de daguerreotype van *J. Cohen* door *Hoffmeister* bij *E. Spanier.* Hg. 31, br. 40 dm. br. fol.

7215 Dez. voorstelling anders. — *Schetsteekening* in sepia, doch omgekeerd, voor het voorg. door *K. F. Bouwer?* br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

7216 Hetz. anders. — Links de Koning en de beide Prinsen te paard, voor eene tribune; regts het standbeeld. Lith. naar *C. C. A. Last* door *F. Böger.* br. 8°. Uit: Leeskabinet. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7217 Afbeelding van het standbeeld voor Koning Willem II, met gezigt op het Binnenhof. Lithogr. in kleuren door *P. W. v. d. Weijer.* fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7218 Hetz. anders. — Lithogr. in goud-, zilver- en kleurendruk van *J. J. Hermans.* gr. 4°.

De Heer A. v. Stolk bezit eene verzameling afbeeldingen in lithogr., op verschillend papier gedrukt, van dit standbeeld, afkomstig uit het Museum Willem II (A. J. v. Tetroode) te 's Hage.

7219 **12—15 Julij.** „De Maatschappij ter bevordering van Toonkunst, haar „muziekfeest en de stad Rotterdam. — Herinnering aan het jaar 1854. „'s Grav. K. Fuhri. 1855." — Titel in boekdruk van een omslag, inhoudende 12 portretten en 12 stadsgezichten, alle ongen°. De portr. zijn lithogr. door *A. J. Ehnle* bij *P. Blommers* en *J. D. Steuerwald* naar daguerrotypen van *P. Wotke.* De platen zijn lithogr. door verschillenden naar daguerreotypen of teekeningen van *M Maris, E. Koster, A. C. Nunnink, P. Wotke, J. D. Steuerwald* of *P. Blommers.* fol. en br. fol.
Portretten der zangeressen: Mej. C. H. Dolby, Mej. J. Ney, Mevr. S. Offermans v. Hove; der zangers: C. Formes, J. B. Pischek, G. Roger; der Directeurs; J. J. Verhulst, W. Hutschenruyter, A. C. G. Vermeulen, J. J. Viotta, Dr. J. P. Heije en S. v. Baalen. — Voorts de volgende gezigten in Rotterdam: Koornbeurs en Markt. — Spaansche kade. — Het Oude Hoofd. — Museum Boymans. — De Beurs. — Delftsche poort. — Wedstrijd der Koninkl. Nederl. Yachtclub, 12 Julij 1854. — Het Nieuwe werk met het feestgebouw. — Muziekgebouw van binnen bij avond onder de uitvoering op 13 Julij. — Hetzelfde bij dag onder de uitvoering op 15 Julij. — Hetzelfde van binnen, uit de hoogte gezien. — Allegoriën ter opluistering der muziekzaal.

7220 (**20 Julij.**) „Hein Kemper (J. H. Kämper) (moordenaar) van de gevan„genis naar het hof en vice versa." — Gezigt op de Prinsengracht te Amsterdam, waar Kämper tusschen agenten, infanterie en kurassiers en door eene menigte volks begeleid, weggevoerd wordt. Lithogr. naar en door *A. Ver Huell.* br. fol. *Zeldzaam.* Bij den Heer R. W. P. de Vries. Kämper had op een pad bij den Zeedijk naar den Diemermeer bij Amsterdam eene vrouw vermoord.

7221 (**Sept.**) „De zaal Frascati te Amsterdam gedurende de kermis van „1854." — Lithogr. naar *A. Eversen* ad viv. door *P. Blommers.* br. fol.

7222 **Oct.** Tentoonstelling van landbouw, gehouden te Arnhem in de groote zaal van *Musis Sacrum.* Chromolithogr. naar *J. Pelgrom* door *L. Quentin* bij *G. J. Thieme.* Uitg. v. *P. Klinkenberg.* br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7223 **1855. Febr.** „Het ijsvermaak op de Maas te Rotterdam in Febr. „1855." — Titelpl. en 6 ongen° voorstellingen, alle lithogr. met l reg. onderschr. door *G. J. Bos* bij *P. W. M. Trap.* br. 4°. Met bijschriften. Rott. v. Gogh en Oldenzeel. — Dit werk is volgens het hierbij gevoegd prospectus in 1861 op nieuw uitgegeven ten voordeele van de slagtoffers van den watersnood.
De platen zijn: Titelplaat in 6 afdeelingen. — De stad van Katendrecht gezien. — Het bolwerk op de Maas. — De schaatsenrijdersbaan op de Maas. — Harddraverij met paard en narreslede langs de Willemskade. — Hardzeilpartij met ijsschuitjes. — De Maas voor de fabriek te Fijenoord.

7224 **22 Febr.** „Hardrijderij op schaatsen door mannen en vrouwen, gehouden „te Leeuwarden, van wege de vereeniging: De Ysclub." — De baan met 2 aankomende paren, enz.; in het verschiet een stompe toren. Lithogr.

naar *W. Troost* ad vivum door *P. Blommers.* Uitg. v. *G. T. N. Suringar.* Hg. 37, br. 39 dm. br. fol.

7225 **Maart.** „De waterramp van 1855 geschetst in 24 afbeeldingen, naar „de natuur geteekend en geëtst door leden der Maatschappij *Arti et* „*Amicitiae.* — Uitgave ten voordeele der hulpbehoevenden door den „Watersnood. 1855." — Titelpl. en 24 etsen, gen⁰ 1—24, van ongelijke grootte. br. 4⁰. Afdrukken in fol. In gedrukten omslag, op welks keerzijde de verklaring der afbeeldingen.

Titelblad. Kompositie naar eene schets van *H. A. v. Trigt* door *Ch. Rochussen.*

1. 5/III. Sterke ijsgang op den Rhijn. Redding v. menschen en vee uit den Arnhemschen waard. Naar *J. Pelgrom* door *J. W. Kaiser.*
2. 5/III. Gezigt, onderlangs op Arnhem. Naar *J. F. Tack* door *P. Kiers.*
3. 6/III. Doorbraak van den Arnhemmer Broekdijk bij Arnhem. Naar *J. Pelgrom* door *C. Springer.*
4. Levensgevaar van den jongen A. de Graaff bij Doornwert. Naar *J. Pelgrom* door *D. J. Sluyter.*
5. 6/III. Kruijen van het ijs voor de Sabelspoort bij Arnhem. Naar *A. Ver Huell* door *R. Craeyvanger.*
6. 24/III. Veenendaal van de Klomp gezien. Naar *J. L. Sörensen* door *C. E. Taurel.*
7. 24/III. Inwendige der St. Geertekerk te Utrecht met de geredden. Naar en door *D. v. d. Kellen Jr.*
8. 7/III. Gezigt van den Dreumelschen dijk. Naar *H. A. v. Trigt* door *P. L. Dubourcq.*
9. 8/III. Gezigt op het dorp Dreumel. Naar *Mari ten Kate* door *H. J. Scholten.*
10. 8/III. Gezigt op hetz. naar het stoomgemaal. Naar *Mari ten Kate* door *C. E. Taurel.*
11. 9/III. Beringing van de doorbraak te Spees. Naar en door *Mari ten Kate.*
12. 24/III. Grindweg tusschen Oss en Lith. Naar *E. Koster* door *C. Springer.*
13. 12/III. Doorbraak aan den Grebbendijk bij Opheusden. Naar *C. Immerzeel* door *J. W. Kaiser.*
14. 23/III. Doorbraak te Lith. Naar en door *C. Rochussen.*
15. 24/III. Gezigt op het dorp Kessel. Naar en door *G. A. Roth.*
16. 25/III. Doorbraak tusschen Maren en Alem. Naar en door *G. A. Roth.*
17. 8/III. Gezigt op den dijk tusschen Maren en Alem. Naar *H. A. v. Trigt* door *P. L. Dubourcq.*
18. 51/III. Doorbraken v. d. Neder-Betuwschen Bandijk te Lienden. Naar en door *J. L. Sörensen.*
19. 9/III. Groote doorbraak bij Dreumel. Naar *Mari ten Kate* door *W. Gruyter Jr.*
20. 16/III. Overstrooming van het dorp Beest aan de Linge. Naar *Mari ten Kate* door *W. Gruyter Jr.*
21. 23/III. Doorbraak v. d. Neder-Betuwschen Bandijk te Ingen. Naar en door *J. L. Sörensen.*

22. 24/III. Gezigt op 's Hertogenbosch van de Sluis op de Zuid-Willemsvaart. Naar *E. Koster* door *D. J. Sluyter.*

23. 10/III. Doorbraak in den Maasdijk te Poederoijen. Naar en door *Mari ten Kate.*

24. 9/III. Boerenwoning te Altenaar bij Elst wonderlijk gespaard. Naar en door *Mari ten Kate.*

7226 „Watersnood, 1855." — Tafereel, nl. de doorbraak van een dijk in het verschiet; op den voorgrond eenige huizen, met de daken als vlugtplaats voor hunne bewoners boven het water uitstekende. Lithogr. naar en door *J. Weissenbruch* bij *P. Blommers.* Hg. 32, br. 42 dm. br. fol.

7227 „Gezigten in de Geerte-kerk te Utrecht tijdens het verblijf der Veenen„dalers gedurende den watersnood in Maart en April 1855." — Vijf ongen° afbeeldingen, ieder met 1 reg. onderschr. omgeven door een rand van arabesken. Lith. in kleuren naar *C. W. v. Dijk* door *P. W. v. d. Weijer* te Utr. br. fol. — *a.* De arbeid. — *b.* De maaltijd. — *c.* Het vrouwenkwartier en de slaapplaatsen. — *d.* Gezigt op de kamer der Directie in het koor der kerk. — *e.* De slaapplaatsen der mannen in avondlicht. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7228 De Geertekerk te Utrecht van binnen, als schuilplaats voor de noodlijdenden door den watersnood. — Gezigt naar den preekstoel en de vrouwen aan tafels zittende. — Gezigt van de andere zijde met mannen, vrouwen en kinderen. Twee zeer fraaije *teekeningen* in kleuren znd. nm. Ieder hg. 31, br. 41 dm. br. fol.

7229 Zinneprent op de overstrooming. — Een zuil met de beelden der Apostelen, boven eindigende in een wolk *Liefde*, deelt de plaat in 2 afdeelingen, voorstellende het bezoek en de milddadigheid des Konings aan de watersnoodlijders; bovenaan links het penningske der weduwe, regts de barmhartige Samaritaan. Lith. naar en door *Alex. V(er)H(uell).* br. fol. Uit: W. v. d. Poll, Schets van den watervloed in 1855. Tiel. 1855. gr. 8°.

7230 (3—12 Mei.) *Niet* voor de verloting van schilderijen, teekeningen, prenten, boekwerken, enz. ten voordeele der hulpbehoevenden door den watersnood te Wageningen. Met 10 reg. vers door *J. G. J.* br. 8°.

7231 **Junij.** Afbeelding v. de trophee der Nederl. Handel-Maatschappij op de wereldtentoonstelling te Parijs in 1855. — Lithogr. naar *W. Janssen* door *C. W. Mieling* te 's Hage. gr. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

7232 **11—13 Junij.** Feesten op den 280en dies natalis der Leidsche Hoogeschool. — 6 ongen° platen en titelplaat. Alle lith. met 1 reg. onderschr. naar *T. C. Bruining* ad vivum door *C. C. A. Last* bij *P. Blommers.* br. fol. Uit: Herinnering aan Leyden in Junij 1855. Leyd. H. R. de Breuk en J. Hazenberg Cz. 1855. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.
De platen zijn: *a.* Titelplaat. — *b.* Plegtige inhaling der reünisten. — *c.* Maskerade op de Breestraat. — *d.* De Breestraat bij illuminatie. — *e.* Vauxhall op de Ruine. — *f.* Vuurwerk op de Ruine. — *g.* Vauxhall op de Vink.

7233 **12 Junij.** „Gecostumeerde optogt door de leden van het Leidsche Stu„dentencorps, ter viering van den 280en verjaardag der Leidsche Hooge-

„school, voorstellende de intrede van Karel V binnen Dordrecht, op den „3en Junij 1515, bij gelegenheid zijner huldiging tot Graaf van Hol- „land." — Serie van 14 aaneenbehoorende platen, met gedrukte titel en verklaring. Lith. naar en door *G. J. Bos.* Uitgeg. bij C. C. v. d. Hoek en P. Engels. In linnen omslag. br. fol. *Gekleurd.* — Hierbij een programma. 8⁰. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7234 Hetzelfde anders. — Afbeelding van den optogt in 4 rijen boven elkaâr.
a Lithogr. naar en door *G. J. Bos* bij *Trap.* Volksuitg. bij v. d. Hoek en Engels. br. fol.
b Dez. plaat, *gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7235 Hetz. anders. — Afbeelding v. den stoet in 4 rijen boven elkaâr Lithogr. door *C. C. A. Last* bij *F. Böger.* br. 4⁰. Uit: Leeskabinet.

7236 **17 Aug.** „Bezoek van Z. M. Koning Willem III te Zaandam." — Gezigt op het marktplein waar de Koning door eenige autoriteiten wordt toegesproken, regts het stadhuis (?); links de schutterij, eereboog, enz. Alles in een rand v. arabesken, enz. Lithogr. naar *C. J. Prins* door *C. C. A. Last* bij *Ch. Binger.* Hg. 29, br. 39 dm. br. fol.

7237 (**Sept.** „De zaal Frascati te Amsterdam gedurende de kermis." Lith. naar *A. Eversen* door *C. C. A. Last.* br. 4⁰. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7238 Zinneprent, uitgegeven door de Afdeeling Utrecht van de Nederl. Vereen. tot Afschaffing van Sterken Drank. — Eene staande jonkvrouw houdt in de regterhand een label, waarop: *Matigh. Rechtveerdigh. Godtsaligh. Tit. II v.* 12; met de linkerhand giet zij eene flesch ledig; achter haar links instellingen van welvaart, regts van armoede. Met 1 reg. Holl. bovenschr. en 8 reg. onderschr. Lithogr. in kleuren naar *W. C. v. Dijk* door *P. W. v. d. Weijer.* fol. In de Gemeenteverzam. te Utrecht.

7239 Afbeelding van het „Bouwhuis op Nederl. Mettray" (Instelling voor verwaarloosde jongens) te Gorssel bij Zutphen, met opschrift: *Filio unico atque uxori.* 1855. gesticht door Dr. J. A. Luyken te Gendringen tot aandenken van zijn eenigen zoon en echtgenoote. Lith. uitgeg. ten voordeele der inrigting naar *W. v. d. Worp* door *G. Gerlier* bij *Simonau en Toovey* te Brussel. br. fol.

7240 (**1856. 14 Maart.**) Zinneprent op de belasting volgens de vertering te Amsterdam ingesteld en genaamd: *Aequivalent*, nl. voor de afschaffing van de belasting op het gemaal, waardoor goedkooper brood verkregen is. — Plaat in 3 afdeelingen; in het midden een gezigt van eene bloeijende handelstad met de attributen van handel, enz., en 2 vlaggen, get.: „Eendragt maakt magt." Ter weêrszijden een vertrek, waarin verschill. belastingschuldigen hun gevoelen zeggen over eene inkomstenbelasting. Iedere afbeelding met 4 of meer reg. onderschr. Lithogr. znd. nm. met adres van C. Goos te Amst. br. fol. — Op 14 Maart 1856 te Amsterdam aan vele huizen rondgebragt.

7241 **17 Junij.** Maskerade te Utrecht. — „De grondleggers van Neêrlands „vrijheid (Tijd van Willem I) voorgesteld door HH. leden van het „Utrechtsche Studenten-corps ter viering van het 220jarig bestaan der „Utrechtsche Hoogeschool." — Gelith. omslag inhoudende 5 fraai *gekleurde* lithographiën, ieder met 1 reg. onderschr. en een verzamelblad

van den geheelen optogt met verklaring. Naar *W. P. Hoevenaar* door *P. W. v. d. Weijer*. Uitgeg. door *W. F. Dannenfelser* te Utr. Iedere pl. hg. 32, br. 63 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

a. De adel. — *b*. Strijd te land en ter zee. — *c*. De staatslieden. — *d* en *e*. Het hof van Willem I.

7242 **25 Junij**. „Ons Vaderland omstreeks het midden der 17e eeuw, voor„gesteld door HH. Studenten, leden van *Mutua Fides*, ter viering van het „220jarig bestaan der Utr. Hoogeschool." — Titel van een gelithogr. omslag, met adres van *W. F. Dannenfelser*, inhoudende 7 ongen⁰. platen, voorstellende evenzoovele groepen uit het Nederl. volksleven der 17e eeuw. Alle lithogr. naar *W. P. Hoevenaar* door *P. W. v. d. Weijer*. Iedere pl. hg. 37, br. 51 dm. br. fol. *Gekleurd*.

(1) Op straat. — (2) In huis. — (3) Overheid. — (4) Koloniën. — (5) Natuurlijke rijkdom. — (6) Kermisvreugd. — (7) Jagtvermaak.

Hierbij eene Verklaring en Toelichting van den gecostumeerden optogt, bevatt. 7 verkl. kopiën in omtrek van de hierboven genoemde groote platen; ieder met eene uitvoerige verklaring en lijst der voorgestelde personen en studenten in boekdr. Met adres van *P. W. v. d. Weijer*. gr. br. fol.

7243 „Herinnering aan den feestelijken avond.... in de Nieuwe Baan enz." — Gezigt op de reunie in de Nieuwe Baan te Utrecht, met een verlichten tempel op den achtergrond. Met 2 reg. Holl. onderschr. Lith. naar *A. Wouters* door *P. Blommers*. br. fol. *Gekleurd*. In: Utr. Gemeenteverzameling.

7244 **(15—17 Julij.)** Onthulling van het standbeeld van Laurens Coster op de Markt te Haarlem. — Feesten bij die onthulling. — 6 ongen⁰. platen. Lithogr. waarvan de 1e, en de anderen waarschijnlijk ook, door *C. C. A. Last* bij *C. W. Mieling*. br. 8⁰.

(1) De Groote Markt na de onthulling. — (2) De Typogr. Tentoonstelling. *a*. Bovenzaal. *b*. Benedenzaal. — (3) Huldeblijk van Haarlems ingezetenen. — (4) *a*. Bloemenfeest in de Hertenkamp. *b*. Bezoek aan den Gedenksteen in den Hout. — (5) *a*. Versiering v. h. Stationsgebouw. *b*. Costers woning. *c*. Drukpers der typogr. vereen. (6) *a*. Eereboog v. d. Maatsch. v. Nijverheid. *b*. Naald opgerigt door de gasfabriek. *c*. Eerezuil opgerigt door de Haarlemsche Boekhandels-Vereen.

7245 Dezelfde feesten. — *a*. Programma der feestviering. — *b*. Plattegrond der tribunes en afgezette ruimte om het standbeeld. — *c*. Afbeelding v. h. standbeeld. Lithogr. v. *Ch. Binger*. — *a* tot *c*. 8⁰. — *d*. Afbeelding der gedenkpenning. Lithogr. v. *Emrik en Binger*. br. 8⁰. — *e*. Drie verschill. toegangskaarten tot de feestviering. br. 8⁰.

7246 Gedenkplaat. — In het midden Laur. Coster, wandelende in den Hout, met 6 reg. vers van H. Binger; links het gedenkteeken in den Hout, in 1823 opgerigt; regts het nieuwe standbeeld op de markt. De drie afbeeldingen door gothisch beeldwerk omgeven. Fraaije chromolith. naar *J. H. Morrien* en *Ch. Rochussen* door *J. Weissenbruch* bij *Chs. Binger*. Hg. 44, br. 58 dm. br. fol.

7247 „Tweede Nederl. nationaal Zangersfeest. Utrecht. Park Tivoli." — Afbeelding van den optogt der muziekvereenigingen in 4 rijen boven elkaar. Lith. door *P. W. v. d. Weijer.* Ter weerszijde de namen der feestvierenden, bestuursleden enz. in boekdr. Op 1 bl. br. fol. In: Utrechtsche Gemeenteverzamel.

7248 (27 Aug.) Inwijding van het Monument op den Dam te Amsterdam, . *a* ter herinnering aan den volksgeest van 1830—31, ontworpen door H. M. Tétar v. Elven MGz. — Afbeelding v. hetz. Door *C. Ed. Taurel,* gestoffeerd door *P. M. v. Bommel.* Hg. 58, br. 49 dm. fol.

b Dez. plaat, *proefdr. voor alle lett.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7249 Hetz. anders. — Lith. znd. nm. met adres van F. Hoffmann en C. v. Melsen te Amst. gr. 4⁰.

7250 Hetz. kleiner. Houtsnede door *Tollenaar.* In: Geïllustr. Feestblad ter *a* herinnering aan de feesten van 25—29 Aug. 1856, waarin tevens de beschrijving van het standbeeld en van de feesten bij de onthulling. 8 blz. fol.

b Dez. plaat. Afzond. afdruk in 4⁰.

7251 Hetzelfde. — *a.* Aanplakbillet van de feestelijkheden. — *b.* Reglement voor de Commissarissen. — *c.* Dichtregelen door de weeskinderen gezongen. — *d.* Bepalingen voor het diner in het Park. — *e.* Opgave der officieele toasten bij hetz. diner. — *f.* Plattegrond voor hetz. diner. — *g.* Toegangskaart tot den Dam. — *h.* Beschrijving der Augustusfeesten.

7252 „Herinnering aan de jaren 1830 en 1831." — Zinneprent op den 10daagschen veldtogt. — In het midden een pedestal met beeld van Koning Willem II. Ter weêrszijden verschillende militairen der land- en zeemagt die aan den veldtogt deelnamen. Bovenaan een goth. ornament met de portr. van: Willem I, Prins Frederik, Hertog v. Saxen-Weimar links, en die van v. Speyk, Vice-Adm. Koopman en Gen. Chassé regts. Voorts de gevechten bij Hasselt en Leuven. Lithogr. door *J. H. v. d. Heyden* bij *F. Böger* te Dordt. gr. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7253 Hetzelfde anders. — In het midden eene afbeelding van het monument op den Dam, omgeven door een eikenkrans met vaandels en het Metalen Kruis bovenaan; voorts het vertrek der schutterijen, de overrompeling der boot van v. Speijk, de slag bij Hasselt en beleg der Citadel. Lith. naar en door *W. B. v. Wouw.* Uitg. v. L. F. J. Hassels te Amst. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7254 Afbeelding van het Clipperschip: *Metalen Kruis,* gebouwd te Amsterdam door A. v. d. Hoog voor A. Poort en C⁰., en van stapel gelaten bij de Augustusfeesten. Lithogr. van *Ch. Binger.* Hg. 40, br. 49 dm. br. fol.

7255 (24 Sept.) Inwijding van de R. Kath. kerk te Overveen. — Gezigt in de kerk tegenover het fraaije altaar; op den voorgrond eene knielende menigte; op den achtergrond onder den preekstoel, de bisschop, Mons. F. J. v. Vree, die de inwijding verrigt. Lithogr. znd. eenigen nm. Hg. 40, br. 34 dm. fol.

7256 5 Dec. Afbeelding der girandole, geschonken aan Prof. W. Vrolik op het feest v. zijn 25-jarig Professoraat te Amsterdam. Lith. naar *C. Brix* door *B. T. v. Loo* bij *Meijer en Co.* gr. 4⁰. — Hierbij eene beschrijving en de naamlijst der gevers. 4 blz. 4⁰.

7257 **1857. (20 Maart).** Onthulling van het monument op de begraafplaats te Utrecht? voor den Vice-adm. J. C. Koopman, aldaar overl. 21 April 1855. — Afbeelding van hetz. Een groote vierk. zuil, omgeven door een ijzeren hek. Lith. door *E. Crisaud* bij G. J. Thieme te Arnh. gr. fol.

7258 Hetzelfde kleiner. Lithogr. znd. nm. br. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7259 **5 Mei.** Gecostumeerde optogt door de leden van het Delftsche studentencorps, voorstellende den Garebeg optogt van den Sultan van Djokjokarta en de meest karakteristieke typen uit den Nederl. Ind. Archipel. Serie van 8 aaneenbehoorende platen. Lith. naar *J. H. Hoffmeister* door *E. Spanier* te 's Hage, uitgeg. bij W. Beets. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7260 Hetz. anders. — Afbeelding van den optogt in 4 rijen boven elkaâr. Lith. door *C. C. A. Last* bij *F. Böger*. br. 4⁰. Uit: Leeskabinet?

7261 **4 Junij.** Het 4e Zeeuwsche muziekfeest in het koor der Groote kerk te Goes. — Lithogr. naar eene photogr. van *F. Kaijser* door *P. W. v. d. Weijer.* Met adres van C. H. Schetsberg te Goes. Hg. 31, br. 33 dm. br. fol.

7262 **(17 Junij.)** Feestviering te 's Hage, ter herinnering na 25 jaren aan de verdediging der Citadel van Antwerpen. — Gedenkplaat. In het midden de facsimilés der handteekeningen van een 70tal oud-strijders; ter weêrszijden Neptunus en Mars; bovenaan links een gezigt van de Citadel op het gebombardeerde Entrepot en Arsenaal te Antw.; regts de puinhoopen der Citadel; onderaan het springen der boot van v. Speyk en een uitval uit de Citadel? Lithogr. bij *E. Spanier* te 's Hage. Hg. 47, br. 53 dm. gr. br. fol. Bij den Heer A. J. Nijland.

7263 Feestmaaltijd in het hotel Paulez te 's Hage, bij gelegenheid der reunie na 25 jaren van officieren en onderofficieren, behoord hebbende tot de bezetting der Citadel van Antwerpen in 1832. Lith. door *E. Spanier.* br. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7264 **(Junij -Julij ?)** „De verordeningen op het bouwen en sloopen," te Utrecht. — Spotprent in 9 ongen⁰ afbeeldingen op de zonderlinge gevolgen en tegenstrijdigheden, waartoe eene bij den Raad aanhangige doch niet aangenomen verordening op het bouwen en sloopen zoude geleid hebben. Lithogr. znd. nm. uitgeg. bij W. F. Dannenfelser te Utr. br. fol. (1) *Gemeenteraad.* Aangenomen met 9 tegen 8 stemmen. — (2) *Gedeput. Staten.* Verworpen. — (3) *Minist. v. Binnenl. Zaken.* Goedgekeurd. — (4) Art. 1 en 2. — (5) Art. 15. — (6) Art. 24. — (7) Art. 27. — (8) Art. 25 en 32. Vergunning tot het maken van een balkon van 6 Junij 1857, ingetrokken op heden 6 Julij 1857.

7265 **28 Junij.** Brand te Middelburg. — 2 Chromolithogr. platen naar *M. J. la Brand* en *J. Wolf* door *A. A. Nunnink,* met adres van J. J. Ceulen te Middelb. Ieder hg. 29, br. 33 dm. br. fol. — Bij dezen brand werden drie huizen geheel vernield.

(1) „Gezigt op het uitbarsten der brand te Middelburg op Zondag 28 „Junij 1857." — Gezigt op een plein; regts de drukkerij der Prov. Zeelandsche en Middelburgsche Courant, daartegenover het brandende huis, enz.

(2) „Gezigt op de ruine door den brand te Middelburg." — Gezigt van eene andere zijde. — Regts de ruine van de huizen; links eene straat.

7266 **24—28 Sept.** Tentoonstelling der Holl. Maatschappij v. Landbouw te Amst. bij gelegenheid van haar 10jarig bestaan. — 2 ongen° platen. Beide lith. door *E. Spanier* te 's Hage. br. fol. Bij den Heer Wurfbain.

(1) Gezigt in de zaal Apollo met de tentoonstelling der vruchten, koren, boter en kaas.

(2) Gezigt op de Ossenmarkt met de rundveetentoonstelling.

7267 (**Aug.**) Zinneprent over de pogingen der orthodoxe Protestanten om den Koning te bewegen de aangenomen wet op het Lager Onderwijs, waardoor de neutrale school gevestigd werd, niet te bekrachtigen. — In den Hollandschen tuin staat de koninklijke troon ledig en knielt de Nederl. maagd, zeggende: „Oranje, geef mij hoed en speer, — Gods Outer en „mijn Bijbel weêr." Aan een vrijheidsspeer is een tor (Thorbecke?) vastgebonden. In de wolken de buste van Koning Willem III met bijschr.: „Ook van mijn stamhuis." Links eene afbeelding van eene school en kerk, aan elkaâr grenzende, waarheen een predikant met een hengel een Bijbel wil voeren, hetwelk door een bisschop, onderaan zittende, door een touw weerhouden wordt. Regts een altaar hetgeen 3 predikanten met een pen trachten omver te werpen. Lith. znd. nm. bij Siddré. br. fol.

7268 (**8 Oct.**) Afbeelding van het R. Kath. seminarie Rijsenburg te Driebergen bij Utrecht, ingewijd den 8 Oct. 1857 door Monsg. J. Zwijsen. Lithogr. van *P. W. v. d. Weijer.* br. fol. — Bij den Heer A. v. Stolk.

7269 (**30 Nov.?**) Reunie van officieren der voormalige bezetting van de Citadel van Antwerpen, bij de 25jarige herdenking van het beleg. — Afbeelding van de gedecoreerde groote zaal der Societeit: de Vereeniging, Warmoesstr. te Amsterdam. Lithogr. door *C. C. A. Last* bij *F. Böger.* br. 4°. Uit: Leeskabinet. Jg. 1857. — Hierbij een afzond. gedrukt verslag der feestviering te Amst. 1 bl. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7270 „Nederlandsche Kleederdragten, naar de natuur geteekend door V. Bing „en Braet v. Ueberfeldt. — Costumes des Pays-Bas, etc." — Amst. F. Buffa en Zonen. 1857. — Gedrukte titel, inhoud 1 blz. en 14 bladen tekst, Holl. en Fransch naast elkaar. De platen, gen° I—LVI, zijn alle lith. naar *V. Bing* en *Braet v. Ueberfeldt* door *Desguerrois* en *R. de Vries Jr.* en fraai *gekleurd.* gr. fol.

Op iedere plaat zijn twee tot dertien afbeeldingen van kleederdragten uit de verschillende provinciën. De platen zijn de volgende:

1. N. Holland. Huizen.
2. Friesland. Hindelopen.
3,4. N. Holl. Zandvoort. 2 pl.
5. N. Brab. Meijerij v. 's Bosch.
6. Noord Braband.
7. Z. Holl. Vlaardingen.
8. —— Vlaard. en Maassluis.
9. Overijssel. Zalk, Wilsem, enz.
10. —— Schokland.
11. Gelderland. Land v. Doetinchem.
12. Overijssel. Kamper-eiland.
13. Zeeland. Walcheren.
14. Overijssel. Schokland. (anders.)
15. Z. Holland. Overflakkee, Goeree.
16. —— Voorne, Beijerland, enz.
17,18. Zeeland. N. Beveland. 2 pl.
19. —— Z. Beveland.
20. —— Arnemuiden.

21. Utrecht. Bunschooten.
22. N. Holl. De Beemster, Purmer.
23,24. Noord Holland. 2 pl.
25. Overijssel, Staphorst, Rooveen.
26. —— (anders.)
27,28. Zeel. Schouwen, Duivel. 2 pl.
29,30. N. Holland. Marken. 2 pl.
31. Zeeland. Walcheren.
32. —— Z. Beveland.
33. Overijssel. Oldenzaal.
34. —— Lonneker, Losser, enz.
35,36. N. Holl. Vollendam. 2 pl.
37. —— Urk.
38. Utrecht. Bunschooten, enz.
39. N. Holland. Urk.
40. Gelderland. Over-Veluwe.
41. N. Holland. Marken.
42. Z. Holland. Scheveningen.
43. Friesland. Hindelopen.
44. Friesland. (anders.)
45. Utrecht.
46. Groningen.
47. Drenthe.
48. Limburg.
49. Zeeland. Zeeuwsch Vlaanderen.
50. N. Holland, Marken.
51. N. Braband. Baronie v. Breda, enz.
52. Friesland.
53. N. Holland. Huizen. (anders.)
54. —— Marken.
55. Z. Holland. Alblasserwaard.
56. Zuid Holland.

7271 „Nederlandsche Zeden en Gebruiken. Naar de natuur geteekend door „V. Bing en Braet v. Ueberfeldt. — Moeurs et Usages de la Hollande. „Vervolg op de Nederl. Kleederdragten. Amst. F. Buffa en Zonen." z. j. 6 aflev. met 6 bl. Holl. en Fransche tekst en 18 platen, gen⁰ I—XVIII. Alle lith. naar *V. Bing* en *Braet v. Ueberfeldt* door *R. de Vries Jr.* Fraai *gekleurd*. gr. fol.

1. De volkstrekschuit.
2. Eene Holl. boerenbruiloft.
3. Schetsblad voor pl. 1 en 2.
4. De beugelbaan.
5. De zoare paol. (Drenthe.)
6. Schetsblad voor pl. 4 en 5.
7. De kermis te Egmond a. Zee.
8. De kaasmarkt te Alkmaar.
9. De waag te Alkmaar.
10. Boerenbruiloft.
11. De vischafslag aan het strand.
12. Schetsblad voor pl. 10 en 11.
13. Het vogelschieten op Walcheren.
14. Het ringrijden (Zeeland.)
15. Schetsblad voor pl. 14.
17. De karnmolen met gereedschappen.
18. Melkschuit. (Noord Holland.)
19. Eene kaasmakerij in N. Holland.

7272 Zeden en gewoonten. — Prospectus en proefaflevering van eene geïllustreerde, doch toen niet voortgezette uitgave van: Hildebrand (Beets), Camera Obscura. Houtsneden naar *K. F. Bombled* door verschill. graveurs. Prospectus 8 blz.; de proefafl. 16 blz. 8⁰. *Zeldzaam.*

7273 Afbeelding van een der Azteken-kinderen (naar het zeggen uit het binnenste van Mexico, doch waarschijnlijk slechts onuitgegroeide Europesche kinderen), die in het jaar 1857 in het Odeon op den Singel te Amsterdam te zien waren. Lithogr. van *Emrik en Binger*. gr. 8⁰.

7274 **1858.** „Calendrier Belge, 1858." — Spotprent op het Ultramontanisme. Afbeelding van een weegschaal, waarin de Bijbel zwaarder weegt dan de Paus, Kardinaal, Bisschop, abt en andere R. Kath. geestelijken, voorzien van de attributen hunner kerk en geholpen door den duivel. Navolging van eene voorstelling uit de 16e eeuw. Zie N⁰ 428,29. Onderaan een Fr. tekst in 2 kol. met opschr.: „Plateau de mensonge," en „Plateau de „vérité." Ter weêrszijden van de houtsnede de almanak voor 1858. Ge-

drukt bij J. B. Schilders te Brussel met opgeplakt adres van Manssen en Blom te Utr. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7275 Dez. voorstelling met opschrift: „Belgische Almanak voor 1858," en Holl. tekst en inschriften. Kopie der voorg. plaat. Uitgeg. bij H. C. Susan C.Hz. te 's Hage. br. fol.

7276 Dez. voorstelling, zonder den almanak, en met Holl. inschriften. Kopie der voorg. platen, deze in lithogr. Uitgeg. bij Manssen en Blom te Utr. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7277 (**1858?**) „Geschiedkundig-zinnebeeldig Gedenkstuk der godsdienst- en „zedeleer, gepredikt en beoefend door de volgelingen van Don Inigo de „Guipuscoa, stichter van de orde der Jezuiten. — Aan de nakomelingschap." — Zinneprent. Opschrift van een gordijn door den Duivel vastgehouden voor den ingang van een tempelvormig monument, rustende op een voetstuk gevormd door geldkisten en 3 trappen, waarop vele doodshoofden; de zuilen van den tempel bestaan uit kisten en balen van verschill. kostbare goederen, en de zoldering en het dak uit groote folianten; op het dak een monster met bokspooten. Op de hoeken een Jezuit met dolk en kruis en oorlogszinnebeelden. Om het monument is een hek van vergiftpotten, buskruidvaten, enz. Lithogr. znd. eenigen nm. Hg. 45, br. 38 dm. fol. — Bij deze plaat behoort volgens de overal voorkomende cijfers eene afzonderlijke verklaring, gr. 8 blz. 8°., evenals op eene gelijksoortige Fransche grav. waarvan deze eene kopie is.

7278 (**1 Mrt.**) Portretten (gen° 1—22) van de 22 Maleijers, die aan boord van het koopvaardijschip *Twenthe*, op weg naar O. Indië, op 12 Aug. 1856, opstand gemaakt en een gedeelte der bemanning vermoord hebben, waarvoor 4 hunner den 1 Mrt. 1858 tot tuchthuisstraf veroordeeld zijn. Zie Weekblad v. h. Regt. 1858. — Onderaan de namen. Lith. v. *S. Lankhout* naar eene photographie van *M. Verveer* met adres van G. de Geus te 's Hage. br. 4°.

7279 **2 Julij**. Ruine van den brand 2 Julij 1858 te Amsterdam, Baangracht tusschen Bloem- en Egelantiersgracht. Lithogr. naar en door *J. G. L. Riecke*. Hg. 38, br. 50 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7280 **2—14 Aug.** Tentoonstelling van voorwerpen van nijverheid, gehouden te Middelburg van 2—14 Aug. 1858. — Gedenkplaat. In het midden een 4reg. opschrift en de handteek. der 10 Commissieleden, omgeven door een rand van arabesken met zinnebeelden. Lithogr. naar *W. Pouwelsen* door *T. W. den Doop* bij *v. Roest*. fol. — Bij den Heer A. v. Stolk.

7281 (**5 Oct.**) Bezoek van Koning Willem III te Rotterdam. — Gezigt op de Delftsche poort, met vlaggen en opschrift: *Welkom*; op den voorgrond het Koninkl. rijtuig met 4 witte paarden bespannen. Geschilderd in olieverw, op doek, znd. nm. Hg. 38, br. 28 dm. fol. — Bij den Heer A. v. Stolk.

7282 (**9 Oct.—18 Nov.**) Krijgsverrigtingen tegen den Panglima Bezaar van Reteh op Sumatra's N.Oostkust. — „Figurative Schets van het vijandelijk terrein en „der plaats gehad hebbende operatiën." — Kaart der vijandelijke versterkingen enz., met uitlegging en afbeelding der gebezigde geschutpraauwen. *Teekening* door *B. Spahn*. fol.

7283 „Schetskaart der Reteh-rivier." — *Teekening* door *B. Spahn*. br. fol.

7284 **7 Nov.** Gezigt op de bentings en gewapende praauwen van den Panglima Bezaar van Reteh, welke den 7 Nov. 1858 door de Nederl. expeditie onder den Luit. ter zee A. J. Kroef stormenderhand veroverd werden. Goede lithogr. door *V. E.* en *K. G.* (à rebours) met onderschr. „Reteh, „7 Nov. 1858." Hg. 32, br. 43 dm. br. fol. *Hoogst zeldzaam.*

Zie over deze expeditie de Gids, jg. 1859, dl. 2, blz. 301 en vv. — De 3 platen n⁰ 7282,3,4 bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7285 **8 Dec.** Inwijding der nieuwgebouwde St. Martinuskerk te Wijck—Maastricht, door Monsg. J. A. Paredis, Bisschop van Roermond. — Gezigt op den preekstoel, waarbij een 12tal in het wit gekleede kinderen gereed staan een gezang aan te heffen; achteraan de Bisschop omgeven door meerdere officianten. Chromolith. znd. nm. Hg. 44, br. 29 dm. fol.

7286 **1859. 13 Oct.** „Afbeelding der maskerade, welke door HH. Studenten „den 13 Oct. 1859 te Groningen is gehouden." — Opschrift van den omslag, waarin 3 chromolithographiën van den optogt, voorstellende de hoofdpersonen uit de geschiedenis van de vestiging der Europeanen in O. Indië in groepen. Ieder bl. met 1 reg. onderschr. Hg. 53, br. 71 dm. Met verzamelblad, bevattende de verkleinde afbeelding der groote platen en verklaring. Naar *O. Erelman* door *J. H. v. d. Weijer* te Gron. gr. br. fol. *a.* Omslag waarop het begin van den trein met de commissarissen te paard aan het hoofd. — *b.* Portugeesche groep — *c.* Nederlandsche groep. — *d.* Engelsche groep.

7287 Bezoek van den Hertog v. Braband aan Holland? — „Salueren voor „Dordrecht van den Hertog v. Braband op 't Koningsjagt door de *Tele-„graaf* en een op de tehuisreis zijnd schip 1859." Gezigt op de Merwe; in het midden het Koninkl. Jagt; regts de stoomboot *Telegraaf* saluutschoten doende; links een schip met volle zeilen en een boeijer; regts in de verte Dordrecht. Fraaije *teekening* in kleuren znd. nm. Hg. 26, br. 37 dm. br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

7288 **1860. 28 Mei.** „Album van 10 gelithogr. schetsen, voorstellende tooneelen „van de verwoesting, aangerigt door den storm van 28 Mei 1860 in het „'s Gravenhaagsche Bosch, te Scheveningen enz. 's Grav. M. M. Couvée." 1860. — De platen zijn ongen⁰ met 1 reg. onderschr. Lithogr. naar *H. W. Last* door *E. Spanier.* br. 4⁰.

(1) Vijver. — (2) Buitenlust. — (3) Societeitstent. — (4) Pavilloen. — (5) Koekamp. — (6) Voorhout. (7) Jacobalaan. — (8) Bezuidenhout. — (9) Scheveningen. — (10) Het strand.

Deze storm woedde op Pinkstermaandag en is algemeen bekend onder den naam van: Pinksterstorm.

7289 **11 Junij.** Gecostumeerde optogt door de leden van het Leidsche studentencorps, ter viering van den 285sten verjaardag der Leidsche Hoogeschool, voorstellende de intrede van Frans, Hertog van Anjou binnen Antwerpen, den 19 Febr. 1582. — Serie van 14 aaneen behoorende platen, met afzond. gedrukten titel en verklaring. Lith. naar en door *G. J. Bos.* Uitgeg. bij J. Hazenberg Cz. In linnen omslag. br. fol. *Gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

Hierbij eene afzond. gedrukte geschiedk. beschrijving en programma der maskerade. 8⁰.

7290 Hetz. anders. — Afbeelding van den optogt in 4 rijen boven elkaâr.
a Lith. door *G. J. Bos* bij *P. W. M. Trap.* Volksuitg. van J. Hazenberg Cz. te Leid. br. fol. — Hierbij het programma 16 blz. 8⁰.
b Dez. plaat, *gekleurd.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7291 **14 Junij.** Brand van de kazerne: Prins Frederik, op den Amelandsdwinger te Leeuwarden, gebouwd 1827—29, verbrand 14 Juni 1860. *Teekening* door *J. Stormer.* br. 4⁰. (?) In: Stedel. kunstverzam. te Leeuw.

7292 **18 Julij.** Voorstelling van de zon-eclips op 18 Julij 1860, berekend voor Dordrecht door A. J. v. Deinse. Lith. van *F. Böger.* Uitg. van P. K. Braat te Dordr. br. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7293 (**Oct.**) Kaart der ontworpen Nederl. Centraal Spoorwegen, volgens de aanvrage van E. W. Cramerus en 4 anderen. Lith. v. *Tresling & Co.* met adres van de Erven *H. van Munster en Zoon.* gr. br. fol.

7294 (**24 Sept.**) Onthulling van het standbeeld van den dichter H. Tollens te Rotterdam. — Twee slechte *teekeningen* in kleuren znd. nm. br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.
(1) Gezigt op de Koninkl. tribune tegenover het standbeeld met den Heer v. Reesema als feestredenaar. — (2) Gezigt op het onthulde standbeeld, dat door den Koning en zijn gevolg in oogenschouw genomen wordt; regts het zangkoor. — Zie zijn monument te Rijswijk op n⁰. 7297.

7295 Afbeelding van het standbeeld van H. Tollens Cz. te Rotterdam. Lith. door *C. C. A. Last* bij *P. Blommers.* 4⁰.

7296 **25—30 Sept.** „Ter herinnering aan de algem. Vergadering en Tentoon„stelling, gehouden te Gouda 25 tot 30 Sept. 1860, door de Holl. „Maatsch. v. Landbouw." — Gedenkblad. In het midden een groot breed ovaal, met gezigt op Gouda, links een kleiner hoog ov. met het Stadhuis, regts de Kazerne, waarin de Tentoonstelling werd gehouden. Geëtst door *G. J. Verspuy.* Chin. pap. Hg. 22, br. 33 dm. br. fol. In de Verzam. van J. P. v. d. Kellen.

7297 (**20 Oct.**) Afbeelding van het monument bij Tollens graf te Rijswijk. Lith. door *C. C. A. Last* bij *P. Blommers.* 4⁰. Pendant van N⁰ 7295. Beide bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7298 **21 Oct.** Oprigting van het genootschap *India Orientalis* onder de O. Indische studenten te Leiden. — Afbeelding van het wapen, bij die gelegenheid aangenomen en uitgegeven. Lithogr. in goud en kleuren van *P. J. Mulder* te Leiden. 4⁰

7299 „Gezicht op de Leeghwater en het dorp de Kaag (Zuidzijde)." — Op den voorgrond de ringvaart, op den achtergrond links het stoomgemaal de Leeghwater, in werking gesteld 17 Junij 1848, regts de kerk en huizen van Kaag. In het verschiet de Haarlemmermeer. Lith. znd. eenigen nm. Hg. 34, br. 50 dm. br. fol. Deze plaat behoorde op 1848.

7300 Kaart van de gemeente Haarlemmermeer, met aanduiding in kleuren van de ligging der gronden boven en beneden *A. P.* Lith. naar *G. A. de Geus,* door *Emrik en Binger.* 2e Druk uitgeg. door v. Gogh en Oldenzeel te Rotterd. fol. — Hierbij een afzonderlijke staat met de namen der grondeigenaars. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. De 1e druk verscheen in 1858.

7301 **1861. Jan.—Mrt.** Overstrooming in Gelderland en N. Braband. Serie van 5 ongen°. lithogr. met 1 reg. onderschr. naar *W. Hekking Jr.* en 1 kaart naar *P. H. Witkamp*, gelithogr. door *v. Emrik en Binger.* br. 4°. en fol. Uit: Quack, Gedenkboek van den watersnood in 1861. Dordt. Revers. 1861. gr. 8°.

a Kaart der overstroomde landen aan Rijn, Waal en Maas in Jan. en Feb. 1861. — *b.* D., J., C. v. d. Weerd, en v. Kessel, schippers te Leeuwen, redden 16 menschen. — *c.* Komst v. d. Koning aan het veerhuis te Brakel, 24 Jan. — *d.* Doorbraak van den Waaldijk bij Brakel, 7 Mrt. *e.* Hetz. bij Zuilichem, 8 Mrt. — *f.* Hetz. bij Leeuwen, 9 Mrt.

7302 „Watervloed in den Bommelerwaard, Januarij 1861." — 22 ongen°. voorstellingen van verschillende grootte op één blad van de doorbraken en overstroomingen. Lithogr. naar en door *C. C. A. Last* bij *v. Hoogstraten* te 's Hage. Hg. 56, br. 77 dm. gr. br. fol.

a, e. Verblijf der noodlijdenden in de bewaarschool en weeshuis te Zaltbommel. — *b, c, s.* Gezigten en kerk te Gameren. — *d, n.* Gezigten te Bruchem. — *m, r, v, w.* Gezigt, Kwelwater, Waterpoort en Stadhuis te Zaltbommel. — *g, j.* Verkisting der stadsdijk in de Tolstraat aldaar. *h.* Doorbraak te Brakel. — *i, q.* Gezigt nabij Nieuwaal. — *k.* Het kerkhof te Zaltbommel overstroomd. — *l.* Dijkbreuk te Zuilichem. — *o.* Noodstal op den dijk. — *p.* Schietschouwen. — *t.* 's Rijks peilschaal.

7303 **1 Febr.** „Watervloed in het land van Maas en Waal. Febr. 1861." — 24 Afbeeldingen van den watervloed te Alphen, Dreumel, Leeuwen, Wamel, enz. In het midden: Z. M. de Koning bij de groote doorbraak te Leeuwen, den 1 Febr. 1861; bovenaan het portret, kniestuk regts, van Joh. v. Beek, oud 8 jaar, die 7 dagen op een stuk dak zonder voedsel in het water ronddreef. Lithogr. naar en door *C. C. A. Last* bij *H. L. v. Hoogstraten*. Hg. 56, br. 78 dm. gr. br. fol.

7304 **7 Febr.** Portret van Johanna van Beek, een 8jarig kind, hetgeen 6 dagen lang op een stuk van een dak ronddreef, doch gelukkig gered werd. — Kniestuk v. voren en links, met facsimilé. Lithogr. naar eene photographie van *J. A. v. Krieken Az.* door *v. d. Weijer* Utr. 8°. Uit: H. C. Ribbius, Joh. v. Beek, wonderdadig gered, enz. Tiel, v. Wermeskerken. 1861. Overdr. uit: Tijdstroom.

7305 Overstrooming in den Bommelerwaard. — Op den voorgrond een dijk, met vlugtelingen en gedeeltelijk door het ijs vernield. In het verschiet gezigt op eene stad (Bommel?) Lithogr. met 3 reg. onderschr. Naar *C. C. A. Last* door *E. Spanier*, met adres van *Dona Pieck* te 's Hage. Hg. 24, br. 31 dm. br. fol.

7306 „Kaart der overstrooming van den Bommelerwaard boven en beneden den „Meidijk, het Land van Maas en Waal en Rijk v. Nijmegen, de Lijmers „en een gedeelte van Noordbrabant, veroorzaakt door de doorbraken in „Jan. en Febr. 1861." — Lithogr. naar *L. J. du Celliée Muller* door *Trap* met adres van *D. Noothoven v. Goor*. Laag langw. fol. Uit?

7307 „Topographische kaart van den Bommelerwaard en omstreken, met aan„wijzing der doorbraken en overstroomde gedeelten in 't begin des jaars „1861." — Met een afzond. carton van Nederland. Lithogr. znd. nm. br. fol.

7308 „Kaart van Maas en Waal en een gedeelte van het Rijk van Nijmegen, „met aanwijzing van de dijkbreuk te Leeuwen op 1 Feb. 1861." — Lithogr. znd. nm. Uitg. van Campagne te Tiel. Bovenaan eene lijst der overstroomde gemeenten, naamlijst der verdronkenen, enz. gr. br. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7309 **9 Febr.** „Herinnering aan de terugkomst des Konings te 's Gravenhage van de overstroomde plaatsen, den 9 Febr. 1861." — Aankomst des Konings met den Kroonprins en Prins Hendrik in een open rijtuig, gevolgd door een eerewacht, optogt met vaandels, enz. bij zijn paleis. Lith. naar *Elchanon Verveer*, door *G. J. Bos*, bij *S. Lankhout*. Hg. 35, br. 47 dm. br. fol.

7310 **9 April.** „Plegtige intogt van Z. M. Willem III op den 9 April 1861 „te Amsterdam." — Op den voorgrond het monument van 1830, waarbij de eerewacht te paard; links het Paleis, met den Koning, Koningin en Kroonprins op het balkon, terwijl de schutterij en verschillende handwerksvereenigingen voor hen defileren. Lithogr. van *E. Spanier* met adres van G. W. Tielkemeijer. Hg. 31, br. 49 dm. br. fol.

7311 Hetzelfde anders. — Afbeelding van den intogt in 7 rijen boven elkaâr; rijdende de Koning, met de Koningin en den Kroonprins in een open rijtuig met 4 paarden, gevolgd door dat van Prins en Prinses Hendrik. Lith. naar door en met adres van *H. Dilcher* te Amst. Hg. 34, br. 44 dm. br. fol.

7312 **16 April.** Tentoonstelling voor de watersnoodlijders in de Gothische zaal van het Paleis van den Prins v. Oranje, tijdens het bezoek der Koninklijke familie op 16 April 1861. 's Grav. H. L. v. Hoogstraten. Vermeld in: Brinkman's Naamlijst.

7313 Twee loten uit de Algem. verloting van voorwerpen van kunst en smaak ten behoeve der noodlijdenden, te 's Hage. laag langw. 8°.

7314 **18 Junij.** „Afbeeldingen van de verschillende groepen der maskerade, „te houden door het Utrechtsche studentenkorps," enz. — 8 Platen in lith., voorstellende de geschiedenis der Middeleeuwen in tafereelen, met korte toelichtingen en de namen der deelnemers onderaan. Naar *J. Bos* door *P. W. v. d. Weijer*. gr. 8°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7315 **22 Oct.** „Het leggen van den eersten steen door Z. M. den Koning „aan de Spoorwegbrug te Zutphen op den 22 Oct. 1861, waarmede het „groote werk der Staats-spoorwegen in Nederland is ingewijd." — Gezigt op de feesttribune, op de uiterwaarden langs den IJssel. In het midden de Koning, de acte teekenende, die bij den eersten steen wordt ingemetseld, en omgeven door hoofdingenieurs, Ministers, enz. Fraaije lithogr. met zeer vele gelijkende portretten door *Chimaer v. Oudendorp* bij *S. Lankhout* te 's Hage. Hg. 60, br. 79 dm. gr. br. fol. — Hierbij een sleutel ter verklaring der portretten. Lithogr. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7316 (**Nov.** ?) Spotprent op de dwangmiddelen door den Directeur der Delftsche Akademie, S. A. Keurenaer, jegens de studenten gebezigd. Regts zit Minerva, met wie de Heer Keurenaer, (voorgesteld als kind met epauletten en papieren steek), schoolmeestertje wil spelen. Op eene tafel achter hem staat een ingestort kaartenhuis, get. „Vlasfabrijk." Met 3 reg.

onderschr. Lithogr. znd. nm. (Naar *L. E. W. S. Sloet.*) Uitgeg. door H. C. Susan C.Hz. kl. fol.

De Heer S. A. Keurenaer was van 1837—52 officier in Indische dienst, later directeur eener fabriek voor verbeterde vlasbereiding te Dordrecht, welke onderneming mislukte, daarna Directeur der Koninkl. Akademie te Delft van 1859 tot aan de opheffing der instelling in 1864.

7317 „Kolommen van Algemeen Nut voor den openbaren weg, aangeboden ter „plaatsing in Amsterdam." — Gezigt op den Dam bij de Beurs, waar 2 zoodanige kolommen met advertenties en uurwijzer. Lith. v. *H. Dilcher* br. fol. — Hierbij een afzonderl. gedrukte aanwijzing, waartoe deze kolommen zouden kunnen dienen. Met adres: Comptoir général du commerce et de l'industrie Amsterdam.

7318 **1862.** Afbeelding van de Jongens-weezen-inrigting te Soerabaya, opgerigt en onderhouden door particuliere liefdadigheid, waarvan den 20 Febr. 1862 door Jhr. J. C. Reynst de eerste steen gelegd werd. Lith. in tintdruk naar *Ketjen* door *J. Trincart* (?) br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7319 (**23 Maart.**) Afbeelding van den prachtbijbel en lessenaar door eén deel van het Holl. volk aan den Koning geschonken, tot herinnering en dank voor 's Konings deelname bij den watersnood in 1861 en den 23en Mrt. 1862 Z. M. aangeboden. — In het midden de rijk gebeeldhouwde lessenaar met het Koninklijk wapen en jaartal 1861, waarop de Bijbel geplaatst is; de band is versierd met voorstellingen en spreuken in zilver gedreven en op de plaat, als randwerk, vergroot afgebeeld. Met 4 reg. vers: „Oranje heeft," enz. Lithogr. van *Emrik en Binger* te Haarl. uitg. van Kemmer te Utr. gr. fol. — Hierbij: Beschrijving der historische voorstellingen, enz. 12°.

7320 (**7 Mei.**) Brand van de stad Enschedé, bijna geheel vernield. — „De „puinhoopen van Enschedé, gezien van de Gronausche straat." — Lith. naar eene photogr. van *C. E. Westenberg* door *C. C. A. Last* bij *C. P. Groebel* te Arnhem. Met adres van J. v. Egmond. Hg. 37, br. 45 dm. br. fol.

7321 (**21—30 Mei.**) Bezoek van Koning Willem III aan de Provincie Zeeland. — Afbeelding der aankomst van het Koninklijk jagt aan het Zijpe en van de banieren der verschillende eerewachten op de eilanden. 5 Platen chromo-lithogr. naar *J. F. Schutz.* Uitgave van J. C. en W. Altorffer. 4°. Uit: J. H. de Stoppelaar, Gedenkboek van 's Konings bezoek in Zeeland. — Hierbij eene aanwijzing der banieren in H. S. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7322 Decoratie rondom de pomp op de Groote Markt te Middelburg, bij de komst van Z. M. den Koning Willem III binnen die stad. Slechte *teekening* in kleuren. Znd. nm. Hg. 20, br. 16 dm. 4°.

7323 **17—21 Junij.** Decoratie om en bij de pomp, op de Groote Markt te Middelburg, bij gelegenheid van het binnen die stad gehouden 17e Landhuishoudkundig congres, uit de Societeit te zien. Slechte *teekening* in kleuren znd. nm. Hg. 30, br. 20 dm. fol.

7324 (**Julij**) Komst van het Japansche gezantschap, uit 15 personen bestaande dat in 1862 verschillende rijken van Europa en ook ons land bezocht. Afbeelding der personen in houtsnede in tintdruk met Holl. onderschriften. Znd. eenigen nm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7325 **8 Julij.** „Vierde lustrum der Koninklijke Academie te Delft. A° 1862." — Gecostumeerde optogt bij die gelegenheid door het Delftsche studentenkorps gehouden, voorstellende het gezantschap van den Sultan van Atchin aan Prins Maurits en de Staten, 4 Sept. A° 1602. — Serie van 8 aaneenbehoorende platen, ieder hg. 28, br. 68.5 dm. Chromolithogr. van *W. B. IJzerdraad.* Met 1 blad verklaring in boekdruk. Uitg. v. H. Nijgh te Rott. br. fol. — Hierbij behooren: Afbeelding der (8) verschill. groepen van den optogt, bevatt. 8 platen in lithogr. met de verklaring en namen der deelnemers onderaan; feestwijzer en een Maskerade-vers in Oud-Holl. gedrukt bij Molenbroek en gedurende den optogt verspreid.

7326 Portretten der Studenten, die bij dezen optogt de 4 hoofdrollen vervulden. Alle ten voeten uit in de historische costumes. Vier ongen° platen in fraaije chromolith. van *S. Lankhout,* uitgeg. bij H. Koster te Delft. gr. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.
a. W. K. M. Vrolik als Prins Maurits. — *b.* P. Merkus als Prins Frederik Hendrik. — *c.* G. L. Schultz als Shri Mohammed, hoofdgezant van den Sultan. — *d.* C. M. F. Stockhausen als Mir Hasan, 2e gezant. Hierbij 1 blad met facsimilés van de handteekeningen der hist. personen.

7327 Afbeelding van de trophee van wis-, natuur- en werktuigkundige instrumenten, boeken, enz., gediend hebbende ter versiering van de concertzaal op Reineveld, ter gelegenheid van het 20jarig bestaan der Delftsche Akademie. Lith. in goud en kleuren door *S. Lankhout* te 's Hage. gr. 4°.

7328 (**Aug.**) Spotprent op de ongegronde verwijten over de werkeloosheid v. h. Ministerie Thorbecke. — „De reactionnaire pers en het ministerie „Thorbecke. Treureindend blijspel." — Twee voorstellingen naast elkaâr. Links een vertrek, waarin Thorbecke en 4 andere ministers zitten te werken; buiten het vertrek op het Binnenhof eenige burgers. Met 4 reg. onderschr.: „Zie je wel!! Waar blijven nou die Kaerels?!!" Regts hetz. gebouw, waaruit de 5 Ministers met twee manden met wetsontwerpen, enz. komen, waarop de anderen de vlugt nemen. Met 2 reg. onderschr.: „Help! Help! Ze smoren ons onder het werk!" Lithogr. znd. nm. br. 8°. Uit: De Tijdspiegel, jg. 1862.

7329 (**26 Sept.**) Tentoonstelling, gehouden door de Holl. Maatschappij van Landbouw te 's Gravenhage. — Gezigt op de tentoonstellingszaal van binnen; onderaan het veld met de runderen, paarden, het pluimgedierte, enz., alles omgeven door een rand van landbouwzinnebeelden, enz. — Lithogr. van *E. Spanier.* fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7330 **1863. 24. 25 Junij.** Landbouwtentoonstelling, gehouden voor het Paleis
a v. Justitie te Leeuwarden. Lithogr. naar en door *W. Troost* bij *P. Blommers.* br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.
b Dez. plaat, in kleuren. In de Stedel. Kunstverzam. te Leeuw.

7331 **11 Julij.** „Aanval op de Nederl. stoomkorvet *Medusa* in de binnenzee „van Japan." — Lithogr. door *M. Bos* bij *M. Bos en Co.* te Arnhem. br. 8°. Uit?

7332 **23 Julij.** „Ontwerp tot uitbreiding der gemeente Rotterdam op het „eiland Feijenoord." — Kaart van het eiland Feijenoord, met aanduiding van de veranderingen tot verbetering van den waterweg naar zee. Lith.

naar *J. Vürtheim.* Uitg. van H. Nijgh. br. fol. Behoort bij de N. Rotterd. Courant. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7333 *a.* Kaart van de Nieuwe Maas en het Scheur, waarop met lijnen is aangetoond een ontwerp tot verbetering van den vaarweg van Rotterdam en de overige Maassteden naar zee. — *b.* Schetskaart van den ontworpen nieuwen Maasmond. Op 1 bl. Lithogr. van *M. Miechielsen.* br. fol. — Hierbij eene afzonderlijke Korte toelichting, groot 8 blz. 8⁰.

7334 **16 Nov.** „Triomphtogt te Amsterdam ter gelegenheid van het halve „eeuwfeest van Neerlands herkregen onafhankelijkheid, ontworpen en „georganiseerd door de Typogr. vereenigingen: de Nederl. Drukpers en: „Voorzorg en Genoegen." — Afbeelding v. d. optogt in 7 rijen boven elkaâr; ter weêrszijden de banieren der beide Typogr. vereenigingen. Lithogr. in kleuren door *J. H. Morrien.* gr. br. fol.

7335 Illuminatie voor het Paleis op den Dam in den avond van 16 Nov. 1863. Lithogr. in tintdruk naar *W. Hekking Jr.* door *Emrik en Binger.* br. 4⁰. Uit: P. H. Witkamp, Gedenkb. v. Nederl. 50jarig Grondw. Volksbestaan.

7336 **17 Nov.** Het leggen van den eersten steen door Koning Willem III voor het monument ter herinnering aan de bevrijding van het Fransche juk in Nov. 1813, in het Willemspark te 's Hage. — Uitvoerige afbeelding dezer gebeurtenis, opmerkelijk door de welgelijkende portretten der afgebeelde personen. In het midden staan de Koning, Prinses Marie en Prins Frederik, als Voorzitter der Hoofdcommissie, terwijl de Secretaris C. C. E. d'Engelbronner eene acte voorleest; links achter en naast den Koning de Kroonprins en de Prinsen Hendrik en Alexander, Op den achtergrond eene groote tribune voor de Koninkl. familie, enz. regts het zangkoor en muziektent voor Dunkler's korps. Lithogr. door *Canelle* bij *S. Lankhout* te 's Hage. Hg. 56.5, br. 87.5 dm. zr. gr. br. fol. — Hierbij eene gelithogr. verkleinde kopie in omtrek met verklaring der 122 personen. br. fol. benevens eene photographie van de gebeurtenis. br. 4⁰.

7337 Hetz. anders. — Regts de tribune voor het zangkoor, waarvoor de Koning het leggen van den steen verrigt. Lithogr. door *C. C. A. Last* bij *L. Blommers.* br. fol. Hierbij 2 kleine photogr. 12⁰.

7338 Hetz. verkl. Chromolith. van *Emrik en Binger.* br. 4⁰. Uit: P. H. Witkamp, Gedenkb.

7339 Photographie der perkamenten oorkonde, welke onder den eersten steen in de fundering van het monument gedeponeerd is. 12⁰. — De 2 voorg. bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7340 Afbeelding van het présentoir, gebruikt door Z. M. den Koning bij het leggen van den eersten steen van het Nation. monument te 's Hage. — Bovenaan de afbeelding van het bovenvlak, waarop in het midden de komst van Willem I in 1813 te Scheveningen is voorgesteld, terwijl op 4 van de 6 hoeken de portretten van v. Hogendorp, v. Limburg Stirum, v. d. Duyn v. Maasdam en Oldenbarneveld Tullingh zijn aangebragt. Onderaan eene afbeelding van hetz. en profil. Photogr. door *W. Malta* te 's Hage, met adres van *C. v. Doorn en Zn.* fol.

7341 Het Willemspark te 's Hage op 17 Nov. 1863. Houtsn. bij *Slingerland.* 4⁰.

7342 Inrigting van het Willemspark voor de plegtigheid van 17 Nov. Lithogr. bij *W. P. v. Stockum.* br. fol. — 7341 en 42 vermeld in: Brinkman's Naamlijst.

7343 Zilveren penning met borstb. van Willem III en randschr. 1813—1863, gedragen bij het feest van 17 Nov. 1813.

7344 Gedenkplaat, uitgeg. bij de feestviering van Neerlands 50jarige onafhankelijkheid. — In het midden de portretten der 3 Nederl. koningen; bovenaan de Leeuw v. Waterloo; links het gevecht bij Quatre-Bras; regts de vlugt der Franschen (te Waterloo?); onderaan de aankomst van den Souv. Vorst te Scheveningen in Nov. 1813. In de 4 hoeken twee 10 reg. en twee 12 reg. verzen in boekdr. Met opschr.: „Nederlands herstelling „onder het Huis van Oranje." Lithogr. znd. nm. Uitg. van H. Nijgh te Rotterd. gr. fol. — Hiervan bestaan ook exempl. in tintdruk.
Deze en de volgende gedenkplaten zijn meest alle, (sommigen tot overladens toe) versierd met guirlanden, bloemen en zinnebeeldig bijwerk.

7345 Hetz. anders. — Bovenaan het portret van Koning Willem I; links
a Prins Frederik en het verbranden der douanenhuisjes op den Buitenkant te Amst.; regts de Kroonprins (Willem II) en het dragen van de eerste oranjestrikken door de zonen van v. Hogendorp te 's Hage. In het midden de komst van Willem I te Amst. op het Haarlemmerplein; regts de komst te 's Scheveningen; links de vergadering bij v. Hogendorp te 's Hage; onderaan het bivouak der kozakken buiten de Muiderpoort te Amst. en de portr. van v. Hogendorp, enz. Lithogr. znd. nm. (naar *A. Allebé.*) Uitgeg. door het Ned. Onderwijzers-Genootschap bij *C. L. Brinkman* te Amst. Hg. 45, br. 58 dm. gr. br. fol. — Hierbij: „De feestplaat, toegelicht door *J. ter Gouw.*" 8°.
b Dez. plaat, op zwaarder pap. en tintdruk.

7346 Hetz. anders. — In het midden de portretten der 3 Koningen, dat van Willem III het grootste. Bovenaan een trophee met kroon en vlaggen; terzijde de komst v. d. Prins te Scheveningen en de slag bij Waterloo; onderaan Willem III bij de watersnood in 1861. Met onderschr.: „Neder„lands glorie onder Oranje." Lithogr. door *v. Straaten*, uitgeg. bij *Ch. v. Lier* te 's Hage. gr. fol.

7347 Hetz. anders. — Bovenaan in het midden de portretten der 3 Nederl. Koningen, links Hogendorp, regts v. Limburg Stirum, op de 2e rij v. d. Duyn v. Maasdam. Onder het laatste de komst te Scheveningen in 1813, met 12 reg. onderschr. in rooden boekdruk. Lith. in tintdruk van *A. A. Nunnink.* br. fol.

7348 Hetz. anders. — Monument met borstb. van J. M. Kemper, waaronder de komst te Scheveningen. Op de hoeken de beelden van Geschiedenis en Koophandel; bovenop Koning Willem I, het ontwerp der Constitutie van v. Hogendorp, v. Stirum en v. d. Duijn aannemende. Met onderschr.: „Nationaal monument voor het huisgezin." Lithogr. in tintdruk naar *J. W. Schubart* door *J. Bos.* Uitg. van Kemink en Zn. te Utr. fol. Hierbij eene afzond. gedr. verklaring. 8°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7349 Hetz. anders. — „Herinnering aan Neerlands feestviering, Nov. 1863." — Chromolith. door *P. Blommers.* br. fol. Premieplaat van de Stuivers-editie, uitg. van H. A. M. Roelants te Schiedam.

7350 Feestviering te Rotterdam op 17 Nov. — Twee *teekeningen* in kleuren door *P. A. Schipperus*. 1863. Ieder hg. 34, br. 44 dm. br. fol. — Bij den Heer A. v. Stolk.

(1) Gezigt op de Delftsche poort, waardoor eene cavalcade rijdt. — (2) Gezigt op de Beurs; links nadert een feestwagen en eene joelende menigte. — Hierbij de schetsteekening van het laatste.

7351 „Tooneelmatig-allegorische hulde aan de omwenteling in Nov. 1813.... „voorgesteld in eene openbare zitting der Kamper Rederijkerskamer „*v. d. Palm*," enz. — Monumentale voorstelling; de buste van Willem I met den Nederl. leeuw; lager de namen van het Provision. bestuur in 1812, de bustes van Willem II en Willem III, zinnebeelden van Koophandel, enz. Fraaije lithogr. in kleuren naar en door *C. H. Hein* bij *Emrik en Binger*. Uitg. v. B. L. v. Dam te Kampen. gr. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7352 **24 Nov.** „Feestelijke optogt der zakkedragers en wagenaars te Dordrecht, „gehouden bij gelegenheid der 50jarige viering van Neerlands onafhan-„kelijkheid en Dordrechts verlossing." — Afbeelding van den optogt in 3 rijen boven elkaâr. Lithogr. van *F. Böger*. br. fol. — Hierbij eene Beschrijving. gr. 10 blz. 8°.

7353 „Eerepoort ter herinnering aan Dordrechts verlossing opgerigt door de „bewoners der Groenmarkt, 24 Nov. 1863." — Lithogr. naar *J. H. v. d. Heijden* door *F. Böger*. fol. — N° 7352 en 53 bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7354 **28 Nov.** „Vijftigjarig jubilé van het herstel van Neêrland's onafhankelijk-„heid, gevierd te Utrecht, op den 28 Nov. 1863." — Een 20reg. vers : „Aan „Utrechts feestvierende burgerij," door *Dr. W(ap)* in med., waarboven de Nederl. maagd; voorts de Legering der Kozakken in de Maliebaan te Utrecht en: De aanvoer der Kozakken op de Biltstraat. Onderaan de Koning ten voeten uit; regts het bivouac der Kozakken op het St. Janskerkhof; links: De omhelzing van den officier der schutterijen door den onderofficier der Kozakken. Lith. van *P. W. v. d. Weijer* te Utrecht. fol.

7355 (**30 Nov.**) „Herinnering aan Scheveningen op 30 November 1813—63." In het midden de feestmaaltijd met de portr. van Willem II en Willem III ter weêrszijden. Bovenaan Willem I, waaronder zijne komst in 1813 te Scheveningen; voorts de optogt aldaar 30 Nov. 1863; links wordt op het strand eene rede uitgesproken. Lith. naar *N. J. W. de Roode* door *Wed. E. Spanier en Zn*. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7356 Feestelijke optogt, gehouden te Arnhem, 30 Nov. 1863. — Afbeelding van den optogt in 9 rijen boven elkaâr. Onderaan eene verklaring der groepen, get. 1 tot 36, in 6 kol. Lithogr. in kleuren znd. nm. gr. br. fol.

7357 (**1864. 16 Febr.**) Het Museum Boymans te Rotterdam door brand vernield den 16 Febr. 1864. — Afbeelding van het gebouw na den brand. Photogr. van *J. v. Gorkom*. 4°. — Bij den Heer A. van Stolk. — Hierbij eene kopie in houtsnee. Met beschrijving op de keerzijde. Uit: L'Illustration van 27 Febr. 1864.

7358 **11 Mrt.** Gecostumeerde optogt door de leden der manège te Rotterdam, bij de feestviering over het 25jarige bestaan dier inrichting, voorstellende de geschiedkundige ontwikkeling der rijkunst. — Serie van 6 aan-

eenbehoorende platen, ieder hg. 28, br. 72 dm. Chromolith. naar *C. M. C. Obreen* door *W. B. IJzerdraad.* Met gedr. omslag. Uitg. van H. Nijgh te Rott. br. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7359 **18 Junij.** „Hulde aan den Koning en Koningin op H. D. Zilverfeest." — De portretten, borstbeelden van het echtpaar, omgeven door een kring van 5 voorstellingen van het huwelijk in 1839, de inhuldiging in 1849 den watersnood in 1861, het leggen van den eersten steen in het Willemspark te 's Hage, enz. Naar *N. J. W. de Roode* en *M. Kuytenbrouwer*, bij *E. Spanier en Zn.* br. fol.

7360 (**21 Junij.**) Afbeelding van het gedenkteeken *„De Faam"*, opgerigt in het park van het Loo bij Apeldoorn, en onthuld 21 Junij 1864 ter herinnering aan 's Konings menschlievend gedrag bij gelegenheid der overstroomingen in 1861. — Afbeelding van het bovenste gedeelte v. h. monument. Fraaije lithogr. naar en door *S. Lankhout.* fol.

In den Geld. Volksalm. Jrg. 1865 komt ook eene afbeelding van het monument voor.

7361 Hetz. anders. — Het geheele standbeeld. Lithogr. door *C. Bos* bij *Emrik en Binger.* Hg. 44, br. 51 dm. br. fol. Premiepl. van het Nieuw goedkoop magazijn voor alle standen. Uitg. v. C. Morks Jz. te Dordt. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7362 (**24 Junij.**) „De haven te Vlaardingen." — Gedenkplaat aan de 50e verjaring van het uitzeilen der eerste haringvloot na de herstelling van Neerlands onafhankelijkheid. Lithogr. van *Zijdeman en v. d. Velden* bij J. F. C. Brückwilder. br. 4⁰.

7363 **16 Aug.** Feestelijke opening van het Paleis voor Volksvlijt te Amsterdam. — Gezigt in de groote zaal; regts de tribune voor Prins Frederik; op den achtergrond het orkest en zangkoor. Houtsn. naar *J. C. Greive Jr.* fol. Van acht. bedr. Uit: Nederl. Magazijn. Jg. 1864. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7364 Hetz. verkl. en anders. — Kleurendruk van *Emrik en Binger.* 8⁰. Uit: P. H. Witkamp, Gedenkboek enz.

7365 (**5—8 Sept.**) Kaartje van de baai van Simonoseki en Japan, met aanwijzing van de Japansche batterijen en de ligplaats der Engelsche, Fransche en Holl. schepen, van 5—8 Sept. Uitg. v. G. en C. A. v. Reijn. br. 4⁰. Behoort bij de (Oude) Rotterdammer Cour.

7366 **14 Sept.** Gecostumeerde optogt door de Studenten te Groningen, ter viering van het 250jarige bestaan der Gron. Hoogeschool, voorstellende den Intogt van Maria v. Hongarije te Groningen, 20 Junij 1545. — 4 Platen ieder met 2 rijen van den optogt. Lithogr. in kleuren naar *J. W. Karsses* bij *J. H. v. d. Weijer* te Gron. Ieder hg. 53, br. 73 dm. gr. br. fol. — Hierbij eene Schets en verklaring, waarop bovenaan 4 verkl. kopiën der groote platen in lith. br. 4⁰ zijn vastgehecht, waaronder de namen der personen in boekdr. gr. br. fol.

7367 „Kaart van het Y en der aangrenzende Hoofd-Wateren" met aanwijzing van het *Ontworpen* kanaal door Holland op zijn Smalst, op de schaal van 1 : 25000. 2 Bladen ieder hg. 61 br. 80 dm. Lithogr. van *Desguerrois*

en Co. gr. br. fol. Hierbij behooren 6 evengroote bladen, aanwijzende het voorn. verband tusschen de oude en nieuwe Peilingen in het Y.

7368 „Plan van het kanaal door Holland op zijn Smalst met de spoorwegver„binding van Zaandam naar Amsterdam". — Lithogr. znd. nm. (naar *J. C. Greive Jr.*) uitgave v. Fr. Buffa en Zn. Hg. 42, br. 82 dm. gr. br. fol.

7369 Kaartje van het ontworpen Noordzee-kanaal van Amsterdam door Holland op zijn smalst. Lith. van *A. Braakensiek.* br. 8⁰. *Gekleurd.*

7370 „Type uit het Amsterdamsche volksleven." — Afbeelding van den schoenpoetser-jood, ... die vele jaren bij de Munt geposteerd was. Geëtst door *A. V(er)H(uell.)* Hg. 18, br. 14 dm. 4⁰.

7371 Portretten der zeelieden, uitmakende den Etat major van Z. M. schroefstoomschip *„Het metalen kruis"* in de wateren van Japan. — De portretten allen ten voeten uit, in ééne groep. Photogr. met adres te Gempt en v. Moorsel te Amsterd. br. 4⁰.

7372 **1865. 17 Mrt.** „Plechtige ter aarde bestelling in de Groote Kerk te „Delft, 17 Maart 1865 van Wijlen H. M. Anna Paulowna, Koningin „Moeder der Nederlanden, geb. Groot Vorstin van Rusland, overleden „1 Maart te 's Hage." — Gezigt in de kerk tegenover het praalgraf van Prins Willem I, waarover de Koning, de Prinsen Hendrik, Frederik, en van Oranje en nog eenige vorstel. personen zich bevinden. Links van hen Ds. Ruitenschild, die de lijkrede uitspreekt; voorts de lijkkist met de herauten van Rusland en Nederland en dignitarissen, zeer fraaije voorstelling met vele goed gelijkende portr. Lithogr. naar *J. W. F. Kachel* door *Ch. Billoin* bij Wed. E. Spanier en Zn. Uitg. van H. J. Gerretsen. Hg. 53, br. 67 dm. gr. br. fol. *Gekleurd.*

7373 Begrafenis van de Koningin Weduwe Anna Paulowna. — Afbeelding van den stoet in twee lange rijen. Lithogr. met 2 reg. onderschr. znd. eenigen nm. Hg. 33, br. 55 dm. br. fol. Hierbij eene levensschets door S. J. v. d. Bergh. In Holl. Illustr. N⁰. 15.

7374 Hetz. bijna als voren, doch de Koning en de prinsen zijn hier te voet afgebeeld, op de voorg. plaat in rijtuigen. Lithogr. met 1 reg. onderschr. znd. eenigen nm. Hg. 23, br. 54 dm. laag langw. fol.

7375 (**8—12 April.**) Tuinbouwtentoonstelling in het Paleis v. Volksvlijt te Amst. — Perspectief gezigt over de geheele lengte der groote zaal in het Paleis. Houtsnede naar *J. W. Frey* door *Trichon.* Hg. 46, br. 32 dm. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7376 **9 Junij.** Gecostumeerde optogt door de leden van het Leidsche Studentencorps, ter viering van den 290en verjaardag der Leidsche Hoogeschool, voorstellende den intogt der Hollanders binnen Zierikzee onder Willem v. Oostervant, op 12 Aug. 1304. — Serie van 16 aaneenbehoorende platen met titelblad en afzonderlijken titel en verklaring. Lithogr. naar en door *Baron de Constant Rebecque* bij Trap. Uitgeg. bij J. Hazenberg Cz. In linnen omslag. br. fol. *Gekleurd.* — Hierbij een afzonderl. programma. 8⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7377 (**18 Junij.**) Gedenkplaat, uitgegeven bij het 50jarig herdenkingsfeest van den slag bij Waterloo in 1865, door Gebr. v. Es, uitgevers van het

Nederl. Magazijn. — Deze groote plaat is verdeeld in de volgende 11 vakken, waarop verschillende episoden van den slag worden voorgesteld. Naar *Ch. Rochussen* in houtsnede door *Ed. Adé.* Hg. 55, br. 88 dm. gr. br. fol. Fraaije grav.

(1) Europa, van kluisters ontslagen, begroet de vrijheidszon, die van het slagveld v. Waterloo oprijst.
(2) Standpunt van Napoleon vóór den slag.
(3) Aanval op Hougoumont.
(4) De Prins van Oranje gewond.
(5) Wellington, de troepen aansporende.
(6) Blücher te paard.
(7) Bestorming van Haye Sainte.
(8) Aanval op Planchinoit.
(9) Charge op Mont St. Jean.
(10) Het laatste bataillon carré van de Fr. garde.
(11) Blücher en Wellington bij La Belle Alliance.

7378 Hetz. anders. — „De mannen van Waterloo." — Bovenaan de portretten van Willem II, onderaan Napoleon, links en regts Wellington en Blücher, alles omgeven door toepasselijk bijwerk. Lithogr. naar *A. C. Cramers* door *Morrien en Amand* met adres van Jan D. Brouwer. fol.

7379 Hetz. anders. — In het midden het portret, borstb. van Willem II in lauwerkrans, met de namen: *Badajoz, Vittoria, Quatrebras, Waterloo,* enz. en onderschr.: „De held van Waterloo." Bovenaan links zijne terugkomst na den slag v. Waterloo te Amst., regts die te 's Hage. Onderaan de slag bij Waterloo. Lithogr. door *S. Lankhout* te 's Hage. Uitgave van Oldenzeel te Rott. fol.

7380 Hetz. anders. — In het midden eene ronde zuil, waarop de Nederl. leeuw, omwonden door een oranje-wit-en-blaauw lint met inschr.: „Oranje, Kerk, Vaderland. — Een drievoudig snoer," enz. Links een groep van alle vorsten uit het huis van Oranje, met Blücher en Wellington; regts de slag van Waterloo; alles omgeven door vlaggen, schilden met inschriften, enz. Onderaan de namen der afgebeelde personen. Chromolith. van *J. J. Sleyser* te Leiden. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7381 Hetz. anders. — Bovenaan een 12reg. Holl. vers: „Versier Oud-Hollands „vlag," enz. in boekdruk. Links een Bergschot met de Engelsche, en een Pruis met de Pruissische vlag; regts de Leeuw v. Waterloo. Voorts eene episode uit den slag bij Quatre-Bras en het portr. van Willem II, Nederl. wapen, enz. Lithogr. znd. nm. met adres van H. Nijgh te Rott. fol.

7382 Hetz. anders. — In het midden een groot med. waarin de portr. van Blücher, Wellington en den Prins v. Oranje, met den slag en monumenten v. Waterloo enz. Onderaan één 5- en één 6reg. vers. Lithogr. in kleuren znd. eenigen nm. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

7383 Hetz. anders. — De optogt te Amsterdam op 19 Junij 1865, omgeven door een randwerk met de portr. van Wellington, Blücher en den Prins v. Oranje, de vaandels der vereenigingen, die aan den optogt deelnamen, enz. Lith. door *H. Dilcher* te Amst. br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk. Uitgegeven voor het Fonds voor Aanmoediging v. d. Gewapende Dienst.

7384 Danklied op hetz. in 11 coupletten, het 1e op noten; onderaan de gevechten bij Waterloo en Quatre-bras, bovenaan 3 zinneb. voorstellingen. Voorts de namen van Hollandsche gesneuvelde officieren? Lithogr. naar *J. C. Leich* door *J. W. Freij* bij *Tresling en Co.* met adres van H. de Hoogh. fol.

7385 Proeve van een Purmerender Waterloo-Courant, zijnde een komiesch verhaal van den Slag van Waterloo in den trant van de gedichten v. d. Schoolmeester (G. van der Linde) doch door den uitgever dezer courant, Jan Schuitemaker. Gedrukt in de 3 Nederl. kleuren. Uitgave van J. Schuitemaker te Purmerend. 4 blz. fol.

7386 (**19 Junij.**) „Triomftogt gehouden binnen Amsterdam op 19 Junij „1865 ter gelegenheid der viering van den 50en gedenkdag der Over„winning bij Waterloo" enz. — Gezigt op den Dam alwaar de stoet met alle eerewagens enz. in kronkelingen rondom het monument v. 1856 geschaard staat. Onderaan eene verklaring der groepen, gen^0 1—34, in 4 kol. Lithogr. in kleuren naar *D. v. d. Kellen Jr.* door *C. C. A. Last* bij *v. Emrik en Binger.* gr. br. fol. Bij den Heer R. W. P. de Vries.

7387 Afbeelding van de feestsloep, vervaardigd door de werklieden van 's lands werf te Amsterdam, en deel uitmakende van den optogt aldaar gehouden op 19 Junij 1865. Lithogr. in kleuren naar *J. v. Dam* door *H. Dilcher.* br. fol. Bij den Heer R. W. P. de Vries.

7388 (**26, 27 Junij.**) Feestviering ter eere der oud-strijders van 1813—15 en herdenking van den 50en verjaardag der instelling van de Milit. Willemsorde. — Gezigt in de St. Pieterskerk te Leiden; in het midden Willem III het kapittel der Orde toesprekende; tegen over hem de Prinsen Frederik en Hendrik en de Kroonprins; rondom hem talrijke ridders en leden van het Metalen Kruis; op den voorgrond links de Min. v. Oorlog v. Mulken (?); regts Gen.-Majoor Enderlein. Fraaije *teekening* in kleuren met vele portretten. znd. nm. Hg. 53, br. 75 dm. gr. br. fol. *Niet in plaat gebragt.*

De Milit. Willemsorde is volgens N^0 5986 echter ingesteld 30 April 1815.

7389 „Feestelijke Vereeniging te Leijden op den 27 Junij 1865 van de Oud-
a „Strijders, die .... aan de Krijgsverrigtingen in 1813—15 hebben deel„genomen en ter viering van den 50en verjaardag der instelling van de „Militaire Willemsorde." — 2 Photographiën, voorstellende: (1) De tijdelijk opgerigte Ridderzaal op de Ruine, van binnen gezien tijdens de vergadering v. h. Kapittel der Milit. Willemsorde. — (2) De Hooglandsche kerk van binnen gezien met den feestdisch van de Oud-Strijders. br. 4^0. Op de keerzijde de gelith. verklaring.

b Hetz. zeer verkleind. 2 Photographiën visite-formaat.

c Hetz. als stereoscoopplaatjes. — Alle bij den Heer A. v. Stolk.

7390 Zilveren penning, met de borstb. v. Wellington, Willem II en Blücher. gedragen bij het feest ter herinnering aan den slag van Waterloo.

7391 (**24 Aug.**) Onthulling van de gedenknaald van 1813 te Scheveningen. — In het midden de zuil met opschrift: „God beschermde Nederland";

regts de eerewacht te paard; voor de zuil een wagen met oud-strijders, voorts autoriteiten, enz. Photographie br. 4⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — Zie over dit opschr. n⁰ 5887.

—— Van deze plegtigheid berusten alle daarbij uitgegeven stukken, zooals: Programma van orde; Beschrijving der oorkonde; Aanspraak v. Prins Frederik, Menu van den feestmaaltijd, met de afbeelding, v. d. gedenknaald enz. op de keerzijde, enz. bij den Heer A. v. Stolk te Rotterdam.

7392 „Herinnering aan de onthulling van de gedenknaald te 's Scheveningen." — In het midden een weinig gelijkend portret van Prins Willem V te paard, enz. Terweerszijden de portr. borstb. van J. Arense Ros, „Stier„man tot Schevening" die den Prins in 1795 naar Engeland overbragt, en van zijne vrouw Antje Bal. Bovenaan links de gedenknaald. Lithogr. znd. nm. uitgeg. door F. W. Rinck te 's Hage br. fol. Hierbij een feestprogramma en beschrijving der overdragtsoorkonde 8⁰. — Is reeds beschreven op N⁰ 5303.

7393 **10 Sept.** „Het vergaan der Nederl. bark *Joan Melchior Kemper* voor „den ingang der baai van Nagasaki, 10 Sept. 1865." — Links de rotsen, regts het wrak; op den voorgrond de eenig geredde schepeling W. Hoogeterp, zich aan een scheepsbord vastklemmende. Lithogr. naar *G. J. Hoffmann* door *Canelle* bij *S. Lankhout*. br. fol

7394 (**1866. Jan.**) Oprigting van het Amstel-hôtel bij de Hooge Sluis te Amsterdam bij inschrijving door eene maatschappij met een kapitaal van 1 millioen, opengesteld op 1 Jan. 1866 door Dr. S. Sarphati te Amsterdam. — Prospectus en inschrijvingsbillet met afbeelding van het door den architekt C. Outshoorn ontworpen hotel, en der *verlaagde* Hooge Sluis, zooals het Stedelijk Bestuur beloofd heeft, doch 't geen nooit geschied is. 4 blz. 4⁰. — Hierbij een afzonderl. afdruk der afbeelding in houtsn. naar *W. H(ekking) Jr.*

7395 (**Febr.**) „The grand international *Alliance Hotel Company* (limited) „Capital £ 300,000." — Bovenschrift van 2 afbeeldingen op 1 blad van twee op te rigten hotels te Amsterdam en Rotterdam. Lithogr. naar *G. Somers Clarke*, Architect, door *Day and Son* te Londen. gr. fol.
Dit plan werd bijna gelijktijdig met het bovenstaande plan van Dr. Sarphati ontworpen en verspreid, en door vele hooggeplaatste Amsterdammers gesteund — doch is in de geboorte gesmoord.
(1) The proposed New Hotel on the Dam; Amsterdam. (Op de plaats van het blok huizen tusschen Dam, Damrak, Nieuwendijk en Valkensteeg.)
(2) The proposed New Terminus Hotel and Station of the Dutch Rhenish Railway Rotterdam.

7396 (**21 Junij – Oct.**) Tentoonstelling van Nederl. nijverheid en kunst in het Paleis v. Volksvlijt te Amst. — Gezigt in het middenruim van het Paleis met de fontein in het midden op den voorgrond. Fraaije houtsn. naar *Greive*. Hg. 85, br. 48 dm. br. fol.

7397 (**28 Junij**) Onthulling van het monument voor den Hertog v. Saxen-Weimar, overl. 31 Julij 1862, in het Voorhout te 's Hage, — Afbeelding in lithogr. door *J. H. Mesker* bij *Wed. E. Spanier en Zn.* Uitg. van M. M. Couvée. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7398 **10 Oct.** Proclamatie des Konings, bij gelegenheid van de 1e ontbinding van de 2e Kamer der Staten-Generaal. 4°.

7399 **1867. 8 Febr.** „Aanbieding van eene banier aan de Leidsche studenten-„vereeniging tot vrijwillige oefening in den wapenhandel door de dochters „der Hoogleeraren, op 8 Febr. 1867." — Afbeelding der gebeurtenis op het Rapenburg, vóór de Akademie, bij welks ingang een Hoogleeraar met eenige dames staat, terwijl het vaandel door de links geschaarde schutters gesalueerd wordt. Lithogr. in tintdruk naar *V. d(e) S(tuers)* door *P. W. M. Trap.* br. 4°. *Zeldzaam.*

7400 **26 Mei.** Facsimile der oorkonde, met eene afbeelding van Bilderdijks huis op de Prinsengracht Zuidzijde te 's Hage (door hem bewoond van 1 Aug. 1786 tot 26 Maart 1795) en de handteekeningen van ruim 100 Nederl. letterkundigen, zamengekomen bij gelegenheid van het inmetselen van een gedenksteen in gemeld huis op 26 Mei 1867. — Lithogr. in kleuren bij *S. Lankhout* te 's Hage. gr. br. fol.

7401 **25 Junij.** Gecostumeerde optogt der Studenten van de Utrechtsche Hoogeschool, voorstellende het bezoek van Maximiliaan v. Oostenrijk en Maria v. Bourgondië en feesten, bij die gelegenheid te Brugge in 1477, gehouden te Utrecht den 25 Junij 1867. — 8 Platen en titel. Chromolithogr. naar *A. F. C. N. v. Rijckevorsel* door *W. B. IJzerdraad.* Met 1 blad tekst. br. fol.

7402 Hetz. verkl. — 8 Platen in lithogr. met verklaring en de namen der deelnemers onderaan. br. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7403 (**29 Junij.**) Zinneprent op de heiligverklaring der martelaars van Gorkum. — Een gothiek monument, met de borstb. der 19 martelaren, en in het midden de Paus op zijn zetel. Houtsn. zud. nm. fol. — Kopie eener grootere lithogr. v. Smulders te 's Hage. Uit: Kathol. Illustratie. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7404 **9 Julij.** „Allegorische optocht, gehouden te Middelburg den 9en Julij „1867," bij gelegenheid der opening van den Zeeuwschen Spoorweg. — Afbeelding van den optogt in 4 rijen boven elkaâr. Lith. van *Tresling en Co.* te Amst. Hg. 20, br. 64 dm. br. fol.

7405 Zinneprent op de veepest in Nederland. — Gezigt op eenige landerijen bij eene stad, op den voorgrond veel gestorven vee wat begraven wordt; terwijl eenige landlieden aan den landheer hunnen nood klagen. Met onderschr.: „Gods slaande hand over Nederland door de pestziekte onder „het rundvee." Kopie van eene dergelijke voorstelling van de runderpest in 1745. (Zie N° 3814.) Lithogr. van Emrik en Binger. Met uitvoerige toelichting in 2 kol. Uitg. van Kemmer te Utr. Hg. 22, met beschr. 62, br. 35 dm. fol. *Zeldzaam.* Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7406 **20 Sept.** De voor- en achterzijde der ruine van het nieuwgebouwde huis in de Pelikaanstr. te Rotterdam, ingestort den 20 Sept. 1867. 2 Photogr. van *Pieterman.* 4°. — Bij den Heer A. v. Stolk.

7407 **18 Oct tot 18 Sept. 1869.** „Droogmaking der plassen in Schie-„land beoosten Rotterdam." — Titel van een omslag, inhoudende de 10 ongen° photographiën door J. van Gorkom Jr. te Rotterdam, de werkzaamheden en werktuigen ter droogmaking voorstellende. Alle be-

halve N⁰ 1 met verklaring in HS. boven en onder de afbeelding. br. fol. *Zeer zeldzaam.*

(1) De werklieden, die aan het werk hebben deelgenomen.

(2,9,10) 1867. 18/X en 1869. 18/IX. Bovenstoomgemaal *Prins Alexander* te Kralingsche veer. 3 verschill. tijdstippen v. h. werk.

(3) 1868. 15/VI. Benedenstoomgemaal met centrifugaalpompen te Nieuwerkerk a/d IJssel.

(4,6,8) 1868. 15/VI en 1869 14/V. Benedenstoomgemaal met vijzels te Capelle a/d IJssel. 3 verschill. tijdstippen v. h. werk.

(5) 1868. 26/X. Benedenstoomgemaal m. centrifugaalpompen te Kralingen.

(7) 1869. 14/V. Benedenstoomgemaal m. centrifugaalpompen te Kralingen.

7408 Afbeelding van de Beurs te Rotterdam, gebouwd in 1736, overdekt in 1867. Photogr. naar *H. Cramer* (?) br. 4⁰. Bij den Heer A. v. Stolk.

7409 (**18 Oct.**) Onthulling van het standbeeld voor J. v. d. Vondel in het Vondelspark te Amsterdam. — Afbeelding van het monument. Houtsn. naar *C. L. .v Kesteren* door *Orloff*. uitgeg. door G. L. Funke. fol.

7410 Gedenkplaat aan de Haarlemmermeer in 1867, ontworpen en uitgegeven door Mr. J. P. Amersfoordt, Burgemeester in de Meer. — Onderaan de Haarlemmermeer met de woedende golven in 1667; bovenaan het tegenw. Raadhuis, waarboven het jaartal 1867; daaronder *Badhoeve*, de bouwplaats van den Heer Amersfoordt, lager de 2 dorpen Kruisdorp en de Vennep, waartusschen het portret van Leeghwater, 1647; voorts de wapens van de Meer, de stoomgemalen, enz. Naar en door *C. E. Taurel.* Hg. 48, br. 23 dm. fol.

7411 „De Nederlandsche giftboom." — Zinneprent op de noodlottige gevolgen van het gebruik van sterken drank. — In het midden een boom, gevormd door genevervaten, die talrijke slangen uitsteken, uit wier bekken het vergif door mannen en vrouwen wordt opgevangen; bij een afgrond ligt een viertal slagtoffers. Navolging van eene dergelijke plaat van *G. Cruikshank.* Lithogr. in kleuren met adres v. H. L. Smits. fol. Uitgeg. door de Vereen. tot afschaffing van sterken drank. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7412 (**3 Nov.**) Afbeelding van een ontworpen (doch niet uitgevoerd) „Gedenk- „teeken ter gedachtenis der dappere Belgen en Nederlanders," gesneuveld in den slag van Mentana, in Noord Italië den 3 Nov. geleverd tusschen de Pauselijke troepen en de korpsen van Garibaldi ter handhaving der Pauselijke wereldlijke magt, vervaardigd door M. Breuer Scott en bestemd om te Mentana opgerigt te worden. Photogr. van *Stalins en Janssen* te Antw. gr. fol.

7413 (**1868. 14 Febr.**) Het korps Koninkl. Scherpschutters te Rotterdam
a ontvangt namens Z. M. den Koning een vaandel. — Gezigt op het Hogendorpsplein te Rotterdam. Op den voorgrond de scherpschutters; in het midden de vaandelwacht, aan wien Majoor A. v. Stolk in het bijzijn van Generaal Wickevoort Crommelin het vaandel overreikt.

b Hetzelfde anders en in ov. Op den achtergrond de Generaal aan wien het vaandel vertoond wordt (?) — 2 Photographiën. 4⁰ en br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

7414 **9 Maart.** Carousel bij gelegenheid van het 25jarig bestaan der Dordrechtsche rijschool, voorstellende de plegtige ontvangst en intogt van Prins Willem I en zijne gemalin Charlotte van Bourbon binnen Dordrecht in Junij 1575. Lithogr. naar *S. v. Gijn* door *G. J. Bos* bij *P. W. M. Trap.* br. 4⁰. *Gekleurd.* — Met programma en toelichting door Mr. S. v. Gijn. gr. 12 blz. 8⁰. — Hiervan berust een uniek ongekl. ex. en vóór alle letter met de originele teekening bij Mr. S. v. Gijn.

7415 **(23 Mei.)** Onthulling van het monument ter herinnering aan den slag bij Heiligerlee. — 4 Verschillende afbeeldingen van de groep op hetz. monument voorstellende de Nederl. maagd en leeuw den gevallen held Adolf v. Nassau beschermende. Photogr. visitekaartformaat naar *J. H. Egenberger.* Hierbij: Verslag van de viering van het 3e eeuwfeest der overwinning bij Heiligerlee op 23 Mei 1868. Gron. 1869. 8⁰.

7416 Gedenkplaat op den slag bij Heiligerlee, 23 Mei 1568, uitgeg. bij het 300jarig jubilé in 1868. — In het midden het sneuvelen van Adolf Graaf v. Nassau; bovenaan en onderaan de portretten van Prins Willem I en zijne 4 broeders: regts eene afbeelding van het monument van 1826. Lithogr. in tintdruk znd. eenigen nm. br. fol. Hierbij behoort: Nederland in 1868 door een officier v. h. Nederl. leger. 32 blz. 8⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7417 **1 Sept.** Allegorisch menu voor het diner van het 10e Nederl. taal- en letterkundig congres te 's Hage. — Voorstelling van eene vrouw, in eene schelp zittende, getrokken door 2 paarden die de rigting van Scheveningen inslaan (waar de maaltijd gehouden werd) welke een ooijevaar haar aanwijst. Onderaan de lijst der wijnen en geregten, waarvan ieder gevolgd wordt door een citaat van een Nederl. dichter, vele van da Costa, enz. Lithogr. naar *J. P. Koelman* ter Kon. Ned. steendrukkerij. br. fol.

7418 **(31 Oct.)** Zinneprent op Jacob de Vletter, demagoog en zaakwaarnemer te Rotterdam, veroordeeld als hoofdaanlegger van het oproer in den nacht van 31 Oct. op 1 Nov. 1868 tot 10 jaar tuchthuisstraf doch den 6 Julij 1872 in de gevangenis te Rotterdam overleden. — Zijn borstbeeld in de lucht, omgeven door een stralenkans, waarboven het Justitiezwaard hangt, wordt toegejuichd door eenige badende jongens en groenteboeren, doelende op zijn verzet tegen de politieverordeningen om te baden op openbare plaatsen en het uitstallen van groenten op straat. Onderaan een vers van twaalf 4reg. coupletten. Houtsn. znd. nm. 4⁰. Uit: Uilenspiegel. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7419 **(1869. 9 April.)** „Groot vokaal feestconcert en rondedans der Neder„landsche dagbladen bij de afschaffing van het zegel." — Opschrift van een jubelzang bij een houtsneeprent, waarop onderscheidene redacteurs van groote Nederl. dagbladen een rondedans uitvoeren om de zegelpers, die door de faam vertreden wordt. 2 bl. gr. 4⁰. Extra gratis-nummer van Uilenspiegel, onder redactie van Dr. Schalkland. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7420 **(16—20 April.)** Wapententoonstelling in Arti et Amicitiae te Amsterdam. — 7 Photographiën br. 4⁰. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7421 **1 Julij.** „Onze societeit na 1 Julij 1869." — Gezigt in eene societeit waar de lezers met reusachtige couranten voor zich zitten. Spotprent op

de vergrooting der meeste dagbladen na de afschaffing van het zegelregt in 1869. Lithogr. (naar *J. Schuitemaker*) door *Emrik en Binger* bij J. Schuitemaker br. 4°. Bijbl. van de Purmerender Courant.

7422 Stel van 14 ongen° platen betreffende den bouw der groote sluis- en havenwerken te Vlissingen en het kanaal door Walcheren in Julij 1869. Alle photogr. van *A. L. Preuninger* te Vlissingen in gelith. randw. br. fol. Met verklaring in HS. op de keerzijde, een gedrukte bestaat niet. Niet in den handel.

(1) Dubbele schutsluis te Vlissingen tijdens de betonstorting. — (2) Hetz. in gevorderden aanbouw. — (3) Hetz. gezien uit het Noordoosten. — (4) Fundering derzelfde sluis gezien uit het Zuidoosten. — (5) Fundering v. h. binnensluishoofd derzelfde sluis. — (6) Fundering v. d. binnenkeer- en schutsluis te Vlissingen. — (7) Hetz. anders. — (8) Hetz. in gevorderden aanbouw. — (9) Oosthavendam met los steiger te Vliss. — (10) Uitwateringsluis te Vliss. — (11) Wachtsluis bij de uitwateringsluis bewesten Vliss. — (12) Graven v. h. kanaal door Walcheren bij de Groote Abeele. — (13) Hetz. in de nabijheid v. Middelburg onder Koudekerke. — (14) Onderbouw v. d. brug te West-Souburg.

7423 **10 Sept.** Schietwedstrijd der Koninkl. Scherpschutters van Rotterdam, gehouden op de schietbaan bij Delfshaven in tegenwoordigheid des Konings en van Prins Hendrik. Drie photographiën van dezen wedstrijd. 4° en fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

(*a*) Gezigt op de tent bij de schietbaan; op den voorgrond links Majoor A. v. Stolk, in het midden Prins Hendrik, regts de Koning. — (*b*) Trophee ter herinnering aan den schietwedstrijd, opgehangen in de vergaderzaal van het korps. — (*c*) Oorkonde, bewaard bij de voorz. trophee.

7424 (**22 Sept.**) Maskerade van Studenten der Groningsche Hoogeschool op den dies natalis, voorstellende den Intogt van Johan Sobieski, Koning v. Polen, binnen Weenen, 1683. — Afbeelding van den optogt in 4 rijen boven elkaâr. Chromolith. naar *O. Eerelman* door *J. H. v. d. Weijer* te Gron. Hg. 61, br. 77 dm. gr. br. fol.

7425 **17 Nov.** „Willemspark te 's Gravenhage, 17 Nov. 1869." — Onthulling van het monument ter herinnering aan Neerlands herstelling in 1813. — Uitvoerige voorstelling met eene menigte portretten der hoofdpersonen. Regts op den voorgrond op eene estrade Prins Frederik, Voorzitter der Commissie, het monument overdragende aan de gemeente 's Gravenhage; voor hem op de onderste trede de burgemeester Jhr. Gevers Deynoot; achter hem de Koninkl. tribune, met het Koninkl. Echtpaar, den Prins van Oranje en Prins Alexander; het monument op den achtergrond.. Zeer fraaije lithogr. (naar *J. J. Mesker*) gedrukt ter Koninkl. Nederl. steendrukkerij te 's Hage. Hg. 61, br. 94.5 dm. zr. gr. br. fol. Pendant van N° 7335. — Hierbij eene verkl. lithogr. kopie in omtrek met de namen der personen. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7426 Afbeelding van het standbeeld in het Willemspark te 's Hage, onthuld 17 Nov. 1869, met 2 reg. onderschr. Lithogr. zud. nm. Uitgave van B. J. Dona Pieck. fol.

7427 „Geprojecteerde Staats-Spoorweg door Rotterdam." — Zeven ongen° platen betreffende deze over de huizen heen gebouwde spoorwegbaan, ontworpen in 1869, voltooid en feestelijk geopend den 28 April 1877. Alle lithogr. naar *J. J. Mesker* en *F. Sartor* door *J. Smulders en Co.* Uitg. van J. v. Baalen en Zn. br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

(1) De Rotte (van de Boeren-Vischmarkt gezien.) — (2) De Hoogstraat (van de Oostzijde gezien.) — (3) Het stationsgebouw op de Beursbrug (van de Zuidblaak gezien.) — (4) Het Westnieuwland (van den Open rijstuin gezien.) — (5) De Korenbeurs (van den Open rijstuin gezien.) — (6) Rivier de Maas (van het oude hoofdplein gezien.) — (7) De Veemarkt (van de Delftsche poort gezien.)

7428 **1870. Febr.** Photogr. afbeelding van den schedel, onderkaak en eenige beenderen van J. v. d. Vondel, vervaardigd volgens opdragt van den Heer J. A. Alberdingk Thijm bij de opening van 's dichters graf in de Nieuwe kerk te Amst., waarbij de oude lijksteen, met opschrift: „Hic jacet Von„delus, Phoebo et Musis Amicus," vervangen werd door een anderen, met opschr.: „Justus fide vivit," waarboven een monogram. br. 8°. Uit: Alberdingk Thijm, Portretten v. Vondel.

7429 **29 April.** „De plegtigheid van het leggen van den gedenksteen door „Z. M. den Koning aan de Zuiderzeesluizen te Schellingwoude, 29 April „1870," waardoor het Y van de Zuiderzee werd afgesloten. — In het midden de Koning in Generaalsuniform bij den gedenksteen onder een zonnescherm. Links achter hem 2 hoofdofficieren, enz. Regts eenige dignitarissen, waarvan de voorste iets voorleest. Fraaije lith. bij *Tresling en Co.* Hg. 57, br. 71 dm. gr. br. fol.

7430 (**31 Mei.**) Afbeeldingen van Bodegraven na den brand van 31 Mei 1870. — In het midden het dorp, met de afgebrande gebouwen; op den achtergrond een vijftal onbeschadigde huizen en de kerk; bovenaan de tenten als hulpwoningen; het overbrengen van de giften der Leidsche studenten, in een rijtuig met 4 paarden; onderaan eene der tenten van binnen, het gespaarde huisje van L. v. d. Laan en de woning waarin de brand ontstaan is. Met 12 reg. vers in 3 kol. van *C. W. v. d. Pot.* Lith. van *Emrik en Binger.* br. fol.

7431 **7 Junij.** Gecostumeerde Optogt gehouden door de leden van het Leidsche Studenten-corps, ter viering van den 295en verjaardag der Leidsche Hoogeschool, voorstellende: Bezoek gebragt aan Leiden in 1586 door Robert Dudley, Graaf v. Leicester. Naar de oorspronkelijke bronnen bewerkt door de Commissarissen tot regeling van de maskerade, en onder hun toezigt geteekend en op steen gebragt door *G. Bos* bij *P. W. M. Trap.* — Titel en beschrijving 8 bladz. op blaauw pap. benevens 18 aaneenbehoorende fraai *gekleurde* platen, tezamen lang 12.78, hg. 27.5 dm. In linnen omslag. br. fol.

7432 (**Aug.**) Afbeelding der voor- en achterzijden van het zilveren geschenk, aangeboden aan Prins Frederik der Nederlanden als eerevoorzitter der Hoofdcommissie van het Nationaal gedenkteeken van 1813, opgerigt in het Willemspark te 's Hage, 17 Nov. 1869, door de plaatselijke commissiën, nl.: verkleinde kopie in fraai gedreven zilver van hetz. monu-

ment, rustende op een zwart ebbenhouten met goud en zilver ingelegd voetstuk. — Photogr. van *B. Bruining* te Leid., uitg. van C. Kooyker. 2 bl. fol.

7433 **17 Oct.** Standbeeld voor Piet Heyn te Delftshaven opgerigt, onthuld den 17 Oct. 1870. Houtsn. znd. nm. 4°. Uit: de Holl. Illustratie.

7434 **21 Dec.** Begrafenis van Prinses Louise, Gemalin van Prins Frederik der Nederlanden, geb. Prinses van Pruissen, te Delft, 21 Dec. 1870. — Afbeelding van den stoet in 5 rijen boven elkaâr. Lithogr. door *G. J. Bos* bij *H. A. v. Hoogstraten.* br. fol. Uit: de Kindercourant, dl. 19, pl. 26. — Hierbij een Programma der begrafenis, uit: Het Vaderland van 19 Dec. 1870. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7435 **1871. 19 Mei.** Het schroef-stoomschip Willem III, op reis van Amsterdam naar Batavia op de hoogte van het eiland Wight uitgebrand, doch de passagiers en equipage gered werden. — *a.* Gezigt op het stoomschip vóór den brand, van den wal genomen. — *b.* Gezigt op het dek ná den brand. Beide in phototypie van *Wegner en Mottu.* br. 4°. — Hierbij beschrijving van den ramp en afbeelding van het schip, uit: Illustr. Lond. News, 27 Mei 1871.

7436 (**18 Julij.**) Huwelijk van Prinses Maria der Nederlanden, dochter van Prins Frederik, met den Prins von Wied te 's Hage. — Afbeelding van het nationaal geschenk aan de Prinses gegeven. Lithogr. naar *C. C. A. Last* door *Blommers,* uitg. van C. G. v. d. Mast te Gorcum. fol.

7437 (**22 Aug.**) Het overbrengen van de stoffelijke overblijfselen der gesneuvelde Nederl. krijgslieden op de citadel te Antwerpen (1830—32) naar Nederland, en op het kerkhof te Ginneken bij Breda onder een monument begraven. Zie N° 7498. — Gezigt op een der bastions van de citadel. Op den achtergrond regts de lijkwagen begeleid door Nederl. manschappen; op den voorgrond Generaal v. Limburg Stirum, hoofd der Nederl. deputatie, Generaal Hennin, gouv. milit. v. Antwerpen, en vele Nederl. en Belg. land- en zee-officieren. Photographie door *H. G. v. d. Rijcken* (te Antw ?) br. fol. Met gelith. kopie met de namen en facsimilés der handteekeningen. br. 4°. Bij den Heer A. v. Stolk.

7438 **30 Aug—2 Sept.** Nationale schietwedstrijd der Koninklijke Scherpschutters te Rotterdam, in het bijzijn van den Koning en de Prinsen Hendrik en Alexander der Nederlanden. In het midden zitten de burgemeester v. Rotterdam, J. v. Vollenhoven, Majoor A. v. Stolk, Prins Hendrik en de burgemeester v. Delfshaven; rondsom vele officieren enz. Photographie v. Pieterman br. 4°. Bij den Heer A. v. Stolk.

7439 **1872 1 April.** „Historisch-allegorische Optocht te Amsterdam, ter „herinnering aan het 3e Eeuwfeest der grondlegging van Neêrlands on- „afhankelijk volksbestaan." — Afbeelding van den optogt in 7 rijen boven elkaar; ter weerszijden de wapens van verschillende Nederl. steden. Lith. in kleuren naar *V. F. Veldhuijsen* door *A. C. Nunnink.* gr. br. fol. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7440 Eerepoort, opgerigt bij de Aprilfeesten in 1872, door de bewoners van de Vondelstraat, te Amsterdam. Photogr. van *Wegner en Mottu.* 4°.

7441 Feestelijke optogt te Haarlem ter viering van Nederlands 300jarig onafhankelijk volksbestaan. — Serie van 12 aaneen behoorende platen, in een gelithogr. cart. omslag. Chromolith. (naar *W. E. A. Wüppermann*) door *Emrik en Binger*. br. fol. — Hierbij een afzond. gedr. programma. 8⁰. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7442 Optogt te Dordrecht. — Afbeelding v. d. optogt in 7 rijen boven elkaâr, en 2 reg. verklaring onder de voorstelling. Lithogr. naar *C. F. Bendorp* door *F. Böger*. Hg. 45, br. 50 dm. br. fol.

7443 Gecostumeerde optogt te Utrecht. — Afbeelding van den optogt in ? rijen boven elkaar? Met 1 reg. Holl. onderschr.: „Neêrlands verlossing „1 April 1572, herdacht," enz. Lithogr. in kleuren naar *J. Hoevenaar Wz.* door *J. Nikerk*. br. fol. Vermeld in Brinkman's Naamlijst.

7444 Afbeelding van 3 chassinetten, voor het huis van den Heer R. de Vries Kz. te Zaandam, bij het Aprilfeest, met opschrift: „Eendracht — maakt — „macht;" en onderschriften: „Zoo was het 1572. — Is het zoo „1872? — Zoo moet het worden 1900." — Met 7 reg. vers en: „Hulde aan Nederland en Oranje." Alles omgeven door draperiën en bloemen. Chromolith. naar *R. de Vries Kz.* en *J. Arentz* bij *Amand.* Uitg. van G. Dekker, gr. br. fol. *Zeldzaam.*

Voorstelling der chassinetten: links 3 Hollanders, hun juk en boeijen verbrekende; in het midden de Vrede en de Liefde elkaâr de hand reikende; links een allegorisch gebouw met vele inschriften.

Hierbij: H. Prins de Jong, een lithogram, ontworpen door R. de Vries, Kz. enz., Zaand. G. Dekker. 1872. 8⁰., waarin een verklaring der prent.

7445 Afbeelding van het te Brielle opgerigt monument tot aandenken aan de inneming door de Geuzen op 1 April 1572, zijnde een vierkant pedestal, get: 1572 *Libertatis primitiae* 1872, en waarop de Vrijheid is voorgesteld een Oranjevlag in de hand, opduikende uit de baren. Lithogr. znd. eenigen nm. (naar *J. Ph. Koelman.*) fol. Niet in den handel. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7446 Gedenkplaat aan de inneming van den Briel. — De inneming van den Briel. Regts de stadspoort, in brand gestoken en opengeloopen, op den voorgrond links eenige geuzenaanvoerders met een trommelslager. Veranderde kopie van N⁰ 573 van deze beschrijving. Bovenaan een borstb. van Willem I met onderschr.: *Libertatis primitiae.* Onderaan het portr. v. Alva. Houtsn op grijs getint pap. door *X. A. R. Brend'amour.* Uitg. v. H. de Hoogh en Co. te Amst. br. fol. — Hiervan bestaan ook exx. op ongetint pap.

7447 Hetz. anders. — De inneming van den Briel, met bovenschr.: „1 April „1572." de portr. van Willem v. Oranje en Bloys v. Treslong; ter weêrszijden een Watergeus en Boschgeus met hunne vaandels, 3 kleine voorstellingen en 2 spreuken. Met onderschr.: „De eersteling der vrij„heid." Lith. naar *H. J. v. Lummel* door *Tresling en Co.* Uitg. van Kemink en Zn. te Utr. br. fol.

7448 Hetz. anders. — De inneming van den Briel; daaronder het Verbond der Edelen; ter weêrszijden het beleg van Alkmaar, de bevrijding van Vlissingen en Veere, de slag op de Mookerheide, enz., met de portr.

van Prins Willem I, Marnix v. St. Aldeg. en Blois v. Treslong. Alles omvat en verbonden door een randwerk van wapens, lauwertakken, enz. in bruine tint gedrukt. Lith. van *Wed. E. Spanier en Zn.* te 's Hage, uitgeg. bij C. L. Brinkman en J. Leendertz te Amst. gr. br. fol.

7449 Hetz. anders. — Bovenaan de inneming van den Briel, met het portret van Prins Willem, de Geuzenpenning, en 8reg. vers, waarbij de lithograaf *F. Böger* deze prent zijnen medeburgers aanbiedt. Voorts het Dordtsche wapen en vermelding dat deze prent gestrooid is uit de drukkerij in de Wijnstraat, toen de optogt passeerde. gr. fol. — Volgens den Heer Mr. S. v. Gijn is deze plaat ontworpen en op steen geteekend door den Dordtschen schilder *C. F. Bendorp.*

7450 Hetz. anders. — De inneming van den Briel, in bruin gedrukt, met randwerk van de wapens der 17 Nederl. gewesten, onderaan het ruiterstandbeeld van den „Vader des Vaderlands." Voorts de Nederl. maagd en leeuw; eenige Watergeuzen het opgaan der vrijheidszon begroetende; en een groep verslagen Spanjaarden. Met onderschrift: „De dageraad van Neêr„lands onafhankelijkheid." Lithogr. van *Emrik en Binger.* Uitgave van Scholtens en Zn. te Gron. fol.

7451 Hetz. anders. — De portretten van Willem I, zijne 3 broeders, 2 zonen en van Bloys v. Treslong, omgeven door de afbeeldingen van 13 noodmunten en gedenkpenningen, geslagen van 1573—1648, waarvan onderaan de verklaring. Lithogr. in tintdruk van *Emrik en Binger.* Uitg. van C. Morks Jz. te Dordt. gr. fol.

7452 Hetz. anders. — Op een voetstuk met de landing der Holl. schepen voor Brielle, staat de Holl. leeuw de Spaansche vlag verscheurende; voorts een Watergeus in eene sloep, wijzende op een vlag, get.: „Nederland en Oranje". Bovenaan het verrijzende beeld der Vrijheid met zwaard en verbroken boeijen, waarvoor eenige Spanjaarden wijken. Photographie naar eene teekening van *J. Grootveld* door *J. Pilartz* te Amst. Uitg. van J. E. Duport aldaar. fol.

7453 Zinneprent op de inneming van den Briel, herdacht in 1872. — In het midden eene voorstelling van het binnenzeilen eener Holl. vloot, met vers uit Helmers; bovenaan een leeuw, enz. met 4 reg. vers uit Klijn; de portretten van Prins Willem en van M. Hpz. Tromp; de gedenkpenning van 1772; de gevelsteen, met de schuit van Koppestok in diens huis te Brielle. Voorts de wapens van Briels-Nieuwland en Brielle, en 4 reg. vers: „d'tienden pennings eys," enz. en 6 reg. vers: „Mogt immer stad," enz. Znd. eenigen nm. Op oranjekleurig katoen. gr. br. fol. — Deze en de 2 volgende platen zijn op katoen gedrukt en werden bij de Aprilfeesten op de vlaggen vastgehecht of bij de illuminatie als chassinetten gebruikt.

7454 Hetz. anders. — Een Watergeus, een vlag in de eene en een bijl in de andere hand. Met opschr.: „Neerlands vrijheid," en onderschr.: „De „Watergeus." Chromolith. van *L. v. Leer,* uitg. van J. M. Schalekamp te Haarlem. gr. fol. — N⁰ 7449—54 bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7455 Hetz. anders. — „De bloedstrijd onzer vaderen." Omschrift in boekdruk der gelithogr. afdeeling van een Watergeus. fol. — Hiervan ook afdrukken in goud en zilver op blaauw pap. enz. Bij den Heer A. v. Stolk.

7456 Spotprent op hetz. — „Op den eersten April verloor Alva zijn bril." Alva, geheel geharnast, zoekt met een lantaarn naar den 10en penning. terwijl hem een geuzenhoofdman zijn bril ontkaapt. Met 2 reg. vers: „De tiende penning mijn," enz. Lithogr. znd. nm. (door *G. J. Bos* te Leiden, uitg. van J. P. Revers te Dordt.) br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7457 **27 Aug.** Feestviering te Groningen, ter gedachtenis aan het ontzet van de belegering door de Munstersche troepen, 27 Aug. 1672. — Gedenkplaat, met de voornaamste praalwagens van den optogt. Houtsn. naar *O. Eerelman* bij R. J. Schierbeek. br. fol. — Overdruk uit de Holl. Illustratie v. 1872.

7458 **21—30 Sept.** „Internationale tentoonstelling bij gelegenheid der viering „van het 25jarig bestaan der Hollandsche Maatschappij van Landbouw „in het Malieveld te 's Gravenhage, 21—30 Sept. 1872." — Gezigt op de tentoonstelling tegenover de hoofdtent, ter weêrszijden kleinere tenten; op den voorgrond een park met rundvee. Lithogr. in kleuren van *Wed. E. Spanier en Zn.* br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7459 **1873. Mei.** Trophee der Nederl. Handelmaatschappij naar de wereldtentoonstelling te Weenen gezonden. Onderaan de afbeeld. van 2 verkregen medailles. Lithogr. door *Tresling en Co.* gr. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7460 (**18 Mei.**) „Bezoek van Z. M. Willem III aan den vader van den in „Atchin gesneuvelden Generaal J. H. R. Köhler." — Gezigt in het vertrek van den Luit-Adjudant Köhler, wiens zoon als opperbevelhebber bij de eerste expeditie te Atchin na de bestorming van den Missigit op 14 April 1873 sneuvelde. In het midden de Koning in uniform; links de Heer Köhler zijne 3 kleinzoons (?) en echtgenoote; regts de twee adjudanten. Fraaije lith. naar *J. H. Egenberger* door *Emrik en Binger.* Uitgave van A. Akkeringa en J. L. v. d. Pauuwert te Amsterd. en Delfshaven. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7461 **8 Julij.** „Gecostumeerde Optocht door de leden van het Delftsche Stu„dentencorps op 8 Julij 1873, voorstellende den Intocht van Karel v. „Gelre, Graaf v. Zutphen binnen Arnhem in 1492." — Afbeelding van den optogt in groepen, gen°. 1—155 op 10 aaneenbehoorende bladen. Ieder hg. 30, br. 73 dm. Chromolith. van *Tresling en Co.* Met gedrukten titel. Uitgave van J. Waltman Jr. te Delft. br. fol. In cart. omslag. Op dit ex. zijn de namen der meeste deelnemers aan den optogt met potlood ingevuld.

7462 (**9 Dec.—1874. 26 April.**) Tweede expeditie tegen Atchin. — »Be„legeringskaart van Atchin en zijne verdedigingswerken (Vogelperspec„tief.)" — Bovenaan de kust van Atchin met de kraton ongeveer in het midden en regts het landingspunt, onderaan het blokkade-eskader, van 13 schepen, met de namen. Links het portret van Gen. Maj. Köhler, opperbevelhebber der 1e expeditie; regts van Luit. Gen. v. Swieten, aanvoerder der 2e expeditie. Chromolith. v. *Emrik en Binger.* Uitg. van Egmond en Heuvelink te Arnh. br. fol. Met uitvoerige „Kaart van het „oorlogstooneel bij Atjeh." Uitgeg. en lithogr. van *J. Smulders en Co.* te 's Hage. gr. br. fol. — Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7463 **1874. 15? Maart.** Afbeelding van de oude, toen afgebroken manegepoort, voorheen het „Collegium theologicum" op de Cellebroersgracht te Leiden; zijnde de allereerste plaats van de Leidsche Akademie in 1575. Lithogr. znd. nm. Uitg. v. de Breuk en Smits. 4°.

7464 (**11—14 Mei.**) Feestviering op 11—14 Mei 1874, ter gelegenheid der 25jarige regeering van Koning Willem III. Houtsneden in verschillende grootte naar schetsen van *H. Havard.* In: J. Gram, Gedenkschrift van de feesten in Mei 1874, enz. Arnh. D. A. Thieme. 1874. gr. 8°.
(1) De optocht voorbij het Paleis op den Dam trekkende. — (2) Intocht des Konings te Amsterdam, op den 11 Mei 1874. — (3) Plechtigheid in de Nieuwe kerk. — (4) Ontvangst van den Keizer van Rusland door den Koning aan het Rhijnspoorwegstation te Amsterdam. — (5) Aankomst des Konings te 's Hage. — (6) Illuminatie in het Noordeinde te 's Hage. — (7) Verlichting van het strand te Scheveningen. — (8) Aankomst des Konings aan het Yachtclubgebouw te Rotterdam. — (9) Feestvierenden te Feijenoord, wachtende op de stoomboot des Konings. — (10) De optocht te Rotterdam. — (11) Feestmaal in den Doelen, den Koning aangeboden door de stad Rotterdam.

7465 (**11 Mei.**) Komst des Konings te Amsterdam. — „Leve de Koning". — Onderschrift eener photographie, voorstellende 2 jonge dames, voor een geopend raam, bij het Paleis den Koning toewuivende bij de komst op den Dam. Naar eene schilderij van *C. Cap* door den photogr. *J. Dupont,* beide te Antw. gr. 4°. — Deze schilderij was gedurende de feesten te Amst. bij de Heer Fr. Buffa en Zn. tentoongesteld, en trok de algemeene aandacht.

7466 **12 Mei.** „Gecostumeerde historische optocht bij de viering van het „25jarig regeerings-jubilé van Z. M. Willem III te Amsterdam." — Serie van 9 platen, waarvan de eerste 7: de Oranjegroepen, naar *R. Craeijvanger,* de 8e: de groep der goud- en zilversmeden. naar *W. B. IJzerdraad,* en 9e: de praalwagens naar *J. L. Springer* voorstellen Iedere pl. hg. 23, br. 87½ dm. In gelith. omslag. Chromolith. en uitg. van *Tresling en Co.* br. fol. — Hierbij eene afzond. gedr. verklaring roy. 8°. — N° 7465 en 66 bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7467 Hetz. anders. — „Historische en allegorische optogt te Amsterdam." — Afbeelding van den optogt op 24 bladen. Ieder hg. 10, br. 30 dm. Met een blad uitlegging der 24 bladen. Lithogr. znd. nm. In oranje omslag. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7468 Verzameling afbeeldingen betreffende den optogt, de eerepoorten, gedenkpenningen, enz. enz., bij deze gelegenheid te Amsterdam gehouden, opgerigt en geslagen. In: Officieele Feestgids bij het XXV-jarig Jubilé der Inhuldiging v. Z. M. Koning Willem III te Amst. 4°.

7469 Illuminatie en decoratiën voor de beide huizen van Jhr. F. J. van den
a Santheuvel, op de Voorstraat tegenover de Nieuwbrug te Dordrecht, op den 12 Mei 1874. — Uit het huis links hangen 3 groote roode dekkleeden, met de portretten van het Kon. echtpaar, en de inhuldiging in 1849; voorts 2 kleinere medaillons met de portr. van den kroonprins en prins Alexander; op den voorgevel een monument met den koning staande

en de zinneb. van handel en zeevaart. Het huis regts van onderen met een grooten illuminatietoestel, die tot de 2e verdieping reikt. *Teekening* in kleuren door *J. Rutten*. br. fol.

b Hetz. photographie door *Ch. D.* gr. 4°.

7470 „Souvenir 12 Mei 1874." — Allegorische optogt te Nijmegen. Afbeelding van den stoet in zes rijen boven elkaar, omgeven door de vaandels en banieren. Lithogr. naar *W. L.* door *Emrik en Binger*. Uitg. van Blomhert en Timmerman te Nijm. gr. br. fol. — N° 7469 en 70 bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7471 Gedenkplaat op het vijfentwintigjarig jubileum van Koning Willem III. — In het midden de inhuldiging des Konings in de Nieuwe kerk te Amst., 12 Mei 1849, met randwerk van de provinciewapens, enz., voorts zijn portret en zinnebeelden. Onderaan het gesticht Bronbeek bij Arnhem, door den Koning tot Invalidenhuis voor Indische militairen geschonken; de Koning bij den watersnood te Leeuwen, en het in 1872 opgerigte Zeemanshuis te Brielle. Deze 3 voorstellingen omgeven door 4 monumenten, nl. v. Alkmaar in 1873, v. 's Hage in 1863, v. Amsterdam in 1856 en v. Heiligerlee in 1868 opgerigt, van welke de Koning den eersten steen heeft gelegd. Met onderschr.: „Neêrlands zilveren vreugde-„dag," Fraaije lithogr. naar *H. J. v. Lummel* door *Tresling en Co.* br. fol.

7472 Hetz. anders. — „Jubilaeum 12 Mei 1874." — Bovenaan de portretten van het Koninkl. echtpaar; links de inhuldiging, 1849, regts de Koning te Bronbeek, 1870; onderaan links de Koning en Prins Hendrik te Brakel, 1861, regts zijn intogt te Amsterdam na den watersnood, 1861. Door *C. L. v. Kesteren* bij Gebr. Kraay. br. fol.

7473 Hetz. anders. — Bovenaan het portret des Konings; daaronder links: „Z. M. beëedigt de Grondwet," en regts: „Z. M. bezoekt Köhler te „Groningen," onderaan: „Bezoek van Z. M. aan de overstroomde streken." Het geheel omgeven door de wapens der prov. en vlaggen. Bovenaan een 20reg. vers in 2 kol. van *B. K. Cz.* Lith. naar *J. E. Rijnboutt* door en bij *W. R. Casparie* te Gron. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

7474 Hetz. anders. — In het midden het portret des Konings; bovenaan de inhuldiging te Amst. 12 Mei 1849; ter weêrszijden het monument te Heiligerlee en dat in den Briel; waaronder de spoorbrug te Kuilenburg en de haven te Vlissingen; onderaan de Koning in den watersnood van 1861. Goede lithogr. door *Emrik en Binger*. Uitgave van Scholtens en Zn. te Gron. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

7475 Hetz. anders. — In het midden de afbeelding des Konings ten voeten uit in krooningsgewaad, met onderschr.: „Het is een grootsche roeping „Koning van zulk een volk te zijn," en omgeven door de portretten (borstb.) der voorg. Stadhouders en Koningen uit het Huis v. Oranje, allen in medaillons en door verschillend randwerk aaneenverbonden. Lith. in tintdruk van *Emrik en Binger*, uitg. van D. Mijs te Tiel. gr. fol. — Hierbij behoort een boekje, getiteld: Het 25jarig koningschap van Willem III, door S. M. H. Bosman. 8°.

7476 Hetz. anders. — Monumentale voorstelling. Bovenaan de beeldtenis des Konings, gekroond door de Geschiedenis en Vrede, en omringd door

zinneb. van kunst en nijverheid; lager de Koning bij den watersnood in 1861, voorts de inhuldiging en intogt te Amsterdam in 1849, waartusschen het rijkswapen. Onderaan de wapens der 10 Nederl. prov. en die van Batavia en Suriname. Lith. in tintdruk v. *Tresling en Co*, uitg. van C. L. Brinkman en Altmann en Roosenburg te Amst. en Rotterdam gr. fol.

7477 Hetz. anders. — In het midden bovenaan 's Konings bezoek bij den watersnood Febr. 1861, waarnaast de portretten van Willem I en Willem II. Onderaan de komst in 1813 te Scheveningen; het portret van Willem III; en de inhuldiging in 1849. Met onderschr. „Souvenir „aan 12 Mei 1874." Lith. in tintdruk van *Amand* te Amst. Uitg. van J. v. Rossum Dz. te Bodegraven. br. fol.

7478 Hetz. anders. — In het midden 's Konings portret, borstb. met krooningsmantel, lager een pedestal met bloemen en opschrift: Neêrlands volk aan „zijn Koning." Ter weêrszijden de zinnebeelden van Kunsten, enz. Onderaan een vers in 6 coupletten van 4 reg. Met opschr.: „Oranje en Neder„land" enz. Chromolith. naar *J. H. v. d. Heijden* door en bij *F. Böger* te Dordt. br. fol.

7479 Hetz. anders. — Twee afbeeldingen naast elkaar: links de Koning, den watersnood van 1861 bezoekende, met onderschr.: „'s Lands vader, op „zijn post," enz. Regts bezoekt de Koningin het Sophiaweeshuis te Rotterdam (??) met onderschr.: „'s Lands moeder, wat hare hand vindt om „te doen," enz. een engel, houdt twee kransen, *Immortalitas* boven beide voorstellingen enz. met allegorisch beeldwerk en onderschr.: „Vijf en „twintig jaren zegen over Nederland." Lith. van *Nunnink* te 's Hage br. fol.

7480 Hetz. anders. — In het midden een portret des Konings, kniest. staande, met den kon. mantel, waarboven engelen een kroon en kransen aandragen; terzijde links de Watersnood v. 1861 en de brug over den Moerdijk; regts de drooggemalen Haarlemmermeer en de opening der havenwerken te Vlissingen. Onderaan het monument van 1813 te s' Hage. Lithogr. en uitg. van *Ch. v. Lier* te 's Hage. gr. fol.

7481 Hetz. anders. — „De Oranjeboom." — In het midden de zeer goed gelijkende portretten van Koning Willem III, den Kroonprins en de Prinsen: Hendrik, Frederik en Alexander, omgeven door kleine voorstellingen uit de Nederl. geschied. waartusschen de portretten der vroegere Oranjevorsten. Lithogr. van *Tresling en Co.* uitg. van H. de Hoogh en Co. te Amst. Hg. 56, br. 69 dm. gr. br. fol. — Hierbij een boekje in 4°, getiteld: „De Oranjeboom" met levensschetsen der Vorsten v. Oranje.

7482 Hetz. anders. „Feestplaat" met opschrift: „Oranje boven!" en onderschrift: „Leve de Koning!" — In het midden de portretten van het Kon. echtpaar, en de 2 Prinsen, omgeven door vele kleine voorstellingen uit de Nederl. geschied. en portr. der Oranjevorsten, beginnende met prins Willem I 1559 tot de expeditie tegen Atchin 1873—74. Bovenaan het „Wilhelmus v. Nassouwen" met 2 coupletten op noten. Om de plaat een randwerk van Oranjelint en banieren. Lith. van *Wilke en Harms*, uitg. van Wed. J. G. Aukes. gr. fol.

b Dez. plaat, goedkooper uitgave znd. grijze tint.

7483 Hetz. anders. — „Feest- en Gedenkplaat." — Bovenaan de portretten van Koning en Koningin in medaillons, door engelen met rozen bestrooid; in het midden een vers in 2 coupletten van 8reg. omringd door voorstellingen van „De spoorwegbrug te Willemsdorp," enz. Met randwerk van bloemen, enz. Met onderschr.: „Hulde aan Z. M. den Koning," enz. Lith. in tintdruk naar *P. v. Looy* bij *Emrik en Binger*. Uitg. van C. Morks te Dordt. gr. fol.

7484 Hetz. anders. — „Geïllustreerde 3stemmige jubelzang ter gelegenheid „van het zilver krooningsfeest . . . door M. Smink, Hoofdonderwijzer aan „de Christ. School te Delft." — In het midden het lied in 10 coupletten van 8 reg. waarvan het 1e op noten; met de portr. van het Koninkl. echtpaar bovenin; links de vrijlating der slaven in West-Indië (1869?) het monument voor 1830/31 te Amst., dat te Heiligerlee, en het gesticht Bronbeek onder elkaâr; regts evenzoo het monument v. 1813 te 's Hage, dat te Brielle (1872) en de Moerdijkbrug. Onderaan in het midden 's Konings inhuldiging in 1849. Lith. van *Tresling en Co.* uitg. van B. H. Blankenberg te Amst. gr. fol.

7485 Hetz. anders. — In het midden een vers in boekdruk van 15 vierreg. coupletten, getiteld: „12 Mei 1874. — Eens volks getuigenis aan Z. M. „Koning Willem III," door W. J. Hofdijk. — Dit vers is omgeven door een fraaijen rand van eikenloof en wapens. Lithogr. gr. fol. Bijvoegsel tot het Handelsblad van 12 Mei 1874.

7486 Heilwensch in den vorm van een Nederl. bankbillet, geschikt om onderteekend aan Z. M. te worden ingezonden. Met daarbij behoorende enveloppe. Lith. van *J. Vürtheim* te Rott. langw. form.

7487 „Afbeelding van den Gedenkpenning, door de Amsterdamsche feest- „commissie op 13 Mei 1874 Z. M. Koning Willem III plechtig aan- „geboden." Lith. van *Emrik en Binger*, uitg. van Gebr. Binger. br. 4°.

7488 „Stamboom der Vorsten uit het Huis Oranje-Nassau, van Willem den „Oude, Graaf van Nassau-Dillenburg, tot Z. M. Willem III." — In het midden de stam- of Oranjeboom, waarvan de bloesems de vrouwelijke, de vruchten de mannelijke telgen voorstellen. Omgeven door arabesken met de wapens der heerlijkheden behoorende aan het Huis van Oranje. Chromolith. met bovenst. onderschrift door *Emrik en Binger*. Uitg. van J. M. Stolk te Schied. gr. fol. — Hierbij een los berigt v. d. uitgever.

7489 „Stamboom van 't huis Oranje Nassau," van Graaf Willem den Oude tot Koning Willem III. — Chromolith. naar *P. C. M.* door *Amand.* Uitg. van H. de Hoogh en Co. te Amst. gr. br. fol.

7490 „Afstamming van Z. M. Koning Willem III en van H. M. Koningin „Sophia uit Keizer Karel den Groote. (Opgemaakt door J. A. Alberdingk „Thijm.)" — In het midden een allegorisch wapen in houtsnede, omringd door den geslachtsboom in boekdruk. Uitg. van C. L. v. Langenhuysen. gr. br. fol.

De platen over het Zilveren krooningsfeest, N° 7475—7490, en nog vele andere meer, die niet beschreven zijn, omdat zij enkel de portretten van den Koning, het Koninkl. echtpaar of de Koninkl. familie bevatten en geene historische gebeurtenis afbeelden, berusten in den atlas van den

Heer Mr. S. v. Gijn, die daarbij nog eene groote verzam. van gedenkpenningen, linten en zakdoeken bewaart, welke bij de plaats gehad hebbende feesten in verschillende steden gedragen werden.

7491 „Heraldieke allegorie der afstamming van Koning Willem III en Koningin „Sophia uit Keizer Karel den Groote." — Met beschrijving door J. A. Alberd. Thijm. 4º. In: Tijdschr. v. decoratieve kunst en volksvlijt. Jg. 1874. Afl. 2. — Dit is hetz. wapen wat op bovenst. stamboom voorkomt.

7492 „Revolutie of Evangelie." — Onderschrift eener gedenkplaat in 't najaar van 1874 uitgegeven als nagalm op het krooningsfeest van 12 Mei. — In het midden een pedestal met de buste van Willem III omschenen van boven door de gratie Gods, met omschrift „Vreest God, „eert den Koning." Bovenaan 4 reg. uit het *Wilhelmus* met de portretten van v. Marnix en Calvijn; terzijden eene serie portretten in med., links: Thorbecke, Opzoomer, de Genestet, Tollens en S. Gorter; regts: Groen v. Pr., da Costa, Chantepie, Beets, A. Kuijper en Brummelkamp, in hun midden de buste van Bilderdijk; een en ander omringd met inschriften en zinspelingen op feiten uit de Nederl. geschied. sedert 1813. Fraaije lith. naar *P. C. M.* door *Tresling en Co.* Uitg. v. H. de Hoogh en Co. Hg. 65, br. 74 dm. gr. br. fol. — Hierbij: Het tegenw. Nederland en Oranje uit een Christel.-hist. oogpunt beschouwd. Amst. de Hoogh en Co. 8º. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7493 (**Mei.**) „Societeit Minerva ... te Leijden, gezien op de Breedestraat." — Gezigt in de Breestraat; links op den voorgrond het oude, in Mei 1874 afgebroken gebouw der Studentensociteit Minerva. Lithogr. znd. nm. bij C. A. v. Immerseel Mounier te Leid. br. fol. Bij den Heer A. v. Stolk.

7494 (**7 Sept.**) *a.* Ruine van de Amsterdamsche stoomsuikerraffinaderij op het Bickerseiland, den 7 Sept. 1874 door brand vernield. — *b.* Dez. raffinaderij in welstand. — Twee photographiën. 8º. Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7495 **3 Oct.** Gedenkplaat uitgeg. bij het 3e eeuwfeest van Leidens verlossing. — Een Gothiek monument, geflankeerd door 2 torens en rustende op een pedestal, in 3 vakken verdeeld. Op de torens zijn verschillende noodmunten afgebeeld; en op het frontispies de borstbeelden van Willem v. Oranje, Louis de Boisot, Adr. v. d. Werff en J. v. d. Does; lager de zelfopoffering van v. d. Werff, de komst der Watergeuzen, het gedenkteeken voor v. d. Werff in de Hooglandsche kerk, de dankstond in de Pieterskerk. Lithogr. naar *H. J. v. Lummel* door *Tresling en Co* met adres van Höveker en Zoon. gr. fol. Hierbij eene afzond. gedr. verklaring.

7496 „Leiden in 1574." — Bovenaan in 't midden v. d. Werff; achter hem Leyden's ontzet. Lager het portret van Willem I; de predikatie na het ontzet; de hongersnood; de pestziekte; in 't midden v. d. Werff voor het stadhuis staande. Met andere portr., tijdverzen, enz. Lith. door *X. A. R. Brend'Amour* bij *H. de Hoogh en Co.* te Amst. Hg. 58.5, br. 66.5 dm. Zr. gr. br. fol.

7497 (**30 Nov.**) Onthulling van het monument voor de gesneuvelden bij het beleg der Citadel van Antwerpen, op het kerkhof te Ginneken. — Afbeelding van het monument, zijnde een 5hoekige zuil met de namen der

bastions, enz., geplaatst vlak bij de kerk. Photographie znd. nm. 4°. Bij den Heer A. v. Stolk. Zie ook N° 7437.

7498 **1875. 8 Febr.** Gedenkplaat, uitgeg. bij het vieren van het 300jarig bestaan der Leidsche Hoogeschool. — In het midden de naamlijst der Hoogleeraren sedert de stichting der Hoogeschool, in chronol. orde met 3 reg. Lat. opschrift; bovenaan de zinnebeelden der 5 faculteiten; enz. Lithogr. naar *C. Bos* door *P. v. Looy* bij *Emrik en Binger*. gr. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7499 **15 Junij.** „Maskerade door het Leidsche studenten-corps ter viering „van den 300en verjaardag der Leidsche Hoogeschool, voorstellende .. „de beroemdste en merkwaardigste mannen, die van hare stichting af „hun naam aan den haren hebben verbonden." — Serie van 21 aaneen behoorende platen, met gedrukten titel en verklaring. Lith. naar en door *G. J. Bos*. Uitgeg. bij J. Hazenberg Cz. In linnen omslag br. fol. *Gekleurd*. — Met Programma der maskerade en Feestwijzer der feestelijkheden. 8°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7500 Publicatie in oud-Holl. spelling door de Maskerade-commissie aan de deelnemers van den optogt uitgereikt en in Leiden's straten aangeplakt. Met gefingeerd adres van J. Paedts Jacobsz als drukker. 1 blz. gr. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7501 (**12—15 Aug.**) „Souvenir ter gelegenheid van het 2e eeuwfeest der „Portugesche Israelitische Synagoge te Amsterdam." — Photographie der Synagoge van binnen met de kast der wetboeken en predikstoel; ter weêrszijden een Portug. en Holl. inschrift, waarboven de portretten van Prins Willem III en Koning Willem III. Onderaan de namen van de tegenw. kerkeraadsleden enz. Hg. 24, br. 19 dm. gr. 4°. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7502 (**Sept.**) Laatste kermis te Amsterdam op de Botermarkt gehouden *Teekening* in kleuren naar het leven door *I. G. L. Rieke*. Hg. 25, br. 35 dm. br. fol. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

7503 (**27 Oct.**) Opening van het Museum v. het Koninklijk Oudheidkundig Genootschap op de Spuistraat te Amsterdam. — Photographie der toen geopende vergaderzaal kl. 4°. — Photogr. van het Amsterdamsch Museum v. h. Kon. Oudh. Gen. v. 22 Jan. tot 3 Junij 1877 geopend in de zalen v. h. Oudemannenhuis. gr. 8°. — Photogr. van voorwerpen aan het K. O. G. behoorende: *a*. Zilveren beker, geschonken door H. Bentinck, Drost v. Vollenhoven, enz. aan Zwartsluis in 1678. — *b*. Eikenhouten kastje uit het laatst der 15e eeuw afkomstig uit het Provenhuis te Alkmaar. — *c*. Gedeelte van een houtsnijwerk, gediend hebbende voor een altaar?? — *d*. J. Gosschalk, het kasteel te Muiden, zooals het was in het jaar 1873, opgemeten en beschreven. Amst. G. Th. Bom. 1874. fol. Met 2 gr. br. fol. pl. afbeeldingen van den gevel, plattegronden der beneden en bovenverdieping, doorsneden, afbeeldingen v. schoorsteenen, enz. Lithogr. naar *J. Gosschalk* en *J. N. Landré* door *A. Kroon*. gr. br. fol. uitgegeven door het K. O. Gen. — Hierbij een afzond. afdruk v. 10 houtsneden op 1 br. fol. blad, nl. van den voorgevel van het Museum en van 9 voorwerpen aan het Museum behoorende, vroeger in het Tijdschrift: De Oude Tijd, geplaatst en in den Catalogus van het Museum v. 1877 herhaald.

7504 **1876. 12, 13 Maart.** Watersnood te Gorichem, Brakel, Vuren en Dalem. — Twee platen hierover, ieder met 5 voorstellingen, gen° 1—5 lith. naar *J. Kuipers* door *Tresling en Co.* Uitg. v. J. H. Knierum Fraaije te Gorcum. Iedere pl. hg. 48, br. 59 dm. gr. br. fol.

a. 1. Doorbraak te Brakel en Pouderijen. — 2. Toestand v. d. dijk te Vuren. — 3. Vluchtende plattelandbewoners v. Vuren en Dalem, 12, 13 Maart. — 4. Gezigt op Gorkum tijdens den watersnood. — 5. Nieuwsgierige plattelandsbewoners voor het Raadhuis te Gorcum op 13 Maart.
b. 1. Tenten te Herwijnen voor de noodlijdenden. — 2. De stoomboot *Neptunus* hulp aanbrengende te Brakel. — 3. De stoomboot *Gorinchem-Sleeuwijk* hulp aanbrengende te Pouderoijen. — 4. Kasteel te Brakel. — 5. Het penningsken der weduwe.

7505 Watersnood in Noord-Braband. — Afbeeldingen van de overstrooming bij Empel, te Berlicum, Rosmalen, Pouderoijen, Vuren, 's Bosch, enz. Alle houtsn. In: Het Huisgezin, N° van 2 April 1876. fol.

7506 **18 Mei.** Onthulling van het standbeeld voor Mr. J. R. Thorbecke op het Kaasplein bij de Heerengracht te Amsterdam. — Houtsn. naar *P. J. Arendzen* door *X. A. R. Brend'amour.* fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7507 **27 Junij.** „Afbeelding van den gecostumeerden optocht der Studenten „van de Utrechtsche Hoogeschool, voorstellende den intocht van Hertog „Karel den Stoute te Zutfen, 4 Aug. 1473." — 7 Platen en titel. Chromolith. naar *C. W. en J. Hoevenaar Wz.* door *Tresling en Co.* Ieder hg. 30, br. 77 dm. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7508 Hetz. verkl. — 7 Platen in lithogr. met de verklaring en namen der der deelnemers onderaan. br. 4°. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn. — Hierbij een feestwijzer gr. 40 blz. en eene afbeelding van de receptie van Karel den Stoute. Chromolith. znd. nm. Aan de keerzijde bedrukt als adreskaart. br. 4°.

7509 Publicatie (in oud-Hollandsch) van Karel den Stoute: „aen die poirteren „ind Borgheren ... van Utrecht," aangeplakt (?) te Utrecht bij gelegenheid der maskerade. Met een groote gefig. aanvangletter en Hertoglijk zegel in chromolith. van *A. Grolman.* De tekst in boekdruk van J. v. Boekhoven. gr. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7510 **(9—12 Oct.)** Derde eeuwfeest van Alkmaars beleg en verlossing in 1573, en onthulling van het monument „Alcmaria victrix" aldaar. — Afbeelding van het monument, waarvan de eerste steen den 9 Oct. 1873 gelegd was. Photogr. van *Offenberg* te Amst. 4°.

7511 **1 Nov.** Opening van het Kanaal door: Holland op zijn Smalst, van Amsterdam, naar den haven: Ymuiden genoemd, volgens de prophetische novelle, getiteld: Een uitstapje naar *Ymuiden,* van Prof. S. Vissering, geplaatst in: *De Gids* van 1848, waarin een togtje van Amsterdam langs een kanaal naar een stadje Ymuiden aan de Noordzee beschreven (nl. gephantaseerd) is, op een tijd toen er nog geen sprake was van een kanaal of Kanaal-Maatschappij, allerminst van de thans bestaande plaats. Deze novelle is herdrukt in: Vissering, Verspreide Opstellen, I. 1863, en daarbij deze geheel denkbeeldige voorstelling van Ymuiden gevoegd. Naar *C. Rochussen* door *W. Steelink.* br. 8°.

7512 **1877. 20 Junij.** „Plechtige begrafenis van H. M. de Koningin der „Nederlanden (overleden op het Huis ten Bosch den 3 Junij) op 20 „Junij 1877." — Afbeelding van den stoet, komende van het Huis ten Bosch, in 6 rijen boven elkaâr met een randwerk van rouwfloers en zilveren bladeren, en het portret der overledene bovenaan. Lith. van *Emrik en Binger*. Uitg. van M. M. Couvée en J. Ykema te 's Hage. br. fol. Bij den Heer Mr. S. v. Gijn.

7513 Hetz. anders. — De stoet in 4 rijen boven elkaâr. Onderaan eene verklaring, get. A—R in 4 kol. en het portr. der overledene. Lith. van *Emrik en Binger*. Uitg. van Couvée en Ykema te 's Hage, br. fol. — Met een programma der begrafenis uit: Het Vaderland. fol.

7514 (**Aug.**) „De zwarte internationale Coloradokever." — Spotprent op
a de R. Kath. Geestelijkheid, uitgegeven ten tijde dat men algemeen in Europa, ook in Nederland, tegen den Coloradokever (een kever uit Colorado in Amerika, vernietiger van den aardappel) maatregelen nam. — Plaat in 6 afbeeldingen, waarvan 5 een *larf* v. d. kever, den volwassen kever en denzelfden op rijperen leeftijd en in volle ontwikkeling, benevens zijn wijfje voorstellen, nl. een leerling v. h. R. Seminarie, een R. K. geestelijke op 3 verschillende leeftijden, en eene non. Met slecht gegrav. curs. bijschriften en het woord *Larf* in groot cursief. Lithogr. znd. nm. kl. fol. destijds door een R. Kath. lithograaf te Amst. vervaardigd, doch bijna onmiddellijk opgekocht en verdwenen evenals de volgende pl. — Hierbij het Bijvoegsel tot het Amsterd. Handelsblad N⁰ 14601, 10 Aug. 1877, waarin een opgeplakt plaatje hg. 3, br. 8 dm. met 6 in kleuren gedrukte afbeeldingen van 2 larven, 3 poppen v. d. Colorado kever en het dier zelf, alle in natuurl. grootte.

b Dez. voorstelling, iets kleiner met fraaijer, gelijkmatig gegrav. bijschriften, en het woord *Larf* in groot kapitaal. Met zwarten rand. kl. fol.

7515 **15 Oct.** Gedenkpenning op de oprigting eener Hoogeschool te Amsterdam, in plaats van het Athenaeum Illustre, sedert 1632 aldaar bestaande. Deze Hoogeschool bestaat niet, gelijk de drie Rijksakademiën, op kosten des lands, doch der stad Amsterdam, en is bij de Wet op het Hooger Onderwijs van 28 April 1876 aan Amst. van rijkswege toegestaan als erkenning van de diensten gedurende 245 jaren door het Athenaeum aldaar der wetenschap bewezen; doch niet zonder den fellen tegenstand der Leidsche Hoogeschool, die reeds in 1631 vruchteloos, uit zelfbehoud, tegen de oprigting van het Athenaeum te Amst. ijverde, in 1811 echter met gunstig gevolg de door Napoleon bevolen Rijks-universiteit te Amst. bestreed, gelijk ze reeds in 1692 uit naijver den bloei der Franeker Hoogeschool trachtte te verhinderen en in 1815 geheel vernietigde. — De stukken betrekkelijk de verkrijging dezer Amsterd. Hoogeschool zijn door mij verzameld en uitgegeven in de anonyme brochure: Het Amsterdamsch Athenaeum. Toestand, Hervorming, Adressen. Amst. 1876. (Jan.) 66 bl. 8⁰. — Voorzijde: het Amsterd. wapen met onderschr.: „Academia Amstelodamensis „in Ill. Athenaei locum successit Id. Octob. 1877;" waaromheen de symbolen der 5 Faculteiten. — Kz.: Godsdienst, regts de Geregtigheid, links de Waarheid. Door *J. P. Menger*. — Van deze gebeurtenis bestaat geene plaat.

7516 (**October.**) Afbeelding van den half afgebroken en geheel gesloopten muur, het laatste overblijfsel der 4 huizen, die, met de huizen der overzijde het vroegere Schapenplein bij de Munt, later Sophiaplein, te Amst. vormden. Photogr. br. 4⁰. — Bij den Heer J. W. Wurfbain.

Van deze 4 huizen, welke sedert de 1e helft der 18e eeuw (welligt reeds vroeger) hier gestaan hebben, is eene naauwkeurige en belangrijke afbeelding op een gezigt van de Muntsluis, in 2 br. fol. bladen, door *A. en H. de Leth* omstreeks 1725 uitgegeven. Ook een ander en kleiner in den Nieuwen Atlas van Amst. bij Fouquet.

7517 **1878. 9 Julij.** „De maskerade te Delft op 9 Juli 1878." — Afbeelding van den optogt, voorstellende den intogt van Willem VI, Graaf v. Holland, enz. in Utrecht, 1405. In 10 rijen, vijf en vijf naast elkaâr. Lith. door *H. Dilcher en Co* te Amst. br. 4°. Uit: Nederl. Magazijn.

7518 (**Nov.**) Ontwerp voor een nieuw Akademiegebouw, te plaatsen op de Ruine te Leiden, vervaardigd door de architecten E. en W. Mengelberg te Utrecht, en bekroond door de Nederl. regering. — 13 zeer fraaije photographiën van de voor-, zij- en achtergevels, plattegronden enz. alle br. 4⁰. — Met Toelichting in HS. v. de ontwerpers zelve. 6 blz. fol.
(1) Panorama v. h. geheele gebouw. — (2) Voorgevel. — (3) Hoofdingang. — (4,5) Achter- en zijgevels. — (6,7) Doorsneden Binnenplaats. — (8) Aula of Groot Auditorium. — (9,10) Opstanden v. h. gebouw. — (11—13) Plattegronden der verdiepingen.

Deze ontwerpen zijn onuitgegeven en niet in den handel.

Dit is de herleving van een denkbeeld, reeds in 1807 onmiddelijk na de ramp van Leiden gevormd, om op de Ruine het Akademiegebouw te plaatsen en dus geenszins een denkbeeld van dezen tijd, gelijk dikwijls beweerd is. — Zie ook N⁰ 5733.

In 1807 zijn blijkens het gezegde bij n⁰. 5733, bl. 64 hiervoor vele plannen ingeleverd, en eenige bekroond, die alle thans berusten in de Bibliotheek der Kon. Akademie van Wetenschappen te Amst. en in den Catalogus der Boekerij vermeld zijn: dl. II, bl. 28 n⁰ 5421 en 22.

De oorspronkelijke en bekroonde *teekening* in kleuren door *Westenhout c. s.* heeft tot opschrift: „Plan général de rétablissement de la partie détruite de ... Leiden en 1807, projetté selon les résolutions de 5 Mai et 13 Juillet 1807 par J. v. Westenhout, Thibault et A. v. d. Hart" hg. 53, br. 84 dm. gr. br. fol — Hierbij nog 2 br. 4° *teekeningen* in kleuren van den opstand en doorsnede enz. dezer gebouwen, nl. A. Bâtiment pour une Academie Royale de 240 sur 200 pieds de longueur avec deux ailes en forme de colonnades pour des marchands de livres, d'estampes etc. — B. Monument pour ... la mémoire de l'évènement de 12 Janv. — C. Place de promenade. D. Maisons particulières.

7519 **1879.** „Historische kaart van Amsterdam, door J. ter Gouw, waarop het „plan van Uitbreiding der stad, zoowel als de nieuwe spoorwegwerken, „handels- en aanlegkaden, enz. zijn bijgewerkt door A. J. v. d. Stok Jr." — Op deze belangrijke kaart is zoowel het eerste begin van Amsterdam, als de volgende vergrootingen, tegenwoordige staat en ontworpen uitbreiding, zoowel door nommers als door kleuren aangewezen. Lithogr. in kleuren van *Ellerman, Harms en Co.* Uitg: van C. L. Brinkman. gr. br. fol.

520 Nederl.-Indische kinderprenten. — „Gambar-Gambar akan Peladjaran dan Kasoekaän „Anak-anak dan Iboe bapanja. — Leiden. G. Kolff. (1879.)" br. fol. — Gelithogr. omslag, waarin 24 fraai geteekende en in kleuren gedrukte kinderprenten, gen⁰ 1—24, met afbeeldingen van kleederdragte, beroepen, zeden en gewoonten in, Nederl. O. Indië. Iedere afbeelding met 1 reg. Javaansch en Holl. onderschrift. (Naar de teekeningen van den Kol. v. h, Ind. leger *v. Rappard*) Lithogr. van G. J. Thieme. br. fol

1. Woning en huisbedienden.	12. Rijstmolen.
2. Politiebeambten.	13. Inlandsche muziekinstrumenten.
3. Bamboevoorwerpen.	14. Veldgedierte.
4. Boomen.	15, 18. Verschillende beroepen.
5. Inl. winkel- en kooktoestel.	16. Bezigheden.
6. Dorpwoning en omgeving.	17. Landbouw. (Buffels.)
7. Middelen van vervoer.	19. Postwezen.
8. Brand en bluschmiddelen.	20. Reiswagen.
9. Beteltuin, betelkaauwen, enz.	21. Vischverkoopers.
10. Koffiecultuur.	22. Tramway, schepen, enz.
11. Straatventers.	23, 24. Verschillende beroepen.

Daar deze platen de eerste zijn om door aanschouwelijk onderwijs de opvoeding in onze Indiën te bevorderen, verdienen ze aller aandacht.

7521 **29 Jan.** 300jarige Gedenkdag der Unie van Utrecht. — Monumentale voorstelling met den Holl. leeuw en pijlbundel in den Holl. tuin boven op een frontispies. In het midden de zaal van het Domkapittel te Utrecht, waar de eerste afgevaardigden den 28 Jan. 1579 de Unie teekenden; ter weêrszijden op een voetstuk Graaf Johan v. Nassau en Prins Willem I. Onderaan de afkondiging der Unie op het Stadhuis te Utrecht, den 29 Jan. 1579, tusschen een 16 reg. vers uit *Valerius Gedenckklank.* Fraaije lithogr. door *Tresling en Co,* uitg. van C. v. Bentum te Utrecht, Hg. 59, br. 44 dm. gr. fol. — Met afzonderlijke verklaring, 4 blz. 8⁰.

Door een aantal zamentreffende omstandigheden, vooreerst den plotselingen dood van Prins Hendrik, meer nog door de weinige belangstelling van het volk in deze wel belangrijke doch politieke gebeurtenis, maar allermeest wegens de vele voorafgegane nationale gedenkdagen en feesten, is deze 300jarige gedenkdag niet algemeen gevierd en slechts op sommige plaatsen herdacht. — Deze fraaije plaat was bestemd om bij eene algemeene viering in wijden kring verspreid te worden.

7522 (**15 Mei.**) Spotprent op het bedrog van L. Pincoffs te Rotterdam, Directeur der Afrikaansche Handelsvereeniging, die den 12den Mei aan Commissarissen erkende het kapitaal ƒ12,000,000 te hebben zoek gemaakt, en wien men tijd liet om den 15den naar Liverpool en verder naar Newyork te ontsnappen. — Een trekschuit: *de vliegende Hollander,* met vlag: *Afrikaansche Handelsv.,* waarin de sprekend gelijkende afbeelding van Pincoffs; links Rotterdam; bij de schuit een bootje, waarin zijn mededirecteur A. Kerdijk, dien hij beloofd had te zullen meenemen. Met onderschrift: „Vooruit!! en niet terug!!" en bovenschrift: „Verantwoording van 12 miljoen na 24 uur beraad." Lithogr. door J. H. br. fol.

NEDERLANDSCHE SPECTATOR, 1860 TOT 1878.

De plaat, die sedert Januarij 1860 bij ieder No. van het letterkundig Weekblad *De Nederl. Spectator* in 4°. verschijnt, is meestal eene (dikwijls geestige) satire op onzen politieken, vooral parlementairen toestand, soms op andere gebeurtenissen hier of buitenlands. Daar de platen op ons land toepasselijk eene niet onbelangrijke bijdrage vormen tot de geschiedenis der laatste 19 jaren, en in *De Spectator* niet uitgelegd zijn, volge hier de beschrijving en ontraadseling van allen. Deze moeijelijke taak was alleen te volbrengen door het ter leen ontvangen van een exemplaar dezer platen, waarop wijlen Mr. Abr. de Vries alhier bij verschijning meestal de hoofdpersonen enz. der voorstelling had verklaard, en door de welwillende hulp van de Redactie van dit Weekblad.

De platen zijn meest alle geteekend en op steen gebragt door J. M. Smidt Crans, enkele lateren door J. J. Mesker, doch over 't algemeen zijn de bedoeling en inrigting aangegeven door Leden der Redactie, inzonderheid door R. C. Bakh. v. d. Brink, v. Limburg Brouwer, Vosmaer, de Witte van Citters en anderen.

De niet beschreven No. hebben betrekking op het buitenland.

1860.

7523 **1.** Titelplaat. — De Nederlandsche Maagd met lans en vrijheidshoed houdt een fakkel: „Nederlandsche Spectator." Rondom allerlei allegorische voorstellingen.

7524 **2.** „Twee martelaressen van den vooruitgang." — Twee standbeelden tegenover elkaâr; links eene breijende Noord-Hollandsche boerin bij een stapel kazen, regts een Egyptisch vrouwenbeeld met de Sphynx. Op den achtergrond werklieden. — Op de ontworpen doorgraving van Holland op zijn Smalst en der landengte van Suèz.

7525 **3.** „Hoe men tegenwoordig in Nederland slaapt." — Een man ligt te bed, droomende van spoorwegen, concessiën, petitiën, enz. — Op de voorgestelde groote uitbreiding van het spoorwegnet in Nederl.

7526 **4.** Eenige studenten examineren 3 Professoren en geven aan Prof. M. de Vries voor zijn (aanstaand) *Woordenboek* den eersten graad, aan de beide anderen den 2en en 3en graad; achteraan wordt een Professor door een pedel weggebragt, nl. zakt. — Op de kritiek der Studenten over de Professoren in den Studenten-Almanak. Ontworpen (nl. aangegeven en geordonneerd) door R. C. Bakhuizen v. d. Brink.

7527 **5.** „De vrijheid van den humorist in Nederland." — Jan Klaassen (de *humor*) met staf enz. staat geboeid aan een paal; rondom eene omheining

van doornen en puntige staken; waarachter de gestelde magten (politieagent), de weldenkenden, kerk, enz. zich verschuilen.

7528 **6.** „Een letterheld, enz." — Een literator leest aan zijne vrouw de courant voor, waarin een berigt van eene buskruidontploffing te 's Hertogenbosch, waarom zijne echtgenoote hem terug wil houden van het Letterkundig Congres aldaar.

7529 **7.** „Stereoskopische afbeelding van de Eerste Kamer. (Het eene oogpunt „gekozen in Amsterdam, het andere in Rotterdam.)" — Links een Hollander met een geldzak opwaarts zwevende; regts eene oude schoonmaakster, die spoorwegen opruimt.

7530 **8.** „Illustratiën van Nederlandsche gedichten." — Een dichter met een lier onder den arm is op een ladder bij het nest van een ooijevaar geklommen, die hem iets in het oor fluistert. Onderaan een 6 reg. vers (van J. P. Hasebroek) uit den Musenalm. „Vergeet mij niet." 1860.

7531 **9.** „Aschdag. 1860." — In het midden een kok met potlepel in de hand eene aanspraak houdende (de Kock, Secretaris v. h. Kab. d. Konings); regts Mr. F. A. v. Hall, links Mr. H. M. Godefroi, met hoed op, en Baron v. Heemstra (een der negen-mannen van de Grondwetsherziening). Op het zoogenaamde Aschdag-ministerie van 2 Febr. — Ontworpen door Bakhuizen v. d. Brink.

7532 **11.** Twee afbeeldingen naast elkaâr; links een lid der Kon. Akad. v. Wetenschappen (Prof. W. Vrolik) naar de paalwormen ziende; regts wordt hij door dat gedierte aangevallen. — Op het ijverig onderzoek door dien Hoogleeraar naar de paalwormen.

7533 **13.** Het Bestuur der Kon. Akademie v. Wetensch., nl. de President Prof. J. de Wal, de Secretaris H. J. Koenen en R. C. Bakhuizen v. d. Brink, zitten aan een lange tafel; regts een verwersjongen tusschen 2 antiek gekleede personen (C. Leemans en L. J. Janssen). Met onderschr.: „Voor„stelling van den tot dusver onbekenden kunstenaar der onlangs ont„dekte muurschilderingen aan de Koninkl. Akad. v. Wetenschappen."

7534 **14.** „De laatste der muurschilderingen." — Een witte muur, met: *Kakade*(mie)en twee grove met teer geschilderde mansfiguren (portretten van Prof. de Wal en H. J. Koenen.) Dezelfde verwersjongen van de voorg. pl. die met dit kladwerk bezig was, vlugt voor een naderenden politieagent. — 13 en 14 ontworpen door R. C. Bakhuizen v. d. Brink.

7535 **15.** Een man met rijbroek en sporen, een hoorn in de hand en een groot papier met: „Rijschool. — Wij Burgemee(ster) — Vicit vim virtus," enz. onder den arm houdende, gaat naar de 2e Kamer en passeert een minister, die een rijzweep in de hand houdt (F. A. v. Hall). — Toespeling op de verkiezing van den Heer Tutein Nolthenius, vroeger Off. der Lanciers, Advokaat, Burgemeester van Apeldoorn en Haarlem, tot lid der 2e Kamer voor Hoorn. Hij werd gezegd deze plaats te bewaren voor den Minister v. Hall, die veel te paard reed.

7536 **16.** Gezigt op een plein te Rotterdam, waar men bezig is plaats te zoeken voor het op te rigten standbeeld voor den dichter H. Tollens. — Op de moeijelijkheden, die de plaatsing ondervond.

7537 **18.** „Eene eerste kennismaking. 27 April 1860." — Twee boksers; de regter get.: *Motie;* de linker vallende met een ministerportefeuille (nl. Min. v. Finantiën v. Hall.) — Toespeling op de motie van het Kamerlid W. M. de Brauw betreffende de uitsluitende concessie ter verbinding van den Haag met den Rijnspoorweg.

7538 **19.** „In memoriam." — Onderschrift van een portret, borstb. v. voren en regts van Mr. Is. da Costa, overleden 28 April 1860.

7539 **20.** „Eene tweede kennismaking, 11 Mei 1860." — Een kruideniers-winkel met toonbank, waarachter de winkelier (Min. v. Kol. Rochussen); regts treedt een politieagent (Baron v. Hoëvell) met masker (gelaat van Mr. Wintgens) binnen. — Doelt op de liberale motie van den Heer Wintgens, tot vaststelling van uitgifte der cultuurcontracten in Nederl. Indië bij de wet, welke motie Baron v. Hoëvell sterk ondersteunde.

7540 **21.** „Een klimaatschieter in functie." — Doelt op eene beschrijving in het werk van Kol. Weitzel, Batavia in 1858, blz. 151.

7541 **24.** „Hoe in 1860 de zomervermakelijkheden in Nederland geopend werden" nl. al rillende, in winterjassen, enz. — Toespeling op den kouden voorzomer in 1860.

7542 **25.** De Amsterdamsche maagd, een gestoofde *kool* aanbiedende aan den Minister Rochussen, van wien een poolvaarder (Poolman) zich verwijdert. Met 4reg. vers (van J. Tideman): „Zie, Aemstels stedemaagd," enz. — Op de verkiezing tot lid der 2e Kamer voor Amst. van den liberalen Heer S. Cool tegenover den Heer Poolman, vriend van den minister Rochussen.

7543 **26.** „Bij de opening van het badsaizoen." — Gezigt op een Hollandsche badplaats, vertoonende een fraai visschersvrouwtje en twee dames. Met 4 reg. vers (van J. Tideman): „Wanneer gij dit tafreel," enz. Satire op de nieuwe modes (crinolines) in tegenstelling met het oud Nederl. kostuum.

7544 **27.** Een heitoestel, waarvan de steunpalen zijn: „Grondwet — Publieke „Opinie — Drukpers," en het heiblok: „Verslagen — Spoorwegen — „Slavernij," wordt neêrgelaten door eenige mannen, waarbij Thorbecke, v. Hoëvell, v. Eck op een paal met twee koppen (Rochussen en v. Hall). „Met vierreg. vers: Heeft men dit edel paar," enz.

7545 **28.** De uitgever A. C. Kruseman van Haarlem rijdt op een stokpaardje naast een dichter, op Pegasus met een kwitantie van *f* 56, — en ontmoet de geesten van Kenau Hasselaar, Tesselschade en Maria v. Utrecht, Oldenbarnevelds weduwe. — Doelt op zijne uitgave „Historische vrouwen. „Dichterlijk album," waarin geene Nederl. vrouwen waren opgenomen.

7546 **30.** „N° 2111 van het bureau van 's Rijks wandelstokken en bloempotten, „bij afwezigheid van den chef." — Doelt op den lediggang der ambtenaren aan de ministerieele departementen bij afwezigheid van den hoofdreferendaris. — Ontworpen door M. P. Lindo.

7547 **31.** „Normaal breischool. (Taak: Spoorwegnet.)" — De Nederl. leeuw, als naaischoolhoudster, zit met zeven kleine leeuwtjes om zich heen een net te breijen. — Omdat het spoorwegnet ten gevolge van provincialen naijver op zeven plaatsen te gelijk moest worden aangevangen.

7548 **32.** De Haagsche ooijevaar staat weenende bij een spoorbaan. Met 5 reg. vers: „Wat mag de reden zijn," enz. — Toespeling op de rigting van den spoorweg, die den Haag met het spoorwegnet verbinden zou.

7549 **33** en **34**. „Herinnering aan het algemeene muzijkfeest te Arnhem, „Aug. 1869." — Tooneelen uit de verschillende aldaar voorgedragen oratoriën.

7550 **37**. De Belgische leeuw zijn visitekaartje afgevende bij den Nederl. leeuw. — Op de feesten bij het oprigten van Maerlant's standbeeld te Damme en het letterkundig congres in den Bosch.

7551 **38**. Onaangename gevolgen van het slechte weder." — Onverwachte en vervroegde tehuiskomst van een echtpaar, dat de dienstboden aan tafel smullende bezig vindt.

7552 **39**. „Boogschutterijen." — Optogt van een Hollandsch boogschuttergezelschap. — Satyre op die verouderde instellingen.

7553 **40**. „Aanneming van het adres van antwoord op de troonrede, 26 Sept „1860. (Groote Verzoendag.)" — Links Rochussen en v. Hall, wien v. Hoëvell wat al te krachtig de hand drukt; achter dezen andere leden der 2e Kamer.

7554 **41**. De Nederl. maagd zit verkleumd bij de kagchel, en heeft reeds de helft van haar speer verstookt, terwijl de Nederl. leeuw naast haar op 4 warme stoven zit. — Toespeling op de belasting op de steenkolen.

7555 **42**. Een schilderij voorstellende een bevallig landmeisje leunende tegen een heuvel, gestempeld en dus ontsierd met een zegel van 50 ct. — Op het Zegel op de dagbladen, enz.

7556 **44**. „Een blik op het nieuwe Ministerie van Koloniën." — Rochussen staat als een tweede Mozes op Nebo, te staren naar het in aanbouw zijnde gebouw voor het Min. v. Koloniën in den Haag.

7557 **45**. Gezigt in een straat met vele kussende paren. — Op het arrest van den Hoogen Raad van 9 Oct. betreffende eene omhelzing op den openbaren weg te Eemnes.

7558 **46**. Mr. H. M. Godefroi, Minister van Justitie, beproeft met een polsstok, get.: „Regterlijke Inrigting," over een water te springen, waarin reeds de ontwerpen van Rosenthal, Donker, Strens, Boot en v. d. Brugghen verdronken zijn. Mr. Wintgens tracht den polsstok tegen te houden.

7559 **47**. Een invalide, een oude grenadiersschako dragende, een oude dame met een steekhoed, een schooljongen met eene teekening, enz. bieden die voorwerpen aan de Commissie der Kon. Akademie tot het opsporen van overblijfsels der vaderlandsche kunst, enz.

7560 **48**. Godefroi is behouden aan de overzijde bij de 1e Kamer aangeland. Wintgens ligt aan de andere zij met zijn advies in het water. Pendant van N° 46. — Op de aanneming der Wet op de regterlijke inrigting en de oppositie van Mr. Wintgens.

7561 **49**. De Minister v. Hall, als een goochelaar, twee bekers opligtende, waaruit Godefroi en v. Heemstra te voorschijn komen. — Op eene zinsnede in zijne Redevoering in de 2e Kamer van 26 Nov., waarbij hij zich tot groote verdienste rekende, die beide mannen in één Ministerie gebragt te hebben.

7562 **50**. „Travaux forcés à perpétuité." — De Nederl. leeuw staat als galeislaaf, gem.: *T F* met twee kogels aan zijne voeten, get.: *Spoorwegen* en *Waterwegen*, op een schop geleund. — Doelt op de groote spoorweg-

werken en die tot verbetering der waterwegen naar Amsterdam en Rotterdam.

7563 **51**. „De Kerstboom voor de Tweede Kamer in December 1860." — Dordrecht, N. Brabant, Groningen, enz. dansende om den kerstboom, prijkende met een regtbank, spoorweg, kanaal, St. Agatha-klooster, ridderkruizen, enz.

1861.

7564 **1**. Een groote sneeuwpop, die door een straatjongen met sneeuwballen geworpen wordt. — Op de vergankelijkheid van het ministerschap; een Min. v. Koloniën van sneeuw zou het onder harde vorst eenige dagen kunnen uithouden.

7565 **2**. Vier afbeeldingen, twee naast en onder elkaâr, ieder met 2 of meer reg. vers. — (*a*) Een koffieplantende Javaan. — (*b*) Suikerriet. — (*c*) (Suiker-)kontrakt. — (*d*) Vrije arbeid. — Op suikerkontrakten en vrijen arbeid in O. Indië.

7566 **3**. „Eene zitting van de Tweede Kamer, waarin het Ministerie hulp „zoekt bij het Spiritisme." — In het midden de draaijende ministertafel; op den achtergrond 2 geesten, op wie Jhr. de Casembroot, Min. v. Oorl., een pistool afvuurt; regts Mr. v. Eck, eene rede houdende, en Minister v. Hall wegstappende; links Thorbecke, den bezwijmden v. Hoëvell ondersteunende.

7567 **4**. „Een hooge vlugt zonder standpunt." — v. Hall, een vlieger *Buitenl. Zaken*, in de gedaante van een man (v. d. Goes v. Dirksland) oplatende.

7568 **6**. „Een vastenavondgrap of een bal masqué in de groote wereld." — v. Hall als Pierrot, den Heer v. d. Goes v. Dirksland als Minister (v. Buitenl. Zaken) verkleedende. De sleutel op den rug van den Heer v. d. Goes v. Dirksland doelt op zijn Kamerheerschap als eenige aanspraak om minister te worden.

7569 **7**. De ijsboot *Brouwershaven* stoomt tegen een ijsdam met het gelaat van v. Hall; regts de Nederl. maagd, het werk toejuichende.

7570 **9**. „Laatste bedrijf; laatste tooneel." — Aftreding van den Minister v. Hall, op een heuvel staande; regts rijdt de Heer v. Foreest, lid voor Alkmaar, op eene koe, hetwelk doelt op eene door hem gehouden oeconomische rede, waarin de hypothese voorkwam: „Gesteld, er was slechts „ééne koe."

7571 **10**. „Wat er van het Aschdag-ministerie overbleef." (Zie N⁰ 7531.) — Spotprent op de aftreding van het ministerie v. Hall. In het midden een voetstuk, get.: „Op Aschdag geboren, Tot asch wedergekeerd," waarop een doofpot staat; rondom hangen de ministerieele galarokken, enz.

7572 **11**. „Uit de ministerieele krisis." — Een cotillon; in het midden de Nederl. maagd, achter wier stoel Rochussen en de Casembroot? uitsteken als reeds afgewezen; links een kok (Jhr. de Kock, Secretaris v. het Kabinet des Konings), haar vragende, wien hij nu voorstellen moet; achter hem Thorbecke; regts eene rij jongens (de conservatieve partij, N⁰ 1 Dr. A. Vrolik, enz.)

7573 **12**. „Uit de keukenwereld." — Twee afbeeldingen naast elkaâr. (Haagsche dienstboden-spreekwijzen.)

7574 **13**. „Het groote blinde-koetje-spel, of het ministerie zonder hoofd, bezig „de Kamer het hoofd te bieden." — In het midden staat een manneken zonder hoofd, in ministerieele kleeding, als blinde koe; daaromheen de leden van het Ministerie na de aftreding op 23 Januarij 1861 van v. Hall, die zich verschuilen of vlugten; links Thorbecke en v. Hoëvell.

7575 **14**. „Twee ingezonden ontwerpen voor de watersnood-medaille." — Spotprent op het voornemen tot slaan van eene medaille op de weldadigheid na den watersnood bewezen.

7576 **15**. De wet op de regterlijke organisatie van Godefroi, wachtende op de behandeling in de 1e Kamer. — Gezigt in een barbierswinkel, alwaar een heer (Godefroi) aan éénen kant geschoren door de Tweede Kamer die heengaat, en aan de andere zijde ingezeept, zit te wachten op den barbier (de Eerste Kamer) die zijn scheermes aanzet.

7577 **16**. „Restauratie van het Haagsche plein." — Een plein met 2 gebouwen met vele vensters, als voor een kippenhok, verbonden door een middenstuk met groote poort, als hondenhok bruikbaar. Satire op de bouwplannen van den architect W. N. Rose voor het Min. v. Kol., Justitie en van den Hoogen Raad. Ontworpen door en met onderschriften van Mr. P. A. S. v. Limburg Brouwer.

7578 **17**. „Uit de maagdelijke wouden der Nederlandsche politiek." — Een groot spinneweb in een bosch; links staat een suikerbrood; regts liggen eenige ministerieele portefeuilles los op den grond. Onderaan eene 5 reg. verklaring. Ontworpen door v. Limb. Brouwer.

7579 **18**. „Na de trekking van de watersnood-loterij." — Een invalide met afgeschoten beenen krijgt een paar laarzen, een jood draagt een ham, een bewoner van een klein bovenhuis heeft de groote schilderij van Verboeckhoven getrokken, enz.

7580 **19**. „Indruk der inwijdingsrede op de liberale partij." — Baron v. Zuylen staande en sprekende als Minister-premier (ministre-orateur) achter de ministertafel. Regts vallen de leden der liberale partij, waaronder Thorbecke en v. Hoëvell van verbazing op den grond.

7581 **20**. „Haagsche kermis." — Gezigt van eene acrobatenvoorstelling; links Thorbecke staande op een juk (van beginselen) gedragen door de Nederl. maagd; regts v. Zuylen zwevende op een ladder die op het voorhoofd van Rochussen staat en zijn juk op den schouder dragende. — Toespeling op de door Baron v. Zuylen in de 2e Kamer gehouden redevoering over het dwangjuk der beginselen.

7582 **21**. „De bangste nacht van een bouwmeester." — Regts de bouwmeester (uit de opera Charles VI, tooneel uit het 4e bedrijf), links de geesten van Oldenbarneveld, Willem den Zwijger en Graaf Willem II. Op den achtergrond de Loterijzaal op het Binnenhof in den Haag, die thans gerestaureerd zou worden door W. N. Rose.

7583 **22**. „De watersnood, als een der hoogstaangeslagenen van de inwoners „van het rijk, verlangt zitting in de 1e Kamer." — De watergod staande bij den ingang tot de 1e Kamer. Ontworpen door Bakhuizen v. d. Brink.

7584 **23**. „Regterlijke inrigting, N° 3." — (Zie pl. N° 46 en 48 van 1860.) — Links dezelfde voorstelling als op N° 48, behalve dat de Heer Godefroi

thans aan de andere zij der schutting, 1e *Kamer*, gezien wordt. Regts de Heer Godefroi uitrustende; in het verschiet de tempel v. h. Regt.

7585 **25.** „Twee kapers op de kust." — Gezigt aan het strand van Scheveningen. — Links eene dame die gaat baden; regts 2 ruiters naar haar turende. Toespeling op de minister. missive van 15 Junij 1861 omtrent de kaapvaart.

7586 **26.** „Werkzaamheden der Tweede Kamer." — Op den voorgrond eenige Kamerleden, zich in de zon koesterende: links op den achtergrond 2 militiens en 2 badgasten, waarbij Thorbecke. — Toespeling op het niet werken der Kamer.

7587 **27.** De Nederl. maagd eenige knielende Javanen in de hoede van den nieuwen Gouverneur-Generaal (Sloet v. d. Beele) aanbevelende.

7588 **28.** „Op de tentoonstelling." — Twee heeren bewonderen het portret eener jonge schoone dame, terwijl 2 oude leelijke dames meenen, dat die bewondering haar geldt.

7589 **29.** „De militiewet verbeterd." — Twee afbeeldingen boven elkaâr. Toespeling op het verlagen van de lengtemaat, vereischt om militien te zijn. In de bovenste afdeeling het lid der Kamer de Bieberstein.

7590 **30.** Twee jongens twistende over den rang hunner vaders, die beide ministers geweest waren. — De pointe is het groot aantal ex-ministers in Nederland, die daarna in den Raad v. State benoemd worden.

7591 **32.** „De militiewet." — Links de militien vóór hij de 2e Kamer betreden heeft: regts nadat hij die geplukt en gehavend verlaten heeft en bij de 1e Kamer aanschelt.

7592 **34** en **35.** Één plaat. — „De ware band tusschen Noord en Zuid." — Apollo de Nederl. maagd voorstellende aan de Antwerpsche stedemaagd. Doelt op de Antwerpsche kunstfeesten.

7593 **37.** „Plegtige optogt der karreweitjes voor de Staten-Generaal in de nieuwe „zitting." — Drie afbeeldingen onder elkaâr met wetsontwerpen, enz.

7594 **38.** „Nagekomen karreweitjes voor de Tweede Kamer door de troonrede „aangebragt." — 3 Afbeeldingen onder elkaâr. Pendant en vervolg van de voorg. plaat.

7595 **39.** Twee afbeeldingen naast elkaâr; links een korinthisch kapiteel; regts eene voorstelling hoe het ontwerp ontstaan is van den gevel van het gebouw voor den Hoogen Raad (een jongen, zeepbellen blazende in eene kom.) Parodie op Rose's bouwwerken.

7596 **40.** „De nieuwe journalistiek in de Residentie." — Twee kwakzalvers (waarvan een de Heer Lion?) ieder met een groot bord, get.: „Dagblad „van Zuid-Holland," enz. en „Nieuw Dagblad van 's Gravenhage," (van J. W. Holtrop c. s.) staande op een wagen, omringd door vele toeschouwers. — Op de oprigting van die 2 dagbladen, met veel ophef aangekondigd.

7597 **41.** Afbeelding van een spoortrein, die door mannen met balanceerstokken in evenwigt gehouden, langs een luchtdraad van Woerden naar Leiden stoomt. — Op de bezwaren van Rotterdam tegen de onteigeningswet voor den spoorweg Leiden—Woerden (eerst tot stand gebragt in 1878).

7598 **42.** „Gesprek bij het standbeeld van Willem den Zwijger." — Op de verjaging van den Koning van Napels.

7599 **43.** „Nederlandsche wintervermakelijkheden." — Spotprent op Nutsvoorlezingen, enz.

7600 **44.** De Minister v. Zuylen, als schoenmaker een groote laars in de hand houdende. Aan den muur hangt eene kaart: *Italia.* — Op de erkenning van het Koningrijk Italië door Nederland?

7601 **45.** Een bootje, geroeid door één matroos, brengt een Gouverneur-Generaal van de reede van Batavia weg, terwijl hem een kruis nagezonden wordt. — Toespeling op het ontslag van den Gouv. Gen. Pahud.

7602 **46.** „Een tafereeltje uit de crisis tusschen de Ministers van Koloniën en „van Buitenlandsche Zaken." — Jhr. J. Loudon als Zeeuwsche boer, Baron v. Zuylen als boerinnetje gekleed in de bekende voorstelling der schilderij van Adolf Dillens.

7603 **48.** „De Novemberstormen." — Links en regts blazen het ministerie en de 2de Kamer het schip van staat, Koloniën en verschillende wetsontwerpen, betreffende de Delftsche Akademie, spoorwegen, den bouw der Loterijzaal, enz. over de golven der politiek.

7604 **49.** „Na lectuur van de redevoering van den Minister van Koloniën." — Loudon aan zijn bureau zittende, ontvangt 3 verontwaardigde Indische oud-gasten.

7605 **51.** „De nieuwe koloniale oppositie." — Bovenaan een suikercontractant als Tartuffe, makelaar Droogstoppel, Basile en Figaro. Onderaan een Holl. vers in 4 vierreg. coupletten.

7606 **52.** „Staatsbegrooting voor 1862, Ve Hoofdstuk." — Een boom waarvan de meeste takken afgehouwen zijn en op den grond liggen, alle met opschriften. In den boom hangt een vogelkooi (gebouw voor den Hoogen Raad) en een vogelnestje (Nederl. Woordenboek). Doelt op de talrijke aangenomen amendementen in de Tweede Kamer, waardoor de begrooting van den Minister van Heemstra (toch in zijn geheel ten slotte verworpen) gekortwiekt werd. Alleen 't Gebouw en 't Woordenboek werden gespaard.

1862.

7607 **1.** „Iets van wat het jaar 1862 belooft." — (Nederl. Woordenboek van de Vries, Haven v. Holland op zijn smalst, enz.)

7608 **2.** „Uit de ministerieële crisis." — de Kock, Secretaris v. h. Kabinet des Konings, roept als in de opera Robert le Diable eenige afgetreden ministers uit hunne graven op, nl. v. Hall, Thorbecke, v. Bosse, enz.

7609 **3.** „Wat de regering weerhoudt een wetsontwerp in te dienen." — (Alle Ministers luijeren, spelen schaak, enz.)

7610 **4.** Uit de ministerieele crisis." — Tafereel op het ijs. De Kock bij het tafeltje houdt Thorbecke staande; Olivier rijdt beentje over; in het midden Loudon rijdende; op den voorgrond v. Heemstra op het ijs gevallen; regts aan den stok Godefroi en Casembroot; in 't verschiet v. Hall.

7611 **5.** „De schoone slaapster in het bosch." — De Nederl. maagd door Thorbecke gewekt. — Op het optreden van zijn kabinet.

7612 **6.** „Het afgetreden ministerie." — Jhr. de Casembroot, Loudon en Godefroi staan bij een schouwburgbureau en krijgen contramarken (dat is: kunnen weerom komen); v. Heemstra en Tets v. Goudriaan kunnen geen contramarken meer bekomen (en dus niet weerom komen).

7613 **7.** „Het nieuwe ministerie. Ouverture." — Thorbecke speelt 1e viool; Olivier de violoncel; Betz de waldhoorn; Meeussen de fagot; Gen. Blanken de pauken; Huyssen v. Kattendijke de dwarsfluit.

7614 **8.** Is nooit verschenen.

7615 **9.** „De commissie voor de enquête omtrent de Nederl. marine vangt „hare werkzaamheden aan." — Links te paard P. Blussé, regts Generaal Delprat; 2 leden probeeren een scheepje in eene waschtobbe, enz.

7616 **10.** „Gevaarlijke steeple chase als men een jong paard rijdt." — Baron v. Zuylen vliegt over den kop van zijn paard heen; Fransen van de Putte spreekt hem waarschuwend toe.

7617 **11.** „Oostersche redenering." — Op de heerendiensten en het conservatieve regeringsstelsel in Java.

7618 **12.** „Hoe de *Cycloop* daartoe afgezonden, den weerspannigen Burgemeester „van Urk bemagtigt." — Het stoomschip *de Cycloop* was afgezonden om kracht bij te zetten aan de vervolging tegen den aangeklaagden Burgem. v. Urk.

7619 **13.** „Twee idealen van een hooggeleerden medewerker aan de Utrecht-„sche Courant." — Prof. G. W. Vreede ziet Napoleon door zijn geschrift verslagen voor zich liggen en wacht op den achter hem hangenden ministerieelen rok van Buitenl. Zaken.

7620 **15.** „De twee waterquaesties in België." — België, de Maas aftappende, tracht aan den Scheldegod den *tol* uit den mond te halen.

7621 **17.** „Proeven van Haagsche bouw- en restauratiekunst." — De societeit: de Place-Royale bij de Gevangenpoort, en de St. Jacobskerk (door schoorsteenen omgeven).

7622 **19.** „1 Mei, verhuisdag." — Het mislukte verwarmingstoestel van het Depart. v. Koloniën naar het Invalidenhuis Bronbeek bij Arnhem gebragt.

7623 **20.** Model van een gedenkpenning ter gelegenheid van het vereenigen der Departementen van Eerediensten met Justitie en Buitenl. Zaken, tijdelijk door één minister beheerd, nl. de oude guldensmunt, waarop de Bijbel vervangen is door *Kerk-Regl.*, de Godsdienst door *Justitie* en het *Hac nitimur* weggelaten.

7624 **21.** De Minister v. Buitenl. zaken v. d. Maesen de Sombreff springt als Wilhelm Tell, uit de boot, het met België gesloten tractaat over de Maas-aftappingen verwerpende.

7625 **22.** „De kiezersverlegenheid." — Regts op een stellage staan v. Heemstra, Rochussen en v. Hall, te vergeefs de kiezers wenkende; op den voorgrond zoekende kiezers, achteraan onwillige candidaten.

7626 **23** „Militaire hierarchie van onderen-op in Indië." — Doelt op een voorval te Batavia, waarbij een officier door jongere officieren gedwongen werd zijn ontslag te nemen omdat hij niet geduelleerd had.

7627 **24.** „Nederl. Maagd: Mijne heeren, weest welkom;" enz. — Het Japansche gezantschap op theevisite bij de Nederl. Maagd.

7628 **25.** „Wat zal er worden van het regt der parlementaire vrijheid van „spreken." — Op eene uitdaging van een lid der 2e Kamer door een persoon buiten de Kamer.

7629 **26**. Een koloniaal debat in de Eerste Kamer op 21 Junij 1862." — De Min. v. Kol. Uhlenbeck als Heer Jobs voor de examinatoren, volgens de plaat van de Jobsiade.

7630 **28**. „Op-togt." — Eene brandende kaars (Delftsche Akademie) die afloopt door den togt van tegen elkaâr openstaande deuren. — Op den optogt der studenten en den waren toestand van die Akademie.

7631 **29**. „Vreugdebedrijven onder de *oudgasten* over de benoeming van een „gevreesde Indische specialiteit." enz. — Op de benoeming van v. Hoëvell tot Lid van den Raad v. State, waardoor hij ophield lid der Kamer te zijn.

7632 **30**. „De laatste dag van een veroordeelde." — Iemand veroordeeld naar de baden te gaan.

7633 **31**. „Afschaffing van de slavernij" in Suriname. — Een neger met brandende lampions behangen, als: „Huldeblijk aan de 1e Kamer."

7634 **32**. „De moderne Orfeus." — Aan Thorbecke ontzinkt zijn geliefde viool op het zien der schilderij van Verboeckhoven. — Op den duren aankoop door de Nederl. regering van diens schilderij: Aanval v. wolven op paarden.

7635 **37**. „Opening van de jagt en de kamer." — Groen v. Pr. jaagt op den faisant (Thorbecke).

7636 **39**. „Kunst is geen regeringszaak." — Asschepoester (de kunst) zittende bij den haard. — Op Thorbecke's weigering om de kunsten aan te moedigen door aankoop van schilderijen, enz.

7637 **41**. „Hoe de goê-gemeente in de war raakte toen de Minister van finan-„tiën van eerste levensbehoeften sprak." — Op de afschaffing der accijnsen op de brandstoffen en zeep.

7638 **42**. „Amsterdam in 1853 — Doorgraving van Holland op zijn smalst „Amsterdam in 1862." — In 1853 bij de Aprilbeweging had Minister Thorbecke gezegd dat de hartader des lands (Amsterdam) flauwlijk klopte; thans wordt dat jaar doorgeschrapt en vergeten voor de belangstelling, door den Min. in het kanaal door Holland op zijn smalst betoond.

7639 **44**. „Nog een verhoor van „een deskundige" door de Commissie ... be-„last met het houden eener enquête omtrent de zeemagt," enz. — De geest van de Ruiter verschijnt aan de Commissie en verwijt haar flauwhartigheid.

7640 **46**. „De Nederl. Spectator brengt bij deze ter kennis ... dat de jaar-„letter voor den Herijk der Kunsten en Wetenschappen over ... 1863 „zal bestaan in de letter T." enz. Links de Wetenschap, regts de Schilderkunst staande, beide wrevelig over hun brandmerk T. (nl. gesmaad door den Minister Thorb.) Ontworpen door R. C. Bakhuizen v. d. Brink.

7641 **48**. „De oppositie van zekeren Oud-Minister tegen zijn opvolger." — v. Heemstra of Rochussen? blaffende tegen de maan (nl. niemand).

7642 **49**. Thorbecke als „Sinter Klaas in de Tweede Kamer." — Middenin Thorbecke; meer naar voren Groen v. Pr. een koek dragende, met het opschrift: „mijnen ouden vriend." nl. Thorbecke; v. Hall krijgt niets; Heemstra een gard; de Amsterdamsche en Rotterd. waterwegen spartelen zaam in een badkuip.

7643 **50**. „Eerste hulde van de regering aan de kunst." — Thorbecke past Asschepoester (de kunst) het glazen muiltje aan. — Doelt op de subsidie van *f* 4000.— voor den aankoop van schilderijen op tentoonstellingen.

7644 **51**. „Zullen deze kemelen door het oog der naald kunnen?" — Doelt op de behandeling der begrooting, hoofdstuk Oorlog en Koloniën en het ontwerp tot doorgraving van Holland op zijn smalst, door de Eerste Kamer.

7645 **52**. „Het consigne voor het Nieuwe Jaar." — Thorbecke lost als korporaal het oude jaar af en geeft de wacht aan 1863, met last, om op Koloniën te letten. — De Eerste Kamer had de begrooting van Minister Uhlenbeck verworpen.

1863.

7646 **1**. „Nieuwejaars heil- en zegenwensch van de gezamentlijke klapwakers „van de pers." — Navolging van een oude nachtwachtsprent, waaronder een geestig vers met politieke en literaire toespelingen.

7647 **2**. „Koloniale politiek der oud-gasten." — De aanbidding van het gouden kalf. — Doelt op de bijdragen van Indië aan de Nederl. schatkist, en misschien op de redevoering van Betz over het batig slot. — Ontworpen door v. Limb. Brouwer.

7648 **4**. „Weerkundige waarnemingen in het Meteorologisch Instituut te „Utrecht." — Prof. Buys Ballot op zijn studeerkamer zittende, wordt door een ooijevaar aangesproken over zijne niet vervulde weervoorspellingen.

7649 **5**. „Eene nieuwe methode om te komen tot de waarheid, aan de jonge „theologen te Leiden gepredikt." — Der studenten gewoel en strijd om tot de waarheid door te dringen. Toespeling op de toespraak van Prof. Rauwenhoff te Leiden.

7650 **6**. „Eene redevoering in de Belgische kamer." — Een Belgisch afgevaardigde, de Vr..., een eend (den Scheldetol) vermoordende, terwijl het schaap (de Maas) al half geschoren is.

7651 **7**. „Nieuwe verlichting in Utrecht." — Een chassinet, *Moderne Orthodoxie*, verlicht door ééne kaars, waarbij een domper. — Op de benoeming van J. J. v. Oosterzee tot Theol. Prof. te Utrecht.

7652 **8**. „Een vastenavond-vertooning." — Eenige personen, waaronder een met een vlag: „1813. Gedenkteeken Hersteld Nederland," zijn bezig zich te maskeren. Doelt op Regout c. s. de *protectionisten*, die zich van de leiding der aanstaande Novemberfeesten wilden meester maken. — Eene Haagsche ijzerfabriekfirma, Hotz en van Coeverden van de fabriek de Prins v. Oranje, had zich aan 't hoofd gesteld.

7653 **10**. Fr. v. d. Putte bestuurt als Minister van Koloniën den wagen, getrokken door *Vrije arbeid* en *Gouvernementscultuur*.

7654 **11**. Middelbaar Onderwijs zit in den spoorwagen zeer eng tusschen Hooger en Uitgebreid Lager Onderwijs. — Op de beperking van het Middelbaar Onderwijs door de beide anderen.

7655 **12**. „Amende honorable." — De ooijevaar bekent aan Prof. Buys Ballot dat zijne weersvoorspelling toch bewaarheid is. (Zie N⁰ 4.)

7656 **13**. „Het waardigste gedenkteeken ter herinnering aan het herstel van „Neerlands onafhankelijkheid in 1813." — Een standbeeld voor G. K.

v. Hogendorp in een tempel met de namen van v. d. Duyn v. Maasdam en v. Limburg Stirum.

7657 **14.** „Een heele lieve soirée! chåârmant." — Spotprent op de verwarring, ontstaan op een bal, door de Haagsche jeunesse dorée aan de diplomatie etc. gegeven in de zaal der Teekenakademie, die ondanks de tegenwerking van het bestuur en anderen daarvoor was afgestaan; de zaal vloog in brand. Vooraan regts in een hoek de Dood vioolspelende. — Ontworpen door Jhr. Mr. J. K. J. de Jonge?

7658 **15.** „De Nederl. Maagd hare aanteekeningen van 1813 sorterende." — Toespeling op de aanstaande Novemberfeesten. Zij werpt de afgedane zaken (Bezwaren van da Costa, Letteroefeningen, Amortis. Syndic. enz.) in den snippermand.

7659 **16.** „Effectenhoek te Amsterdam." — De Amst. Beurs waar de aandeelen Kanaalmaatschappij onverkoopbaar zijn.

7660 **17.** Zinneprent op de hernieuwde indiening van de Wet op de Tienden bij de Eerste Kamer, welke reeds tweemaal verworpen was.

7661 **18.** „Hoe een lid der sub-commissie te Rotterdam een gedenkteeken „voor 1813 wenscht." — Een groote taart op een pedestal. — Spotprent op een gezegde van een Rotterdamsch Raadslid in de vergadering der Rotterd. Subcommissie van 20 April.

7662 **19.** „De Gids van November 1861 tot Mei 1863." — Lord Strafford knielende voor Mylady Carlisle, die hem eindelijk na 19 maanden wachtens executeren laat. — Op den roman van H. J. Schimmel, getiteld: Milady Carlisle, gedurende 19 maanden in de Gids geplaatst.

7663 **20.** Toespeling op de verordening van den gemeenteraad van 'sHage, van 28 April 1863, betreffende het mishandelen van ezels. Afbeelding van een Haagsch politieagent. — Ontworpen door Bakhuizen v. d. Brink.

7664 **22.** „Een voorspel van het herinneringsfeest." — De Nederl. maagd geesselt met de roede van *wantrouwen*, *antipathie* enz. een grooten dog, die een stuk vleesch get. 1813 vasthoudt. — Zinneprent op het wantrouwen tegen Mr. d'Engelbronner, als Secretaris der hoofdcommissie voor de Novemberfeesten.

7665 **23.** „De concurrentie van de drie monumenten, die thans „loopende" „zijn." (Monument voor 1813, voor Vondel en vóor den Hertog van Saxen-Weimar.) Ontworpen door Bakhuizen v. d. Brink.

7666 **24.** „Het jongste koloniaal debat in de 2e Kamer." — Fr. v. d. Putte als matroos maakt het dek schoon (Schoon schip maken), terwijl Groen v. Pr. op de verschansing de wijk neemt.

7667 **25.** „Antecedent voor de Eerste Kamer." — De ooijevaar (Minister v. Kol.) en de kikvorschen. — Zinneprent op de doortastende maatregelen van Fr. v. d. Putte als Min. v. Kol.

7668 **26.** „Amsterdam en de doorgraving." — Toespeling op de bezorgdheid van sommige Amsterdammers voor het hooge tij, na het doorgraven van Holland op zijn smalst of zinspeling op de onwaarschijnlijkheid van het gelukken der doorgraving of althans op den langzamen voortgang der zaak.

7669 27. „Aanneming der begrooting van koloniën." — Franssen v. d. Putte als Simson de poorten van Gaza (de 1e en 2e Kamer) op zijn nek dragende.

7670 29. „De medewerkers aan den Nederl. Spectator nemen vacantie." — Afbeelding van verschillende touristen, die naar Wiesbaden, den Rijn, enz. gaan.

7671 30. „De geest der eeuw." — De moderateurlampen en kaarsen moeten wijken voor de petroleumlampen. — Ontworpen door H. Verster.

7672 31. „Ykkantoor voor ambtenaars." — Prof. Vreede met een ijktoestel in de hand beveelt de door hem geijkte leerlingen in de Utrechtsche Courant aan tot het bekleeden van allerlei posten.

7673 32. „Dolce farniente van den Scheldegod.' — De Scheldegod zit als een matroos in een luijerstoel, aan den oever der Schelde. — Zinneprent op den afkoop van den Scheldetol.

7674 34. „Eene Nederlandsche meeting." — Spotprent op het zendingsfeest te Wolfhezen; eene geheele familie buigt voor een dominé; anderen preeken, enz.

7675 35. „Bijdrage ter metalen tentoonstelling." — 1. Masker voor voorstellers van motiën. 4. Harnas voor een liberaal Minister v. Koloniën enz. 6. Nederl. Maagd door Prof. Vreede aan Napoleon III geschonken.

7676 37. Zinneprent op het Nationaal muziekfeest in den Haag in de loterijzaal gegeven ten bate van de oud-krijgers, hetgeen weinig opbragt.

7677 38. Spotprent op de oprigting van de vele handelsbanken, waarbij: de Rotterd. bank, Rotterd. bankassociatie, enz.

7678 39. „Opening der Kamer. — De interpellatie-*hen* aan het broeijen." — Eene hen, de talrijke interpellatiën, bij de opening der 2e Kamer aangekondigd, uitbroedende.

7679 40. „Berigten uit Japan." — Zinneprent op de flinke houding der *Medusa* (onder bevel van Jhr. de Casembroot) in de wateren van Japan.

7680 41. „Nieuwe belastingplannen." — Twee drinkebroers in een herberg, de voorgestelde verhooging van de belasting op de jenever en suiker afkeurende, tegenover de opheffing van die op de brandstoffen.

7681 42. „November jubilé 1863." — Links een mast met ridderorden waartegen een opklimt. — Op de hoop en begeerte naar eene ridderorde bij de Novemberfeesten.

7682 43. „Het laatste nieuws van de Beurs." — Spotprent voorstellende een handel in waardelooze oude Fransche assignaten op de Beurs te Amst., terwijl de aandeelen Holland op zijn Smalst geheel verlaten zijn.

7683 44. „Welk huis bedoelt de Heer Groen nu?" — Spotprent op een motie van den Heer Groen v. Pr. om ter herinnering aan 1813 van staatswege een gebouw te stichten.

7684 46. „De Nederl. Maagd, afwachtende de dingen die komen zullen," zittende met den Nederl. leeuw bij een gordijn, get.: 17 *November*. — Op de spanning waarmede de beslissing te gemoet gezien werd omtrent de plannen van het gedenkteeken voor November 1813.

7685 47. „Een hernieuwd verbond." — Willem III en de Nederl. Maagd elkander de hand reikende. — Op de woorden door den Koning gespro-

ken bij de eerste-steenlegging voor het monument v. 1813: „Het Huis „van Oranje kan nooit genoeg voor Nederland doen."

7686 **48.** „Oppositie-speeldoos van de firma G(uillaume) G(roen) en Cie." — Spotprent op het programma der antirevolutionaire oppositiepartij.

7687 **49.** „Het is den soldaat geoorloofd te rooken, maar ..." — Spotprent op eene bepaling omtrent het salueeren van superieuren door militairen.

7688 **50.** Het ideaal van het hoofd der antirevolutionaire partij in Neder„land." — Groen v. Pr. als baker zittende en een prinsje antirevolutionaire pap gevende; op tafel een fleschje staal (*Stahl*).

7689 **51.** „Oppositie-middelen bij de jongste begrootingsdebatten voor den dag „gehaald." — Groen v. Pr., v. Goltstein en v. Heemstra halen oude koeijen uit de sloot, Wintgens staat gewapend met een Fransche pantserplaat.

7690 **52.** Groen v. Pr. als oude matrone, slaat zeer preutsch de aanbieding van eene Minister. portefeuille door v. Zuylen af.

1864.

7691 **1.** Nieuwejaars heil- en zegenwensch van de gezamenlijke torenwachters der pers. — Bovenaan de verbouwd wordende toren der Groote kerk te 's Hage en de torenwachter, onderaan een lang vers in 2 kol.

7692 **2.** „Archief v. Koloniën. — Pax intrantibus." — De minister Fr. v. d. Putte vergunt den conservatieven het onderzoek van het tot nog toe gesloten archief van Koloniën. — Op het *mat*-glazen gebouw, gelijk het Ministerie v. Kol. genoemd werd.

7693 **4.** „Cumulatie van ministeriën." — De Min. v. Marine, Huyssen van Kattendijke, tijdelijk belast met de portefeuilles van Buitenl. Zaken en R. K. Eeredienst.

7694 **6.** „Eene *levens*-vraag van den dag." — De dood, een kanon ironisch omhelzende. — Over besprekingen tot afschaffing van den doodstraf in dezen tijd van oorlogen.

7695 **10.** „Belasting-hervorming." — Betz, Min. v. Finantiën, zittende in zijn kabinet, wordt door de pers gevraagd, wanneer de zegelbelasting afgeschaft wordt, enz.

7696 **11.** „7 Maart." — Twee heeren staan bij den ingang van het Binnenhof te kijken naar het blusschen van een brandje bij de verwarmingstoestel onder de lokalen der 2e Kamer. Doelt op de afschaffing der belasting op de brandstoffen.

7697 **12.** „De aanneming der Indische comptabiliteitswet. — Onthulling der „Indische mysteriën." — Eene gordijn wordt opengeschoven, waarachter eene Indische godheid zigtbaar wordt. — Op de vaststelling der Indische begrooting bij de wet, waardoor licht over de Indische huishouding zal verspreid worden.

7698 **14.** „Wat een geschrijf! ... Paschen is ook al geen Groote Verzoen„dag." — De Nederl. maagd in de Utrechtsche Courant de heftige artikels van Prof. Vreede lezende.

7699 **16.** Prof. Vreede met eene parapluie als schild en pen als lans, valt op een mannequin, Prins Napoleon, aan, en draagt als vaandel: „Verovering „van Nederland, 1864." — Doelt op de artikels van dien hoogleeraar over de reis van Prins Napoleon in Holland in verband met Fr. annexatieplannen.

7700 **17.** Cremers, Minister v. Buitenl. Zaken, op het schild geheven door Italië en Liberia. — Doelt op zijn houding ten opzigte van het gezantschap in Florence en ten opzigte van Liberia.

7701 **18.** „Shakspere in den Hollandschen schouwburg, 1600—1864." — Op de overdrijving in het spel van sommige tooneelisten.

7702 **22.** „Het drilveld voor de vrije verkiezingen." — Een korporaal met een pen gewapend, drilt zijne manschappen. — Op de verschillende politieke programma's.

7703 **23.** „Eene vrucht van 18 eeuwen christelijk geloof." — Een straatgevecht voor eene kerk. Doelt op de ongeregeldheden op het kerkplein (Spui) in den Haag na eene prediking van Ds. Zaalberg, door het orthodoxe gemeen aangestookt.

7704 **24.** „Hoe sommige ouderwetsche Hagenaars zich de gevolgen van den „havenbouw voorstellen." — De Tijd zittende aan den oever van de Scheveningsche vaart op den Haag, laat zijn zandlooper daarin leeg loopen, nl. dat die haven mettertijd zal verzanden.

7705 **25.** „Een oud-nieuw lid van de Tweede Kamer." Portret van een knielenden en biddenden Heer v. Zuylen, A°. 1527. Uit: Gaillard, Maison de Zuylen, p. 30. — Op J. P. P. Baron v. Zuylen v. Nyevelt's redevoering in de 2e Kamer over de Godsdienstscholen.

7706 **26.** „Een leelijke Goudsche pijp gerookt." — Jhr. de Brauw, kandidaat voor Gouda, (als Faust) uit een lange pijp rookende, wordt door Groen v. Pr. (Mephistofeles) in diens: *Vliegend blaadje* N° 4, bedreigd met niet-herkiezing, tenzij hij het Christelijk Bijzonder Onderwijs in de Kamer wil voorstaan.

7707 **27.** „De uitslag van de herstemming." — De Nederl. maagd wenscht den Minister Thorbecke geluk met den uitslag der herstemmingen voor de Tweede Kamer.

7708 **28.** „De nieuwe Kamerleden voor 's Gravenhage (J. P. P. Baron v. Zuylen „v. N.) en Gorcum (G. Simons)." — Twee afbeeldingen naast elkaâr. Links de beide nieuwe leden in 1864 vertrouwelijk naast elkaâr zittende; regts v. Zuylen in 1856 het politiek beleid van den Minister Simons veroordeelende.

7709 **29.** „De regterzijde der Kamer in België onder de tucht van haren „herder." — Een Jezuit-herder voor de Kamer v. Afgev. zittende, laat de schapen ter linkerzij binnen, die door den herdershond met Bisschopsmuts worden ingedreven. — Waarschuwing tegen de Clericale middelen van Groen v. Pr.

7710 **30.** Gedenkzuil voor Mr. D. Donker Curtius, overl. 17 Julij 1864, waarboven de door hem bewerkte afschaffing van lijfstraffen en vrijheid der drukpers.

7711 **31.** „Historisch bas-relief, berustende in het museum van den Nederl. „Spectator, verbeeldende de wijding der leerstoelen voor Ind. taal-, land- „en volkenkunde." — Drie oud-Indische voorstellingen. — Op het wetsontwerp over h. onderwijs in Ind. taal-, land- en volkenkunde.

7712 **32.** „Groene vruchten van het orthodox-protestantsch onderwijs op de „bijzondere school. Onlangs te 's Hage voorgevallen." — Twee afbeel-

dingen onder elkaâr. Een meisje zegt dat haar hartje bedorven is, een ander kind dat ze volgens den meester *altijd* kwaad doet.

7713 **34.** „De uitslag der verkiezingen in Nederland en België." — De Holl. leeuw rustende onder den standaard: Regtzinnige verkiezingen; de Belgische leeuw den myter vertrappende. — Op de neerlaag der clericale partijen in België.

7714 **36.** „Is dit zoo?" — Twee drenkelingen (Jhr. de Brauw en Baron v. Zuylen v. N.) worden op bevel van Groen v. Pr. uit het water gehaald, nl. herkozen, na de verklaring afgelegd te hebben vóór de secteschool te zijn.

7715 **38.** „Uitbreiding van een nuttigen werkkring." — Joden en Mahomedanen de Nutzaal binnentredende. — Op de toelating van Niet-Christenen tot het lidmaatschap der Maatsch. tot Nut enz.

7716 **39.** „Opening van het zittingjaar 1864—65." — Een tramwagen met de nieuwe wetsontwerpen en troonrede. — Op het conservatieve politiek-programma.

7717 **40.** Groen v. Pr. (Faust) wordt door Mephistopheles gewezen op den geest van den onthoofden Oldenbarneveldt (Gretchen). — Nabootsing van de bekende schilderij van Ary Scheffer toegepast op Oldenbarneveldt's veroordeeling in het blaadje van Groen, N° VII.

7718 **41.** Kappeijne v. d. Coppello treedt bij de beraadslaging over het Adres van antwoord in de 2e Kamer op de troonrede als vlagvoerder der liberale partij op en aanvaardt den strijd, met Groen v. Pr. en Heemskerk; achter hem Gen. v. Mulken enz.; de conservatieven deinzen af.

7719 **43.** „Machine van engelsche vinding gewijzigd ten behoeve van Congres-„presidenten," enz. — De President doet een suikerbrood als domper op den spreker neerdalen d. i. ontneemt hem het woord. — Spotprent op Jhr. Hartsen als president van de 4e sectie op het Congres ter bevord. der Sociale wetenschappen te Amst. over koloniale politiek.

7720 **44.** De Nederl. maagd, eene dame met gothisch kapsel get. N. O. afwijzende en een plan get. *Ebenhaezer* behoudende. — Vertolking van het gevoelen dat het ontwerp get. N. O. voor een Gothisch monument voor het Nation. monument van 1813, te plaatsen in het Willemspark in den Haag geene aanbeveling verdiende.

7721 **46.** De Maagd van Amsterdam geeft aan haren knielenden afgevaardigde Rochussen in last vooral voor de Indische millioenen te zorgen.

7722 **47.** Spotprent op de voorstelling der Nederl. maagd en leeuw in het nationaal monument v. 1813, zooals Mr. J. v. Lennep die wenschte.

7723 **48.** De beelden van het Oudheidkundig Museum te Leiden op straat gezet, wegens de vergrooting van het rijksherbarium aldaar.

7724 **49.** „Jongste speech van den Heer v. Zeilen tot Windwijzer. Zitting „van 22 Nov." — Van Zuylen als kind in eene schuit zittende, betoogt dat alles teruggaat, hij alleen blijft. — Op zijne redevoering van dien dag.

7725 **50.** „Apropos van de koffij-interpellatie." — Rochussen brandt zich in de koffijkamer der 2e Kamer aan eene kop warme koffij, terwijl links Fransen v. d. Putte en v. Heukelom dit aanzien. — Op Rochussen's interpellatie over het omhakken van koffijboomen in Indië.

7726 **51.** „Holland op zijn smalst." — Neptunus en Mercurius (Amsterdam) houden een zamenspraak. — Op de oprigting der Amsterd. Kanaal-maatschappij.

7727 **52.** „Het vaandel van de nieuwe partij in het parlement." — Spotprent op de rede van 8 Dec. van den Heer v. Zuylen die een groot vaandel met allerlei teekens in de hand houdt.

7728 (**53.**) „Nieuwjaarslied van den stoker." — Bovenaan de Tijd zittende op een locomotief, onderaan een fraai vers in 8 coupletten (van Mr. P. A. S. v. Limburg Brouwer ? ?) tegen de clericalen en reactionairen, en hulde brengende aan den vooruitgang.

1865.

7729 **1.** „Nieuwejaarsmijmering van een ambtenaar, die sedert lang op lots-„verbetering aanspraak had." — Een arme ambtenaar aan zijn lessenaar. — Op het niet afhandelen der staatsbegrooting voor 1865, in verband met de voorgestelde tractementsverhooging van lagere ambtenaren.

7730 **2.** „Het oudejaarsavond-adres der dertienen." — Een gevallen vlieger met de namen van 13 kolon. reactionairen. — Op een adres van 13 oudgasten tegen de koloniale politiek.

7731 **4.** „Een wankelbaar evenwigt." — Cremers, Minister v. Buitenl. Zaken, wil Limburg (een klein gewigtje) van de schaal eener balans nemen, waarop aan de eene zij de Duitsche Bond, aan de andere Frankrijk en Engeland ligt, doch wordt door Duitschland verhinderd.

7782 **7.** „Kanaal-crisis." — De Nederl. maagd wil zelf de spade opnemen en het kanaal v. Amsterdam graven. — Op de oppositie tegen het kanaal door Holland op zijn smalst.

7733 **8.** Een bankontwerper biedt een Jonkheer geld voor zijn naam. — Spotprent op de adellijke namen met groote tractementen, voorkomende op prospectussen van thans opgerigte bankvereenigingen, nl. van Langrand-Dumonceau, c. s. enz.

7734 **9.** Een schoolmeester met een hamer in de hand (Mr. v. Reenen, Voorzitter der 2e Kamer) roept een hoop jongens om ter school te gaan. In het midden ligt Groen v. Pr. die gevallen is; links v. Zuylen en v. Eck vechtende. — Spotprent op de opening der 2e Kamer na Febr.

7735 **10.** „Geboorte van de geneeskundige regeling." — De 2e Kamer ligt in het kraambed, terwijl Dr. Idzerda de verlossing zittende afwacht en Dr. Westerhoff met een klisteer gereed staat.

7736 **11.** Eene verliefde en eene vijandige ontmoeting beide bij maanlicht naast elkaar. — Op den verwarmenden en verkoelenden invloed van de maan volgens de jongste discussiën in de Akademie v. Wetenschappen.

7737 **12.** „Een consequent voorstander van het monopolie tot in het regt van „uitzetting toe." — Rochussen legt de hand beschermend op Roorda v. Eysinga en Nosse; links vlieden de geesten van Bisschop de Grooff en Woudr. v. Vliet, indertijd door Rochussen zelven uitgezet. — Op de rede van 16 Maart van Rochussen over de uitzetting uit N. Indië van de HH. Roorda v. Eysinga en Nosse, redacteuren van de Javabode en Nieuwsbode.

7738 **13.** „Het nieuwe paleis der volksvertegenwoordiging langs den Vijver" te 's Hage. — Een groot mismaakt gebouw in den Vijver. — Spotprent op het ontwerp van een Paleis voor de Staten Generaal, style *Rose*. (Rijks-architect.)

7739 **14.** „Een patient die met amendementen genezen is." — Een menschelijk gelaat met allerlei pleisters, verbanden, enz. — Spotprent op de vele amendementen der aangenomen Geneeskundige Wet.

7740 **15.** „Onvoltallige zitting der 2e Kamer (7 April)." — Links staan v. Reenen als aannemer en v. Eck als opzigter bij den bouw van een huis voor werklieden terwijl de werklieden zelve naar huis gaan. — Op het reces der Kamers vóór Paschen, terwijl het ontwerp voor het Paleis der Staten-Generaal in behandeling was.

7741 **16.** „De aangewezen nieuwe leider der antirevolutionaire partij." — Groen v. Pr. rijdt als Elias op een vurigen wagen ten hemel, en laat zijn mantel op v. Zuylen vallen, terwijl v. Wassenaar Catwijck, die verwachtte zijn opvolger te zullen zijn, verschrikt.

7742 **17.** „Het welvaren van Amsterdam." — De Amsterd. maagd wordt door den invloed der Amerikaansche fondsen in de hoogte geblazen. — Op de rijzing dezer fondsen (windhandel geacht) op de Beurs te Amst.

7743 **19.** „Internationale suikerregeling." — Een groot en oud suikerbrood en een suikerriet ontmoeten verschrikt de kleine en jonge beetwortels, waaruit ook suiker gemaakt wordt. — Op het tractaat van 8 Nov. 1864 tusschen Nederland, België, enz. over de suikerbelasting.

7744 **20.** „Regerings-reglement voor de kolonie Suriname." — Een volwassen man moet gemuilband in een kinderloopwagen loopen. — Op de oppositie tegen het Reglement voor Suriname in de 2e Kamer voorgesteld.

7745 **21.** „Afschaffing van de gemeente-accijnsen." — Een pelikaan hare jongen voedende met $^4/_5$ personeel. — Op de afschaffing der gemeente-accijnsen, waarbij $^4/_5$ van de rijksbelasting op het personeel aan de gemeenten werd afgestaan.

7746 **22.** „Wat, te oordeelen naar de stemmen uit Utrecht, de toestand van „het universitair onderwijs is." — In het midden ligt het Utrechtsch universitair onderwijs doodziek in een ziekenstoel, terwijl Prof. P. Harting haar de pols voelt; Prof. G. J. Mulder loopt woedend weg, de Wet op de geneesk. staatsregeling verscheurende.

7747 **23.** „Ook een maskerade." — Groen v. Pr. als een trompetter van 1618 tracht zijne troepen, orthodoxe steilooren, schreeuwers, oude dames en kinderen, bijeen te verzamelen. — Op het programma der antirevolutionairen tegen de schoolwet.

7748 **24.** De Leeuw v. Waterloo ligt op het monument op den rug te spelen met den bal. — Zinspeling op de Waterloofeesten.

7749 **27.** „De afschaffing der gemeente-accijnsen." — Een boer met allerlei eetwaren gaat juichend voorbij een commiezenhuisje, terwijl de commiezen zitten te hengelen.

7750 **28.** „De Boom der Kennis. — Het jonge Nederland op de proef." — Aan den Boom der Kennis (*Examen*) hangen groote pruimen, nl. al de vakken van wetenschap, waarin de jongelieden examen moeten afleggen.

7751 29. Portret van R. C. Bakhuizen v. d. Brink, Hoofdredacteur van den Spectator overl. 15 Julij 1865 (vrijwel gelijkend, doch de oogen niet.)

7752 30. „Afstemming van de wet op het regt van zegel." — Een schuit, met een pak „*Nietig verklaring van ongezegeld handelspapier*" enz. tracht te vergeefs onder eene lage brug door te varen. — Op de afstemming van deze wet.

7753 32. „Een nieuw idee." — Rochussen zegt tot een Haagschen besteller (zijn schoonzoon v. Zuylen v. N.): „Ik wensch dat kabinet verplaatst te „hebben," enz. — Op het opstoken van v. Zuylen door Rochussen om het Kabinet Thorbecke te doen vallen.

7754 34. „Zoo een Buys bevalt mij zeer goed." — Groen v. Pr. voor een grooten spiegel zich een buis aanpassende. — Zinspeling op het welwillende artikel van Prof. Buys jegens Groen v. Pr. in de Gids, v. Julij 1865.

7755 37. „Wat sommigen Nadar wel zouden willen medegeven." — In het midden bij de ballon staat Nadar, wien de teekenaar den Spectator aanbiedt; links komt Groen v. Pr. en een R. K. Bisschop met de Godsdienstlooze school; regts v. Zuylen v. N. en Rochussen met een kabinet (v. Thorbecke.) — Op Nadars luchtreis met de Géant te Amsterdam.

7756 38. „Rondedans der hoogleeraren (om de troonrede) die weder een jaar „in hun oude zog mogen blijven." — Op de troonrede, waarin geen zinsnede over het Hooger onderwijs voorkwam.

7757 40. v. Zuylen v. N., Rochussen en v. Goltstein Sr. trachten met ledige tonnen den Minister Thorbecke omver te werpen, wat de Heer v. Nierop weêrhouden wil. — Toespeling op de tonnen gouds, die op voorstel van v. N. door de 2e Kamer aan het ministerie toegestaan waren voor de onteigening van verdacht rundvee bij de runderpest in 1865.

7758 41. „Toernooi op het Binnenhof." — Regts Thorbecke, geharnast, te paard; links Rochussen op een houten paard en Wintgens op een schijnpaard met een blaasbalg. — Op de oppositie der conservatieven tegen de aangekondigde wetsontwerpen: Cultuurwet, enz.

7759 42. „Nederlandsche Maatschappij tot bescherming der dieren." — De koeijen, varkens, enz. rookende worden in een door 2 mannen getrokken rijtuig naar den slager gebragt. — Op de premieuitloving dier maatschappij, voor de vervoermiddelen, die de dieren zonder kwelling ter slachtbank zullen brengen.

7760 44. „De algemeene Rekenkamer over de Comptabiliteitswet." — Eenige leden der Rekenkamer verschillen over de Repressie. — Toespeling op het verschil over de Wet op de Rekenkamer.

7761 45. „Politieke pharao-slangen." — Groen v. Pr. zit spelende met zoogenaamde Pharao-slangetjes, die vuur en stank geven, aan zijn schrijftafel, terwijl de Nederl. maagd hem toespreekt. — Op Groen's *Parlementaire Studien* en *Vliegende blaadjes* enz. voor de schoolwetagitatie, hier vergeleken met het thans in zwang komende kinderspeelgoed.

7762 47. Zamenspraak tusschen een bakkersknecht en eene dienstmeid. over de duurte van levensmiddelen, enz. — Op het advies van den Min. v. Buitenl. Zaken in de 2e Kamer over de tractementen der diplomaten.

7763 **48**. „De twee moderne Zuilen van het anti-modern-anti-revolutionaire antiqui(e)teits-beginsel. — Groen v. Pr. zittende op een antiek voetstuk houdt op beide handen eene portiek, rustende op Graaf v. Zuylen links en Baron v. Zuylen regts als dragers. — Op de discussiën over de Lager-Onderwijs-wet in de 2e Kamer.

7764 **49**. „Een zeer verrassend Sint-Nicolaas-geschenk." — Eene jonge vrouw (Limburg) vindt onder den schoorsteen in hare schoen als St. Nicolaas-cadeau een rol: *Grondbelasting*. — Op de gedreigde wijziging van de grondbelasting in de prov. Limburg.

7765 „On vous connaît, beau masque!" — Regts twee heeren (v. Bosse en v. Nierop?) die door een gemaskerde dame met eene meermin-staart, get.: *Sectescholen*, *Reactie*, enz. aangesproken worden. — Op het voorstel van den Heer v. Zuylen tot enquête over het ontwerp voor vrije verkiezingen.

7766 **51**. „De aanwas der oppositie in den laatsten tijd." — Spotprent, vertoonende eenige leden der oppositiepartij met zeer groote neuzen, bij een gescheurde trommel: „In de 1e Kamer."

7767 **52**. „Geen enkele schotel bekoort de Limburgsche heeren." — Thorbecke en Fr. v. d. Putte komen als livereiknechten binnen, ieder een taart: *Begrooting*, dragende, terwijl de leden der 1e Kamer aan het feestmaal zitten. Op den voorgrond 3 Limburgers die niet aan het diner deelnemen. — Op de Limburgsche leden in de 1e Kamer: Beerenbroek, de Villers de Pité en Michiels, die tegen alle hoofdst. der begrooting stemden wegens de wet op de grondbelasting door het Ministerie ingevoerd.

1866.

7768 **1**. Nieuwjaarsprent. Bovenaan eene prent als eene houtsnede van oude nieuwjaarsprenten, voorstellende een omroeper op het Binnenhof te 's Hage, naar wien een moedertje op krukken (Groen) en regts eenige jongens, Rochussen, Baron v. Zuylen en Wintgens staan te luisteren. Op den voorgrond regts van de Putte en Thorbecke gearmd; onderaan een gedicht in 2 kol. met geestige toespelingen op de politiek en letterkundige voorvallen in 1865.

7769 **3**. „Uitzettende kracht van de keerkringswarmte op den toegang tot „de ambtenaarsloopbaan." — Twee poorten: *Examen A* regts, in Indië met een wijden doorgang, waar vele Oosterlingen ruim doorgaan; *B* links, in Nederland een zeer lagen doorgang waardoor 2 Europeanen kruipen — Op het gemakkelijker examen in Indië.

7770 **4**. „Uit den tegenwoordigen protestantsch-kerkelijken strijd." — Links Dr. A. Réville te Rott. in een notendop drijvende op „les flots de „l'humanité;" regts Dr. A. Pierson rustig aan wal staande. — Op hun beider brochures „Nous maintiendrons" en: „Tot opheldering."

7771 **5**. „Van Amsterdam naar Arnhem." — Zamenspraak tusschen een verschrikte dame, in een Rhijnspoorcoupé, en een conducteur. — Op de vele ongelukken in dezen tijd op den Rhijnspoorweg.

7772 **6**. „Uit de ministerieële krisis." — De Nederl. maagd in den winkel van een beeldjeskoopman, die haar de ongelijke statuetten van Thor-

becke en Fr. v. d. Putte aanbiedt. — Op de oneenigheid tusschen deze Staatslieden.

7773 7. „Een parlementair kegelspel." — Gezigt in een kegelbaan. Links vooraan de kegeljongen (Kappeijne v. d. Coppello) bij wien de kegels staan met hoofden van Fr. v. d. Putte, v. Bosse, Cremers enz. (het ministerie ad interim); op den achtergrond staan v. Zuylen, Rochussen (cultuurwet) en Wintgens (Brieven Staats-Courant) gereed ze omver te werpen, terwijl Groen v. Pr. en Thorbecke zittende toezien.

7774 8. „Politieke schemering." — Regts gaat de zon (Thorbecke) onder; links verrijst de maan (Fr. v. d. Putte) — Op het aftreden van het ministerie Thorbecke, plaats makende voor dat van Fr. v. d. Putte. Naar een gedicht van Heine in de: Nordseebilder.

7775 9. Gezigt in eene smederij, alwaar eene portefeuille *Marine* op een aambeeld ligt. — Op de lange vacature in het Ministerie v. Marine en op de pantsers der oorlogschepen.

7776 10. „Onder het lezen van het 3e deel van Klaasje Zevenster." — Eene moeder ontneemt dit werk aan hare dochter, bezig daaruit voor te lezen. — Op de aanstootelijke schildering van een Haagsch bordeel, daarin voorkomende.

7777 11. „Een waarschuwend voorbeeld gegeven in de 2e Kamer." — Baron v. Zuylen staat met zijn handen geklemd tusschen een gespleten boomstam, get. *Oude liberalen* en *Jonge liberalen*. Regts de Heer v. d. Linden; links de Nederl. leeuw hem aangrijnzende. — Op zijne mislukte poging oude en nieuwe liberalen van elkander te scheiden.

7778 12. „De terugkomst van Ulysses." — Thorbecke (Ulysses) wordt door Penelope (Nederl. maagd) begroet en naar een ledigstaanden zetel (Assen) geleid.

7779 13. „De walvisch te Scheveningen." — Twee Scheveningers bij de walvischtent staande. — Op den gang der zaken in Indië.

7780 15. „Op voe . van oorlog." — Op den slechten toestand van s'lands verdediging en de nieuwe uniform der dragonders (thans huzaren genoemd).

7781 16. Groen v. Pr. vergeefs zijn arm biedende aan eene R. K. dame (de Tijd). — Op zijn voorslag om gezamenlijk het Openbaar Lager Onderwijs te bestrijden.

7782 18. Groen v. Pr. in monniksgewaad en een kaars die zijn kap in brand steekt in de hand, zittende op het Binnenhof, waarboven: *Terar dum prosim.* Op den achtergrond stormen de leden der 2 Kamer het gebouw binnen ter behandeling v. d. Kultuurwet. — Op zijn isolement en onzijdigheid bij de behandeling van die wet.

7783 19. „In de Nederlandsche koffiebaal." — Een knecht (Godefroi) bij de zwaardere schaal van een balans, met: *Liberale koloniale politiek*, die de andere schaal, waarop Rochussen met de reis v. Ida Pfeiffer en Wintgens met Rousseau confessions in de hand, doet rijzen.

7784 20. „Varia uit de Kultuurwet-debatten." — Vijf afbeeldingen met toespelingen op de debatten in de 2e Kamer. — In het midden links Jonckbloet en Wintgens elkaâr met citaten bestrijdende; onderaan

brengen IJssel de Schepper en v. Delden (afgev. voor Deventer) een amendement aan Fr. v. d. Putte, enz.

7785 **21**. De leden der conservatieve partij dansende om het gouden kalf *Koloniaal behoud*, terwijl Mr. v. Nierop vioolspeelt. Op den voorgrond Fr. v. d. Putte (als Mozes) de tafelen der wet verbrijzelende.

7786 **22**. „In de Conservatief. Magazijn van verduurzaamde groenten en an„dere waren." — De Nederl. maagd in een winkel v. comestibles, alwaar haar door den koopman conserven als Mijer, Heemskerk enz. aangeboden wordt. — Op het optreden van het conservatieve ministerie Heemskerk–Mijer.

7787 **23**. „E pur se muove." — De zonnegod den wagen (van den vooruitgang) besturende, dien de conservatieven trachten tegen te houden.

7788 **24**. „Een man (Jhr. de Casembroot) stapt met een schip *Medusa* met donderende kartouwen de 2e Kamer in. — Op zijne verkiezing tot lid der Kamer, wegens zijn gedrag met de Medusa in Japan.

7789 **27**. „Het kabinet en de schoolwet-agitatie." — Heemskerk (Faust) Mephistopheles (schoolwet-agitatie), bezwerende.

7790 **30**. „Zondag in de tent in 't Bosch." — Een heer wandelende met 2 rijke Indische dames (typen), sprekende over de opera Tannhauser.

7791 **32**. De Waarheid de leden in de 2e Kamer aansporende hunne redevoeringen te bekorten.

7792 **33**. „Limburg en Oostenrijk of tweeërlei manier om uit den Duitschen „Bond te treden." — Op den voorgrond Bismark Oostenrijk met zijne metallieken uit een trekschuit *Deutsche Vaterland* werpende; op den achtergrond Limburg vrijwillig aan land stappende.

7793 **34**. „In de Tweede Kamer (23 Augustus 1866)." — Keuchenius de kat eene bel (School- en Onderwijswet) aanbindende, terwijl Groen v. Pr. toeziet; in het verschiet de 2e Kamer.

7794 **36**. „De Tweede Kamer (5 September 1866)." — Een schutting waarvan Thorbecke en v. Heukelom elk een andere deur (*Motie*) trachten te sluiten met gevolg dat Mijer er met zijne *Begrooting* midden door sluipt.

7795 **37**. „De opening der kamers." — Charge op de nieuwe kolbakken en uniformen der huzaren, die den optogt openden bij de plegtige opening der Kamers, als het opmerkelijkste bij die opening.

7796 **38**. „Hoe de heer M. zijne beloften aan de Nederl. Vertegenwoordiging „vervult." — Gouverneur-Generaal Mijer in een koepel: *Buitenzorg* in een luijerstoel zittende met de beenen op de geldkist.

7797 **39**. De ministers de zaal der 2e Kamer uitsnellende; op den voorgrond Keuchenius met een vlag *Hollandsche Trouw*. — Op de Motie v. Keuchenius op 27 Sept. die het uittreden van den Heer Mijer uit het ministerie afkeurde.

7798 **40**. De Waarheid de Ministers, welke zich achter den Koninkl. zetel in de 2e Kamer verschuilen, toesprekende: „Past op, mijne heeren, dat is „geen loyaal spel!" — Op het beroep der ministers op het prerogatief der Kroon tot ontbinding der Kamers, 10 Oct. 1866.

7799 **41**. Prins Willem I tot de Ned. Maagd: „Ik heb u de vrijheid gegeven, „mijn nazaat zal ze voor u bewaren!" — Op de Koninkl. Proclamatie van 10 Oct. 1866, bij de ontbinding der beide kamers.

7800 42. „Ons schibboleth." — De Nederl. maagd de ministers achter 's Konings zetel verjagende; onderaan Art. 53 der Grondwet.

7801 43. „Aan de kiezers." — Afbeelding eener stembus. Onderaan „Be-„slist voor wie de stembus een lijkbus zij, voor het ministerie of voor „de Grondwet."

7802 44. Twee Friezen sprekende tot de stedemaagden van Delft, Amsterdam, Haarlem, Utrecht en Gouda. Onderaan: „Doet nu ook gij uwe wen-„schen kennen, gelijk wij, vrije Friesche mannen, gedaan hebben." — Opwekking tot herkiezing of keuze van liberale vertegenwoordigers.

7803 45. „Herkiezing te Amsterdam." — De Rotterdamsche stedemaagd die van Amsterdam opwekkende om 3 liberale vertegenwoordigers te kiezen in de 2e Kamer.

7804 46. „De stand der partijen." — Regts een liberaal staande bij een zuil (de grondwet) links het zoogen. „monsterverbond" tusschen de anti-revolutionnaire, R. K. en conservatieve partijen die op elkander schouders naauwelijks even groot zijn, als de liberale alleen.

7805 47. „Nieuwe drilorder voor de vertegenwoordiging van het Nederland-„sche volk." — Gezigt op het Buitenhof; regts staan de kamerleden geschaard; links de ministers, waarbij Heemskerk met een ridderkruis en commanderende. — Op de openingsrede in de 2e Kamer.

7806 48. Een rapporteur over de begrooting van finantiën zich bij den minister (Schimmelpenninck) beklagende over den weinigen tijd, dien men hem laat om ze te verifieren. Schimmelpenninck dreigt met eene nieuwe Kamerontbinding.

7807 49. „Een landvoogd op reis." — Zes afbeeldingen van de reis van den Gouverneur-Generaal P. Mijer, naar Indië steeds vergezeld door een duiveltje dat hem zijne onvervulde beloften (als minister gedaan) voorhoudt.

7808 51. „Een merkwaardige ontmoeting te Caïro." — Gezigt in een eetzaal van een hôtel te Cairo; op den voorgrond links de afgetreden Gouverneur-Generaal Sloet v. d. Beele eene courant lezende; regts op den achtergrond zijn opvolger P. Mijer, die niet bijeen zijn te brengen.

7809 52. Voor een gesloten deur: 1866—67 staat een man met bord: *Credietwetten.* — Op de in het laatst van December door den Min. v. Finantiën ingediende credietwetten.

1867.

7810 1. „Een lied bij den uitgang van 1866 ... door des Tijds asch- en „vuilnisman." — Gezigt op het Binnenhof waar de vuilniskarren het verbazend vele vuil van het vorige jaar opruimen. Met fraai vers over de treurige politieke en letterkundige toestanden.

7811 2. Een man met een bord. „Klaasje Zevenster, 3e deel" wordt in de Koninkl. Schouwburg te 's Hage de deur uitgeschopt. — Doelt op de mislukte opvoering van het drama naar dien roman v. Lennep te 's Hage, terwijl het in Rotterdam met bijval ontvangen was.

7812 3. „De Scheldekwestie." — Een Belgische jongen beklaagt zich aan zijne bonne, dat de Hollandsche jongen voortgaat met dijkjes aan het strand te graven.

7813 4. Een wolf, wiens staart geteekend is: *Reactie*, in een besneeuwd landschap. — Op de aaneensluiting der reactionnaire staatk. partijen in Nederland. (Beeld ontleend aan een berigt dat zich in de nabijheid v. d. Haag een wolf zou vertoond hebben.

7814 5. „Twee pennen op één neus." — Twee afbeeldingen naast elkaâr, ieder met een versje onderaan. Links het monument voor Admiraal Heemskerk in de Oude Kerk te Amst.; regts het huis van den burgemeester Pijls te Maastricht, op welks dak minister Heemskerk een vlaggestok doorzaagt, waaraan 3 andere ministers hangen. — Het eerste ziet op het ontslaan en naderhand herbenoemen van Mr. J. T. Buijs als secretaris v. h. Collegie v. Visscherijen, het laatste op de herkiezing van Burgem. Pijls in den gemeenteraad van Maastricht, trots Heemkerk.

7815 6. Een groot spinneweb voor de deuren der 2e Kamer; op den voorgrond komen de verschillende ministers v. Zuylen, Heemskerk, Pels Rijcken, v. d. Bosch en Schimmelpenninck met hunne begrootingen.

7816 8. Nederland in Februari 1867." — Achter een dijk, die met overstrooming bedreigd wordt, zitten de ministers hun lot afwachtende. Onderaan: „Hoogwater ook in de politiek."

7817 9. „Politiek ganzenbord." — Hierop verschillende portretten van Nederl. staatslieden zooals N° 5. Wintgens; 11. Graaf van Zuylen; 16. Baron v. Zuylen, later Gezant te Parijs; 23. v. d. Berch v. Heemstede; 25. Thorbecke; 27. v. Eck; 30. v. Bosse; 33. v. Limb. Brouwer; 36. Jhr. de Brauw; 41 Fr. v. d. Putte; 47. Heemskerk; 50. Rochussen; 55. Kien; 58. Nederl. Maagd; 59. van der Linden; 62. Keuchenius met motie v. orde; 63. P. Mijer's portret, verkocht aan Insulinde.

7818 10. „De afschaffing van de doodstraf." — v. den Berch v. Heemstede lid der 2e Kamer, ontvangt den dank van den Dood voor zijne bestrijding van het wetsontwerp tot afschaffing van de doodstraf.

7819 11. „Discussie over het Lager Onderwijs in de 2e Kamer, Maart 1867" — Scène uit den Figaro. — Zinneprent op „het monsterverbond" der conservatieve, antirevolutionnaire en ultramontaansche partijen tegen het openbaar lager onderwijs.

7820 12. „De amendementen van de Heeren de Roo v. Aldewerelt en Stielt-„jes" tot vermindering van het budget van oorlog. — De Nederl. maagd naast wie kanonneerbooten liggen en achter wier rug infanterie en artillerie staat, wijst de kostbare rijdende artillerie en de te talrijke generaals af.

7821 13. „Uit de beraadslaging over het Lager Onderwijs. (Begrooting 1867.)" Mephistopheles zijne klaauwen uitstrekkende naar de leden der 2e Kamer die het openbaar lager onderwijs aanvallen.

7822 14. „Koloniale debatten over de uitgifte van woeste gronden of de ge-„volgen van intrekken en niet intrekken." — Een ouderwetsch kabinet (stijle décadence) waarop eenige Oostersche vazen, waarvan er een get. *Tra*(kranen) afvalt. Thorbecke en v. d. Putte treden binnen. Op het aftreden van Trakranen als Min. v. Koloniën.

7823 15. „Een wenk voor het vervolg." — Thorbecke als eerste viool een orkest (de oppositiepartij) dirigerende, regts v. Limburg Brouwer als pianist; links Fr. v. d. Putte met de gamelang; achter hem Keuchenius,

hoboist; regts op den achtergrond v. Eck met cornet à piston. Onderaan: „Vooral goed zamen stemmen."

7824 **16.** „De Duitsche Michel tegen Nederland." — De Nederl. maagd Michel bij het oor trekkende. — Op den onwelwillenden toon v. Duitsche bladen tegen Nederland.

7825 **17.** „De Nederl. Spectator contra Kladderadatsch." — Schultze und Müller op het Binnenhof sprekende over de vrijheid van spreken en annexatie bij Duitschland.

7826 **18.** „C—s contra K—s." — De Nederl. Maagd den Heer Cremers, lid der 1e Kamer bij het oor trekkende; op den achtergrond Keuchenius met gebalde vuisten. Op een onwaar gezegde van Cremers over Keuchenius, voorsteller der motie contra Mijer.

7827 **19.** „Het congres te Londen" over de onzijdigverklaring en ontmanteling van Luxemburg. — Navolging van de schilderij: Het hondenrekwest van B. Te Gempt.

7828 **20.** „Op de Haagsche vanity-fair." — Jhr. de Brauw loopt op de kermis met een luchtballon, get. *Herziening der Schoolwet.* Links een koopman met dergelijke luchtballons; regts een straatjongen, zeggende „Je bent bekocht hij zal barsten."

7829 **21.** „De Indische goochelaar op de Haagsche vanity-fair." — P. Mijer, dansende met eenige ballen get. *Suikerfabrieken* enz. op een plateau (Buitenzorg) hetwelk door 7 ministers, 3 en 4, op elkaar staande op het gebouw v. h. ministerie v. Koloniën omhoog gehouden wordt.

7830. **22.** „De schutterijwet in de Kamer." — Een schutter half gekleed voor een kabinet staande, waarin allerlei amendementen. Onderaan: „Op „die manier kan ik nooit klaar komen!" — Op de talrijke amendementen, waardoor de aanneming der Schutterijwet vertraagd werd.

7831 **23.** „Redding van de Schutterijwet." — Thorbecke als schutter gekleed en Jhr. de Brauw halen den minister Heemskerk uit het water, om de medaille voor drenkelingen te verdienen.

7832. **24.** „De nieuwe Nederl. gezant" Baron Pompejus (v. Zuylen) bij den Keizer (Napoleon III) — Caesar belooft aan Pompejus zijne grootmoedigheid te toonen.

7833 **25.** „De Koloniale kwestie in de Tweede Kamer (Junij 1867)." — Voorlaatste tooneel van het laatste bedrijf uit de Robert le diable. Bertram (Trakranen) wordt door (Rochussen) en Alice (Fr. v. d. Putte) bezworen hunne amendementen over te nemen; Thorbecke is orkestmeester.

7834 **26.** „De Koloniale kwestie in de Tweede Kamer (Junij 1867)." II. Laatste tooneel uit de Robert le diable. Bertram (Trakranen) valt in de vlammen der amendementen Fr. v. d. Putte en Rochussen.

7835 **27.** „De Amsterdamsche Synagoge in de 17e — en het Deventer Athe„naeum in de 19e eeuw." — Dr. J. v. Vloten, door den Deventerschen gemeenteraad ontslagen wegens zijn kritiek op de Curatoren van het Athenaeum vertrekt, zijn: Leven van Spinoza medenemende. — Toespeling op Spinoza's verbanning uit de Amsterd. Synagoge.

7836 **28.** „De toestand van ons staatstooneel." — Een half opgehaalde tooneelgordijn, met het Nederl. wapen enz. Op het tooneel ziet men Ber-

tram (Trakranen) ter halver lijve uit een luik komen: ter weerszijde staan 6 mannen (het Ministerie?).

7837 **29**. „De vondeling eindelijk opgenomen." — Een heer (Hasselman) neemt bij maanlicht op het Buitenhof een pak (vondeling) op, get.: *Portefeuille Koloniën*; achter hem de Min. v. Binnenl. Zaken v. Zuylen.

7838 **30**. Dunkler, na met zijn muziekkorps op de wereldtentoonstelling te Parijs den 2en prijs behaald te hebben, wordt door de Nederl. maagd verwelkomd.

7839 **33**. »Aan het strand te Scheveningen." — Twee O. I. dames (Indische typen) sprekende over de benoeming van den Heer Hasselman uit Tiel tot Min. v. Kol. na de weigering van den Heer de Waal.

7840 **34**. „Een vroome wensch over een hereeniging." — Een schip (dat van *Staat*) en eene kerk (ieder op een rolwagen) door Schimmelpenninck, Min. v. Finantien belast met het Departement van Herv. en andere Eeredienstën, vereenigd.

7841 **36**. „Eens burgemeesters radikaal." — De jonge, nieuwbenoemde burgemeester v. Harlingen, Baron v. Heemstra, zittende in een stoel, zonder zitting op 2 stoven met geconserveerde kolen en een paal, get: *Koninkl. besluit*, naast de stoel een blok ijs: Sympathie der ingezetenen. — Op de weinige goedkeuring die deze benoeming ondervond.

7842 **37**. „De nieuwe zitting der Staten-Generaal 1867—68." — De ministers zittende aan hunne tafel, links bedreigt hen de *Koloniale*, regts de *Finantieele kwestie*.

7843 **38**. „De beloften in de troonrede." — In het midden Hasselman met een vlaggetje *Koloniën* waarboven een vraagteeken; rondom de andere ministers, ieder één of meer pakken dragende. — Op het onaangeroerd laten van de Koloniale kwestie in de troonrede.

7844 **39**. „Het adres van antwoord, in de Tweede Kamer." — v. d. Hucht, afgevaardigde uit Haarlem, keert zich af van de reactie, zittende als een besje met een kreeft in de hand bij een trekschuit.

7845 **41**. „De Vondelsfeesten." — Vondel begeert van de Commissie voor de Vondelsfeesten, (Mr. J. v. Lennep, J. A. Alberdingk Thijm, W. J. Hofdijk, J. C. W. Quack enz.) toelating tot die feesten zonder betaling. — Op het verzuim der Commissie, om aan letterkundigen eene uitnoodiging als gasten te zenden.

7846 **42**. „Het dagbladzegel." — Een zegelpers, waarbij de minister Schimmelpenninck de bladen stempelt. — Toespeling op de verlaging van het dagbladzegel.

7847 **43**. „Onthulling van Hogendorps beeld te Rotterdam." — Onderaan eene toespeling op de herziening der Koloniale wetgeving.

7848 **45**. „'s Rijks cijferkunst op de proef gesteld of een jeugdige maar niet „gelukkig leerling van Bartjens." — De Minister Schimmelpenninck voor een schoolcijferbord. — Op diens pogingen om zijne begrooting te verdedigen.

7849 **46**. „Vallende sterren. (14 Nov)." — Een heer op het dak staande, wenscht dat eene ster al vallende in zijn knoopsgat kome.

7850 47. „Opening van het tooneel." — Een opgehaald tooneelgordijn, waarvoor het ministerie Heemskerk zich met de portefeuilles vertoont. — Op het zamenstellen v. h. Ministerie.

7851 48. „Een valsche grondslag. (Principis obsta)" — De Nederl. maagd den woordvoerder van het kabinet (Heemskerk) beschuldigende een onjuiste reden optegeven der afkeuring van het beleid van Graaf v. Zuylen als Min. v. Buitenl. Zaken.

7852 49. „Een schoolgetuigschrift van goed (?) gedrag." — Graaf v. Zuylen aan de Nederl. maagd een papier vertoonende met: *Vous avez sauvé la paix de l'Europe.* — Op v. Zuylens voorgeven, dat Graaf Bismarck dit tot hem gezegd zou hebben.

7853 50. „Liberaal en bestendig of conservatief en haspelend." — Een huurder komt eene kamer bezigtigen, doch wenscht het ouderwetsche kabinet (v. Zuylen, Hasselman) verwijderd te zien.

7854 51. Graaf v. Zuylen als Abraham gereed staande zijn zoon Izaäk (Hasselman ?) op het altaar (2e Kamer) te slachten, wordt door de Nederl. maagd weêrhouden.

7855 52. „Diplomatisch beleid tegenover Pruissen." — Bismarck met de Norddeutsche Allgem. Zeitung onder den arm, een schooljongen (Graaf v. Zuylen) bij het oor trekkende, die zijn papier: „Vous avez sauvé la „paix de l'Europe," laat vallen. — Op het artikel in deze officieele courant over v. Zuylen's staatkundig beleid. (Zie N° 49.)

1868.

7856 1. Nieuwjaarswensch van den lichtontsteker bij het uitdooven van 1867 en het aansteken van 1868. Nieuwjaarsplaat van een lantaarnontsteker; met een keurig vers vol staat- en letterkundige toespelingen (van C. Vosmaer).

7857 2. „In Nederland. Jan. 1868." — Voorstellingen van politieke acrobaten, enz. in een kermistent, get.: *Nationaal gezelschap;* regts Graaf v. Zuylen Europa's vrede op een veer op zijn neus balancerende; links Schimmelpenninck 2 gewigten, get.: *Leening* opheffende; naast hem Wintgens een zwaard, de *Regterlijke organisatie,* inslikkende, enz.

7858 3. „Concordia res pravae (*sic !*) crescunt." — Op den voorgrond een Jezuit, anti-revolutionair en conservatief elkaâr omarmende; op den achtergrond een Indisch afgodsbeeld, get.: 1867—68, met 3 hoofden en ligchamen. — Op de verbroedering der clericalen met de conservatieven bij de stembus.

7859 4. Het Hogendorp's plein te Rotterdam met het beeld van H.; waarbij Fr. v. d. Putte gearmd met Viruly en Blom. — Op de herkiezing der 2 laatstgenoemde liberale Kamerleden.

7860 5. „Aanvankelijke uitslag der verkiezingen." — Zes boeijers, get.: Maastricht, Rotterdam, Dordt, Zutphen, Middelburg en Alkmaar. — Op de verkiezing van liberale Kamerleden in die steden.

7861 6. „De gevolgen der Kamerontbinding." — Regts op den achtergrond de kermistent (zie pl. 2), waar de ministers verslagen neêrzitten; links twee gemeenteboden, dragende de stembussen van Arnhem, Almelo en Groningen. — Toespeling op de verkiezing van liberale Kamerleden in die steden.

7862 **7.** „Kabinet en partijen." — Heemskerk in een wagen, waarvoor een oud, stram, en een ander jong, vurig paard gespannen is. — Op de pogingen van Heemskerk om aan het bewind te blijven, in weerwil van den tegenstand in de 2e Kamer.

7863 8. Een arme, havelooze kunstenaar staat voor een aanplakbillet: *„Kennis „en Kunst."* — Op den weinigen kunstzin in Nederland.

7864 **9.** „Vastenavond (25 Februari 1868)." — v. Zuylen als tamboer-majoor, Schimmelpenninck als pierrot, en Heemskerk als harlekijn. — Op de bewegingen van het Ministerie na de tweede ontbinding van de 2e Kamer.

7865 **10** „De éene Heemskerk." — Heemskerk voor een groot bord den uitslag der verkiezingen berekenende. — Op den voor het ministerie ongunstigen afloop der verkiezingen.

7866 **11.** Gezigt in de 2e Kamer met de ministertafel, alwaar boven het hoofd van Graaf v. Zuylen het zwaard van Damocles (motie Blussé) aan een zijden draad (motie Pijnappel) hangt. — Op de motie Blussé tot afkeuring van de 2e ontbinding, en de contra-motie van Pijnappel.

7867 **12.** „Vervolg v. h. zwaard van Damocles." — De draad (motie Pijnappel) is gebroken en v. Zuylen ligt doorstoken op de ministertafel.

7868 **13.** „In de nationale apotheek." — Graaf v. Zuylen als apotheker uit 2 flesschen, *Buitenlandsch beleid* en *Ontbinding*, een nieuwen drank. 3e *ontbinding*, gereed makende. — Op de geruchten van een 3e ontbinding der Kamer.

7869 **14.** In een bosch is men bezig eenige boomen met de gezigten der ministers v. Zuylen, Heemskerk, enz. om te hakken. — Op eene zinsnede in eene redevoering van Heemskerk, thans op nieuw door den Heer Godefroi herinnerd.

7870 **15.** „Een wankelend staatsgebouw." — Gezigt op het Binnenhof welks middendoorgang door balken gestut en versperd is. — Op het wankelend ministerie, door kunstmiddelen gestut.

7871 **16.** De Nederl. maagd ligt het dak van het ministerieele torenkamertje om te zien of de motie-Blussé het Ministerie nog niet heeft doen besluiten heen te gaan.

7872 **17.** „Driemaal geraakt en toch niet voelen." — Heemskerk met drie pleisters (afkeurende moties) over het gezigt, wordt bovendien met de vuist bedreigd.

7873 **18.** „Tweede verwerping van het budget van Buitenlandsche Zaken door „de Tweede Kamer." — Een tournooi; de linker kampioen *Oppositie* werpt zijn tegenpartij *Minister v. Buitenl. Zaken* uit den zadel.

7874 **19.** In een boerenherberg zit regts Wintgens en een ander aan een tafeltje en weigeren mee weg te rijden in de diligence *Behendig en Loos* (van Gend en Loos) waarin de leden van het ministerie Heemskerk zitten.

7875 **20.** „Een Gouverneur-Generaal in onruste." — Mijer zit in een koepel als op N° 38 van 1866 met een billet: *v. Reenen–Thorbecke* voor zich. — Op de benoeming van een nieuw liberaal ministerie.

7876 **21.** „Kermis en krisis." — Een carrousel met Wintgens, v. Zuylen, Schimmelpenninck enz. draaijende. Links staan Thorbecke enz. wachtende. — Woordspeling op draaijen.

7877 **22.** „Vrede in oproer." — Prof. Vreede staat gewapend en met een vaandel: „Voor de 3e Ontbinding" op eene barricade. — Op zijne adviezen tot eene 3e ontbinding van de 2e Kamer.

7878 **23.** „De ontbinders ontbonden." — Een optocht van het ontbonden ministerie als van kermislieden, waarbij Heemskerk, Graaf v. Zuylen, Schimmelpenninck op een wagen zittende, enz.

7879 **24.** „In den Hollandschen tuin." — De Nederl. maagd hare bloemen verzorgende na de laatste politieke onweêrsbuijen.

7880 **25** „De geesten van het Amsterdamsche museum (Rembrandt, en v. d. Helst) bij den Minister v. Binnenl. Zaken (Fock)." — Op het brandgevaar van het Amst. Museum door de nabijheid van een petroleumpakhuis.

7881 **26.** „Een goed voorbeeld." — Het ruiterstandbeeld van Willem den Zwijger den Minister de Waal prijzende, omdat hij zich tegen te veel praten in de 2e Kamer verzette.

7882 **27.** „Holland op zijn smalst en Nederland op zijn snelst." — Minister v. Bosse zittende op de schatkist; links eene dame met een locomotief, die huilende weggaat; regts eene andere get. „Holland op zijn smalst" wachtende op de Regeringsguarantie.

7883 **29.** „Antwoord op de in het vorig nommer uitgeschreven prijsvraag." — Eene graftombe, waarop Heemskerk en v. Zuylen gearmd afgebeeld en 6 reg. inschrift: „Aan het aftreden van het ministerie H. V. Z. c. s. „het dankbare N. volk."

7884 **31.** „Ontwerp N° 13 onder de spreuk: „Divide et impera." — Een voetstuk met 2 geketende vrouwen en opschrift: „Hun kracht was ontbinden." Op het voetstuk staan Heemskerk en Graaf v. Zuylen als acrobaten. — De beide voorgaande platen doelen op een prijsvraag voor een monument ter eere van de afgetreden Ministers Heemskerk en v. Zuylen.

7885 **32.** „Tiaar voor vrijheidshoed." — De abt Brouwers staande met een bisschopsmijter voor den Koning. — Op de verzekering van den abt dat het Katholieke geloof beter waarborg tegen revolutie is dan het geloof zijner voorvaderen.

7886 **33.** De Haagsche stedemaagd toebereidselen makende voor het 10e Nederl. taal- en letterkundig congres.

7887 **34.** „Faëton zoekt een beetje schaduw." — Faëton zijne paarden drenkende in eene stal. — Duidelijke verklaring waarom de Nederl. Regering geene waarnemingscommissie voor de zoneklips heeft uitgezonden.

7888 **35.** De Nederl. maagd de Belgische welkom heetende op het 10e Taalcongres.

7889 **36.** „Nederl. taalkundig congres in 1868." — De Haagsche ooijevaar leest de congresberigten; de ooijemoer broedt op een ei *Leuven*. — Op de bepaling dat het 11e congres te Leuven (*Loven*), niet te *Laken* zal zijn in verband met de aan den ooijevaar toegeschreven zorg voor kinderen.

7890 **37.** „Proeve van restauratiekunst." — Gezigt en charge op den toegang tot het Binnenhof, die wanstaltig gerestaureerd is.

7891 **38.** „Opening van de Kamers der Staten-Generaal." — Gezigt op het Binnenhof waar een 9tal invalieden geschaard staat, met de vaandels der overgeblevene en niet behandelde wetsontwerpen.

7892 **39.** „Ultramontaansche scherpschuttersoefeningen." — De HH. Alberdingk Thijm, Brouwers en Nuyens schietende op een schijf met borstb. van Willem I. — Op hunne aanvallen op de feestviering v. Heiligerlee.

7893 **40.** „Nederland en Spanje 1568—1868." — Een Geus een Spanjaard gelukwenschende met de verdrijving van Koningin Christina.

7894 **41.** „Uit den vinkentijd." — Links de abt Brouwers, als vinker bij een vinkennet, get. „Broederlijk woord aan de Synodale en niet-syno-„dale Protestanten." — Op een conciliant geschrift van den abt Brouwers.

7895 **43.** „Het Consignatiestelsel of 's lands koffie- en suiker-beurtman ter „aftakeling veroordeeld." — Een schip N(ed.) H(andelsmaatschappij) en met den naam *Nooit gedacht* op den steven, aan wal liggende ter aftakeling.

7896 **44.** „De voorgestelde afschaffing van het zegel op gedrukte stukken." Een veldwachter een bezoek brengende bij vrouw zegel, die geld maakt van gezegelde papieren.

7897 **46.** Een blad uit: dat Speghel onser Behoudenisse" nl. een gebouw: *Neutrale school;* op den achtergrond links een metselaar (Groen v. Pr.) een gebouw van Dordtsche steenen optrekkende; regts een ander bouwmeester aan eene R. K. kerk arbeidende. — Op de poging van Groen v. P. om zich met de Ultramontaansche partij tegen de openbare lagere school te vereenigen.

7898 **47.** „Op het strafbankje." — De abt Brouwers? school blijvende met een langen neus en een papier voor zich, waarop een heftige kritiek van den Heer Groen v. Pr. — Op Groen v. Pr.'s kritiek van Br. geschrift over Heiligerlee.

7899 **48.** „Het zegel op de pers." — Navolging van het bekende beeld van den diskuswerper (hier Min. v. Bosse met het dagbladzegel).

7900 **49.** „Sinterklaas verrassingen." — Een groote wagen met allerlei pakken met opschriften; zooals Extincteur voor het Trippenhuis *Spoed;* Sekteschool *fragile;* neutrale school *voor nat te bewaren* enz. doelende op dingen van den dag.

7901 **50.** „Anti-onderwijsbeweging." — Drie brandende kaarsen, naast elkaar, waarvan de middelste *Middelbaar onderwijs* door een hand get. *Amendement Gefken* wordt doorgesneden, terwijl links de Onderwijs-agitatie de kleinste *Lager Onderwijs* een domper poogt op te zetten.

7902 **51.** „Uit de debatten over onderwijs." Regts aan de ministertafel Fock; achter wien de Nederl. maagd; links Jhr. de Brauw in een leeuwenhuid. — Op een zinsnede in diens rede bij debatten over het onderwijs.

7903 **52.** „Een kerstmisgeschenk." — Uit een wagen van v. Gend en Loos wordt de Heer Heemskerk in een pijpenmand aan de deur der 2e Kamer der Staten-Generaal afgegeven. — Op zijne verkiezing als kamerlid voor Gorichem.

1869.

7904 **1.** „Almanak van den Nederl. Spectator voor het jaar 1869." — De 12 teekens van den Dierenriem voor elke maand, elk met eene satirieke afbeelding, versje enz.

7905 **3.** „Het kaperschip: De algemeene kiesvereeniging voor Nederland." — Het dek van een schip, varende onder Liberaal programma welks bemanning allerlei conservatieve opschriften draagt; een matroos met een uitlokkend fluitje staat op den uitkijk. In de verte een schip „Constitutioneel Gezelschap" — Op de Nederl. Centrale kiesvereeniging te Utrecht.

7906 **4.** „Twee redacteuren op Java." — Busken Huet, redacteur v. d. Javabode bezig zijnde oude lappen in het oude Indische kleed te zetten, die een neger hem aanbiedt; links Keuchenius.

7907 **5.** „Het conservatief Tussaud-kabinet of verzameling van wassenbeelden „van liberale boeven" enz. — Op de circulaire der Algemeene kiesvereeniging te Utrecht en hare voorstelling van de liberalen.

7908 **6.** Afbeelding van huzaren en infanterie op velocipèdes rijdende. — Op de heerschende velocipèdewoede.

7909 **7.** „Verkiezing te Haarlem." — Laurens Koster verschijnende in eene meeting van Haarlemsche kiezers. — Op de candidatuur van D. Koorders voor de 2e Kamer.

7910 **8.** „Naar Rusland." — Graaf v. Zuylen in een Russische slede zittende. — Op zijne benoeming tot Nederlandsche gezant naar Rusland.

7911 **9.** „Beraadslaging over het wetsontwerp op het begraven." — De vergaderzaal der 2e Kamer in den rouw; de ministers en Kamerleden dragen rouwkleederen, enz. (in afwachting der verzekeringen in 1869).

7912 **10.** Drie vrouwen: Anna Rooze (uit den roman v. Cremer): Lidewijde (uit dien van Busken Huet) en Hermine (uit „van Huis" door Keller) voor den herder Paris (S. Gorter) haar vonnis afwachtende. — Op Gorter's uitmuntende kritiek van de 3 romans in het Februarijnommer van de Gids.

7913 **11.** „Audi et alteram partem," enz. — Eenige apen hun afkeurend oordeel over de afstamming van den mensch (nl. het Darwinisme) te kennen gevende.

7914 **12.** „Het dagbladzegel ter rariteiten-kamer neergelegd." — De Nederl. maagd legt het zegel bij pijnbank, rad en galg neer. — Op eene redevoering van den Heer de Roo v. Aldewerelt op 12 Maart hierover.

7915 **14.** Drie afbeeldingen van Nederl. uniformen, met onderschr. Verleden, Heden, Toekomst. — Op de nieuwe officiersuniformen, thans in zwang; en hoe zij vereenvoudigd beter en schooner zouden zijn.

7916 **15.** „Nil penna sed usus." — Een pen een dagbladzegel doorborende. — Op de afschaffing van het zegel door de artikelen daartegen geschreven.

7917 **16.** De Heer Droogstoppel wandelende, omringd door uit den grond verrijzende dagbladen. — Op het ontstaan van vele Nederl. dagbladen en de vergrooting van enkelen door de afschaffing van het zegel.

7918 **17.** „Het amendement Heemskerk op de herziening der kiestabel." — Heemskerk een hond een stuk vergiftigd brood voorhoudende en in de andere hand inbreekwerktuigen. — Op de voorgewende vrijzinnigheid van het amendement v. Heemskerk, waardoor hij trachtte weer aan de regering te komen.

7919 **18.** De geest van den Latijnschen dichter J. H. Hocufft verschijnt in de vergadering der Kon. Akademie v. Wetenschappen, (afdeeling Letterkunde) en verzoekt Prof. Boot niet toe te laten bij de beoordeeling der Lat. prijsvaarzen. — Prof. Boot had een Latijnsch randschrift vervaardigd op de gedenkpenning ter eere van de ministers Heemskerk en v. Zuylen, waarvan eene latijnsche uitdrukking in den Spectator gekritiseerd was.

7920 **19.** „Liberale voorwendsels van conservatieven." — Reintje de vos met de staf: Liberalisme, als schaapherder. — Op de houding der conservatieven bij de herziening der kiestabel.

7921 **20.** Op de tentoonstelling van wapens te Amsterdam." — De dood zijne ingenomenheid te kennen gevende met de wapententoonstelling.

7922 **21.** „Jezuitische toepassing van de spreuk: Eendracht maakt macht." Een Jezuit voert Heemskerk en een anti-revolutionnair aan een leiband naar den stembus.

7923 **22.** „De Algemeene Kiesvereeniging en haar oud-minister-kandidaten." Een kleerenjood komt met een zak Oud-Ministers bij het Stembureau.

7924 **23.** „Vooruit of stilstaan?" — Een locomotief *Bestendiging* met v. Bosse als machinist en Fock als stoker. — Aansporing tot het kiezen van liberale kamerleden.

7925 **24.** „Uitslag der verkiezingen." — Een zuil van 3 op elkaâr staande personen (Conservatief, Ultramontaan en Anti-revolutionnair) wordt verbroken. — Op de nederlaag der anti-liberale partijen in de 2e Kamer.

7926 **25.** „De anti-revolutionnaire leider en de conservatieve lijder." — Vooraan een conservatief drenkeling, om hulp roepende bij wien Groen v. Pr. zonder hulp te bieden voorbij gaat.

7927 **26.** „Rutger Janus Bifrons." — Een Janusbeeld met gelaat van Graaf R. J. Schimmelpennink, Candidaat voor de Tweede Kamer voor Oldenzaal.

7928 **27.** „Aansluiting van Holland aan het Europesche spoorwegnet." — Gezigt op Holland met Amsterdam en Rotterdam en de spoorwegverbinding over de Moerdijk met België en Europa.

7929 **29.** „Nederland en de kust van Guinea. — De Nederl. maagd peinzende over den afstand van de kust van Guinea aan de Engelschen.

7930 **30.** „De internationale tentoonstelling van enz. enz. van den handwerksman" in het Paleis voor Volksvlijt te Amst.

7931 **31.** „De brug over den Oceaan." — Een Amerikaan en Hollandsch matroos elkaâr de hand drukkende; op den achtergrond een stoomschip: „Brug over den Oceaan." — Op de brochure met dien titel van den Heer M. A. Jansen, over directe stoomvaart tusschen New-York en Vlissingen.

7932 **32.** „Kon. besluit van 23 Julij 1869 betreffende de spelling der Nederl. „taal." — Min. Fock wijst aan Siegenbeek met zijne oude spelling de deur, Prof. M. de Vries en Dr. Verwijs toonen 2 afleveringen van *het* Woordenboek, en vragen om erkenning als officieële spelling.

7933 **33.** Standbeeld van Jan Pieterz. Koen. — Naar aanleiding van het standbeeld van Koen en Mr. de Jonge's boek: Opkomst v. h. Nederl. Gezag in O. I.

7934 **34.** „Een congres-liefhebber," zit met vele bagage tusschen de aankondigingen van allerlei congressen in het binnen- en buitenland, besluiteloos waarheen te gaan.

7935 **35.** „Voorbereiding tot het statistisch Congres." — Een statisticus op zijne knieën liggende en een ellenlange tabel makende, door een zijner vrienden bezocht.

7936 **36.** „De Nederlandsehe Parnas grafisch-statistisch voorgesteld," enz. — Tabel van den bloei der Nederl. dichtkunde van de 10e tot 19e eeuw.

7937 **37.** „Op de tentoonstelling van het Roode Kruis." — De Dood, deze tentoonstelling bezoekende, wordt uitgenoodigd zich te verwijderen.

7938 **38.** „Waar een storm niet kwaad was." — Een landschap met moeras en verschillende wankelende en slechte boomen, met inschriften, als: Zondagswet, Schadelijke vestingen, enz. — Op den storm in het Haagsche Bosch, waarbij vele boomen omwaaiden.

7939 **39.** „De ontleedkundige les: *Verboden toegang*." — Op de omheining rondom Rembrandt's meesterstuk gemaakt, waardoor men het niet van digtbij kan beschouwen en de schilders hunne studiën inpakken.

7940 **40.** „Anatomie van de Troonrede ter Eerste Kamer." — Op de aanmerking gemaakt op de Troonrede dat de zinsnede *„van Hooger hand"* er door den kopiïst in vergeten was.

7941 **41.** „In de wip-schopstoel." — Gouverneur-Generaal Mijer, in zijn koepel zittende, wordt door den duivel van den stoel getrokken. — Op zijne vervanging. Zie N° 7796.

7942 **42.** „Een nieuwe landvoogd voor Insulinde." — De Nederl. maagd met een beeldje van J. Pz. Koen in de hand, wiens gelijke zij wenschte te benoemen.

7943 **43.** „De Tweede Kamer op reces." — De Kamerleden naar den uitgang snellende, worden door een kiezer berispt. — Op het spoedig scheiden der Kamer.

7944 **44.** „Budgetten-revue voor de liberale meerderheid der 2e Kamer." — De ministers Fock, v. Bosse, v. Mulken, de Waal, enz. ieder hunne begrooting presenterende, terwijl de Kamerleden v. d. Linden, Fr. v. d. Putte, Thorbecke, v. Eck, enz. hen de revue laten passeren.

7945 **45.** „De koloniale kwestie." — Twee gebergten door een diepe kloof: „Het koloniale vraagstuk," vaneengescheiden. Fr. v. d. Putte beproeft er over te springen; op den achtergrond Min. de Waal een brug latende bouwen. — Op de repliek van dien Minister in de 2e Kamer.

7946 **46.** „Scheiding van administratief en rechterlijk gezag op Java." — Links een President, in het midden een President van den Landraad; regts een Javaansch Assistent-Resident.

7947 **47.** „De oppositie tegen zich zelve verdeeld door de jenever." — Jhr. de Casembroot een glas jenever aanbiedende aan den Heer Saaymans Vader, die zulks afslaat. — Op beider redevoeringen in de 2e Kamer over het gebruik van sterken drank in Indië.

7948 **48.** „Aan wie het hoogste woord?" — Eene jonge dame (2e Kamer) aan eene oudere matrone (1e Kamer) het woord afstaande. — Op de gelijktijdige zittingen van beide Kamers, terwijl de Tweede de Nederl. Staatsbegrooting en de Eerste de Indische Begrooting behandelde.

7949 **50.** „Voor 't venster van de villa *Suikerlordia* in 't Haagsche Willems-„park, plein van 1813." — Twee Ind. dames voor het glasraam, terwijl de straatredenaar Meijer voorbijgaat. — Ind. damestypes en woordspeling op de namen van P. Mijer en Meijer, die deze dames niet weten te onderscheiden.

7950 **51.** „Uit het onderwijsdebat in de Tweede Kamer." — Iemand flesschen vullende met water uit eene fontein *Onderwijsredevoering* ten gebruike der kiezers van 1870. — Op de langdradige redevoeringen van conservatieve en clericale zijde over 't onderwijs gehouden in de Tweede Kamer.

7951 **52.** De Heer v. K(uik) uit Delft, over het Middelbaar Onderwijs voor Meisjes. „(Zitting der 2e Kamer 14 Dec.)" — De Heer v. Kuik als Don Quichot op een ouden rosinant, jaagpaard der Delftsche schuit zittende, vecht tegen een molen: „Ontwikkeling der Vrouw," enz.

1870.

7952 **1.** „Een nieuw lied van den tamboer der voorhoede." — Nieuwjaarsprent. — Bovenaan de afbeelding van een tamboer; van onderen een voortreffelijk vers met politieke en litteraire toespelingen (van C. Vosmaer, met enkele invoegsels van anderen.)

7953 **2.** „Na de zitting der IIe Kamer van 17 Dec. 1869." — Eene jonge dame Generaal v. Mulken interpellerende over het schoeisel der soldaten. — Op eene zinsnede in de repliek van dien Min. in de 2e Kamer.

7954 **3.** „De 3 gratiën of de kracht van het verguldsel." — 2 dikke en 1 lange Generaal met gouden galons overdekt. — Op de overladen nieuwe uniform der Generaals.

7955 **4, 5** en **6.** „Eenige lezers van Nederlandsche Couranten." — Typen.

7956 **7.** „Hoe de kunstschatten onzer musea verzorgd worden. (Historisch.)" — Op het rooken der kagchels in de zaal waar de schilderij: de Nachtwacht van Rembrandt hangt.

7957 **8.** „Bij 't Salie-stalletje." — v. Reenen, gewezen Voorzitter der 2e Kamer, wordt door een baanveger schaatsen ondergebonden; regts Godefroi zijne schaatsen ophangende; links v. Eck rijdende. — Op het bedanken van Godefroi en de benoeming van v. Reenen tot lid der 2e Kamer.

7958 **9.** De Nederl. maagd den Heer Jhr. van Karnebeek berispende dat hij zich in de Algemeene Rekenkamer die het Oudemannenhuis genoemd wordt) gaat opsluiten.

7959 **10.** „Toepassing van Westersche begrippen in de Oostersche Maatschappij." — Een Javaan zit voor zijn huis en wordt door een Kol. Conserv. aangesproken. — Op de Agrarische wet tot vaststelling van den landeigendom der inboorlingen.

7960 **12.** „De agrarische wet." — De koetsier (de Waal, Min. v. Kol.) van den Omnibus (*Insulinde*) wachtende op eenige heeren (de oppositie) 'sJacob enz. die op het rijtuig aanmerkingen maken.

7961 **13.** „Twee uitvinders van een leeg voetstuk." — De kaarsenmaker Coster en herbergier Coster, twisten wie van beide als standbeeld te Haarlem zal prijken op het voetstuk voor den uitvinder van de boekdrukkunst. — **Op Dr. A. v. d. Linde's Costerlegende.**

7962 **14**. „Conservatieve tandak-partij in de Eerste Kamer." — Eene Javaansche dame (de Conservatieve partij) in de 1e Kamer voor de leden dansende. — Op de agrarische wet in de 1e Kamer.

7963 **15**. „Agrarische wet 7 April 1870." — De Vrijheid bloemen strooijende over Indië's bodem. — Op de aanneming van de Agrarische wet.

7964 **16**. „Een modern cynicus." — Gouverneur-Generaal Mijer op een ton (*f* 100,000) zittende bij Diogenes voor zijn ton. — Op het cynisme van beiden.

7965 **17**. „Aansluiting van 's Gravenhage aan het Europesche spoorwegnet." — De Haagsche ooijevaar op reis gaande. — Op de opening van den spoorweg 's Hage-Gouda-Utrecht.

7966 **18**. „Eerste gevolg van de emancipatie der vrouw." — Een tournooi tusschen 2 dames op hobbelpaarden; links Betsy Perk, redactrice van „*Onze Roeping*;" regts Mej. de Goeije redactrice van „*Ons Streven*."

7967 **19**. „Een gevaarlijk steunpunt." — De leden van het ministerie met een suikerriet balancerende op de punt van een suikerbrood. — Op den val van het ministerie Fock--de Waal afhankelijk van het aannemen of verwerpen van de suikerwet.

7968 **20**. „Het laatste zetsel v. d. Min. v. Buit. Zaken." — Een groote chinesche theepot, waarachter de Min. v. Buitenl. zaken, Roest v. Limburg. — Op de verwerping van de missie in China, den 13en Mei door de 2e Kamer.

7969 **21**. „Eens Kristens-staatsmans argument voor de doodstraf." — Een beul (de Heer J. W. v. Loon?) met het *Zwaard der Geregtigheid* verschillende personen onthoofdende. — Op eene zinsnede in de redevoering van dit Kamerlid tegen de afschaffing van de doodstraf.

7970 **22**. „Een minister (Roest v. Limburg) door de 2e Kamer ge*Jonas*d, bij „gelegenheid van een zalm-traktaatje of tractatie." — Een Minister valt over boord bij een grooten visch die hem wil inslikken. — Op de verwerping van het tractaat te Mannheim over de visscherij in den Rijn.

7971 **23**. „Langzaam gaat zeker." — Een wandelaar (Min. de Waal) langs een vaart, met trekschuit (waarin Fr. v. d. Putte), waaroverheen een spoorbrug gelegd is, waarbij een wachter, get. 3. (v. Kerkwijk). — Over den meer of min bedaarden voortgang der suikerregeling.

7972 **24**. „Wat de minister in zijn ontwerp-postwet voorstelt." — Minister v. Bosse, het zegel van de dagbladen opheffende, drukt het port neêr. — Op de toen ingediende ontwerp-postwet met verlaging van het briefport.

7973 **25**. „De postwet in de 1e Kamer." — Allerlei Redactiën van dagbladen vragen om goedkeuring der postwet.

7974 **26**. „Weeklacht van een hoogstaangeslagen Job over de inkomsten-„belasting." — Een rijk man zittende op een grooten geldzak.

7975 **31**. „Vrijwillige marketentsteruniformmodel." — Naar aanleiding van de opgerigte vrijwilligerkorpsen in Nederland.

7976 **32**. „Diplomatische pourparlers in de 19e eeuw." — 2 inbrekers wijzen op het huis van Leopold v. België en Willem v. Luxemburg. — Op de geruchten van annexatie dier landen door Frankrijk en Duitschland.

7977 **33**. „Het beruchte ontwerp-tractaat." — Vervolg op het vorige. De wolf (Frankrijk) geklemd in den boom bij het stelen der honig en ontdekt.

7978 **35**. „Beslommeringen van een neutralen dagblad-schrijver," bij den oorlog tusschen Frankrijk en Duitschland. — Een wanhopig man bij Couranten.

7979 **36**. Schetsen van den optogt bij de opening van de Staten-Generaal door den Koning.

7980 **37**. „Le coup de pied de l'âne of Napoleon en een Utr. Hoogleeraar." — Prof. Vreede als ezel schopt achteruit tegen den gevallen adelaar.

7981 **40**. „De herkiezing te Alkmaar." — De HH. Jhr. v. Foreest en Gen. Knoop complimenten wisselende bij een stoel *Alkmaar*. — Gen. Knoop was bij den dreigenden oorlog in actieven dienst getreden, na voor zijn lidmaatschap in de 2e Kamer voor Alkmaar bedankt te hebben. Jhr. v. Foreest, in zijne plaats gekozen, deed er afstand van zoodra hij vernam dat de Heer Knoop weder lid der Kamer wenschte te worden.

7982 **45**. „Nederlandsche krisis- of k(n)ibbelspel van 't oogenblik." — De Nederl. maagd zich vermakende met het knibbelspel (hoofden van v. Bosse, Fock, enz.) — Op de ministerieele krisis van den dag.

7983 **46**. Eene huishoudster 1e Kamer een jongen (de Waal) bestraffende, en zich jegens de moeder (de Nederl. maagd) verantwoordende dat ze den eigenlijken schuldige (P. Mijer), die op een hooge kast zit, niet bereiken kan. — Op de verwerping der Indische begrooting door de 1e Kamer.

7984 **47**. „Een krisis in een fotografiën-album." — Thorbecke portretten schikkende in een kunstboek; op den grond liggen de 7 portretten van de afgetreden ministers Fock, van Bosse, enz. achter hem Fr. v. d. Putte.

7985 **49**. „Sinterklaas-crisis. — De Nederl. maagd bij den haard 2 sinterklaasmannen (Fock en Brocx) vindende. — Op de langdurige ministerieele krisis.

7986 **50**. „Nog in de ministerieele krisis." — Blaauwbaard (Heemskerk) zijne vrouw (Ned. maagd) met het zwaard (*Conservatisme*) bedreigende.

7987 **51**. „De drie interpellaties." — De HH. Kerstens, Jhr. de Casembroot en Jhr. v. Sijpesteyn ieder met een poppetje in de hand staande voor den Min. v. Oorlog (v. Mulken), ad interim Min. v. Buitenl. Zaken.

7988 **52**. „Parlementaire schetsen." — Bovenaan Thorbecke's hoofd de zon van het liberalisme door een zonneklips verduisterend. — Onderaan Heemskerk Az. in dubbelzinnige houding tegenover den Paus (bij de motie Kerstens).

7989 **53**. „Een doodendans van 1870." — 12 afbeeldingen, alle behalve de laatste met een 4 reg. versje, met toespeling op de politiek van het afgeloopen jaar.

1871.

7990 **1**. „De drie-eenige oppositie." — Dez. voorstelling als op pl. 46 van 1866, behalve dat hier de Conservatief onder staat en de Anti-revolutionnair bovenop; regts Fr. v. d. Putte op een balkon, die uitgenoodigd wordt mede te doen in de oppositie.

7991 **2.** Thorbecke aan zijn Bureau, waaronder de regels uit de: *Wacht am Rhein:* „Lieb Vaterland kannst ruhig sein."

7992 **3.** „De nieuwe innige bond tusschen den Minister van Kolonien en „den Gouverneur-Generaal." — Min. v. Bosse door een transatlantischen kabel met den Gouverneur-Generaal P. Mijer verbonden.

7993 **4.** „Het ingevroren Nederland." — In het midden zit een warm ingehulde Nederlander; rondom ijsvoorstellingen; onderaan de Min. v. Oorlog Engelvaart bij zijne verdediging te water.

7994 **6.** Een ruiter (Min. v. Fin. Blussé) staat weifelend voor een hek *Inkomstenbelasting.* — Op het indienen van een wetsontwerp tot heffing eener inkomstenbelasting.

7995 **9.** „Ook een woord over het afstaan van de kust van Guinea." — Drie Elminesche negers sprekende over den afstand van de Guineesche kust.

7996 **11.** „Si vis pacem.... para pacem!" — Links de Vrede op een heuvel; regts nadert een krijgshaftig uitgedoste bende met Thorbecke en v. Bosse. — Op het zoogenaamde ministerie van defensie.

7997 **13.** „Het verboden huwelijk of de liefde tegenover de 2e Kamer." — De Heer Casembroot op straat staande voor een knielend paar; links een zeeofficier, regts eene bakkersdochter. — Op zijne redevoering in de 2e Kamer bij de pensioenwet van marineofficieren (Zitting v. 24 Mrt.) tegen mésalliances.

7998 **14.** „Een nieuwe Gordiaansche knoop in Europa." — Een timmerman een verward ijzerdraad *De Sociale kwestie* beschouwende.

7999 **15.** „Nog eene sociale kwestie." — Twee dames op straat sprekende over hare slechte opvoeding en weinige huwelijken.

8000 **16.** „Discussie over de staatsbegrooting voor 1871." — Thorbecke met een groot kanon bres schietende in 's lands schatkist. — Op het verhoogde oorlogs-budget?

8001 **17.** „Vader en kind." — Thorbecke zijne 23jarige dochter (Grondwet van 1848) aanradende zoo te blijven, terwijl de dochter, nu meerderjarig verder wil en eene eigen meening heeft.

8002 **18.** „Discussie over de staatsbegrooting voor 1871." — Fr. v. d. Putte (links) eene plank: „Intrekking definitieve begrooting Oorlog enz." aan Thorbecke over een water toereikende. — Op beider polemiek bij de voorloopige beraadslaging over afd. oorlog.

8003 **19.** „Meisjes-Middelbaar-Onderwijs-beweging." — Thorbecke wordt door vele jonge dames bestormd met smeekbeden om Middelbaar Onderwijs. — Op de adressen uit verschill. plaatsen om toelating van meisjes tot de Hoogere Burgerscholen.

8004 **20.** „Discussie over 't Lager Onderwijs." — Thorbecke met de schoolwet van 1857 in de hand staande, de verwijzing naar de Stembus van de leden van het anti-liberale monsterverbond (Conservatieve, Anti-Revolutionnaire en Ultramontaansche partij) afwijzende.

8005 **21.** „De ontredderde oorlogsboot door de Thorbecke op sleeptouw genomen „is den 24en Mei in behouden haven gekomen." — Op de aanneming van het budget v. Oorlog v. Min. Engelvaart in de 2e Kamer door toedoen van Thorbecke.

8006 **22.** „De hervormingen van den Minister van Oorlog in het gouverne„ment van de nationale defensie." — Een baardelooze militaire kadet begeert in een messenwinkel een scheermes te koopen, wat de zeer gebaarde winkelier (op voorschrift van den Minister v. Oorlog) weigert als behoorende tot de overbodige voorwerpen.

8007 **23.** Een conservatief en liberaal, sprekende over het Congres der Internationale, dat destijds in 's Hage gehouden werd en weinige resultaten had.

8008 **24.** „Vrijmoedige gedachtenwisseling na de verkiezingen." — Een liberaal met een groote vlag *Liberalisme* naast een Ultramontaan, met een vlag *Loyolaliteit*, staande op een Conservatief en Anti-revolutionnair. — Op den uitslag der verkiezingen, waarbij enkel de liberale en Ultramontaansche partijen gewonnen hadden.

8009 **26.** „Ultramontanisme en grondwet." — De Nederl. maagd den Heer J. A. Alberdingk Thijm, kandidaat voor de 2e Kamer te Amersfoort, een grondwet van 1848 aanbiedende.

8010 **27.** „Traktaten met Engeland." — Nabootsing van de groep van Laocoon. — Op de beraadslaging in de 2e Kamer ter goedkeuring der tractaten met Engeland wegens den afstand der Kust van Guinea en met den Sultan van Siak Srie Indrapoera.

8011 **28.** „De kust van Guinea." — Twee afbeeldingen: links eene voorstelling van de kust in 1664; regts de afstand door den Min. van Bosse in 1870.

8012 **29.** „De geniale legerhervorming van het ministerie der nationale ver„dediging." — Op de legerhervorming van Min. Engelvaart, die zich enkel tot het vaststellen van een nieuw model laarzen bepaalde.

8013 **30.** Een oude badvrouw *Batig slot* eene jonge dame *Nederland* in zee badende. Met onderschr.: „Nederland gebaad(t?) door 't batig slot."

8014 **31.** „Indische barometer." — Een barometer met een huisje aan weêrszijde, waaruit links P. Mijer, regts Loudon te voorschijn komt. — Op de vervanging van den Gouv.-Gen. Mijer door Loudon, Commissaris des Konings in Z.-Holland.

8015 **32.** Gezigt in een burgerschoollokaal, met vrijende jongens en meisjes, enz. — Op de wenschen van sommigen, die gemengde Hoogere Burgerscholen verlangden.

8016 **33.** Afbeelding van kermisongeregeldheden. Met onderschr.: „Een „onwijze boel op de gewijzigde kermis." — De Haagsche kermis stond toen op het Oranjeplein en de kermisgangers waren daar zeer woelig.

8017 **34.** „Een gewenscht staatsriooltonspoelstelsel." — Links een stoomdoorspoelmachine voor riolen, waar door vele ongeregtigheden, b. v. Zwarte Internationale, Indiesch Saldo, Tienden enz. uitgedreven worden.

8018 **35.** „Nederlandsche Hoogleeraren in vacantie." — Gezigt op de Rhijnoevers, alwaar in een logement eenige professoren zich op verschillende wijzen vermaken.

8019 **36.** „De Haagsche stedemaagd." — Eene vrouw van boven sierlijk gekleed, blootsvoets door een moddergracht wadende. — Op de slechte riolering en stinkende grachten te 's Hage.

8020 **37.** Prof. Opzoomer, bekroond door *Theologia*, wordt in triumf door de Leidsche Hoogleeraren Scholten, Kuenen, Rauwenhoff, Prins en Goudsmit

voortgetrokken; regts de weenende *Philosophia.* — Op de benoeming van Dr. C. W. Opzoomer, Prof. Jur. te Utrecht, tot Philos. Prof. te Leiden, die echter bedankte en te Utrecht herbenoemd werd.

8 021 **38.** „De Troonrede, Sept. 1871." — De Wetenschap en de Kunst weenende de op straat aangeplakte Troonrede lezende, wijl beide daarin niet vermeld worden.

8022 **39.** „Een lastige „Tak" — van onderwijs." — Min. Thorbecke, wandelende onder den „Boom der Kennisse," blijft vasthaken aan een der takken *Hooger onderwijs.* — Op de begeerde Hooger Onderwijswet, door Thorbecke steeds uitgesteld?

8 023 **40.** Vier Ministers van Oorlog (de Casembroot, Blanken, v. d. Bosch en v. Mulken). Met onderschrift: „Wat hebt gij met onze millioenen gedaan?"

8 024 **41.** Een herder (de Kamer-President W. H. Dullert) eene kudde schapen willende leiden over een bruggetje van *Nederland* naar *Amerika,* wat door een kwaadaardigen hond *Rotterdam* belet wordt. — Op het voorstel van den Heer 's Jacob voor een stoomvaart van Vlissingen op New-York, in de 2e Kamer voornamelijk door tegenwerking van Rotterdam verworpen.

8025 **42** „Een speelpop van *f* 8000." — De Min. v. Buitenl. Zaken Gericke v. Herwijnen een speelpop: „Gezant bij den Paus" overhandigende aan een Jezuit, terwijl Thorbecke zich afwendt. — Op het behoud van het gezantschap te Rome op de concept-begrooting v. Buitenl. Zaken.

8026 **43.** „Tusschen de Kamer en de Regeering." — Min. v. Oorlog Engelvaart en de Heer de Roo v. Aldewerelt een ledenpop *Legerorganisatie* heen en weêr trekkende. — Op de eindelooze en onvruchtbare debatten over de legerorganisatie in de 2e Kamer.

8027 **44.** „Een oude rot niet licht in den val." — Een rot (Thorbecke) een papier „Memorie van Beantwoording H(oofdst.) I" in een open rattenval plaatsende. — Op een zinsnede in de Memorie van Beantwoording over de verwachte, doch niet ingediende Hooger onderwijswet.

8028 **45.** Koningin Sophia den Paus, die geboeid aan handen en voeten, op een strooleger ligt, bezoekende. Links de cipier (Victor Emanuel.) — Op de voorstelling, door de Ultramontaansche dagbladen gegeven van het bezoek der Koningin aan den Paus, op hare reis door Italië.

8029 **46.** „De Waterweg van Rotterdam." — Een vuurtoren met het hoofd van Thorbecke als lantaarn verlicht den nieuwen waterweg van Rotterdam, welks monding verzand is. Onderaan een 4reg. vers. — Op de door Thorbecke voorgestelde en mislukte doorgraving van den Hoek v. Holland? Geteekend door P. A. S. v. Limb. Brouwer.

8030 **47.** „Modern veemgerigt in Nederland." — Kapt. Jansen wordt door 2 geheel geharnaste veemridders in een hol gebragt. — Op het onderzoek der zaak van kapitein Jansen voor een zoogen. Raad van Eer.

8031 **48.** „Letterbanket." — Sinter Claes roo-letters uitdeelende aan Dr. Verwijs en Prof. de Vries, met een wenk om medewerkers voor den voortgang van het groote Nederl. Woordenboek te zoeken.

8032 **49.** Een regisseur (Min. v. Oorlog Engelvaart), achter hem zijne laarzen (zie N° 8012) het publiek aanzeggende dat het Tooneelstuk (Begrooting v. Oorlog) niet doorgaat. — Op zijn ontslag tijdens de Begrooting-discussie.

8033 **50.** „Sint Niklaas surprise. Zitting 2de Kamer, 5 December 1871." — De Min. v. Financiën Blussé staande voor een schatkist, waarop een reusachtige geldstapel: „*Indische batige sloten.*" — Op een gezegde des Ministers over den staat der Indische geldmiddelen.

8034 **51.** „Generaal *Regen* een beste minister van oorlog." — Een man in een zwaren regen loopende. — Op den gewonen lagen waterstand in de Hollandsche verdedigingsliniën.

8035 **52.** „Oudejaars A. B. C. van den Nederlandschen Spectator 1871." — Prent in den trant van de oude bekende A. B. C. boekjes nl. 26 kleine afbeeldingen, ieder met 2reg. bijschrift in rijm over politieke of letterkundige voorvallen in het afgeloopen jaar.

1872.

8036 **1.** „Windeieren van 1871." — Eene hen met het gelaat van Thorbecke eenige eijeren beschouwende, zooals: *Inkomstenbelasting*, *Hooger Onderwijs*, *Census* enz. — Op het verlangen naar de indiening van wetsontwerpen daarop, waaraan Thorbecke niet voldeed.

8037 **2.** „Op den eersten April verloor Alva zijn Bril." -- Een watergeus Alva zijn Bril ontnemende. — Op de aanstaande viering van den 300sten gedenkdag der inneming van den Briel in 1572.

8038 **3.** „Het Guineesche traktaat in de 1e Kamer." — Gezigt in de 1e Kamer; bovenaan op de tribune voor het publiek zit een neger. — Op de komst van den gezant v. Elmina (?) David Mill Graves in ons land tijdens de behandeling van het traktaat tot afstand van de kust v. Guinea.

8039 **4.** „De oude bedeeling." — Thorbecke als Mozes op Horeb ondersteund door Aaron en Hur (Goudsmit en Fels ? 2 Oud-Thorbeckianen) volgens Exodus XV, vers 11 en 12. — Op Thorbecke als de eenige die aan 't hoofd der liberalen staan kon.

8040 **6.** „Het Brielsche feest." — Drie voorstellingen onder elkaâr; *Januari*: een Geus en Jezuit elkaâr den rug toekeerende; *Febr.*: de Jezuit den Geus de hand biedende; *Maart:* de Geus den Jezuit wegschoppende. Met onderschr. „Drie fazen in Nederlands verhouding tot de Zwarte." — Op de twisten met de Roomschen over de aanstaande Brielsche Aprilfeesten.

8041 **7.** „Les extrêmes se touchent." — Alberdingk Thijm en Groen v. Pr., die beide zich onttrokken aan de Brielsche feesten elkaâr ontmoetende. — Onderschr. „Iemand die vindt dat juist hij en de zijnen niet mogen „meedoen, en iemand die vindt dat alleen hij en de zijnen mogen „meedoen."

8042 **8.** „Verzoend." — De „Brielsche nimf" en een verminkt zeeman, gearmd. — Op het standbeeld (de Vrijheid, opduikende uit de baren) en het Zeemanshuis, die te Brielle voor de feestgaven zouden opgerigt worden, en waarover in den beginne vrij heftig gestreden was.

8043 **9.** „Waar de Ministers van Oorlog tot dusver alleen naar keken," en „Waar ze ook wel eens naar kijken mogen," — Twee voorstellingen naast elkaâr. Links militaire kleedingstukken, enz.; regts de Grondwet Militie-, Vesting- en Schutterij-wetten, enz. — Een wenk aan den nieuw benoemden Min. v. Oorlog Delprat.

8044 **10**. „De inkomstenbelasting." — Min. Blussé in een priksleedje: *Inkomstenbelasting*, rijdende van boven van het Binnenhof naar de 2e Kamer. — Met onderschr.: „Nu heb ik er zeep onder gedaan, zou hij nu „glijden," enz. — Op de gelijktijdige indiening van een wetsontwerp tot afschaffing der belasting op de zeep.

8045 **12**. „De Europeesche Gregarinen." — Voorstelling van eenige sterk vergroote chignonharen, met gregarinen, in de gedaante van kleine Jezuiten, enz. De haren get. *Engeland, Nederland, Duitschland, Belgie, Italie*, enz. — Op de uitbreiding der Ultramontaansche partij in Europa, volgens eene toespraak van Pio IX. — Ontworpen door v. Limburg Brouwer.

8046 **13**. Twee voorstellingen naast elkaâr. — Links Filips II in 1566 van Prins Willem den vuurdood van alle ketters eischende (naar C. Kruseman); regts Kon. Willem III en Koning Amadeus v. Spanje een traktaat sluitende tot vrije uitoefening van den godsdienst in hun gebied.

8047 **14**. „Toepassing na de feesten." — De Nederl. maagd Jan Salie uit haren tuin verjagende. Onderaan een 8reg. vers in 2 kol. van J. v. Vloten.

8048 **15**. „Aan de vruchten kent men den boom." — Eenige Jezuiten bij een staak, waarop: „Weg met de geuzen," enz., juichende over de ongeregeldheden, voorgevallen in sommige N.-Brabandsche steden en te 's Heerenberg, waarbij glazen werden ingeworpen en de kreten: „Oranje „in de geut," enz. gehoord. — Ontworpen door v. Limburg Brouwer.

8049 **16**. Minerva bij Min. Thorbecke in zijn kabinet tredende, en tegen 1875 bij het 3e jubelfeest van Leiden's hoogeschool eene nieuwe wet op het Hooger Onderwijs verzoekende.

8050 **17**. „Collega Spectator." — Thorbecke rustig aan het strand staande, ziet toe hoe het scheepje *Inkomstenbelasting* van zijn ambtgenoot Blussé door de winden (Kappeyne links en Insinger regts) heen en weêr geslingerd wordt op de baren. — Bij de debatten over het wetsontwerp dezer belasting was de Minister Thorbecke afwezig.

8051 **18**. „De inkomstenbelasting" — De Min. Blussé met zijn priksleedje aan het einde der baan gekomen (zie plaat 10) laat de slede (inkomstenbelasting) vallen, en aarzelt of hij ze volgen zal. — Op de verwacht wordende aftreding des Ministers.

8052 **19**. „Eerste werkstaking onder de nieuwe wet." — Om een tafel staan de Ministers v. Bosse, Delprat, en Jolles, waarbij Thorbecke zittende; links Brocx, voorts Blussé kruiselings op een stoel; regts Guericke op de glazen trommelende. — Op de aanvrage om ontslag, door het gezamenlijke ministerie.

8053 **20**. „De politieke toestand." — Voorstelling van een dissolving view met de hoofden van Thorbecke, v. Bosse, Kappeijne, de Roo, Brocx, Delprat enz. bovenaan; die van Heemskerk, Wintgens, Schimmelpenninck, v. Zuylen enz. beneden in het donkerste gedeelte.

8054 **21**. Ons nieuwe ministerie." — Een stel van 7 paar beenen zonder bovenlijven. Op de voortdurende ministerieële crisis.

8055 **22**. „De nieuwe doos van Pandora." — Pandora een vaas *Inkomstenbelasting* openende waaruit allerlei rampzalige zaken, zooals *Krisis, Misver-*

standen, Arnhemsche vergramdheid, enz. voor den dag komen. — Op de verdeeldheid der liberale partijleden na het afstemmen der inkomstenbelasting.

8056 **23.** De Nederl. maagd een rouwkrans neêrleggende op het grafmonument van Thorbecke. — Zinneprent op zijn dood, voorgevallen 4 Junij.

8057 **24.** „Politieke kegelbaan." — C. v. Nispen, met een bal *Interpellatie,* en Wintgens kegelende; regts zitten Heemskerk en Graaf v. Zuylen te fluisteren.

8058 **25.** „De opgeloste krisis." — De Nederl. maagd van Fr. v. d. Putte en G. de Vries de lijst der nieuwe ministers ontvangende, vraagt waar de Min. v. Oorlog blijft.

8059 **26.** „Het feest van Belsazar." — De 1e en 2e Kamer boeleerende met *Partijschap* terwijl de Pruis dreigende de hand naar Nederlands vrijheid uitstrekt. Met onderschr. „De staat der Nederlanden tegenover de ver- „dedigbaarheid."

8060 **28.** De portretten der nieuwe ministers, vormende de bovenhelft der voorstelling van N⁰ 8054. Links beginnende : Geertsema, Brocx, v. Limburg Stirum, v. d. Putte, de Vries, Gericke en v. Delden.

8061 **30.** Een luijerstoel aan het strand. — Waaronder; „De teekenaar van „den Spectator onder 90° Fahr. de plaat van de volgende week uit- „broedende."

8062 **31.** „Strand-mythen." — Afbeelding eener dikke Scheveningsche badvrouw als Venus. Met 2 reg. onderschr. van C. V(osmaer) : „Uit 't zil- „vren fonklende zeeschuim, Rijst Afrodite," enz.

8063 **32.** „Strand-mythen, II." — Dez. badvrouw, 2 jonge dames in zee brengende. Met onderschr.: „De Emmaüsgangers."

8064 **33.** Eenige sterrewigchelaars bovenop een aardbol, trossen als schokbalen aanbrengende tegen een zamenstoot met de nu verschijnende komeet.

8065 **34.** „Strand-mythen, III." — Verschillende afbeeldingen van badende vrouwen aan het Scheveningsche strand.

8066 **35.** Een dansmeester eenige mannen en vrouwen uit de laagste volksklasse en een non en pater ten dans voerende. — Met onderschrift op het in die dagen gehouden dansmeesterscongres te Amsterdam.

8067 **37.** Een Amsterdammer zijne ooren sluitende voor het kermisgejoel. — Met onderschrift op de stinkende grachten, de kermis en de aanstaande belastingverhooging te Amsterdam.

8068 **38.** „Dierentuin en Ministerie of oplating van de Troonrede en de „duivenvlucht." — De ministers v. Limburg Stirum, Fr. v. d. Putte. Geertsema en de Vries staande bij een duivenmand *Troonrede,* waaruit de duiven vliegen. — Op de debatten in de 2e Kamer over de Troonrede en de gelijktijdige duivenvliegwedstrijd.

8069 **39.** „Allerlei internationaals en nationaals." — Verschillende groepen van tentoonstellingen en feesten. — Op de Landbouw- en paardententoonstelling in den Haag.

8070 **40.** „Budget 1878." — Apollo voor zich en de Muzen bij Minister Geertsema, die naast een geldzak met Indische baten gaat, om ondersteuning smeekende.

8071 **41**. „Twee hersenschimmen." — Aan den Rijksbouwmeester W. H. Rose (spiritist) wordt door een geest het Oera-Linda-Boek voorgehouden. — Op twee even groote dwaasheden. nl. Rose's Spiritisme en Dr. Ottema's Oera-Linda-Boek-manie.

8072 **42** „De eed van het ministerie." — Het verbond van Furst en anderen op Rütli nl. de Ministers v. Limburg Stirum, de Vries en Geertsema, zich verbindende om de meerderheid (in de 2e Kamer) te volgen.

8073 **43**. „Eene Pompejaansche muurschildering." — Paris (Amsterdam) overwegende, wie hij den appel (Mandaat 2e Kamer) zal toekennen, aan Minerva (Fabius), Juno (Jolles) of Venus (v. Nierop). — Op de verkiezing van een lid der 2e Kamer voor Amsterdam.

8074 **44**. Eene dame, toelating vragende bij een hoogleeraar tot de medische Colleges. Met dialoog of er ook mannelijke bakers zijn.

8075 **45**. „De census hervorming in de Tweede Kamer." — Het Ministerie boven in eene wolk de twistappel *Censusverlaging* in de Tweede Kamer werpende. — Op een gezegde van den Heer Wintgens in de zitting van 18 Nov.

8076 **46**. Ds. A. Kuyper (van Amsterdam) zijne aanhangers opzweepende ter teekening van de anti-vaccine petitiën; onderaan Mr. J. Heemskerk en zijn zoon, R. J. Schimmelpenninck en van Zuylen. — Op de verzoekschriften aan de 1e Kamer om de Wet op de besmettelijke ziekten, waarbij verpligte inenting van schoolkinderen gelast wordt, te verwerpen.

8077 **47**. De Ministers van Oorlog en Marine, v. Limburg Stirum en Brocx, den aanval der 2e Kamer op hunne voordragten afwachtende.

8078 **49**. „Kunst wordt nu regeeringszaak." — Asschepoester (de Kunst) huwende met Min. Geertsema onder toejuiching van den Spectator e. a. Op de beraadslaging over Hoofdst. V der Staatsbegrooting in de 2e Kamerzitting v. 4 Dec.

8079 **50**. „Discussie over de vestingwerken." — De vestingen Groningen, Deventer, Zutphen, Nijmegen en Breskens den Minister van Limburg Stirum om ontmanteling smeekende.

8080 **51**. „Het Censusvraagstuk." — Eenige Bredasche kiezers den Heer C. v. Nispen, een appel *Census* in de hand, aan den trein verwelkomende.

8081 **52**. „De Eerste Kamer worstelende met haar reglement van orde." — Plastische voorstelling.

1873.

8082 **1**. Nieuwjaarsprent. — De studeerkamer van den Spectator, wien de geest van Jan Salie verschijnt. Met een parodie op de aanroeping van den Geest uit Faust en toespelingen op Nederl.

8083 **2**. „De Staatsbegrooting voor 1873." — De Nederl. maagd hare 2 dienstmeisjes (1e en 2e Kamer) berispende, de eene over het verpraten van haar tijd, de andere over haar gedurig naar huis gaan. — Op het vaststellen der begrooting voor 1874 na het reeds ingetreden jaar.

8084 **3**. Gefingeerd portret van Jan Salie langs den weg van autospiritografie. — Is dit niet een portret van een bekend persoon?

8085 **4**. „De Tweede Kamer en de Census." — Twee Japansche mandarijnen (Geertsema en de Vries) bieden der 2e Kamer een groot zwaard: *Census* ter buikopsnijding aan. — Op het indienen van het wetsontwerp op den *Census*, zijnde een zelfmoord voor de 2e Kamer..

8086 **5.** „Onderhandelingen tusschen België en Nederland." — De Belgische en Nederlandsche leeuwen bij elkaâr zittende; op den grond vele locomotieven. — Op het tractaat met België over de kapitalisatie der rente ten laste van België, over de Maas, den spoorweg Antwerpen—Gladbach, en de overeenkomst van 1863 van het gedistilleerd.

8087 **6.** „De wereldtentoonstelling te Weenen." — Allerlei schilders, kunstregters en pakkers, bezig voor de wereldtentoonstelling te Weenen. — Verklaring in plaat „Waarom wij geen plaat kunnen geven."

8088 **8.** „Heropening van de Tweede Kamer." — De régisseur (Mr. Dullert voorzitter der 2e Kamer) bekend makende dat de stukken *Census* en *Rechterlijke Organisatie* niet kunnen opgevoerd worden. — Op de bestaande verdeeldheid onder de liberale partij.

8089 **9.** „Het kunststuk van de Tweede Kamer geëischt." — Wilhelm Tell (2e Kamer) een appel (*Censuswet*) pogende weg te schieten van het hoofd van zijn kind (Geertsema) zonder dezen te kwetsen. — Op de Motie van nader onderzoek in de 2e Kamer tot redding v. h. ministerie.

8090 **10.** „Tentoonstelling van Citadel Monumenten." — Allerlei wanstaltige modellen van een monument voor de op de Citadel v. Antwerpen gesneuvelde Hollanders, later opgerigt op het kerkhof te Ginneken.

8091 **11.** „De Censuswet *voorloop-ig* op liquor gezet." — Een groote flesch met liquor waarin een ongeboren foetus get. *Censuswet.* — Op het intrekken van het wetsontwerp door het Ministerie.

8092 **12.** „De verkiezing te Leiden." — Links R. J. Graaf Schimmelpenninck in zijn hemd staande; regts loopen een Jezuit en Anti-revolutionnair met zijne kleeren weg. — Schimmelpenninck, Candidaat der Conservatieven voor de 2e Kamer, werd te Leiden door de Clericale partijen in den steek gelaten.

8093 **13.** „Atjin." — Een bootje met gewapenden voor Atjin wordt door een vrouwelijke geestverschijning gewezen op eene rij van dooden get. *Bondjol.* — Waarschuwing aan de expeditie v. Atjeh, om het verleden als les aan te nemen.

8094 **14.** „De politieke houding der niet rechtsgeleerde leden van de 2e Ka„mer tegenover de rechterlijke organisatie." — Gezigt op slapende leden; op den achtergrond gaan eenige naar de koffiekamer. — Op de onmogelijkheid voor niet-regtsgeleerden over dit onderwerp iets te zeggen bij de vele advocaten in de Kamer.

8095 **15.** „Brieven van Groen aan Thorbecke." — Groen v. Pr. aan zijn schrijftafel zittende, wordt bezocht door den geest van Thorbecke. — Met boven- en onderschrift, doelende op het wenschelijke eener uitgave der brieven van Groen aan Thorbecke, nadat die van Thorbecke aan Groen in het licht waren gegeven.

8096 **16.** „Paascheijeren voor de Kamer bij haar terugkomst." — Mr. Dullert, de Voorzitter der 2e Kamer, eene mand met groote eijeren, allen gemerkt met de namen der wetsontwerpen, voor zich hebbende, en wijzende op een ei get. *Kinderarbeid,* buiten den mand. — De eijeren in den mand zijn de door het ministerie aangekondigde wetsontwerpen; het laatste is het wetsontwerp v. Houten.

8097 17. „Atjin, April 1873." — Eene treurende vrouw *Nederland* zweeft met gebroken zwaard in de hand door de lucht, onderaan de aftogt der Nederl. schepen voor Atjin, en het verbranden van het kamp. — Op het mislukken der 1e expeditie tegen Atjin.

8098 18. De Nederl. maagd bemoedigd door de geesten der bij Atjin gesneuvelden, die wijzen op de Nederl. overwinningen van Bali en Boni.

8099 19. „Haagsche kermis." — Een groot aanslagbillet: „Het groot vermakelijk mimoplastorhetoriesch Eerste Kamerspel ... op Dingsdag 13 „Mei 1873," enz. — Op de opening der 1e Kamer na het Paaschreces des avonds in het begin van de Haagsche kermis.

8100 20. „Nieuwe rechterlijke organisatie." — Een gebouw met het beeld der Justitia, en 2 toegangen, door de eene vertrekken de leden van de Provinc. geregtshoven, door de andere komen er 4 vermomd weer binnen. — Op het voorstel ter vervanging der 11 Prov. Geregtshoven door 4 Hoven van Justitie te Amsterdam, Leeuwarden, Arnhem, 's Bosch.

8101 21. „Het rechterlijk personeel en de nieuwe organisatie." — Fabelprent met uittreksel uit het vers van Lafontaine: L'alouette et ses petits. — Op de waarschijnlijke verwerping van het wetsontwerp der Regterl. organisatie.

8102 22. „Hoe de rechterlijke macht wordt georganiseerd." — 21 voorstellingen, gen° 1—21, van de lotwisselingen die het verworpen wetsontwerp betreffende de regterlijke magt ondergaan heeft. Met verklaring tevens voorstelling hoe eene wet ontstaat, door tal van amendementen, enz.

8103 23. „Conservatieve pogingen tot omverhaling van het ministerie." — Verschillende losse paarden: *Atjin*, *Guinea*, *Census*, door een paardrijder (R. J. Schimmelpenninck) aangevuurd, trachten een forschen boom *Ministerie* omver te halen; bij den boom staat Heemskerk Az. met een olifant *Verkiezing*.

8104 24. „Uitslag der verkiezingen." — Bijna dezelfde voorstelling als op pl. 46 van 1866. — Een liberaal met eene vlag bij de stembus; links een Jezuit en Anti-revolutionnair een zieken Conservatief ondersteunende.

8105 25. „De herstemmingen te Gorcum, Gouda en Delft." — Jhr. de Brauw, Heemskerk Az. en Nierstrasz als de 3 heksen uit Shaksp., Macbeth. — Op den uitslag der herstemmingen in bovengen. 3 steden, waarbij de 3 conservatieve candidaten verslagen werden.

8106 26. „Verkiezing te Gorkum." — Heemskerk zit zeer verslagen in een stoel en wordt door een Jezuit vertroost. — Op zijne niet-herkiezing te Gorkum.

8107 27. „Onze parlementaire toestand." — De furie der *Tweedragt* zweeft door de lucht en ontbindt den pijlbundel der *Eendragt*. — Op de verdeeldheid der liberale meerderheid in de Tweede Kamer,

8108 28. „Arnhem contra Deventer." — Een klein mannetje (Mr. Olivier) steenen, get. *Arnhemsche Courant*, werpende op een ander, gem. *Liberale candidaat Deventer* (v. d. Kaaij). — Bij de verkiezing te Deventer zaaide de Arnhemsche Courant, wier politieke hoofdleider Mr. W. C. Olivier te 's Hage is, door hare artikelen verdeeldheid onder de liberalen.

8109 **29.** „16 Julij 1873." — Generaal v. Swieten bij zijn vertrek naar Atjin, van de Nederl. maagd afscheid nemende, met de woorden: „Ik „zal mijn plicht doen."

8110 **30.** „De gang van zaken in Nederland." — Een kruijer, get. *Ministerie*, een handwagen, met de bagaadje der verschill. departementen, bergopwaarts trekkende, terwijl een hond: *2e Kamer*, hem in de beenen bijt. Regts een slak, die hem vooruit is. — Op den slakkengang der zaken door de verdeeldheid in de 2e Kamer.

8111 **31.** „Een Nederlandsche Sisyphus." — v. Limburg Stirum, Min. v. Oorlog, als Sisyphus met een groot rotsblok *Defensie* den berg beklimmende, dreigt te vallen.

8112 **32.** „De Zieke man en Atjin." — De Turksche Sultan, ziek op een divan liggende, wordt om ondersteuning gesmeekt door een Atjinees, terwijl een Rus als geneesheer het water (de ledige geldzak) beziet. — Op de aanvrage om hulp door Atjin tegen Nederland.

8113 **33.** „Toestand van Nederland, toen de kunst nog geene regeeringszaak „was." — Kopie van de bekende prent van Breughel: „De vette keuken," alwaar de *Kunst* (Magerman) de deur wordt uitgezet, terwijl allerlei waterwerken, b. v. Haven Harlingen, Amsterdamsche en Rotterdamsche waterweg, Zwolsche diep, enz. zich te goed doen.

8114 **34.** Gezigt op het Scheveningsche strand. — Eene jonge dame (2e Kamer) die zich zeer bloot geeft, wordt door de gekleede badvrouw (1e Kamer) vermaand zich niet zoo bloot te geven.

8115 **35.** „Sluitingsbespiegeling van den kamerbewaarder." — De concierge der 2e Kamer de vertrekkende leden van het Ministerie naoogende. — Het Ministerie trad af even vóór de sluiting der Staten-Generaal.

8116 **36.** „Een nieuw ministerie op zicht." — Een paal get. *Liberale beginselen* wordt door een heiblok get.: *Conservatief Ministerie* in den Nederl. grond geheid. — Op de waarschijnlijke optreding van een conservatief ministerie met liberalen achtergrond.

8117 **37.** „Een in rook verdwenen droom." — Een slapend staatsman (v. Lijnden v. Sandenberg) ziet als Aartsvader Jacob in zijn droom een ladder, die door 2 Engelen, (een Antirevolutionnair en een Jezuit) vastgehouden wordt, en waarop allerlei Engelen als Ministers naar boven stijgen. — Op zijne vergeefsche pogingen om een Ministerie zamen te stellen.

8118 **38.** „De laatst beproefde Kabinetsformatie." — Een openstaande val, waarin lokspijs, get. *Ministerie;* vóór de val een rat die er toch niet in durft.

8119 **39.** „Hercules en de Hydra." — Wintgens als Hercules met een knods een der drie hoofden van het monster Clericalisme verpletterende. — Op zijne rede in de 2e Kamer den 22 Sept. bij de behandeling van het Adres v. Antwoord op de Troonrede, waarbij hij de Antirevolutionairen aanviel en de Katholieken spaarde.

8120 **40.** „De antirevolutionnaire partij in de Tweede Kamer." — Gezigt van eene menagerie, met een kalkoen, gans, konijn, hond, enz. en een aap (v. Loon) bij een tooverlantaarn een afbeelding van Groen v. Pr. ver-

toonende. — Op het antwoord van den Heer v. Loon, hoofd der antirevolutionaire partij, aan den Heer Wintgens.

8121 **41.** „Politiek tooneel." — De Heer J. Heemskerk Az. treedt van het staatstooneel af en gaat naar het gebouw van den Hoogen Raad. — Op zijne benoeming tot lid van dat College.

8122 **44.** „1848-3 November-1873." — De Heer Dullert, Voorzitter der 2e Kamer, als vertegenwoordiger van het Nederl. volk, met een grooten bloemruiker de Nederl. maagd geluk wenschende met het 25jarig bestaan der Grondwet.

8123 **45.** De Romeinsche gladiatoren (de afgevaardigden der 2e Kamer v. Zuylen, v. Loon, v. Wassenaar Catwijck e. a.) gaan voorbij den Keizer (Groen, naast wien A. Kuyper met *De Standaard*) die hen berispt, waarop zij zweren zich te zullen opofferen.

8124 **46.** „Petitie der hazen tot behoud van de veldwachters tot haar bescherming." — Een congres van hazen met een veldwachter als getuige sprekende over het voorstel van Mr. Gratema er verandering van de jagtwet.

8125 **47.** „De staatsbegrooting van 1874 in de Tweede Kamer." — Links de de ministertafel, met Fr. v. d. Putte en de Vries middenin; tusschen deze en de tafel Wintgens, in de eene hand de vaan van het *Conservatisme* omhoog, met de andere *De Standaard*, *Bazuin* en *Heraut* (de 3 Antirevolut. dagbladen) doorstekende; regts v. Loon, v. Wassenaar Catwijck en Teding v. Berkhout. — Op den hevigen aanval van Wintgens op de Antirevolutionaire partij in de zitting van 17 Nov.

8126 **48.** „De Gevangenpoortkwestie." — Gezigt op de Gevangenpoort te 's Hage, die Mr. v. Eck poogt te ondermijnen, wat echter door den Min. Geertsema tegengehouden wordt. — Op het voorstel van v. Eck om den post voor het onderhoud der Gevangenpoort van de Begrooting te schrappen.

8127 **49.** „De Heer van Nispen (2e Kamer, Dec.): Van den boom der Kennisse." — De Paradijsboom met de slang en label: *Godsdienstlooze Burgerschoolen*, waarbij 2 aapmenschen. — Op de rede van den Heer C. v. Nispen in de zitting van 3 Dec. over het Onderwijs, Afd. V der Begrooting 1874, waarbij hij zich beklaagde over het Darwinistische onderwijs.

8128 **50.** „De zondenbok voor Atsjih." — Nierstrasz, met een haakbus, Fabius schoppende en de Roo met een zweep verjagen een bok, met het gelaat van Brocx, Min. v. Marine. — Op het afstemmen der Marine-begrooting en de aftreding van Brocx. Met citaat uit: Leviticus XVI: 7, 10, 22, over den zondebok.

8129 **51.** „Laatste uitval van den Baron van Sandenburg." — Min. Fr. v. d. Putte zich met een bijl verdedigende tegen de degenstooten van Baron v. Lijnden v. Sandenburg. — Op het debat tusschen hen beide over de oorlogsverklaring aan Atsjin.

8130 **52.** „Een klaverblad." — Drie voorstellingen in den vorm van een klaverblad: bovenaan 3 slapende regters; links de Min. v. Delden een financieel stelsel overwegende; regts een zinkende klomp als vaartuig. (de Nederl. marine door den Min. Brocx bedorven.)

1874.

8131 **1.** Nieuwjaarsprent. Bovenaan een groote haan met een nieuwjaarsvers, waaronder een herderlijke brief, nl. satire op de Ultramontanen en hunne eischen.

8132 **2.** „Troost in leed." — Baron W. v. Goltstein, zeer verslagen over de weinige stemmen bij de verkiezing te Gouda verkregen, wordt getroost door zijn lotgenoot Graaf R. J. Schimmelpenninck.

8133 **3.** „De vlugge evolutiën der Eerste Kamer." — Een paardrijdster (1e Kamer) springt door 4 hoepels, *Marine, Kolonien, Binnenl. Zaken* en *Justitie,* (nl. deze budgetten) haar door 3 clowns (de Ministers Fr. v. d. Putte, Geertsema en de Vries) voorgehouden. Een vierde clown (Weitzel) houdt zijn hoepel, get. *Oorlog,* omlaag. — Op het spoedig afhandelen (afhameren) van die begrootingen in de 1e Kamer.

8134 **4.** „Ter behartiging van de Haagsche kabaal." — Het standbeeld van Thorbecke op de Plaats wordt door allerlei ongedierte verontreinigd, enz. — Met onderschr. van de considerans der dotatiewet voor de dochters van Thorbecke. — Op de intrigues in den Haagschen gemeenteraad om de plaatsing van het standbeeld van Thorbecke te bemoeijelijken.

8135 **5.** „Tweeërlei overwinning." — Twee voorstellingen naast elkaâr. — Regts Gen. v. Swieten, na het innemen van den Kraton in Atjeh; links A. Kuyper met een Jezuit zich verheugende over zijne verkiezing te Gouda.

8136 **6.** „Een profeet in twijfel." — Een kuiper (Dr. A. Kuyper) in de hand *De Standaard,* zit tusschen 2 vaten, gem.: *Verkiezing Tweede Kamer,* en: *In de drie Steken,* in peinzende houding. — Op zijne verkiezing te Gouda in de Tweede Kamer, ten gevolge waarvan hij zijn predikambt te Amsterdam zou moeten neerleggen.

8137 **7.** „Nabetrachting over de kieskuiperij te Gouda." — Een omgekeerde kuip, waarop 2 stroopoppen op staken, nl. een Jezuit en een Anti-revolutionair; tusschen hen houdt een vos 2 stembussen aan de naderende ganzen voor. — Op hetzelfde.

8138 **8.** „Danaë en de gouden regen." — Op de zegeningen verwacht van het goud bij het indienen van een wetsontwerp op den gouden muntstandaard. Naar Titiaan.

8139 **9.** „De Heer K(appeyne) v. d. C(oppello) tegenover den Minister van „Financiën in het muntdebat." — Kappeyne als Mephistofeles, zich verheugende over de verwerping der muntwet.

8140 **10.** „Bij gelegenheid van de muntwet: Monzongo of de Koninklijke „slaaf," enz. — Een neger met een schild, gem. *Tegenstemmende meerderheid in de 2e Kamer,* een gouden staaf wegwerpende. — Op de verwerping der muntwet.

8141 **11.** „De vestingwet." — Gezigt op een groot water met 2 monitors en Amsterdam, omringd door inundatiën, op den achtergrond; op den voorgrond 12 palissaden, gem. *Delfzijl, Groningen, Nijmegen,* enz., nl. de 12 vestingen. — Op de voorgestelde concentratie der landsverdediging om Amsterdam.

8142 **12.** „Aanneming van de vestingwet.” — Generaal Weitzel als Gijsbrecht v. Amstel zich verheugende over de aanneming zijner vestingwet.

8143 **13.** „Professorale waarschuwing aan de Tweede Kamer.” — Prof. S. Vissering te Leiden deputaties van kiesvereenigingen ontvangende, die hunne adhaesie betuigen over zijn: *Open brief aan Mr. Gratama*, waarbij hij der 2e Kamer verwijt, dat zij alle wetten verwierp.

8144 **14.** „Overleggingen van de Nederlandsche Atsjineezen in de stille „week.” — Vijf Kamerleden der oppositie (v. Zuylen, Nierstrasz, enz.), gekleed als de zamenzweerders in de operette: *Fille de Mad. Angot*. — Op de aangekondigde interpellaties over Atjin.

8145 **15.** Is niet uitgegeven.

8146 **16.** „De opgewarmde Atsjin-interpellatie in de Tweede Kamer.” — De leden, waaronder de Casembroot, Tak, enz., de deur der 2e Kamer open willende dringen, die de portier gesloten houdt. — Met onderschr. uit Gijsbr. v. Amstel, waarschijnlijk op een plotseling sluiten der avondzitting.

8147 **17.** „Het eind der Atsjineesche interpellatie.” — Een speeldoos, get. *Comité général*, waaruit een poppetje te voorschijn komt, dat een lange neus zet. — Op de interpellatie, die, nadat de stukken over Atjin in een geheime Kamerzitting waren behandeld (een zoogenaamde Atjeh-noot) zonder motie tegen de regering eindigde.

8148 **18.** „Nieuwe Amsterdamsche politieke dogmenvereeniging.” — Een lid der kiesvereeniging *Burgerpligt* en een van *Grondwet* te Amsterdam te zamen één banier dragende, zaamgesteld uit de vaandels der beide vereenigingen. — Op hare vergeefsche pogingen zich te vereenigen.

8149 **19.** „De antirevolutionnaire Icarus.” — Icarus (A. Kuyper) met een vlag, get. *Standaard*, omlaag vallende. — Op de geringe ondersteuning in de 2e Kamer van zijn amendement op Art. I van het wetsontwerp betreffende Kinderarbeid.

8150 **20.** „1849-12 Mei-1874.” — De Nederl. maagd, de buste des Konings met groen versierende. — Op het 25jarig regeringsjubilé van Koning Willem III.

8151 **21.** Een paar jongens een groote baal papier, get. „Feestgaven, Gelegen„heidsschriften, Jubelzangen,” enz., in een kruidenierswinkel slepende voor peperhuisjes, enz. — Op de menigte prulschriften, uitgekomen bij 's Konings 25jarig jubilé.

8152 **22.** „Enquête over de koopvaardijvloot.” — Een boot met Fabius aan het roer en Messchert v. Vollenh., Mackay, v. Houten, Tak, enz. als roeijers varende langs de koopvaardijvloot. — Op de commissie van enquête, waarin Fabius eigenlijk de eenige marine-specialiteit was.

8153 **24.** „De laatste Atchin-interpellatie.” — v. Zuylen zijn collega Fabius (als Clytemnestra) aanhitsende om Fr. v. d. Putte (Agamemnon) met een zwaard (Verspijck) te dooden. — Op de debatten in de zitting van 8 Junij over de 2e expeditie naar Atjeh en het beleid van Gen. v. Swieten, en de brochure daartegen van Generaal Verspijck.

8154 **25.** „Census-kansen.” — Dialoog tusschen een boer (kiezer met *f* 20.— belasting) en een advokaat in de stad wonende en geen kiezer, terwijl hij *f* 90.— belasting betaalt. — Met onderschr. op de voorgestelde verlaging van den census in de steden.

8155 **26**. „Ook al gederailleerd." — De Haagsche tramwagen, get. *Ministerie*, is gederailleerd, terwijl de lantaarn, *Vooruitgang*, door den schok breekt; links staat de voerman (Minister Geertsema) bij zijne paarden. — Op de ministerieele krisis.

8156 **27**. „De eerste wet, te danken aan het initiatief der Tweede Kamer." — Eene arbeidersvrouw met hare kinderen den Heer S. v. Houten dankende voor de indiening en verdediging van zijn wetsontwerp betreffende den Kinderarbeid.

8157 **28**. Dialoog tusschen de (dikke) Handelingen der Staten-Generaal en het (schrale) Staatsblad over de langdradige en nietsvoortbrengende debatten in de 2e Kamer.

8158 **29**. „De Ministerieele krisis." — De Nederl. maagd als Diogenes op het Plein in den Haag met een lantaarn naar een man zoekende.

8159 **30**. „Noch krisis." — De maagd, steeds met een lantaarn zoekende, ontmoet Mr. J. Heemskerk Az., die zijn vinger opsteekt, en vraagt hem: „Wel zoo, wou jij die man zijn?"

8160 **31**. Een poppenkast met Heemskerk Az. als Jan Klaassen, en v. d. Does de Willebois, Gen. Weitzel, Baron v. Goltstein en eenige anderen als medespelers. — Met onderschr. over de optreding van een Ministerie Heemskerk in Sept.

8161 **33**. „Noch krisis." — Pendant van pl. 31. — De Nederl. leeuw den Jan Klaassen (Heemskerk Az.) verscheurende. — Op het tijdelijk mislukken van een Ministerie Heemskerk.

8162 **34**. „De koets van staat." — Heemskerk als koetsier bij een herberg *Zwitserland*, vragende of hij kan inspannen; verderop staat een wagen met koninkl. wapen; in de weide 2 paarden, get. 1*e en 2e Kamer*. — Het verblijf des Konings in Zwitserland vertraagde het optreden van een nieuw Ministerie.

8163 **35**. „Het ministerie Heemskerk." — Heemskerk als een kleine jongen op den Nederl. leeuw rijdende, onder toezigt van de Nederl. maagd, die in een badstoel aan het Scheveningsche strand zit en zegt: „Nu ja, je „mag wel wat gaan rijden, maar niet te ver en niet te lang."

8164 **36**. Heemskerk een jas, get. *Conciliatie*, aantrekkende, terwijl er maskers aan de muur hangen en op de tafel liggen. — Op de conciliante houding van het Ministerie.

8165 **37**. „De hekken verhangen." — De Nederl. maagd eene smeekende dame, get. *Spanje*, begroetende. — Op de erkenning van Spanje's republiek door Nederland.

8166 **38**. Godard in een ballon, get. *Conciliatie*, opstijgende, noodigt Heemskerk en zijne vrienden (ministers) om meê te gaan.

8167 **39**. Eene dame, get. *Eerste Kamer*, den Minister Heemskerk verzekerende, dat zij antirevolutionair is in onderwijszaken. — Op den wensch, uitgedrukt door de 1e Kamer in haar adres van antwoord op de troonrede, dat het beginsel van het Lager Onderwijs (d. i. neutrale school) onaangeroerd blijve.

8168 **40**. Heemskerk zittende voor een grooten stapel werks, get.: „Hooger „Onderwijs, Spoorwegen, Zuiderzee," enz., wordt door een Antirevolutio-

nair en Jezuit om wijziging van de Lager Onderwijs-wet verzocht, doch zegt, dat het andere eerst moet afgedaan worden.

8169 **41.** „Herinnering aan Leiden's ontzet." — Dialoog tusschen een anti-revolutionair en den Min. v. Finantiën v. d. Heim over de Onderwijswet en belastingverlaging. — Op een toast door v. d. Heim uitgesproken bij de herdenking van het ontzet van Leiden.

8170 **42.** Fr. v. d. Putte wordt door 2 dames, *Eerste* en *Tweede Kamer*, aangezocht om lid te worden, en verzoekt 14 dagen beraad.

8171 **43.** „Thorbecke's beeld en de Rijks-travers." — De geest van Koning Willem I voor den verschrikten Minister Heemskerk bij de Gevangenpoort te 's Hage neerdalende, en wijzende op het Kon. besluit v. 25 Dec. 1823, bevattende de gelijkstelling der traversen met de overige straten. — Op de kleingeestige voorwendsels, waardoor men in den Haag de plaatsing van Thorbecke's standbeeld geweerd heeft.

8172 **44.** v. Goltstein in de manege rijdende onder directie van Fr. v. d. Putte als pikeur. — Op de debatten in de 2e Kamer over de begrooting van Koloniën voor 1875, en de houding daarbij door beiden aangenomen, waarbij Fr. v. d. Putte v. Goltstein steunde.

8173 **45.** „De Kunst in Nederland." — Jhr. Victor de Stuers, schrijver van het art.: *Iteretur decoctum* over Kunst, in de Gids van November, voelt een zieke den pols. — Op zijn krachtig optreden in de Gids ten behoeve der Nederl. monumenten van kunst, enz.

8174 **46.** „De moderne Orpheus." — Min. v. Goltstein als Orpheus, gevolgd door Eurydice (Portefeuille en Begrooting), stoort zich niet aan het gebas van den 3-hoofdigen Cerberus (Nierstrasz, v. Zuylen en Schimmelpenninck). — v. Goltstein stond vrijzinnige koloniale beginselen voor.

8175 **47.** „Onze nieuwe haven." — Twee wijven (Rotterdam en Amsterdam) Heemskerk bedreigende. Rott. zeggende, dat hij Vlissingen niet moet voortrekken; op den achtergrond een zuigeling (Vlissingen). — Op de opening der zeehaven van Vlissingen, waardoor de kleingeestige naijver der beide groote havensteden opgewekt werd.

8176 **48.** „Begrooting van Buitenlandsche Zaken voor 1875 in de Tweede „Kamer." — De Heer Kerens de Wijlre, afgevaardigde voor Maastricht, geknield liggende voor een portret van Don Carlos. — Op zijn wensch dat Nederland bij Don Carlos een gezant benoeme, niettegenstaande een republiekeinsch bewind in Spanje regeerde en erkend was.

8177 **49.** „Stoken hier, remmen daar." — Een locomotief *Nederland* wordt door Heemskerk Az. sterk gestookt; daarachter een tender *Indie* die door v. Goltstein geremd wordt. — Op eene rede van Min. Heemskerk in de 2e Kamer bij de Algem. beraadslaging over de begrooting voor 1875: „Vooruit in Nederland, remmen in Indië."

8178 **50.** „Psyche-kunst in den Olympus toegelaten." — Psyche, een brandende fakkel *Kunst* dragende, wordt door Jupiter, (Heemskerk Az.) verwelkomd. — Op de instelling der Commissie v. Rijksadviseurs.

8179 **51.** „In den Hollandschen tuin." — Eene vrouw (Tweede Kamer) een jong plantje, get. *Weitzel* uit den grond halende; links de Nederl. maagd die haar vragende aanziet; op den voorgrond verwelkte plantjes: Stirum,

Engelvaart, enz. Op den kortstondigen duur van aanblijving der Ministers van Oorlog.

8180 **52**. „Via Brussel naar Buitenzorg." — Een student in gezantskleeding (v. Lansberghe) in de Indische school zittende te werken. Op de benoeming van v. Lansberghe, Gezant aan het hof te Brussel, tot Gouv.-Gen. v. Indië.

1875.

8181 **1**. „Spectators kijkkast voor het jaar 1875." — Gezigt in een zoogenaamd kermispanorama met tien voorstellingen in ovaal, genº 1—10 vertoonende staat- en letterkundige gebeurtenissen van het afgeloopen jaar. Met 10 tweereg. versjes.

8182 **3**. „Het Thorbecke-monument." — De Amsterd. stedemaagd, eene afbeelding van het standbeeld voor Thorbecke in de hand, voegt den wegvlugtenden Heemskerk Az. toe: „Bij mij is altijd plaats voor Thor„becke." — Amsterdam bood aan het standbeeld op een der stadspleinen te plaatsen, terwijl Heemskerk min of meer oorzaak was dat er in den Haag geen plaats beschikbaar was.

8183 **4**. „Oedipus voor de Sphynx." — Heemskerk staande voor een sphynx, rustende op een voetstuk, get.: *Juni verkiezingen*. — Op de aanstaande verkiezingen in verband met den stand der partijen.

8184 **5**. Dialoog over het Onderwijs tusschen een Hollander en een naar Holland reizenden buitenlandschen professor, ter bijwoning van het 300 jarig akademiefeest te Leiden. — Op de traagheid waarmede de Wet van Hooger onderwijs vordert.

8185 **6**. „Leidens Alma Mater." — Op Leidens Hoogeschool, voorstellende eene vrouw, het heden, met een zuigeling, de toekomst, en een besje, het verleden.

8186 **7**. „De Pauselijke zouaven uit Nederland." — Heydenryck, afgevaardigde voor Nijmegen, vragende aan Graaf v. Zuylen of hij de Pauselijke Zouaven in 1866 niet gezien heeft, toen hij Minister was; links een pauselijk zouaaf. — Op de redevoeringen door Gr. v. Zuylen als lid in de 2e Kamer gehouden tegen de Nederlanders, die pauselijke zouaven werden.

8187 **8**. „In de 2e Kamer, 18 Februari." — De Ministertafel, waarachter Heemskerk Az. een locomotief achter den rug verbergende, en waarvoor 4 heeren: Kappeyne, Tak v. Poortvliet, de Roo en Mackay, die een grooteren locomotief op de tafel plaatsen. — Op het indienen van een wetsvoorstel tot het maken van nieuwe spoorwegen, wegens de vertraging, die een zoodanig wetsontwerp van de zijde des Ministers ondervond.

8188 **9**. „Amsterdam door de Gooilanders bedreigd." — Tafereel en onderschr. uit den Gijsbrecht v. Amstel. — Op het voorstel v. Heemskerk om in de nieuwe kiestabel de bewoners der buitengemeenten aan Amsterdam toe te voegen, waardoor deze bij verkiezingen tegenover Amsterdam den doorslag zouden geven.

8189 **10**. „Het moederland en zijne koloniën." — In het midden een volle schatkist met 53 millioen, waarop een label ligt: *Amortisatie 10 millioen*. Regts eene Javaansche vrouw en haar kind door het water wadende; links een Surinaamsche planter met revolver. — Op het wetsontwerp

tot inkoop en aflossing van nationale schuld tot een bedrag van 10 millioen, welke gelden sommigen liever besteed wenschten tot leniging van onderscheiden rampen in O. en W. Indië.

8190 **11.** „Tooneelkundige studiën van burgemeesters en wethouders." — Burgemeester en wethouders met te berge rijzende haren, verschillende tooneelstukken lezende. — Spotprent naar aanleiding van het verbod van den waarnemenden burgemeester te 's Hertogenbosch, om aldaar het stuk *Pariser Leben* te spelen.

8191 **12.** „De vestingbegrooting in de 2de Kamer 18 Maart." — De Minister van Oorlog een dikken streep halende over een papier, get.: *Memorieposten.* — Op het intrekken van deze posten op de begrooting voor het vestingstelsel, na een scherp debat in de 2de Kamer.

8192 **13.** „De Heer v. Z. en zijne brochure." — Een faun (Graaf v. Zuijlen) op zijn herdersfluit spelende, en een boek „De Staatk.-partijen in de 2de „Kamer" in de hand, houdt eene vrouw get. *Liberale-partij*, in slaap door zijne muziek.

8193 **14.** „De Theologische faculteit en de wet op het Hooger Onderwijs." — Heemskerk Azn. met een bijl, get. *Hooger Onderwijs* het beeld der *Theologie* willende verbrijzelen; regts eenige petitionarissen. — Op het opheffen der theologische faculteiten op de Hoogescholen, in Heemskerks wetsontwerp op het Hooger Onderwijs.

8194 **15.** „Voor de Tweede Kamer." — Heemskerk Azn. staande voor de Tweede Kamer, alwaar een bordje vastgehecht is: *„Besmettelijke ziekte „febris Sporowegialis."* — Op de vele petitien van allerwege ingekomen naar aanleiding van het Wetsontwerp op Staatsspoorwegen,

8195 **16.** „Eensgezindheid tegen de volksschool, *voor* de verkiezingen." — A. Kuyper, met een zwaard *Restitutie*, een Jezuit en Heemskerk Azn. in middeleeuwsche kleeding, allen gewapend aan den hoek van een muur in hinderlaag. — Op Kuyper's aanvraag om restitutie van schoolgelden.

8196 **17.** „Kapitein Boyton." — Kapt. Boyton, in zijn bekend zwemcostuum in het water drijvende; op den achtergrond 3 gestrande Nederl. koopvaardijschepen. — Op het ongunstige verslag der Commissie tot enquête van 's lands koopvaardijvloot.

8197 **18.** „Spoorwegplan van de regering." — Heemskerk Azn. als tuinman een plantje (locomotief) begietende. — Op zijne aanvankelijke spoorwegontwerpen.

8198 **19.** Twee locomotieven, get. *Kabinet*, en *Haarlem*, *Middelburg*, *Leeuwarden*, *Tiel* op een verbindingspunt van 2 wegen. Op de locomotieven staan Kappeyne, sporende langs *Veilig* en Heemskerk Az. sporende langs *Onveilig*; met een label *„Nos jungit amicitia,"* hoewel Kappeyne den ander een beentje ligt. — Op het gelijktijdig indienen van een wetsontwerp op de spoorwegen door Heemskerk en Kappeyne.

8199 **20.** „Haagsche kermis." — Een carrousel, alwaar de opeenvolgende ministers van Oorlog Delprat, v. Limburg Stirum, Weitzel en Enderlein rondrijden en naar den ring *Landsverdediging* steken, die door eene vrouw *Tweede Kamer* heen en weêr bewogen wordt. — Op de voortdurende oppositie, vooral van den Heer de Roo tegen de wetsvoordragten op dit onderwerp.

8200 **21.** Eenige honden hunnen dank betuigende aan den Voorzitter der Tweede Kamer voor de pleidooien in die Kamer gehouden tegen te groote gestrengheid in het behandelen van honden.

8201 **22.** „Auri sacra fames." — Een lid der 2e Kamer, aan een lid der Eerste een goudstuk aanbiedende, en vragende of deze het zal aannemen. — Op de aanneming ook van den gouden of van den dubbelen muntstandaard door de Tweede Kamer.

8202 **23.** „De verkiezingsdag." — Parodie van de Loreley. — Beneden vaart Heemskerk in een bootje, get. *Staatshulk*; boven op een rots: *Bijzonder Onderwijs* zitten een Anti-Revolutionnair en Jezuit harp spelende. — Op de verleidingsmiddelen van de Clericale partijen om Heemskerk over te halen tot eene wijziging in het Lager Onderwijs.

8203 **24.** „Tusschen vier partijen. — Na de verkiezingen." — Heemskerk als Damiens naar 4 zijden heen getrokken; links bovenaan Kappeyne met zijn locomotief; regts een Jezuit met trekos; beneden links Wintgens op een oud paard; regts A. Kuyper met een ezel. — Iedere politieke partij wenschte hem tot zich over te halen.

8204 **25.** „Anti-revolutionnaire handgrepen." — Een gelid anti-revolutionnairen gewapend met tang, parapluie, dorschvlegel enz. gehoorzamende aan hun kommandant A. Kuyper, rijdende op den *Standaard*. Met onderschrift op de gedane en teruggenomen eischen der antirevolutionnaire partij in de 2e Kamer over het onderwijs.

8205 **26.** „De uitslag der verkiezingen." — Een balans, waarvan de evenaar (Heemskerk) overhelt naar den kant der liberalen (Geertsema, die te Arnhem, v. d. Kaaij die te Alkmaar en Bastert die te Utrecht gekozen werd.) Op de andere schaal zitten 3 klerikalen.

8206 **27.** „In 't zelfde schuitje." — Een Ultramontaan en Antirevolutionnair zamen in één schuitje varende. Met onderschr.: „Wie zal den ander 't „eerst over boord gooien?"

8207 **28.** „Nieuwe behendigheid met de kiestabel in Augustus." — Heemskerk kaartspelende met Dullert. De eerste heeft 3 kaarten: Loenen, Apeldoorn, Bergen op Zoom; laatstgen. ook 3 gem. Alkmaar, Arnhem, Utrecht. — Op de 3 nieuwe liberale kamerleden, en de 3 nieuwe (conservatieve) districten die Heemskerk op de kiestabel wilde plaatsen.

8208 **29.** „Noordpool-tochten van Oostenrijk en Engeland." — Boven op een ijsberg staande en op de Eng. en Oostenrijksche noordpoolvaarders wijzende, vraagt Heemskerk aan Barends: „Moeten wij nu aanzien dat „Nederland weer niet medegaat?"

8209 **30.** „Eerste bisschoppelijk verkiezingsmanifest." — Een bisschop (van Roermond?) met een nieuwe courant *Maas- en Roerbode*, de liberale dagbladen, Nieuwe Rotterd. Ct., Handelsblad, Arnhemsche, Vaderland, enz. vertredende en gevolgd, door een koorknaap, met den bisschopsstaf op een turkschen trom slaande.

8210 **31.** „Op weg naar de Kamer." — Heemskerk als kindermeisje, een wagentje, waarin 2 kinderen, het eene met een locomotief, het andere met eene vlag *Kiestabel*, naar de Tweede Kamer rijdende. — Op de 2 door hem ingediende wetsontwerpen betrekk. staatsspoorwegen en kiestabel.

8211 **32.** „Haec libertatis ergo." — Spotmedaille op Heemskerk. — Boven aan Heemskerk, een Burgemeester en een hond, beide gemuilkorfd vasthoudende; onderaan de afbeelding der keerzijde met Lat. spotschrift. — Heemskerk vaardigde in Julij een circulaire uit aan Burgemeesters, dat zij zich niet in politiek mogten mengen, en voerde ter bestrijding van hondsdolheid bij eene wet de muilkorven in.

8212 **33.** „Jubilé van de Portugeesche Synagoge te Amsterdam." — Een lid van den (orthodoxen) Hervormden Kerkeraad te Amsterdam aan een Rabbijn de reden gevende van het niet deelnemen aan het 200jarig jubilé der Portug. Synagoge. — Deze plaat wekte door het onderschrift met het voorgewende antwoord van den Rabbijn veler verontwaardiging.

8213 **34.** Een kudde schreeuwende ganzen en balkende ezels. Zonder eenig bijschrift. — Op de verontwaardiging, door de vorige plaat gewekl.

8214 **35.** „Antidienstvervangingsbond." — Een heertje passeert een soldaat, die het plein van een kaserne schoonveegt. — Met onderschrift op de in dezen tijd door Gen. v. Limburg Stirum georganiseerde antiplaatsvervangingbeweging, en het nog bestaande bezwaar, ook bij de voorstanders van die beweging, dat de kazernen zoo slecht zijn.

8215 **36.** „Congres voor de codificatie van het volkenrecht." te 's Gravenhage. — Op de verwarring van begrippen in dit congres. Op den voorgrond links zitten Mr. Heemskerk Azn., G. de Vries enz. naast elkaar.

8216 **37.** „Een droppel uit ons Staatkundig leven." — Een sterk vergrootte waterdroppel, vertoonende infusiediertjes en hunne levenswijze nl. tafereelen uit het politieke leven alhier; b. v. Heemskerk als flesschenstop; A. Kuyper predikende in een waschkuip; een Anti-revolutionnair en een Ultramontaan, elkaar doorstekende enz. Bij gelegenheid van de Leeuwenhoek-feestviering.

8217 **38.** Heemskerk, eene vrouw *Tweede Kamer* wegschoppende en een zak gelds, get. *„Een millioen"* aan den Heer R. J. Schimmelpenninck, Rijnspoorweg-Commissaris, gevende. — Op de debatten in de 1e Kamer wegens het terug geven van het waarborgkapitaal aan de Rijnspoorwegmaatschappij, gestort voor de concessie van de lijn Leiden-Woerden.

8218 **39.** „In de Eerste Kamer." — Eene vrij bejaarde dame, get. *Eerste Kamer* een jongeling (Heemskerk) de les lezende. — Spotprent op hetz.

8219 **40.** „De minnemoer van het moederland." — De Nederl. leeuw gezoogd wordende door een Oliphant get. *Indië*, die door een soldaat als kornak gestuurd wordt. — Op de Indische baten.

8220 **41.** „Een held in tijd van vrede." — Zinneprent met het borstb. en ter eere van Prins Hendrik der Nederlanden, toen hij 25 jaren Stadhouder van Luxemburg geweest was.

8221 **42.** „Ondank is 's werelds loon." — Een regter, bedrukt wegens de voorgestelde opheffing van sommige Prov. Hoven bij de regterl. organisatie, waarin verklaard werd, dat de regters te weinig uitvoerden.

8222 **43.** „Uit de spoorweg-discussie." — Gezigt op een ijsveld, waar vele jongens (alias kamerleden) bezig zijn met glijbaantjes, leidende naar lijnen in hunne districten te maken, nl. op den voorgrond links, Heidenrijck, regts Kuyper en v. d. Berg v. Heemstede; in het midden Viruly; regts achter hem, de Bieberstein, de Wijlré, Arnoldts, enz. enz.

8223 **44.** „Nederland en Zuid-Afrika." — De Nederl. maagd den Heer Burgers, President der Oranje-Vrijstaat, in Nederland vertoevende, Heemskerk Azn. aanbevelende, voor de ginds aan te leggen spoorwegen.

8224 **45.** „Pas in de loting gevallen." — Overdenking van een jongen rekruut, met onderschr.: „Gisteren Atjeh, van daag Venzewela (Venezuela) Wa „bennen we toch vechtersbazen." — Op de lamlendige inrichting onzer levende strijdkrachten.

8225 **46.** „De Indische begrooting voor 1876 in de Tweede Kamer." — Op den voorgrond Nierstrasz tot C. v. Nispen en v. Zinnicq Bergmann zeggende: „Helaas! Gij hebt het Trojaansche paard binnengehaald!" — Op den achtergrond des Am. v. d. Hoeven, Ultramontaan, doch liberaal op koloniaal gebied, en uitstekend redenaar, eene rede houdende. — Op de verkiezing van v. d. Hoeven.

8226 **47.** „De Indische begrooting in de Tweede Kamer." — Op den voorgronds regts C. v. Nispen, links A. Kuyper met scherpe wapenen strijdende; op den achtergrond twee anderen met stompe lansen. — Op de hevige debatten over het al dan niet bevorderen v. Christelijk onderwijs in Indië.

8227 **48.** „Een vrind in den nood." — Heemskerk Az., in het water liggende en om hulp roepende; aan den oever Wintgens, kalm zittende. Met onderschr. „H. Help! Help! — W. Ja, maar eerst moet ik U nog „een uurtje kappittelen." — Op de discussiën over de staatsbegrooting, waarbij Wintgens ofschoon vóór het Ministerie, eene lange rede hield om het zijne tekortkomingen onder het oog te brengen.

8228 **49.** „Tweede Kamer en Ministerie." — Gretchen (Tweede Kamer) in de tuinscène uit Faust het madeliefje raadplegende, of zij Faust (Ministerie) bemint.

8229 **50.** „Het zijn allen geen koks, die lange messen dragen." — Gezigt in een keuken, links de opperkok, met een horologie in de hand, naast hem 4 koks ieder met een verschillende braadpan, zijnde: v. Houten, Kappeyne, Kuyper en v. d. Hoeven. Met onderschr.: „Terwijl de „koks twisten, lijden wij honger." — Op de langdurige discussiën over het Onderwijs, waardoor niets afgedaan wordt.

8230 **51.** „Les aan een nieuweling op politiek glad ijs." — Enderlein, Min. v. Oorlog, op schaatsen staande voor een gevaarlijke plek op het ijs, gem. *Begrooting* 1876; links Heemskerk die er over heen is, hem aanmoedigende. — Op de onhandige wijze, waarop de Min. v. Oorlog zijne Begrooting verdedigde.

8231 **52.** „Het eerste en laatste oogenblik van den parlementairen winter-„veldtocht in 1875." — Gezigt op het Binnenhof, met 2 deuren, gem.: *Tweede Kamer* en *Eerste Kamer*. — Links ontvangt de Min. v. Fin. een oorvijg, uit de Tweede; regts Heemskerk een schop uit de Eerste Kamer. — Op de discussiën over de aansluiting van den Rijnspoorweg te Rotterdam.

1876.

8232 **1.** „Beurs- en Marktberichten van den Nederlandschen Spectator." — Elf voorstellingen betrekkelijk het politiek of maatschappelijk leven van

het afgeloopen jaar. Ieder met eenig Holl. bijschrift. Onderaan verschillende andere berigten in 4 kol.

8233 **2.** „De Nieuwe Minister van Oorlog." — Jhr. Klerck, gewezen adviseur bij de Staatsspoorwegen, op een steigerenden locomotief zittende; links de afgetreden Ministers v. Oorlog, Enderlein, Weitzel, Engelbrecht enz.

8234 **3.** „Een brandend vraagstuk." — De Min. v. Finantiën, H. J. v. d. Heim, een te zware cigaar rookende. — Op de door hem voorgestelde Tabakaccijns, die veel tegenkanting ondervond en ingetrokken werd.

8235 **4.** „Sticht maar hofjes, geeft hun tot aandenken de portretten van uw „bloedverwanten! — Regenten zullen ze wel *„waardeeren."*" — Voorstelling van een gefingeerden verkoop der portretten van Frans Hals op het hofje van Beresteijn te Haarlem, die door een engel met vlammend zwaard: *Nederland* belet wordt. — Op den voorgenomen verkoop van die schilderijen, welke door de hevige bestrijding in het land niet doorging.

8236 **5.** „Tooneelkrisis." — Een ooijevaarsnest op een hoogen staak (in het verschiet den Haag) waarin een ooijevaar en 4 kinderen: *Amsterdam, Rotterdam, Spoor* en *Docter* C(ampbell). — Op de moeijelijkheden bij de gunning tot het bespelen van den Haagschen Schouwburg; waarbij ten slotte Amsterdam (het Nederl. tooneel) overwon.

8237 **6.** De Nederl. maagd lusteloos op eene sofa zittende; naast haar verschillende couranten. — Op de vele persoonlijke incidenten en kleine zaken destijds (en altijd) in de 2e Kamer behandeld.

8238 **7.** „Gisteren gij, morgen ik." — Hamlet (Jhr. Klerck) op het kerkhof een doodshoofd (Enderlein) beschouwende. — Op de aanstaande aftreding van den Min. v. Oorlog.

8239 **8.** „Aanstaande discussie Hooger Onderwijs. Advies tegen de utiliteits-„mannen." — De geest van Thorbecke nederdalende in de Tweede Kamer. — Op de meening van Th. dat de wetenschap om haarzelve moest beoefend worden, niet om het nut dat zij geven kan.

8240 **9.** „Suikerconventie of geen Suikerconventie." — De Nederl. maagd in de Tweede Kamer staande met een balans en klontje suiker in de hand. Met toespeling op de indiening van een wetsontwerp tot goedkeuring van de Suikerconventie met Engeland, Frankrijk, België enz.

8241 **10.** „De Suikerkwestie." — De Min. v. Finantiën, v. d. Heim, een kolossaal suikerbrood, get. 5,000,000 torschende. — Op de vraag of de Suikeraccijns, opbrengende 5 millioen, zal kunnen worden behouden.

8242 **11.** „Hooger onderwijs discussie." — Heemskerk Az. staande voor 2 groote rotsblokken, get. *Faculteit der godsdienstwetenschap* en *Bijzondere Hoogescholen.* — Op de bezwaren tegen de Hooger Onderwijswet waarbij de Godgeleerde faculteit vervallen was.

8243 **12.** „De lotgevallen van het wetsontwerp op het Hooger Onderwijs." Vierentwintig voorstellingen, gen° 1—24 van de talrijke, tegenstrijdige en verwarrende amendementen door de kamerleden voorgesteld op de Hooger Onderwijswet.

8244 **13.** „Hooger Onderwijswet." — „Asschepoester Amsterdam ook ter „reie genood." — Tooneel uit Asschepoester, waarin deze (Athenaeum

Amsterdam) met den prins (Kappeyne) ten dans gaat. — Kappeyne stelde voor het Amsterdamsche Athenaeum tot Gemeentel. Universiteit in te rigten.

8245 **14**. „Hooger Onderwijs." — Min. Heemskerk met 2 papieren voor zich, get.: *Godgeleerdheid* en *Godsdienstwetenschap*. Met onderschrift (uit den Faust) op het amendement van v. Naamen v. Eemnes om in de wet te lezen *Godsdienstwetenschap* voor *Godgeleerdheid*.

8246 **15**. „Schoonmaak, opruiming van scheurpapier." — Gezigt voor den ingang der Tweede Kamer, alwaar groote balen papier liggen get: Amendementen Hooger Onderwijs; regts 2 heeren pratende (Dullert en Veegens, griffier der Kamer). — Op de eindelijke aanneming van de Hooger Onderwijswet na afstemming der vele voorgestelde amendementen.

8247 **16**. „Een Paaschei." — Een bejaarde dame (1e Kamer) wordt door een kamerknecht een ei, *Hooger Onderwijs*, aangeboden; regts door een raam ziet men eene hen en haan (Heemskerk). — Op het overgaan van het ontwerp Hoogeronderwijswet van de 2e naar de 1e Kamer.

8248 **17**. „Ons verdedigingsstelsel in spe." — Twee heeren, de een (de Roo v. Aldewerelt met een papier *Dienstvervanging*, de ander Kpt. Tuerenhout) met een get. *Antidienstvervanging* staan voor het Ministerie van Oorlog. — Met onderschrift op het verschil van meening tusschen de Roo en Kapitein van Tuerenhout, toen aan het Ministerie werkzaam.

8249 **18**. „27 April 1876." — Gezigt in de Eerste Kamer, alwaar 3 heeren (du Marchie v. Voorthuijsen, Cremers en Büchner) toasten uitbrengen op de nieuwe Hooger Onderwijswet.

8250 **19**. „Imperialisme." — De ministers Disraeli en Heemskerk aan een middagmaal zittende, waarbij een taart in den vorm van een keizerskroon. Het onderschr. is eene toespeling op de toen aangekondigde verheffing van Koningin Victoria tot Keizerin van Britsch-Indië.

8251 **20**. „Haagsche kermis 1876." — Eene dame, *2e Kamer* ligt de traliedeur van een tijgerhok *Ontwerp militiewet* op, waaruit een tijger treedt en op Jhr. Klerck en Heemskerk afgaat die verschrikt terugkeeren. — Op de door het ministerie gevreesde verwerping van de militiewet.

8252 **21**. „Amsterdam 18 Mei 1876." — Heemskerk Azn. (een heel klein mannetje) te Amsterdam het standbeeld van Thorbecke als blindelings voorbij loopende en, ofschoon een verkleind standbeeldje hem *traverseert* of doorpriemt, niet wetende dat er een is. Op zijn vraag in de Kamer gedaan of er een standbeeld was? en zijn weigering om het op de Plaats in den Haag te laten zetten, omdat dit heette een chemin de traverse te zijn.

8253 **22**. „19 Mei in de Elyseesche Velden." — Groen v. Prinsterer, 19 Mei overleden, brengt zijn ouden vriend Thorbecke verslag van de hulde bij het oprigten van zijn standbeeld bewezen.

8254 **23**. „Tweede Kamer. Beraadslaging over de kerkfabrieken." — Een Ultramontaan, houdt een aap (Kerens de Wijlré) zittende op een stok *Kiesdistrikt* aan een ketting. Met onderschr. op de rede van dat kamerlid tegen het ontwerp over de Kiesdistricten.

8255 **26.** v„De Crisis." — Eene kindermeid 2e Kamer een doos „Uitstel behandeling, militiewet" aan 2 jongens (Klerck en Heemskerk) aanbiedende. Het onderschr. doelt op de halstarrigheid van de beide ministers om geen uitstel van discussie te vragen.

8256 **27.** „Het ministerie in extremis." — Een aanspreker (lijkbezorger) wachtende of zijn ministerie ook noodig zijn zou om het ministerie te begraven.

8257 **28.** „Nieuw ministerie." — De Nederl. maagd aan de fabriek van hardglas van Jeekel en C⁰ te Schiedam aanschellende om een vast, onbreekbaar ministerie te bestellen.

8258 **29.** „Weer opgaan." — Een ballon *Ministerie Heemskerk*, met schuitje onderaan, waaruit Jhr. Klerck, en van der Does de Willebois door Heemskerk schijnen uitgeworpen te worden, als ballast. — Op de pogingen tot reconstructie van een kabinet Heemskerk.

8259 **30.** „Krisis." — Heemskerk en een ander heer schaak spelende. Met onderschr. „H .... Ik rockeer niet, ik blijf op mijn plaats."

8260 **31.** Een heer, de courant lezende en een vrijmetselaar. — Het onderschr. doelt op den Russisch-Turkschen krijg, en de juist gehouden vergadering van het Groot Oosten te 's Hage.

8261 **33.** Het Belgische 2 centimes-stuk afscheid nemende van de Hollandsche cent. — Op het verdwijnen van de Belgische munt na het verbod van den Minister v. Finantiën om ze in 's Lands kassen aan te nemen.

8262 **34.** „Aanstaande opening van het nieuwe staatstooneel." — Kappeyne, die als aanstaand minister-premier verwacht werd, voor het voetlicht uitstel vragende; op de eerste banken de verslaggevers der verschillende dagbladen.

8263 **35.** „Een nieuw compromis." — De Brusselsche maagd de afgevaardigden voor het XVe Taal- en letterkundig congres welkom heetende, en door Dr. Beynen beantwoord met de woorden: „Geen scheidsmuren tusschen „Zuid en Noord."

8264 **36.** „Weer en wind dienende, nieuwe oplating voorbereid." — Een knaap (Heemskerk Az.) een vlieger: *Ministerie Heemskerk* (*vernieuwd*) doch kan aan den staart een papier *Koloniën* niet vastmaken. — Het nieuwe kabinet was voltallig op den Min. v. Kol. na.

8265 **37.** „Hernieuwd ministerie." — Een vogelaar (Heemskerk) in de eene hand een mand, waarin een *kip*, in de de andere een *mees* op een krukje; op den achtergrond links een *bijen*korf; regts vlugten 2 honden (v. Goltstein en Klerck). Doelt zooals ook het onderschrift (naar Cats) aanduidt, op de nieuwe ministers van Koloniën, Marine en Oorlog: Mees, Taalman Kip en Beijen, door Heemskerk aangezocht om lid van zijn kabinet te worden.

8266 **38.** Een bijenkorf, omgeven door verschillende bloemen, get. *Militiewet, Schutterijwet, Milit. Akademie* enz.: links op een distel, waaruit geen honig te puren valt, het hoofd van de Roo v. A., *la bête noire* der Ministers v. Oorlog. — Op den Minister v. Oorlog Beijen.

8267 **39.** „De rozenkleurige troonrede." — Een arkadisch herder (Heemskerk Az.) op een herdersfluit spelende te midden zijner schaapskudde (de verschillende Ministers).

8268 **40**. „Nieuwe politiek." — Kappeyne met eene zweep *Lager Onderwijs* gewapend, paardje rijdende op Heemskerk. — Het onderschrift doelt op Heemskerks toegeven aan de eischen der liberale partij.

8269 **41**. „Ministerie van Oorlog; afdeeling verkenningen." — Heemskerk een kelderluik openende, waarboven de chako van Min. Beijen uitsteekt; links vertrekt Kappeyne met een beer: *Adres van antwoord*. — Op het met opzet laat optreden van den Minister van Oorlog Beijen.

8270 **42**. „Een belangrijke verlossing van Holland op zijn smalst." — Een matroos, wijzende op het groote schip *Koning der Nederlanden*, dat van Amsterdam door het kanaal van Velzen naar buiten werd gesleept, en de eerste proef was van Amsterdams Noordzeekanaal.

8271 **43**. Heemskerk zittende op de 1e *Museumpaal* te Amsterdam, die ingeheid is, terwijl Taalman Kip zich verheugt dat het eerste groote schip *Koning der Nederlanden* door het Kanaal is.

8272 **44**. „Indische begrooting voor 1877. Zitting van 26 Oct." — Max Havelaar (Douwes Dekker) den Heer des Am. v. d. Hoeven gelukwenschende na zijne redevoering over de Indische begrooting.

8273 **45**. „Koloniale politiek." — Een rijtuig waarin 6 (twee achterop) ministers, Mees, Beijen enz. en door Heemskerk als koetsier gemend, wordt aangehouden door Fr. v. d. Putte, die Min. Mees geluk wenscht met zijne verklaring nopens vrijzinnige Koloniale politiek in de 2e Kamer.

8274 **46**. „Gemeen overleg." — Heemskerk en Mees voor den ingang der Eerste Kamer staande, en de eerste den laatste vermanende om aldaar niet te zeggen, dat hij de koffiecultuur wil afschaffen.

8275 **47**. „De twee jongste Dante-vertalers." — Mr. Johan Bohl en Ds. J. J. L. ten Kate, ieder met zijne vertaling van Dante in de hand, met krukken vechtende, terwijl Dante hen tracht te scheiden. — Op beider polemiek wiens vertaling beter zij.

8276 **49**. „Eenheid der liberale partij in de 2e Kamer hersteld." — Zes liberale kamerleden Jonckbloet en v. Houten links; Fr. v. d. Putte, Geertsema en de Roo regts) dragen op een schild Kappeyne met den veldheerstaf in de hand. — Op de afgelegde verklaring in de Kamerzitting van 30 Nov.

8277 **50**. „De eenheid van de anti-liberalen in de 2e Kamer!" — Een scheldende Ultramontaan, staande op een wankelenden Anti-revolutionnair, achter hem een gevallen Conservatief. — Pendant der voorg. plaat.

8278 **51**. „Inleiding van de Lageronderwijswet." — Een veehandelaar (Heemskerk Az.) eene koe, gemerkt *art*. 33 op den rug, aan de lijn houdende. Met onderschr. over art. 33 van het ontwerp Heemskerk waarbij aan de wenschen der klerikalen eenigzins scheen toegegeven.

8279 **52**. „Bezetting van Bulgarije door Nederlandsche vrijwilligers." — Eenige Nederl. infanteristen kwartier zoekende in een Bulgaarsch dorp, en voor de armzalige kazerne stilstaande. — Op den rampzaligen toestand der Nederlandsche kazernen, tijdens er eenige kwestie was dat Bulgarije door onzijdige (Nederl. en Belgische) troepen bezet zoude worden.

8280 **53.** „Ontwerp op het Lager Onderwijs." — Een ijsveld, waarop Heemskerk Az. met alle leden van zijn kabinet aan eene stok schaatsenrijden. get.: *Ontwerp Lager Onderwijs*. Regts een wak in het ijs met takken ter waarschuwing, waarop „Verplichte schoolgeldheffing," doelende op de bepaling, waardoor het wetsontwerp Lager Onderwijs en het ministerie zouden verdrinken.

1877.

8281 **1.** „'s Lands Brievenbesteller den 1en Jan. 1877." — Een brievenbesteller brieven uitdeelende; waarop: de schrijvende Nederl. maagd; Gen. Beijen zijne soldaten naar Bulgarije zendende; een medailleregen uit Philadelphia; Fabius een matroos geesselende; Dante Ds. ten Kate mede voerende naar de *Inferno;* medaille op Heemskerk voor kunstzin enz. Onderaan een lang vers met toespelingen op de voorstelling.

8282 **2.** „Een blijde toekomst voor Ministers en Secretarissen-Generaal van Oorlog." — Een locomotief waarop de afgetreden Ministers van Oorlog, Klerck, Enderlein en de oud Secr.-Gen. Hardenberg en Rodi de Loo. Met onderschr. op de benoeming van de afgetreden Ministers van Oorlog in de Spoorweg-commissie.

8283 **3.** „Kerstvacantie Tweede Kamer." — Op het vertrekken en terugkomen der Kamerleden, het eerste per sneltrein, het laatste als het ware per trekschuit.

8284 **5.** „Het heksenbrouwsel der (ver)oude(rde) garde." — De 3 heksen uit Macbeth (Mr. W. C. Olivier, G. M. v. d. Linden en J. A. Levy) de eerste met Arnhemsche Courant waarvan hij Redacteur en chef is, de laatste met zijne brochure: *Maskers af* om een heksenketel zittende.

8285 **6.** „Ontwerp Lager Onderwijswet." — Ds. A. Kuijper, uit Nizza terug gekomen, slingert een bliksem *Nota van de Antirevolutionnaire* (partij) in de Tweede Kamer voor de voeten van den portier.

8286 **7.** „Het laatste Pauselijke wapenbord opgeruimd." — Een werkman een Pausel. wapenbord wegnemende. — Op het afschaffen van de Pauselijke consulaten te Amsterdam en te Rotterdam.

8287 **8.** „De nieuwe kiestabel." — Heemskerk als mutsenmaakster de kaart van Nederland in kiesdistricten verknippende. Met onderschr.: „Hier „knipt en plooit men."

8288 **9.** Z. E. Hercules van Justitie." — Jhr. van Lijnden van Sandenburg (Min. v. Justitie) als Hercules een Augiasstal reinigende met een flinke bezem en stroom: *Nieuwe rechterlijke indeeling*, waardoor eenige vuilnishoopen: den Briel, Leiden, Deventer, Hoorn, Gorcum, Amersfoort opgeruimd worden. — Op de opheffing van eenige arrondissementsrechtbanken bij de nieuwe indeeling, die vroeger nooit goedgekeurd was.

8289 **10.** „Rechterlijke ontwerpen." — Eenige ruiters pogen met hunne paarden, get. *Goes*, (Saaymans Vader) *Nijmegen* (van Nispen) *Deventer* (Blussé en van Delden) over een sloot *Rechterlijke indeeling* te springen, hetgeen geen van allen gelukt, links *Eindhoven* reeds in het water liggende. — Op de pogingen van vele afgevaardigden om de regtbank voor hunne woonplaats te behouden.

8290 **11.** „Nieuwe Weeghschaal van Holland." — Eene groote balans, waarop Heemskerk, met zijn aangenomen *Kieswet en Lager Onderwijswet* ligter dan v. Lijnden met de *Aanneming Recht. indeeling* weegt. — Navolging der bekende en fraaije voorstelling van *Savry*, met het vers van Vondel op de Weegschaal bij de Hollandsche Transformatie. (Zie deze Beschr. van Historiepr. N°. 1333.)

8291 **12.** „Interpellatie Haffmans, 19 Maart 1877." — Haffmans in zijn studeerkamer, geknield voor een Pauselijk wapenbord. — Op zijne interpellatie op 19 Maart wegens het afschaffen van de 2 Pauselijke Consulaten (Zie ook pl. 7.)

8292 **13.** „Bericht uit het Rijk der Dooden." — G. Over de Linden van den Helder, het Oera Linda Bok in de Elyzeesche velden, aan P. v. Os en Klaas Kolijn brengende, die hun *Dichtbundel* en *Rijmkroniek* in de hand houden. — Op deze 3 letterkundige mystifikatiën

8293 **15.** „Verslapping van den militairen geest en gebrek aan krijgstucht." Op den voorgrond een officier in regenmantel en met 4 parapluies; op den achtergrond een officier en dame onder één parapluie. — Op de Circulaire van den Min. v. Oorlog, het gebruik van parapluies aan officieren verbiedende als te verwijfd.

8294 **16.** „Tweeërlei terugtred." — Bismarck in een armstoel de krant, en Kuyper in een hoogen kinderstoel den *Standaard* lezende. Met onderschr. over beider tijdelijk terugtreden uit het politieke leven.

8295 **18.** „Einde der zitting van de 2e Kamer 1876/77." — Een slaapvertrek, met tafel in het midden, waarop 2 bijna opgebrande kaarsen: *Verslag Schoolwet* en *Voorstel Moens.* Links een bedstede met Heemskerk, regts eene met Kappeyne, elkander aanziende. Met onderschr.: „Hoe de brandende kwestie als een nachtkaars uitging."

8296 **19.** Inlijving van de Transvaalsche Republiek." — Britannia zegt tot de Nederl. maagd: „Waren alle boeren *Burgers* geweest, ik had er nooit „mijne vlag kunnen hijschen." — Op de geestkracht van den president Burgers, die niet genoeg ondersteund werd door zijne landgenooten.

8297 **21.** „Het beeld van Themis in Limburg." — Een Bisschop staande met een balans in de hand, waarin de *Processien* zwaarder wegen dan *de Wet;* achter hem de zetel van *Themis* met bisschopsmyter en: *Eerste steen gelegd door Mr. Baron van L*(ijnden) *v. S*(andenburg.) Met onderschr. over de redevoering van het lid der 2e Kamer v. d. Does de Willebois uit 's Bosch over de processiën.

8298 **22.** „Haagsche kermis. De schoone Fatima of de vrouw zonder onder-„lijf. Junij 1877." — Op een tafeltje staat het bovenlijf eener vrouw met hoofd van Heemskerk Az. Met onderschrift. „De toestand der conserva-„tieve partij."

8299 **24.** „Na de stemming van 12 Juni. — Het klaart op." — Regts Kappeyne, hoofd der liberale partij; links een Ultramontaan en Antirevolutionnair. Met onderschr. „Nu wordt de strijd zuiver tusschen ons, „liberalen, en u, klerikalen."

8300 **25.** „3—20 Juni 1877." — Zinneprent op de ziekte en den dood der Koningin. De in rouw gehulde Nederl. maagd een immortellenkrans nederleggende op haar graf

8301 **26.** „Imbroglio." — Heemskerk Az. een bezoek brengende aan den Min. v. Binnenl. Zaken in Frankrijk de Broglie, die ook met de liberale partij overhoop lag.

8302 **27.** „Van het oorlogstooneel in Nederland." — Een monitor (het Schip van Staat) met Heemskerk, omringd door allerlei torpedo's: Kappeyne, Fr. v. d. Putte, enz. — Op den aanstaanden val van het ministerie.

8303 **28.** „Hodie mihi, cras tibi." — Heemskerk op den (toen verschenen) Coloradokever jagt makende. — Op de officieël verspreide afbeeldingen van dezen kever, en de maatregelen tegen zijne verspreiding in Nederland en den aanstaanden val der Ministers.

8304 **29.** Heemskerk als *Fabius Cunctator* peinzende over zijne aftreding.

8305 **31.** „Evangeliefeest te Veenklooster." — Op eene schets in de Haarlemsche Courant van dit Evangeliefeest gegeven.

8306 **32.** „De staatkundige toestand." — Kappeyne onverschillig in een armstoel zittende, terwijl een deputatie kiezers hem nadert, om hem aan te sporen als Minister op te treden.

8307 **34.** „Antwerpen 1577–1877." — Rubens' borstbeeld in een krans met bloemen. — Op de Rubensfeesten te Antwerpen.

8308 **35.** „De laatste verschansing." — Eene borstwering met schanskorven get.: *Auteursrecht, Kieswet, Onderwijswet, Regeling levende strijdkrachten,* enz., waarachter de leden van het kabinet door Heemskerk worden aangevuurd om tot het laatste vol te houden, zeggende: „Strijdt, broeders, „voor het laatste," enz.

8309 **37.** „Sluiting van het zittingjaar 1876/77." — Heemskerk tredende voor het Staatstooneel en afscheid nemende, met onderschrift uit van Marle's Rijmelarij: Napoleon's terugtocht.

8310 **38.** „De aangekondigde leening van 16 millioen." — De ministertafel, waarachter Heemskerk bevreesd en de Min. v. Finantiën v. d. Heim een ledige zak *Batige sloten* uitschuddende.

8311 **39.** „Het laatste schot." — Kappeyne een kanon, get. *Paragr.* 9 *Adres v. Antwoord,* afvurende, waardoor Heemskerk verbrijzeld wordt. — Op de aanneming dezer § waardoor het kabinet genoodzaakt werd af te treden.

8312 **40.** „Twee oude ratten voor den val." — Heemskerk Az. en Mac Mahon. — Op beider begeerte naar verschuiving der moeijelijkheden tot 14 Oct. aanst.

8313 **41.** „Een wedloop in den Haag." — Kappeyne een bezoek ontvangende van een kiezer. Het onderschrift is eene aansporing aan den aanstaanden Minister om wat haast te maken met de benoeming van zijne ambtgenooten; en toespeling op den Italiaanschen hardlooper Bertacini, die toen te 's Hage was en zijn loop rondom het Malieveld met den dood bekocht.

8314 **42.** Mac-Mahon aan Heemskerk vragende, of hij voor de tweede maal de Kamer zal ontbinden, doch een ontkennend antwoord bekomende.

8315 **43.** „Het Haagsche Bosch." — In het Haagsche Bosch staat de Heer v. d. Heim met een bijl gewapend en zijne vrouw. — Op de bemoeijingen van den Minister v. d. Heim en zijne echtgenoote met de veranderingen in het Bosch.

8316 **44.** „Exeunt." — Het Ministerie Heemskerk arm in arm heengaande.

8317 **45.** Themis, Kappeyne afstaande aan de Nederl. maagd, die hem opeischt. — Op de verwisseling der werkkring van Kappeyne, nl. van advocaat met Minister.

8318 **46.** „De Nederlandsche maagd en haar achtste Ministerie." — De Nederl. maagd een jong plantje: *Waterstaat, Handel, Nijverheid,* begietende. — Op de oprigting van een nieuw departement, nl. van Waterstaat, enz.

8319 **48.** „Nieuwe inrichting van het Departement van Oorlog. — Twee oude Generaals weeklagende over de bezuiniging en reorganisatie van het Departement door den Minister v. Oorlog de Roo.

8320 **49.** „De Telefoon, een nieuwe praatbevorderaar." — De Nederl. maagd een telephoon beschouwende. Met onderschr.: „Nederlanders, past nu op „en verpraat niet langer uw kostelijken tijd!"

8321 **50.** „Ledige schatkist van een rijk volk." — De Nederl. maagd tegenover den Min. v. Finantiën Gleichman, die op een ledige schatkist wijst; regts de Minister v. Oorlog de Roo v. Aldewereldt, om geld vragende.

8322 **51.** „Gewijzigde kiestabel." — Achter de Ministertafel zit de Minister Kappeyne, en wordt door 3 gedrochten (de Conservatieve, Ultramontaansche en Antirevolutionnaire partijen) aangegrimd. Met onderschr.: *„Saevis „tranquillus in undis."*

8323 **52.** „Opruiming van het Oude jaar." — De Tijd met zijn zeis, verschillende personen en zaken, b. v. Heemskerk met zijn Colorado-kever, twee Ultramontanen, het gebouw Leidsche Akademie (in oud-gothischen stijl), den minister v. d. Heim, de boomen van het Haagsche Bosch, Belgische centen, enz. van den aardbol wegvagende..

1878.

8324 **1.** „Profetische almanak van den Nederl. Spectator voor 1878." — Bovenaan 12 voorstellingen met de Hollandsche namen der maanden: Louwmaand, Sprokkelmaand, enz.; daaronder eene geestige verklaring in 2 à 4 versjes voor iedere maand.

8325 **2.** „Wapenstilstand." — Voorstelling van de uitwerking der gunstige berigten van het oorlogstooneel in Turkije, waardoor de meeste effecten aan de Beurs (als dansende Bajadères) eene rijzing ondergingen.

8326 **8.** „Officieren in burgerlijke betrekking." — Een Burgemeester op audientie bij den Minister v. Oorlog de Roo v. Aldewerelt. — Met onderschrift over de benoeming van den Kapt. van den Staf F. de Bas te 's Hage tot lid der Schoolcommissie te 's Hage, wien dit niet vergund werd en daarom door den Minister naar Arnhem verplaatst werd. — De Min. v. Binnenl. Zaken vaardigde eene circulaire uit, waarbij aan Burgemeesters opgedragen werd te zorgen, dat geene Officieren in gemeentelijke commissiën benoemd zouden worden zonder voorafgaande kennisgeving aan den Min. v. Oorlog.

8327 **9.** „De „Weegschaal van Hollandt" in 1878." — De Nederl. maagd een weegschaal houdende, waarin links de afgevaardigden der nieuwe kiesdistricten Hilversum, Zevenbergen, Goes, regts die van Rotterdam, Amsterdam en Winschoten zijn gezeten en tegen elkaâr opwegen. — Met onderschrift over den voor de oppositie onverwachten uitslag der verkiezingen, waardoor de oppositie en de regering in de Tweede Kamer evenveel stemmen wonnen.

8328 **10**. „Wetsontwerp op het Lager Onderwijs." — Een Ultramontaan en een Antirevolutionnair, beide in verslagen houding over het wetsontwerp op het Lager Onderwijs.

8329 **12**. „Onderwijswet." — Een groote meloen, waaromheen vele wespen zwermen. Met onderschr.; „Het zijn de slechtste vruchten niet waaraan „de wespen knagen."

8330 **13**. „Verkiezing te Haarlemmermeer." — Twee Jezuiten met een hengel een ouden Spanjaard, get. *Reekers* uit de Haarlemermeer opvisschende. Op de verkiezing van dien R. Katholieken vertegenwoordiger in dit kiesdistrict.

8331 **14**. „Wijziging van het beginsel van den eed." — De Nederl. maagd een Ultramontaan vragende: „Wilt gij mij zweren dat gij het vaderland getrouwer zijt dan Rome?" — Op de discussiën in de 2e Kamer over het eedsformulier der beëedigde vertalers.

8332 **16**. „Motie van orde van den Heer van Kerkwijk," enz. — De Heer v. Kerkwijk een pijl afschietende op den Minister v. Waterstaat, Mr. Tak v. Poortvliet, met bijschrift „Van hem die geen Minister werd, aan den „Minister." — Op diens motie tot afkeuring van de handelwijs des Ministers omtrent spoorwegbruggen te Rotterdam, in de zitting van 10 April, omdat hij zelf gehoopt had Minister te worden.

8333 **17**. De Nederl. maagd een jongeling en een knaap aan de Ministers Kappeyne en de Roo voorstellende. Met onderschrift over het onderwijs en wapenoefening beide voor onze jongelingschap zoo noodig.

8334 **18**. „In den schoonmaaktijd." — Kappeyne uit het Binnenhof de cijfers in de gracht werpende, waarmede de eenden wegzwemmen. Met onderschr. „Statistiek is niet langer regeeringszaak." — Op de opheffing van de afdeeling Statistiek bij het Departement van Binnenlandsche Zaken.

8335 **19**. „Motie van orde van den Heer van Kerkwijk." — De pijl door v. Kerkwijk op den Minister Tak aangelegd, (Zie pl. 16) heeft hem gemist; de eerste laat ontzet den boog vallen; de laatste bespot hem. — Op de verwerping der motie v. Kerkwijk in de zitting van 6 Mei.

8336 **20**. „Het heksenbrouwsel der geheime geneesmiddelen." — Tooneel uit de heksenscène in den Faust, de vele flesschen met opschr. *Holloway*, *Revalenta*, *Fer Bravais*, enz. doelen op de talrijke buitenlandsche en hier verkochte geneesmiddelen.

8337 **22**. „Bombastus Aeolinus op het Binnenhof." — Een acrobaat (Wintgins) een gewigt op den arm dragende, get.: $\frac{1}{175}$*ste Penning;* naast hem staat een grooter gewigt, get. $\frac{1}{100}$*ste Penning.* — Met onderschr. over diens redevoering in de 2e Kamer op 22 Mei bewerende dat de $\frac{1}{175}$ste penning meer is dan de $\frac{1}{100}$ste.

8338 **23**. „Lager onderwijswet." — De geest van Groen v. Pr. nederdalende in de Tweede Kamer naast den Minister Kappeyne; regts de verschrikte Antirevolutionnairen: v. Wassenaar, Saaymans Vader, enz. Met onderschrift: „Een bondgenoot uit het vijandelijk kamp." — Op de handigheid van den Minister om zijne tegenstanders met citaten uit de werken van Groen te bestrijden.

8339 **24.** „*Geldig* bezwaar tegen de Lager Onderwijswet." — Een portemonnaie met het portret van A. Kuyper ligt op het monsterpetitionnement aan Z. M. tegen de Lager Onderwijswet. Met onderschr.: „Het klavier van „de volksconscientie." — Op de klachten der Antirevolutionnairen dat men geen geld voor hunne scholen toestaat.

8340 **25.** „Oppositie tegen de onderwijswet." — Een Conservatief, een Antirevolutionnair en een Ultramontaan (C. v. Nispen) den Minister bezwerende. Met onderschr.: „Ad nos, ad salutarem undam, — Ad nos venite „miseri!" (Uit: le Prophète.)

8341 **30.** „De onderwijs-beroering." — Een Bisschop met een groote lijst, get.: *Petitionnement* en gevolgd door vele schapen, den Minister Kappeyne, die de Onderwijswet in de hand heeft, tegenkomende. — Op de adressen der R. Katholieken tegen de Onderwijswet.

8342 **31.** „Volksbeweging." — Een huilend kind (het Nederl. volk), in een wieg: *Petitionnement* liggende, wordt regts door een Bisschop en links door Dr. A. Kuyper in slaap gewiegd. Met 3 reg. onderschrift: „Nieuw „wiegeliedje." — Op de petitiën der beide partijen tegen de onderwijswet.

8343 **32.** „Des Konings antwoord aan de petitionarissen." — De Nederl. maagd 's Konings antwoord lezende. Met onderschr.: „Nu, na deze „woorden ben ik gerust."

8344 **33.** „Verschillende gemoedsbezwaren." — Dialoog tusschen eene oude dienstbode en eene jongere. Met onderschrift over de Onderwijswet en de afschaffing der inkwartiering bij burgers in vredestijd, waarvan bij de militaire zomer-manoeuvres sprake was.

8345 **34.** „Het taal- en letterkundig Congres te Kampen." — Een groote (Kamper) steur met een bel aan de vinnen voor eene vergadering sprekende. — Met onderschrift op eene Kamper geestigheid dat een te vroeg gevangen steur, die voor de tafel van de Oranjevorsten bestemd was, met een belletje aan den hals in den Yssel was geworpen, ten einde hem, zeiden de Kampenaars, altijd weêr te kunnen vinden.

8346 **35.** „31 Augustus 1878." — Zinneprent op het huwelijk van Prins Hendrik der Nederlanden en Prinses Maria v. Pruissen. Het vorstelijk echtpaar, zittende in een schelp, door zeepaarden getrokken en door Amor gestuurd. Met onderschrift uit Vondel.

8347 **36.** „Van Amsterdam naar Bagdad." — De acteur Albregt met een ooijevaars kostuum naast hem, zich verantwoordende voor de directie van het *Nederl. Tooneel* nl. de HH. Wertheim, Schimmel en Rössing. Het onderschrift doelt op de weigering van den begaafden acteur Albregt om in de kermisweek in bovengemeld kluchtspel, als ooijevaar verkleed, op te treden.

8348 **37.** „De verondieping van de haven bij Ymuiden." — Neptunus verontwaardigd over de baren rijdende: *Quos ego!* Met onderschr. over de verzanding, ontstaan buiten den kanaalmond bij Ymuiden, die dreigend scheen, doch door gepaste middelen langzamerhand verwijderd werd.

8349 **38.** „Het ontwerp-wetboek van Strafrecht." — De Minister v. Justitie (H. J. W. Smidt) een gebraad: *Ontwerp Wetboek v. Strafrecht* in de 2e Kamer aanbiedende, terwijl de president Dullert de leden uitnoodigt dezen schotel gaaf aan te nemen, zonder er veel over te praten.

8350 **39.** „Toestand der staatsruif." — Gezigt in een stal met 4 paarden, get. *Hooger Onderwijs, Lager Onderwijs, Herziening Belastbare* (opbrengst der ongebouwde eigendommen) en *Kanalen.* Regts de stalknecht (Min. v. Fin. Gleichman) voor eene ledige haverkist. Op de ledige schatkist bij al hetgeen ondernomen moest worden.

8351 **40.** „Nederlandsche harddraverij." — Een harddraverij tusschen 2 sjeesen bestuurd door de Nederl. en Indische maagd. Met onderschrift: „Of „Nederland of Indië het batig slot zal winnen." — Op de finantieële verhouding tusschen Nederland en Oost-Indië.

8352 **41.** „Straffelooze vervalsching." — Een bakkersjongen en een melkboer elkaâr de vervalsching van melk en brood verwijtende.

8353 **42.** „Het reces der Tweede Kamer." — De Kamerleden ijlings de vlugt nemende (uiteengaande) voor een krokodil, get. *Indische begrooting.*

8354 **43.** „Bekrooning van Nederland te Parijs. — Danaë in 1878." — De Nederl. maagd als Danaë een regen van eerekruizen, medailles en diploma's ontvangende. Met onderschrift over de onvruchtbaarheid van medailles enz.

8355 **44.** „Een Christen tegen de Joden." — Een groot beeld van Mozes (naar Michel Angelo) waarbij (de kleine) A. Kuijper. Met onderschrift over zijn schelden tegen de Israelieten in den: *Standaard.*

8356 **45.** „Onze Rijksuniversiteiten." — Minerva aan eenige kamerleden, Wintgens en and. verwijtende, dat zij tegen 's lands belang gehandeld hebben door in 1876 3 Rijks Universiteiten te behouden.

8357 **46.** Een kist get. *Schatkist* waaruit een sterk licht straalt, door Edison uitgevonden, wat twee voorwerpen der (Haagsche) jeunesse doreé in hunne belagchelijkheid doet uitkomen. — Met onderschrift om op zulke dwazen eene belasting te leggen ten voordeele der schatkist.

8358 **48.** „Tooneelcrisis in Nederland, 1878." — Thalia zich de haren uitrukkende wegens de verwarringen in het Nederl. tooneel.

8359 **49.** „Een Sint-Nikolaasverrassing voor de Tweede Kamer." — Eene dame *Tweede Kamer* vindt in hare schoenen van St. Nikolaas eene rol: *Overschot* 1879. — Op de opbrengst der middelen in 1878, die de raming ver overtrof, zoodat op de begrooting v. 1879 een batig saldo te wachten was.

8360 **50.** „De Nederlandsche „Bouwploegh." — De Nederl. maagd een zich vervelenden jongen (Kappeyne) tot spelen uitnoodigende, op tafel staan 2 dozen get. *School* en *Boerderij Wageningen,* op den grond een *Bouwdoos* en plannen van gebouwen. — Met onderschrift over den tegenzin van den Min. Kappeyne in de Commissie van Rijksadviseurs en de twisten over het bouwen zoodat hij zich nu alleen bemoeijen wou met het onderwijs en de landbouwschool.

8361 **51.** „Een wordende kracht." — Drie heeren en één arbeider (v. Houten, Kerdijk, Veegens, Borgesius, waarvan een het door hen geredigeerde tijdschrift: Vragen des tijds vertoont) een grooten sneeuwklomp: *Nieuwe partij* voortwentelende. Met onderschrift: Crescit eundo, doelende op het ontstaan van eene radicaal-democratische partij door dit tijdschrift.

8361*52. Zinneb. voorstelling dat de oorlog en ellende verdwijne met 1878 en de duif vrede brenge aan 1879.

PLATEN UIT STUDENTEN-ALMANAKKEN.

Deze Zinne- en Spotprenten uit de Leidsche en andere Studenten-Almanakken geven meestal voorstellingen uit de geschiedenis der Hoogescholen of van het Studentenleven, en zijn voornamelijk als toelichting tot de *histoire anecdotique* der Hoogescholen opgenomen, — doch evenzeer wijl die platen meestal de eerste spranken van vernuft toonen van begaafde leden der Studentencorpsen, veelal van hen, die in latere jaren met ijver en goed gevolg voor vaderland, kunst en wetenschap werkzaam geweest zijn.

De Heeren Mr. J. Kneppelhout, V. de Stuers, A. Ver Huell en anderen hebben mij welwillend vele inlichtingen hierover gegeven.

De jaargangen der Leidsche Almanakken vóór 1837 zijn zonder platen, en in enkele latere jaren zijn geene platen gegeven.

Deze verzameling bevat allen die verschenen zijn.

8362 **1838.** *„Academisch Alphabet.”* — Zinneprent met 22 voorstellingen, gem. A—Z. — *D.* is Dicteren, en stelt een hollend paard voor, dat den ruiter afwerpt. (Op het snelle dicteren van Prof. H. W. Tydeman.) — *O.* = Oudheden. Wapenschild met den Zeeuwschen leeuw in de golven. (Op het vallen van een ouden sarcophaag in den Leidschen Singel.) — *W.* = Wandeling. (Op den *Leidschen Berg*, welke beneden het waterpas der zee ligt.) (Zie pl. N⁰ 7001.) Naar *S. v. V.* (*S. C. Snellen v. Vollenhoven.*) Lith. door *Desterbecq.* br. fol.

8363 **1839.** *„Horatiana.”* — Elf voorstellingen met motto's uit Horatius, waarbij onderaan een renperk met het Leidsche en Amsterd. wapen, waar het stof door een renpaard en clown omhooggeworpen wordt. Met onderschrift: „Sunt, quos pulverem Olympicum collegisse juvat.” — Bovenaan in het midden Ds. L. Egeling? Naar *S. v. V.* (*Snellen v. Vollenhoven.*) Lith. door *Desterbecq.* br. 4⁰.

8364 **1841.** *„Vermakelijk schouwtooneel van Europa.”* — Twaalf afbeeldingen met versjes van dieren, die ieder een Europeesch land voorstellen. Onder elk een 4 reg. versje. — Geestige en door de latere geschiedenis bevestigde voorstelling. „Op wat voor beesten de volk'ren lijken,” enz. Houtsn. (ontworpen door *S. Vissering*) Znd. eenigen nm. br. fol.

8365 (**1841.**) Twee platen (door *A. Ver Huell*) bij het stuk (van P. Blussé): „Redacteur te zijn,” blz. 177—190. — De eerste pl., gen⁰ *pag.* 180, stelt den schrijver voor, de lastige inlichtingen vragende over de uren van vertrek en aankomst der schuiten, enz. — De andere, gen⁰ *pag.* 189, beeldt de ontvangst af van den Almanak op de societeit (op het Rapenburg bij de Groenhazengracht, thans Kantongeregt.) Op den voorgrond in het midden zit Swaving; daarachter staat L. Tollens; regts de amanuensis C. A. Emeis. 8⁰.

8366 (**1842.**) „*Varia.*" — Veertien kleine afbeeldingen rondom éêne groote, een huisvader met vrouw en 6 dochters voorstellende, die in Leiden willen gaan wonen. Bovenaan links de Leidsche aanspreker Kikman, over wien de toen algem. bekende straatdeun ging: „Weetje ook te zeg„gen, waar Kikman woont, Kikman woont?" Regts een twist van studenten met den Commissaris van politie over het rooken van cigaren in den schouwburg. Lith. (naar en door *A. Ver Huell*) bij Hooiberg. br. fol.

8367 **1843.** Twee platen (door *A. Ver Huell*) znd. eenig onderschr. Een: verschillende rookers voorstellende bij het vers: „Het Nicotiaansche kruid"; de ander: een duivelendans rondom eene ruïne, bij een vers naar Victor Hugo door G. de Clercq. Beide br. 8°.

8368 **1844.** „Nacht voor het examen." — Een te bed liggend student, gekweld door de nachtmerrie in de gedaante van den toenmaligen Prof. in het Rom. en Burgerl. regt (C. J. v. Assen) naast wien de pedel v. Gent staat, een geldzak vasthoudende en aan de verhoogde Collegiegelden herinnerende. Lith. (naar *A. Ver Huell*) znd. nm. br. 4°. Behoort bij het stuk van gelijken naam (door *A. Ver Huell*).

8369 **1845.** Verschillende voorstellingen. — Bovenaan regts *Inkt*, een college voorstellende waar automaten schrijven; links *Thee* waar studenten zonder hoofd bij een Prof. thee slaan. Onderaan regts 6 al grooter wordende beeren die in de sjees eindigen; in het midden *de nacht voor het examen.* Lith. (naar en door *A. Ver Huell*) bij *H. J. Backer*. br. 4°.

8370 **1847.** „*Amor scientiae.*" — Opschrift van den ring der wetenschap, dien de duivel en de dood niet van een kunnen scheuren. Voorts afbeeldingen van den noodlottigen invloed van dronkenschap en wellust; bovenaan regts eene toen welbekende persoon te Leiden, eene lamp vasthoudende. Lithogr. (naar en door *A. Ver Huell*) met adres van *Mensing en Last*. br. 4°.

8371 **1848.** Dertien voorstellingen in 't zwart. — Bovenaan links *De Leidsche Schouwburg*, waaronder „Ik stie-e-e-e-e-e-rf!" Charge op den acteur A. Peters; in het midden de verwonderlijke wasdom bij het uur van de aloë in den Hortus; onderaan links de 4 professoren der juridische faculteit, namelijk H. W. Tydeman en v. Assen twistende, Thorbecke tot vrede manende, en H. Cock onverschillig een courant lezende. Daarboven: uitgedoofde lantarens *Vertegenwoordiging der Wetenschap*, nl. J. Bake's toen uitgesproken rede (of op de opheffing v. h. Kon. Instituut.) In het midden een beerenquintet met den kastelein J. Mulder in het midden. Lith. znd. nm. naar teekeningen der redactie br. fol. (en C. V[illegible])

8372 **1849.** Afbeelding van het schijfschieten der Studenten-vrijwillige rustbewaarders in de duinen bij Katwijk. Op den voorgrond regts met een hoogen hoed Dr. E. J. Kiehl (later Prof. te Gron.) Lith. naar *Alex. V(er) H(uell)* door *C. C. A. Last*. br. 4°.

8373 „Iö Vivat." — Een zingend studentengezelschap, waarom heen allerlei voorstellingen van genietingen. Lith. door *C. C. A. Last*. br. 4°.

8374 Uitvoerige plaat met vele voorstellingen. In het midden de toen beruchte strijd over het bestuur van het Leidsche Huiszittenhuis, waar de kerkel. autoriteiten door de gewapende magt verdreven worden, welk

twistvuur door een toga met een vraagteeken als hoofd (Thorbecke) wordt aangeblazen. Bovenaan regts Prof. Schrant, collegie in de welsprekendheid gevende. Lith. (naar *C. Vosmaer* en *J. K. J. de Jonge*) bij *P. Blommers.* br. fol.

8375 **1850.** „Proeven van academische tucht in het jaar 185...?" — Tien voorstellingen over de landbouwtentoonstelling in 1850 te Leiden. — Bovenaan een W. Ind. neger; onderaan links een ram met het gelaat van Prof. J. M. Schrant, roepende *Blair!* (Schrijver van de Lessen over redekunst, door Schrant steeds als handleiding gebruikt.) Lith. naar *C. V(osmaer)* door *C. C. A. Last.* br. fol.

8375* „Liefde en Wellust". — Zinneprent hierop. Lith. (naar *J. K. J. de Jonge*). br. fol.

8376 **1851.** „Aantrekkingskracht van Leiden in Junij 1850." — Zinneprent op de maskerade en reunie van Oud-Studenten bij den 275en verjaardag der Hoogeschool gehouden. Lith. naar *C. V(osmaer)* door *Blommers.* br. fol.

8377 Negen voorstellingen, alle betrekkelijk de gehouden maskerade enz. Bovenaan regts Prof. N. C. Kist, die den volgenden ochtend reeds weer college wilde houden en werkelijk één student op zijn collegie zag, doch in zijn maskeradepak. Links in het midden de Rector Magnificus J. de Wall, de studenten dank zeggende; daarboven de beide Prof. C. L. Blume en W. H. de Vriese in twistgevecht met elkaâr. Lith. (naar *C. Vosmaer* en *J. K. J. de Jonge*) door *P. Blommers.* br. fol.

8378 **1852.** Zes voorstellingen uit het studentenleven. Bovenaan in het midden een speeltafel „Vole annoncé." Lith. naar *J. H. v. d. H(oeven)* door *P. Blommers.* br. fol.

8379 Zes dergelijke voorstellingen, waarvan de 3 bovenste over het *waken* bij een zieken medestudent. Lith. bij *P. Blommers.* br. fol.

8380 **1853.** Het studentenleven. — In het midden antwoordt een student, bij zijne ouders gezeten, op de vraag „Wel, hoe breng je den dag te „Leiden wel door?" door 8 kleinere voorstellingen, gen° 1—8, te geven over zijn werkzaam en geregeld leven; doch rondom de middelste afbeelding zijn eenige voorstellingen uit het werkelijke studentenleven. Lith. naar *C. C. A. Last* door *Trap.* br. fol.

8381 Acht afbeeldingen met verschillende hatelijke toespelingen op Leidenaars. — Bovenaan een uitgehongerd paard, (Leidenaar) en daarnaast het mastklimmen. Lith. door *Trap.* br. fol.

8382 **1854.** „De kern der natie." — Zinneprent op de Aprilbeweging; bovenaan een officier wiens hoofd omgeven is door een bisschopsmuts met het opschrift „*Divide et impera.*" Een duivel houdt een groot blad papier (het adres) vast, beginnende: „Eene geschokte menigte," enz., waarop Prof. G. J. Mulder te Utrecht teekent, achter hem tal van oude vrouwen, dominés, aansprekers, enz. alle met pennen in de hand. Lith. (naar een R. Kath. Student). br. fol.

8383 Studentenmijmering. — Voorstelling v. h. studentenleven in verschillende tafereelen. Lith. naar *G. L. Herckenrath* door *d'Arnaud Gerkens.* br. fol.

8384 **1855.** „Daar ga je!" — Negen satirische voorstellingen van voorvallen waarop deze uitdrukking toepasselijk is. Lith. naar *A. H. Verster* door *P. Blommers.* br. fol.

8385 **1856**. Droombeelden uit de maskeradennacht." — Zinneprent op de maskerade, den 12 Junij 1855 te Leiden gehouden. Lith. naar *H. R(ochussen)* door *d'A(rnaud) G(erkens)*. br. fol.

8386 **1857**. Negen voorstellingen uit het studentenleven. — Bovenaan middenin Prof. G. J. Verdam in de mathesis examinerende; in het midden links ontvangt een student op zijn kamer een belastingbillet; regts wordt een adres aan den gemeenteraad tegen de belasting der studenten geteekend; in het midden een feest, waarbij de op de tafel staande dichter van „*Seriacus Speer*", nl. een lang gedicht tegen die studentenbelasting, door een bediende van de firma E. J. Brill vervaardigd; onderaan regts afbeelding van de hulp door de studenten bewezen bij den brand in de pasteibakkerswinkel van Hoogenstraten op de Botermarkt. Lith. naar *H. J. K(ist)* door *G. J. Bos*. br. fol.

8387 **1858**. Dertien voorstellingen uit het studentenleven,, ieder met een Lat. opschrift. — In het midden regts een novitius; links een gebonden slagtoffer, nl. een geëxamineerde. Lith. naar *A. L. F. G(regory)* door *P. Blommers*. br. fol.

8388 **1859**. Twaalf voorstellingen uit het akademieleven met de teekenen van den dierenriem. — In het midden bovenaan het beeld van Prof. F. Kaiser, bekroond door Minerva wegens het door hem verkregen observatorium, waarachter het portret van den architect S. v. d. Paauw? met een slaapmuts over de oogen. Onder het beeld de *Tweelingen* staan de jurid. Prof. v. Assen en Cock gearmd; onderaan bij den *Waterman* het portr. van den zwemmeester Rutgers, naast wien de kastelein van de Vink, Oudtshoorn, afgebeeld is. Bij de *Weegschaal* wordt een juridisch examen afgenomen, met de welgelijkende afbeeldingen der 4 Prof. Naar *H. J. H(ofstede) Jr.* door *G. J. Bos*. br. fol.

8389 Drie platen met 6 tafereelen bij „De lotgevallen van David Harthals," nl. afscheid, ontvangst, toast, nachtelijke ontmoeting, tehuiskomst, ontmoeting van vader en zoon. Lith. znd. nm. naar *K(ist)*. 8°.

8390 **1860**. Zinneprent op den studentenloopbaan. — Bovenaan de gestrenge en gebrilde Minerva; onderaan links de Vreugde met een champagneflesch. Lith. znd. nm. met adres van P. Engels. br. fol.

8391 **1861**. „Na het examen." — Droom van een student vóór en na het examen. Bij de eerste voorstelling zit de pedel v. Gent als nachtmerrie op zijn borst; op de andere brandt wierook en wordt hem een krans toegereikt. Lith. naar *J. L'Ange Huet* door *J. H. Hofmeister*. br. fol.

8392 „In de vakantie." — Spotprent op de stilte te Leiden. — In het midden een bal van geplukte hoenders, „'t was kip!" een toenmalige uitdrukking voor iets weinig bijzonders en toespeling op een bal in de Buitensocieteit. Bovenaan links rijdt Prof. Dozy, lezende met Prof. Juynboll onder een parasol, op een kameel, *naar Arabie*; regts rijden Prof. Scholten en Dr. Opzoomer, op 2 bergen die door een diepe kloof gescheiden zijn, op ezels; onderaan regts spelen de pedellen v. Gent en Blanken billard en zitten de 3 knechts der societeit te dommelen; links spelen Mozes, de stokkenjood, en „Bolus"-Mozes met „Mie," de fruitvrouw, kaart. Lith. naar *A. D(e) S(tuers)* door *J. H. Hofmeister*. br. fol.

8393 **1862.** „De Akademie-Wereld." — Twee voorstellingen, waarvan de middelste, de grootste, een harlekijn vertoont, die aan een oude vrouw een masker ontneemt, met opschrift: *Maskerade;* ter weêrszijden een hoogleeraar een paard dresserende; onderaan twee voorstellingen van een bal, met onderschr.: „Gemaskerd en ontmaskerd." Lith. naar *A. F. L. G(regory)*. br. fol.

8394 „Togt over het Juragebergte." — Geestige toespeling op den loopbaan van een juridisch student. De kwak, groen als gras, van het gymnasium ontslagen, bestijgt de trappen van het studentenleven, waarvoor hij eene poort *Inauguratie* moet doorgaan, die door Thor, den Dondergod (het donderen der groenen) bewaakt wordt. Voorts passeert hij een bank, waarop Prof. Verdam, zeggende: „Passez s. v. pl. Monsieur," nl. het kleine gemakkelijke Mathesisexamen; verderop links een weg naar de studentensocieteit Minerva; in het midden een ander, waarop een 3-hoofdig monster (de Literarische Prof. Cobet, Hulleman en Dozy), met 3 paaltjes, gen° 1—3, zijnde de graden van het propaedeutisch examen. Nog hooger Prof. Goudsmit met gekleurde handschoenen den op een sleedje zittenden student aan een touw *College* terughoudende en zeggende: „Zou je er geen twee jaar over doen," enz. Links bovenaan ziet men den doctorandus den sprong doen voor het doctoraal examen, en gewogen zijnde, terugvallen in de maatschappij, die hem opvangt. Regts bovenaan het portret van Fiolet, knecht in Minerva, eene flesch ontkurkende. Lith. znd. nm. (naar *J. G. de Witt Hamer*) bij *Trap.* zr. gr. fol.

8395 **1863.** Schillers Punschlied zinnebeeldig voorgesteld in de Theologische, Litterarische, Juridische en Medische faculteiten. Lith. naar *J. L'Ange Huet* door *G. J. Bos* bij *Trap.* br. fol.

8396 **1864.** „Akademische circus van Hooge, Staande en andere Scholen." — Acht voorstellingen. — Bovenaan links het ledige auditorium (?); in het midden een stellaadje met bovenst. opschrift, en waarop verscheidene musicerende apen, waarbij Prof. Scholten zijne kritische bijbelstudien defenderende; onderaan in het midden, een student in het zoogen. zweetkamertje wachtende en door de pedellen vertroost wordende; regts Prof. Suringar eene botanische les gevende. Lith. (naar *V. de Stuers*) door *C. C. A. Last* bij *Blommers.* br. fol.

8397 Acht voorstellingen uit de geschiedenis van het studentenkorps in 1863-1864. — Bovenaan links een kok (Prof. Cobet?) wien *open brieven* (door de studenten aan hem geschreven) voorgezet zijn; regts een duivel, het twistvuur tusschen de Utrechtsche en Leidsche Studenten over de Ontvangst bij de Maskerade in 1861 aanblazende; daaronder de pas gepromoveerde Ds. G. v. Gorkom, die zich ongunstig op den preekstoel over studenten had uitgelaten, met onderschr.: „Zwaaijen met den „priestermouw en heerschen met de steek." In het midden de straatpoëet Meijer, waaronder een straatoproer, (bij Geijer) ?) met den Commissaris v. Politie (?) als ezel. Onderaan Prof. Goudsmit, als geharnast ridder met een *Open brief* over de wetensch. en artistieke verdiensten der Joden, een anderen ridder (Mr. v. d. Brugghen) neêrgeveld hebbende. Lith. door *G. J. Bos* bij *Trap.* fol.

8398 **1865.** Zinneprent op gebeurtenissen der Akademie in dit en het vorige jaar, alle met regtsgel. titels als onderschriften, b. v. onderaan in het midden Prof. Everts, staande voor het Nosocomium, wien 2 zieke invaliden gebragt worden, als: *Miserabilis acquisitio ex Sen. Cons. Thorbeckiano.* Bovenaan links Prof. R. Fruin met zijn pen als degen over de politieke Moraliteit strijdende tegen Groen v. Pr. als: *Replicatio, Duplicatio* enz. Regts eene twist over den sleutel van den Hortus tusschen de Botan. et Astronomiae Professores, wijl de laatste er toen woonde, als: *Mutua dissensus.* Lager regts Prof. Dozy als Arabier, met: *Inventio* d. i. zijne hypothese dat Abraham en Sara steenen zouden geweest zijn. Links de pedel Haremaker, tevens apotheker, als: *Duarum causarum concursus* enz. Onderaan allerlei zaken. die verlangd worden als: *Mora.* Lith. znd. eenigen nm. (naar *V. de Stuers*) br. fol.

8399 **1866.** „Intocht der Vrije Studie in haar tempel te Leiden. (Een droom„gezicht.)" Zinnebeeldige voorstelling. Op den voorgrond een pedel en twee professoren met vlaggen „Testimonium colleges" en Dictaten-studie" een brandspuit voorttrekkende; voor hen uit gaan vele studenten naar een tempel links, waar zij door 3 in het wit gekleede vrouwen, *Virtus, Concordia, Fides* ontvangen worden; regts een brandende kerk, waarboven Minerva met een label „Wet Hooger Onderwijs 1815." Lith. door *P. Blommers.* gr. br. fol.

8400 **1867.** „Kladderadatsch. Leiden 1 Jan. 1867." — Humoristische navolging (te Berlijn gedrukt) van het bekende satyrieke blad Kladderadatsch. Op blz. 4 de eerste veldslag van de Studentenweerbaarheid; daaronder regts prof. M. de Vries als gladiator Academicus, de handgrepen van het geweer aan een student uitleggende. Links prof. J. J. Prins zijne leerlingen vermanende naar aanleiding van Art. 55 Hooger Onderwijs. Met eene bijlage van 22 kleine voorstellingen waarvan de bovenste den eigenaar van een café chantant voorstelt, die ten gevolge van eene aanmaning van een der professoren de schoone zangeressen verwijdert en de leelijke behoudt. Lager de komst van den koffijhuishouder-*burgemeester* (Naar teekeningen van *V. de Stuers.*) kl. fol.

8401 **1868.** „Sinneprent." — Een spoortrein, uit een tunnel te voorschijn komende, terwijl uit den rook der locomotief zich een aantal voorstellingen ontwikkelen van het volksleven, enz. Onderaan een 28reg. Holl. vers in 4 kol. in oude spelling en in den trant van Cats. Lith. znd. eenigen nm. br. fol.

8402 **1869.** „Almanakprent." — 12 vierkante voorstellingen, drie naast elkaar over de rampen, waarmede de Redactie van den studenten-almanak te worstelen had. Onder ieder een 2reg. rijm. Lith. znd. eenigen nm. gr. fol.

8403 **1870.** Zestien voorstellingen, ieder met 1 of 2 reg. Holl. of Lat. onderschr. uit wettelijke bepalingen, b. v. *Aanneming van werk,* een ezel (examinandus) wien door een repetitor het examen ingepompt wordt, *op stal* een officier zijn pensioen ontvangende; *Lijkschouwing* een dronken student in een mand door zijn hospes in ontvangst genomen, enz. Lith. naar *V. d(e) S(tuers).* door *C. C. A. Last* bij P. Blommers. gr. br. fol.

8404 **1871**. „Gradus Academici." — Voorstelling van den loopbaan van een Leidsch student van zijne komst ter Akademie tot zijne promotie, — volgens de bekende geestige houtskoolteekeningen op den muur der steenen trap in het Akademiegebouw te Leiden door V. de Stuers. — Bovenaan links ziet men den ingang der trap, met opschr.: „Gradus ad Parnas„sum;" daaronder het afscheid van den jongen student uit het ouderlijk huis; onderaan regts het beruchte zweetkamertje, met opschrift uit Dante. Lith. naar *V. de Stuers* door *J. J. Mesker* bij *E. Spanier*. Met adres P. Somerwil. Hg. 60, br. 100 dm. gr. br. fol. Fraaije en zeldzame plaat.

8405 **1872**. „Minerva's Troonrede in September 1871." — In het midden eene groote voorstelling, Minerva de Hoogleeraren en studenten toesprekende (hierbij vele portretten); rondom 12 kleinere voorstellingen uit het studentenleven, alle met 2 of meer reg. Holl. onderschr., b. v. regts bovenaan de vereen. *Pro Patria* bestaande uit 3 man optrekkende; links in het midden de strijd tusschen het pas opgerigte *Studenten Weekblad* en de oude *Vox Studiosorum*; bovenaan de Societeitscommissie, waarbij het gelijkende portret van ; onderaan links de Commissie v. d. Almanak stukken ontvangende. Naar ? door *J. A. Last* bij *Wed. E. Spanier en Zn.* gr. br. fol.

8406 **1873**. De tien geboden zinnebeeldig voorgesteld in evenzoovele tooneelen van het Akademieleven ieder met een reg. onderschr. Lith. naar *F. P.* met adres van P. Somerwil. br. fol.

8407 **1874**. „Het vermakelijk Akademisch bullenspel." — Prent in den trant van het bekende Ganzenspel, met allerlei toepasselijke voorstellingen uit het Studentenleven. In de 4 hoeken de afbeeldingen van bekende Leidsche studenten. Lith. naar *Fr(ansen) v. d. P(utte)* met adres van *P. Somerwil*. br. fol.

8408 **1875**. Voorstelling in ovaal, verdeeld in 16 afbeeldingen, van Leidsche gebeurtenissen en het Akademieleven, ieder met datum der voorstelling, b. v. onderaan links het Rapenburg op 20 Jan. (*sic*) 1807 vóór de ramp, in het midden het springen van het buskruidschip op 21 Jan. (*sic*) 1807; regts de Ruïne in Jan. 1875. Daarboven links de Leidsche jagers op 10 Aug. 1831; in het midden de oude Societeit Minerva 22 Mei 1874 gesloten, waarnaast de nieuwe studentensocieteit; regts de Studentenweerbaarheid den Koning op 30 Oct. 1874 aan het Stadhuis opwachtende. Bovenaan het Groot Auditorium in 1856 en 1875, waaronder de beruchte Witte Poort en zijn tegenhanger de Witte Singel. Naar *G. C. J. Vosmaer* (door *J. J. Mesker*). gr. br. fol.

8409 **1876**. Losse bladen uit het Akademieleven. — Verzameling tooneelen enz. betreffende het Leidsche studentenleven, alle op schijnbaar dooreengeworpen vierkante stukjes papier, ieder met 1 of 2 reg. bijschrift. Bovenaan links het portret van den W. Ind. ambtenaar Halberstadt, onderaan regts ligt het plan voor het nieuwe Akademiegebouw in den voddenmand. Lith. (naar *G. C. J. Vosmaer*) door *J. J. Mesker* bij *P. Blommers*. br. fol.

8410 **1876**. Tafereelen uit de maskerade van Junij 1875 voorstellende de voornaamste mannen, wier namen aan de Leidsche Hoogeschool verbon-

den zijn. — In het midden de optogt voorbij het Stadhuis trekkende, terwijl Minerva Willem I op zijn plaatsbekleeder (W. v. d. Vlugt) wijst ter weerszijden 8 luimige tooneelen op straat: ieder met een pseudo-historisch onderschrift. Lith. (door *J. J. Mesker*) bij *P. Blommers*. gr. br. fol.

UTRECHTSCHE STUDENTEN-ALMANAK.

8411 „Stichtsche Schoolprent." — Twintig tafereelen uit de loopbaan van een student aan de Utrechtsche hoogeschool met 2 à 4 reg. bijschriften in rijm van *J. H. B(urlage.)* Lith. naar *L. C. Hora Siccama* 1835 door *Desguerrois en Co.* br. fol. Uit: Anthologie uit den Utrechtschen Studenten-Almanak, 1823—47. Utr. D. Post Uiterweer. 1853.

8412 **1828**. „Götter Griechenlandes." — Parodie in voorstellingen uit het studentenleven op Schiller's gedicht. — Bovenaan links Apollo, regts Minerva, onderaan Eros en Dionysus. Lith. naar *(J. A.) v. B(eeck) C(alkoen)*. br. fol.

8413 **1833**. Spotprent in 10 voorstellingen over politieke en andere gebeurtenissen, ieder met 1 reg. Fr. Lat. of Hoogd. onderschr., sommigen ook met bovenschr. Bovenaan links een wagen vol professoren, solliciterende naar eene vacature, waaronder „La Concurrence vivifie"; in het midden een optogt van vrijwillige Utr. jagers; onderaan regts wordt een doctorandus op een weegschaal door de professoren gewogen, waaronder „In „fine Judicium." Lith. znd. eenigen nm. br. fol.

8414 **1834**. „Kaart van het Stichtsche Academie-Land." — Gefingeerde kaart van een eiland, dat door verschillende stroomen van de landen der menschenmaatschappij, nl. Groenland, Land der Philisters, Eldorado enz. afgescheiden is. Alle benamingen duiden op studievakken, vermaken enz. waarmede een student tot aan zijne promotie in aanraking kan komen. Lith. znd. nm. fol.

8415 **1842**. Twaalf langw. voorstellingen, drie onder elkaâr, op 4 bladen, gen° Pl. I—IV. Lith. znd. eenigen nm. 4 bl. 8°. Dienende als illustratie bij het gedicht: „De tijdperken van het studentenleven. Uit een „oud HS. waarschijnlijk door J. v. Maerlant. Voor het eerst dus in 't „licht gegeven door H." (J. J. L. ten Kate).

8416 **1849**. Twee en twintig voorstellingen van contrasten uit het Studentenleven; onder ieder een citaat uit een of anderen Holl., Franschen of Lat. dichter. De middelste voorstelling met 22 Mei 1848 ziet op de verbroedering van den Senatus Veteranorum en Senatus Theologorum. Lith. znd. nm. of onderschr. br. fol.

8417 **1852**. Allegorische voorstelling van hetgeen de tijd een student kan aanbrengen. — Bovenaan de Tijd een mantel ontplooijende, waaruit allerlei voorwerpen, zooals een krans, Amor, ridderkruis, een chais, een diploma, ministerieele portefeuille enz. Lith. naar *G. J. (du) M(archie van Voorthuysen?)* door *C. W. Mieling*. br. fol.

8418 **1855.** „De Studenten in de Vacantie." — Zeven voorstellingen hoe een student de zomervacantie doorbrengt, ieder met 1 reg. boven- of onderschr. Lith. naar *C. C. A. Last* door *P. Blommers.* Met adres van Post Uiterweer en Co. fol.

8419 **1856**? „Jongelingsdroomen van Jan van Beers." — 6 Illustratiën bij de gedichten: Livarda, Bij 't kerkportaal, De zieke jongeling, Een bloem uit het volk, Op de kermis, Bij de wieg van een kind des armen; ieder met 1 reg. bovenschrift. Naar (*C. A.*) *M*(*archant*) door *P. Blommers.* br. fol.

8420 **1857.** Elf voorstellingen uit het Utrechtsche akademie- en volksleven. Bovenaan een hoogleeraar met bril op voor den spiegel gesticulerende; in het midden 2 afbeeldingen van de Utrechtsche universiteitsbibliotheek, waar de studenten destijds zelf de boeken moesten krijgen en de Custos F. B. Adèr niets uitvoerde. Lith. znd. eenigen nm. gr. fol. Uitgeg. door *Mutua Fides.*

8421 Zinneprent op 's menschen huwelijk. — Drie voorstellingen naast elkaâr. In het midden droomt een jongeling zich als verloofde met zijn meisje op rozen wandelende, terwijl de Tijd afwacht; met onderschrift: *Illusie.* Regts een jonggehuwd echtpaar met hun kind spelende, waaronder: „Poezij in het leven." Links een vader zijn kind kastijdende, terwijl de moeder een ander kind een schoone luijer aandoet; met onderschrift: „Proza in het leven." Lith. naar *C. A. M*(*archant*) door *P. W. v. d. Weijer.* br. fol.

8422 **1858.** Zinneprent op de intrede der novitii in het Utr. studentenkorps, Nov. 1857. — „Licht- en schaduwbeelden, opgevangen bij gelegenheid „der rijpartij 5 Nov. 1857." — Twintig groepen, genomen uit den na de installatie gehouden gecostumeerden optogt, ieder met een 2 of meerreg. toepasselijk bijschrift van de Redactie (voornamelijk T. J. Werndly) en verdeeld in 3 afdeelingen: Het Verleden, Het Heden en De Toekomst. Lith. naar *W. Pleyte* door *Last.* gr. br. fol.

8423 **1859.** Zinneprent op de installatie van een novitius met opschrift: „9 October 1858. De eerste *dag* mijns levens." — In het midden een gezigt op den optogt der studenten en het gebouw, waar de installatie plaats heeft; in de 4 hoeken en rondom de voorstellingen van hetgeen de student van 's morgens 10 uur tot 's nachts 5 uur bijwoonde of verrigtte. Lith. naar *W. P*(*leyte*) door *P. Blommers.* gr. br. fol.

8424 „Excelsior." — Illustratie van Longfellow's gedicht bij eene vertaling (door J. v. Loenen Martinet.) — Een jongeling, de hoogste bergtoppen willende beklimmen, ligt van vermoeijenis en koude omgekomen, met de vaan get. *Excelsior* in de hand op een sneeuwveld. Lith. (naar *C. J. Sickesz*) door *P. Blommers.* br. fol.

8425 **1860.** „Dag- en Nachtmerrie der Zomer-vacantie." — Voorstelling hoe een student de zomervacantie denkt door te brengen, in 21 kleine afbeeldingen. Lith. naar *W. P*(*leyte*) door *C. C. A. Last* bij *P. Blommers.* gr. br. fol.

8425 **1861**. Afbeelding van het inhalen en uitleiden doen der tragadienne: Marchese Ristori te Utrecht door de leden van het korps en van de serenade haar gebragt in Junij 1860. Lith. naar *C. A. M(archant)* door *P. Blommers*. br. fol.

8426 Gezigt op de Pieterstraat te Utrecht, waar men een wit huis get. H(averkamp) P(rins) ziet met ingeworpen glazen en daarnaast een ander ongepleisterd get. S.; op den voorgrond eenig huisraad. Lith. znd. eenigen nm. 8°. — Het Witte Huis was de woning van den Advokaat Haverkamp Prins, die den inboedel van den student S. bij executie had doen verkoopen, en wiens glasruiten daarom door de vrienden van den geëxecuteerde werden ingeworpen. De zaak eindigde met de belofte van den Advokaat geen student meer te zullen doen executeren.

8427 **1862**. „Typen uit de Studentenwereld." — In het midden eene voorstelling van een blokker (een hard werkend, middelmatig student) die door 2 vrienden bezocht wordt; rondom 4 kleine en 4 grootere afbeeldingen van College houden, enz. Lith. naar *D. B(eets)* door *C. C. A. Last* bij *P. Blommers*. br. fol.

8428 **1863**. „Een strijd tusschen twee krachtige elementen." — Spotprent op den strijd wegens de door Min. Thorbecke voorgestelde opheffing der Utr. Hoogeschool. — Ongeveer in het midden een gebouw met kanteelen waarop de hoogleeraren Opzoomer, Miquel, Mulder, enz. en een vlag *Academia Ultrajectina*; aan den voet daarvan doen eenige studenten met Prof. Vreede een uitval tegen een monster half tor, half mensch (Thorbecke), dat een vaandel: „Praktisch nut. Technisch onderwijs" en eene rol vasthoudt waarop: „Opheffing der Hoogeschool," en een wagen voorttrekt, waarop de leden der liberale partij, terwijl de orthodoxie verslagen op den grond ligt. Van den burg worden allerlei vernielende stoffen, zwavelzuur, enz. op den tor geworpen, die Minerva met haar lans: *Nondum* afweert. Op den voorgrond allerlei schuitjes met studentengezelschappen, waarbij links één met Prof. Harting, een label houdende: „Gedachten „over H. Onderwijs;" in het midden Prof. Hoek met lorgnet en Prof. Millies met een speer, verdrinkende. Links spoken de geesten der vroegere Utrechtsche hoogleeraren. Lith. znd. nm. (naar *C. H. Thiebout.*) gr. br. fol.

8429 **1864**. „Het nieuw vermakelijk ganzenspel voor de lieve jeugd aan onze „Hoogeschool." — Plaat in den vorm van het bekende Ganzenspel, met 63 kleine afbeeldingen uit het Akademieleven. Onderaan regts een portret van den Utrechtschen pedel en boekverkooper *J. de Kruyff*, met onderschr.: „Dit's grootvaer, van wiens lof geen eeuwen zullen zwijgen." Links de Akademie te Utr. Lith. (naar *D. Beets*) door *P. W. v. d. Weijer*. gr. fol.

8430 **1875**. „De twaalf goden van den Olymp." — Zinneb. voorstelling der goden; in het midden Minerva; onderaan links Mars: de Utrechtsche Weerbaarheid; in het midden Neptunus: varende studenten; regts Bacchus: een wijnkelder, en Venus: eene dame du demi-monde. Bovenaan Ceres: een appelvrouw, Apollo: straatmuziek, enz. Lith. naar *W. v. W(eede?)* door *v. d. Weijer*. gr. br. fol.

AMSTERDAMSCHE STUDENTEN-ALMANAK.

8431 **1851**. „Lansquenet." — Eenige lansquenet spelende studenten op de societeit; regts K. Plantenga met pet op en den arm over de leuning hangende; in het midden W. W. v. Lennep blootshoofds.

8432 **1852**. Zinneprent op het ontgroenen. — Een boom, waarlangs de groenen naar boven klimmen tot student, rondom 6 voorstellingen, met 1 reg. onderschr. Nare droom. — Prettige droom. — Dilemma. — Allegorie. — Op heeter daad betrapt. — Eeuwige vriendschap. — In het midden een eendenfuik, waarbinnen de pas uit den dop gekropen groenen met zweepslagen naar den studietempel gedreven worden. Lith. door *C. W. Mieling* gr. br. fol.

8433 **1854**. Spotprent. — Een hansworst, staande op een stellaadje tegenover een muzikant met Turkschen trom, houdt in de eene hand een label, get.: „Het nieuwe Besluit of de groote Bof" en wijst met de andere hand op een groot doek, waarop 3 hoogleeraren in kostuum. Om hem heen allerlei publiek. Onderaan de woorden: „Vrijgevolgd de Saltimbanque." Lith. (naar *A. G. Zimmerman*) door *Desguerrois en Co.* fol.

8434 **1855**. De demon van het spel. Zinneprent in 8 afbeeldingen, gen°. I—VIII, voorstellende het leven eens spelers, van zijn jeugd, waar hij als jongen knikkert, tot zijn einde, waar hij zich voor het hoofd schiet. Lith. znd. eenigen nm. gr. br. fol.

8435 **1862**. Zinneprent op de voorgestelde verandering van het Athenaeum Illustre in een gemeentelijke Universiteit. (Zie N°. 7515 en 8244.) — De Tijd met 2 gedenkpenningen, links eene met de Amsterd maagd Minerva's beeld beschermende. Met onderschrift „Hanc non dimittam. D. X. Janua MDCCCXXXII." — Regts een oud wijf, het beeld van Minerva omwerpende. Met omschrift: „Hanc dimitto D. X. Janua MDCCCLXII." Met bijschrift: „Vooruitgang „en vastheid van beginselen." Lith. van *Tresling en Co.* te Amst. br. fol.

DELFTSCHE STUDENTEN-ALMANAK.

8436 **1855**. „Geduld, standvastigheid, volharding." — Zinneprent op de sterkte van een student tegen de verleiding der wereldsche vermaken. Lith. naar *J. v. Vollenhoven* door *E. Spanier*. br. fol.

8437 **1858**. Voorstellingen uit het Delftsche Studentenleven. — In het midden een gedeelte van de maskerade in 1857; bovenaan links een student een brief met geld van huis ontvangende; regts zijne ouders, enz. die de maskerade komen bijwonen; onderaan ontvangt de student eene lange rekening. Lith. naar *J. G(osschalk)* en *J. R. v. d. V(oort)* door *E. Spanier* te 's Hage. gr. br. fol.

8438 **1861**. Zinneprent op de reorganisatie der Delftsche Akademie in 18..? en op vrije en gedwongen studie. — In het midden, boven op een hoogen bergtop een huis, waarheen een voerman een met 2 paarden bespannen en met bagaadje: *Reorganisatie* beladen wagen heenment; links Minerva de *Gedwongen studie* verdrijvende en wijzende op een woest en rotsachtig landschap met een vervallen en verlaten gebouw; regts Minerva, de *Vrije studie*, bij een schoon landschap, wijzende op het nieuwe

haar toe te wijden gebouw. Onderaan links een blokkende student, wien een geest een slaapmuts opzet, met onderschr.: „Blokt en gij zult „dom blijven;" regts een peinzend student, wien de geest een lauwerkrans brengt, met onderschrift: „Denkt en gij zult groot zijn;" in het midden een pas gepromoveerde door zijne vrienden begroet. Lith. naar *J. W. A. v. S. en Gr.* ? door *C. C. A. Last* bij *P. Blommers*. gr. br. fol.

8439 **1864**. Zinneprent op het Delftsche studentenleven. — Onderaan de studenten paardrijdende over hindernissen, get.: *Examen A, B en C;* bovenaan links O. I. ambtenaren naar de Oost vertrekkende; regts een verliefd paar met luchtkasteelen. Lith. get.: *Thimoussenier (?) fecit* bij *E. Spanier* te 's Hage. gr. br. fol.

8440 **1869**. „Lof der Zotheid." — Spotprent in 7 voorstellingen op gebeurtenissen aan de Delftsche Akademie voorgevallen, enz. — Links brengt de redactie van den Almanak het verslag van 1869 aan ...? terwijl ...? een flesch wijn aanbrengt; regts de Delftsche weerbaarheid eene serenade brengende voor het huis van ...? te ...?; daaronder toespelingen op de Maatsch. tot bescherming v. Dieren te 's Hage, die op de vogelmarkt aldaar 2 tenten had doen plaatsen, om de te verkoopen vogels tegen het gure weder te beschermen; in het midden gaan de illusiën, droomen, enz. van een nieuw akademiegebouw in rook op, waardoor veel geld vermorst wordt; links 2 heeren in een bergachtig landschap en een spiegel met het portr. van Prof. Bierens de Haan? Met velerlei Holl. bijschriften. Lith. get. *Oxyde* (?) door *E. Spanier en Zn.* te 's Hage. Uitg. van Waltman Jr. gr. br. fol.

8441 **1872**. „Minerva's droom over de Emancipatie in 1872." — Spotprent op de beweging tot emancipatie der vrouwen omstreeks dezen tijd voornamelijk door Mevr. Storm v. d. Chijs en Mej. B. Perk begonnen, tengevolge waarvan 2 weekbladen verschenen: *Ons Streven* en *Onze roeping.* — Bovenaan in het midden een trophee van de Vaandels der Delfsche studentengezelschappen; ter weerszijden 2 afbeeldingen van vrouwenemancipatie onder elkaar, ieder met 2 reg. vers, zooals links dames-scherpschutters exerceerende; regts een dames-café de Zwaan (?); daarboven een docent ? met damesstudenten om de kagchel staande; links Prof. Cohen Stuart opmetingen doende met dames. Onderaan in het midden afbeeldingen van vrouwel. jaag-, rijd-, zwem- en andere kostumen; links de droomende, regts de ontwakende Minerva. Geestige voorstelling in lith. naar ? door *E. Spanier en Zn.* te 's Hage. gr. br. fol.

8442 **1875**. „Genoegens der Geleerde Wereld." — Opschrift eener geestige voorstelling in 11 afbeeldingen, ieder met 2 of meer reg. vers op losse labellen van de liefhebberijen van verschillende hoogleeraren te Delft. — Bovenaan links Prof. F. J. v. d. Berg met integralen spelende; regts Prof. A. C. Oudemans solozingende; daaronder Dr. L. C. Levoir zich met scheikundig onderzoek bezig houdende; in het midden de kegelbaan van het café de Prins, met de tent waaronder Prof. v. d. Berg, Oudemans en Cohen Stuart vooraan; aan een tafeltje zit Prof. A. J. v. Pesch met 2 andere heeren; naast hem de Heer G. J. Morre; links Prof. Baehr en Bosscha schaakspelende in de Witte Societeit te 's Hage; daaronder

Dr. L. Cohen Stuart met een theodoliet opmetende; hiernaast een ander? met een roede en schoolplak; middenin drie der docenten den Studenten-Almanak lezende; regts de Heer Morre te bed zijne vrouw uit Thackeray voorlezende. Ter weêrszijden de grootere portretten der pedellen Schraag en ? — Goede lith. (naar *D. J. Steyn Parvé?*) door *Emrik en Binger*. gr. br. fol.

8443 **1876**. „Delfsche Studenten-Wereld." — Bovenaan in het midden een student tusschen Minerva en eene jonge dame waaronder de *Bergketen van Examen B* met de: *Vloed der Vergetelheid* enz.; links de Akademie als *Velden der Wijsheid* en onderschr. *Studeeren*; regts een promotiefeest en rijtoer met vier paarden, als: *Velden der Vreugd* en onderschr.: *Student zijn*; daaronder vrijende paren genietende *Uren van Weelde*; in het midden een Student op zijn kamer bezoek ontvangende van Bacchus, Venus en Amor, in *Uren van tweestrijd*; links een student voor zijn examen studeerende, in *Uren van Zorg*. Onderaan de *Bergketen van examen C*, palende aan de *Wereldzee* met de *Klip der Onhandigheid* enz. Fraaije lith. naar *D. S. C.* geëntrelaceerd door *Emrik en Binger* gr. br. fol.

REGISTER.

De Opschriften van Spot- en Zinneprenten zijn *cursijf* gedrukt.

B.

C.

D.

E.

H.

I.

J.

L.

M.

N.

O.

P.

Q.

R.

S.

T.

IJ.

Z.

